

на цілий рік 18 хор. (ага. 9 рублів або 34 ар.)
а на пів року 9 хор., ага. 4-50 р., або 17 ар.
Поодинокі число 10 сотників.

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

за пол. крім пелюст і еліт.

(Наша буда).

Угорський сойм. На вчорашньому засіданні виникли питання про Ватю (Румун), щоб допущено абсолютного середнього класу до академічних студій. До тепер об'єднує угорський закон, після якого допускає до університетських студій тільки тих абсолютного, що адала іспит зрілості із відзначенням. — На четверговім засіданні угорського сойму пропозиція през. міністерів і міністер фінансів др. Венгерс бюджет, який виказує 1,134,000,000 порок видачків, отже о 48 мільонів порок більше як минулого року. Міністер зазначає, що видачків на організаційні цілі збільшилися.

3 болгарського руху. На місцевості Віллет Монтир коло Соловйків напала банда узброєних греків, щоб пікетити ся за ліх дла, які їм Болгари заволоділи. Греки справили страшенну різню. Майже всім мужеским жителам села перерізано горло; майже 200 осіб впади жертвою різни. Турецько військо, яке прикинуло на почин, не ратувало, але напали на сусіднє село і вбили там 10 мушкін і 3 жінок.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Розділ мандатів в Чехах.

Четвергове засідання для комісії виб. реформи розпочав міністер внутрішніх справ гр. Бінерт зазначаючи, що правительство придержує ся давнішою ухвалою комісії (75 чеських округів виборчих а 56 німецьких) і протриває ся як внесенню Пергелта, що жадає, щоб і мішаних місцевостей дробити і приділювати до відповідних частих округів, так і внесенню пос. Ціпера, що жадає, щоб і мішаних судових округів немож дхити в цілі приділювати поодиноким громадам до відповідних частих виборчих округів. Міністер закінчив промовою, щоб при ухвалі виборчих округів для Чехії придержувало ся комісія засад правительствених пропозицій. Коли би інтересовані сторони згодили ся в сій справі на компроміс, правительство не буде ставити перепон. Натомість правительство протриває ся жадаю, щоб в містах Будвайці, Пильні і Празі утворити національний катастр для охорони німецьких меншостей. Пос. Танчар жадає реалістичний підхід мандатів з Каринтії і припиняє Савоніцим що одного мандату. При голосуванні (на непоздньому засіданні) відкинуто внесення п. Ціпера (розмежує після судових повітів) 24 голосами проти 14. Також відкинуто внесення п. Пергелта (розмежує після громад і місцевостей) 21 голосами проти 20 і внесення тогож посла в справі національного катастру 23 голосами проти 15. П. Пергелт згодою обох своїх внесених або tota меншостей комісії. Внесення п. Крамажа о вилучення Будвайця з чеських виборчих округів відкинуто 31 голосами проти 18. Комісія погодилася справу поділу округів переважно німецьких з малими змінами. На сій нараді закінчено.

Забезпечення розділу мандатів.

Парламентарний комітет ім. партії людської рішив одностайно держати ся в якості більшості двох третин голосів для розділу виборчих округів держати ся засад внесення у проєкті ім. Гогенлього а також зазначає, що забезпечення німецькості при евентуальнім удержанню німичної меншості є для Німців з Моравії і Шлеску невіддільним домаганням. Рівночасно одержують чесні посла записи довіри від своїх виборців із зазначенням, щоб проти опору Німців хопилося навіть і обтрунції. Здаєть ся однак, що в сій справі прийде до компромісу.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На вчорашнім засіданні парламенту више м. п. пос. В. Яворський інтерпеллював в справі поведени політичних властей і жандармерії супроти о. Петрицького, пароха в Колоколяні. — По прочитанню вилучу злий предсідатель, що зарадить голосування над меритумом внесення пос. Кігала і тов. в справі звинувачення податку від цукру, якого нагальність ухвалено вже на попереднім засіданні. По промові мін. Коритовського і пос. Абрагамовича, щоб внесення передати до як найшвидшої поради комісії бюджетовій, ухвалено його двома третинами голосів. Відтак забрав слово міністер справу др. Коритовський, прокладаючи бюджет нар. 1907 а також виголосив своє схвалення. Після фінансового закона на рік 1907. будуть всі видачків державні вносити 1,890,871,852 кор., а сума доходів держ. 1,892,501,082 корон. (На р. 1906. проліміновано 1,827,182,293 корон доходів, а 1,824,197,102 корон розходів.) У своїм схваленні звернувся мін. Коритовський увагу на три моменти, які відіграють бюджет із року минулого. Перший лежить в тім, що зірвано із дотеперішню традицією, щоб біжучі потреби життєвої управи покривати предяговими операціями; другий в тім, що очищено знову „догми державні“ від проминаючих пошків; а третій в тім, що через примінене своєю аннуїтетів для отримання будівель заінціповано живу будівельну акцію на поди адміністрації просвітній і будівній урядових приміщень. При обговоренні характеристичних моментів бюджетового пролімінара згадав міністер про відношення видачків о 71,800,000 К в порівнянні із р. 1906. Отже збільшене найвище через внесення давних пролімінарів

інвестиційних і встановлено до видачків бюджету нормального, які давніше покривалося із кредитових операцій. В справі користанні із державних кредитів по-ступлено наперед, але все таки годі зовсім не обтяжувати бюджетності, коли треба переважити будову нових жел. залізничних, регуляцій рік і каналів і реорганізувати оружну силу, яка вимагає суму 450 мід.

Події в Росії.

Проти конституції.

Як „Новое Время“ з Петербурга доносить, збирає там являється високо поставлена особа підписувати урядові на петицію до царя, в якій говорять ся, що введення конституції означає ся експериментом з життям наслідками і що сей експеримент не тільки більше повторити. Шею пошквувати відділів за звинувачення за сему петицією. В зв'язі з сему агітацією стоїть також і велика рада, що має небажано відбутися в Царській Селі, до якої ради запрошені всі бувають міністри. — Правительство набуває відваги до нових реакційних кроків. В четвер відбули ся в Петербурзі збори психических осіб з груп урядових та двірських. На зборах обговорювалося питання дальшої тактики в політиці. Дурною радю, щоб не спійняти ся з переворотом нових виборів до Думи і щоб розвинути вибори аж тоді, коли з певністю можна буде надіятися ся, що нова Дума буде покірливою як попередня. Як до нового року не наступить щось надзвичайного, треба віддати сили з Думи на неограничений час. — Між Столипіним а мін. фінансів Ковалевим повстало непорозуміння що до виборів до Думи. Столипін є за тим, щоб уряд брав як найважливішу участь в виборах, а Ковалев протриває ся сему.

Конгрес кадетів

приймає 84 проти 44 голосів резолюцією центрального відділу, закидаючи можливість пасивного опору. 11. жовтня конгрес закінчив ся. Наслідком ріжнич думом, які втворювали ся підчас нарад, розпали ся члени партії кадетів на 3 групи. Перша група (лівова), що складає ся з 35 членів, обставала за безпосереднім переворотом пасивної реакції. Друга група, яка становить більшість і числить 100 членів, признає, що пасивний опір і майже виборчий опір, але їх переворотом можливе аж в далекій будучности. Третя група, яка становить правіцю, уважає виборчий маніфест політичним блудом і тому не признає його засад. Сі ріжнич в поглядах не довели до того, щоб зібрати ся члени виступили із партії. — Кадети вносять до правительства прохання на довілі есугаманії тайних останків буашого посла Гершенштайна, щоб урочисто похоронити їх в Москві. Здає ся, що правительство не згодить ся на се.

Револьюційна хроніка.

До „Times“ доносить, що коли цар брав участь при військовій справі, вистріляв кільках солдатів острими набоями, так що кілька кулі перелетіло понад головою царя. Сей випадок мав бути приятним випадку царя до Фінляндії. — В Петербурзі арештовано студента інженерії, Німца Тінка. При арештуванні пролинував він одну партку, а другу вдало ся похити, вкравши йому з руці. На тій партці було написано: „Не треба нічого приготувати проти Ц., а очекати його повороту, обернувшись його політику і очекати дальших розказів.“ Поліція думає, що під Ц. треба розуміти царя, і що Тінок є членом заговору на його життя. — У Вильні арештувала поліція всіх членів організації для революційної агітації немін солдатів; число арештованих вносить 23 особи і то: 1 офіцер, 20 солдатів і 1 Жид а жидівкою. — В Ризі забили дві жінчини у трамваї знущаю, що при близькім розгляданню оказали ся динамітовою машиною. Застановлено рух машинерії злибніло ся есенально добувати динаміту. — Севастопольський генералмайор Думбазе, на якого поношений був воєнськ замах, категорично заявив мешканцям, що коли вони не вдадуть революціонерів, то він засильє кулями передмістя. Рівнож сказав він проєкційну ліхту, на якій знаходять ся 17 осіб в коміт інтелігенції.

Загальні збори товариства „Руска Школа“.

відбули ся при участі понад 100 членів у неділю, дні 7. жовтня 1906 в сали „Народного Дому“ із таким денним порядком:

1. Прочитання і справлення протоколу із посіданні загальних зборів; 2. справлення: а) з діяльності центрального відділу і фінанс, б) справлення касового, в) справлення адміністративного; 3. вибір головного відділу; 4. „Утримання у середніх школах і семінарих учительських“ — референт проф. др. Кордуба; 5. відкриті внесення.

Збори відкрив голова товариства, проф. Антін Клям відповідною промовою, бажаючи як найліпшого успіху в нарадах. Він перейшов ся до денного порядку, голова товариства скінчив горючими словами двох довголітніх і щирих членів товариства, іменю Івана Савицького і Кости Цуркановича, що померли в протязі сего року, а цілий збір пошанував їх пам'ять повстанням із місць. По промові голови ухвалили збори як внесення науч. Данилюка, щоб не читати прото-

колу з попередних зборів загальних, тому що він був видрукований в „Буковині“. При другій точці денного порядку злився голова зборів, що всім членам товариства доручено друкувати справоздання, а котрих могли вони довідати ся про діяльність центрального відділу та фінанс тов. „Руска Школа“ і отворив дискусію над сему точкою денного порядку. Надуч. Данилюк прохав о внесення про усіх тих петицій, котрі відділ товариства виготовив до різних властей. Голова відповів на се, що всі ті петиції вислали, куди належить і що більшші внесення про ті вислали спубліковано в справозданні на сторони 3. Надуч. Дарій Пігуляк звертає увагу зборів на те місце в справозданні, де сказано, що відділ задумав отворити а початком біжучого шкільного року приватний і рік учительської семінарії для дівчат і запитав, чому сего курсу до тепер не отворено. На се відповів пан інсеситор красавий Ом. Попович, що сего року згодилася красава рада шкільна, подати учительську семінарію на три відділи, і в разі часного здійснення сєї реформи буде по двох літах 1. рік дівочої семінарії отвореной. Тому відділ задумав урядити вже в початком біжучого року шкільного курсу приготуванний для підготовки учениць до іспиту вступного випуску на 1. рік. А поки що, треба і нам Русинам дбати про устрєєння курсів приготуванних для руских дівчат по наших місцевих школах. Надуч. Пігуляк приймає а задоволенням відповіди а передбесідника і порушує справу засновання шкільних відділів для дівчат на Буковині. Пан інсеситор Ом. Попович зазначає на се, що у краєвій раді шкільній та у годині красавії ухвалено вже закон про засновання відділів шкільних. Ця справа лежить в міністерстві. Внесення п. надучителя Пігуляка, щоб відділ старав ся про засновання шкільних відділів, прийнято одностайно. Надуч. Гаврилюк відносить кончність реформованні народної школи в тім напрямі, щоб подвано в ній також науку різниці та господарства. Відемаршалов др. Смалі-Стопний признає потребу реформи народного шкільництва, але каже на те, що всі мірдатні круги ріжничі а огляду на високий розвиток і компліковані науки господарств, котра вимагає чисто наукового трактування та основного фактового знання, рішучо протриває ся такому поверховому уділюванню агаданой науки у школі народній, до що до всего й діти задля свого духовного розвитку і інших причин не в силі, а усіма силами слідити тій науці. В західній часті подвають науку господарств тільки фактово образовані учителі в так званих школах різниці і то лиш досвідні особам а уніченою школою народною. Інсеситор Ом. Попович говорить ся в виводами передбесідника а зазначає, що вже крайня пора, взяти ся до перевороту реформи народного шкільництва. З давнішого епохоту, коли учено в метафізичний спосіб лише тривіальні предмети, почала теперішня школа народна в новий епохоту а множеством предметів наукових, але зразком із їх поверховістю. Щоб школа народна відповіла своїй задачі а цювні мунуть ся уділяти науку так, щоб молодіж набула по лиш основного знання але й заохочена до дальшого образовання. А се можна очекнути в першій ліній даш через всесторонню й докладне писання науки читання, писання й рахунку, при відповідній уагаданню й вихистнованню прочих предметів наукових та через відповідна побільшення й розширення повторючої науки і взагалі дальшого образовання народу а школі й поза нею. Надуч. Канік агалав про слабий розвиток видавництва „Рускої Школи“ і пропонує, щоб їх розіслати всім товариствам та поодиноким особам до розповсюдження. На се замітив голова, щоб поручити сему справу до обслування новому відділові. По закінченню дискусії над справозданним відділу оставили надучителі. Данилюк вносення на уділення абсолютній уступаючому відділові. (Прийнято всіма голосами.) До нового відділу вибрано отенч членів: проф. Антона Кляма, учит. Танаса Русана, інсеситора красавого Омелана Поповича, проф. Теофіла Бридана, віцемершалова Ст. Смалі-Стопного, надуч. Омелана Івановича, учителя Лєся Кисляцко, надуч. Дарія Пігуляка, інсеситора Миколу Сивула, учит. Миколу Тонущака і надучителя Сергія Каніка виділованих, а др. Михайла Литвинюка, учит. Северина Ісаківича і учителя Віктора Савицького аспітуваннями виділованих. До четвертої точки денного порядку панан слово надучитель Барбулицкий і промовив а справі реорганізації учительської семінарії і жадав вилучення деяких відрадин предметів із плану наукового.

(Ковчє будє).

Телеграми „Буковини“.

Дня 13. жовтня 1906.

Відень. По вчорашнім засіданні ради державної склали ся комісії для уділення пагани в аері Ошуг-Штернберг. Головою комісії є пос. Рашковський. Справа що не закінчена.

Тифліс. В Шумі відбули ся у двох вірменських перших ревізії. В одній церкві пайдено а старі 29 бомб, стрільби, патрони, шаблї і міхи а гебівками позитими ветою, які були призначені для підпазу перших. В другій церкві пайдено 17 бомб. Арештовано 3 співзвизників і кілька осіб із першого прочету.

При міжнародних або при річних зимованих, валютний курс,
Дрібні Оголошення мають друком (petit), числять ся по 4 с. від базиса.
Назвистостей на зномок зариски почтовими не приймає ся.

Музично-видавнича фірма
УКРАЇНСЬКА НАКЛАДНЯ
Львів, Вроновська ч. 8.
Високоє даром свій музичний каталог.
100 14-20

Hamburg Amerika Linie

Проста переправа
без пересідання.
Знанням із своєї
скорості почто-
вим і поспішним
кораблем так зв.
**Doppelschran-
ben Schnell-
dampfer.**

**З Гамбургу до
Нью-Йорку,
Канади,
Бразилії,
країв Ла-Плати
Пол. Африки
і
Схід. Азії.**
Пароплав „Гамбург-
Америка“ знову від-
значається своєю шви-
дкістю, економічністю і
закладками харч.,
посуду, і пасажир-
ських кают, навіщо
і бачити.

Пасажиром і вантажником підприємства будуть
на всіх наших кораблях з нами покладом по-
слуг усіх різних справ.

Видача карт до всіх станцій Сполучених держав і до Канади.
Шановні улюблені учасники охоти

Генеральна агенція для Буковини, Чернівці, ул. Паньська ч. 16.

За редакцією відповідає: Віктор Строч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сеп.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб., на місяць 1 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер., на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 84 ер.) на пів року 9 кор., (або 4-50 р., або 17 ер.)
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петропавлівська ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надбавки“ по 40 сот. від стрічки. При частійшій замовленні відповідної роботи. Редакція не несе відповідальності за зміст. Русописи зберігає редакція лише за попереднім застереженням і наданням належності постачати.
В справах редакційних можна устатити по-розуміти ся по днях від 9—10 годин і 2—3 по пол. при неділі і святі.

Остання спірна kwestія.

(V) Нині вечером збирає ся комісія для виборчої реформи, щоб розпочати дискусію над § 42. виборчої ординації, запропонованою на. Гогольського, в хвилі для виборчої реформи чи не найкритичніший. Парagraф сей заключає забезпечення розділу округів виборчих перед якою небуло зміною якою кваліфікованою більшістю — се остання повзана спірна kwestія в комісії, яка в один момент піднялася ся навіть до наги кабинетової призи.

Треба признати, що кабінет Бека із незвичайною невеселістю заходив ся оного того, щоб придумати, який небуло компроміс можливий для протавних сторін — але о такий компроміс хіба дуже важко, коли ходять о життєві kwestії цілих народів. Давнійшій компроміс зазначався ми в справозданні із ситуації виборчої реформи. Тут агадимо лише про останній, який позитав на тім, що через давати айт треба буде до зміни округів виборчих двох третин голосів, а перед ухваленням того терміну має сама рада державна постановити, чи сей трантувати сю справу на дальшу будучність.

До теперішньої хвилі не відомо, щоб Німці задоволені Польськими, відступили від свого жаданя, так само не відомо, щоб Чехи згодили ся на потребу кваліфікованою більшістю для зміни розділу виборчих округів на так довгий час. Здаєть ся, що на нинішнім засіданні поставити пос. др. Лекер проект на. Гогольського як своє внесене і воно мабуть перенале. Тоді внесе хтось із послів проект бар. Бека, на яким будуть обстоювати Німці й Польки а проти якого підуть голосно Чехи і Словинці. Тільки-ж здаєть ся, що із сего не дійде до призи, та що Чехи не хопять ся обступити, але задовольнять ся опозицією і улажуть переговорами в огляду на інші користи, які їм вже признала виборча реформа.

В сїм случаю вийшов би елаборат виборчої реформи із комісії ще сего тижня. Але коли-б навіть він зустрів ся із обступкою що в комісії або і в надалі, то дола виборчої реформи все тиж заперена. Се видно із ситуації нин. Правда в „N. Fr. Pr.“, який недвозначно замітив, що нові вибори на основі дотеперішньої ординації немисливі,

бо есентуально збралася корона до открийвання загального голосованя.

Обезпечення дотеперішнього розділу виборчих округів двома третинами голосів, укріпить більше політичне несприятелів нашого народу на довгі роки. Змінити се руский клуб не в силі, тож най ся справа що раз притакає нашому загальному, що в політиці нема континентів, та що права добувають собі тільки сильні. Отож, кому дорога будучність народу — най бере ся до невсипущої агітації і організації... Се одинокі средства до здобуття політичної сили!

Політичний перегляд.

Італія мобілізує ся? Італійські газети розписали ся про те, що Австрія приготувала ся до війни з Італією. З тої причини мобілізує ся і Італія і замовила у фірма Крупп нові канони на 17 мільонів злр., а побавом має замовити амуніції ще за 23 міль. Рівном зазначають італійські газети, що їх правительство замовляє нові торпедовці.

Розділ цюрини від держави в Еспанії. Багато послів в республіканській партії задумує інтерюлювати правительство задля його етановиска супроти конгрегачій і надати виторчання в бюджету надатків на мадритську пуніатуру. Між членами епископату айтуть ся дазі; епископи в Бургос, Леон, Вікторія, Сантандер та Валенція подали протест проти проєктів антиклерикалізм, а яким між ними кажут, що політичні шукають за средствами, щоб наріз роздробити і відвернути його увагу від національного напаста, якому вони (політики) в жерниці. Нарід не потребує ані такої воли, ані таких прав, якими він не може зісцувати ся. Чого наріз бажав, се хліб, щоб не бути на дазі примушенням кваліфіковані. Рівном зазначають вони, що відкажуть послуху законам, які проти-влять ся принципам перени. Епископа Туї покликано до Риму, щоб направдав своє викликаюче постоуноване супроти правительства. Здає ся, що він адемісіонує.

Проти короля Петра. Сербський король Петро заперено при кожній нагоді, що було заперено обста-

вати за конституцією і за народними привілеями. Але сербські радикали нічого не дуже пірать сам королів-ским заперенням і кажут, що: „qui a excessu, a assensu“ (хто оправдує ся, той оскаржує ся), бо як раз по-свідними часами порушує король конституцію. В чет-вер розпочала ся прерава конфоронції радикалів, а при тім нагоді аказав бувший през. міністер Любомир Стоянович на сумні обставини, які протавлять ся кон-ституції і між ними вказав його кабінет. Бувший міністер Юреніч заперив отверто, що ситуації і осо-бисте поведене короля доказують, що знов вертає напад на абсолютизм, який панував перед убитством короля Александра; тому мусать радикали бороти ся за неперушність конституції, як се робили вони по-ред 11. маєм 1903. року.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Розділ виборчих округів закінчений.

На засіданні з п'ятниці означено 75 виборчих округів з переважною частин населення. Сі округи ухвалено майже без жалних перепан тому, що на чет-верговім засіданні вже були ухвалені округи німецькі, так що решта округів остале ся для Чехів. Лиш в деяких точках хотім Чехи змінити доко і в чет-вергових ухвал, але се їм не адало ся. Так отже закін-чена вже тижня праця поділу виборчих округів.

Чехи а виборча реформа.

В Празі відбув ся в неділю робітничі збори чос-ких народівців, на котрих послав Кільовач обговорюван справу виборчої реформи. Що до жаданя, аби охоро-нити меншість в округах виборчих і аби розділ тих округів виборчих ухвалювано кваліфікованою більшо-стю, заперив він, що коли би комісія приймала то жаданя, то чесні радикальні посли розпочнуть сейчас обступити. Остаточню ухвалено резолюцію, азначаючу чоских послів без ріжнїсть, до якого сторонництва вони належать, аби в безоглядний спосіб поборювали жаданя 2/3 більшістю і не дозволяли на его ухвалене. Резо-люцію вислали телеграфічно до всіх політичних клубів в краю.

2) Каа, Шмерла-Тетнаер.

МЕЛЯНХОЛІЯ.

Переклад Ірролаа Ветолоскнй.

(Далше).

Р о ж а.

Раз стояв я на ніпойському побережю, держучи в руці багряну рожу.

Передомню було море золотаво-блалитне, сіоло-тово-орібіне, тихе, сонішне море в сонішню полудне.

Розволісали перли, смарагди і опалі прибережної екаї підбігали мені під стони і шуміли одностайно й ритмічно, як арфа ударювана пальцем в одну струну. На чвстім і савірозо золотім небі стояло вели-канське сонце, повне вогню. То була весна.

Кілька білих мен пружило над водою, то зодви дотинаючи своєю грудню еї зеркала, то піднімаючися в гору: так літають мотилі над левалею.

Геть, далеко на схід білих корабель, воітчука за собою сину стажку диму і звільна гинув в очий у водній пустині.

Я кинув рожу на воду.

Флаа бігла назад і назад еї понесла.

Я бачив, як вона віддалялася ся, вперед багряна на жемчужній пілі а підтан блідна на морських смарагдах.

Та як хвиляну прибігла вона до стін моїх із поворотом екаї.

Я замітив лише, що кілька листків відорваннх струєю, прилізло окремо.

І знов пішла екаа назад і назад еї понесла; але за хвилю був цвіт при моїх стонах за поворотом екаї.

Тільки більше листків відорваннх струєю при-лізло окремо.

Я стояв довго над морем — екаа бігла д'мнн і назад віддалялася і несла мені що раз менший цвіт рожі і що раз більше цвіт, відорваного від листя. Аж остаточно нічо з нею не лишило ся, тільки пригорці

листя, метеного на воду. І несло їх море до мене без вини, без вини...

Чи не буває так із серцем? В кінці прилізло до стін розбите на жмуть листя.

На Везувію.

Одної весни глядів я із Везувієвого шннлю на море.

Сонце заходило. Тиха екаа мовби сон мінала ся в барвах золота, багрянці й шаєру.

Нерухомі, суцільні малі рибальські судна, заняті ловлею коралів, бігли витривали на воді; перетинаю-чись на біл подобали вони на пенушари, що цвигуть серед озера.

Було дивно тихо.

Далеко десь виднїв рожевий від заходячого сонця Неаполь і гон аж до Елізевських Піл імон простір пахуваної землі, голубої від смерку. Свела Канрай-ського острову відлязла ся із моря, легко рожева і по-ростелена повидовискою тінню над Сорренто і мор-ським залівом ерібіла ся засміченим шннлем гора сль. Ангела, а від неї розбігали ся великанським кру-гом сіолого-сині і рожево-золотані пани італійських гір, похажі на розволісані екаї океану.

Небо, асе від стнннх гір, в синях металічного амаванту і жонто-голубих прасках, сіріло на оході і ставало сонно. На Помпеї налігав сумрак; місто нмерлах гинув, немов би в якій краї, великій і тихій.

Ішов вечір.

Було дивно тихо, лиш Везувій зникдав інколи в гуноме та трескотом стовпи червоної лави в небо-звід і розсипав еї у воздух, так що ставала ся по-дібною до великанського стада голуміних птахів, які спадали з шумом на збічях кратеру, засміючи що довго на землі, зловіщо, страшно, немаче ворожі усій природі.

А як вибух потім, було знов дивно тихо. Я був там самісний, далеко від лави, котра впрочім вже не могла затю — і спершу відчув великий бран, що

не мав нікого при собі, тому мігши сказати: „Дни ся!“ — а відтан почув я, що мені не бракує нікого, бо я нігде не мав нікого...

Скальний мотиль.

Я улішов раз в татранські жалані ворота. За собою, над літателськими горами мав я бурю, що пенна прехоту і риву ввела в негано-нірїй хмарі, буча в темні ліси золотини гронами. Татра гуділа відгомоном. А над хмарами була немов би луна вели-чезна, пронава і страшна.

Довкола мене були турні, нагі, спресані гранїтні скелі, яких навіть мох не міг їмти ся. Великанські силані обеліси вистрілювали в гору зноміж велич-ніх пірамід, занисаючи шннлем десь в заворотній висоті.

В долині була безодня звалищ і дому, нагони-чені гранїтні звали, дні, пусті і глухі; над головою вечірне небо сіре в сумоніте.

Нігде ні травики одної, нігде пунни моху лиш злеми і звалища в шолостачий плав та ховані гра-нітні плити. Мертвецма пустава.

В тім зашелестіло щось у воздух; від стін до стіннх провали, немв я лїсов, перелетіла мала пта-шина; скальним мотилом зовуть еї верховники.

Із залому на залім зникмав ся він що раз висше і висше, аж зник десь у заворотній нижній серед іслнц і промисних луків.

Там далеко була буря і темні ліси, там ннше на долині були міста і доєнілі збіж, було ннте, був рух, а ся пташина від усього далека і всемо чужа і нікому не видна, линула над безоднями в немірній ннечнї і немірній пустава.

Правда? Се щось у людській думі, що подаван на того сваллого метелана, аїтає висше чим бурі і ліси, чим міста і збіж, чим ннте і рух, всемо да-лене, всемо чуже, лиш часам замітно для думи на хвилю — і та ннше воно передною в заворотній височнї як той птах перед очима.

Жидівські мандати.

В п'ятницю по полудню прийняв президент польського Кої а депутати Жидів з Галичини в справі поділу виборчих округів. Депутати висловили бажання, щоб для галицьких Жидів утворили 8 виборчих округів і в тій цілі постановили внесення на відповідну зміну поділу виборчих округів, затверджених уже комісією. Превос Кої а пос. Абрагамович заявив, що він уже рішеного поділу округів є дуже трудна, однак обіцяв зробити все можливе, щоб задоволенням жидівської людності в Галичії. Пос. Гломбінський заявив, що крім 8 виборчих округів, призначених уже Жидам, є ще семий виборчий округ в Галичії, котрий має абсолютну жидівську більшість, а то міський округ Сокаль Воля-Равна-Жовань. Др. Гломбінському поручено, порозуміти ся з депутатами що до дальших змін.

Події в Росії.

Англійська адреса до Муромцева.

Московська шляхта мала комітет збори, на яких ухвалено резолюцію, в якій висловили ся невдоволення і обурення тим членам московської шляхти, що хотять брати участь при прийнятті англійської депутатії. Такий привід був би політичною демонстрацією, яка протиставляється традиції московської шляхти і обиджає кожного, кому дорога честь російської шляхти. Монархісти пішли далі; вони писали навіть до англійського короля Едуарда телеграму з проханням, щоб він не допустив до того, щоб депутати виїхали. Згадавши депутати, кинути, має на цілі, зволучувати під суд підлящих ворохобників супроти царя-самодержавця. Се обіда для цілого російського народу, яка причинила би ся до зломаних привабливих стосунків між англійським і російським народами. Супроти англійського консула заявили монархісти, що вони все стараються ся занебачити лоялістам, однак в сій випадку буде їм тяжко, утихомирити обурення народу, колиб надійшла англійська депутатія. — Отже в Москві ситуація для делегатів така погана, що вони вже зрештешували з їди туди. Майже такий самий настрій панує в Петербурзі: „Союз русских“ вважав, приготувати депутатії певний скандал; так само підносять ся зі всіх кругів голоси проти прийняти депутатії, уважаючи передачу такого меморіалу вимовляемим ся в чужу політику. Сам англійський консул в Петербурзі протиставляється їм делегатів, так що меморіал не передасть ся взаєморучно, але почтено.

Револьюційна хроніка.

В Москві арештовано когось Разузовського, заступника голови тульського відділу „Союза русского народа“. В него знайдено бомбу і револьвер. Разузовський перевозив із Москви до Тули зброю і прокламції „чорної сотні“. — В Ростові оброблено в суботу склеп єврея Фрідберга. Шістьох винуватців застрелено, а сім втекли з 6180 заробоканими рублями. — Кілька убогих людей напало в Рязі на заснаву і сагу якого тамешного стоваришства, вбили обох і вкрали і заробили 2000 рублів. Злочинців не маж було зловати. — До Петербурга прибуло в п'ятницю із за границі кілька анархістів. Поліція слідила за ними аж до їх помешкань і арештувала їх там. Між арештованими знаходиться ся також один бувший петербургський студент. В арештованих найшло ся багато пороку і 30 фунтів динаміту.

Воєнно-полєві суди!

„Страна“ оголошує, дотеперішні „успіхи“ воєнно-полєвих судів від їхнього введення (6. вересня) до 6. жовтня. Дати в низах „Страни“ досить не точні, але все таки дають нам образ, яку страшну діяльність розвиває той суд, коли в однім місяці страчено 160 осіб! Азжж со певно за кілька днів, коли званим, що цар надав острій наказ, строго руководити ся законом і не допускати до жадної надачі денешні прохання о помилування.

„Союз 30. жовтня“.

Спозучені комітети „союза 30. жовтня“, московський і петербургський, оголосили слідуєчу резолюцію: Союз стоїть при засадах маніфесту з 30. жовтня, але не безумовно по стороні кабінету, але й не уважає такою постановою кабінету за суперечливо в засадах союзу. Союз є тепер найширше в організованому конституційному партією. По розв'язанню думи виходили ся надати революційні засади. Союз признає, що однією виходом із ситуації є вибір представителів народу, котрі би не лиш мали охоту, але й уміння вести в державі конституційний порядок і гарантувати свободу. — Програма „Союза 30. жовтня“ зробила на привательствених кругах добре враження. „Россія“ пише про неї: Приятець мирного розвитку Росії, що улажають революцію за порога правдивої волі і чесної праці, переконують ся із програми октобрістів, що лиш їх (октобрістів) погляд добрий і може вдержати ся. Російське правительство не в правительством якої партії, але поно адійсних прохання, які вказує йому монарх. Правительство не відлучає ся від суспільності, але в не відлучає також зі своєї рішучої ролі; правительство не вимагає від політичних партій, щоб вони зрештешуали ся своїм неможливістю, бо успіх сїї діяльності вимагає бути лише добрий.

Загальні збори товариства „Руска Школа“.

(Ковень).

Др. Смад-Стоцький відновив п. К. Ковню, що в заміренні поділом семінарії уніфікації й новий план науковий, так що такі маловажні предмети, як сїчів переконний, наука про галузю і сїчівуродженні, наука хлосичні робіт ручних та господарних, відпадуть цілком. Натомість моглиб поборати якимись науку господарну і господарські школи креніїв.

Надуч. Дарій Пігуляк підніс гадку, щоб в учит. семінарії уділялося науку ветеринарії, гігієни і господарну в ширшій розмірі, ніж до тепер. Се внесене прийнято.

Далі подав голова зборів проф. Антін Клим до відома, що резервний викладач про „Українію в середніх школах і семінарних учитьських“ перебуває тепер в ціліх наукових відсутній в Відні. Безслідно згадав, що проф. др. Кордуба написав цілу брошуру про се питання, яке всім добре відомо. Вей культурні народи мають національні школи, тож і Русини мусять стремити до націоналізації своїх шкіл. По востій мотивовано просить проф. Антін Клим, щоб збори уповажили головний відділ, жалати у шкільних властей внесення утравізму. (Одоголосно прийнято.) — При візних внесеннях постанови внесення учителів. Вона, щоб виділи порибни гроши в тім напрямі, аби неспівнісним родичам виборонено, уживати дітій шкільних до виконуваних тамних праць та носилати їх у наєм на службу. (Прийнято.) Учителі. Дудинський жадив, щоб виділи виготовили науковий план для тих предметів, яких вимагає ся при вступних іспитах до І кл. шкіл середніх та до І курсу приготування учителівської семінарії. Голова зборів відповів, що кождий зарад середніх шкіл оголошує власне в часописі свої вимоги й успіхи, яких жадують при вступних іспитах. А що до прийняти до агаданого курсу, то др. Стоцький заявив, що не переведено поділу учит. семінарії оба курси приготуваннячі відпадуть, а до іспиту до І року будуть допущені лише ученики з IV. класом шкіл середніх або з укінченою школою відділовою. Надуч. Ом. Іваніщій поставив внесення в справі регуляції платні учительської в рядив, щоб депутати руских учителів удеда ся в сій цілі під проводом руских послів до міністерства, а поки що, жалатиб від соїму 50 процентного додатку до зарплати. Учителі Герасимович думав, що „Комітет руских учителів“ повинен би як найскорше зайняти ся сїм питанням. Віце-марш. др. Стоцький начеркнув цілу генеру закону о регуляції платні і доказує на підставі обчислень непридатність сего закону в тій формі, як его ухвалила особова більшість. По довній промові обіцяв др. Стоцький в імені руских послів, зайняти ся горачо сїм дан учитьством життям питанням, щоб чим скорше наступило поліпшення учительської платні. Внесено надуч. Ом. Іваніщій про дорожничий додаток прийнято всіма голосами. Учит. Герасимович заявив, що всі видання „Проміна“ відступив би за відповідну ціну тов. „Руска Школа“. Сю справу поручено до подальшого головному відділу.

По вичерпанню дневного порядку замкнув голова збори, подякувавши всім присутнім за таку численну участь.

Чернівці, дня 7. жовтня 1906.

Василь Петрушук
секретар.

НОВИНКИ.

Чернівці, 16. жовтня 1906.

Із волоського табору. Сїї події (дня 14. жовтня) виявили ся останнє число органа д-ра Коєта Окула „Gazeta Bucoviniei“, реакціозної дня 15. жовтня 1906. Через піарку возніла вона своє мізерне істновання по не „преоставила ся“ черна шнороні сукоті. Отже, впрочім байдя газетка, старала ся в останніх своїх днях поправити свої шканди через уїдани на Русинів а особливо на іні. Ом. Поповича із приводу румунізаторського атестату на іпотесту руску школу, одичо й се средство, так випробоване у рум. шовіністів, завело і ось грошолупівське стало одної труби й славу. Тількиж та сила й слава робить ся чим раз менше закида, а ревно притїмлять її старає ся новий консервативний волоський орган „Arbăreala Națională“. Замітно, що проти окулашівський орган признає як раз „народною обороною“ — консервативні пруги волоської дішши, бач, остаточно до перемани, що від грошолупівської халати треба волоський наряд примо боронити в отвертї бою. В сїй справі не допоможе Месї берненьському нічого ні його заріканє демократичних засад, завершено поїзуам Бекана, ні проєктоване те пер розширене „Voinea pororului“! Зрада принципіальні зади поїрстий фамілії метить ся в сїм случаю і то немилосердно! Пова „Arbăreala Națională“ розбила й медові місяці волоського учительства із вол. коніетством, які був заїніціоував для деяшого поборювання Русинів учительської аттасї грошолупів. І ось той сам орган вол. учительства, який подавав напад на руского учителя Бережана за те, що він не цідував руки відомого „друга“ руского народу лише тому, що він надіа митрополиту мітру, сїїшав уже знов давні січні про реакцію, поніа і т. д. Та

деяки чи заманять вже його сїм сироний голоси, бо тут і вино і міхи — усе старе і підроблюване...

Нагілка на рос. Українців. Вночі на 11. жовтня переведено трує в квартиру редактора київської „Ради“ д. М. Павловського і у сїї видавці й сотрудики, відомого письменника Бориса Грінченка. Тількиж ровні заходи нічних гостей лишались без успіху, бо в обох вкатирах не найдено нічого протизаконного.

Quo usque tandem? Що черновецькі православні Русини не мають свого проповідника, — про се вже майже поробили цївирляють. Але се тїм дішний доказ, які оумні обставини панують в нашій консисторії, як мало в нашій консисторії об'єктивності, як мало дбає вона про те, щоб заспокоїти хоч бодай наші найбільше некучі потреби. Бо мабуть обсаджено місця катедрального проповідника мож назвати одною з найнеукучіших потреб правос. Русинів істнующим „славянським“ проповідником не мож нам очей замалати. Ми стоїмо на тїм ґранісїонку, що проповідь творить оден з найголовніших моментів богослуження і не хочемо пропускати, щоб консисторія уважала проповідь чистотю формальністю. Рішучо мусимо заперестувати проти гадки, немов би теперішній „славянський“ (сїїмби має значення — руский), проповідник катедральний о. Прокопович відповів своїй залячі і задоволен потреби руских правос. вірних! О. Прокопович не відповів своєї залячі і жалїм агаді! Проповідник не має ні органу до проповіді, ні доброї волі. Його проповіді не відзначають ся ані змістом, ані мовою, ані формою. О. Прокопович зно старий чоловік, що з сїїх причин не годен говорити так, щоб його наряд чув. Він не має волі (чи може часу?), щоб приготувати ся раз в дві неділі до порядної проповіді. О. Прокопович не володіє ані народною мовою, якою треба говорити до людей, ані мовою „книжною“. Його мова се чистий сором для руского духовенства, се чиста профанація мови церковно-славянської і рускої! Се мови, з якою мож виступити хіба деє на торі, але не в церкві, і то катедральній, де репрезентує ся цілу церкву. Яке новати буде мати про наше будон. православне духовенство чужинець, що почує „проповідь“ о. Прокоповича? Свої проповіді нїгалошує о. Прокопович таї собі, як то кажуть „ex tempore“, без приготування; але вони й цілком такого змісту. Така проповідь а буршанський „Bierschwefel“ то собі рішечень! Ба ні, „Bierschwefel“ відзначає ся хоч мовою та формою, а тут і того нема. Коли порівняємо „славянського“ проповідника о. Прокоповича (се там мимомово сказавши зрумунищений Русин) з румунським проповідником о. др. Попескулом, то „наш“ проповідник не піднесе ся понад партію о. Тому, аде ся нам, що о. Прокопович вже заслужив собі на відставку. Здає ся нам також, що консисторія посилала навіть одного руского священника (о. др. Вриндзіан) на дотичні студії — не вжеж на те, щоб о. Прокопович піди далі свої „проповіді“. Чи жде може консисторія, заїм о. др. Вриндзіан не постаріє ся, щоб знов старця поставити за руского проповідника? Нам аде ся, що вже крайня пора „облязувати“ о. Прокоповича, щоб і він спочив точ на старість — від тїжної „праці“, а його місце заступити відповідним проповідником, щоб ніхї до вірних заговорити йому зрозумілою мовою і щоб вірні мали якийсь хосен з проповіді, бо наш наряд неєж таїм не таїм, щоб задоволяти ся самими порожніми словами! — Вірні.

Обида краевого відділу. Грошолупівські органи не перемонять ся в добараню „крепких“ сїів проти немалых собі осіб і інституцій. І так в тїжжівнику „Voinea pororului“ із дня 18-го вересня 1906 поміщено в рубриці „Serioze din țara“ допис із Давиди, в якій говорять ся, що „краєвий відділ є гнідом лайданів“. Огож на заїт державної прокуратури заявив тепер правий відділ, що він по мисли У. артикулу закону із 17-го грудня 1862. В. а. д. ч. 8. ек 1863. просить о зарадження урядового доходу проти одичального редактора „Voinea pororului“ з сїїмуду на те, що обида пр. від. поповнена інцидентом статєю заїкочав в собі обида публичної власті. Годї при сїм не згадати той характеристичної обставини, що „Voinea pororului“ є органом п. Дуну, що є також членом краевого відділу, який названо „гнідом лайданів“. Коментарі тут зайвні.

Волосько-німецька гімназія в Кімполонїї. Першого вересня 1907. року отворить ся в Кімполонїї першу класу нової вол.-нім. гімназії. Зазначуємо, що П. гімназії в Чернівцях знос офіційально гімназія „німецько-румунська“ а сї — „румунсько-німецька“, а знов важ наїа гімназія в Кімполонїї називає ся таї само, як черновецька П. гімназія „німецько-руська“. Чому не „русько-німецькою“?

Семилїтня подорожниця. В неділю рано мож було бачити на чернов. дїрїях цілу семилїтню подорожницю. З тїжжівними в руках ожидала вона при асистенції поліції поїду; а гуртот цілаїх подорожних обставі сї, щоб прочитати, хто вона. На іншорчу висїла на сї грудях табличка з надписом: „Соїа Немац, має сїм лїт і їде до свого батька Пала Немац до Вілгелмстаген. Просить ся подорожників, щоб взяли малу подорожню під свою оїчку і помогли їй при пересїданю. В Освенцім треба сї сираяти до економатуру п. к. поліції. Чернівці, 14. жовтня 1906. П. к. дирекція поліції.“ — Батько малой подорожної піїав перед двома роками в двоїм дїтям на роботу, а малу Соїю лишив тут в родині Юхненч. Тепер аде батькозв дішше і він попросив

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на шість місяців 8 кор., на чотири місяці 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 рублів 50 коп., на шість місяців 4 руб., на чотири місяці 2 руб., на місяць 1 руб. 50 коп.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 54 ер.) а на шість місяців 9 кор., або 4-50 ер., або 17 ер. Поодинокі числа 10 естаків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях уз. Потронука ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслані“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідей робить. Рекламізації неоплачені від стрічки. Рубриці звертає редакція лише за попереднім застереженням і нагаченням плати за публікацію.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся з редакцією від 9—10 рано і з 2—3 на под. при наділі і ввечері.

Клопоти угорської коаліції.

Чим довше угорський сейм радить, тим більше являється показує ся коаліційне положення коаліції та й те, що кабинет Венерського не думає оповити свого зобов'язання. Передостім відноситься ся до справи заведення загального, тайного, рівного і безпосереднього права голосування, яке новісім не мало угорським шляхтичам. Отже др. Венерський не дуже сподіється ся із сими законопроектими, хоч по ухваленні бюджету має він єдино заняті сеймом. По ухваленні нового виборчого права має теперішній унітарний сейм розв'язати і прожити місце новій народній репрезентації, вибраній не на менше демократичних основах, ніж проєктують коаліції мін. Крістофі. Безперемінність коаліційного кабінету доходить до того, що відомий угорський журналіст Мерай Горват, який брав живу участь в переверненні корони із народом, опублікувавши тижень в „XX. столітті“, органі угорських соціалістів, рад статей про укладення угоди, доходить до висновку, що коаліційні менери допустили ся прямо в'рломості!

Се викликало спершу в коаліційних рядах немале заклопотання, але-ж коаліційні органи швидко вступили справу патувати бомбастичною національною ермісольністю, до якої дає живну хочби справа димісії гр. Голуєвського, якої нимгають члени партії незалежності.

Та недовго стала ся в угорським сеймі подія, яка безперечно підняла вагу і значіння коаліційної преси. Маємо тут на думці інтерв'ювання постанову в сеймі відомим плевримальним послом М. Шемерем, який сам добровільно ся підіпав... газетною грою. У своїй інтерв'юванні, яка творить сенсацію дня, він не скраве снігто на продажність угорської преси. Угорська преса вимушує без перемоні на банках, підприємствах комунікаційних та промислових річці стали павшати, за які замовчує вони „адзика“ та нахінати тих підприємств, або робити добру рекламу для підприємств підприємств; репортери із судочних та поліційних саль ходять прямо з „револьверами“; ба, звісна річ, що на Угорщині навіть засновують ся часописи в цілі вимущування грошей! П. Шемере згадував між иньшим, що угорська преса замовчує за добрі гроші несли смертельні пригоди, які дучають ся при міфетім трамваю у Будапешті. Та часописи уг. замовчують ще більше! Вони замовчують, як дирекція трамваю випускає громадян високими цінами їзди і ошукує місто, відтягаючи ему важливу частю з чистого доходу — через еалізоване біліну. Се ядає ся дирекція, бо має за собою в раді міфетій пенну наїку і пресу, який повл добре платити. Такі самі шахрайства діють ся і по иньших великих підприємствах, про які преса

нічого не згадує. Тут же треба згадати, що про ті газети, які закривають політичні „адзика“, нов. Шемере також не говорить. З сего випливає-б були немалі консеєнції, бо доводі маса нають на своїй голові і мін. судів. Позові, мін. об. гр. Екзельманс і мін. рідів. Дирекції, а їх зачинати, улажав гр. Шемере якийсь несправдливим. Але в те, що підійде Шемері, спонукає мін. Венерського до закінч. що відматане часописий державними павшати, себго урядове корупційне проєкт, буде ся виворіювати, але в мирній дорозі. Се значить, що все остане таки по старому.

Вільше, ніж сі революції, несують ризики коаліції, яка сама в собі також не згодиться ся, закінчати агітація ерм. дем. партії за загальним голосуванням. Революції із сегок ніч випливають до парламенту в формі петицій і нагачують мажорити мажоритам, що віддається вже поволі ізної самовлада і утигана другий народів а то й свого змуду.

Ромунізаторський атак на руску школу.

Дуже часто можна зустріти у нас „патріотів“, які при власній національній байдужності, всіма силами домагаються, що на Букovinі національних протівностей нема, та що наші народні інтереси із боку наших сусідів зовсім не нагрозені так, щоба проти них розводити острю доверливу, особливо в пресі. Тількиж показує ся, що такі міркованні випливають лише із невеликим фактичним відношенням в краю, по наших селах, до ромунізаторів із горничовим завданням трудяться ся осяло еллісольної праці — промунізувати наш паріа. В останнім часі кинули ся они із особливою загорілістю на наші школи. Тактику поретів легко мож зміркувати із надісланих нам донесень, до яких треба згадати ще те додати, що ромунізатори управлюючи із таким запалом випародовування рускої дітвори у своїй пресі, а особливо в бж. н. „Gazeta Bucovinei“ піднімали почування „волю“ — на рутенізацію! На сей атак ромунізаторів на наші шкільництво, повинен звернути увагу весь наш загаль і брати ся енергично до самооборони. Хвиба-ж не треба тут доданати, що частинне поведжене ромунізаторів по селах оснований на народній темноті. Отримто треба енергично зайняти нашими селами, особливо по окраїнах, а саме національне і громадянське освіт домлене селам покаже швидко, що будинки ромунізаторів поставлені на павтє хиткій основі. Не слід при сїм забувати, що проти беззаконного поведєня ромунізаторських терористів, що сіють небезпечні погрози, повинна виступити державна влада! — Ред.

Із Інотешт.

Наше село Інотешт ємч. повіту, є, крім кількох найближчих ромунських родів із Ромуші, громадою чисто рускою, а одним в нїм ішла причина, які низше наведемо, до сегодня не удає ся ніякої шкільної науки. Інотештський заселені і пахуроні Волохами і їх бездушними орудіями, отворили були без жадного дозволу волоську принятну школу. Для тої школи найиниши отворили волоські: унітарного теологія Пана, студента Філоза. Букачука і студ. теологія Регуша. Позові Пон Волох і не міг бачити нерозуміння ся з рускими дітьми, то Букачук і Регуш значини висловляли те, що Пон говорить по волоськи, в мові рускій. Такии способом мучать Волохи руских дітей, щоба їх найкорше промунізувати! А треба знати, що Букачук і Регуш сини руских родичів з Інотешт. До своїх родичів, до братів і сестер говорять они лиш по руски, бо ніхто в рідніні не має по волоськи. Отже Букачук має вправді закінчити по волоськи, але лише тому, що має добру нагоду навчити ся сего, бо служив через довгий час по волоськи. Жидак у Сучаві. Тепер той Букачук так полюбія волоську мову, що пародовував свої діти на службу до Волохін, аби як найкорше навчили ся волоської мови, бо снй Філозоф не має з ним дома по волоськи говорити. А теологія Регуш також не має слухавності говорити дома по волоськи, бо мама его ще добре не навчила ся по волоськи і говорить вони що із своїм синком тільки по руски. Се у нас що тільки Волохін, але сі вже не такі вчені і тому не такі страшні. От вам Іван Кібіч і Георгій Чеберак, оба „правдні“ Волохи. Кібіч зайшов десь перед ранами із Кут (може Вишніви) до села Інотешт і тепер вчить на все горло, що він рідний Волох. Правда! В Кутах і Галичині то самі Волохи! А волоський слуга Георгій Чеберак ніяк дома не говорить, лиш по руски, однак перший горлає, що ему треба волоської школи. Тамі то Волохи заводи ся у нас в Інотештах. Кібіч і Чеберак ходять від хати до хати і гровають людям смертю, наколи не пізнають своїх дітей до нововідкритої школи! Терористи закладали всім людям, посылати дітей своїх до публічної школи. „Хто пішло свою дитину до рускої школи, того уб'ємо“, говорять. І таким способом утворено, як вичеє сказав, на свою руд, отже без жадного дозволу, принятну школу волоську, до котрої зичини багато людських дітей на науку, якої в жадній публічній школі не удають. І славиченні о. Grigorevici не забув, розуміє ся, своїх місій. Ще на ваканціях насадував він в церкві своїм парохіалям, щоба записували своїх дітей до принятної волоської школи.

З початком сего шкільного року вислала п. к. повітова шкільна рада розпорядження, щоб заперти ту

а) Кал. Писерна-Тетмаєр.

МЕЛЯНХОЛІЯ.

Переклад Ярослав Велюсевич.

(Даліше).

Над потоком.

Шуме потока, шумє гірського потока... Із примкнутими очима слухаю тебе, як журчиш без зинку, одностинно, вічно...

А мою душу обнімає такий жал, такий смутон безмежний...

Отсеє то шум знаний могої від літ давних, від найранішого дїтства мого, усе той самий, одностинний і вічний — і як подину пам'яттю в минувшину, то тількиж разів бачу себе над тим гірським потоком, так само з примкнутими очима заслуханого в його, із таким самим жалом, а таким самим безмежним смутком у душі.

Йшли дитячі дїта мої, йшли алта моєї молодости весняної, і нині йдуть алта що раз даліше, що раз даліше і безповоротне — і знов стою нині над тим потоком із тим самим жалом, із таким самим безмірним сумом у душі.

Неначеб я жалів за чимось, що покинув і за чимось, що не приїде; неначеб я сумував над втраченою річчю дорогою для мене, якої я не бачив, а лиш прочити можу; неначеб я тужив за чимсь, що відходить, а при мені навіть ніколи не зупинило ся...

Кількож то разів протягав я руки до усьміхив соні, що були змаченими — а відтак ставав над тим гірським потоком, з примкнутими очима, заслуханий

в його шум одностинний і вічний, з тим жалом і з тим безмежним смутком у душі...

Невже вічно так буде?

Чи вже ніколи, ніколи не буду мати над тою шумлячою водою вишнього почування в душі, лиш той жал і той сум безмежний?

Щастє.

Не говорім про щастє, якого бажаємо, не говорім про него...

Щастє то мов мала пташка, його сповістити легко.

Ждїм тиж, не говорім про него, навіть не думаймо... в тишині серця, в глибокій серця бажаймо його, крививаючи те бажанє перєз власною думною.

Бо щастє немов сьвітло у змарах: вигляне на хвилинку, замінотить та згасне назад ховать ся.

Не зовім щастї, не стремім до него, не борім ся за него; як діти, погрім сьміть ся на Рїздво, що до них приходять Христос із дарунками, ждуть на него стріжені — тихі а втерпелі в страху — ждїм.

Як має прийти, приїде... не ждїм до него. Щастє венаєє сонце, про яке кріють п'явїтя, цвітучі один лиш дєнь... вони не можуть йти до него, ждуть.

Як дєнь мєний — приїде; як змари небо відкриють — даром викладають.

Завинуть і не побачуть сонця. Вечером в хвиль спону будуть говорити: се даром отворили ми д'явону наш чаші... не прийшло...

Ждїм тиж до щастє... воно є для серця тем, що сонце для цвітїв, які цвітуть одну лиш дєнну... як має прийти, приїде.

Не говорім про щастє, якого бажаємо, не говорім про него... — воно поховане мов птах.

Журавлі.

Я бачив раз журавлі, як підїтали на сїд воліким кілочом.

Тоді був осінній вечір, повен сумного єізету в тишині, як се значини було в Татрах під ту пору.

Журавлі летїли звільна, черпючи над горами, роженнєм від останньої роженности сонця.

Я глядїв за ними довго із що раз бідним сумом, аж зникли. Не знаю, чому адмалось мені, що журавлі тоті на моря заблудять і не вернуть ся ніколи.

Летїли дєсь у пєзднїну бєлодню, у дїлєч так понурі для она, немов бї я вони чули, що летять туди в останнє, що вже не вернуть ся ніколи, аж ніколи.

В глухомі стогнї арєи не має більше суму, як у тому слові: ніколи.

І татравський вихор бєчи крилами до лєду замєрзлого по озерцї, не стогнє сумнійше...

Скєрга дєрєє пілїтїтих, що витягають до сонця свої нєварі, є в тім слові і погляд очий конячих людей.

І щєж дїлєч чоловіков, під котрого віра в надєрєстї річ відїтєє, як тоті журавлі, про котрих не знати чєму в пєдумєє, що вони заблудять на моря і не вернуть нїколи?...

приватну школу і до науки употребити публичну школу. Однак Іпотештани не хотіли й чути того роз'ясн. Отже виїхала того самого дня комісія в Сучаву і знов заперла ту школу. Підбештані Іпотештани і комісія не послухали і далі своє провадили і ромунізатори далі владчили руских дітей в своїй приватній школі.

Давно лиш, що комісар Кожовар, котрий виїхав був на комісію, ніби не міг в селі зробити порядку. Аж в тиждень по тім вислало старостів жандармів, і аж той завер безправну приватну школу. По заперті приватної школи почалося ще гірше ромунізаторство. Сучавські Волохи і їх найкращі порадили Іпотештани, повисувати своїх дітей до шкіл в Сучаві і Тешівцях. Так й сталося. Майже до 24 дітей занесено в Сучаву до школи, а до 50 дітей в Тешівцях. І до того ще майже в кожній третій хаті стали наші Дачини (румуно-академ. тов. „Dacia“) збирати дітей і там далі підготувати у волохській мові. Як не мож було вчити в хаті, то наші славні педагогі вчили по толоках, по городках і вулицях, щоба хоча де-небудь руских дітей по волоху. Даво лиш, відки найшлося в Тешівцях в школі на 50 шкільних дітей місце. Тешівська школа безвечно не мала одної порожньої класки на Іпотештаних діти, протівно, она й своїх дітей не мала де помістити. Але тут відій замішаний славний Румун і гостинний (!) надучитель Машовіца.

Місцова шкільна рада подала спис 75 дітей до ц. к. правної ради шкільної з проханням, утворити для тих 75 дітей одну волохську класку, бо ті діти мали би дома тільки по волоху говорити; отже мають матерну мову волоху. Ц. к. правна рада шкільна призначила ц. к. повітового інспектора і місцевого шкільну раду, щоба переконалися, чи ті діти справді волохують волохською мовою. Дня 24 вересня с. р. прийшов повітовий інспектор на комісію до Іпотешт. Зійшлися й люди, правда, що троха підняли, але то ніщо, бо в селі Іпотештах то не є надна новина. Прийшло і до 20 „Дачин“ і „Жуїмістів“ і стали перед школою ще більше роз'яснювати відомий загальний аргументом руских мужиків тама проти рускої школи і рускої мови. А студ. вільно. Буначук крутився там як несамолюбний і підсадував під дверки, щоб перекопати, чи не за остро комісії винищує руских дітей по волоху. І ось найшла комісія, що 41 дитина мала би вміти говорити по волоху. Але не знавляючи на те, ми все таки дозволимо собі сумнівати, чи ті рускі діти дійсно до волохської школи. Там всі ті діти говорять в рідною і родичами лиш по руску. А то, що вчили в приватній школі через три місяці т. е. липень, серпень і вересень, не є міродатним, бо за три місяці дитина не годна навчитися як чужої мови. Через цілий час гуляли в приватній школі слідувачі річи по волоху: часті тіла, часті школи. Даліше вчили по волоху як називаються: тато, мати, брат, сестра і т. д. Учили також за рускими людьми співати, надати за ними пам'ятки і ругати за над ними. Годі тепер рускому чоловікові дорогою в Іпотештах перейти, так адеморалізувало волоху наймиста руских дітей і людей.

Повітовий інспектор був прямо присилувааний обставинами, подати такий результат: він мусів набрати в рускій селі дітей на одну волохську класку.

Прохано отримати, щоб ц. к. правний шкільний інспектор для руских шкіл, звернувши увагу ц. к. правної шкільної ради на це так важке діло. Обов'язком ц. к. правної шкільної ради є, називаючи чим скорше комісію, котра би зайняла ся сєю справою. Комісія повинна би ще раз порешити всіх тих до волохської школи занесених дітей і переконати ся, чи вони дійсно здатні до волохської школи. Ми глибоко упевнені, що тоді неучити ся цілком винищий результат. Рівночасно улаємо ся до всіх руских посівів, щоба сю справу піднесли і в правній софії і в других законодатних тілах. Годі вже даліше терпіти! Пора вже покласти новець таким безправствам ромуно-русифікації.

Нестероризовані.

Із Волохскою Баньолова.

Громада Вол. Баньолова (повіт Сторожинець) є селом майже чисто руским, бо окрім тутешніх 2 панотців, дітяч і двох учт. сил — (другі два учт. сил се злочинці Русини) і крім кількох Волохів, зашланіх із сусідніх сіл, ніхто по волоху не говорить. Помимо того роз'яснювали ся Волохи в сій громаді, може як вігдо ниде на Буковині. Рускому народови вноють тутешні волохські новинки, що він належить до Волохів а то тому, бо його черває є „волоху“. Кажуть простому людові, що хто по руску говорить або хто свої діти до рускої школи послав, то той вже уніт, підпечений своєї прадіної віри і т. д.

Під опікою бутишого інспектора збудовано в озеру села волохську школу, котра переносилася рускими дітьми і в той спосіб ромунізують неслідових тутешніх Русинів. Руску школу за те надано в села, збудовано її на чистім полі у лісі так, що Русини не встані в неї порешити. Річ річно відкивають вороги своєбійних і заможливіших учнів до волохських інтернатів, де виховують рускі діти на найгірших неприятелих рідного народу.

Перед шкільною кімнатою отворено також 2 класову школу в атинській Кошувівці в рускою і волохскою викладавкою мовою. На якій підставі заведено в сій школі волохську мову, де ціло населене руске, се річ предивна. І щож діють з сєю школою волохські шові-

ністи? Вони не відомі тим, що вже мають, але підмалюють тамешніх неслідових селян, що ли їх діти будуть вчити ся по руску, то перемінять ся на уніт і дістануть пона в голубу бороду, який буде їх вчити російсь! Тихом же вони сміють ся з людської глупоти. З сєї причини відій волохський у сій школі рік річно простав в рускій унаде так, що як так далі буде, то за передвданий час, не стане ані одної рускої дитини в сій школі.

Має ся також отворити незадовго школу в атинській Полянці, де є наші рускі товариства, Читальня і „Руска Каса“. І тут хотять вороги нашого народу, як у Кошувівці запровадити волохську мову, хоть у сій кулі нема ані одної волохської родини. І щож на такі сумні шкільні відносини, на таке принаде нашого народу сміють наші посав і шкільні влади?!

Цікавий.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На вісторковій засіданні між інтерполяцією між вищими пос. Н. Яворський до президента міністрів і міністра справ внутрішніх в справі політичної адміністрації у Галичині і унаслідження руского населення в східній Галичині політичними властями. Отсе інтерполяція, яка докладно малює погану господарку в галицьких уладах політичних, викликала сенсацію в цілій палаті вже задан своїх позначальних розмірів, бо обіймає 189 стор. in quarto, а в епенографічній протоколі зайняв лиш 40 битих сторі. Перевід інтерполяції в рускої мови на німецьку коштував 1800 К. Так об'ємисті інтерполяції в наших парламентах ще не вношено, коли не брати в рахунок інтерполяцій в справах коніскат цілих князів, які вношено тільки в часах обструкції. Даліше інтерполяція посол Брайттер в справі політичних долі магістрів і стаціонарних помічників і магістрів магістратури, як також в справі урегулювання відносин авансних почтової служби. Пос. Н. Васильєв вніс три інтерполяції. В першій інтерполяції жадє ся руских і ромуно-русифікації в новій судовій палаті. В другій жадє інтерполяції на нужду канцелярських помічників по буржуазних судах. Канцелярські помічники з 30-літньою службою не осигають місць канцелярств, але відновити коніскатам надає ся такі місця. Але се не було би найгірше, колиб не імпортували нам чужих. Тепер є в наших судах 153 канцелярських помічників, а між ними лиш 75 Буковинців з 79 чужинців, що навіть не мають потрібних краєвих мов. Коли в Галичині на прим. іменована від рр. 1899—1906 303 канц. помічників канцелярств, на Буковині не мож зачислити ні одного такого випадку; чоловіки служать позовний віку і не виходить з 90 років вік. Із палати Інтерполант просить міністра справедливости о усуненні сєї аномалії. Третя інтерполяція відноситься до необхідності вілних місць почтових асистентів при почті в Кішмані, Сереті, Іцмані і Новоселіні, які розміщено ще 31 жовтня 1905. Пос. Рокшівський як предидатель комісії для улагодження цілих заявляв, що в справі асери Ончула і Штерберга комісія мала аж 11. с. м. своє перше засідань, на якім переслухано обох посівів. Тому що мусів ся реквірувати судові акти, комісія ще не може дати справи. Міа. кр. оборони Шенайт, відповідаючи на інтерполяцію пос. Гомана в справі військового закону, заявляв, що проект нової військової процедури карної вже виготовлений, тільки не осигнено ще порозуміння що до урядової мови. Міністер війни предидав обом правительствам конкретні пропозиції, але переговори ще не закінчені. Відтак приступлено до порядку денного т. е. до епенографічної дебати над антикарним законом, який прийнято по другім і третім читанню. По тім обговорено долу почтових урядників. Причину до сего долу нагале внесено пос. Бегейма, який визнає ся правительства, чим скорше перевести реформу службових відносин і платні почтових урядників і почтової преслуги. Мотивуючи нагальність сього внесення, заявив пос. Бегейм, що почтові урядники не задоволені зі сторони правительства наміреним поліпшенням і що між ними нагує недоволення, яке моглоб довести до пасивного опору. Висланик просить палату прийняти его внесення і докласти тим, що вона підтримує оправдані жаданя почтового персоналю. За вагою і шейтим ланам ся і посол Штайнер, однаком заявив ся проти підвищення оплат телеграфічних та телеграфічних, тим більше, що на Угорщині стремлять до зниження тих оплат. — Слідуюче засідань відбуде ся в п'ятницю.

Із комісії.

В правничій комісії розсерував передвчера пос. Гормузані внесення пос. д-ра Ончула в справі уживання фондешних записів домижних буюв. правного банку до засади фондешних пуцілярних капіталів і т. д. із можливістю епроцентування. По довгих і вичерпуючих випадках реверента внесено се без де бати прийнято. За те друге внесення пос. д-ра Ончула, щоб валагі президент і ануїтети стягнути на користь правного банку через політичні ефекурції, відкинено по промові пос. Нізого і Ошера.

Комісія для улагодження доган рішав поставити в посольській палаті внесення, щоб пос. гр. Штербергові висловити догану за ужиті вирази обидливих для пос. Ончула.

В желязничій комісії спеціальна дебата над удержанням німічної желязничі доходить до кінця. Прийнято вже всю умову із нім. жол. аз анімком § 12., який відноситься до переняття урядничого персоналу і підкох другорядних постанов державного законопроект. Ізвестиний капітал на 1906 і 1907 підвистено із 10 на 15 міліонів. В справі недовстачі вагонів заявив вчєра мін. др. Дорншта, що се лиш ще й заострило ся по часті через страйк в німічно-західнім чеськім вуглевім репії а по часті через задержаня нових тисячі австрійських вагонів італійською упраною желязничою. Подіб догичні реалізації не довело до успішних наслідків, то міністер рішав ся, сикнути бодай переїзд вагонів певної катеґорії.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Реакційна проба.

На початку середового засідання постановили посол Странскі внесення, щоб реалізувано ухвали догично поділу виборчих округів на Мораві; а огляду на те, що в Мораві існує народний катастер і бувають громади, в яких пробуває лиш оден виборець, приналежний до одної пародности: через те годі булоб навіть перевести передвданий законом вибір виборчої комісії. По довгий дискусії, в котрій брав і заступник правительства участь, заявляючи ся проти реалізації, внесення посол Странского відкинено.

§ 42.

В середу розпочала комісія наради над § 42. виборчої ординації до Ради державної. Посол Хіарі і Грос заявили іменем своєї партії, що вони мусять стояти при жаданні більшості $\frac{2}{3}$, бо таме жаданє творить мінімум того, що для забезпечення те-перішого стану посіданя Німців є конітчим. Не тільки іменці міністра, але й цілий кабінет, переберючи свої портфелі, заявили ся був за більшістю $\frac{2}{3}$. Жаданя Німців оправдані і они під жадним усяким від нього не відступатимуть. Посол Крамарж у своїй промові заявив, що знов ціло чеське населення заявляє ся проти більшості $\frac{2}{3}$. Від хвилі, коли при розділі мандатів Чехів унасліджено в користь Німців, нема що говорити про більшість $\frac{2}{3}$. При переберанню спліз урядів чеські міністри не могли знати, як будуть розділені виборчі округи; прештою не має більшості $\frac{2}{3}$ ніякої практичної вартости і може хіба розходити ся о забезпечення сімох мандатів, яких могли би жадати Славини, чим Німеччину певно не винищать ся; а Чехам розходити ся о честь. Німці мусять знати відличальність на себе, колиб через се жаданє, яке не має практичної вартости і до якого сиючукали їх вороги виборчої реформи, повстала криза або колиб розбила ся ціла виборча реформа. Нехай ніхто не думає, що Чехи мусять виборчу реформу „проквітнути“ праз із анімось препарованим компромісом. Чехи вірують, що колиб навіть теперішня виборча реформа упала, то загальне право голосування через те не буде погребане, але вийде із елементарною силою. По промові посла Гросса, який полімізував із ниводами голови молодического племі і пос. Заворки, який прецизував ставивши чеських аграріїв, рішучо протівні іменним бажанням, перед понолудневим засідань перервано. По полудни промовили знов посол Заворка і внесення подрбно, чому чеські аграрії а протівні більшості $\frac{2}{3}$. При кінці засідання постановили пос. Малеаті внесення, щоб в протіву 18 років мож анімовати поділ виборчих округів більшістю $\frac{2}{3}$ голосів при прибутности що найменше половини членів Ради державної, а по ухвалі 18 років більшістю $\frac{2}{3}$. Слідуюче засідань відбуде ся сьогодні.

Події в Росії.

Зміни в кабінеті.

„Річч“ доносить, що міністер фінансів Ковцов і міністер просвіти Клауєман подали ся о демісії.

Російські довги.

Державний радник Рудольф Мартін видав сини дини в Берліні нове виданє своєї віснової студії п. з. „Будучність Росії“. Після його обчислення винисить рос. державний довг 24 $\frac{1}{2}$ мільярд франків, а самі відостин винисить річно оден мільярд франків. На рік 1907 обчислює Мартін держ. надобір на 1 $\frac{1}{2}$ мільярди франків, сума, яку Росія ніколи не може пожиточно покрити. Головною причиною збільшення надоборів уна-жє Мартін несплачуване відостин і простаючі надобори на державних желязничих. Мартін думає, що се є річно дуже непрадоподібною, щоб Росія могла в 1907. році оплатити правильно бодай відостин від своїх довгів. — Деякі часописні доносить, що гр. Віте консерував в Парижу з бар. Ротшильдом, щоб добути в него помилку. Ротшильд ніби угодин ся на се, але під усяким, що переведе ся в житє всі реформи, екачє ся Думу, сномом, коли в Росії настане прав-дина конституція.

Заворуження на університетах.

Мимо остороги московского градоначальника відбували ся в алах і салих для випадків московского університету збори революціонерів. На тих зборах продавано революційні брошури і збирало гроші на

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Горичині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 гр.,
на пів року 16 гр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 гр.)
на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 гр.

Поодинокі числа 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністрація і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петропавлівська ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телеграм: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
сторони. „Надсилання“ по 40 сот. від сторони.
При частковій накладці відносно рахує.
Рекламація неопечатані вітні від сторони.
Ручний переклад редакції лише за попереднім
застереженням і залученням публіци-
стичної частини.
В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся по дні від 9—10 ранку і з 2—3
по пол. дня ввечір і свят.

Ювілей боярекої діяльності.

(V) Мовчанка се золото — говорять Німці і свої
вірної сентенції держалися супроти нашої статті із
дня 7. вересня н. з. „Нісая методи“ німецькі союзники
із редакції „Veint-a-pero-ralni“ через цілий місяць,
поки вийшов д. Грант-а (по нашому Поганя) не захо-
пила покуску викувати „Із мудрішок „Буковина“ (Din
păzdrăvniile „Bucovinei“) нове орудіє до розбуджу-
вання волоскої ненависті проти нашого народу. Д. Г.
— як сам признає — довго міркував, чи відповісти
нам, а він таки рішив ся на те тому тільки, щоб
остерегти собратів, а то „Dășmanul e peodermi“. Не
снить воріт т. к. Русини, і ось д. Г. се на тривогу;
шведи лиш, що так безмежно глумо і безворонно.

Сенсативізм протенціоналізм, що в нашій
статті нема „ні початку ні кінця“, входить він в меритум
справи і відіриває, що в тій статті „Буковина“ об-
чернида і денунційова Волохін за їх іредентистичні
змігання із приводу прогуканих волоскох мужиків до
Букарешти; і то ніби тому, „що Русини викривляють
часто, що австрійська держава zagrożена Волохами“,
які „тратять час на коване пливів на будуче“, а то
лиш для того, „щоб відвернути публічну увагу від
своїх аделов, які виправляють Молодо-Русини досить
лиш (sic!) на основі пресловутої програми, яка стре-
мить до заснування української держави.“

І ось д. Г. в благороднім обуренні кличе до Ру-
синів, що се скандал, коли наша часопись відносить
такі обчислення. Що се „scandal“ — то правда, але не
для нас, а тільки для волоского органу, який, вичи-
тавши в нашій статті, чого в ній не було і не було,
старає ся денунціювати наш нарід. Чиж сего д-ни ті
годі зрозуміти, що він, заявляючи з емоцією, що „об-
стоїти доказу вірності нашого (себто волоского)
народу розбиває ся немале тенденційне очернення, не
помічна ханжа набіглого і брудного потоку о величезну
гранітну скалу“, а рівночасно калічує Polzei! проти
Русинів — пошани значаїну денунціацію і просто
осмішує себе в очах кожного розважного чоловіка?!
А революційні волоского органу ще тин більш обрид-
лив, що ми із прогуляю волоскох мужиків до Бу-
карешти зовсім не чули аніх небудь заміток що до не-
залежності сего краю, так що вся стаття д. Г.—а
тільки одною безконечною клеветою. Се звільнювало
нас від всякої дальшої полеміки із його ниводами, одна-

ковож годі помінути що одного зарисейства то-
го д.—а.

Ось Veint-a, яка не загнучувачь говорить про
безвороність громадів, ставить м. п. у своїм обу-
ренні і таке риторичне питання: „Чиж се алоци, як
наше мужицтво по увазі білим чим одного сто-
дїти поїхало один одиельний раз, щоб відвідати
своїх братів в святковий день, щоб їм сти-
снуть руку і навінати духоні злива?“ І се робить
та сама часопись, на якій сторінках інсинувано жалі
і адовоно само тому, що в Букарешті буковинських
волоскох мужиків як раз не аїтали мужики із
Румунії, яка просто ставила таке питання: „Де були
білі невольники Румунії святковий ювілей, які ви-
кували єї незалежність і королевку корону? Чиж
для них нема святка?“ Так отже інсинуарна фраза
про стиснене братньої долоні являєть ся — чистою,
пустою банією, о яку не можна у дематогію, які ве-
дуть волоскох мужиків із Буковини на боєву парад
в Букарешті, адебільша за для скрізнені серед них
свого особистого впливу для дальших політичних
„аделов“ і то ще чужим колом, що „Veint-a“
благородно замовчує. „Veint-a“ пише про букареш-
тський мистау, як про народний „di do sărbător“;
вибачте „domniile scriitor“, не аїно як — як замічує
зауочно соп.-дом. волоский орган „Lupta“ справді були
такі наївні і дурнаві, що „мислелі“ мистау „се юві-
лей сего рум. народу і не припускали, що при тоне-
рішних соціальних відносинах під національним юві-
леем розуміє ся мислелі короля, чоконі (згіднава
наша боярія) і всіх других інсинуацій народу — і що
— коли вони святкують ювілей, то ними викривляють
нарід стогне під тягаром нужденного життя.“ От,
яку долю має той мужик, якого доволі мали ніби
стиснати волоский мужики із Буковини!

Що зробив той волоский мужик і робітник для
боярії, се показала аж надто погано букарештсь-
ка мистава, але що з них зробила боярія, се видно
хвіба із таблицю, які глумять ся по стінах наших
павільонів. „Боліб — нині Lupta — все те, що ви-
сказують ті царя, виставлено із натури, тоді-б ви-
става, се місце національного триумфу, перемінна
се в ту мить в м'єне нужди й неволі, страхища
й сорому“.

До чого довела румунська боярія, на якій про-
рують ся і наші румунізатори, видно хочба із сих
даних, опублікованих тов. „România Muncitoare“ в на-
йновітій, виданій в нинішній миставі н. з.: „Сорак літ

убожества, неволі й сорому“. Згадаймо хочба розділ
землі.

Велика несправедливість має в Румунії 3,810,354 гектарів
різї, що остають в руках приблизно 500 осіб;
за те селяни мають 3,153,641 гектарів різї, які роз-
падають ся в приблизно на 1,000,000 баталів.
Щебі статистики д. Брані вносять число боло-
вольних мужиків у Румунії 408,502 душ! А народні
мислелі бідують ще раз більше.

Ось в 1805. р. нахвалимо в справознавчу книгу
Олександр Мерузі поділи селян на: богатих, середніх
і бідніших. До богатих числять ся тих, хто має
12 волів; до середніх, хто має 8 волів; а до бідній-
ших того, хто має 4 волів. По майже 60 роках після-
того, хто має бідній 4 волів; другими словами: бідній-
ший в 1805. року ухадить 1864. р. за богатири! А як
воно тепер?... Число богатих тепер відносно чотири
рази менше як року 1864. — В році 1850 мужик
мусив панови робити річно 25 днів, а тепер 75! —
Рок 1876 консумував румунський селянин 280 кіло-
грамів річно, а тепер лише 146 кілограмів. По селам
мислять на 1000 48 дітей, а по містках 42, що доказує,
що по селам панує більша смертність. Про те, як живно
румунський мужик, говорить досить то, що там є всего
1,008,954 мужичиних хат (на 6,800,000 душ!) а між
ними 583,307 пастівок, а 54,722 бурдов. — Доктор
Луну, прамарий в Фалгу, зазначає, що в його
повіті в поміні 16,400 мужичиних родин лише 6173
родин зарікали порося на торічне Різдво. Образ стра-
шної нужди подає нам громада Гоґошарі, що числить
2706 душ а має всего 3 (б) корови. Характери-
стично для селянського правління Карола I. є прогресивні
пелатри. Число пелатристів збільшило ся від р. 1882
з 4,500 на 18,606 в 1897 р., а на 200,000 в наших
часі. — В році 1879 було 5 проц. нездібних до вій-
ськової служби, 1898 р. 9 проц., а року 1900 50
проц. Дідичі викривляють не лише аделов і пра-
цю народу, але сизують дідичі і жінок, щоб вони
жертвували їм своє тіло. Так панує що в ниніш. пр.
в селі Паранамі іпз primaе noctis (право на першу
ноч) в повній реальній. Дідичі Поаніді скликає що
тижні всіх дідичат і молодих жінок у двір, до аспира-
ції ся набогидийні оргії, чому жаден уряд не
протиняє ся.

Згадаймо ще про шкільництво, яке розвиває ся дуже
слабо. Сам міністер просвіти Карет сказав, що в році
1902 мала Румунія лише 4900 учителів, яких най-

4)

Каз. Пшорва-Тетмаєр.

МЕЛЯХОЛІЯ.

Переклад Ярослав Паславський.

Ялиця.

(Далше).

Раз іван я смерню пустою дорогою до ліса. Із
гір віяв вітер і високий, стрункий ліс смерен і ялиця
лизили ся темною лавою вершків. Із гір ішли понурі,
дощеві хмари, здавало ся, що диваляні й несли в со-
бою величезні вогні сніг. Сили сунули ся тихо по роз-
галіх світу. Довкола не було нічого крім ліса, що
хилив ся із вітром, та сказ, зсувених перед тисячолі-
тнім. Мертвечина Татр. Такий сум приляг той ліс,
як би тут вже умерла душа природи. Не може бити
єя серце землі під такою пустою. Тут вже край
життя.

Дорога йшла в мрак, в перетиту ліній дерев,
а смеренні й ялиці хилили ся в різно виправляючи
єя під вітром, як збіже. Смерт на попарах одної
ялиці завсала тут в висока вершину до землі, друга
ялиця, захитана в корію кожен снігом і бурями. Ще
жила, але винула і з цілою тою розкошаною стіною,
стрілятих дерев, вона одна висувала ся головою,
похожа на дівчину, що виклидає смерті на рамени
своїх подруги. А довкола сумрак, дощеві хмари і ве-
ликанені турні й татрянські урвища, що уносять ся
десь в безодні мрани й темряви.

Оттоді наповнила мою душу меляхолия.

До жінки.

Стоїш передо мною. В обличчю твоім, немов багато
облич, а в постаті твоїй, немаче постатей много. Тв
одна, але імям твоїм: много.

Твої очі світять, як жерела серед шумару, що
манять своїм чаром мандрівника, як жерела серед мо-
чарів; волосе твоє пахне, воно немов плач серед
студеної ночі; уста твої смертним упоєнем.

Як латинське рожевих корців, що остають понад
голову, латинське твоїх рамен; як сонійно тенло, твоє
лоно; як лінійно розкошаний рух морських сил у лінійно
палудне, рух бодр твоїх. В твоїх долинах солод меду
і час веселих ранків; в твоїх тілах безодні розкош,
як в гірському виді на поля і лави, коли злинево
сонце озолотить їх, коли лавинне небо голубо сповне.

Голов твоїх наче ворі, що сходять по одній за
кожним словом, аж довози до душі не має нічого тільки
та одна, мелодія алога, бриланти і скарби тай
зориних покров — а то слова твої.

Вони мов зелені лук, мов сонійне світло, з да-
леної волони кинене через воду і як гоми вічної туги.
О упоєні! О змислове божество! О безодне!

А душа твоє видить ся, як усміх Бога —
і щож може бути від тебе прекрасного, що не є божес-
твом? І щож гіднішого любови?

Тож хочу любити тебе всім еством моїм, кравію,
серцем, волею, всіма силами моїми, всім духом моїм,
всім тілом моїм, життям моїм аж до смерті...

Хочу тебе любити, воліяти, боготворити, сла-
вити. Хочу бути для тебе добрим, для тебе до кож-
дої благородної жертви спосібним.

Чую, як відчинюєш мені Новий Закон, Закон
Краси і Добра...

Єси Вогнем, що випалює із мене все лихе; єси
Водою, що очищує мене із усього змаз.

Аби бутя тебе гідним, хотів би я бути гідним
руки Христа на чоло...

Стоїш передо мною. В обличчю твоім немов багато
облич, а в постаті твоїй немаче постатей много.

Тв одна, але імям твоїм: много.

Символе!..

І стое муну запитати ся: чи ти порою всім бо-
душню, чи лиха?

Люди заповнюють мене, що є ще янські жінки
— вірю їм на слово.

Лиха будучність.

Гляди супотійно в лиха будучність; щож по-
радин, хоті би ти й нинішні гляді, як вона неминує.
Ах! Коли обхоплює такий біл, такий жаль...
Як відійняв шумів ато, як вода шуміла ниніш-
тоді, нині сполло ся те, що ачинило лиху долю неми-
нучою...

Як відійняв сонце світло, як инакше підіймали
єя руки і ноги, як инакше приходило єя тобі відди-
хати, чути й думати...

Ти був зовсім иншим чоловіком, нині сполло єя
те, що ачинило лиху долю неминучою.

Пам'ятаєш се...

Що див би ти за се, щоб мочи збудити єя, як
дальніше, до думки про життя, а не до думки про свою
лиху долю. — Лиха будучність, як є бачим і від-
чуваєм, має те до себе, що не мож думати про що
иншого, як про неї.

Щоби ти дав за те, щоб пробудити єя так, як
давний єя!..

Чим є твої давніші терпіння, бої і розчарованні
супроти тої халі, а який ти побачив перед собою
неминуєсть лихот будучности!..

Живеш немаче засуджений на смерть, або на
неминуєть тортур. Кожний кусень хліба твого гіркий,
кожда година твоя перерахуєм, а кожда застопорене
опертію...

Лих перед тобою і перах устами твоїми чара
новна поляну і острій сери проти твоїх долоні і терен
під стопами твоєю.

Ой доле, ой доле! По трічі се горе знати лиху
будучність.

менше потрібно би було 10.500. І чим дивувати ся, що тут є 83 проц. аналізів? Ми цінамі, чи пани аранжери протупали до Бундшту разом із д. 6. прочуваючи по безліччю пірах, осявідомали про сі відносини і бундистських мужнів, які ніби їхали „ствисати руку своїх братів“...

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

§ 42.

Комісія для виборчої реформи радила далі над § 42. виборчої ординації. П. Добжонісон підмітив, що сей параграф стремить до усталення несправедливості, заподіяної чеському народові. Чехи мусять его поборювати, тим більше, що скріплений централізм, який буде наслідком виборчої реформи, протилежний до постулатів чесного народу. П. Странскі дивує ся, як могло викликати обурення твердження д-ра Крамаржа, що kwestія $\frac{2}{3}$ є kwestією чеського народу. П. Крамарж мав поше право сю справу так поставити. Бесідник іде що даліше і зазначає, що більшість $\frac{2}{3}$ є kwestією етнона чеського народу і всіх сторонників, вибраних чеськими виборцями. Коли би бесідники дано до вибору, чи має годити ся на більшість $\frac{2}{3}$, чи на утрату одного або двох чесних мандатів, то він вибрав би се посліднє, бож не можна уявляти несправедливості виборчої реформи супроти Чехів. Посереднє внесення Малаатія бесідник уважав правительством і замічає, що чеський народ не повинен себе дразнити, бо вважає як більшість $\frac{2}{3}$, так і $\frac{3}{4}$ кінцями. П. Добжоніт вносить, щоб з огляду на те, що до голосу записало ся багато бесідників, замінено дискусію. Внесення се ухвалено 20 голосами проти 17 серед голосного протесту з боку чеських радикалів. В дальшій дебаті поділяє пос. Пергелт проти аргументів молодечів і підносить, що питання більшої $\frac{2}{3}$ заступає Німці з самого початку, що его прийма Гогенлох і кабінет Бека перебрав его також. Жадане Німців задоволення сподобити парламенту до праці і жити в інтересі мирного і успішного розвитку держави. Описав говорити посол Хоп. Він висказує жаль, що Польня в сій борбі помагають Німцям. Коли Польня думають, що більшість $\frac{2}{3}$ є для їх краю потрібна, то нехай жадана се поставити спільно з Галицією, як се вже в кількох справах робили. Польня не мають права нападати і Чехам того, що вважають для свого краю потрібним. Ціла публічна чесна оцінка є звернення проти Польні, бо від часів Дунаєвського вони нічого, або дуже мало зробили для чеського народу і часто помагає Німцям проти Чехів. Потім забрав голос пос. Тавікар, щоб рішуче виступити проти § 42. Під час дебатів заперечив міністер землі Падан правдивість заяви Німців, начеб чесні міністри при владі в кабінет приймає жадане більшої $\frac{2}{3}$ як *conditio sine qua non*. — Слідуюче засідання відбуде ся в понеділок.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На початку вчорашнього засідання Ради державної подав президент палати до відомості, що посол Говерта та що посол Цінер зложив свій мандат до комісії для виборчої реформи. Посли Штайн і Шенер поставили нагає внесення, визнаючи правительством провадити переговори з Уграми тільки в напруженні спільності. Інтерлопанці внесли: пос. Ольшеский до мін. справ внутр. в справі урядованя політичних властей в Галиції; пос. В. Яворский до міністра справ внутрішніх в справі громадських виборів в громаді Мечисіні (пол. Бережанського) і в справі поступованя старостів зацікаженого супроти півної рускої громади; пос. Блажовский до мін. краєв. оборони в справі розпоряджень про військові підводи; пос. Брайтер до мін. справедливості в справі неведеня кримінального відокремлення суду Погожельського і радника писного суду Кайзера і англізаних через те не відрядних стосунків при краєвій карній суді в Кракові; пос. Кремпа до мін. краєвої оборони в справі надати, доконаних на резервістах підчас війни. Потім відповідала міністри Шеняк і Дершата на інтерлопанців. Мін. Дершата відповів на інтерлопанця посла Шрайтера в справі акції, переведеної адміністрацією державних жованців, в цілі політичних долі жованцівського персоналу. Міністер зазначив, що акція піднесена правительством вимагає 5 мільонів норон і що правительством слушно сповнило свою задачу, що самі урядовики признали. Що до других жадань, то вони тепер не падали ся нагами, але в протегу яких 6 літ будуть і ті жадана задоволені. До тичні суми вчисило вже правительством до бюджету.

Потім забрав слово референт комісії для уліковаря нагає пос. Круайновский в справі звісної афери Ончул-Штериберг. Комісія змінила свою пераїсу постанову і рішила, не висловити послова Штерибергони догани, бо — кажуть — посол Ончул спровокував его до тих обидних слів. По рефераті справоздавця Кроайновського зазначив посол Авреді Ончул що зазначив, які зробив ему Штериберг в цілом безвідданні; бесідник цинав Яноульоса (з яким Ончул пещерами „забавляв ся“ і який згаданий Ончул — крим. Ред.) в добрім товаристві. Та що він (Ончул)

просив міністра справедливості, щоб він змінив за суд Яноульоса на арешт — в кару грошени, — то до сего спонукав его один з его приятелів. Про інтимність їх азійських знаємок годі говорити. Бесідник міг би радше повернути ратище проти гр. Штериберга, бо Яноульос хвалив ся, що він часто синав із гр. Штерибергом шампаня, а одного разу зберіг його перед винищенням. (Пос. Штериберг: Се бреш! Пос. Ончул каже даліше, що в сі справі не хоче вводити, бо репутація товариша є для него свята. Вінця зазначив, що законіженні революцій не боїть ся, бо його сумління є чисте. (Пос. спільночучу Руданського про сватя, що „шкентруючи“ церковну псу, і зазначивши ходками протеста, журив ся тільки, „аби душа була чиста!“ — Ред.) Під конець приговорює палаті до сирця, щоб она роздумала добре, чи має боронити честь членів палати, чи має дати гр. Штерибергони відставку на безкарне порушувати честь, так що кожний буде принижений, брати ся до самооборони. Пос. Штериберг обговорив по сім причини, які спонукали, його згадати про цілу історію, а відтак замітив, що — що до політичності, то він помилив ся; не др. Ончул, але его шлагдр. Лулу дістав був нізенька політичності; однакж він є нерозумний, що Ончул засудив собі на ті засиди, вже хоч би через те, що не уступив ласкої господарни в моральній краєвій аскурації. Бесідник осявідомив відтак карьеру Ончула, зазначив йому корупцію і те, що він лив лабазничувати свою родину; робив Ончулових захід з того, що він обставав в міністерстві справедливості за Яноульосом, який за грубу обиду якоїсь дами був засуджений на місяць арешту. Штериберг робить і мін. справедливості захід на те, що він підписав дотично подання Яноульоса до монарха о заміну карі арешту в грошову (мін. сир. поречити). Бесідник підніє також всю минулину Ончула, сиріт бувон. сойму і історію з краєвим банком, набір Лулу президентом, провізю его брата Константина і аскураційну аферу аскураційного агента (і ц. к. жованцівського інженера) Тата Ончула. Штериберг при тім розгорчив ся і вчений також вис. відносних достовірників так що през. палати вивав его часто до порядку. Др. Ончул, реплікуючи на наводи Штериберга що до корупції, зазначив, що в провінції его брата Константина — граф головному роду не він але Николай Фальсдор.

По фактичній спростованню пос. М. Василька і кінцевім наводі референта приступлено до голосування. За внесенням комісії зазначив ся 9 послів а проти 42. Та задала недостатні комітету замінено засідання серед гамору соціалдемократів і антисемітів. Про рішучість слідуючого засідання повідомить президент послів в письменній дорозі.

Політичний перегляд.

Голуховский димісіонує! Майже ціла преса передає слухи і коментарі, що міністер заграничних справ Грав Голуховский димісіонує в найближчим часі. Одні пишуть, що справа буде рішена вже сими днями, в інших думають, що димісіоноване наступити аж перед скандалом дезобанди, які мають йти ся 24. надолета в Будапешті. „Bohemia“ довідкує ся із достовірного жерела, що міністер вже передав монархові просьбу о димісію.

Кабінетова криза у Франції. Димісія французького прем'єра і його цілого кабінету є вже довершеном фактом. Певна річ, що тут визначну роль грає сама недуга прем'єра Сарієна, але дещо більше вплинула на кабінетову кризу незгода в самім кабінеті головне в справі переведення закону про розділ перших від держави, до тогож надто визначна личність міністра справ внутр. Клеменс-Олександр і так поділяла напрямом кабінетона. Цертфельд, прем'єр переборє по Сарієні безперечно саме Клеменс. Рівночасно уступлять із кабінету мін. справ заграничних Буржоа і міністер скарбу Полашар, а на їх місце вступлять мабуть до кабінету давні товариші Клеменс-Олександр і Віні; через се напрямом цілого кабінету значно позитивіє ся. Новий прем'єр Клеменс, який вже адалав ухвалю за „мужа будучности“, дістає прем'єрський портфель аж в 66-ім р. жити, якого десятиліт тутуже зазначив із історією Франції. Покинувши медицину в Парижу, виїхав він до Америки, але що там не найшов powodження, вже в р. 1869 осів на сталій побуту в Парижі як практичний лікар. Через уділення безплатної лікарської помоци убогим і крайній республіканській погляді добув він собі швидко симпатії свого кварталу і коли французьке царство по програнні під Седаном битві поновило ся і почало ся члени III. ой республіки, став Клеменс бурмістром Монтмарту-у. Від того часу поновила він лікарську практику і носив чучу се цілковито позитиві. Із пізніших його висторогів треба вгадати його промову в палаті депутатів в р. 1876, в справі амністії учасників парискої комуни. Та ось наступила злісна скандальна історія з Цинями, яка змела Клеменса із політичної ядінні — адалаво ся на нім. Але завдяки великій інтелігенції і енергії Клеменс не поддає ся але добуває поволі втрачене становище в суспільстві незвичайно талановитими статями в своїй часописи „Justice“ і „Autographe“. До ще більшого впливу прийшов він при афері Дрейфуса, тоє що по укладу Медіна зміг вийти із по за вузла і обняти портфель мін. справ внутрішніх.

На сім становищі станує до рішучої борби із Батауном — і зліною бюрократії стає отес французьким прем'єром у великій палаті для французької республіки. Слід ще згадати, що новий прем'єр брав жавий уділ в житті літературнім і артистичнім, а при тім визначає ся незвичайною краспорядковістю, так що стоїть на рівні із найближчими французькими бесідниками пок. Гамбетого і провідника с. д. партії Жоро. Та коли Гамбета говорив тільки до ух і очей, а Жоро промовляв до сирця і голови, то Клеменс шупав в своїй ліній бесідах тільки дороги до ула.

Борба з конгрегаціями в Іспанії. Рада міністрів мала 16. жовтня засідання, на яким обговорено і прийнято перші чотири артикули закону про тональність. Над ренією артикулів радили міністри 18. го жовтня. Новий закон піднімає монастирі державний контроль і огранячує значно їх число. Рішуче абороняє новий закон конгрегаціям уділявати публічну науку, дає сулам право контролювати і відзакувати монастирі; конгрегації, що мають промислові заводи, мають платити податки, а заграничні конгрегації, або ті, яких утриває за границею, будуть розвазані.

Події в Росії.

Загальне положення.

В Росії усепоже на постує тим більше, чим ближше до розписаня виборів. Сторонництва приступають до реальної політичної праці т. є. на разі до алітанії і організації своїх сил, щоб при виборах уперекати як найбільший вплив. В європейській прасі обговорює ся тепер головне фінансове положення Росії. Російські правительственні фінансисти докладають, що теперішня криза, викликана нещастною війною, як і найближчим заворушенням в державі, принизла досить острі форми, однак се не єсть нічим надзвичайним, а для такої природними даними багатой країни, як Росія, нічим небезпечним. При помочи нової думи надіють ся поособити державному скарбони і усунути кризу. Міністер скарбу оголошує низка в безпосередних податків, які вносели в перших 8 місяцях с. р. 83½ мільонів рублів, в порівнянню з 84 мід. рублів в таким самим часі минушого року. Обширне доходів впливало ся в Конгресіні, на Кавказі і в балтійських провінціях, до революційний рух був найсильніший. Доходи проєкт намієть о 2½ мільона рублів і то єсть найліпшою відпавдією — каже комуїкат — на виборську відвагу, яка не викликає ніякого вражіння. Населення платять податки і не озирає ся поборови рюкря. Цієра дотично безпосередних податків зазначає тільки малу позитиву в бюджеті, який озирає ся головне на посередних податках з монополій. Розвід даліших стосунків залежить очевидно в першій мірі від вислідів нових виборів до Думи, які мають відбутися ся правдоподібно в січні. Можливо, що правительством буде отарати ся переверти кандидатів консервативних партій (оптабристи, монархісти та націоналісти) щоб в той спосіб досягнути в Думі правительственну більшість; коли правительству се не адасть ся, то можливо, що правительством порозуміє ся з конституційно-демократичною партією (надотами), або рішуть ся на борбу проти Думи і поєстуну. В обох випадках Столінін не дасть собі ради, бо з одного боку відноситься ся він до кандидатів несприятельно і не буде в силі довести до порозуміння з надотами, а з другого боку — се питання, чи Столінін буде здібний до активної борби. Із таких розумовань приходить ся до висновку, що позидия Столініна не певна і конечно мусить наступити зміна в кабінеті. Так пишуть „Товарищ“ що „зверху“ дуже холодно поводити ся зі Столініном. — Вадко аневірливсь. Се почало ся перед двома тижнями. Тоді Столінінові отверто ояказали, що не хвалить його за його ріжні „проєкти“. Протівля у него вже знавало багато та що й до того чинило їх простісенько переписано з старих проєктів. Сі проєкти по-вироблювала закрити вже комісія, яка працювала на протязі 1904 до 1905 років. Те, що „зверху“ неадоволені з Столініна видно з того, що сими днями його повідомили, ніби всі його проєкти, не буде затверджено, як дачасні закони, а буде віддано на розгляд Державної Думи. Після сього повідомлення деякі вже вирожені проєкти (про вібраки, про друка, сілька та інші) зашлясь у міністрів. Тим часом, їх мали надати, як дачасні закони, в січні вересня, аби з початку сього місяця. Через се міністри ояказались в дуже хиткому становищі. Таке становище наших міністрів є ознакою того, що неабаром буде зміна цілого міністерства. Тепер всі вібраки міністрів відбувають ся дуже мало. Навіть питання про вибори до Думи висіє мало „плавати“ міністрів. Наслідком же Столініна уважають вже тепер теперішнього мін. різництва тн. Васильчичова і губернатора євляндського Гергарда, до якого цар має мати надзвичайно довіру. Однакж, як справа буде рішена, се залежить, як сказано, головне від вислідів нових виборів і від розписаня фінансового питання.

Цікаві рахунки.

Починаючи від 23. до 29. вересня в Варшаві вбито та поранено — як „Товарищ“ обчислює — 760 душ. 164 людей вбито відразу, тільки номером, а решта — 400 душ покладено. — „Рід.“ обчислює, що за час від 23. вересня до 7. жовтня в Росії арештовано більше як 1068 людей.

Надежность за время жизни изделия повышается по принципу с.я.

СВІН ДО СВОГО І

За редакцію відповідає: Віктор Стройч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сгт.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер.,
на пів року 16 ер.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 ер.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надсудані“ по 40 сот. від стрічки.
При часійних відомостях відповідний рабат.
Решалимці неопечатані відрізати від перга.
Рукописи зберігає редакція лише за попо-
редним застереженням і одлученням віднес-
тості пачтеної.

В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся по днях від 9—10 рано і з—3
по поз. крім неділі і свят.

Димісія гр. Голуховського.

(V) Безпровадно по найкритичніших за-
перечуваннях півурядових часописів стала ся в по-
ділю димісія гр. Агенора Голуховського із уряду австро-
угорського міністра справ заграничних — еактом довер-
шенням. Безпосередньою причиною його упадку було
неперерядно порожнє становище угорської партії неза-
висимости, яка глибоко вірить в те, що гр. А. Голу-
ховський в характері міністра цісарського дому впливав
на угорського короля в дусі ворожій до постулатів
угорського народу.

Отверта боротьба мадерських незалежників проти
гр. А. Голуховського датує ся ще від часу останньої
сесії делегатаційної, в якій угорські міністри др. Ве-
кере, Аноні і Кошут ледви встигли всім своїм впли-
вом не допустити до ухвали недовіри перманентних
заграничної політики Австро-Угорщини. Здавало ся
що гр. Голуховський потягне із того факту консенсу-
альні і сам уступити, одніи зближали ся вже друга
сесія делегатаційна, а він оставав на своїм уряді, ма-
ючи певно становище у короні, яка визнавала значно
на угорського прем'єра, щоб старав ся не допустити
до ухвали недовіри гр. Голуховського в угорській де-
легатії. Однакж др. Векере заявив на суботнійшій
засіданні, що його з'усила бажаного успіху досягнути
не можуть і — гр. Голуховський в наслідок того вже
в неділю зложив свій портфель.

Розумієть ся, що колиб гр. Голуховський мав по-
за собою визначні успіхи в заграничній політиці,
колиб його дипломатична діяльність була без закидів,
тодіб свіданий австро-угорський міністер справ загра-
ничних не мусів уступати перед евуанціяцією угор-
ського прем'єра міністрів, без огляду на становище
делегатії австрійської. Тільки дванадцятилітнє веден-
ня заграничної політики монархії, яке гр. Голуховський
перебрав в 1895. році по гр. Каліноні, перейшло
байдо, беззамітно, без якого небудь більшого успіху.
Із першорядної ролі дипломатичного асистента на-
вколи держави став гр. Голуховський тільки есундан-
том прускої політики. Відносини із Італією, союзницею
Австрії, стали чим раз більше холодні, так що почали
навіть припиняти чути про австро-італійську війну.
Що більш узяли успіхи політики гр. Голуховського ви-
никли ся на Балкані, коли дини згадано його „тра-
юмен“ в Маведонії, або славетну виправу морську
проти Туреччини. Головною хворою гр. Голуховського
було брак визначної індивідуальности поза особистою
гладкоістю, що вийшло на яву особливо в крайній
неудачі експедиції австрійських військ у Сербії і Бол-

гарії, немину змишляюся Росії війною із Японією
і внутрішньою заварукою. Гр. Голуховський осягнув
в сім напрямі щось зовсім противного — явну ворож-
нечу проти Австрії у балканських державах, а для
себе той сором, що прем'єр невеличкої Сербії Пашіч,
діждав ся при помочи кампанії угорської преса його
переможного упадку.

Гр. Голуховський міністер справ заграничних узяв
через новаліт внутрішньо-державний. Со річ зовсім
не призначена, бо гр. Голуховський мав великий вплив
на внутрішню політику, маючи все на свої удержан-
ня на польської шляхти в Галичині, в обороні якої навіть
виступав раз в дипломатичній дорозі проти пруского
міністра Райнбабена, який згадав був про польський
успіх Русів в Галичині. Гр. Голуховський мав свою
політику так, щоб з якої йшла користь особляно для
пророку, до якого належав. В сій справі не забував
ніш що й про свою частку приналежності — і як
його посередник гр. Каліноні поклали Тааго за проект
виборчої реформи, так і він старав ся — як можуть —
не допустити до теперішньої виборчої реформи, тіл-
ки-ж — на щастя — безуспішно.

Справа наслідства гр. Голуховського ще не ви-
шла поза здогади. Здаєть ся однак, що тут насту-
пить довше інтерес, в якій заграничну політику дер-
жави поведе свіданий міністер справу бар. Буріан,
а по ній мала-б припасти ся твоя австрійському по-
слову в Петербурзі гр. Ерентлау, або австр.
послову в Лондоні Менделсону-Пуліш. Говорять та-
кож про кандидатуру австр. посла в Парижі гр.
Кінського і б. міністра торгівлі маркіза Бавегема.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Нова компромісова формула.

Праця комісії над законопроектом виборчої ре-
форми не дійшла до кінця в минулій тиждні, як се
припускали: все що робився ся в випадковій ехо-
ронній формулі для розділу виборчих округів, якуб
приняли деякі партії в формі компромісу. На те,
щоб Чехія пероголосувати наслідно не став у Німці
рішучости ниммо того, що Польня, які не давно
тільки говорили про своє славіянство, тепер із на-
родового егізму станули по боці Німців проти Чехів,
Словенців і Русів. На менше цікалі і чесні націо-
налісти. П. Хоп, який тільки жалів ся в комісії на
відступлене Чехів Польнями в борбі проти німцескої
навали — для їм таку раду, щоб вони дозволили ся
повісним забезпеченням мандатів лише що до Галичини

(— проти Русів) а впрочім повинні йти з Чехами.
Со також зривом славіянської праїмности проти нашого
народу!...

Останнє компромісове внесення пос. Мале-маттіго
не вийшло схвалити в другій палаті, тож тепер
правительство заходить ся енергично околом придумати
іншого компромісу, щоб як найшвидше поладити
виборчу реформу, не допускаючи аж до її оторобо-
вину. Дості говорено при всіх внесеннях про наладко-
вану більшість послів, тепер же основують компроміс
на якій небудь кваліфікованій цноті. Всіх послів у но-
вій палаті буде 516, а з того 288 по Німцях. Отже
Німці, визнаючи для реалізації розділу виборчих округів
двох третин більшість всіх послів, хотіли зробити
таку ухвалу заперему що й від 61 голосів німців.
При більшості трох п'яти треба ба до голосів всієї
палати ще лише 21 голосів послів німців. Подібно
хотіли ассурувати Німці свій новий стан послів,
через якого присутности певної силности послів, бо
до зміни розділу мандатів могли б в будуче не до-
пустити через просту несприятність німців послів.
Вимагане Німцями число присутних послів хотіли ся
між 340 а 360 і як раз в сьх межах прийде мабути
яке незабаром до компромісу.

В суботу відбула ся нарада міністрів в сій справі,
але вони ще до президентського числа не порішили
нічо точного, вважаючи радше, щоб самі партії
дійшли до якогось порозуміння.

§ 42.

В комісії для виборчої реформи ведено вчора
дальше дискусію над 42-им §-ом виборчої організації
до ради державної. Пос. Лекер пригадав слова св.
Гогольського, після яких 42-ий § має становити трісну
охорону мирних відносин. Вислівня зазначує, що
з огляду на строгість, які може викликати покла борба
за виборче право, є ухвала згаданої постанови по-
вечено. В дальшій частині своєї промови поземіував
пос. Лекер із давнішими виводами пос. Крамаржа.
Відтак промовляв веселимий пос. Геролад, а по
нім чесний пос. Груба. Після сего зложив пос.
Штайн іменем Всеймців ось таку заяву: „Із цією
рішучістю зазначимо наше відпорне становище су-
проти виборчої реформи доперва при другій читанні
законопроекту і тепі хочимо ся всіх парламентарно
дозволеннім засобів. Як дуже бажано й надіємо ся
підпорі із боку всіх Німців, так рішучо мусимо від-
кинути всіх союзників із неїмцеского табору. Наша
борба проти виборчої реформи оснований ся на чисті
національних мотивах, до яких еще долучує ся згад
на еуанціяцію справедливості.“

На сьм обрали перерву.

5)

Каз. Пшерна-Тетнаер.

МЕЛЯНХОЛІЯ.

Переклад Ірениї Попелюк.

(Ковчез).

До смерті.

1.

О смерте! біла, тиха смерте: самі ми з собою
у двійку, як голубів пара — чом же не називаєш уст
своїх до моїх?

Я бачу тебе — сидиш на моїм ліжку, із якого
я що лиш встав, біла, тиха, овінна білими муслі-
нами, із рожевини устами і голубими очима, певними
услуху — о який ти гарна! Чи прийдеш так всти
мене в обійми?

Чом же не підійдеш ближше до мене, киниш ти
моя гарненька? Твоє плече западне, іх знаєш чую
підняття моїм, твоє тіло м'яке, тонке, гнучке у ро-
зійшних дугах — чом же не зближш ся до мене?

В твоїх очах, в услуху твоїх уст бачу любов
і жалобу; ти любиш мене й помагаєш. Чом же не
приближеш ся до мене?

І тільки тихо сидиш у двійку, знаючи про себе,
дизначш на себе і помагаючи одно другому — о який
ти гарна, смерте!..

Не має сил у мене, щоб підійти до тебе —
справді! Іду на тебе! Із правду кажу тобі: жди на
тебе! Прийди! Потверя із головою мерця, сухими
п'єстими руками, опир, що вшесмає кров із жила, що
вбиває гадку, спалює серце, розбиває на тріски падо
і тіло, та страшна звірюка, що зоветь ся житєм знов
повзе д' мені — ох чий знов позволив, щоб воно

мене гризло, чи даси мені знов гинути, конати і по-
мочи вмерти?.. Той муш і більше не тучу! І сили
уже не має!.. І на ніщо?

Тиха, біла услухавш ся до мене. Троянди на
твоїх голонці, рожі в долонях твоїх, твоє тіло повне,
велячав, твої груди легно хвилюють, а бедра по-
наче дрожать, викидаючи дотик — і який зелен
тебе окурила, який небо голубе, глі, цвіт, сонце
— тільки вмирюють собі малірі носну або жите,
о смерте!

Глади на мене, глади, глади і услухай ся —
щоб я розлюбив ся в тобі до праю, щоб я безтінно,
не дизначш на нічо, про нічо не дбаючи, кину ся
в обійми твої, в твої білі рамена пахучі, до твоїх уст
рожевин пахучих — о смерте!

II.

О смерте! Як ти манила мене до себе, то на-
давала ся такою гарною й приманливою, а тепер, як
я хочу наблизити ся, стаєш що раз страшнішою.
Сидиш там на моїм ліжку, ністина, страшна, про-
гнута габа, що вила із рамен твоїх, воно, а пусті
ни очей твоїх гандять мов безаісти, мов пропасть.
Вже не кличеш мене, тільки ідеши на мій залив.
Прийдеш. Одна хвилинка постанови, і ти прийдеш.
Твої ністині руки оповинуть мою голову, всяюча габа
впаде на мої очі, з тресотом ністина прийде до
мене. А там — там оставе жите, там лишить ся
сонце, лишить ся розкіш, остануть цвіти і моря го-
лубі і гори світлим сповиті і діш, в яких вітер по
копарак шумить, а сарни, біглюче, шелестять листям,
остануть овера і ріки, в яких у вечірню годину від-
биваєть ся тіл-дос надбережних, оставе любов, оставе
враса, остануть ідеї про органі прила, оставе все, все,
що називаєть ся житєм, і о чудо, що житєм зоветь ся,
так божественність вражіння...

О смерте, смерте! який ти страшна й оворужна.
Деш ти мене запероториш в тіску, темну яму, під
грубу версту землі, із під якої не добуду ся ніщо
нікого, нікого, де буду гнити, розпадатися, вилити,
де стану гнилою і більше нічим...

О смерте! Чом ти така гарна, як приманюєш,
а така страшна, як тебе призивати...

За шклянню шибю.

Дехто із нас сидить за шклянню шибю. Вона
така товесенька, що видаєть ся, немачеб єї зовсім не
було. Але вона є, протягнм лише руку а влучимо
в неї. Із носа неї вилітє все так вирально, як би єї
не було. Люді проходять так близько, як би ніс від
них нічо не відділяло. І коли по протягнню рук
або уст, можемо думати, а навіть вірити, що нас не
відділяє від них нічо.

На вінож прийшла ти? Чом проходиш перед
моїми очима а маєстаті твоєї королівської праси та
в полумію могого кохана? На ніщо ти прийшла?
Я протягну руку — ти навіть не добачала мого
руку, бо я вже влучив об ту шибю шклянню, що від-
діляє декого із нас від світа. І ти підеши дальше,
а я остану за шклянню шибю і буду бачити, як
будеш йти що раз дальше і дальше і як нинішні бу-
деш мені з очей серед соток чол і грудий похилених
перед твоєю королівською красою... Огосе буду я ба-
чити із поза моєї шклянної шибі, із поза якої лідно
так виразно, як би єї зовсім не було, а вона декого
із нас ділить від світа.

Політичний перегляд.

В угорській сеймі радять, се тепер над законом про підпирання промислу. Міністер торгівлі Кошут підніс новачність такого закону для економічного розвитку Венгрії і паразити надію, що се становиско буде апробоване зі сторони короля а також, що і Австрія прийде до перекопання, що се одинопний пром, який усуває суперечності між обома повелюваними монархії. Бесідник висказав і на те, що за границею аристократія не хотіла б брати участь в промислі і торгівлі і паразити бажали, щоб і на Угорщині так було і щоб власний і заграничний капітал витворив в краю промисел. — Додамо, що після правительственного проекту сейм закон був би лише в пористі капіталістів, а не в пористі угорського промислу. Тому рішучо протипави се сему проєктові віце-презид. сейму Стефан Равоєні. Однак більшість людської партії і партії незалежності заставили се за проєктом. — Міністер внутр. оборони Ескальдуні підніс на інтересацию Лендієлі і каже, що утворення гонимової артилерії теж неможливе; однак зміну уніформи уважав і він потрібною, щоб і в уніформі виявляв се народний характер. — У вікторію відбуде се третє читання закону про перевезення тайних останків Ракочого.

Сербсько-австрійська торговельна угода. На останнім засіданні сербської скупщини підписаний президент набітову на запитали о відносинах Сербії до Австро-Угорщини. Перед усім казав він поти обох правительств, сербського і австро-угорського, і підніс, що сербське правительство капило готовність поробити в Австро-Угорщині замовлень за 26 мільонів денарів, коли ціна і якість замовлених предметів будуть такі самі як донеда. Натомість, що до замовлення армат, то Сербія мусить задержати війську руку. Австро-Угорщина узвала ті умови недостаточними. Післядніа пота сербського правительства в посліднім его словом. Вкінці вказав бесідник на те, що сербський військ найшов нові ринки збуту і що Сербія буде економічно незалежною.

Події в Росії.

Державна Дума.

В багатьох кругах говорять, що нові реакційні чинники старають се відсунути елекціє Думи — на як найдавший час, — найліпше як кал. егнесс. Та знова „Товарищ“ повідомляє, що помічник міністра внутрішніх справ Крижановский повідомив московського градоначальника, що не бавом буде наданий наказ про нові вибори до Думи державної і щоб тимчасом складала список тих осіб, які мають право голосовання. Рішюж в раді міністрів односторонно ухвалено, щоб прискорити вибори до Думи. Але ввечір видать сенат нове пояснене виборчого закону, після якого приналежне правительству більший вплив. Сенат пояснює, що виборче право виконують в громаді лише власителі ґрунту, а не також і особи, що походять з селян, а не належать до громади. Так що робітники не зможе кандидатувати на селі, а лиш в місті і то тоді, коли має недвижимий маєток. Дотично фабричних робітників заявляє сенат, що сі зможе вибирати тільки в обмежених ґрупах (коли в якісь фабрики є достаточне число робітників); тоді вибирали вони як в обмежених ґрупах так і на підставі їх податку. — Соціалістичні органи займають се тепер головню питанням, чи їхня партія має брати в виборах участь, чи ні. Литовська соціал-демократична партія, що як раз сими днями закінчила свій в'їзд, рішила брати участь у виборах до державної Думи, щоб переперти своїх кандидатів. — В розмові з редактором „Нов. Врем.“ казав президент міністрів Століпін, що Дума державна збере се дійсно дня 4. марта 1907. По розсідці законів виборчих в сенаті не буде ніяких трудностей в сім напрямі. Оголошене рівноуправлені селянства поділає мабуть успокоюючо і переконане всіх, що правительством бажав шире перевести свою програму. Правительством не піддасть се швидко ніякої партії. — Президент ради міністрів вислав до губернаторів телеграфічний окружний з завізанням, щоб як найскорше виготовили листи виборців до Думи. Листи ті мають бути уложені найпізніше до 3. грудня.

Револьюційний рух.

Російське правительство дуже збентежено, що революційні партії нині виступили, не тільки не замикають, але — як гриби по дощі з'являють се на світ що в більшім числі. До тепер знав уряд про них 20 революційних партій; тепер їх вже більше. Через се нині збирає правительством відомості про нові революційні партії, щоб опинити їхню діяльність. — В Москві надано в Болгарина Кірова 19 бомб; Кірова арештовано. — Із Берліна вислали революціонери до Тієрлеу 19 скринь з 74.000 набоями. При цьому рев'ї в Ломжні відкрито шість скринь і сполохошено цілу пошлуку. — На кримінальний воєнний суд приготований був агент. Дві особи, чоловік і жінка, приїхали з Петербурга і привезли з собою бомбу; сю бомбу мав передати якийсь саадад одному із осереджених, а сей мав кинути її під стілу судища і так убити їх. Саадада арештовано,

що вони він ще бомбу до суду; а чоловіка і жінку, що привезли бомбу, арештовано перед під'їздом до Петербурга. — До станції жандармської на жед. станції в Елісаветполі нинісе бомбу, яка тряс жандармів ранила тяжко, а двоє легло. — На відомий парохід, який перебув до Рига із Гамбурга з пасажирами, найдено 12 скриньок із зброєю. Саадади із поцінкою зброєю, яке було доставлено для революціонерів, сполохоували.

Рабівиничі навали.

Серед білого дня напали колись на контору надтоської часописи „Річ“ три молоді люди, узброєні револьверами і бомбами і забрали — мимо того що в хаті було звань 20 осіб, — 50 рублів, які нахилили се в касі. — Із Кишинева доносять, що в пятницю їхало до Лазарю Кишинева понад 50 людей до корабельної станції. Нараз напало на них вісім озброєних людей, ніж ними були 3 замасковані і обрабували їх, при чім лишило се кілька ранених. — Петербургські жінки боруть се на вишні штурш. В парку Острова з'явив се турок красний жінок, що притягали мушкетерів до себе, відходили з ними на віддалені закутки і вимушували від них — з револьвером в руках — гроші. Дівчата, стосуючи, які лиш в Росії є можливі — або в Кавказі! — Так звані „абреси“, розбійники в нічний час частіше Кавказу, захопили всі шляхи, так що не можливо перейти ні переїхати. Нападаючи абреси вичайно обивають людей. У Терській області сподівають се голоду, бо ніхто не відважує се виїхати в поле та зібрати хліб. — На жандармській станції Гудермас упав товарний потяг із шин. Число жертв не відоме, за те відоме, що до катастрофи дійшло через підготовлені до рабунічного нападу на потяг почтовий. — До берлінського бюро Вольфа доносять, що на касера копальні і Каменським (Катеринославщина) на поз. 10 озброєних людей і забрали 10 тисяч рублів. Всі рабівиничі штіли.

З російських університетів.

З Петербурга вернула се вже депутати московського університету. Настрій депутатів оптимістичний. Мін. през. Століпін видав до градоначальника такий рескрипт: Поіновиманий докладно звітом депутатів московського університету і Вашим звітом о положенні в тамошнім університеті, уважав я за потрібне, допустити до отворення університету на основі статута, виготовленого радою професорів і зараз відкликати патрулі з університету. Уважуючи на моральну повагу колишніх професорів і на те, що вони зможеють перенести молодіж, що рада професорів є сторожем їх інтересів, я переконаний, що рада професорів не допустить, щоб збори студентів перетворили се в революційні вічі і що в пасадно того не буде потрібна інтервенція властей. Коли би однак мимо того збори студентів прибрали характер загрожуючий публічному порядку і надужито університету до заочинних цілей, мають власти місцеві зробити тому безперечно повод. — В Москві рішили кількостичні студентські збори не дозволити чужим особам ходити на університет та вести контроль в тім напрямі, щоб чужі особи не брали udziałу в студентських зборах. — Рада парнаментального університету вислала до міністерства просвіти постанову університетських професорів, що годі розпочинати читання вишладів. — „Союз русского народа“ і „Общество русских патриотов“ вислали до Століпінна телеграму, в якій просять его „знищити революційні клуби, під назвою автономічних шкіл (університетів), і навести назад виступи школи до науки, щоб гроші народні йшли на користь рос. молодіж, а не на руйноване рідного краю“.

Справа бунших послів до Думи.

Звісно, що виборений маіфест не дуже втішив російське правительство і воно почало вичовувати процес проти тих бунших послів, що підписали виборську відозву. Особлива нарада прокурорів петербургської судової палати погодилася се — як „Товарищ“ каже — що на підставі закону нік не можна потягати перед суд бунших послів до Думи за виборську відозву. Тим часом прокуратор Камішанський тади добив се до того, щоб послам вичотити процес. Відомий адвокат Мандельштам пояснює, що обвинувачувати послів мож тільки тоді, коли буде доведено, що вони ширили відозву поміж людьми; а за те, що підписали се під нею, карати по закону годі.

Польські соціалісти.

Центральний комітет польської соціалістичної партії видав циркуляцію із своїх видавництва за минулий рік. Із сего циркуляція видно, що партія видала від надоліжета 1905 до лютого 1906 сім мільонів і в примірників різних брошур, відозв, прокламацій і т. д. а одинадцять мільонів від лютого до жовтня с. р. Періодично видавала партія часописи „Роботник“ в 80.000 примірниках; „Arbeiter“ (по німецьки) і „Arbeiter“ (жидівським жаргоном) по 25.000 примірників, „Gazeta ludowa“ і „Robotnik wiejski“ по 50.000 примірників. Партія числить в членів польським 45.000 членів.

Телеграми „Буковини“.

Дня 23. жовтня 1906.

Із комісії для виборчої реформи. Відень. На вчорашнім позасудовім засіданні казав се пос. Заворка в довгий промові із всею

рішучістю проти спаліфікованної більшої 2/3. Проти компромісу, який запропонував раніше пос. Груби.

Новий атентат на османського короля.

Мадрид. Часопис доносить, що богато автомобілів наїгло під'їздом Мадриту коло Ласеррас на дроті, які протигливно понерех дороги. Часописи догадують се, що тут розходять се о новий атентат на короля Альфонса, який мав тогож часу пертати до Мадриту. На автомобілістів мав хтось також стріляти із револьверів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 23. жовтня 1906.

Succes du scandale пос. д-ра Онула. Колиж пос. Онула хотів се прославити своє ім'я, то він ратованем свого гонору на четверговім засіданні мало не добив собі слави другого гр. Штернберга. Сі великі мужі винесли своїми „промовами“ під одно заміснене парламенту, обкладаючи себе опітатами, які що до простакта — хіба рінновартні. За те висвітлене бувовинської корупції і господарств грошовитих зробавне гр. Штернбергом не змогло знайти зрівнонажені із боку д-ра Онула. І сими як раз бавом справи займає се майже все відношеня преса обтяжує тая значно чистоту мандату п. Онула, що побідити його не в силі вже всі д'усиди його прибічників органів, які загнані в мисочу діру старають се залагодити припре врання, яке викликало в справі остання афера пос. д-ра Аврела Онула, забушувати тим, що сі шібато зааражував пос. М. Василько. Невжеж громадунівські органи признають п. В.—опитану неможучість, що під його команду пішла проти берненьського Месаї і комісії і все преса Відня? Ті самі органи винують, що п. В.—а за опілку із антисемітами, проти д-ра О.—а із тими самими антисемітами, перед якого провідником були не давні чолом старші й молодші Волохи на чорновесім днірці! Се щось незрівняного! Не даром же часна „Politik“ перелав звіт із того засідання парламенту міністриним авіомом на „Зелений четвер на грабені“ із персонажами всієї всесвітньої фамілії із братами, швагрями і пр. пр. Не завадить при тім агадати, що за чищене гонору д-ра Онула запитали австрійські народи дещо в формі двох листів 8 тисяч 500 К і то все за замишлене шапаном і командою із крайним авантюризмом і „ламами“ із під тинної зорі. Маже палата ухвалити гр. Штернберґови догану за те, що проваив д-ра О.—ла „Schweinhund om“ і „запитим мурлом“ або й ні, се обстоить, але політична репутація п-а А. Онула вже припчатана.

Смішно колиб не сумно! Кому не звісно побиване конкаторонних нижників за православієм — на словах? На ділі один виглядає поно трохи шакіне. Ось в Раранчу ставув по бачі своїй православних вірних тамошний гр. прав. священник о. Преліч, проти чужинців, чортмарів і дитварів, які при виборах після 40-літньої неможучості й проваивали се. Шож даліше? Ось конкаторонні ладить се після домага 30 виборчих орудей коринарів, пократи на роха за се, що потувив се за вірними проти доноралізаци і корупції. На вістку про се капило се нині 250 господарів із Раранчи, яких провідники висловили рішучо свою прихильність до теовірнішого народа, а при тім просто не мужицки належно обізнали роботу фарисеів із конкаторонії, які йдуть під лад — чортмарям..

Вістки із рос. України. Почетитель одесского шкільного округу аперув се до міністерства просвіти з просьбою о дозвіл учить українською мовою в одеских школах: в дівочій д. Малиновської і мужеській д. Ковальчука. Окрім сего спочинає в товнух міністерстві справа науки укр. словесности в прив. гімназії п. Славутинської в Каменці под. — Переслідування укр. преси не переводить се. Ч. 5—6 „Вільної України“ иню сполохоувано, в виду чого редакція сего с. д. місячника має видати науковий збірник із статтями, які-б освітлювали найважливіші моменти сучасного життя після програми укр. с. д. р. партії. Тверда рука уряду налягла також на талу будь що будь не-революційну часопис, як потавський „Рідний Край“, який при змілім редагуванні адобув собі популярність по всій Україні. Ось останнє його число сполохоувано, а уряд повідомив пластителя друкарів, в якім печатає се „Р. К.“, що як часопис не змінить напрямку, то закриють друкарню! Вночі на 15. жовтня перевезено у члена редакції д. Л. Жебуньова трус і забрано листи. До „Рус. Сел.“ телеграфують, що мож надіятися се певного закрита сего часопису. Катеринославська „Просвіта“ рішила уладити ряд систематичних вишладів, а також українських вистав і концертів. Доходи із сего мають піти на бібліотечну-читальню ім. Т. Шевченка.

Збір державних урядників в Чернівцях відбув се при дуже численній участі п. наділа в ратушеній селі. Зборами проводив суд. сов. Гандз, реферувал конініст п. Г. Манастирський. Референт обговорив докладно генеру руху між буков. держ. урядниками і їх вимагання о поліпшенні плати; та ні мін. скарбу Козель ні през. мін. Корбер не ухвалили із тодішніх бажань. Референт докладає, що урядники в загальні не можуть вижити, що вони мусять жити з кредитів; жак

урядник VIII ранги може так-так вжити, очима до нечисленних до вадатин не хочемо потрібних вадатин, як театр, товариства, газети і т. д. Із того виходить, що на 80 проц урядників такий дозв в сумі 100 мільонів корон; йому можна запобігти, довів установа пенсії і при звільненні будуть урядники лише службові роки. Розв'язати поставили таку резолюцію: „Збори урядників державних, що відбуваються 21 жовтня в Чернівцях, заявляють, що при такій надзвичайній дорожній пенсії, яка вже від довгого часу панує і при так високій ціні, що все збільшує ся, державні урядники не можуть вжити. Збори заявляють, що урядникам трох різних рангових класів можна допомогти сплатити обов'язок „стандартного життя“ і звернути увагу на вартість на ці невідраді відносини. Із цієї причини просять збори — в інтересі держави і в інтересі урегульованого правління — щоб урядові перевели автоматично додаток, який має творити 20 проц. від плати і має виплачувати ся місячно“. Проф. др. Рошман заявив урядникам, щоб вони організували ся і всі як один виступили до замиряючого кабінету урядників. Концеп. Мамалітський і проф. др. Єрмії піднесли також, що урядники мусять і політично соціалізувати ся і приготувати ся до передових виборів до ради міської. В цім такій організації вибрано комітет, що складає ся з 9 членів. — При візні адав пос. др. Штраксер справоздає із своєї діяльності в користь державних урядників.

Всемогутний мундур. Дуже цікавий випадок зустрів ся дня 18 жовтня с. р. в Кенесі коло Берліну; він подає прямо своєрідне свідчення на пруський мілітаризм. Випадок сей сказав ся так: Із Берліна прибув до Кенесі відділ гвардійського полку під проводом мушкетера в пантанісесім мундурі. Відділ узяв ся до ратуни, де арештовано начальника міста і каскара. „Кавітан“ приймає предлоджати собі каску, перетягнув її, забрав з нею всі гроші в сумі 4000 марок і записав в головний книж, що він „перешити-трував“ каску. Відділ жовірів відправляв арештованих до Берліну, де знавляло ся, що начальник міста Кенесі узяв жертвою обманства. Пан „кавітан“ пропав без сліду. Аж по кількох днях знайдено его шапку і шаблю. — Характеристично се для відносин в Пруссі, де в законі, що офіцер не потребує загибати ся, бо — каже дотичний закон — его загибання уніформі. З помістю підробленого писма з наказом арештувати громадян осіб, а головним завданням уніформи (бо від него немо ніхто не жадив загибати!) удало ся обманцями видобути для себе військову асистенцію і заставити телеграфічного і телеграфічного сполучення Кенесі з Берліном підказати его „шкентування“ каси. — Що з нагоди сего скандалу повстав вже цілий ряд сатир і анекдотів, звернених проти всемогутності мілітаризму — мабуть не треба додавати. — Оповідують на примір, що якийсь випукаєць вберав ся в мундур генерала, бере собі три полки інвалідів, драгонів і цілі батареї артилерії, обложив своїми арміями всі банки, арештує директорів і всі зрабованими гріними — пропадає без сліду. — Знов інші беруть армію на бас: вночі приходять „Вільгельм“ до на оарні і алармує цілий гарізон. „Вільгельм“ дуже вдволенний, що цілий гарізон дійшов ся скоро — і відходять. За кілька годин приходять сам офіцер і приймає алармувати гарізон, та офіцер відповів ему: Е, сватку — ми не начальники міста, тепер вже вам не дають ся; ми знаємо хто ви: ви добродій в Кенесі! Ордонаве, відведіть сего панка до „холодної“. — Книгарник Шлегель заповідає видати нового роману: „Der Ränberhauptmann von Köpenick oder der geschundene Bürgermeister“, а в театрі „Metropol“ грали навіть шутку, яка операв ся на випадок в Кенесі.

На черновецькій університеті записало ся на сегоднішній лекції курсу 712 слухачів (між ними 51 жінка) проти 633 слухачів (між ними 39 слухачок) в торішній зимовій курсі. На теологічній факультеті записало 84 звичайних і 7 надзвичайних; на правах 352 звич., 26 надзвич., і 4 госпитальні; на філософській факультеті записало 130 звичайних (між ними 6 слухачок), 89 надзвичайних (між ними 43 жінки), 4 госпитальні і 16 фармацевтів.

Одиначить років у лісі. В грудні 1905 року повідомлено громадського начальника місцевості Опіан-трієр (недалеко Женеви), що якась гола жінщина бігла по горішнім лісам. Але всієї доби за нею було без успіху. Недавно повідомив знов якийсь чоловік, що та гола жінщина забирає поживу, яку він поставив перед своїх безрог. І на тридцять шукання, нашіли нещасну, як вона спала у гущавині. Її привели в село, жінки вимали і вбрали її, а всім виглядала вона страшно; мову втратила майже цілком і питань, які їй ставлено, не розуміла. Небагом показало ся, що се жінка багатого Швейцарця, що недавно умер і записав їй весь маєток. Перед однією цяття роками втіла нещасна в дому; що її загнали на таке страшно, звичайно жите і що вона так пережила, сего ще ніхто не знає.

Затоплений підводний торпедовий човен. У залі перед Вієрті (у Франції) випривав ся підводний човен „Лютен“ в плавання юриом. Здає ся, що човен був ушкоджений, бо коли він пірнув, не випливав більше наверх, але зникнув ся на дні моря в глибині 85 метрів. В човні були два офіцери і 14 моряків. На ураховане нещасливих жертв нема налі, хоч

розпочато інтензивну рятункову акцію. Заявляти треба, що в тім самім залі пірнув в липні 1905 року підводний човен „Фаррадет“.

Страшне убійство. Минулої п'ятниці напали доми невідомі рабінники на коршуну Самуїла Розенбаума в селі Мислові, недалеко Підволочиска на російській границі: вночі убили багатого шинкара і его жінку Розу, порозбиравши зами, забрали всі партійні річї та гроші і втікли. Про рабінників, які адає ся прийняти в Росії, нема сліду.

Статистика жертв залізничних катастроф в Америці. Від 30. червня 1904 до 30. червня 1905 узяло жертвою залізничних катастроф в Сполучених Державах 9703 осіб убитих і 10457 ранених. З того припадає на приватні особи 5803 убитих і 8718 ранених; решта припадає на самих урядників залізничних. На оден день припадає перестіжно 26 убитих, а 238 ранених! Сумно, дуже сумна статистика, якої причина лежить в недостаточнім надзорі.

Дрібні вісті. В подію вночі повідомив Топіан Чернівецький черновецьку поліцію, що підчас сварки в якийсь шинку зранив его товариш Гомеюк. Вислана патруля сиюнотува, що як раз Чернівецький зранив Гомеюка пожемо на голові і грудях; Гомеюка відвезло рятунково товариство до шпиталю, а Чернівецького відвезло ся до Іваної хати. — В подію вночі сидів в шинку при однім столі три „приятелі“ Кароль Кленц, Адам Гундуля і Вільгельм Тюрк. Нараз їхонів Кленц — без жадної причини — своєю „гальбу“ і кинув в Гундулю з такою силою в голову, що іншо розбило ся на кусні і Гундуля поніс тяжкі рани. Виповинна арештовано, а зраненого відвезло до шпиталю. — Поліція повідомляє, що в суботу надїбала пані Лєвандовська на узелі залізничного двірня шість літнього сезанського хлопця, який певно відбаував ся. Хлопець був вбраний лише в обдертії сорочці, босий і простоволосий, но інше відів він і лє ему їм. Заміт що перебував він в п. Лєвандовської.

Страшний випадок у Вашківцях н.Ч. В суботу дня 20 жовтня с. р. при будові дому упав парубок Іван Гнатюк Васильєв так нещасливо на сферин, що пробив ся і помер на місці, залиш зумів насити поміч лікарів. Покійник був одинаком саможизні родині.

Оповідки, іменовані і т. п.

Великі товариські сходини в танцях відбудуть ся дня 3 листопада с. р. в селі „Народного Дому“ заходом тов. укр. студ. „Січ“ в Чернівцях. — Вступ від особи 2 К. — Стрій візтовий або народний. Початок о год. 8 вечером. — Хто через помилку не дістан запрошення, зволить оголошити ся устно або писемно до тов. „Січ“ ул. Руска ч. 15. — За виді: Володимир Федорович, заст. голова. Олександр Дієв, за писаря.

Із анад. тов. „Союз“ в Чернівцях. На загальні збори дня 21 жовтня с. р. вибрано отесей виді: Ігнор Цурканович, канд. фіз., голова; Ево. Галенкович, канд. фіз., заст. голова; Василь Костецкий, студ. фіз., і секретар. — За виді: Ігнор Цурканович, голова; Василь Костецкий, і секретар.

Вечерин з танцями на дохід шкільної молодіни. який назначили „Шкільна Поміч“ в Вашківцях н.Ч. на день 27 жовтня 1906 відложено на слідуючу суботу т. е. 3. листопада 1906. — Комітет вечеришній.

Із Буковинського Бояна. Не давно оголошено ми, що Буков. Боян розпочав вже свою діяльність і що проби будуть відбувати ся що серед і суботи від години пів до 8. до пів до 9. вечером. Оголошено аж два рази, а успіх був такий, що в середу 17-го прийшло кілька мушкетерів і пань аж 4. і то з них належить до виділу, який мав тоді засідати. При тім заявили присутні, що загальне курсе клас, особливо між панями, що на проби не треба на початку прихотити. Як бачимо починає ся даний, добрий напад. Так далеко не може бути. Во сии разом розпочато діяльність дуже ніжно, тож воли хочемо ще перед Різдвом дати концерт, то мусимо вати ся до діла з повним запалом. Але які виді, які його поодинокі члени не почувать ся до обов'язку тягнути члени там, де они обов'язані з власного нахилу прийти. Коли однак загальні члени не хочє сходити ся на проби, то виді не може іти в супореч загальні і в уявляю воли загальні члени прийняти проби. Щоб ніхто не міг сказати, що його отця заана засночала, поділено до відомості, що слідуюча проба відбуде ся в середу витинено о год. 6., а в суботу правально о пів до 8. год. вечером. Коли на сии проба не вийде ся всі члени, то слідуючого тижня проби вже устануть. Або робити і те добре, або цілком ні. Коли загальні члени не відчувать потреби влезати мушкетер, то виді не уявляє ся покликанням вловувати тай загальні сего, що йому не має і підчинити ся воли загальні. — Виділа

Виділа товариства „Шкільна Поміч“ в Чернівцях почуває ся до милого обов'язку вложити сердечну подяку Ва. панам Ярославови Веселовському і Львову Рудницькому за щедрий дар 20 корон, жертвованих в домен товариства місто витиді для дружок и. Диконювчівської і Дрогомирецької з нагоди візчани п. Ольги Штурманівської з п. Яном Голотю. Черновецька руска громада може бути горда на таких ідейних молодців, котрі в так хороший спосіб уміють

погодити обов'язки товариські з патріотичними почуваннями. При сій нагоді осямілює ся тов. „Шкільна Поміч“ в Чернівцях пригадати Родимцям о своїм існуванню і звернути їх увагу на свою високу гуманну цілі пооблабити убогий руський молодіжний черновецький шкіль середних. А се можливо при павукучій в нашій місті дорожничі мусять бороти ся з чим раз більшими недостатками, яких усунути вили ся зі сторони „Шкільної Поміч“ тим потрібнішим і необхіднішим. Тому то „Шкільна Поміч“ в Чернівцях просить сии уявляти при всяких нагодах пригадати собі на ію і датию заслати єї все на троїчну надугу „порожній“ хорі масу, щоб товариство могло сповнити свою задачу, а молодіж обдарована з чувством глибокої адані агадувати буде своїх добродію. Ласкаві дати і членські впади прийняти з подякою каснер товариства, професор гімназійний Іван Тірон в Чернівцях, ул. Філіт ч. 2;

Буковинська торговельна палата повідомляє, що заповідана тирасова анкета відбуде ся 30. жовтня о 10 годині рано в єї сали для засідань і запрошає до співучастя в агадній анкеті всіх інтересованих.

Із Сторожинця. Дня 27. жовтня 1906 відбудуть ся загальні збори товариства „Русна Весіла“ і „Русна Школа“ в Сторожинці в сали готелю централь. Порядок денний: Справоздає з діяльності, вибір виділу і візні питання. Тому що які часу які сии робити не стає на численні записки, тож просимо ш. Родимців прийняти єю опонітку яко записки і вати численну участь. Сторожинець дня 21. X. 1906 — З поваж. Ієвільський.

На будову лінової прав. буров в Чернівцях жертвував п. Ієвіль Рубуля в Слободі-Раричу 7 К. — Сердечно спасбі! с. М. Галін, голова.

Із штуки і літератури.

Літературно-науковий Вістник річни IX. книжка X. Том XXXVI. за жовтень. Зміст: Навіть альбом: Поезії Христі Алевської, І. Франка, Неизвестного, О. Яричевського. З чужих поетів: П. В. Лето, Н. А. Амадіс. З панерів Шевченка: Передмова до другого видання Кобзаря. Іван Франко: Терор у полі (конець). Микола Садовський: Сионини в російсько-турецькій війні 1877—1878 року (конець). Гнат Хотимський: Лихолітте (конець). Михайло Лозинський: Становище польських і великоруських соціалістичних партій до українського питання (даля). Жуки: Мені назвали: „Ще молодий“. І. Франко: Стара Русь IV. Петро Тодоров: Гусларева мати. П. Щоголов: Семея Олівиччук. Тар: Нариси з чукотського життя. П. Хто перший прозна пров на землі. Возодинир Гнатюк: Польська правда і руська несправдість. Едгар Валєс: Суд чотирох (закінч.). Мих. Грушевський: З біжучої хвилі. Михайло Лозинський: Із австрійської України. Відеогравля. Книжки надіслані до редакції. Оголошення.

„Світ“ а ч. 17. із 25. жовтня 1906 вийшло із отесні змістом: 1. Василь Пачовський: Жертва штуки. — 2. С. Марітчак: Моя дічина, Як перший раз (поезія). — 3. О. Коблянська: Ніоба. — 4. Монасан: Тохіла творення. — 5. Ю. Кміт: Весіла в Сємєріаці. Г. Фоскодьо: Люренце до читателя. — 6. В. Будининовський: Попухарні книжки.

Tätigkeitsbericht des Landeskulturrates im Herzogtum Bukowina für das Jahr 1905. Sternowitz, 1906. Verlag des Landeskulturrates. R. Eckhardt'sche Universitätsbuchdruckerei (J. Mucha). Стр. 109-122 нем. 8-ми.

Із міського черновецького театру. В понеділок виставляли другий раз комічну штуку Оскара Ваюментала „Der Schwur der Treue“. Штука сама собою не робить жадного вражіння, і хоч се тіби „Lustspiel“, то слухач являє не має нагоди, відчувати собі тай „Lust“. Навіть мило знаменитої гри панів Штерга і Кнаппа не могла штука ввати до себе, так як інші штуки Ваюментала. Панна Неделко мала волю і заважала собі видимо багато сил, щоб віддати свою роль як сід, але мило єї симпатичної особи остало ся все тільки при — воли. Пан Штерга віддав роль донтора Вунда добре, та не задоволено нубанку сего разу пан Райснер. — В персоналію виступила, яко мала зміна. На місце першого тенора п. Файзера, який мусів покинути черновецьку сцену, заангажовано в лиснової опери п. Дайча. Та знов зауважимо, що наша театральна комісія не задоволено з п. Дайча, бо — (аж соромно писати!) він Жид! Ну — такі прова і погляди на штуку, адає ся не дуже підхідні для черновецької громади, але — характеристичні! — Пан Неделко також виконано; вона — що правда — що не відноситься цілком вишогам штуки, але дійсно булоб так з першу не ангажувати єї, бо відтак виходить, що черновецька сцена являє чистилище або — „Гробована“. — (є).

Репертоар міського театру: у п'ятрок 23-го жовтня: Штравова опера „Zigeunerbaron“ (виступи п. Ной і п. Дайча в головних ролях), в середу: Штравова опера „Die Fledermaus“, в четвр: Гайерманова драма „Ghetto“, в п'ятницю: (при ангажованих цінах) Гайерманова штука „Der Hibernier“, в суботу: Штравова опера „Die Landstreichers“, в неділю: (на обід о 2. год.) Агенцпроберова народна штука „Der Meindbauer“, у ачор „Die Landstreichers“.

Дрібні Оголошення нашим друком (розд), числять ся по 4 с. від слова.
Названностей на японськ. жаргоні не приймає ся.

„Селяньска Каса“ в Чернівцях, прийме
заряд добре обізнаного бухгалтером
скажати **нигилодця** в доброму паче. У
адспортично написаним подання треба скалати ін-
ституції, в котрих існують доки прохання. По-
сила стага.
Дирекція.

Кореспонденція у пріх мовлях

117 (4—5) H.

Замовлення з провінцій виходять швидко і надійно. На всі питання охотно відповідає св.

M. G. Freudberg, Antwerpen
10, Van Leriusstraat. (BELGIA.)

З чистих зисків уліани "Дністер" на пороби, бурси і вищі добродіти піли вже над 40.000 порон.

114 6—10

Товари з хімічного срібла фізична Christoffe.

За редакцією відповідає: Віктор Стрибун.

3 друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під zarядом Івана Захарка.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на рік року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 ест.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на рік року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер., на рік року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 14 ер.) а на рік року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 естакін.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Потрочицька ч. 2.
Т. телефону 176.
Адрес для телеграм: „Буковина“ — Чернівці.

Оголошення приймає ся по 20 ест. від стрічки. „Надслано“ по 40 ест. від стрічки. При частійших намовах надішлють роботу. Рекламні оголошення ціною від 10 ест. варті. Рукониси звертає редакція лише на поштові відомості і наданням наложити поштової.

В справах редакційних можна устатити по-розумінню як що для від 10—15 разів і 2—3 на над. крім неділі і свят.

РІШАЮЧЕ ЗАСІДАННЯ

(V) Вчора прийняв цісар на аудиєнції президента міністрів Бела і всіх парламентарних міністрів. Цісар акцентував на всіх порушених потребах як найважливішого позгодження виборчої реформи, та усунення труднощостей в справі більшовицької третини. Се одно, що в справі виборчої реформи забрав слово сам цісар, є свідченням, що ситуація сего так важкого законопроекту оцінює ся в дуже критичній ситуації. Ситуація ся так критична, що дотро загворивши й про кізку в справі виб. реформи, а навіть цілого кабінету в парламенті, того самого парламенту привітає, який що раз більше (прм. аєра Огюста Штернберга) докладає, що він вже не має радії істновати.

Справа в комісії розбиває ся головним о забеспечення теперішнього розділу мандатів. Розумієт ся, що коли раз у ся на те, щоб будучий парламент взяв ся до якоїсь основної праці, то муєт бути забезпечений від посторонних криз і творити якийсь взаємний сиз, однакж годі ті взаємні ворожнечі політичної сили зливати довічними желязними постановами як раз для тих народів, і в яких виборча реформа обійшла ся як раз по маючому, а які що раз більше розвивають ся і поступають наперед.

Щобж знова і в за сєй kwestii мала розбитися ціла справа виборчої реформи, се було б негарно і в правительству не тим, хто задля сєй реформи поборон тільки труднощостей. І ось за інтерв'ю цілого неодноразово голови держави шанси виборчої реформи політичались від разу і двічі ся, що компроміс, оснований на kwestii презонційній, позгодить нахилених протилежностей. Внесене компромісове має поставити вже на нинішній засіданні пос. др. Гесля і його приймуть мабуть і Чехи і Німці, щоб не було в сєй kwestii ні витівки ні побідженя.

Не відоме тільки, як становити займуть супроти него Поляки, бо вони знов починають бавити ся в „журки“ в справі виборчої реформи. Зачувати, що в Кюлі ухвалено і в сєй справі вимагати якихсь окремих постанов для Галичани, щоб подвійно асесурувати шляхетсько-польську гегемонію над Русинами. Подробіці сего польського постулату не відомі, але се либа не повинно оставати для нікого таємницею, що руский нарід може погодити ся на кривду для него ви-

борчу реформу тільки під умовою, що мати не бодай 33 мандати і то на час той самий, як нинішні австрійські народи! Зновж всім „виборчим“ і спеціальності для Галичани, які тільки є обчислені на те, щоб члени руских мандатів либа виступили до позачасної зустрічт ся із відомістю, на яку асесурують, а за яку одвічальність візьмуть на себе ті, що може що на друге відомітє хотіли нас обернути на парію і гелетів наших відвічних гнобителів і вискувачів.

Політичний перегляд.

Новий австро-угорський міністер справ заграничних. Будівля в міністерстві заграничних справ позгоджено несподівано швидко. Цісар прийняв ластр посла в Петербурзі бар. Альфреда Еренталя ще передвчора на аудиєнції і предложив йому прийняти теж міністра справ заграничних. На се бар. Еренталь згодив ся але під умовою, що порозуміє ся із обома правительствами, що до повности свого становища в світових делегациях. Се порозуміє пішло так швидко, що вже на вчорашній аудиєнції прийняв він предложений уряд дефінітивно, а нині зложив присягу. Бар. Еренталь походить із німечко-чеського шляхетського роду. По укінченню університетських студій в Празі і Берліні послав ся на службу дипломатичній і за Кадмського став президентом. В р. 1888 став советником посольства в Петербурзі, а в р. 1896 послом в Буваршті і на сєй становищі довів до зближення Рунії і Австрії. Від р. 1896 був заступником Австрії в Петербурзі. Бар. Еренталь є рішучим прихильником австро-німечкого союзу і його політики, що до напрямку, не буде ріжати ся основно супроти таємничості. За те можна адогадувати, що його есентуальний вплив на внутрішній справля монархії не буде так розширюючий, як його попередник.

Зміна в генеральнім штабі. Шеф генерального штабу, фельдмаршал-герцог граф Бела, що святкував перед кількома днями ювілей 60-літньої служби військової, поновила активну службу і змінив ся стан шефа ген. штабу, на якого чолі стоє 25 років, на посаду капітана полкової гарди, але становило зайняв принц Віндінгер, що помер перед кількома днями. Агенція ген. штабу перебрав тимчасом фельдмаршал лейтенант

Петьорек. Хто дефінітивно обійме управу ген. штабу, що не знати.

Франц Ракочі II. Вже розпочало ся святкування перенесення костий Ракочого. Подімо при сєй нагоді кілька дят із історії Ракочого і „Lex Rakoczy“. Батько Ракочого був зявний Франц Ракочі I, що брав 1671. року чинну участь в переговорах проти Австрії і що з гіркою бідою виратував ся від шабениці. По смерті батька віддала молодого Франца его бабуся Саутіам, а его сестру Юлію віддавши Уроузіам. Мана дітий, горда графиня Олена Зріні, віддала ся за зявнього ірландця гр. Тенсая. За поміччю Турків підіє ся Тенсая проти Австрії, Турки обложили Відень і — дістали бобу. Тенсая втік і вмер навіщо за границею. Сего жінка, а мати Ракочого II, беропила що три роки Мунка, але по тім є не стало свд, і вона оперла ся в відієску навою між Уроузіам. Однакж є видати відган Туркам в обмін за позачасного Турками ген. гр. Габстера. Так зійшла ся мати Ракочого знов з своїм другим мужем і вмерла також в Туреччині. Сестру Ракочого виврав з кліштору молодий фельдмаршал-лейтенант гр. Аспревон. — Сзуть не могли з Франца зробити доброго австрійського патріота; его все тигнуло до своїх Куруді. Але Угорщина перебіла тимчасом в австрійські руки, а 9. грудня 1688. р. прокламовано Писеа I. в Габсбургів утореним пероном і повелено святити право Габсбургів на угорский королівський престол. В ту пору викликали Куруді Франца Ракочого семігородським нинцем і рішуче забжали також і угорської верони. За турецкою, польською і французькою поміччю підняли ся Угри з Ракочім на чолі. І коли попередні кликачі мож що пазвати зявними військами, то повстання Ракочого II. було чистою революцією. Ракочі мав за собою нарід і Саутіам і ему якось шастало, але 4. серпня 1704. р. побідив его ген. Габстор. Маю того Ракочі не тривав надію, але скликав сойм магнатів, який устував Габсбургів із престолу. Хто ему протива ся, того страчували Ракочі і се як раз пошвидко ему; від него почали відпадати, так що 1709. р. сойм зложив ся проти него. Король Писеа I. помилював его і товаришів, поім до трох місяців складати перед ним присягу вірности. Та Франц Ракочі не хотів присягати, пішов вперед до Ляданна XIV., а по тім до Туреччини, де вмер в Родосто 1704. р. Тут вмер також і его син Писеа, якого сзутав іменував був владіем Семігороду. Зміст „Lex Rakoczy“ з 1715. р. в короткій такій: „... Тому

Іван Вазов.

Листів паде...

(Осінні думки).

Зівало та пожовкло листя акацій наготіло на гільках, що їх перушав легонько осінній дегіт; безлисті тонозі, білонорі берези, жовтіли у своїй золотистій одязі, кучеряві туї із постріхою зеленістю, темно-зелені ялиці, сі дуги гірських провалів, верхів та студених стремінь мовчки по муравах; докуча пташенята, захвопані в гільках, лидали короткі та жалісні тони в самітній тишині, мов би иращались з чимось, чого нема а було, давши гуцанням та тіям, солодкий шепіт зовірів, тепло промінє сонця, яке їм огрівало кривда та любов.

В задумі минав в круті та мончальні алет, поміж зозоченням та прорідженням листям, яке вело затонити зір в глибіню огорода, що була так само пожовкла та прозора. І покинувши дрида, які уяна творила собі у зеленій гуцанні.

Так дійшов я до озера, окруженого нитяною темно-зеленою ялицею і золотистими бері.

Кілька жаб, наполоханих моїм ходом, пірнуло в воду, замітивши блискіт дійшов до моїх ушій; металеві черенки на своїх тринутних островцях викликали у прозору глибину, азоваті, золотисті струї води на відновою гірському елєнському божови, що стоєв серед нитяць тростини, яка вже повзала.

Довкола стояли завочні мов свіртні, зявнені золотим листям берези, но виникаючи нікого. Тільки шум листячя на гільках, одноманітний та сумний оживлявав тишину та розливав солодку меланхолію у задуманій природі.

Я сів на лавочці, но далеко від білого елєнського божла, під золотистим листям берези.

Переді мною видієв дадено тихий та глухий парк, чудовий в своїм тоні сіро-золотистої осени. Зарослі травною алеті стояли пустою. Мовчанка та пустка.

Десь, далеко поміж деревами майже людська статі і щезне — се сторож від огорода. Ген, там у горі зарекоуєт ся візуальний дах обсерваторії. Здаєт ся мавчодіє...

На крайнебі — Вітом. Він сягає своїм величчям сльнким хребтом до неба, пригнічений, припозначений, мов під тигаром усього невидимого світа. Мій зір не міг відірватись від нього, від сього символу могутности, монности та вічности.

Острі, ескізні уривки, овіні осиниці розроєні на його плечах зліс, темні-жовті, в відтінок буробригавої краси, глибокі пропасті, пошарпані свелі, пусті місця та провали рисувались та відбалились з чудовою точністю в світлі шкільного промінє осіннього сонця. Вони виривали поступенно з бослічи порушних, білих, воєністич облачній о сріблених крайчинах.

Якеж те чудове! Я сидів та гадів.

Металеві черенки викидали зі звуком кришталеві струї в озеро, у якім стоєв білий елєнський божок серед повалених тростин. Сей елєнскій подавав на пісню, а пісня се зявляла водами меланхолією.

„Минає, минає, минає — казала се пісня — минають ся цвітти, минає краса, слава, любов... Природа вітхає і золотисте зяєтє плаче за своїми раніми піснями та за поєрним логотом.

Сезали краси, солодощі ароматів, гармонії живих звуків, радієтє та поезія молодого віку...”

І се пісня зявляла водами меланхолією.

„Зівало, поєрієтє усе — казала вона — минають ся чаря природи, приходять сльги. Де дієтє таємні, любовні зіткани природи? Уповаючі пісні життя, де лє? Марена є тепер повні оуму, а пориви без життя...”

І се пісня зявляла водами меланхолією.

Я слухав її мовчки та уважно, як голосу, що шиходить із такої глибини.

І білий елєнський божок слухав також мовчки з верхів повалених тростини.

Переклад: Мис. Коберський.

В. Короменя.

ОГНИКИ.

Давно полєсь дучидо ся мені плисти в темний осінній вечір похмурою сабірською рікою. На раз на скрутї ріки мовкнув на передї, від темними горами огниа.

Мелькнув ярно, сльмяно, зовсім близько...

— Ну, слава Богу! сказав я, урадувавши. Нічліг вже близько.

Гребень повернув ся, глянув через плече на огонь і знов наліг анагично по весла.

— Далеченько.

Я не понірав: огонь так і стоєв, вириваючи із неовреділеної темряви. Але гребень говорив правду, показало ся що він був дійсно далеко.

Особливістю тих нічних огнів є те, що вони приближують ся, побіжуючи темряву, блискають, бувають надї і мавтє своєю блискотією. Здаєт ся, що це два три удари веслом — і дорога покінчена... А між тим вона ще далеко!..

І довго ще плили ми по ріці темній, як чорнило. Шіпанні і ескелі винизвали, насувались і ушлянали, остаючи по заду і гублячись — як адавалось — в безконечній дзючі, а огни все стоєв на передї, нерезінаючись і мавтє, — все так само близько і все так само далеко...

Мені часто пригадуєт ся тепер і та темна ріка, запнена смалєтєми горами і той живий огонь. Багато огнів і перед тим і по тім мавтє своєю близькістю не мене одного. Та життя все тече між тими похмурими берегами, а огні все ще даєтє. І на ново приходять ся налягати на весла...

А всеж таа... всеж таа перед нами — огні!..

Пер. Н. В.—ні.

вах давати вираз своєму приналежності впливові річчю і в відповідний час в повний обсягу і так само було поступати й на будуче, а в цих справах — що левей зрозуміло — не може становити впливу політика міжнародна, яку можна вести тільки за повним порозумінням із правительством австрійським. Президент міністрів може палати занежити вже нині, що поміж нами особи, куди нашої заграничної політики не піде в інших війн напрямку. Ми як досі так і на будуче будемо мирною монархією, добачуючи найголовнішу задачу в домаганні всіх мирних змагань, щоб дати європеї повного розвитку всіх матеріальних і культурних інтересів, які порушати цивільним часом. Коли вже іза всі причини потрібний союз, отже найважливіша заперечка європейського миру, остало й на будуче основанням фізірами нашої заграничної політики, то попри це стремити мого до того, щоб придбати ще дальші гаранції миру через ідею дружних відносин до інших монархій а також до держав балканських. Однак, треба ждати, поки в тих державах знову оправдане стремління до власного добробуту ліде також до повного признання наших інтересів. Президент міністрів не скривав перед собою того, що мир політичного значіння, якого монархія зазнає в гравітаційній системі європейських держав а в суті річ зависла від її внутрішнього споконсолідованя, бож найважливіший вплив на ній заперечує з'єднане єдиного в усередині держави. Чим найважливіші політичні вчинки зпершуємо, тим більше можемо залажити при устх рішеннях. (Овасекі).

Слідуюче засідання в четвер по полудні.

Телеграми „Буковини“.

Дня 25. жовтня 1906.

Відзначене гр. Голуховського.

Відень. Цесар віддав вчора по полудні вілиту бушному міністрів справ заграничних гр. Агенореві і Олуховському і надів йому брилянти до ордену Стефана.

Кріза в міністерстві війни.

Відень. Кореспондентське бюро довідує ся, що державного міністра війни бар. Пітрайха звільнено на його власну прохоту із дотеперішнього становища, надбавуючи його великим хрестом ордену Стефана. Наслідком його іменовано дотеперішнього міністра оборони красної Шенайха, надбавуючи йому рівночасно великий хрест ордену Леопольда. (Причина звільненя мін. війни була відмова Угорщини що до відвіщення континенту рекрутів. По Шенайху має стати австр. міністром красної оборони Ф. Ц. М. Фідлер, теперішній командант віденського корпусу. — Red.)

Нове землетресення.

Відень. Прилади сейсмографічні в метеорологічному інституті зазначають сильно землетресення в віддалені 6000 км.

Буча на уїв. в Ісбруку.

Ісбрук. Академічний сенат оповіщує, що, заповіщений на вчора вступний виклад нового доцента Гауера, нушло ся — в інтересі удержання супкою — відложити.

НОВИНКИ.

Чернівці, 25. жовтня 1906.

Від Редакції. З огляду на те, що в суботу святко, вишло слідуюче число „Буковини“ вже завтра.

Січова депутація у Відні. Вчора явився у Відні депутація, зложена із 20-ти галицьких „Січовців“ — селян під проводом кошового полковника „Січ“, д-ра К. Трильовського, яка ведена пос. В. Яворским вручила президентові міністрів бар. Бекови і мін. різництву гр. Авренсбергові пропам'ятні писемля в справі шкандування „Січ“ галицько-польськими властями а також в справі оргінального галицького доведного закону, на основі якого ділчі не звертають селам шид, які їм роблять панські ділки, одені і т. д., яких при тім не вілжно убивати! Президент міністрів бар. Бек обіцяв вручений меморіал пореєдувати, а відтак надати відповідні заарядження. Депутація консерувала при собі що й із провідниками поданових парламентарних клубів. — Тойж дини вечером відбули ся в готелю „Union“ збори віденських Русинів, на яких обговорювано головну справу пореєдування галицьких „Січ“.

Подийм вашківських „чорносотенців“. В намірі зневажати когось із нашой громади напали в почі 22.10. сфантазовані чорносотенці на п. Бужуріана, начальника стації залізничної і побили его на дорозі. П. Б. не мішав до „поліції“; отже тут зайшла помилка що до особи.

Дяк бідної шкільної молодіжні ухвалила міська рада 4000 корон і вибрало нойсією, яка має занятися закупком і роздачею оджи між бідними шкільними дітьми.

На дні моря. Американські часописи обчислюють докладно жертви в кораблях і людях, які потонули

моря на землі. Виходить, що минулого року затонілось в моря загальом 389 білихих пароплавів і 649 менших кораблів, разом 1038. Огнє кожного дин тонути в морях пересічно 3 кораблі.

Дефракція із грошового листу. При помісній отвореню грошового листу, наданого дия 4. жовтня с. р. Давидом Шевером & Спінн а Йблоніи із сумою 3 тисяч корон, який наслід одних до Білград & Грінберга в Чернівцях а інші утподжені, споконсолідовано на червоноцнм уряді почтомим недостатку 9-ти стокоронних банкнотів. Завдяки доходуванню почтового комісара Владислава Йотковського удахо ся найти винновника сїх крадіжк в особі устеріжного почтальона Андрія Шантка. Він спершу всагої вини винив ся, винніи однак признав ся до вини і звернув цілу спронуєрену кноту. Шантко находит ся тепер в слідчій арешті путявського суду повітового. Здасть ся однак, що він має ще яногось спільника, якого досі однак ще не найдено.

Важне для ексекторів податкових. З найвишого урядування управлілний міністер скарбу нобери ексекторів податкових, котрі після шемату з 1902 р. усталовано у висоті 840 до 1400 кор., іменно в той спосіб, що для кожної в дотеперішних 7 клас віку, вигадано кождий з обох клас місцевих підвешено побора в 100 кор. річно, а крім того для ексекторів, саужачих понад 25 літ, утворено 8. класу віку з річними поборами 1540 кор., вигадно 1600 кор. Управління то чисають ся вже від 1. жовтня 1906.

Забобонне значінє числа 13. Е. Джонс подає в вересневім числі „Chamber's Journal“ цікаву розвідку про походженє забобонного значіння числа 13. Після його досліди сїх забобон дуже давній і походить від сідуючої легенди: Одного разу ширувало за святоточним столом дванадцять сивидиавських богів. На раз з'явив ся і неспрошений гість, бог ала і знищення Люді і зажадав для себе місця за столом; се порушило мирні розмови. Сей тринадцятий, неспрошений гість зачав „шукати собі гудка“ з богом миру Бальдером і прострілїи ему стрілою серця. — Ся легенда дуже розповсюдилася ся між піпалічними народом, що з ними позналили ся вони з християнством і евангелієм, до говорити ся про таїну вчере 12 апостолів і 13-го Христа. Числа 13 бонди ся дуже на сході; в середнім віві почав страх минати, головню в Італії і то з неабі якої причини. Др. Форгеє звернув увагу на латинські стихи, виграніровані в мрамуровій плиті на велич трілітїи рапарегіи на горі Селіте. В тих стихах говорять ся, що пана Григорій Великий напивав що ранку стїа для 13 бідних; одного разу сїм і сам Христос іво тринадцятий до стола. Від того часу — нишуть ті стихи — уважнють в Італії 13 псалмівним числом. Але у Франції та Англії ще в 19-ім віві намує се суваліре; так не сьміє в Англії н. пр. при столі сидіти 13 осіб, на той случай має господарин давнє резервованого 14-го гостя. І динкі сьмітї особи шируть в силу чвеса. Так н. пр. ненавидів Бісмарк числа 1, а о числі 3 був він переконаний, що воно приносить ему щастє. Его доміною було: In trinitate robur (а трійїи сьмі); в его гербі були 3 дубові листки; він був першим міністром під 3 імператорами і дістав від них 3 титули: Вілгелм І. проби его грошен і пшасем, а Вілгелм ІІ. герцоґом. Бісмарк провадив 3 війни і підписав 3 трактати; він допінчив союз 3 монархій і тридержавний союз. Під ним вигрідено р. 1870 3 коний і на кінці — в него було трое дітїй.

Оповідки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Красний маршалок барон Юрій Васильович виїхав до Буварешту на виставу.

Із тов. буков. лікарів. В суботу, 27. с. м. відбуло ся о пів до сьмї години в вечер в льокалі товариства сьмітотичне засідання в пам'яті добродільного основателя сего товариства др. Воліна. Дневний порядок: 1. вступне слово, нитолозаста голова товариства; 2. прочтання і версифікованє протоколу а посліднього засідання; 3. доцент др. Іванн: Дальші розсїлди про деєнтерію; 4. есентуалїа.

Вечерон з танцями на дохід шкільної молодіжні аранжований товариством „Шкільна Поміч“ в Вашківцях н. Ч. з огляду на великі сходи а танцями акад. тов. „Січ“, які принадають не раз на 8. листопада, — відложено невдільно на 7. листопада с. р. — Комітет вечерковий.

Субвенція. Міністерство різництв признало союзним руским сїлєм хіборобам „Селянська Баса“ в Чернівцях суму 2700 кор. як причиною на поверте надатїи спозученїа з улаженєм курсу для касарів, що відбув ся дин 13., 14. і 15. марта с. р.

Санкціонованє красного закона. Цісар санкціонував ухвалений буков. сьмітним акціонпрот, щоб дозволено громаді Володєний Банків побирати ошлати від консунції лїна, горілки і солодженїа напої.

Заснованє філії „Рускої Школи“ в Заставні. Сих запрошуємо членів філії тов. „Руска Школа“ в Заставні на першій загальній зборі, котрі відбудуть ся в суботу дин 27. жовтня н. ст. 1906 о 2-їй годині по пол. в будинку заставнянської школи хлонучої з отсим дневним порядком: 1. Отвореня зборів і версифікованє протоколу оснрвуючих зборів. 2. Відчит. 3. Проступленє в члени. 4. Вибір видлу. 5. Вілїні внесенї.

— За тимчасовий видїа філії „Руска Школа“ в Заставні: Олександр Купчонко, голова; Николє Яців, писар.

Іменованя при червев. мійських школах. Мійська рада шкільна іменовала пров. учителами (сани): Людвїа Інушевського і Івана Вайнера для школи на Манастеревску; Мазем Мешола для школи в Рош ІІ, Антонію Ніколішїна для школи на Калічанцї. Перенесено пров. учителями: Розу Вайон а Калічанцї до філіаки при уа. сьм. Тройїї а Ілію Лїхтер а філіаки при уа. сьм. Тройїї до нар. школи при уа. краєв. палати. До прантїи доуучено кандидатом: Радлу Немєк при хлон. школі на уа. красної палати, а Гелєну Маєрер при нар. школі на узїци залізничного дїрця. Нерберт Галлері, Еті Шаара іменовані учителями (к-ю) на уа. Семігородській, а Олена Кавула учителькою на Манастеревску. Підучитель Роді Заверсєвєл підвешено в формі особового додатку платню до платні учительки.

Головний видїа „Рускої Бесїди“ в Чернівцях вибрав пров. Семьку, заступником голову, пров. Бриндана, секретарем, уч. Кавула, господарем, пров. Антона Кліма, контрозором а уч. Радомєєво, скарбником.

Збори Сторожинєвських Філії „Рускої Бесїди“ і „Рускої Школи“, що була заповіднєна на сьм суботу, відбудуть ся пізнійше; дєнь зборів буде поданий вчасно до відомї членів.

Хто з ап. читачів має у себе случайно пренїрїи „Жартїн“ виданїх мною в 1902 р., заодить его прислати на мої руси за зворотом належнєности. — Іван Вайорко.

Подяка. Ви. д. Николай р. до Бухенгаля, власнотел дїбр в Добринїцях, зволн жертвувати 50 К на бідну молодїж шкільну, за що сердечно дякує в їма обдареної молодїжї — тов. „Руский Народний Дїк“ в Чернівцях.

Із штуки і літератури.

Україніа в чужих часописях. В жовтневім випуску краївського місячника „Swiat Słowiański“ крім деяких заміток про наші справи в хронїці, перегляді пресї і бібліографї є ще окрема статя д. Н. М. п. а. „Z praw a gagnuch na Ukrainie“. — Першій випуск ІХ. річниця правського місячника „Słowiański Prehled“ крім укр. хронїки принїє статю д. Богдана Ленського п. а. „Z ukrajnsko vědy“ (З укр. науки), в нїй оглядно про останні історичні праці про Україну д. М. Грушевського, про студію д. В. Барвінського п. а. „Життєвий Кейстутівач вел. кн. лит.-рус. 1432—1440“, про сьмітотичну розвідку д-ра Щурата на тему приналежнєности бул. грузинської писні до старо-русської літератури та про філосовічїні праці д-ра Конач. — В 41 ч. літературного додатку до „Kartea a Lwowak. den“ „Tudzień“ поїстїа д. О. Л. перенїа вірна В. Ленського „Rozwinięcie się i zgaszenie mojej kłoty“. — В сьмітотї 1906 ч. червоноцнїх полїт часописей „Bukowina Post“ із 25. X. с. р. розпочав д. Сильвестер Ірчиєвський розвідку п. а. „Eine reformierte Literatur (ein Kapitel aus der Entwicklung des ukrainisch-ruthenischen Schrifttums“. — (e)

Чужокровні робітники на російській літературній ниві. Після студії д. С. Лібровича, яка етос повила ся в Петербурзі п. а. „Нерусскїи промїзлї русскїи писателїх“ неросійського або не вповнї російського походженя були отї назначні російські письменники: Кантемір (отєч.-Молдавїнїн), Харасов (із володського роду), Хемїндер (отєч.-Самсонєв), Сумароков (із литовського роду), Дарїанїн (із татарського роду), Катєрина ІІ. (із німєцького роду), Фенїлїн (із німєцького роду), Жуковскїй (мати — Туркїїн), Ірїабєдов (мати — Полька), Лєрмонтов (мати із Шьєотїа), Пушкін (по матерї із Мурїнїа), М. Гоголь (Українець), Вуларїн (батько — Польк), Сєнїковскїй (Польк), Грєч (із Нїмїї), Нарїжнїй (із Польїи), Кукольнік (батько — ополічський Мадар), Візємєскїй (мати — Полька), Грановскїй (мати — Українка), Нікїтєнко (із Українїи), Станкєвич (із Литванїи), С. Ілїн (із Польїи), Некрасов (мати — Полька), Огарєв (із Татарїи), Тургєнєв (роду татарського), Савїтїков-Щєдрїн (із Пруссїи), Грігорїїч (мати — Францужанка), Асєлов (із Норвегїи), Сєлїщєв (мати — Полька), Шєлєєв-Мїхалєв (із Естонїи), Бєбрінін (із Литванїи), Надєєв (із Бїлїи), Анухтїн (із роду французького), Немєрочнї-Данчєнко (мати Вірїонка), Коросєнко (Українець), Пєтаєвскїй (Українець), Верєсєн (із Польїи), Л. Андрєєв (мати — Полька), Станкєвич (із Литванїи) і т. д. Се тільки писателї та поети, а що більше нїнородїїх сотворило російську публікастїку, історїю, філосовічї а педагогїку. Імєж не маїтї особално нам тілїи сїмїа України, що покїнувши рідний перекор, нїмїи творити писемнєстїю для нїнїчїного сьміїа, який отєс поставля тїлїи обух на розвиток українського слова... (e)

Із мійського театру. Навєшнє рарам — сєбго мійський театр дістав вже свого першого тенора тїлїи в особі п. Дїїа, якого на стало залїгажєнєно по одобрїтїи осудї театральної комісії на виставї „Цєганського Барона“. Реєрєтєр улаї в останнїм часї тїлїи змїїл, що Германосєв „Гото“ вїсодатї ся аж у сєреду, а нїїї гравотї штєгу Вїлєдєбруха „Наїбєлєтєчє“; завтра нї людєво предстванєнє підє зводїїсєа комєдїи Гавїтїана, „Der Biberpelz“. Гратї муїї сї вже в останнє в сїм сєзонї.

Дрібні Оголошення малин дружин (*petit*), чашуть ся по 4 с. під слова Пласкостесть аз жинюм жидомом поточном на приймаю се.

За редакцією відповідає: Віктор Строїч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбонаців, на пів року 4 карб., на чверть року 2 карб., на місяць 1 карб. 50 сот.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 54 ер.)
на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Одноразове число 10 сотинків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях уз. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення крайною ціною на 20 ер. від строку „Нахлібне“ по 40 ер. від строку. При частійших замовленнях відповідний rabat. Рекламний неоплачений візит від порта. Рукописи не повертаються редакцією, лише за попереднім застереженням і залученням відповідної пошти.

В справах редакційних можна устаткувати по-різному: за що днів від 9—10 рані і 2—3 по пол. ірм. після і кінця.

ALEA JACTA EST.

Вчора порішила комісія для виб. реф. 42 § виборчої ординації про евентуальні зміни дотеперішнього розділу виборчих округів, а нині радить вона над автономічними виборами чи там революційними посилає Старшинського. Що в сім справі ухвалить комісія, се стає для нас майже обов'язком по вчорашній ухвалі, яка впродовж була лише точкою над і — останнім актом в даній грі виборчої прав, якими має ся актувати на довгі часи руский нарід в Галичині та рідкочасно ослабити його становище загальною в Австрії. Сеж хіба для нікого не тайна, що склад і сила нашої будучої парламентарної репрезентації, сею випадком нашої політичної сили, залежить головним від вислуду виборів у Галичині, відки на всіх 33 руских послів маємо вийти 28. Отже і в причина, чому Буковинська Русь гляділа без анну із великою напругою на поділ в виборчій комісії, чому кожда крила, заповнена в справі виборчої реформи нашими братами в Галичині, вважала безпосередньо і нашою правдою, хоч би се й не подобало ся організації наших польських діячів, які закликали свого мандату амобілізувати впродовж дотеперішні вибори по цілій Галичині.

Критичне положення виборчої реформи, викликане забезпеченням розділу мандатів кваліфікованою більшістю послів, через запровадження відповідного пропорційного числа — не відішло швидко із денного порядку навіть по відомій адміністрації міністрів парламентаризму у Цесарі. Справа розвивалася ся головним о висоту пропорційного числа, яке мало вивести загальне голосування із сфери, безпідставної вулиці замість Німців і Чехів. Німці вимагали спершу, щоб те число було 380, а за те Чехи обставали тільки при 310 ти послах. Торг і обидвіні уступності воли ся довго, аж вінці стало на часі 343. Чому на 343, се легко прозв'язати знавши, що число 344 творить як раз дві третини із 516, а Чехи — як відомо — заявили, що асеруація дотеперішнього розділу мандатів двома третинами голосів, а тим наслідком яром, під яке вони не схилили ніколи своїх голів. І ось ставало тільки на часі 343. При сім годі однак не тимно і про те, що тепер зміна ся не навести не під ухвали двох третин голосів, але від звичайної більшості голосів, які мусить бути одна присутні в загальній силі в парламенті, щоб можна вважати в сім справі ухвалювати; бо як із сил вийде лише 173 послів, так вона ухвала стає неможливою. Се майже те саме, що кваліфікована більшість, але все таки щось иншого, бо коли вона — як влучно замічує „Arb. Ztg.“ — утруднює переведення подібної ухвали, так ся висока президентська літа у а в н у н модонушено до ухвали зміни розділу виборчих округів.

1)

А. Андреев.

Оригінальний чоловік.

Переклад: Антін Гриняк.

На хвилю зашуміла тишина, а серед брязкоту ножів та тарелів, серед глухою гамору, що підносила ся із віддалених столів, серед шестості однієї та ринілих паркетів під сорою ходом пильників, обізнав ся тихий та загінний голос:

— Але я люблю мурини.

Антін Іванович зашумів ся горілою, яку як раз тоді він. Кольєр, що тоді збирав начине, глянув в ту сторону байдушим, циняним оком. Всі заговорили до говорючого і побачили отсе перший раз старанно вичесану голову Семена Васильовича Комодилькова, його безбарвні малюнки очей та трусливу твар в червоном вусонку, котрого кінці зачепились в горішні і борши, вигадали тенісами. Через п'ять літ служили разом з Котельниковим, що дні поздоровляли його і що дні з ним працювали, розмовали з ним про різні річі кожного двадцятого, як і нині, не одержану платні — і бачили його перший раз. Побачили і здивували ся. Ваділи, що Семен Васильович, поминувши його русон і веселин, не такий вже гідний, що він розумів користь прибиратись і що його високий білий козаір, що хотів з наперу, а все таки був найчистіший.

Антін Іванович, шее бюра, вичихавшись доволі і почервоонівши в напруженні, вичапив уважно і циняно очі на збентеженого Семена Васильовича і задихуючись спитав з наголосом:

— Саукайте — Семене, як Ви називаєте ся?

„Семен Васильович“, помагав Котельников. Він не казав „Васильович“, тільки вказав „Васильович“, також

Річ очевидна, що до сего порозуміння не прийшло швидко й легко, а через те й не могло голосування над 42-м §-ом відбутись в середі вчором але відложено його аж на вчора, а ще в середі вчором відбувала ся т. зв. мішана конференція, в якій брали участь представителі правительств, Чехи і Німці, на якій прийшло мабуть до згоди між голосними протинниками. Оставало на боці що „Кої-о“; його представителі заважали спершу за кваліфікованою більшістю, по тім за не кваліфікованою президентською лістою, але се ще не було останнім словом польської шляхти, яка вже нині — позв не de iure то de facto має широкіший вплив в Галичині. І ось в останній момент хвилює „Кої-о“ думки, підсунувши йому певніми людськими, щоб розділ мандатів галицьких зробити загальним поза загальною цифрою президентської пою що й від присутності кваліфікованої або остаточно й значимої більшості послів галицьких. Ну і на се пригнали Німці і Чехи і Сапоніні і тільки після сего арадагував своє висновок посол Гессман, яке в комісії перейшло 82 голосами проти 12 а в тім числі і проти голосу одного руского заступника — пос. М. Васильовича.

Вчорашнім рішенням виборчої комісії задокументували ся члени, представителі всіх других австрійських народів, що вони віддають наш нарід всецільно і на безсумнівний час на поталу галицько-польській олігархії. Правда, пос. Гессман мабуть у своїй студійності не пам'ятав Галичини по імені, а говорить тільки про край і пропорційальні вибори, алеж се іншим припало в умі тільки слово Галичини! Отже коли навіть хто небув ще думав, що дотеперішнє покращення галицьких Русинів бодей в часті мож буде колись руским послам справити при помочі майже неправдоподібною, чесно-вільною-своєвольною коаліції, то по останній ухвалі комісії, як би вона справді мала стати законом, прийшлося би сказати нам „Lasciate ogni speranza!“ І Галицько-польські посли для задоволення своєї всемогутності проти Русинів не потребувати муть від тепер робити нічого більше, лиш на випадок внесення о збільшенні числа руских мандатів вийти в більший подовний із залати, а тоді таке внесення стає, ніколи вчора ухваленого тексту 42 §-у, само собою відкинуте! Не хочемо бути пророками, алеж годі манти ся надією, що вайде ся колись подовний польських послів в парламенті, що подасть руку Русинам. Сподіватись сего було б надто великою наївністю бодей на дальше цім столітті, коли знавати ся, що саме ся виїмку для Галичини придумали польські поступові людиці, що теперішнє напівтонне відношення австр. соц. демократії до приріджених Русинів у виборчій реформі треба залячувати польській соц. демократії, та що галицькі Жиди ще довго будуть

се подобало ся всім, яко знак гідності і самосвідомості.

— Отже Ви, Семене Васильовичу ... любите мурини?

— Так, я люблю дуже мурини.

А навіть його голос був приємний, хотай по часті вже пресохлий, як старий вишній буряк.

Антін Іванович закував спідню губу, оганину випуленими очима всіх урядників, і коли вже минула критична хвиля, зароготав ся голосно:

— Га, га, га! Він любить мурини! Га, га, га!

І всі разом сміялись, а грубий і похмурий Подінов, що впадал не зміг сміятись ся, іржав уривисто! — Гі, гі, гі! — Семен Васильович також сміяв ся його сміх був тихий і влучав, як сухий горох; він з утіхи почервоонів, однак рідкочасно безв ся, щоб з того не повстали якісь неприязності.

— Отже, Ви дійсно так думаете? — спитав Антін Іванович, переставши сміятись ся.

— Зовсім серйозно. Сі чорні дами мають щось пального, або як-би то нам повесити, мають в собі щось еротичного.

— Еротичного?

І знова сміялись усі; та підчас сміху впади на думку, що Семен Васильович певно обрадований і мудрий чоловік, коли уживав таку рідкого слова як „еротичний“. Описи почали з аналогом доказувати, що мурини не можливо любити: вони чорні, масні як оліва, мають не можна грубі губи і поганний запах.

— Але я їх люблю! — оботочував Семен Васильович серйозно при своїм сміху.

— Кождому своє, — сказав в кінці Антін Іванович. — Але я готов скоріше любити козу, як талу чорну.

Все таки всім було приємно, що між ними був такий оригінальний чоловік, що серйозно любив му-

вислугуватись польській шляхті, поки почують, що вони такі Жиди, а не чужа прачіпка!

І так по пропорційальних виборах, по дучбі кількох тронах в одні місяці виборчі, яка вже одна може число наших галицьких мандатів обізнати до подовини, по широкім управленню при передовженню вибору політичних урядників, які в Галичині анажють себе польськими діячами, для яких законом — воля Кої-а, від якого зависимий і сам намісник, прийшло вчорашнє зйавчене навіть найбільших надій нашого народу на будучину. І все те по найвищих заваженнях, що Русини будуть трактовані у виборчій реформі на рівні з другими народами, все те по тварах ніт, по безмежних днях арготів і безлічч пар, які заплатили руске селянство в борбі за загальне голосування, що рідкочасно являлось одиною гарантею розвитку і сили цілої держави? Коли-ж по тім всім, по безлічч убог нашого народу зроблених державі на морі й на суші і то в найтяжкіх годинах, жертвує ся наші інтереси для иніших адогаторів інстинктів гр. Штернберга, а може застрішних наслідувачів угорських Угровів і Барабашів, то весь руский нарід на таку виборчу реформу погодиться не може й не сміє і не може йому нині повсім залежати на тім, щоб вона дійшла до ухвали, коли вона виходить із комісії в такий вид, щоб бути тотальною із потоптанем основних засад рівності й справедливості! Усунена иніжноті постанов для Галичини се не є неугловими точками чести, але радця нашого існування і дальшого розвитку.

Подальше голосування в комісії для виборчої реформи, се немов щось обізнати до домовини, в яку миє анги руский нарід. Тільки годі забувати, що знавем годі його небув сунути до гробу, тим більше, коли той, кого признало — нердох, повний молодості і живисної сили!

Олег Сатир.

Політичний перегляд.

Угорська „свобода“ в світлі фактів. Перед будапештським судом приєзжних відбув ся сини диним процес, який впродовж угорськ обставини, самоволою уряду і всемогутності угорськ магнатів. Для 7. червня с. р. спеціалізувала угорська прокуратура соц. дем. робітничу часопис „Vilagszabazlag“ закли страйковиків артикуля: „Де воріт?“ і „Облога на полях“. Се була перша, реакційна ахелка ери „національного відродження“. Справа ся викликала оправдане обурення і між широкими кругами інтелігенції не

рися, і для того вони заповнили дальших шість зал-шок пина і почали споглядати на сусідні столи, де не було таких оригінальних людей, з якими потар-до. Також почали балкати голосніше і самішнійше. Семен Васильович не заклаував вже сам стричком цигара, лише чигап, аж колись подасть йому огию. Як певно виникли і замонади сміха, гланув грубий Подінов суворо на Семена Васильовича і сказав йому з задоволенням:

— Чому ми з Вами, добродію Котельников, аж до сегодні на Ви? Чим ми не тигнемр ту саму тачку? Треба конче зашити братерство, коли Ви гонитий чоловік.

— Прощу дуже, з найбільшою приємністю, — заважав Семен Васильович. Тепер радів він то з приємності, що його вже раз помітили і віддали честь, то зараз знова бояв ся, хто знав чому, що могли би його набити, та про всенний случай тремав руси на грудох, щоби в приєрмі положенню оздоровити твар і еризуру. Запавав братерство з Подіновим, Троїцким, Новоселовим і мисливши і цілував ся з ними так сильно, що аж губи напухли. Антін Іванович не циняв разом, але сміяв ся сердечно:

— Як буде в наших сповідних, то зайдіть до нас. Хоч Ви любите мурини — але я маю дошки. Будуть дуже цікаві Вас бачити. Отже Ви думаете серйозно?

Семен Васильович уклонив ся, і хоч троха хитав ся, все таки бачили всі, що він має таємні добрі манери.

В протягу одного тижня знав уже цілий департамент, що урядники Котельников любив дуже мурини, а в протягу місяця знали се сторони сусідних домів і поліцій, що має службу на рош. Дюрістичи, що писали на машинах в сусідних відділах, приходили, щоби побачити Семена Васильовича, а він сидів тихо

соціалістичної, і 11. червня інтерв'ювано в сій справі уторек, мін. справедливості Геазу Подольні; але сей записав пачітно, що „його“ прокуратори будуть на будуче деох і ніч „сповняти свій обов'язок“. До того вичерано редакторами згаданої часописи процес на підбурюванні сесии проти панів. Відвічалість перебран Колюман Йоксак. Що він оповідав перед присяжними, се прямо сором „попонує до небес“ — дах Угорщини. Мож було думати, що оповідав се тут про відносини в 16. віку. Йоксак оповідав між иншим: На станції Шабя бачив я гурток руских страйколомів; оден чоловік мусів задля неспівної потреби відступити на бік, та жандарм нагнав його батогами назад до гурту. На станції Уйвернаш був я свідком, як жандарм згоняв руских робітників тростинкою, щоб вийти з страйку. Колиж із страйколомів обходять се як із підданними із 16. віку, то як обходять се тепер із самими страйкарями? Оскаржений оповідав, що жандарми навали в Терек на страйкуючих, які мирно лежали на землі, били їх доками і колами бійцями, так що земля червоніла від крові. Се чисті орґі ескадальні! Оборонцю підійшло також, що пияцтво таких варварств і організацію робітників треба уважати борцями за більше щастину, цивілізацію, європейську Угорщину. — Йоксак увівши мене під нині і пари в сій процесі напів в Будапешті, але його процес хіба нагадує поплаву, яку „свобода“ дають магнати довшим верствам суєніцям, а в сій справі нашим закарпатським братам, яких дано на поталу всяким проповідцям, яких не дано ні прав, ні прости і оборонено на постидних беззастені страйколомів, а яких лице паленіє від сорому, сором стискаєся — із болю!

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

§ 42-гий.

На четверговім засіданні комісії для виборчої реформи, на ям були присутні през. мін. Бек і мін. справ внутрішніх Біланд поставив посол др. Гесман (якщо) по довший промові тако компромісове внесення: „Зміни §§ 1, 4, 5, 33—37 і 42 сего закону, як також додученого до закону поділу округів можуть бути ухвалені лише в присутності що найменш 343 членів ради державної. До сего числа не береться в рахунок послів, які рівночасно є членами кабінету, членами президії або секретарями, що сповняють функції в дні голосування. Колиж має се перевести зміна постанов §§ 34—36, які відносять се до рівночасного вибору двох послів з одного і того самого виборчого округу (Се можливо лиш в Галичині — Ред.), то до важности ухвали треба конче, щоб в наведенім числі присутніх послів була також присутня що найменше половина послів того краю, в ям знаходять се такі округи. Також, коли розходять се о зміну поділу того роду округів виборчих, то вищо назначено зараджене відносять се до послів того краю, в котрім знаходять се дотичні округи. Коли не мож досягнути такої ухвали задля недостатчі вимаганого числа присутніх послів, то поставлено внесення уважати се відкинутим. При розправі над справами, наведеними в першій уступі, не допускає се скорочення обряд, передвиденого в § 42 регуляміну ради державної. Председатель комісії пос. Пальої запитав комісію, чи в виду поставленої повоги внесення годять се вона на нововне отворене дискусії. Комісія заявила се вона проти 8 голосів проти відновлення дискусії. (Слухали охотно зі сторони посла Хоца). Пос. Пальої заявив, що в виду сего ухвали будуть промовляти ще лиш ті посли, що за-

висали се до слова давнішого. Пос. Кайзер протинить се внесення Гесмана, обговорює оподібно покликання парламентарних міністрів до істерії, зазначає, що він є ренним монархістом, але виконане натиску на парламент уважати він поступком не конституційним. Корона мала запитати міністрів, що друге читання виборчої реформи мусить розпочати се дня 5-го листопада (нос. Малих. То помянуть се). Коли тале бажане вчора дійсно виражено супроти парламентарних міністрів, то не мож рівночасно уважати його розізнам для парламенту, бож кождий посол обов'язаний, як зступник своїх виборців виражати свої погляди цілком незалежно, без огляду на прикрити, які через те могли виникнути для него. Варід німецький уважати виборчу реформу неспрастем (!), так само протинить се він політичній зацікавленій Гавчом, як провадить до того, щоб проларант амобілізувати проти необхідних змін. Соціалісти стали нині підпорою трону. (?) Бесідник уважати більшість двох третин для зміни виборчих округів за річ конечну, так само уважати не обідною зміну регуляміну ради державної, коли парламент має бути злізний до праці. Валили заявляти бесідник, що буде голосувати проти внесення Гесмана, тому що воно не достаточне. Посол Хоц каже, що не має голосу і ставити внесення на нововне отворене дискусії над внесенням Гесмана. Внесення Хоца відкинуто, за ним голосувало 9 послів. Пос. Перґелт заявив се за внесенням Гесмана, упалик однакож припорушено число присутніх послів недостаточним. Пос. М. Василько, оголосившись до фактичного сиростована, занорочує виводи Гесмана, неначеб его внесення було компромісом, заключеним між всіми стороництвами. Бесідник протестує проти зазначеної в тім внесенні постанови для Галичини, яка відберас Русинам на будуче всю надію, так що Русини стали нині противниками сего виборчої реформи. Пос. Абрагамович заявив, що буде голосувати за переходом до порядку денного над внесенням пос. Либера а за те за внесенням Гесмана, бо видить в тім певне вибачення супроти агресивної політики. Пос. Мазеатті своє відкидання внесення, а не сій компромісове внесення Гесмана ухвалено 32 голосами. Проти внесення голосували: Хоц, Добженський, воеймен, Геролад, Кайзер, Малих, Металь, Шрайнер, Штайн, Тавчар, Василько, Заворна, Вастиян. Здержали се від голосування: Грабмаер, Штірх, Перґелт, Єренєсєльє. (Возоский беврин др. Гермузак не те не стримав се від голосування, але навіть голосував за пачіним прикладенням Руєвнія, Ред.) — Слідуюче засіданне відбувало се нині (в нитинцю) о 10 год. рано. На днюнім порядку стоїть справозданне субкомітету про внесення Старжинського в справі галицької (польської) автономії.

Події в Росії.

„Свобода“ слова.

27. цвітня с. р. отворючи нову Думу, висловив цар Николай II. бажане, щоб посли свобідно висказували свої думки. Так він щось инше говорить, а ще иншого думає; він не бажав почути правди. У відповідь на царську престоловну бесіду улазла Дума адресу до царя. В склад комісії, яка уладала се, входив і правительством йменований член Думи — Ку-

домсін, який остро висловив се проти пари смерті і зажадав її усунення. Сей виступ Кудомсина здивував царя, бо він не думав, що найде се якийсь посол що-но царській волі — висказав свобідно свої думки, а тим менше — йменованний посол! Кудомсін був через 10 років ширим дорадником царя — а тепер цар видав его зі свого окруження і заслав на чотири місяці — за те, що він знав се по царській волі висловити свою думку.

Вибери до Думи.

Що вибори до Думи розвічнуть се небагом, про се свідчить найліпше правительство і то не своїми дотичними розпорядженнями, але тим, що закликає брати участь у виборчій кампанії. Отж тепер призначив кабінет міністерству внутрішніх справ 10 мільонів рублів на виборчі агітації. Видно Росія має багато грошей!

Рабіянські навали.

У вівторок вночі напали доси не пасаджені злочинці на славний монастир в Павлограді, побили на неміж багато монахів і обрабували весь монастир. — Із Тьольну доносять, що на почути яка їхала з Карев, навазо 10 рабінників і забрали 23.000 рублів. — На Кавказі рабінники господарств по своїй волі Кописьте наділи серед білого дня відділ зброєних іздій в центр Вадакшанау, напав на багатий сизен ковель, зранив пластителів і обрабував цілий сизен. Аж коли надійшло війско і вистріляло кілька разів на злочинців, покинули вони грабін і повіткали. Між публікою лишило се кілька ранених. — Між московськими вишними відкрито Белевцова, якого кілька поділь тому навад арештовано при нападі на московський банк, та підчас транспорту поїздом — наваз се тоді Белевцову втечи. По другім разі сховано его при в земі до якоїсь церкви і так прийшов він під іменем Прокопцова до Москви, до відкрито его ідентичності з Белевцовим.

Револьюційний рух.

В Симеєрполі відбули се важисте збори революціонерів. Коли председатель зборів Валтор вярів засуд смерті на кількох урядовців, арештовано его. — В Лодзі відбули се ревільні арештовано поперх 100 осіб.

Реакціонери.

Київський конгрес „русского народа“ закінчив се 20. жовтня пачінями бесідями реакційних проводирів Грімута, Пуричковича, Дубровіна, Школовського, Сельгарда і о. Васторґона. Всі свиточно протестували проти конституції. О. Васторґон говорив між иншим: „Совети се, православний народе, перед найменшою уступкою, не уступай ні на волос, як якийсь міністер схоже взати тобі пари! Некай прийдуть до нас, ми до нього не підємо!“ Мийсь старий монах просив конгрес, щоб чо вислали до Палестини і він буде там молити ся за царя, вітчину і нарід. Конгрес ухвалив також, просити царя, щоб він видав новий закон виборчий в національних дугі, після якого Жиди не малиб права виборчого, а також щоб Дума мала лиш дорадчий характер. Із конгресу вислали привітні телеграми до царя, Століпніна, мін. Ізвольского, Івана Бронштатского і до звіного генерала брестийского поаку, Думбадзе.

НОВИНКИ.

Чернівці, 26. жовтня 1906.

Нова імпертиненція ромунізаторских святців. Легковажне вашої мови перекладом православними

і скромно та все ще не знав певно, чи його будуть хвалити, чи набють. Одн раз був він уже в гостях в Антона Івановича, нин на новій дамастевій ектерти чад і заявив, що муришки мають в собі щось еґзотичного. Дамы були збентожені, а Настенька, дочка доматора, що читала романи, зирнула короткозорними очима, поправила свої кучерки і запитала:

— Але чому?

Вей були в дуже добрім настрою, і як тільки цілкий гість відійшов, говорили про него з великою симпатією, а Настенька назвала його жертвою ілюзійної пристрасті. І йому подобала се Настенька, але через те, що він любив лише муришки, не відважував се сего іррадіти і захопував се дійсно сальноно, але доходить і резервовано. І через цілу дорогу думав він про муришок, думав, які вони чорні, масні як олива і відразні, а при думці, що він одну з них цілює, онанувало ним почування, як би його поклали згада і мав охоту тихо зашалавати і написати до мамі на провідній, щоб вона привадила до него. В протигу ночі поборон він сего напад легкомудрости, а коли рано ливав се в бюрі, ладно було по цілій його постати, по червоній краватці, по темничім апараті лица, що сего чоловік любить дуже муришки.

Небагом познакомив його Антін Іванович, що співчував йому, із одним театральним репортером, а репортер запровадив його за візним білетом до ямких Café Chantant і представив його директором, монсероном, Жаном Дінало.

— Сей добродій, — сказав репортер, висказуючи наперед сприну кліяючого се Семена Васильевича, — сей лан любить дуже муришки. Нікого крім муришок. Давний оригінал! Ви повинні його підирати, бо як такого чоловіка не підирати се, то його мають се підирати? Се, Жак Дінало, соціальна справа.

Репортер непоспаяв Семена Васильевича протекціонально по вузних плечах, а дерестер, Француз а поважним чорним вусом, глянцув на него, мон би чогось тим шуман, збрив рукою резолюційний рух, і споглядаючи чорними очима на все ще кліяючого се урядника, сказав:

— Муришки! Знаменито. Я маю як раз тепер три чудесні муришки.

Семен Васильевич троха зблід, але пая Жак, котрого дух все був при його улюбленим краві, не опостеріг того. Репортер просив його:

— Жак Дінало, дайте йому візний білет, сезонову карту.

Від того вечора почав Семен Васильевич залицати се до муришки мис Коррано, якої очі були похожі до глибоких тарелів, а зинці до пруні. І коли вона цуєвала сего цілий апарат в рух і робила залюблені очі, тоді костенки його ног, він скоро кланяв се, його нимаючи номадкою головка ушисувалась від електричного світла, і він з глибоким жалем думав про свою бідну матір, що жила на провідній. Мис Коррано не розуміла по російськи жм слова, але на щасте найшло се багато охотних пероводчиків, які брали собі відносина молодот пари дуже до серця і нереповідали одушевлені вискази чорної панни Семенши Васильевичу.

— Вона каже, що ще ніколи не бачила такого любото джентельмена. Добре?

Пані Коррано почала вивати чорною головою то в одну, то в другу сторону, спалала свої широкі губи, подібні до сливини і кружчала тарелами на свої боки. Семен Васильевич кивав несвідомо також головою і бурмотів:

— Служіть їй, прошу, що муришки мають щось еґзотичного в собі!

Всі були дуже адоволені. Коли Семен Васильевич поцілував муришку перший раз в руку, зібрани се майже всі артисти і багато півняти, а оден старий кучець, Богдан Корнєв Сильвестров аж прослезив се із патрістичного зворушення. Описав лиш се шампані, а Семен Васильевич — через два дні сильне бите серця; він не ходив до уряду і кілька разів починав писати лист: „Дорога Мамуно!“, одиак не міг через слабість докінчати його. Коли описав прийшов знов до канцелярії, запрошено його до бюра Есцеленція! Семен Васильевич пригладив щіткою волоссе, що розбурхалося підчас його слабости, випростував темні кінці вуса, щоб міг ліпше говорити і уліпав зі страхом і трепотом.

— Слухайте. Чи мені правду казали, що Ви... Його Есцеленція зупинив се, — то правда, що Ви любите муришки?

— Вірна правда, Ваша Есцеленціє!

Генерал сконцентрував свій погляд на його потилицю, серед котрої отирчали на голій сородині уперто два тоненькі волоски і трасались, і свитав троха здивовано та заратом звільнено:

— Ех, але чомуж Ви їх любите?

— Я не знаю сам, Ваша Есцеленціє, — відповів Семен Васильевич; його опустела підвуса.

— Тая, як же Ви сего олі не знаєте? Хто ж має знати? Ех, не стадайте се, мій любий. Я дуже радо дивлю се на вираз самоцітності, в загаль самоцітності у моїх підвалних, розуміть се, в певних границах. Кажіть мені отверто, як би мали казати омогою батькова, чому Ви любите Муришки?

— Вони мають в собі щось еґзотичного, Ваша Есцеленціє!

(Ковчак буде).

Надеждности за донор и дарители почтеноже се подкрепя от

За редакцію підпівдан: Віктор Струч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів року 4 карб., на місяць 2 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рубаків або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях уз. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає на 30 сот. від стрічки. „Надбавки“ по 40 сот. від стрічки. При частій зміні замовлення відповідний рахунок. Редакція не несе відповідальності за зміст надісланих матеріалів. Рукописи не повертаються і не зачитуються. Редакція не несе відповідальності за зміст надісланих матеріалів. Рукописи не повертаються і не зачитуються.

В справах редакційних можна утиснути порозуміти як що дні від 9—10 рані і 3—3 по пол. крім неділі і свят.

Обструкція руских послів.

(У) Вчора погоджено в комісії законопроект про заступництво державне, а має ся що погодити постанови про забезпечення свободи виборів, які не викликають ніяких серйозніших комплікацій, так що пос. Лавер, якого вибрано отес реформатором комісії, мавби яко в кінцім сего тижня зложити звіт а 5. листопада мавби ся відбутися в палаті друге читання предложена виборчої реформи. По с'м розпочне ся генеральна дебата, яка мавби набратися 6—8 засідань, а відтак спеціальна дебата для поодиноких груп, так що виборчу реформу надійде ся погодити в 20—22 засіданнях. Задля сего мають засідання підбавитися, що дні; а навіть проект, щоб відбувалось що дні по два засідання: одно що рано тільки надля виборчої реформи, а друге ввечерю для підлягання бюджетової пропозиції і угоди а Ллойдом. Тимно ввечерю спинить більша частина в надля засідань спільних державних, які розпочнуть ся вже 25. листопада. Такі менше більше були б шанси виб. реформи після найоптимістичніших рахунків, мавби не дивитися на те, що проєкцион виборчої реформи в тім відді, в яким він вибраний в комісії — грозить поважна обструкція!

Хоч виборчу реформу має ся ввести для більшого посилення в палаті в надля нагального внесення, то перед ним буде мусіла палата вперед погоджувати нагальні внесення законопроектів рускими послами, яких останні ухвалили до того, що вони рішались ся аналогічно до патинційних виводів палати часописі — поборювати теперішнє предложене виборчої реформи за велику ціну. В с'м сирани забрав м. н. на сторінках „N. Fr. Pr.“ голов заступник голови „Руского клубу“ і одиницький Русин в комісії для виб. реф. пос. Василько і записав: „Члени руского клубу відразу засвідчили, що вони не опіають руских кругів в Галичині, коли предложена Гоганського погіршила проєкцію мандатів між Русинами а Польськими — і стали ся рішучими противниками ухвалення в комісії проєкту. Я на власну відповідальність виключив а польськими членами виборчої комісії компроміс, після котрого Русини в Галичині мали дістати 28 а 106 мандатів. Поодинокі, від с'м хвиля в ординації виборчої ухвалені постанови що раз більше погіршали предложене а некористь Русинів, і цілий апарат виборчий віддали в руки галицької адміністрації, перед котрою цілком слушно дрокить кожний Русин. Я мимого того лише ся прихильником виборчої реформи. Але, коли ухвалено що одну акційову постанову для Галичини, на підставі котрої такі галицькі громади, котрі не мають 1500 мешканців, не будуть самостійними місцями голосування, лише після самовольного наміщення, можуть бути прилучувані до місця голосування а ними будь чимом виборців; і коли, против мого колишнього компромісу а провід-

нивами польського кола, число руских мандатів а 28 зредуковано на 19, а для мене яко руского посла ніяк не хотіло, бути даліше прихильником предложеної, котро, хоч Русини в Галичині а майже так само число що і Польскі, дає нам 19 мандатів а Польським 87. Опозиція в руским клубі против предложена о виборчої реформи, яка була від самого початку, скріпила ся тим до роз'ясненя, а то тим більше, що ухвалено компромісове внесення пос. Гоганського своєю новою акційовою постановою для Галичини також а новий палаті відбирає всяку можливість і надля зміни так соромлячо малого числа мандатів і інших виняткових постанов виборчого закону. Рускі послы витягнуть а сего консенсусу. Будуть старати ся можливо найбільшим числом нагальних внесення так завадити порядок денний, щоб ухвалено комісією предложене сего року взагалі не могло статися на денний порядок. Надіємо ся, що для наших нагальних внесення знайдемо потрібне число підписів.“

Коли говорити про шанси с'м рускої обструкції, то треба передовсім почислити есентуальних союзників. Тут треба згадати а разубу передовсім 10 членів аграрної і національних соціалістів та 2 „лихих“ Чехів: гр. Штернберга і Голницького. Отсх 12 Чехів враз із Русинами дає разом 20 послів — числом як раз вимагано для внесення нагальних внесення, не згадуючи вже про інтерпретації. До тогож можі забути розестувати і на поміч словіських лібералів. Позначимо під сего вести муть обструкцію і Венетіці. Разуміють ся, що мотива, яка ними вести ся не обструкція, а у неодмінності партій колом ріжні. І так рускі послы не подуть еї, як вороги заг. голосування, тільки як раз як вороги його безпереможного свідомства. Колиж віденська постановка праса, а навіть с'м. „Атв. Зг.“ виступає против рускої обструкції, тому, що вона, мовля, дає а розріз із переконанням галицьких Русинів, то се тільки свідчить про познание настрою нашого народу, який вибраний одобрено обструкцію, яку рускі послы думають вести против нечуваного непослушення руского народу, запроєктованого постановою законопроекту виб. загального і рівного голосування! Найзамітніша, що против руских послів виступає перший — нейтральний орган австр. соціал-демократів! С'м і не диво, коли для галицько-польської соціал-демократії під командою п. Дашинського стало ідеалом розширення краєвої автономії — як і всім „подремблячам“!

Що порішено обструкції було добрим кроком політичним, про се най посвідчить хочби те, що вчора пригадав собі презид. міністрів бр. Бек анов про істотно Русинів, про що забув прим. при установаванню останнього славетного компромісу і відбув конференцію із пос. Романчуком і Васильком, щоб відвести їх відновляючи постанови від обструкційних намірів. Визначні відомості про с'ю конференцію

поки що не звісні, але те певне, що рускі послы зовсім і не гадали б були вести обструкції против виб. реформи, за якою так побила ся, мавби поміня — а отод і а правительством — не була із неї зробила документу обєднанні австрійських Русинів, на які наш наряд згодитися не сміє.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Автономія Галичини.

На патинційнім засіданні комісії для виборчої реформи п. Стажинський поставив внесення на реформу § 39, а показала ся потреба доповнення сего параграфу ще такою постановою: „Одним коли в дотичнім виборчим окрузі вибрано не менш приписів § 36, заступника посла, то будуть примінені постанови передпосадного і посадного уступу сегож параграфу“. Комісія ухвалила се внесення, почім ухвалила заголовки поодиноких уступів виборчої ординації до державної ради. Описи пристушено до спеціальної дискусії над арт. 2. основного закону а державній репрезентації, котру свого часу відложено аж до хвиля, коли субкомітет для внесення Стажинського а розширення краєвої автономії предложить ся запровадити. Реформатор сего субкомітету п. Грабмлер признає, що внесення посла Стажинського а першину а автономією програмою польського Кида було унірсоване. В тім внесенні не порушено § 11. основного закону і тим задокументовано, що впровадження не ходило а зміну теперішнього правного стану ані а мораторією пересунути межі компетенції між законодавством державної ради а с'м. Приписи а компетенції державної ради і с'м. повинні бути не і не раз се має на цілі внесення Стажинського. В справах, які належать до компетенції краєвих с'м, повинні також до с'му належати півлічноправні, кари правні і поліційно-правні зарядження. Се було також наміром законодавців а р. 1867. Реформатор зазначає, що не ходить а зміну основних законів, лиш а привернення властивого значіння основного закону, котро в деяких випадках стало ся сумнівим. По тім промовляв п. Стажинський: Висідики пропоную аміну внесення, в котрім ходять лише а найбільше сформульовані. Нинішнє внесення бездієвне не має на цілі пересунути компетенцію, лиш стримати до того, щоб конкретний стан посбав с'м. був а будуче забезпечений автентичною інтерпретацією § 12. Лише члени а координативних згадів пропоную, заступити § 12. новим артикулом, котрий має бути доданий до основних законів. Іменно проносить він: „До закону а зміни основних законів а репрезентації держави належить встановити новий артикул такого змісту: Арт.

2)

А. Андреев.

Оригінальний чоловік.

Переклад: Антія Гривак.

(Копець).

Коли одного вечора граф генерал а англійським клубі сіста і роздавав білими руками карти, наткнув його Ексценція із штучною байдужністю: — Я маю а канцелярський чоловіка, що дуже мурини любить. Падувайте собі, аячайший писар.

А прочі генерали — націоналісти. Кожний а низ має у своїм відділі багато урядників, але то були цілком звичайні, безбарвні і зовсім не оригінальні люди, про котрих не можна було нічого сказати. Сердитий Анатоль Петрович думав довго, лишав ся при своїй цінній чайрі без „штук“ і сказав при с'дуючій роздаванню:

— Я маю одного ексекютора: половина його бороди а чорна, а половина червона.

Але усе відідав, що побіда а по боці його Ексценції: ексекютор тут ані при чім; що його борода пів червона, а пів чорна, можна було навіть припускати, що він тому не був рад, за теж писав згаданий урядник любив мурини а власної, відної асї, а се примотало була без сумніву свідомством його оригінального смаку. Його Ексценція додав що мого мурини:

— Він твердить, що мурини мають в собі щось екзотичного!

Істотно так надзвичайного оригінала здобуло другому відділові а дружку урядників стоїти надзвичайно підхвильну популярність і авторство, як то

всє в таких разках буває, багато мурини і позначив копій. Сивий писар а шестого відділу, що мав багато дітей і вже двадцять і вісім літ сидів п'єсамітно при своїм столі, завжди отверто, що може гавкати, як пос. Та коли його висміяли і цілий відділ почав гавкати, рожкати та іржати, він збентожив ся і пів чера повні дві м'язи, забувши навіть запарпортувати свою слабкість, як то робив всє через двадцять і вісім літ.

Нинішній анова с'м. молодий урядник удавав, що він залюбив ся в жінку чинського посла, він зворнув на себе через якийсь час загальну увагу, ба навіть здобув собі певну симпатію; але досвідчені очі пізнали зараз мавоажне і неосвіщене пасаджування правдивої оригінальності, і швидко провалив ся с'м. в пропасть данної веселани. Були також інші приби підібного роду. В с'м році можна було загально заармітати надзвичайний полет душевний між урядниками; дуже довго виривали туга а оригінальністю обхотила сильно особливо молодих урядників і приволали а деяких случаях навіть до трагічних наслідків: один канцеляр, с'м. поважних родичів, не міг нічого оригінального видумати як те, що своїм предложенням наговорив нечесностей і — утратив службу.

Сам Семен Васильевич придбав собі ворогів, що отверто говорили, мов би він не розумів ся на мурини. По с'м, ларазом як відомі а те, показав ся в часописі інтерв'ю, в янім Семен Васильевич за дозволом своїх настоятелів подав отверту заяву, що він любить мурини, бо вони мають в собі щось екзотичного. І з'явіда Семена Васильевича засіяла новим святгом.

Тепер він був дуже улюбленим гостем на вечо-

рах у Антона Івановича, а Настенька плакала раз навіть гірко; так дуже боліло еї серце за його злищеною молодістю. Але він сидів гордо на с'м. середній а столом, і відчувачи поір очей, звернених аї ас'х сторін на него, зробив троха молихотливо і при тім с'м. лице. Доматори як і його гостям, навіть глузлив бабці, що мала в кухні начиння — вс'м було примно, що до їх дому залучував без великих перемог так оригінальний чоловік. Але Семен Васильевич вертав до дому і плакав на подушкях; бо він любив Настеньку, а невіддів а цілої душі прокляту м'є Коррапо.

Перед Великдним розкосяла поголоска, що Семен Васильевич женить ся з муринкою м'є Коррапо, котра перестунає на православні; вона покидає заните у м'єсіра Жака Діаля а с'м. його Ексценції було батьком. Товариші, агенти і портіери гратулювали Семенови Васильевичу, а він плакав ся, хоть вже не так низенько як порадше, але всє таки галитно, а його гладко зачесана голова блистала в проміннях весняного сонця. Останнього вечора у Антона Івановича був він рішучо героєм, тількиж Настенька бігла що пів години до свого покою, щоб поплакати. Описи нудруваа ся так сильно, що нудер спадав а неї як мука а млинного камня і оббілював чорні суні еї обох оуєдок. Підчас вечорі гратулювали пої молодому а плакав на його здоровля, а Антія Іванович, роз'охотившись, сказав:

— Одно лише, брате, цїкаве: якої барни будуть твої діти?

— Смужуваті, — сказав Настенька суворо.

— Ех, як то — смужуваті? — дивували ся гості.

— Так — одна смуга буде біла, друга чорна,

не буде ся вено противити транзитом собі сирини в овернім внесенню. — По сім полагалася комісія решту закону про заступництво державне і установа своїм референтом в палаті посла Лекера. — Після того приступлено до мериторичної роботи над внесеною поскою Пергальта. Підчас неї замало на случай прийняти того внесення аналогічного обмеження інтересів Італії в Тиролю (нос. Кончі), Чехії в Шлезеу (нос. Груби), Словенії в Сирії (нос. Шустершиці) і Русинії в Галичині (нос. М. Васильє). При голосуванні внесення нос. Пергальта перемало 22 голосами проти 13.

Слідуюче засідання в середу вечером.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На четверговім пополуночнім засіданні посольської палати прийнято звіт комісії про ухвалу палати чинів дотично закону про районизацію буряків пукрових. Тому, що рада державна поробила в сім законопроекті — придержуючи ся старого тексту — зміни, відіслано цілий проект назад до палати чинів. В дорожній нагоді ухвалила палата приступити до другого читання законопроекту північної желізничної. Референт д'Ельверт заступиваючи меншості, в анім жадас ся від ірраціональності, щоб желізнична північна перейшла під компетенцію на руки держави; підбає говорять і нос. Ельзбоген але званий також, щоб запобігти нійсь некорисній північній угоді, що соціял-демократи будуть в разі відхилення в другім читанні вогнем меншості, будуть голосувати при третім читанні за теперішню угоду. — Дальшу дискусію над удержаннем північної желізничної ведена дня 26. с. м.

По довшій промові нос. Калішора забрав слово міністер желізниць др. Дершта, який зазначив, що намір аніма угоди на підставі попередніх переговорів є виключеною річчю і ноліб знов чекати ще 7 літ на нові переговори, то се була би гра сазардава. З другої сторони після всієї правдоподібності мусіла би держава заплатити більше чим тепер. Описав обговорення справу виклину в дорожній процесу і висказав гадку, що примусове удержання мало би, поминаючи несприятелів провадження процесу, також під грошеним зглядом сумнівний ефект. На підставі обчислень, які міністер на випадок обняти желізничні з днем 1. січня 1907 предкадала палаті, приходять ся до такого вислідку, що загалом погляди меншості і більшості ріжняться між собою о суму 60 до 70.000 корон річно. Щоб ся сума мала усярешнідишати потребу певного процесу і оцінюване будь що будь дуже важного ефекту, міністер сумітає ся. Не важе, щоб угода була ідеальна, однак в кождім разі є ліпша, чим все те, що могло би прийти на її місце, навіть ноліб ній розпочати нові переговори. Коли взагалі є бажане, зачати політику удержання і ліриати з мішаною системою, коли встает пересвідчення, що треба розпочати під удержання північної желізничної, то жертва, яку понесе ся, є мала. Міністер просить о прийняті пропозиції. (Оплески). По промові нос. Кіндермана, Данала, Врайтера і Паталя закінчено дискусію на внесення нос. Грубого і вислухавши промов генеральних бесідників Гінтера, Клягана та справознавця Шумаї, приступлено до подрібної дискусії. Внесення меншості пропонує нос. д'Ельвертом відхилено і по коротких дискусіях при артакулах пропозиції ухвалено всіх 12 артикулів, а відтак саму угоду і комісійні резолюції. Описав прийняте пропозиції в третім читанні. — По тім ухвалено в нагдій дорожній у всіх трох читаннях закон про будову доцальної желізничної з Триденту до Мале. На сім перервано наради о три чверти на 11. в ночи — до вітіння.

Із наших окраїн.

Кімполонг, 23. жовтня 1906*).

(Тутешня сільська інтелігенція і шкільні діти. — Деморалізація і процеси селян. — Релігіозність в суді, церкві і школі. — Німечко-польські конфлікти в лат. церкві. — Клопоти із новою гімназією.)

Зачну від шкіл — розуміє ся наших руских, котрі є в повіті 8, а то одна 4 класова в Рускій-Модлавіні, в проті 1-класові: в Рус-не-Боузі, Арджоці, Рашці, Чемури, Джемні, Бразі і Кярлбабі. Всі ті школи, з дуже малими випівками, обсажені людьми, котрі до всего способні, лиш не до місії бути щирими провідниками свого народу. Деякі в них на вистід і сором навіть відхрещали ся свого народу. Один з них (потіма sunt odiosa) охрестив сина свого на лат. обряд, а за школу майже нічого не дбає; другий знов кажу аж руску школу, а переніс ся до польської; се одно бодай добре, що склинув з себе маску й показав хто він є. А все то знов задли хорощий очий жіночки, Волошини. Є у нас також такі просвітителі, що по руски хабля до дітей загоняють — тай то наліченню русичною. А бувають і такі, що ні зими — ні горчі, оглавають ся на польських

нонів а при тім старають ся йти їм під руку і заражати „нашом і началом“ кривнати в свої газети на „Руское Слово“, „Народна Рада“ і т. п. через що приносять більше шкоди як найзагоріліші Румуни — а чейже се є їхнім обов'язком, не лиш учини жертво дітей, але бути щирим провідником і державником свого народу, позинивши на бік від амбіцій і не ждучи аж на те, щоб его наріз наперед на руках носив — зачим ему що небуди доброго зроблять. Та ба у нас і між визначною сільською інтелігенцією навіть прихильного для народу бувають люди, що належать до товариства польських, говорять дома по польськи а при тім воли „також Русини“. Се так минеюдом. При сім треба згадати про наші школи не мають доволі учительських сил, як ось 4-клас. школа в Р. Модлавіні або що важливіше в Бразі, де бракує по 1. силі, хотів Волохи наладувати зі всіх бонів, бо хотять руску школу зручунувати.

Тутже треба не то лиш небуди учителя, але як раз людей сильної волі і добрих робітників-патріотів. Повіт наш, Сучавський і Гурагуморський під управою інспекторів Румунія — ну — а воли — звично — з літними уміє зробити порядок. У нас все, як не у людей; бо чому ми не можемо мати свого інспектора, хотіли би на агадані три повіти — коли у Німці се можливо — чому би не було можливо для нас?

З аніше сказаного можна собі представити, як виглядає тов. „Руска Школа“ заложено в Кімполонгу перед роком. О аніхось зборах, сходах ані мови, що серед латих обставинах мавши й бути не може.

Нарід наш тут тоний, півністю процентів, а дрібери й дрібери в Кімполонгу перемішані, в часті ширше: наші Гудули кунуть ліграти етор, страшно отрую, котрою запаморочують свій розум. Суд в Кімполонгу засищений ріжними процесами; се в найбільшій часті також наші Гудули як найменшу дурницю позивають ся. Шість адвокатів (Жаїів) а один Волох не можуть собі ради дати, по 2 конципентів собі тримають — тисячами розмітють, а наші люди з господарів складають на жабранів. А чим є хто, щоб щось порадиш? Нани в суді по більшій часті самі Волохи і від мужиків з гори жадають, щоб лиш не волясь говорити; ані одного судії Русина на цілий сей величозний суд, зі одної душі в місті повітовім, щоб ся засидувала народом русичи.

Пона тутешній тем не звичайно загорілі Волохи, в перші наші наріди не чує слова по руски. В селах Бразі, Джемне, Остра, Кярлбаба, Руска-Модлавіна, Рус-не-Боузі і Чемури всіма правлять по польськи, а коли депо правити ся по руски, то пожає ся Боже, таво птиа Волох-нін, що сам мусить нустити ся. Через таку неспівіско-ромунізаторську роботу многи села зрумуничили ся, й запровадили у себе польську школу. Так пр. Остра, чисто руске село, мав польську школу. Тут тороразуєся діти, щоба Боже борона не сказала котре яке слово по руски, а діти, котрі не можуть научити ся по румунськи — плачуть і зі школи, щоба не поували порядку! Франси — руске село — дістає румунську школу. Драгоша ад Фрум. чисто руске село, не має ще школи і нема кому подбати, щоба тут руску школу заложили.

Заріби у нас добрі. Робітників може заробити до 4 кор. денно, а за 3 кор. то просять, щоба йшли робити. Русинів однак ту не багато — за те багато є Мазурів, що розносять польську мову, а жаючи з робітниками-Русиними навіть позичать їх. Ті робітники-Мазури в працюю, що по кастах говорять що другу неділю плути по польськи, бо самі народі лат. обр. то чисто німечки. Сего року багато заробив класу завідателі лат. Ключовський, що улажал за потрібне говорити до народу більше по німечки, чим по польськи. Пішли скарги, прийшла польський делегат, допан Квятковський й сам написав меморанд з скаргою на сего німечкого пана. Валину на людей, щоба вважали польське тов. й обідали їм, що веселі дістануть пана. До сей польської читальні висладо ся до 30 членів але багато талих, що лиш по імені за Польніи ухадать. — Була також абтация, аби тр. кат. Русинів притягнути до польського тов. але доси висладо ся лиш 2 (двох) і нема кому читати польських газет — бо мало хто знає по польськи читати. Тов. у сему плічуть не дуже жите.

Нова гімназія промтована на рік 1907 по дасе сивою Румунам; они затити ся мити чисто волясьною а з другої сторони Німці і Жаїів не хотять ані чути про те. Громада Кімполонг задолжена по руху — мусить тепер знов аніти тигари новобети казо встановлення нового будинку на їм. та его удержати. Як се буде їм. більше в харантером німечки — можна часанти наперед на велику еренсценцію Німців і Жаїів, а неволичу Волохи, коли волясьна — то еренсценция нагаді буде мала.

Соломико.

Телеграми „Буковини“.

Дня 30. жовтня 1906.

Санкція бух. закону.

Відень. „Wiener Zeitung“ доносить: С. В. імператор скаржував ухвалений буковинський сеймом законопроект, яким дозволяло ся місцевим Сторожницям через

10 літ побирати оплати за санітарно-пожизні оглядини мяса, яке ввозять ся округ міста в виді сирин, запосервованим або обробленим.

Забуреки на петерб. університеті.

Петербург. Університетська рада ухвалила заперти університет аж до повного відхилення.

Новий толеранційний утап.

Петербург. Новий царський утап дозволяє старобірам і иншим сестам православної церкви творити персоналні громади, будувати церкви, набирати духовних або лише, о сільсько їхні науки по противлять ся постановам царних законів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. жовтня 1906.

Проти ального підчас виборів. Австрійське товариство для поборювання альногта і товариство обстивности передали комісії для виборчої реформи запис з просьбою, щоба в дни, коли відбувають ся вибори до ради державної в місцях вибору і округу була заборонена продаж пива, а подрібно так і в закарбованих посудках. Переступлення сего припису мало би ся карати як переступлення закону поборюного. В записі підносить ся, що „частоване“ елашує після вибору, а на копець звертає ся увагу на той факт, що такий закон існує аж в Норвегії і в бортьох краях Союзнених Держав.

Новини у військовім умундурованні. Сима диним повинні ся реановирати про змну прийняв що до пошеви мундурів. М. я. військо стане носити в еронті кавіери, офіцери кавалерії в службі пола гарнізоном будуть могли при параднім мундурі носити сфру смі пантильони, а офіцери стрільців і технічних відділів пантильони сфру крапки. Крім сего мавши буди носити пантильони темні, бронзові рукавички, каміші, лаковане обува, калашні і шуби, а гамістам позерани. Крім сего введе ся цілий ряд відзнак для рядових за визначне поведення в службі.

Вибори до ради міста Чернівців із I. і II. виборчого округу відбудуть ся вже в грудні. Симо виборців, зазначені після округів і ті виборчих, лежать в IV. магістратській департаменті (2. поверх) і під час урядових годин мож їх переглядати від 30. жовтня до 26. листопада. Реєстрації мож буде подавати від 19. до 26. листопада. При доповнюванні виборах має ся вибирати 25 радних на 4 а трох на 2 роки і то: в II. виб. округі 1 мандат на 4 роки; в II. виборчим округі трете виб. тіло 12 мандатів на 4 роки, друге виб. тіло 4 мандати на 4 а 2 мандати на 2 роки; а перше виборче тіло 6 мандатів на 4 а 1 мандат на 2 роки.

Трамвайсний карамболь. Вчора рано наїхали на себе два трамвайні вози у Віллі, при чім відносно рани нять осіб.

Убийство. В четвер 14. с. м. поветала в Пасої ніж 56 літнім Михайлом Фойчуком від Васильюком а Петром Бойчуком із причини анісь любовної пригоди сирек; в протату спору ударив Бойчук запашною палицею Фойчука в сторону широк так сильно, що ушподжений по двох днях умер.

Оповідки, іменованя і т. п.

Особисті вісти. Красний президент др. Блайбен поверне в середу до Чернівців і обійме кміди правительства.

Міністер торговлі др. Форшт заведував доволі поважно, тая що на анісь час не буде сновновати своїх урядових агенд.

Професорські сходици відбудуть ся в четвер (1. пада.) в Центральній готелі о год. 8. вечером. Тому розмова буде: „Де що зі шкільної пономіналітур“.

Із Національної Ради. Пригадуємо, що засідання Національної Ради буковинських Русинів відбуде ся сей суботи (дня 3. листопада) в комнатах „Народи. Дому“. З огляду на заповідані на той день сходици тов. укр. студ. „Січ“ розпочнуть ся наради вже о 5-й год. по пол. — Др. Володимир Филипович, голова.

Із управи желізничного руху. Желізничний рух на лінії Пижаріта-Львівський буде застановлений аж до 1. грудня с. р.

Із пошти. З початком нового року отворить ся в Лашинці (повіт Кіммань) поштовий уряд.

Обхід отворення тов. „Кружок Жіночої Громади“ в Чернівцях відбуде ся в неділю дня 4. с. м. місяця в сали „Народного Дому“ з огляду на програмою: I. Привітне слово. II. Відчит. III. Жіночий хор. Початок о 2. год. по пол. Вступ вільний. — Ф. Галікоза, голова. З Грушківнич, писарка.

Із штуки і літератури.

Репертоар міського театру. Нині, у аніторі: „Liebeslied“ штука Штайнера; в середу: приміра штука Гакманса „Ghetto“, яку грали з дуже добрим успіхом в Берліні; ромі лежать в дуже добрих руках; в четвер (по обіді при закінченні півня) „Müller und sein Kind“, у потор оперета „Schützenliebe“.

*) Із Кімполонгськими помістками ми вже одну дописали ч. 106, а тепер одержуємо другу, яка ще більше розвиває тамшні відносини. Містимо єй на дальше місце для нашої громади в інтересі загальної справи, не беручи на нікого огляду.

При кількорових або при різних замазках, значний ефект.

Дрібні Оголошення малим друком (pelt), чинять ся по 4 с. від слова

Позитивний на даний жаргоні починання не приймає ся.

Пакет по 20 і 40 сотині
у всіх антиках. 94 18—30

після складовісної методи Берліца. Французська, англійська, російська, іспанська, руська, німецька, і т. д. конwersація, граматика, література, торговельна кореспонденція. Після методи Берліца можна в найкоротшім часі навчити ся без труду і плавно говорити писати і читати яною не будь чужою мовою. Кождий учитель вчить тільки своєї рідної мови. — За узнєня ругиць ся. Повседневного знєня не треба. Згоашувати ся можна кождого дня від 12—1 і від 6— $\frac{1}{2}$ 8-ої год по полудни

ул. Кохановського 2.
Пресента і пробіи годичи gratis

СВІЙ ДО СВОГО !

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дрогобрия
ул. Головна (Hauptstrasse 12).

106 (3-25) IL 14

Чернівці, вулиця Руска ч. 8.

Артикули бронзони, альбому, підставки на листі, підставки в формі морозовий, таблички, титаній, тарітури до кучки, до інсталя, інсталя, бонбоньери, перетум, нива шітоски (ріжні)

За редакцію відповідає: Віктор Стриж.

„Родина“. Поліцаї при дверях низенько розклали на підлозі і чинно уступали із шляху. Приїжд одного інженера на се пібрало, котрого поліцаї околородок знав як чоловіка з „дівач“, дуже зашнував і він не вірюючи своїм очам, запитав: „Разів ж Ви сюди?“ Тому ніяково стало, кивнувши головою і прошептуючи, а околородок собі подумав: „значить сюди!“ і зашнував ся.

Колиж пібрало ся всі, то їм стало соромно, що їх „учредітельное собрание“ беруть поліцаї, як „істінно русское“ і жиди, як люди помисляють, що то відбувають се зібраве певне істінно русских людей і що вони напевне чорносотенці, коли їх беруть поліцаї. От височили, мислячи кожен про себе і не міг ніяком повернутися та відійти си на нігті своїх пальців. Замість гучних промов, якими мають відкривати ся, перші зібрання товариств, вони тихенько шибі прадьям порадилися, що далі так не можна, бо і від людей сором, та й поліцаї, як дізнаються, то не подарують. Де хто радив кинути сю „Родину“, а заступити „Прогрессі“ або що. Та на сім і розіхалось тихенько наші великі „політики“ з першого учредітельного зібрання, побачивши, що теорію їхнього голови не можна прикласти на практиці і хоч і можна, то жалко називати істінно „русских человек“ (людей). Що має бути на другім учред. зібранні і до чого дійдуть з такої практичній наші претенденти на всі поважні звання — побачимо тоді.

Однєж зазначу вже нині. Сором тим хари. Українці, які діють тако, замість вставити до чесної продуктивної праці на користь укр. народу як наприклад: надати газети та журнали для свого народу на його рідній мові. Ви маєте засоби, щоб підняти українську пресу на висоту європейську. Отже ви зважали до Віте з сльозами на очах, а тепер коли маємо пресу, де ви поділись? Чи ви любите тільки сльози точити? Чи тільки вичитувати посольських мандатів і почесних предстаній і в той же час ховатись по за москвитинськими товариствами за сини поліцаї прикриваючись „патріотическим названієм“ — „Родина“. Чи не час би вас побачити наповне, з орденами на грудях і ленточками в петличках, бо без діла не вийдуть вам на верх на масах народу. Хоч і темний ще наш український народ, та се все одно: темний і недюжий знає вже добре, хто ви є. Важ і пальцем не кинути на користь його, без користі власної, або, щоб не помилувати, щоб скористати з нього. Отже годі „політикувати“, та боріть ся до праці для народу свого, коли не хочете, щоб нарід заштемнував вас як трутнів народу, і тоді лише чекайте собі заплати. У нас є засоби для цього, нащо ж, одержуючи гроші настаніти з убогого народу укр., марнувати їх паче всього. Ви найдете багато на се аргументів. Я зароблюю і маю право, але загляньте до сумління свого і побачите, що не маєте права бути трутнями москвичу називаючись. Хіба що не пора вам?!

Так не одні Українці мають прикрити бачити у себе таких патріотів, що причаїть: ми спасемо Русь-Україну, а самі в той час ухилиють ся уряду низенько та панам становища, щоб ажалілись та кинули щось як неам „от щадрот своїх“. У всіх прабовавших націй при відходженні перша інтелігенція, що виховалась під впливом чужої культури, не може обійтись без поклонів та компромісів, коли се уряду то іншим суспільствам навуючої нації.

Пашу се для того до свого запису щоб не помисляти справжній обороні укр. народу, що в раджуку свій нарід, ганьблячи інтелігенцію. Я хочу, щоб вприти хоч тепер сі панове посоромились своїх вчинів і пішли на зустріч світлому ранку, що має ось-ось прийти для України — українського народу.

Тимофій Павловський.

Політичний перегляд.

Новий потрійний союз. Американська часопись „San“ подає сензаційну вістку, що Англія, Франція і Італія заклали військову конвенцію, яка має увійти в життя тільки по вигасненні теперішнього союзу Англії, Німеччини і Італії. Нова політична комбінація дійшла до сновного документа європейським заходам короля Едварда, а находити поверте із боку Єспанії, Португалії і Союз. Держав.

В справі італійського університету. Вчора відбуло ся у Відні міже італійських студентів, в якім брали участь і італійські посланці до Ради державної. На зборах ухвалено одностайно розпочати агітацію в користь засновання італійського університету. Потім ухвалено вислати до ректора депутацію з проханням о дозвілі поміщення на університетських табличках для оголошень — і оголошення в італійській мові про відбудування ся збори і о урівняне від тогочасних італійських документів на німечку мову. — Для 2. надзвичайного відбуде ся маніфестація в нагоди звісних торішніх заворушень на інобруднім університеті.

Англійський закон шкільний. Англійська палата вельмож прийняла, мимо протесту із сторони правителів, поправку до закону шкільного, після якої по всіх елементарних школах має ся що дні читати релігій. Се побіда над правителством не принесе для него ніякої шкоди, бо законопроект шкільний відіслав се тепер на ново до палати громад та передать ся до погодженні мабуть комісії зложеної із членів обох палат.

В французькій кабінеті засідає тепер 6 міністрів, що були колись редакторами; решта міністрів брала живу участь в журналістичній. — Міністер справедливості Дессен виїде на раді міністрів законопроект на знесення кари смерті, а міні. війни Пікар на знесення воєнних судів і заміненя їх на дисциплінарне поступоване.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Парламент.

При отворенні півторого засідання палати носили повідомля проєкт палати Федор, що міністер правової оборони Шенайх став міністром війни, а ген. Лячера міністром правової оборони. Міні. през. бар. Бек представив потім нового міністра, по чім відчитаво працювальне писмо міні. Шенайха. — Посол Штайн (веспіменець) зложив нагале внесення, щоб цесарський двір видав (!) німечкому дворуни паллади, які належали Габсбургам як довго вони були і німечкині цесарями. Та до сего внесення найшов пос. Штайн лише 10 підписів, через що перейшла палата над ним до денного порядку. П. Гіжовський ставити нагале внесення, щоб палата приступила безприволочно до обрад над німечким законом, а пос. Лосман ставити нагале внесення, щоб Рада державна видала справозданні комісії для виборчої реформи під обради. Потім відчитаво інтерпеляції, між иншими і інтерпеляцію пос. Яворського в справі звісного переслідування руских учителів і духів господарів шкільної в-бродієм по-ліції, яка виникла із націоналістичної системи. Пос. Брайттор інтерпелює в справі подержани суденних озуг і надирателів власні. — По відповідях міністрів Вінерга і Мархета на інтерпеляції, приступлено до дискусії над нагалим внесенням пос. Абрагамовича (яко він поставив був на позашнім засіданні) на безприволочно розпочате парад над законом о реформі ґрунтових книг в Галичині і на Буковині. По узагальненні нагалим внесення пос. Абрагамовичем, прийшла палата нагалим внесення, по чім забрав голос референт закону пос. Яблонський, доказував як дуже конечна є реформа ґрунт. книг і просив, щоб палата прийняла сей так важний і конечний закон. В горничих словах заявив ся за сям законом і міні. справ Казімір. Він відішов, що сей закон має усеунити браки, які закралі ся до ґрунтових книг в Галичині і на Буковині; ті хіба підберуть ґрунтовим книгам веску партію і стають навіть ередитом без переривної небезпечки і не зносних обставин в правнім обороті. Розуміє ся, що справлені книг ґрунт. буде перепроадковане з новим узагальненям яке набутим прав. Пос. Біляк ініціатор увагу на смутний стан ґрунтових книг в Галичині і просив, щоб правителство видало ся як найскорше поправленям ґрунт. книг в тім краю. Міні. Казімір признав, що ґрунтові книги в Галичині знаходять ся в дикім стані і заявив, що поладжене тої справи вже розпочало ся. В справі справленя ґрунтових книг говорив ще пос. Штраухер і відішов, що при укладі теперішніх ґрунтових книг на Буковині поступало ся часто не коректно, не роз'ясненям народова лагути книг, так що люди подавали і єдиний дані. Часті процеси доказують се. На підні забрав ще сего референт Яблонський. Палата прийняла підтак у всіх трох читаних закон о реформі ґрунтових книг в Галичині і на Буковині. — Пос. Гіжовський узагальнює нагалим внесення, щоб безприволочно взяти під обради закон наєтний. Нагалим узагальнено. По тім прийнято і самий закон наєтний. — Вибрано по тім на делегата з Форальбергу пос. Фінна і на місце пос. Дакса, Спалл і Шнігелера, які зложили мандати до комісії для виборчої реформи вибрано до тої комісії Крамаржа, Зачена і Странського.

Пн. Штайн, Тавчар, Цантан і чосі радикали предложили 31 нагалим внесення, з котрих 5 не мало достаточного числа підписів. Президент піддає ті внесення до поверта, але палата відмовилась. П. Штайн в записі до президента раже, що деякі найвищі відзначені і акти ласки не є потоновані в урядовій „Wiener Ztg.“ Для приміру наводять факт, що бувний міністер гр. Вілант Райдт дістив міністерський платню в поті 40.000 ворон замість 20.000. Вспісний читав президента, як готов він явилути на те, щоб такі акти закон були оголошувані в урядовій газеті. П. Ганіх промовляв проти того, щоб верона мішала ся в компетенцію законодавства, як се стало ся тепер, коли видано прина як найскорше поладити виборчу реформу. Гр. Штернберґ запитав президента палати, чому він допустить до того, що протоколи не є вірні. Так на привір, коли барон Бек відіслав коластво его (Штернберґу) бекста, стоїть в протоколі: (остатнє призначення), коли всі посланці не пивали ся, або на инший місце стоїть (заключний саміт), коли в дійсності сьміли ся лише три дурані. За се слово здохув собі гр. Штернберґ наїмично. Др. Соботка подав підтак в імені чоских радикалів заяву, що вони прилучать всіх сил, щоб прислухатися до того, аби виборча реформа, яка не помагає на принципі загальності і рівності, але на принципі несправедливої переваги і на принципі старого австрійського обманьства, старої австрійської несправедливості до всего, що чосе — була зміненя на підставі справедливості. Сидуюче засідане в понеділок.

Палата намір

ухвалити на півторого засіданні у всіх трох читаних закон о удержанні шкільної жидишної о зміні де-

циплінарних принципів для адвокатів і о обезпеченні приватних урядників на старість. Приймаючи ті закони ухвалила палата на внесення Пленера візване до правителства, аби на будуче не предладало палаті панив найважливіших законів до ухвали доверна і послідній хвалі. Крім сего рішила палата передати антикарський закон комісії.

Події в Росії.

Революційний рух.

В неділю убито шефа севастопольської політичної поліції Михайлова. Злочинця сьміливо, засуджено після воєнного права і що тої самої ночі розстріляно. — В неділю вночі відбули ся в центрі Петербурга в багатих домах ревізії, при чім відкрито робітню бомб і багато зброї, як також паливи вже виконаних або замірених замахів. Число арештованих виносить 21. — В понеділок вночі арештувала поліція в Вальмі 24 особи, між ними одного ґимназіста, які належали до революційної організації.

Забурення на петербурзьких університеті.

При участі більше як 4000 людей відбуло ся на петербурзьких університеті студентське міже, яке розпочало ся відселінням марселев. Ухвалено дуже остру резолюцію, поставлену соціал-демократичною групою. Між иншим говорив ся в ній, що самовільний уряд утїчує волю за допомогою погромів, воєнних судів і инших страшних заходів. Події посліднього року доказали, що не мож надіятися на маршальський вихід із критичної ситуації держави. Протестарит і селани мусять із сполученими силами стрімити до конституанти, а революційні студенти відкрити їх. На університеті запанувало таке заворушення, що рада професорів — як се відомо вже з тел. депеш — кинула університет замкнути. — З подібних причин замкнено казанський і одесий університет.

Набір рекрутів.

Одеський губернатор видав в нагоди набору рекрутів, який тепер відбуває ся, дуже острі зараження. Всі рекрути будуть стояти аж до їх приїзду до трун під острім напором. Люди, що намовляють до відмовлення рекрута, будуть поставлені під воєннопосудний суд і позарані смертю. По словах закатироває ся військ. — Однак з різних сторін доходить вісти, що набір рекрутів відбуває ся в порядку.

Рабіянчі напади.

В суботу в полудні пероріджав через повореме Катериненого каналу під надзором каспера Германа пісок з 600.000 рублів із державної скарбниці. У той сьміл з Германом ще три цлові інспектори. Гроші черенювали ся під асестенцією пісимої жандармів і агентів поліційних. Мимо того цдало ся якось злочинство, що був вибраний в студентським мундурі, кинути під ніз чотири бомби. Три жандарми і один нілз убитий. Рабінники встигли забрати з позначки з 388.000 рублів і передали їх инійсь жидів, котра з добчею втекла. Між жандармами й утікаючими винонниками виникла боротьба. Одного з утікаючих убито, двоє ранено а 6 сьмімано. Одес в винонники видали, що не може уточити, застріляли ся. Жидку, котрій рабінники віддали гроші, найдено, але гроші ще не знайшли ся. Арештовано також кількох урядників. З причини сего замалу панув в місті велика паніка. — Розпирала позовного суду з причини сего нападу розпочала ся сьмід і тривала до пізної ночі. Обжалованих було 11 осіб, в тім 6 предачів газет, котрих очевидно наймлено до нападу. Після твердження тайної поліції брали участь в тім нападі що найменше 40 осіб. Суд позовний засудив 8 обжалованих на смерть, 3 инших піддав військовому судови. Верон смерті виконано чтера рано коло Крошталту. — В Чіт пивало десять узброєних рабінників на якийсь клуб, забрали в грачі в карти 12.000 рублів і втекли. — В селі Катонна (вороніжської губернії) напали доси не висліджені злочинці на тамошнього поміщика і забрали в него 40.000 рублів. — Недалеко Казаня напало 20 узброєних людей на переїжджаючі два поштові вози. Одному позови цдало ся втечи, а з другого забрали злочинці 23.000 руб. — В старопольській окрузі напали ще невисліджені узброєні злочинці на податкового урядника, вбили его, его товариша і озугу, і забрали 25.000 рублів — повтікали.

Під розвагу Хв. тов. „Руска Школа“!

На перших загальних зборах сьміт тов. „Руска Школа“ в Заставній, що відбули ся 27. жовтня с. р., піддав в бул під розвагу хв. зборам гадку в справі успішнішого освітлювання нашого народу під зглядом просвітним, економічним і політичним.

Гадка в сьміт справі була іменно така, щоб члени тов. „Руска Школа“ відісидно до нимого свого статута уряджували під фірмою котрого будь з наших сьміських просвітних товариств публічні і популяри і відчитати на довідно вибрану тему.

Сю мою гадку за горничим повертем ви. дозетсь матріного тов. „Руска Школа“ в Чернівцях хваліли збори заставненної сьміт одобрили і прийняли.

При кількості замовлень або при різних замовленнях, значний обсяг:

Дрібні Оголошення малим друком (9-11), виходять по 4 г. від слова.

Накладистий за алфавітом марками поштовыми не приймає ся.

За місяць жовтень 1906.

Чернівці, 1 листопада 1906.

Др. Стефан Смалъ-Стоцкий.

Від позичок беремо $6\frac{1}{2}\%$

„ПІД ЧОРНИМ ПОСМ“

Замовлення з провінцій вигинає не скоро і солодко. На полях запитує охоти відмовляє ся.

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Для провінцій приймає ся аґентів.

117 (2-5) m.

Николає даром свій музичний талант,
100 18-20

Видає товариство "Русна Рада" в Чернівцях.

8 друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під надзором Івана Захарка.

За редакцію відповідає: Віктор Струч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 84 фр.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петропільська ч. 2.
Ч. телефону 170.
Адрес для телеграм: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 30 сот. від
строки. „Надсіслани“ по 40 сот. від строки.
При частійших замовленнях відомий рахунок.
Рекламні матеріали цілком безкоштовно.
Рукописи закріплюються редакцією лише на умовах
редакції застереження і одержання відшкодування
поштою.
В справах редакційних можна устатковувати
порозуміти ся ще до 9—10 рано і 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Справоздане комісії про виборчу реформу.

Ось появилася об'ємиста публікація, яка займає
важливе місце в історії розвитку австрійського парламентаризму. Справоздане комісії про виборчу реформу
уже готове. Крім справоздання референта посла
дра Ленера про зміну основного закону про заступництво
державне і виборчої ординації до ради державної
влада із ухваленнями тенетами агаданних законопроектів
автономістичними резолюціями (ст 1—80а) доулучено до
усей публікації ще статистичні вкази (ст 84—188) і протокол
із всіх засідань комісії для виборчої реформи (ст 189—748) а зміни внесені
меншості встановлені в комісії ст. 1—XXXII.

Реферат дра Ленера починає оглядом обставин,
серед яких повстав австрійський парламент. Коли
Австрію надіслано в лютім 1861 року конституцією,
то окрім Франції — не мала тоді ще жадна більша
європейська держава загального права голосування. Тому
заведено в Австрії, як і в кругах німецьких союзних
крав, принцип заступництва інтересів. В слід за
Францією пішла Англія а за нею Німеччина запровад
вадний рік 1867. згідно 1869. загальне право
голосування. Та австрійські народи мали на се що
почекати Сеймам правним передано вибір послів до
Ради державної і там надано парламентові що й півно
„історичного заступництва інтересів“. Референт подає
відтак як право виборче поступово розширювало ся.
Рок 1861. внісено число виборців із міст 161.662
а правоборців із сіа 1.086.020. Небагом розширено
право виборче до соймів, так що кождий, хто платив
що найменше 10 ал. податку — мав право голосу
вання. Законом з 2. цвітня 1873 перенесено вибір
послів до парламенту через соймів безпосередньо на
виборців самих. Після сего проку мож було подумати
про дальше розширення права виборчого. Від тепер
почало ся змагає до усунення заступництва інтересів,
а уведене в життя заступництва, яка відповідала би
економічній і соціальному відношенню. Законом з 4-го
жовтня 1882. надано право голосування на послів до
парламенту неім, хто платив не менше як 5 ал. по
датку. Через се не лиш зроблено право вибирання
послів до парламенту незалежним від права голосу
вання до сойму, але вчинено також великий крок
наперед до знесення заступництва інтересів. Сім за
коном очевидно й розширено значно право голосування.
Виде через закон з року 1873 збільшило ся число ви
борців при слідуєчих виборах в р. 1879. на 191984 із
міст а на 1.019.415 правоборців із сіа; а року 1885
внісено відповідні числа виборців з міст 298.793
згідно 1.379.536. Законом з 5. грудня 1896 знижено
цензуз із 10 на 8 корон, чим число виборців збіль
шило ся при слідуєчих виборах (1897) о 125.923;
загальне число внісено в містах 394.166 виборців,
а по селат 1.490.059 правоборців.

З розвитком і піднесенням індустрії, почав
займати робітничий стан що раз значнійше станови
сно. Набравши через шкільний примус і через чи
сленні факоні і промислові школи духової сили і на
бувши через військову службу кариости як також під
готування у своїх організаціях до громадського жити
— почали робітники вимагати для себе тих прав, які
мають робітники по інших державах. Так повстала
се konieczність розширити право голосування що в біль
шій мірі. Уже гр. Таае хотів своїм законопроектом
з 10. жовтня 1898. р. розширити се право в міфесій
і сілській курії, так що воно мало зближати ся до
права загального голосування. Та сего законопроекту
не удало ся перевести. По сім віднесли ся нерас го
лоси на утворення нових курій, та повстало се, що
система куріяльна вже перестаріла ся. Палата про
тивилася творенню, що нових окремих курій і в відповідь
на горючий рух робітничий видано 14. червня 1896
новий закон виборчий, який містив в собі вже за
гальне, хоч що не рівне, право голосування. Після того
складає ся теперішній парламент по часті з заступ
ників інтересів (курій), а по часті з послів, вибраних
загальним голосуванням. Число виборців збільшило ся
о 2,918.915, а число послів о 72, так що розділ послів
із поодиноких курій став дуже непропорційальний,
бо в I. курії (велика посілість) було 5431 виборців
а 85 мандатами, в II. курії (палата торговельна) 356
виборців з 21 мандатами, в III. курії (міста) 493.404
виборців з 118 мандатами, в IV. курії (сілській)
1,585.468 правоборців з 129 мандатами а в V. курії
(загальній) 5,004.222 правоборців з 72 мандатами.
В I. курії припадав перестічно 1 посол на 64 виборців,
в II. курії 1 на 26, в III. курії 1 мандат на 4193
виборців, а в IV. на 12.290 а в загальній 1 посол на
67.503 правоборців. Із сего видно, що така система
не відповідала аві ціл парламенту, аві правничим за
садам. Наше давнє право виборче остало ся по ряду
економічного та соціального розвитку часу. Ба навіть
в самим парламенті вже від кількох років не цілує
що він складає ся з заступників інтересів. Але мимо
того ся система могла була що утримати ся, колиб
певні події на границі держави не були сильно
вплинули на публічну свідомість і не приокорили
розвою, який скорше або пізнійше мусів наступити.

Борба о конституцію в Росії, нагадала нашим
правничим кругам, що не слід грати часу, але треба
розширювати конституційні права на всіх громадян.
В кінці обставина, що на Угорщині поставлено право
загального й рівного голосування на днешній порядок,
мусіла підняти і в Австрії се питання до найвищої
актуальності.

Комісія для виборчої реформи заявила ся, так
як і правительство, за загальним і рівним правом го
лосування і спротивилася се головне внесенням, на вве
дене плурального права голосування.

Засада рівного права голосування висловлена
в § 5 авб. орз.

Дотично до числа мандатів, змінено § 6, давнього
правительственного законопроекту в тім напрямі:

Чехія	має дістати тепер	намість	118 манд.	180
Галичина	"	"	88	106
Дол. Австрії	"	"	55	64
Моравія	"	"	44	49
Стирія	"	"	28	30
Тироль	"	"	21	25
Гор. Австрії	"	"	20	22
Шлезек	"	"	13	15
Букovina	"	"	11	14
Крайна	"	"	11	12
Славгород	"	"	6	7
Істрия	"	"	5	6
Горішня і Гра дська	"	"	5	6

Решта не змінено і то:

Дальмація	дістануть незмінено	число мандатів	11
Корунтанія	"	"	10
Триест	"	"	5
Феральберг	"	"	4

Число мандатів збільшило ся із 445 на 516

При поділі виборчої округи узгодилася комісія
нову населення. Після того виліає:

в Чехат:	75 чеських, а 53 німецьких мандатів
Галичині:	78 польських, 28 руських
Дол. Австрії:	64 німецьких
Моравії:	80 чеських, а 19 німецьких
Стирії:	28 німецьких, а 7 слов.
Тиролю:	16 нім., а 9 італ.
Гор. Австрії:	22 німецьких
Шлезек:	9 нім., 2 чеськ., а 4 польск.
Букovinі:	5 руських, 5 рум., а 4 нім.
Крайні:	11 словенських, а 1 нім.
Дальмації:	11 сербських
Корунтанії:	9 німецьких, а 1 словенський
Славгород:	7 німецьких
Істриї:	8 італ., 2 серб., а 1 слов.
Горіщай:	3 італ., а 3 словенські
Триесті:	4 італ., а 1 словенський
Феральбергу:	4 німецькі

Так отже внісено число словенських мандатів
259, німецьких 233, а романських 24, хоч сей поділ не
має властиво ніякого значіння.

Із слідуєчої таблиці можна пізнати як властиво
виглядає „рівність“ нового виборчого права:

Загальне число мандатів	а один мандат припадає	на:
У Німціях	233	40.000 населених
Чехія	107	55.000 "
Полькія	82	52.000 "
Рускія	33	102.000 "

НАШ АЛЬБОМ.

Сильвестер Ярчевський.

Хрести.

I.

Було в дитині, тихі промені
глядів я радо на хрести,
що простягли рамена,
момо хотіли повести
в обіймах люд, до рай цнго
й мене...

І нині бачу їх, ридючи:
звезлений несе їх люд,
всімліваючись, чекаючи,
аж небу узлещить сой труд...
Наділ всіх до муш мене —
я мене...

II.

Ой, красуєсь мов нива
хрестами, хрестами —
я обіймаю їх живо
вінками, вінками.

Хоч небу мов мрія
у гробі віміє —
я гроби ті обіймаю
цвітками надії.

III.

Багато хрестів спорудив
я сам собі —
і маю нагоду від ними думати
і прозою й віршем часом дорікати
„жлий судбі“.

Багато хрестів спорудив
і світ єще —
О любі тай добрі, побожні люди,
про нас мов серце п'як не забуде —
віддичує єще!

IV.

Ах, кізьно їх ту неспинно —
отих людей —
рознукою зриваючи груди дитинну,
або з плачем, з надією неспинно
несе свій хрест тяжкий!

Підуй я з ними на Голготу —
з моім хрестом —
місця житейських правд свято-бозото!
А може випрешу в ного охоту
бороти ся зі злом!...

24. X. 1906.
Володимир Іванів

Під осін.

Кружляють бузюки над полями,
збирають братію свою

Я йому мові голосить тихо,
впливають біля у груди мою.

Зима зближаєсь, — бузюки мовлять, —
пора збирати ся у даль...
Пора, пора — душа вітлає,
а серце крас спрятай жал.

Бо чи прийдець ся ще радїти,
нози настано ниний май?
Чи доведеть ся вираджати
і нирік бузюків в тенкий край?...

Як розстакать ся бузюки з нами,
так лачо — бачу: вани цвіт,
і все, здаєсь, природа шенче:
коротені вік, а красний світ.

Тоді не можу надивитись
на землю сю, сів божий рай,
що гробом тіле на мою душу
і шенче все: пора, вирай!

17. X. 1906.

Єї рай.

Мов у солоднім, давнім сні
дизлясь на Тебе, Мрія моя,
і агадую минулі дні
я яка, думаю, наша доля...

Для Тебе сврізь плаче лиш цвіт,
всімлівають ся святі надії;
перед Тобою лений світ,
в душі Твоїй весняні мрії.

А в на Твій диваєсь ся май
і в Твоім шастю сів рай бачу,
і тихо в Твій краху ся рай
і цвітати рву — і нинішню плечу,
22. VII. 1906.

Чи знаєш...

Чи знаєш ти, мов кохана,
що се значить: душа терпить?
чи знаєш, що значить: страдане,
чи знаєш, що туга значить?...

не знаєш сього, мов Мрія,
не бачиш снів в душі моїй,
що так влідає, що часом має
за тем світлим раєм надії!
24. X. 1906.

Песимістцї.

Не нарікай на свою долю
і не клени весняних днів,
але вникай жити красою,
потонь в розкоші мнлих снів!

Не нарікай на свою долю,
не прожидай жити маю,
поглянь на світ веселий, красний
а розлий ся в зомоному раю!

Поглянь круг себе: рай на світі,
я природа монить: красно жити;
тоді й надія усьміхне ся
і сфрденно не ме тужити.
10. IX. 1906.

У Савенці	24	50.000	населені
Італіяні	19	38.000	"
Серб-Хорватів	13	54.700	"
Румунів	5	46.000	"

В даний час частині справоздана нижчозаміченого становища комісії супроти розширення права виборчого на жіноцтво, яке відкинуто. Що до остатньої постановлено, щоб права голосування було записано від одностороннього пробування в тім самім об'єкті. Автономістичні резолюції після виходу референта мають на цілі тільки усунути непорозуміння що до розширення компетенції ради державної і сойма. Пропорційна вибори заведено тільки в одній Галичині а то тому, що — монів — з огляду на заселення Польщі і Русинів. (Із за сего то комісія подбала о те, що 25% польська меншість має мати те саме право що 75% Русинів; про рускі меншість годі що не будь говорити, бо їх інтереси востім не угадують, Fed.) Через се пороблено виборчі округи двомандатні і заступниками послів, щоб меншість не була переголосована часом більшістю при виборах доповнювальних. Про жаданя Німців що до записання свого заступництва в делегації згадує реферат д-ра Ленера тільки мимоходом.

В рефераті подано також замітки до поодиноких параграфів ординації виборчої, які творять т.з. т.х. н.т.у. виборчу. І тут майже на самім початку зустрічаємося із такою галицькою спеціальністю, що позн в п.141 Австрій вибори мають відбуватися одного дня в кожній громаді, то рівночасно згоджено ся на те, щоб в Галичині зучено громади, які мають менше 1500 мешканців в своїй групі. Сей замах на рускі маляти мотивує ся недостатком комісарів виборчих! Далеке обговорення справоздана справу примусу виборчого, якого рішене віддано соймам, а відтак постанови, які мають виключити падухати при складуванні виборчих дієт та при самім акті вибору, який стане отсе боліай трохи публічний. Постанов § 42 го що до загального обмеження теперішнього розділу мандатів та спеціальних постанов супроти Галичини — референт востім не мотивує.

До справоздана комісії — як ми вже вгадали перше — додано внесення меншістий; с їх надісати, а між ними замітніші оті:

пос. Хон на внесення палати панів;
пос. д-р. Адаер на усунення закону про осілість;
пос. д-р. Металь на поренесення справ ший народних, середних і університетів в компетенцію сойма;
пос. Хон на введення права голосування для жінок;

пос. Каїзер на введення примусу голосування;
пос. д-р. Толінгер на введення п'юрального п'юрального права голосування;
пос. Абрагамовича і тов. проти того, щоб вибори відбували ся всюди одної днини;
пос. Гломбінського на утворення польського мандату на Буковині.

Розумієть ся, що про шавен поодиноким внесенень меншістий годі тепер що небудь певного сказати. Се відносить ся також до справи польського мандату із Буковини. Колиб його ухвалено, то розділ бунув, виборчих округів улягби новій зміні; вості таки уважимо, що буде на часі подати до загального відома отсей розділ бун. мандатів запроєктований тепер комісією для виборчої реформи:

Число виборчих округів	Судочай повіт	Громади хітресі обшари*	Присутніє правде цілізна і відпове населені в тавчазі цілізнь грудня 1900				Число голосів русинів на окр. пов.
			Загальн	Польс	Русин	Польс	
I—II	Чернівець	Чернівець	65-8	34-4	13-0	9-4	10
	Садигора	Садигора	4-5	3-4	0-7	0-0	
	Разом		70-8	37-8	13-7	9-4	
III	Радівці	Радівці	14-2	9-5	0-5	3-9	1
	Сучава	Сучава	10-8	8-4	0-6	2-8	
	Серет	Серет	7-5	4-7	1-9	0-7	
	Разом		32-3	20-6	3-0	7-4	
	Іурагумора	Іурагумора	4-3	3-4	0-1	0-6	
	Ворі	Ворі	0-3	0-3	—	—	
	Солна	Літтенберг	4-1	2-0	—	2-1	
		Шварцтал	0-5	0-5	—	—	
		Нежоріта*	0-6	0-5	—	0-1	
	Кімполонг	Айденал*	1-0	1-0	—	—	
		Фрайдентал*	0-2	0-2	—	—	
		Любенгал*	0-7	0-7	—	—	
IV	Радівці	Ст. Фратіаніт н.т.	1-3	1-3	—	—	1
		Вадівці н.т.	0-4	0-4	—	—	
		Сатуларе н.т.	1-2	1-2	—	—	
	Серет	Фіротентал	1-2	1-1	—	—	
		Карльсберг	1-2	1-2	—	—	
		Терезіеншт. н.т.	1-3	1-2	—	0-1	
	Сторожинець	Августендорф	0-6	0-5	—	—	
		Ілліан двор.	1-3	1-0	0-1	—	
		Ілліан нові	0-7	0-4	—	0-1	
	Вижаниця	Бергометі С.*	1-3	0-7	0-3	0-1	
	Разом		32-7	18-1	0-5	3-1	
V	Кідмань	вої крім громад Буда і	43-1	4-3	38-0	0-1	1
	Садагура	Садагура	34-3	3-8	29-3	0-2	
	Разом		78-0	8-1	67-3	0-3	

		Терешани	1-3	0-4	0-8	0-0	
		Матучени	0-9	0-0	0-8	0-0	
		Гайбова	4-7	0-9	3-4	0-2	
		Каменка	4-0	0-2	3-2	0-7	
		Волчинці	2-4	0-1	1-8	0-5	
	Серет	Саводьки Бер.	0-4	0-0	0-3	0-0	
		Стіриче	0-7	0-1	0-6	0-0	
		Черешівці	1-3	0-1	1-2	0-0	
		Вашівців. С.	0-3	0-0	0-9	0-0	
		Клімівці	1-4	0-0	1-4	0-0	
		Віла корини	1-0	0-0	1-0	0-0	
		Ст. Мамайівці	2-0	0-1	1-9	—	
		Нові Мамайівці	2-8	0-1	2-6	0-0	
VI		Камена	2-2	0-1	2-1	0-0	1
	Чернівці	Кичера	0-8	0-0	0-7	0-0	
		Кучурів вел.	9-5	0-6	7-3	1-6	
		Махальче	2-9	0-2	2-1	0-6	
		Ренна	1-5	0-1	1-3	—	
		Стріленик. Бут	1-8	0-0	1-7	—	
		Комарівці	1-4	0-1	1-1	0-1	
		Корчинці	1-3	0-1	1-1	0-2	
		Нові Бросівці	1-6	0-1	1-3	0-2	
	Сторожинець	Панка	2-2	0-2	2-0	0-0	
		Саводьки-Ком	1-2	0-2	1-0	0-0	
		Жалова	4-8	1-5	3-2	0-0	
		Бобівці	2-2	0-1	2-1	0-0	
		Разом	57-2	5-9	46-9	4-1	
VII	Заставна	вої	51-4	4-9	45-4	0-1	1
	Оганівці		20-0	2-7	17-0	0-1	
	Вашівців н. Ч.	вої	21-3	3-5	18-7	0-1	
		Багна	1-0	0-0	1-0	—	
VIII	Вижаниця	Черногузи	1-6	0-3	1-3	—	1
		Іонце	4-6	0-3	4-1	—	
		Дупавень н. С.	3-9	0-8	2-8	0-0	
		Разом	52-4	7-6	42-9	0-2	
	Путівці	вої крім громад.	13-6	1-9	11-7	0-0	
	Селетин	І. хітр. обшар.	8-2	2-0	5-3	0-1	
	Вижаниця	І. хітр. обшар.	24-2	7-7	15-7	0-1	
		IV і VII.	0-5	0-0	0-4	0-0	
IX		Аражель	1-7	0-1	1-6	0-1	1
	Кімполонг	Врива	0-4	0-0	0-4	0-0	
		Чумура	3-2	0-8	2-1	0-0	
		Рус. Молд.	1-0	0-1	0-8	0-1	
		Рус. не Боуд	—	—	—	—	
		Разом	52-8	12-6	38-6	0-4	
		І. хітр. обшар.	—	—	—	—	
X	Дорна Ватра	І. хітр. обшар.	13-5	5-2	0-4	7-5	1
	Кімполонг	ч. IV. і IX.	30-7	7-7	1-8	20-8	
		Разом	44-2	12-9	2-2	27-3	
	Волни	вої крім громад.	13-9	2-4	2-7	7-7	
	Чернівці	І. хітр. обшар.	19-4	2-4	5-7	10-8	
XI	Сторожинець	Ч. I—III. III.	44-6	9-6	5-5	27-4	1
		VI.	—	—	—	—	
	Садагура	Буда	1-1	0-0	0-0	1-0	
		Разом	79-9	14-4	13-9	46-9	
	Серет	вої крім громад.	33-1	2-3	9-1	14-2	
XII	Сучава	І. хітр. обшар.	49-5	8-4	10-5	34-8	1
		III. IV. VI.	—	—	—	—	
		Разом	82-6	5-7	19-6	48-6	
XIII	Радівці	вої крім громад.	53-9	4-9	2-5	43-9	1
		І. хітр. обшар.	—	—	—	—	
		III. і IV.	—	—	—	—	
	Осак	І. хітр. обшар.	24-6	3-4	1-4	18-3	
XIV	Іурагумора	IV-го виборчого округу	21-7	2-6	0-0	17-5	1
		Разом	45-3	6-0	1-4	35-8	
Ціла Вуковина разом			731	129	297	327	1

Ціла Буковина разом

Ромунізаторський атак на рускі школи.

Із Чагра.

Подано піднесли були ромунізатори великий прий у б. п. „Gazeta Bucovinei“, „Arațarea Națională“ і „Bukowina Lloyd“, що члорена швидко рушуть ся. Невже се правда, чи може дієть ся щось зовсім протинного? Про се най рішайуть факти.

За інспектора Јапсовеґ-ого обсаджени були рускі відділи в Чагрі Польшами, Жидівшами, а лиш не Русинами. Через те а були рускі відділи крайно наведбані, не говорючи вже про якусь громадянську роботу тих учительських сіл поза школою. Коли обставини зміняли ся на дішше і до Чагра прийшли а рускі учителя та стали ромунізаторам дивити ся на палії, тоді Луїпівські напачі стали ріжними способами заходити ся, щоб позбути ся а Чагра немалих собі руских учителів, головне учителя Киселицю, аби їх місце займа Бог знає хто. Інспектор Јапсовеґ-ого кілька разів старав ся перенести учителя Киселицю а Чагра, щоб зробити місце Полькови Смолянському і то ще до того не іспитиваному а рускої мови. Коли і се не помогло, то ромунізатори зачали обговорювати члорених руских учителів по рускоїдних га-зетах та списати доноси на доноси до шкільних властей, не опинюючи і переш найвіддільшими брі-хнями, аби лише осушити свою цілі. Тільки шкільні власти, переловивши ся про „отійність“ ромунізатор-ських доносів вважали на відповідно перейти над їх-ними побожними бажаннями до дієвного порадку.

Коли ромунізатори побачили, що а донос та доуниціяції нічого не помагало, тоді зовсім си зміської методи — брутальности. Спершу аранжували відомі чинні напади на руского учителя, а відтак підчас місцевої конференції напав „учитель“ Сото-

гозан, (той самий, що ходив на Радіо з пропозицією за-мість дня по солу і вози своїм допови як займуть), на учителя Киселицю із лайкою, називаючи его на-віть доріжним градином! Тільки за се був суджений у двоє інстанцій на 30 кор. гривня або три дні арешту і на покрите судових коштів в сумі 24 кор.н. Розумієть ся, що про се ромунізатори і тентон-ські органи ані чачири! Цікаві ми, що скажуть на се по-ведене С а шкільні власти дарма, що інспектор Јап-совеґ-ого стараєть ся ся справу вима силзана катушу-вати і відкладає її полатоду а безконечність.

Рівночасно надір ромунізаторів учителя в Ча-грі зростають. Хто не ромунізатор то для того нема ласки у волоських шкільних інспекторів, яких м. н. у волоських таборах голосно визнають до закладання во-сінні ший а часто рускій полості краю між Прутом а Ду-стром! На аписанні інспекторів Simionovici а Јапсове-ґ-ого супроти тих учителів-Румунів, які не хотять грати в шовіністичну ромунізаторську грубку, підсе-ярко світло як раз слідуєчий факт. Не сподобало ся члореним ромунізаторам що учитель Grigore відно-сив ся толерантно до Русинів, а знаменитий его і дохл изопотали голови своїм інспекторам, дохл вони не перенесли его „а службових зглядів“ до Волоки, хоч він майже через вістор року сповняв дуже серісно свої шкільні обовязки в Чагрі. Колиж хто думає, що учитель Grigore а тому переносено, бо на его місце мав прийти якийсь етапий і старший учитель, то той дуже помилує ся. На Grigore оне місце прий-шов учитель Prodanice (друмушений Русин-реверга) що за-дани адан у вересня б. р. матуру. Але его за-служило а те, що він залязай евангелі, бо не дурно пересидів у румунським інтернаті щось 10 рік, та за-те має ім тепер віддлати ся, як дані аничара. І зараз таки на першій місцевій конференції адоном-стрував він проти Руских товаришів разом а Сото-гозаном і Металем, понинувши конференцію, не мо-гучи а своїй вестерності знести, як рускі учителя вичитували а руских тяжеників матеріал по руску, хоч вони впрочім бесідували на конференції лише по німекки! Як би так були задемонстрували рускі учителя проти ромунської мови, то „обективний над-учитель Sluzanschi изробив би був такого вранку, що було би що слухати, а ромунізатори часиної мали би були що писати, а так все тито і благоволючно.

Та предім до справи найважнійшої: На початку 1906/7 шкільного року записував надучитель Sluzanschi діти до першої класи в присутності предідателя місцевої ради шкільної і двоучителів, Русина а Румуна. Ще підчас валації розвинули були по солу ромуні-затори шалену агітацію, щоб відстранити темних лю-дей від записування своїх дітей до руского відділу, бо через те — морали — перестануть на унію, дістануть голеного пона і заберуть ся до Галиції. Коли се не помагало, то ромунізатори наклонювали селна до то-го, аби їх діти учили ся по румунськи, там що вони вже а так знають по руску, отже най напачі ся ще а другої мови. І дійсно, напало ся багато напачі лю-дей, що дали ся алапати в ромунізаторську сітку і по-ли ходили до запису, то казали, що хотять, аби їх діти учили ся по румунськи, бо вони вже знають по руску. При тім говорили родичі а надучителем тільки по руску, бо ніяк не знали. Сего Sluzanschi му було тільки треба і він записував рускі діти без ніякого застеререження до румунських клас, пренотуюючи а шкільній метриці, що їх матріна мова — румунська. Коли рускі учителя увиділи, що надучитель поступав протизаконно і лиць собі а розпоряджень ц. к. пра-вот ради шкільної, в яких постановлено, що діти му-сять вчити ся в школі в тій мові, якою говорять дома, зробили его на те уважним, та він не хотів і чути про те, пажучи, що він так робив що року, тому а тепер буде так поступати. Рускі учителя, примушені протизаконним поступком надучителя Sluzanschi ого що очивидичи перетягає руских дітей до румунських відділів, аби їх там арумуніцати і защенити в їх сер-цах ворожнечу до русого, що руске, записували собі окре-мо імена таких дітей і подали се до ц. к. повітової ра-ди шкільної. Талих дітей, що знали лише по руску, записав Sluzanschi сего року аж 19 до румунського відділу. Поступаючи так що року, до чого Sluzanschi отверто признав ся, арумунічено в Чагрі за 6 років що найменше 114 руских дітей. Колиж сего року ромуніський відділ числить 200 дітей, то відносини під сої суми тих 114 руских дітей, лишило би ся в румунським відділі лише 86 дітей. В сім разі не ве-личали би ся ромунізатори своєю чотирихлосією, а мусли би задоволити ся що найбільше двохлосією.

За сих п'ятер видко наглядно, як те ромуні-затори ромуніцать рік-річно члорені рускі діти і аборачуючи ними свої відділи...

На подане руских учителів рішала ц. к. повіто-ва рада шкільна писати до Чагра комісії, склада-ючу ся а інспекторів Јапсовеґ-ого і Сипиула. Та Јапсовеґ-ого хитрий, він знав, що як айдє зараз на комісію, то рускі діти не напачі ся так скоро а вільнох румунських слів, щоба потім казати, що вони айше володіють по румунськи, ніж по руску, і тому зовнішав а вибачом, випрочуючи ся там, що він слабкий або не має часу і т. д. Аж на рощі дочекали ся ми тої комісії. Та то вже було так ніжно, що рускі діти починали ся сказати по румунськи, як вони називають ся, та, що комісія оск-статувала, що з тих 19 руских дітей лише 8 не зна-ють по румунськи, а решта говорить обидва мовами. І на підтані сего результату завівала ц. к. повіто-ва рада шкільна в Чернівцях родичів тих 8 дітей, аон вони зараз перенесли свої діти до руского відділу.

Та се румунізаторам страх не подобало ся. Вони напнули ся мов несамовітні на поштового шкільного інспектора Синнула і на учителя Киселіцу, горлаючи і причаїли в своїх органах Policei, Policei! і закидаючи їм, немов то вони сізюмні хотять зручити румунських дітей!! Чотирьох румунізаторів томили ся починаючи сесті, намовляючи тих 8 людей, аби все таки не давали своїх дітей до руского відділу, та щоб ще й підписали якось там писмо і йшли спаржити ся на інспектора Синнула і учителя Киселіцу до кранного президента д-ра Байлазбеня. У тій жалобі відісланий румунізаторами, вислизивши они у нитомий собі крайню безсоромний спосіб, особливо поштового шкільного інспектора п. Синнула, принаслідуючи ему такі провини, про які йому ніколи й не снило ся. І так написано у тій жалобі, що інспектор п. Синнула зараз по комісії удав ся до громадської канцелярії в Чагрі, казав записати туди тих 8 людей і записав їх, аби зараз переписали своїх дітей до руского відділу, грошачи при тім жандармерію і архонт. Інспектор Синнула мав при тім навіть казати „Румунові“ Літ Грішеску „ти“, на що сей мав відповісти: „як ти єси мені тивати, хіба я разом з тобою сніш нас.“ — А тут треба знати, що інспектор Синнула ніколи ще не був у громадській канцелярії в Чагрі, а Іаю Грішеску навіть на очі не бачив, що в жалобі, що може твердити навіть інспектор Јанковачі, який там разом з інсп. Синнулом. І так в цілій жалобі, переданий краєв. президентом писмо відіслав брехонь під початку аж до самого кінця! І кого тут винувати, чи тих 8 темних людей, що певно не знали, що в жалобі на писано, бо самі неписьменні, чи румунізаторів, чи самі написали ту скаргу до краєв. президента, а для виради казав із собою тих 8 мужиків до доукації, щоб було за чий плечі сзвати ся, як би до чого прийшли. Вийши доламо, що на на чолі той доукації до краєв. президента отови син чотирьох надучителів Dr. Emilian Sliganschi, який свого часу напав був чинно на нов. митрополита Чучерковича за те, що старав ся бути й супроти Русинів європейцем.

Отже вигадують „крилик“ Волохін із боку Русинів і такими ероставми воюють вони проти своїх найблизших сусідів Русинів. І чия владу сеї карикатурної пропаганди можна спільна праця для румунського та для руского народу?!

Н.

Телеграми „Буковини“.

Адміністрація сина пок. архия. Отона.

Відень. Цар прийняв перед полуднем архід. Карла Франца Йозефа од окреміш. адміністрації.

Маніфестація в. Відня.

Відень. Рала міста Відня відбула надзвичайне засідання, щоб дати вирок своєму сумові по сесті пок. арх. Оттона.

Дослідж. піщичного бігуна.

Нью Йорк. Із Либрідору наспіла вістка, що відомий досліджувач піщичного бігуна Роберт Пелрі розпочав поверот, не добившись до самого піщичного бігуна. І своїх дослідках дійшов він до 87.6 стовення піщичної ширини, себто до точок найбільш висушеної на піщич із всіх тільки хте небудь із дослідників піщичного бігуна добирав ся.

Із угорського сейму.

Будапешт. На початку сеймового засідання посьвятили віцепрезидент Раловені спомина арх. Оттона, в янім висловив глибокий смуток угорської нації та попросив о уовномочення зложити до стін престолу вираз щирого співчуття наїти.

НОВИНКИ.

Чернівці, 3. листопада 1906.

Особисті вісти. Краєвий маршалок барон Юрій Василько повернув вже з Бухаресту, де оглядав ювілейну настанову. Маршалок був прийнятий королем і королевою в Синаї і брав участь у дворісній обіді. Взявши питання маршала єврей. дуже ласкаво і увічливо. — Бувши черновецький бригадир і теоретичний адитус корпусного команданта в Аграмі ген. майор Людвик Ванне іменовані фельдмаршал-зайтмантом.

Центральна каса спілкової. Міністер фінансів предложив 12 м. м. державний рад бюджет на рік 1907. При тій выгоди повідомив він палату, що правительство встанило в бюджет суму 6 мільонів корон для центральної каси спілкової і вислав надію, що палата після причинити ся до скорого уведена в жите сесті нашої для спілок хліборобских і також і промислових інституцій. Закон дотично заснованя сесті центральної каси, яка буде мати свій офіс у Відні, вже готовий а також і пропанятне писмо та повелюючи замітити. Між иншим сказав міністер тале: агуртоване економічних сил в спілках є при учаснім важливім розвитку хліборобства і промислу для істотної дрібних і середніх продуцентів питанням жита і уможможав конкуренцію в великим капіталом. Спілкова організація мала до тепер слабі успіхи головню через те, що діставала здебільшого дуже дорогий кредит і не могла задля браку відповідної організації користати із такого предату австро-угорського баку.

Заложеною такою центральною, що збудувати ся на основі існуючих вже в поодиноких краях спілкових союлів сему лизу запобіжить ся. Із сак виводів міністра фінансів видно, що центрально правительство, яке не диняло тому спадкало було в сій справі ансету знатність, взяло ся енергично до заведеня центральної спілкової каси.

Огонь. 31. жовтня вибух на єльварну фирму Байнера і Шейна в Жданів огни. І знищив его цілком з иншого помешканя і стаїні. Шкода наносить більше як 25.000 кор.

Нешаслива пригода лучила ся в четвер в Ревиньєнськй діє. Романьєський селани Кемдан позив під рани із дїєв прута. По обіді перевернув ся яго піз на скрут тал нещасливо, що Кемдан унав від прута в плазбату і втонув ся.

Принагідні злодії. В четвер у вечір (катол. задушній дн) зловлено на черновецькім цвинтарі двох хаснів із Геречей, що йшли від гробу до гробу і вкрадали там поставлені свічки. В одного із сійманих наїшли 24 а в другого 72 свічки.

Велика буря на японських полах знищила цілу флоту японських робасів. Потонули всі судна і 822 робасів.

Спіймане „капітана“ з Непеніку. Фальшивого капітана з Кененіку вже арештовано. Є ним шевць Вілгелм Фогт, має 57 літ і був три рази караний за крадіж, а раз за фальшоване урядових документів. Всього спійав він лиш 27 років. Вирито его таким способом: Поліція дістала около 2000 донесень з описом вигляду каювника. На підставі сего уложено его очі і розіслано до директори всіх пазинь. В насидю того директор в Равіну (в Познаньскім) алаповів, що сесті опис годять ся в вигляд Фогта. Тоді поліція по довгих заходах вислідила, що той Фогт перебував в Берліні, окрудила дім, до він замкнений і спіймала его. Фогт якраз сидів при спідню. Побачивши поліцію, попросив спокійно, щоб ему дозволено донести казу. Описав призначив ся до всего та ще й звернув 2000 марок, зазначаючи, що его засади не позволялиб ему обрабувати приватну особу.

Легковажене нашої мови! Уже другий місяць науки скінчав ся в приватнім семінарі п. Соретана, а рускої мови не було там до тепер ні одної годяни, мимо того, що сего ядлає правно значна часть записаня! Всіх промөгів і всіх мов уділяють точно і старинно — тож в владу сего не можна інакше назвати сего недбалістю супроти рускої мови, як єї легковаженем! Коли се не змінить ся, та колине стане уділявати рускої мови сада учит. казівкована, тоді інтересовані витягнуть із сего підпільні Konsequенции, до чого п. Соретанови було би хіба дїшнє має не приволокати!

Одем до всіх.

Помилуване Березовського. Паровий лід для прав амальности по безвинних заходах удамо ся довести до помилування Березовського, який вчасі паровий вистави д. 5. червня 1887 р. ационал в Бульоннім лісу венданий атентат на царя Аленсандра II-ого, стріляючи із пістолити. Звуждений на важкі роботи прабун, на них Березовський майже 40 літ в Новій Зеландії (Австралія). Остатними часами його долю обласнено, а тепер Фалер намішував Березовського цілком. Зачувати, що Березовський не думає більше вертати до Франції.

Самоубійство. Капрак 10. подку гуярів С. Горват, що зранив себе в середу в самоубійчій намірі, уляг вчора понесеним ранам.

Торговля дівчатами. В четвер вечером повідомила дирекція поліції молода дівчина Агелі С. із Станиславова, що кинься Кадман звабив єї до Чернівців, обіцяючи, що дасть їй добру службу. Однакж замість того зваїв він єї до публичного дому. Коли дівчина пізнала, до єї заведено, почала тому всею силою протинити ся, за що Кадман єї набив і зваїв до ще бруднішого дому, відки вона втекла на поліцію. Поліція шукає тепер за гандирем дівчатами.

Оповідки, іменованя і т. п.

Недуга мін. Форшта. Після часовених вістот адорвал Форшта троха поїшилось, так, що вже міг встати із ліжка.

Із краєв. правительства. Краєвий президент іменував політ. конценіста д-ра Роберта Гойлика в Гурагуморі нонт. комисарем, концент. практиканта в Чернівцях Станислава Домбровського рши. Еліта конценістом, а концент. практиканта при галицким намісництві Алоєвандра Ромашана і уніч. правника Фридриха Кучинського практикантами для позитивних урядів на Буковині.

Із управи дібр прав. фонд. фонду. Президи п. к. дирекції дібр прав. фонд іменував рахуни. прав. при буков. правительстві Вілгелма Паюкасовича і Івана Калмудького, уніченого студ. богословия Елзена Мачушака і уніченого гімназиста Осипа Андрійового рахуновика практикантами при тій дирекції. — Почтові конценісти Альєред Касишечкий і Михайло Кшистосевич в Чернівцях іменовані почтовими комисарями.

Із кругів почтових. Почтових конценістів Альєреда Касишечкого і Міхала Кшистосевича в Чернівцях іменовано почтовими комисарями.

Із торговельно-промислової палати. Комісія, яка мала оцінювати надіслані проекти для будови торговельної палати, яка має отос будувати ся, відбула під проводом през. палати Лангегана 4 засідання і признала сідуючим планам нагороду: архітект. Фридриха Горосмана в Відні і нагороду (15000 кор.), П нагороду

(1000 кор.) признав архітектів Ерїхови і шефеван в Відні, а ПІ-ту (500 кор.), архітектів а Пресбургі Све Шізерови. — Всі надіслані проекти будуть від 8. до 21. надоліста публично виставлені в зборах буков. промислового музею.

Новий уряд почтовий. При уряді почтовім у Фунду Молдові унішля в І. антопадом і служба телеграфічна в жите.

Жертви на „Бурсу ім. Федьковича“. п. Омодя Канюк подарував 6 К., які належали ся ему за опрацюваня головної касної книжки. Відтак азовали жертви отей касної: Ігнатій Циганюк з Іванівців 100 кг. барабоз і 40 кг. буряків, Петро Юріану з Лужни 133 кг. барабоз, 1 кг. масла, 1 кг. сира і двоє курат, Архїм Кушнірюк, піл. шор. в Галичій коник аблос, Толодій Черней з Лужани коник аблос. Тодер Ласюк з Завича 200 кг. барабоз і 30 кг. муш кукуруд. Ілі Смеречанський з Завича 100 кг. барабоз. Сам добродій сказав зарад бурси як иньсордочійшу подяку. — проє. Н. Ісакенко, директор бурси.

Із штуки і літератури.

Із Музичної школи ім. Миколи Лисенка. Подіємо до відома, що з причини низького ствереня року шкільного в тутешній реальній школі, та задля перешкод, ставданих нашім Школою дирекцією учительської семінарії, деякі ученики спіймали ся з написами до нашої Школи. Тепер сі причини устунили. Особливо дирекція учительської семінарії по заходах підатилі комитетивним особами із строго аскетичної оцінки тепер дуже ліберальною, бо отос відісно ученим учительської семінарії, навіть Русинкам не тільки побирати науку єлпну сольового та єртеняну в німецькій „Музичній Товаристві“, але навіть відісно їм брати участь в пробах і виступах ново-заснованого сталого хору при тім товаристві, який є паразадний до нашого „Вояка“. Колиж відісно ходити до „Музич-тегеї“, то відісно і до нашої „Школи“. Щоби отже тим, піанішам ученикам дати можливість ще сего року користати з науки музики, рішав зарад нашої Школи уяга дати їм сего року шкільного і піанішні записи, отже і з початком надоліста та з початком вжлого сідуючого кварталу то є в сесті і цвинті. Наша школа має тепер вже кругло 50 учеників між якими є навіть довідуючі в Галичині, тож не потребує більше дуже дбати про привіднування нових учеників. В владу того на сідуючий рік буде приймати ся лише ученики в більшими здібностями музикальними; рівночасно дуже низькі оцінки шкільні, які пієли нашого статута відісно ся лише до перших років, не будуть як тепер однією для всіх. На другий рік будуть оцінки за нових учеників висітих років відісно до статуту означеної границі. Тепер отже для зарад можливість як більше так і менше талановитим ученикам вступити до Школи зваїв он є, так би сказати, на дорібу, щоба они через те могли до другого року узнати характер старих учеників і тим забезпечили собі низькі оцінки аж до скінчення Школи. Для выгоди учеників заведено ранні години науки єлпну сольового і єртеняну. Висувати ся можна ще днє, крім надіє і свят в зборах Школи в „Народнім Домі“ уа. Петровича ч. 2. між 3—6 годинах по полудні. Оцінки вносять для всіх учеників: Для єлпну сольового і єртеняну 8 кор. місячно, для єрпенки 6 кор. місячно. Нововступуючі платять вишесє в сумі 4 кор. Ученики побирають крім науки в головнім предметі науку теорії музики або гармонізації, а ученики єлпну сольового ще і науку гри на єртеняні без дальшої доплати.

Заряд.

Репертоар чернов. міського театру. В наділю: по под. (по анж. цінах) Шізерова драма „Kabaie und Liebe“, а у вечір Агарова оперета „Die lustige Witwe“, а в понеділок: оперета Цінера „Luststreicher“, а у вівторок Судорманова інтука „Die Heimat“ із дебютом артистки гальського театру, г. Гальдебранд в роли Маїди.

Посмертні вісти.

† Архиянзъ Отто. В четвер о 6 годінй вечером помер по кілька літній тяжкій недугі брати царя, архиянзъ Отто. Смерть засочила молодого архиянзъ несподівано; бо хоч він від довгого часу був хорий, то все — головню в послідних днх — була надія, що архиянзъ буде ще жити. Сего адорван позішило ся було остілько, що ніє думати на морену подорож, яку хотів розпочати сини дини. Однакж в четвер позіриши ся стан его адорвал тал дужо, що до чорому начало занерати дут; невя ратуноква акни була даремна і не прийнято ся талй номер архиянзъ о 6-стій годінй вечером. — Архиянзъ Отто вродив ся 21. цвинті 1805 ас другий син царського брата архиянзъ Кароля Людвика і его другої подруги архиянзъ Марії Анунциати, дочки Фердинанда II. з Синаї. Днє 2. жовтня 1886 пібрав ся він в Дрезні з принцесою Марією Посеом, дочкою саксонського короля Георга. Від 1884 до 1905 р. служив архиянзъ при кавалерії і займав при сінні етановане командуючого генерала австр. кавалерії. — Архиянзъ позішив крім адоня ще двох синів Кароля Франц Йозефа (род. 17. серпня 1887) і Максиміліана Евгена Людвика (род. 13. цвинті 1895). В владу сего, що старший брат пок. Оттона архиян. Франц Фердинанд заключив морганатичне подружжє із гр. Хотоніною, його діти стратили права до царської корони, тож пок. архиян. Отто був по Фердинанді найбільшим претендентом до австрійського престолу. Тепер право се переходить на його найстаршого сина архиян. Кароля Франца. Похорон пок. архиянзъ відбув ся 6. надоліста у Відні.

При кількісказових або при річних замовленнях, значний екуст.

Дрібні Оголошення кляни друкою (petit), числять ся по 4 с. від слова.

Підсвітлюють на японськй маршій поштовоюя. Не приймає ся.

120 五—六

Пакет по 20 і 40 сотинів
у своїх антиках. 94 10—2

110 (2-5) 2 m.

Корреспонденция у всіх мових.

[illegible]

Хто переїздив в житоно інформацію через границю, не віддає жодної ні копійки за проїзд.

СВІЙ ДО СВОГО !

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

За редакцію відповідає: В'ячеслав Стрельчак.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на рік року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на рік
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 гр.,
на рік року 16 гр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 гр.)
а на рік року 9 кор., або 4,50 р., або 17 гр.

Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція
„Буковини“

в Чернівцях уз. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся на 30 сот. від
стрічки. „Надіслані“ по 40 сот. від стрічки.
При частійшій заміні відновляють роботу.
Рекламний неопечатаний лист від пера.
Рукописи варті редакція занадто на повне-
рідним застереженням і залученням назем-
ності поштової.

В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся що дня від 9—10 ранку і з 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Чистота й свобода виборів.

(У) На порядку денному нарад комісії для ви-
борчої реформи станув законопроект про карноправні
постанови для охорони свободи виборів. Законопроект
сей на слухай ухвалення і точного зборів законів
мати незначайну вагу і причинити ся до того, щоб
при загальнім голосуванні не фальшовано лісової долі
виборців через підкупівля, записування, застрашування,
щоб не використовувано їхньої слухайної несправності
або щоб просто не фальшовано результату голосування.

Ізза сего має сей закон особливо значіне для
нашого народу, якого темні верстви надали не раз
жорстокою найвищайшою поручкою, ширею беззастови-
дності, чи то з польського чи з волоського табору.
Правда, у нас обновили вже і докт. VI. арт. закону
із дн. 17. грудня 1862 В. з. д. ч. 8 із р. 1863, який
грозив карою від одного до шести місяців тим, хто
при виборах для виконання політичних прав голоси
купив або продав, а також і тим, хто голосував або
кого виследи фальшує в підступний спосіб. Тільки
уже сама ота постанову далі не виконувалась до
установлення карнідності мовичків, спрямованій
до обмеження свободи виборів або до тонування їх
чистоти, не кажучи вже про те, що й на глум та на
обов'язування постановам сего VI. артикулу гуляв
при виборчих виборчих іменах зовсім безжально.
Розширення виборців стала необхідною частиною мі-
тації, не кажучи вже про „перепонування“ купування
голосів, яке прибрало не раз обсяг — бірлі; від
останній вибір бернського Месні. А чим треба ще
згадувати про обманування виборців що до дня ви-
борів або фальшовані виследи голосування? Там сии
експериментом залучає своє становище в Австрії
хвиля половина польського Коїа, яке нині так укрі-
плює сей стан поєднаних, добутий обманування і ко-
рунцію!

Недостаточність дотеперішнього стану добу-
вано і між посланими — розуміє ся не між тими, які до-
бували „добра люду“ драгми і горілкою — і від-
повідні внесення майже що року появлялись ся в парла-
менті, починаючи від року 1896, коли то із конче-
тньо реформи дотеперішніх карних постанов що до
свободи виборів виступив в перше др. Барайтер.
Вінци набрано переконання про невідличність сего
реформи і саме правительство — представляючи палаті
що за часів бар. Гаєча ціле виборче предложено вно-
сдо і законопроект зложений із 15-ти §§, якими забез-
печено вибори: перед переконаннями, перед вимушу-

ванням, перед фальшованістю виследи виборів, перед вра-
дою таємниці виборів та перед розбиванням передви-
борчих зборів. За переступства проти сих постанов
предлядає законопроект не лиш кару арешту але
й утрату прав виборчих на довгий час. Розумієть
ся, що деякі постанови предложені правит. не є до-
всім точно спростовані і надали нагледу до великих
натягань, алеж се без труду зможе усунути комісія,
як лиш часом не стече „поправити“ сего законопро-
екту в тім дусі, що виборчу реформу.

Комісія для виб. реформи прийала вчора спра-
водавце із цілого ряду петицій, а по тім приступила
до обрання над законом про охорону свободи виборів.
В дискусії виступив нос. В а с а д а на надзвичайну
вагу сего закона для Русинів, а при тім заявив ся
проти виборів окремого субкомітету для сего справи
а евентуально просив, щоб до того субкомітету ви-
брано на великий слухай і заступника Русинів. Крім
того промавивши що послі Ферянтіч, Фоглер
і Адлер. Більшість бесідників поинтали проект сим-
патично. З багатьох сторін роблено увагу, що сей
закон повинен бути розширений також на вибори до всіх
тіл, в яких радить ся над публічними справами. Пос.
Абрагамович запропонував м. м., що конче-
тньо охорони свободи виборів не повинна бути обмежена
лише на виборів, але повинна бути розширена та-
кож і на кандидатів, тим більше, що при надбачках
виборів можна налізти ся збільшеного терору.
(Ага! — Ред.) Бесідник запропонував вибір субкомітету
із 7 членів, який в найкоротшій часі має зложити ко-
місії справовданне. Міністер справедливости др. Кляйн
експонатувал із подоланням, що законопроект прийня-
ти симпатично і знявши ся за конче-тністю закону для
охорони свободи виборів, вказуючи на зможених про-
цесів виборчих, але наступало з заведенням V. кури.
Бесідники зважали ся на розширення обсягу закону, але
на збільшені станів екзакцій згодити ся не може.

Слудуюче засідання відбуде ся нині о 6-й годині
вечером.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Вчорашнє засідання розпочало ся залогом презид.
палати, гр. Фетера, в який він висловив найглибше
співчуте із приводу важкого допущу судиб, який на
днях дітнув пісарку сімю і попросив о управління

висловити кондолианції у стін престолу і найближшій
рідній пок. архим. Оттона.

По докінченні відчитання пилу роз-
почала палата дебату над нагличим внесенням посла
Гесмана в справі безпримовочного приступу до
другого читання виборчої реформи. Промову
нос. Гесмана, який мотував нагличість, а також
першого бесідника в дебаті посла Шустер-
шида перобинали безпачинними олісками Всенімці;
особливо посла Шустершица засинали вони осо-
бистими інвентивами. Оба отсі бесідники а також
посл. Лявер, Грубі і Шрафль зявили ся за
нагличістю. Пос. Штерберґ поборовав нагличість
ли зломом регуляції палати і заломив протест проти
нагличому трактуванню справи, але зявляє ся тільки
наслідком неконституційного впливу короля на парла-
ментарну більшість. Пос. Шенерер проманив та-
кож совіта, ланкуючи при тім Німцям і нійстрій-
шам словам безсоромну зраду інтересів народних, якої
вони допущають ся після нього через похвалу пред-
ложени, яке безперечно наносить шпиду німечности
і укріплює Славян, а має свій початок в ко-
дичій жидівстві із німечністю!

Правительство предложило на вчорашнім засіданні
законопроект про центральну касу
спілку та про зміну регулярного
дальматинського руху паронанного.
Слудуюче засідання відбуде ся нині.

Політичний перегляд.

Мін. Біріан про відділені царя від держави.
В інтервію над сенарационним законом заявив міністер
Біріан одному із редакторів „Matin-y“ таке: Дня 12.
грудня зявдо річ дуже значайна. Позак встановила
перше відкинула закон даючи йому значні привілеї,
тож буде мусіла піддати ся значайному праву: I. ар-
тикул сенарационного закона постановляє, що республіка
заворучує свободне виконування всіх піроісповідань,
отож встановлює піроісповідання було могло бути вико-
нувано на рівні із иншими. Держави не буде йому
се права осерювати і віддати до його розпорядности
богослужбні дома, як се було в давнину. Царюки
будуть могли в церквах відправляти службу і пропо-
вувати, як звичайно. Але вони будуть тільки лісу-
вати ся постелами, колиб через утворені піроісповідних

Іван Синюк. Братчику, ратуй!..

Як зеленого понеділка перед полуднем Гупула
в порки йшли, то густи тумани заславили вже вер-
шини гір, що мов величезні стовпи обмежали зелену
долину над Черемошем в усіх боки. Незносна духота
тажла на людях і зявирата. Чисте небо почало му-
тити ся, покривати ся сиво-жовтими смугами. Не-
доволено помахували сьвітлою одіті красавиці голо-
вами, бо все предсказувало близку бурю.

Але тут над західними і південними верхами
виринув темний край хмари. Повоз підіймала ся она
все вище і вище, закрила пенуче сонце і увисла
небавом грізно над цілою долиною. І крихітні сніжого
меба не мож було бачити. Стало тихо, воздух і не
ворушеть ся.

Раптом подув сильно вітер раз, другий і третій,
підняв в улиці хмару пороку, поків післом на зарінку
і почав сніж-чорним хмарами перекривати, у вели-
чезні клуби зливати. Язюним лісом зястогало щось
жалібно, а високі дерева гнали ся на право й на
ліво, просяли ся у вітра, щоб їм жите дарував.
Искрала блискавиця мигнула небом і пірвала хмари
на кусини, а там загрозив загрозуючий грим, такий
шумний, мов би небо падало ся. Великі каплі дощу
почали падати. І падали в початку з рідна, по тім
чим раз гуще й гуще.

Дош падав через цілий тиждень. Земля ссала
з початку жадобно водицю й напоявала свої діти:
люди, зявирата й квітки. Відтак наосавши ся до воли,
запорла свій рот, а вода притаала ся у дучах, рівках,
врах і текла до потонів.

Крім цілини старої кріпаві курив ся густий дим
з зати подовці Доки. Стара жінка сиділа на отілу-
чку перед печюю і прала, а єї сии, зібраний в дорогу,
гандів кріпів малесенько віконці на улицю, котось

нетерпеливо очікуючи. На дворі зяв ся дош як
з комонки.

— Голубчику, Іванчику, я радилась тобі, не йти
сегодня вглед, не гнати дарабу.

— А то чому, нешло? — опитав здиновало сии.

— Чому? Ти не видиш чому?! Ти не видиш,
яка ріка велика, яка страшна повінь? Бою ся, аби
тобі зявсь пригода не стала ся, аби тебе нещасте не
спігло. Від коли живи, лиш раз виділаш таку повінь;
тогда, як твій тато зтонив ся. Мені здає ся, як підеш,
не му тебе більше бачити.

— Не бійте ся, любя нешло, вода мені не піді-
вічного, она така добра, она годує нас. То люди злі,
із треба совотити ся. З рентою мушу йти, а обідав
Юрієви.

— Боже, Боже, не мож тобі відрадити! Таю
говорив і твій тато того дня, як утонув ся. Він
також це бояв ся, а прещі... Може би Юрія якого
перегорбати?

— Боже борони! Лиш се ні! Що сказав би
він, а що говорило би село? Кожний хлопець пока-
зував би на мене пальцем глумлячи ся, що я бояв ся.
Не, нешло любя!

У очей старої жінки заблесли сльози.

— Ну, то йди з Богом, — сказала смутним го-
лосом. — Я знаю, що вже не буду більше бачити
тебе. Умертий був твій тато, умертий і ти... Ід
здоров синку, але як тебе спитав нещасте, то буде
й моя смерть, бо я лиш тебе маю на сьвітї.

Перед такою хтось засмектан. Стара Докиа адриг-
нула. То був Юрієв, що зливав єї сина.

— Бувайте здорові, нешло, та не журіть ся,
зятра рано я дома, — сказав сии, який свердел і о-
пиру під паху і вийшов на двір.

Стара вдова сперла голову на припічок і почала
страшно радати, а по тім вилізла на коліна й молила
ся так довго, аж на місці заснула.

Дорогою, що пропала між берегами ріки
йшли оба неманичі. Були то два здорові, як дуби
сильні парубки, котрах кулями бояла ся ціла околиця.
Они товаришували ще з хлопцями, любив ся їм брати
і радо був би дав оден за другого своє жите.

Аж до тіла змочені йшли довгий час мовчки.
Нарешті минули посліме село зайшли у темний ало-
вий ліс.

— Що то має значити, — сказав Юрієв, — вже
за три або чотири години маюдремо а що й одного
силана не здибали.

— За то багато пірваніх силанів. З рентою
ріка сьогодні не дуже мачива.

— Бог знає, що то має значити, але саме так
велика вода, така погана плоть, аж тигно мене. Я
чую велику силу у собі, чую, як мене руни сверблять,
з цілим селом хтіл би бороти ся. А ти, Іванчику?

— Також питаєш! Мон би я иначе думав. Але
сьогодні справді погане.

— А як було перед двома роками? Нагадуєш
ся, тогда — як ніхто не важив ся пести дарабу, а ми
ми. Було тогда краще — чи може боїм ся?

— Ні братчику солодий! Боїти ся, то річ бля-
та дитий. За своє жите не журу ся, бо що мене че-
кає, пайде мене й дома на печи. Я побуюю ся тільки,
що силан розбімо та відтак не обхатимо ся.

— Дурниця! Я мушу до міста. В неділю мон
несіме, а мені конче гроший, — сказав рішуче Юрієв.
Іван не відповідав нічого. Мовчки йшли далі.

Нарешті прийшли до свого силана, злягодили ся
до їди і потрутили его в ріку.

— Най Бог дасть намиле! — заворкотіли оба,
перекрестили ся і відтрутили від берега.

Вода вихлила силан як бжлину і з страшною
скоростю потіла она догін. Як тїм миготім по при-
них стрімкі скали, ялиці і горби. Але они наизли зин
свій силан. Клевотача вода рвала его до берега, зоби-
там до скали розтаращати, але они сильно терму-

НОВИНКИ.

Чернівці, 6. листопада 1906.

Історія прикра але правдива про лютого Пені.

Нині вчором відбуло ся доміроче засідання ради міської, щоб рішити справу пенсіонарія магістратського директора п. Писмека Відмана, який „задла неропрацелівані“ а слабости рад би перейти в стан супочинку, але із полішенням повної емеритури. Вказавши на „сиромне“, коли зазначити, що на становищі магістра, директора пробував він всего 19 літ, при чім місто Чернівці працювало йому вже в свою службу тих 18 літ, які він відбув на державній службі! Таким робом не достає йому до повної служби ще цілих сім літ, але п. Пені цінять очевидно високу свою діяльність в магістраті, о скільки єї мож було скомпенсувати поза засіданням в крайнім банку або в управі електричного товариства, коли не говорити про редагування „Buk. Nachrichten“ і агітаційні поїздки по селах, на яких визнавав братню словами:

„... hebt im Land der Bachein
ein blut'g Ringen auf!“

Що п. Пені грошей і часу треба, се помітно, таж вибори за плечима, а тут виїхав в останню ще в халени із власною гонівною трубою — „Buk. Nachrichten“. Хоч як сурми на них пав Пені, гуртуючи Німців до бою проти краєвий народін, які звав вірділдо „indankbare Brut“, то його голос лиш микропроголосован на букварийських лісах, абільшуючи ріпночно довідати видання „Buk. Nachr.“ В-ні добуло сурмити, навіть тільки грубих плат, але управа нім. друкарні ставала чим раз більше „непатріотична“ і виїзні замала грошей, не гадаючи даром початати „Nachrichten“. Вчора — як зачуваємо — відбуло ся засідання видду товариства „Deutscher Volksverein“, яке дові вігурувало як видавець „Buk. Nachrichten“ але і воно не гадає платити довіг часопису закладаючи, що се повинен робити той, чийм органом „Buk. Nachr.“ кляється в буці себто поручено довгі заплатити п. Відманові. Са делегация безперечно почесна, але не конче приемле! Досить, що „Buk. Nachr.“ вчора вчором вже не виїхави зовсім, а коли появлять ся то тільки як охвартний особистий орган доброти Нарманя. Оттавого духа зжив Пені, заїзо побавляючи Русинів — зійшов на мізерного генерала без армії. Диплячесь на то можна перебувати, що ніби — кажемо виразно а б и — п. Пені додержував слова і явля його „вірні“ послухали, то несабаром було. Німцікі елнатили спалати свої домівства —

„Und unsere Frau'n und Kinder
zieh'n wieder Hand in Hand
zur Heimat uns'rer Väter
ins deutsche Vaterland.“

(J. Wiedmann „Lied der Deutschen in der Bukowina“.)

„Кружок Жіночої Громади“ в Чернівцях розпочав свої діяльнісць збори, на яких порушено дуже важні і потужні справи нашого жіноцтва. Черновецький „кружок“ складає ся переважно із наших міщанок, ба він головню задля них заснований; тільки на подільних зборах як раз міщанства не було. Се ани доказ для всіх одного речиння на зборах, що самими ідеями не мож народу задоволити, йому треба дати якісь позитивні користи. Розумієть ся, що причиною несприятливості міщанства мусіло бути також як неадекватне повідомлення міщанських дівчат про збори, що повинні плати видді під розвагу з нагоди нових есентуальних сходів. По привіт вібранных предсід „дружка“ соя. Галіпоною забрала слово панна Оріса Стоцца і виголосила цікавий реферат про свій побут в Німеччині і про те, що вона там бачила і чого навчилася ся. В Німеччині, виводила п. Стоцца, панує засада, що жадної праці не треба соромити ся; кожда дівчина набуває собі там у школах о стільки екахового знання, щоб есентуально могла заробити собі на їдб. Із того виходить, що німечні школи єякові для дівчат дуже добре еренсентувані. Значна більшість еренсентувані не вчить ся того всього, щоб заробити, але лише тому, що німечне жіноцтво переселило ідею, що господариня повинна все знати, що паложить до домашньої господарині. По таких загальних виводах приступила п. Стоцца до есентуальної частини свого реферату себто обговорення суті поодиноких відділів домашньої господарині. Над рефератом розвинула ся обширна дискусія з провідною думкою: інтелігентним дівчатам треба дати екахового знання ради їх самих, бо се вже творить велику рубрику в домашній економії і біднійшій, — щоб дати їм їдб. — Пані Стощичева порушила між іншими повучу справу мізерної слуг, які задля браку широк посередницьких товариств стають жертвами великого роду матеріального низмону і часто падають морально. Тому треба би заснувати приват для слуг. Конечнісць заснована інституція для екахового образования спредсезував підтак в довгий бесіді п. Др. Стоцкій. По его думці треба би заснувати в першій ліній кухню і прасовальню; в тій же кухні учили би есентуально за оплатою інтелігентні дівчата, міщанки і селянки. З того мало би багато дівчат зиск, бо місце кухарки займають поки що скрізь лише імпортвані Польки, а наші остають ся на завжди менше вартиним „штурпаками“. Поминувши, що ті чужі кухарки ширять тут Польщу — відбирають вони нашим слугам їдб. Се-ж для наших бідних дівчат велика страта, коли знаємо, що така кухарка побирає місячно (окрім мешкання, харчу і т. д.) 10—15

громад могли набути право власности. Парох може бути в церкві тільки дякуючи толеранції держави або громади, хоч би міг був там оставати на основі законами запорученого права. То саме стало ся із будинками, які не оставають далі власністю католицької церкви. Костел в Лорд і Саге Сеур на Монтмартр уперейдуть враз із двома тисячами других ерандуских костелів на власність держави. Рівночасно подано під есептестер церковне майно, вносяче 400 мільонів ерандів, яке моглоб було отанути власністю віроісповідників товариств. Вірні не зазначають зміни півної, але духовні дуже значної. Закон есепарацийний заключає в собі великі привілеї для католицької церкви; але вона воліла убожество чим багатство, слабість чим силу, безвладність чим кріпінн норми і се було єдиною нашою помилкою, коли ми припустили щось новим протинного.

Удержавнене північної желізниці, ухвалено парламентом і палатою панів, добуло вже в есепарську сампіню. Після сего — як доносить „Freidenblatt“ — звернувшись міністер желізниці із обіжнником до надзорної ради північної желізниці, в яким вказує на ухвалене радою державною удержавнене північної желізниці а також доносить, що правительством користаючи із уваження даного радою державною обіжнним желізничне підприємство на рахунок держави із дном 1. січня 1906. Але що міністерство жел. держ. хоче перенести сю желізницю в есепарське посідане доперва із дном 1. січня 1907, тож просить надворчу раду північної жел., щоб вона даліше, аж до 31. грудня 1906, воза рух на рахунок держави.

Голод в Хінах. Шангайські місіонарі доносять, що в провинції Квантоу ширять ся страшний голод. Міліонам населення грозить голодова смерть. В кількох місцях приходить вже до забурень. Власти не в есепар зарадити сему нещастю і мимо того забороняють виселювати ся.

Події в Росії.

Рік „конституції“.

Із приводу першої річницї жовтвеного царского маніфесту виставляють часописі бізнес сего часу кріпавої „воли“. Громадянство здобуло безперечно велику свободу, тільки — завадки дуалістичну і дволичности уряду, який все ще думає про можливість повороту до давнього режиму, заплановано і платить ся за них нечувано дорогою ціною.

Ось після обчислень „Страны“ за останній рік вбито або ранено в Росії із політичних причин 16.992 люда; в сім числі є 13.391 горожан а 3611 представителів держави. Для арозуміння сего слід згадати, що за час японської війни вбито 81.187 люда... Найбільше людей потерпіло на позудии Росії, далі в столицях 2369, при чім тут полічено і тих, що згинули підчас московського повстання, далі вде центр 2086, Польща 2010, Надбалтийський край 1610, Кавказ 1536, Сибір 1096 і Північно-Західний край 851. Що до загупинників влади, то на першім місяці стоїть

юви, держали ся на середній ріш. Небагом минули вулицу ріка „Ворітца“, де вже не оден найшов есепару смерти, і впадали на широкую воду. На праві в ліво лашали села, ліс в гору; снажена вода несла їх в нечувану есепарою поє даліше в даліше.

Набливано галдія люди з берега на бісоватих корманчів і помахували головами. Криком, есепаром, маханем руками перестерігали зухвалих від далішої плавання; але єдиною за їх пересторогу був гуманний сміх.

— Ся по муть вже більше сплавів гнати, — сказав оден Гуду.

— Тільки шкоти! — відозвав ся другий.

— Ні, певно ні. Они мусять утопити ся. Вода велика, страшна. Від кози няю — не бачив ще такої есепарної повини — сказав третій.

— Злі хлопці, правда, але ніхто не годен допозати, аби они комує привиди чинили або в біді не помогли. Шкоти таких кріпінних, відважних деїтів.

— Нічо їм не станеть ся, таке їде не загине.

— А оден з них має в неділю есепар.

— А другий лашить бідну, стару неню.

Так говорили люди на березі і галдія за сплавом, аж поки він не зник за високою есепарою.

Так, Черемош підрісши у величезну ріку, був справді снажений. Брудні есепар котили ся з диним есепаром, крутили ся, перевертали ся і все в себе в глужину рвали.

Тут плаве розірвана дараба. Прибувши вода несла єї з берега в ріку і розбила до снаги. Там плаве кілька бервен, величезна аляца, крапк, морина, кілька дощон, кладка, далі в долинні есепарів дуллава перба, коло неї молоді алячки, перма, якийсь коник, игія. Десь у долинній пірваз его потік з собою і заїзо у ріку.

Шалені норманчів їдуть тимчасом без уннчу далі. Але чим даліше приходять, тим більша ріка, тим раучіиша вода.

Вже в їм якийсь страшно пробіло ся.

— Мажиби ми прибили тут до берега? Ріка все більша в більша, і не знаєть чи далі в долинні буде мож ажитись, — сказав Іван і галдія закурено на зворушену воду.

Північно-Західний край 354, на ним іде Польща 332, далі столиці 231, півдони 233, центр 221, Надбалтийський край 216 і Сибір 91. Для генерал-губернаторів, губернаторів і вишних есепарів сі дані поділяють ся трохи внакине: на першім місяці півдони 21, далі центр 20, столиці 19, Кавказ і Польща по 15, Північно-Західний край 13, Надбалтийський край 7 і Сибір 2. Найбільше кріпавий був місяць жовтень минулого року, коли убито і ранено через погроми 4082 люда.

Що до грабіжів, то їх було за сєй час 1955, при чім пограбовано на суму 6,871,369 карбованців. Земельних розпутів було 1829. Найбільше в центральних губерніях, по тім на півдони і т. д.

Незаконних друкарень і складів забороненої літератури відкрито 183.

Складах із зброєю відкрито 118 і знайдено десятків тисяч рушниць, револьверів, есепар пудів динаміту, мільони патронів а навіть кілька кулеметів.

Тільки статистика „Страны“. Але до неї треба додати ще деякі причини. Згадаймо, хоч би про заводи на примусові роботи видані судами за політичні провини. В січні 1906 засуджено 85 осіб разом на 927 років примусових робіт, в лютім 89 на 1173 років, в марті 132 на 1454 років, в есепарі 87 на 1003 р., в маю 84 на 522 р., в червні 70 на 596 р., в липні 115 на 380 р., в есепарі 194 на 1300 р. а в вересні 45 на 183 років. Загалом отже 851 осіб на 7138 років.

При кінці згадаємо ще дещо про дою, для якої мала із жовтвеном маніфестом розпочати ся доба віліного слова преси в Росії. Ось в жовтні 1905 вносило число замкнених часописів і журналів 3, число редикторів есепарованих перед есепар 3, в лютім 1905 вносило число перших вжеж 22, а другий 18, в грудні 1905 42 (86), в січні 1906 58 (128), в лютім 1906 84 (50), в марті 1906 97 (82), в есепарі 1906 31 (42), в маю 1906 49 (72), в червні 1906 64 (90), в липні 1906 56 (49), в есепарі 1906 28 (45)! Числа сі хіба мажте нимовні і ани виявляють стару правду, що воли родить ся тільки на есепарованим полі, що успіхів не може нім бути без жертв. Ходить тільки о те, щоб жертви не падали ніколи на марно, безцільно.

Револьюційний рух.

Російська поліція аж тенер вєніла найти вичовника замаху на Стоцкіна. Бул ним Розенберг, якого новітньо тамтого віктіра за уді в рабунку півної кави в Петербурзі. По замаху на Стоцкіна утіл бул Розенберг до Фінляндії, а відтак повернув назад до Росії. — В Самарі відкрито поліція фабрика бомб, в якій найбільше ся кілька готових бомб, багато стрілів, револьверів і матеріал до фабрикавання бомб. Арештовано 10 люда. — У Варшаві відкрито есепарно тайну друкарню, при ут. Лещинського, що стояла під надзором якогось урядника. В ній друковано газету, і внішні публікації для підбурювання відн. — В Кронштадті розстріляно передхетера на основі засуду воєнно-похового есепару дві дівчини, у яких найдено бомби. Обі дівчини засуджено есепару на шибенадо, але що не мож було найти до виконання сего засуду рос. салдатів, тож треба було поручити жовітрам, щоя вони винні — розстріляли.

— Гм, а я знаю? — заворотів не радо Юрій.

— Валиш, не аде...

— Ну, то левім ся тут, як вже не за пізно.

І есепар левім ся сердина, привазила вуж до есепар і кормували до берега. Відтак есепар на есепар і есепар привазила вужице до есепар, що росла на березі.

Силаз зупинили ся, норманчів радісно вітхнули.

Аж тут надлетів величезний повбок і гримнув так есепарно в есепар, що вужице урвало ся. Вода ухвалила есепар і несла дові. Се дивосе так есепар, так несподівано, що норманчів за есепар застороніли. Застороніли, але ани на хвилю, бо зараз почали за есепаром берегом бігти.

З черть години далі робить Черемош кривуля. Норманчів знали в дєсепару, що силаз мусить там попри самий берег есепар. Там хтіли они з берега на есепар есепар і есепар есепарувати. З есепарно перосекчили они кілька есепарів та есепарів і зупинились небагом на кривулі. І силаз надлетів.

Оба перекрестили ся і глибоко вітхнувши, есепар и дозину у... воду, що втінино заллеохіла і їх ливнула.

Силаз есепар за далеко під берега.

Небагом вивинув Юрій з води, і розпучливо бєрєчнє з диними есепар, привіт до берега і есепарував ся. Задиханий став на березі і галдія за своїм приятелем. Але крім великих, брудних есепар, небаючи нічого.

Аж тут есепарала ся рука а потім голова Іванова. На его чолі була рана, мабуть яносє похіно вдарило его в голову.

— Вратчину, ратуй... потоплю!... Ох, бідна моя неенья... — захропів він ще, поки его вода ухлібіла привала.

В ту мить есепар Юрій у воду, з якої лєдво шо втік. Есепар і ани. Приятель мусить він есепарувати, есепарувати або з ним враз загинути.

Але монрі, холоди есепар задержали їх обох.

зл. З другого-ж боку мала-б така школа (учили і працювали) велику вагу таку для наших дітей. Так отже далаб „З. Гром.“ з одного боку бідним людям хліб, а з другого боку зробила б і інтелігентам велику прислугу. В подібній хвилині говорив і н. уч. Ів. Герасимович виступаючи на загальному зборі товариства у Львові. При кінці поручили збори центральному відданому, щоб зробив докладний дотичний проект, так щоб в найближшій часі мож приступити до засновання тин конечних інститутів. На закінченні зборів відслідну хор жіночий „Лесеняву“ „Молитву“.

Ліцей чи гімназія? На відгортавній засіданні ради міської снідавав директор чернов. дівочого ліцею Др. Франк справоздав із видатків на ліцей; при тій нагоді порушив Др. Норет питання, чи не ліпше б було підвищити шкільну оплату, щоб мож відтак убільшити більше число бідних дітей. Рішож жадано, щоб розширити права укінчених ліцейсток і щоб заснувати для них стипендії. Підвищеною оплаті і заснуванню стипендій спротивило се багато радних; бо — казуть — то булиб „Heizatzstipendien“! Це замітніше питання, яке стоїть у зв'язі з розширенням прав ліцейсток, порушив радний Вальштайн, ставлячи внесення на переміну ліцею в дівочу гімназію. Се внесене найбільш відповідну підпорку і буде тримоване після регуляції.

Надзвичайні загальні збори тов. „Прогресиві“ у Львові відбули ся при надзвичайно часосній участі дня 2. надоліста. На днівній порядку був вибір виділових на місце тих, що позрілали ся, і голова, як також реферати економічних комісій. На місце дотеперішнього голови „Прогресиві“ пос. Романчука вибрано довголітнього члена того тов. а пров. Петра Огонівського а на виділових д-ра Загайського, інж. Корнелю і п-у Малину. „Прогресиві“ розширив свою діяльність в той напрям, що задумує організувати наряд в господарстві світані. Виділа мав багато наряд, на яких обговорено докладно проект тин організації і др. Огонівський дав зборам обширний реферат про него. Предложений ним реферат впливав з потреб нашого народу. Нарядиш у 1/10 річний, а маю того різництво не стоїть ніде так низько, як у нас. Наш біланс збіжжів усе насильний, то значить більше привозити ся до краю збіжжя, як вивозити ся. З імпортом збіжжя виже ся експорт людности. Видатність нашої різі мала, татари великі і ціна земає непропорційально велика. Різнити не має змоги безпосереднього набування чи збування продуктів. Всюди виставлений на аукан посередників-експортерів, які надірають різницю між і обертають його підтак на некористь нашого народу. Людність множить ся, а земає ні. Чим раз трудніше отже набути землі. З того користають посередники парадельні, які збогачують ся коштом різнити. Над інтересами народу завезла тяжка рука політичних противників. Де мужик руский міг би купити землю, або де ему треба поміч, там стрічаємо ся з перешкодами противників. Натомість воде ся колонізація нашої землі Маврами. З інтересами чисто господарскими подучено у нас двоюку спекуляцію: грошову і політичну. З технічною різницю стоїть справа також дуже сумно. Нашим селянством ніхто не интересує ся. Вся урядова політ іде в західну частю краю. Мужик лішений сам собі, при своїм нещасливим консерватизмі, не розуміє того, що чого не витягне в землі безпосередно, то може зробити то посередно через господарські промисли. В західній часті краю вони вже розвивають ся; у нас чинить ся що лише перші пром. Ратушок отже є невідданими. Він лежить в азучі наших селян в формі кооперації і асоціації. Сей реферат, прийнятий гучними оплесками, замкнув реферат відчитанням випрацюваного проекту організації, після якого при т-ві „Прогресиві“ мав утворити ся економічна комісія, доложена з 7 поетійних членів замощалих у Львові і з голою усіх філій, що мусить бути присутні на першій засіданні кожного місяця. Задачою секції є обняти плановою, систематичною а трезвою аницею всі області господарского жити руского вірода в Галичині. Аляда та має стремити до організації різництв і промислу різничого, промислу домашнього і в дальшій конеквенції заборничого, торгівлі продуктами різничими і промислу як не менше селянського кредиту, будити дух кооперації на всіх тин полях, давати почин до засновання спілов і інститутів господарских, промислових і торговельних, вивадувати для них підмоги в фондів публічних і старатись о теоретичні і практичне образлення людей для їх ведення. — Ухвалено також на підставі реферату д-ра Колесси реформу видавництва тов. „Прогресиві“. Реформа буде мати на відм зробити видання „Прогресиві“ популярними серед найширших мас. В тій цілі будуть вони меншими що до обсягу а цікавішими і популярнішими що до змісту. Іменно розділять ся видання нижчок „Прогресиві“ на два роди: Одні призначені для загалу членів тов., а обняжені на найменше освічених селян, а другі — призначені для розпродани, в котру до другу категорію входять будуть видання т. зв. „пожиточного (практичного) змісту, білші популяризаційні нижчоки в науки, в історію і т. д. Що до видань, призначених для загалу членів, то видання такі будуть мати форму читавок або збірників, так що кожний читач найде в них для себе щось цікавого. Видання другої категорії — на розпродаж, будуть творити одну чи більше серій або будуть виходити опорадично. Крім книжчок „Прогресиві“ буде видавати і часосні „для науки і забав“, при чім в сій

часосній містити ся буде також часті неорганізовані-організовані.

Віче рахункових урядників відбуло ся сій неділі у віденській ратушовій сали в присутності представителів міністерства, дошлино австр. скарбової дирекції, дирекції поштової і кількох послів. По рефераті ухвалено віче резолюцію, в якій висловлено співдарність рахункових урядників із загальними бажаннями австрійского стану урядничого, а також визнаючи управу союзу предиривити нові заходи в правительстві й парламенті в справі поліпшення долі тин категорії урядників.

Поворот Піріго. Телеграф доніс, що Пірі повертає ввранді, добившись найдалше на північ, але не дійшовши до північного бігуна. Роберт Пірі, один із найвідважніших і найвигриваїших дослідників, вибрав ся в дорогу до північного бігуна 16 липня 1901. на парочі владженім кораблі „Roosevelt“, який економитрував так, що напір льодовик прот його не міг роздвинити, тільки відійшов насте в гору. На полудні був припад для бездротного телеграфу і всім засоби на два роки жити. Пірі задумував порозумувати найдалше на півночі а відтак вибратись саними в суні із кількома гренадидцями до північного бігуна. На слухай нещасті мав сій план пробувати порозуміти в лютім 1906 року. Тількиж очевидно мусів він зустрінутись із невогортавними перешкодами, бо другу половину плану не думав виконувати. Із останньої його дещої до Нью-Йорского полюбу для дослідів північного бігуна, який названо його власним іменом, виходить, що він зі своїм кораблем зупинив ся в Гренландії. В лютім с. р. вибрав ся саними на північ і маю несприятливий погоди дійшов до 87 ступня і 6 минут північної ширини. По великих трудах ексспедиція вернула. В другій ексспедиції піднятий на слід відерив Пірі коло 100 полуденника новий край. Огоні хоч Пірі не осигнув своєї остаточної цілі, то все таки добив ся найдалше на північ із всіх дослідників підбігунових околиць, бож Нансен осигнув в 1905 р. тільки 86° 14 мін. а в п'ять зіг опісля Каві (Cagni) 86° 23 минут півн. ширини. Крім сего відерив він нову країну на схід від Гренландії, що лежить на столі Гренландії. Гренландія простяглася в 70 пр. азійської ексипедиції, але позв 90 полуденник ніхто не заступив ся і ціла дальша околиця оставала цілком незрита завлазією незнає, яку в значній мірі відхилив отес Пірі, роблячи тин велику прислугу для науки.

Розумові завіртя. В царю Буша, який тепер перебуває в Берліні, вступили в наділю умиротворити вірять Петере із своїми 10 тиграми і 6 львами. Підчас продукції посвятили ся він у катіт і улав, а тоді вірті кинули ся на него і важко подрапали. До кінця вкочили зараз чотири помічники і при помічч жєлєзних дрючків і саних вистрілів підогнали розкошені віртіки. Петере виліз із катіт, але зараз зліз. Погорани вимагають довгого лічення. Серед нубави, зложеної переважно із дтій, повстала із приводу сїї пригоди паника, яку тільки з трудом усмирено.

Про сушене капуста. В Франції обдирають голівки капуста аж до лачана з листів і кладуть ласте на пару днів на сухе місце, до є добрий прадукт, щоб воде з листів випарувало. Як листе добре зізнає, крас ся его в шматочки гєйба кляски, кладє ся в сито і сушуть на сонці. Потім збирає ся сїю капусту в мішон і сушуть в теплій нечі так довго, аж листе добре вичхне. Так висушене листе виглядає як сухі кляски і тратьте три часті свого обсягу. Таке листе перешовує ся в мішеу на сухім місці, але треба з часті наглядати, аби не зпогло та не гнило. Сему можна замощити в такий спосіб, що зногло листе сушуть ся еще раз в нечі. Перед вярнем мочить ся его в воді. В такий спосіб одержить ся сїяку солову капусту, яка не тратьте свого смаку, запаху і барви.

Вплив світла на кров. Як світло впливає на ріст рослин і для їх росту, так необхідно воно і для звірочого організму. Ростини і звірята, яких усунуто із під впливу світла, видіють і Проби доказали, що прилики, яких перешовувало ся довгий час в темній глибо. Колики порівняно їх пров а промій нормальних приликів показало ся, що вони ріжні, що світло має вплив на краску і сїякість крові. Проф. Фізен і Ерум в Копенгагені прийшли до досаду, що при збільшенні світла ся виводить терену, як також при зменшенні світла, збільшає ся і інтенсивність краски пров, а без коншого світла наступає малокровність. Тому дуже важливі для малокровних куполі сонні, бо — не доказує Ерум — по чотирох годинах такої куполі збільшає ся сїякість краски пров а 25 процент.

Як женять ся принци а дїччатами не шакетної прови — учить нас пруский принц Покіш своєю жєничкою в авторною Марією Суапер. Вони є двоюкою кнотера, так що між принцом а нею є велика соціальна різниця, але ушоможиває їх подружжє. Та принц найшов собі якогось збіднішого плани барона Лібенберга, який за добрі гроші звичає ся з авторною Суапер. Зараз не ціллімнім збоді подкупувала авторна баронеса за милу прислугу і — бароновою пошавула урид. От тільки і видіє ся барон Лібенберг, що стои а нею кілька хвиць перед урядником і кілька дїб півніжше, коли бран з нею розвід. Розуміє ся, що подружжє прийняв а бароновою не буде ставити ся між ними перешов.

Американський „Носені“. В Трінтоні устроїла перед кількома днями якась богата дама масовий бал, при ям мала роздати ся найважнішим масам протей. Сала заповнена нессаме гїстями. Нараз вило-

мав хтось а надпорю віно і чотири замасковані, з револьверами і ножами засосмотрєні люди входять віном до хати. Загальний сїмх заналував між гїстями а доматорях стисає їх руки зі словами: „Мені здає ся, що зажадаєте наших дорогих гїстостей!“ Розуміє ся — відкопів оден „гїст“ грошним голосом. І зараз вручив доматорю все золоті а бриланти в руки замаскованих; то саме зробили і другі дами. „Гїсти“ нішли нотім до їдальні, збрали все срібло, обвєтили і другі салі і вийшли віном на двір. Всі вібрані очіждали втерпєливо тої хвилі, коли отворять ся двір і ті чотири суди уйдуть і вони довідають ся, хто се мав на таку оригінальну їзю масковані. Але вони чєвали на дармо, бо що й до них не мали вони правности пїзнати тин „оригінальних гїстей“.

Оповістки, іменовані і т. п.

Особисті вісти. Старший поштовай директор, придворний радник Пеш повернув вже з Відня і обня управу поштової дирекції.

Головні збори філій тов. „Руска Школа“ в Стєрожиниці відбудуть ся в четвер, дня 8. листопада с. р. о 10. годині рано в готелю „Централь“ а Стєрожиниці а значайним дєвним порядком. Виділа прєсїть всїх ви товаришів і товаришок, щоб певно і точно явили ся на сї зборі. — Т. Ісаківський, голова.

Із тов. „Сїч“ в Чернівцях. На значайних загальних зборах товариства українських студентів „Сїч“ в Чернівцях, дня 27. жєтня 1906 вибрано ось такий виділа: голова, Володимир Федорович, студ. філософії; заступники голови, Іван Рожик, студ. філоз.; писар Микола Павлусевич, студ. філоз.; бібліотєкар. Цїєки Омелья, студ. філоз.; архївар, Киротюк Корнїло, студ. прав; контролєр, Лавуста Євєнтєслав, студ. філоз. Заступники виділових: 1. Осип Суховеревський, студ. прав; 2. Іван Сорочак, студ. прав; Сильвєстер Каратинський, студ. прав; Микола Пєлен, студ. філоз. Львові товариства містять ся в Чернівцях при ул. Рускій ч. 15.

Нові постєруни жандармерії будуть засновані в Волиці, в Люді Горочі, Рєсєні (чернов. повіту), в Шубранцї (заставнецького), в Марджинї (радовецкого), в Стєрєжєтах (сучавського), в Фрумєсі і Шварцєталю (німолонського) і в Кєшєванї (гуржуморського повіту).

Із кругів шкільних. Красний президент іменував пров. підучитєльну в Радєвцї Гортєнзїю Латвінюк, а етєду підучитєльну в Дорнєватрі, Лїдію Чернушкє етєлами учитєльними гр. прав. висшої школи дївочої в Чернівцях.

Із кругів судових. Обороня в справі карнітї др. Ем. Саушанського (Чернівці ул. Франца 56.) іменував апєшний суд красєвай у Львові судовим перешодником для польської мови; запрошєна його відбуло ся д. 30 м. м. в прєзидїї чернов. суду правєвого.

Конкурс на стипєндїю ім. Христєва Прункулє річно 400 кор, розписано до 1. грудня с. р. Прєзєна сїю стипєндїю мають сирєтє-студєнти прав, медїцини, техїкї або промислових шїл. Члєни родини Прункулє мають першєнство. Комїтетєти мають до подани, етєлізованих до вадїлу красєвого, прєдчитї сьвідєцтво, що вони є вірнєшого обрїду; сьвідєцтво, що походять із Сучави або в иньшїх букєвїнєх, громади, сьвідєцтво бїдєности, іматрикуляційне сьвідєцтво і сьвідєцтва студїй.

Із штуки і літератури.

„Молода муза“ і. Василь Пачовський, Жєртєва штуки. Львів. 1906. Нахладом Олєксї Калєтєчє. 3 друкєрї Мавєйчик у Львові, ул. Кєперєнна ч. 9. Ст. 46+2 кєн. Цїна 1 кор., на тоншїм шїлєрї 30 сєт. — опрєвєзє 1 кор. 40 сєт. Дїстєти можна в кнїгарнїях, а ві спєршєю вїсїлюю у авторє: Академічний Дїм, Львів. Новє виданїє „Молода муза“ шїрїнуло із новєдїтєю між лїтерєтатами, що крупували ся коло „Сьвітє“ а його видавцєв. Справу єго новєтєвє отєв завєв, поміщенє при нїмї отсєго першого випуску „Молодої музи“: Зривали ся між кількєх разів до дєту, та за кожєм разєм відчували, що наш розмїз не повєім свєбодї. Так було і з останньою пробєю, лїтерєтурним виданїєм „Сьвітє“. Тяжкою працєю дївїгнули ми його понад рієвєлє значайних проб, але під впливом грубої руїни виданїє ми привєзєли лєшїтї „Сьвітє“, не маючи в нїм своєї волї і свєбодї. Та наш гурт оставє нерозвїтї! Завєзуєм новє виданїє „Молода муза“. Вєдєвати мємє тільки оригінальні твори молодєх письмєннїків і будуть вїдєдєти вони збїрками в довільнїм часі. — Львів, дня 7. жєтня 1906. року. — Володимир Барчак, Пєтро Карманєвський, Богдан Лєвський, Остєп Луцїнський, Василь Мєховський, Сїдїр Тєрєдєлєв, Стєпан Чєрнєцький, Михайло Ядїнє.

„Ukrainische Rundschau“. Ч. 10. за жєтєнь єго вїдїшло із отєрим вїстєтом: Die österreichische Parlamentspolitik und die Polen. Von P. R. — Die Idee des historischen Polenstaates als Grundlage der sozialen Reaktion. Von Oszyp Turjanskij. — Jüdische Politik in Galizien. Von Oszias Waschitz. — Die Fälscher der öffentlichen Meinung. Von Wolodymyr Kuschnir. — Die Folgen des österreichisch-russischen Zollvertrages für die ukrainische Literatur. — Der Jäger. Eine Erzählung von Oszyp Fedjkowytch. — Bilder aus Galizien: Ein galizischer Volksschullehrer. In einem galizischen Gefängnis. Die „Amtssprache“. Eine Blüte der polnischen Kultur in Ostgalizien. — Socii doloris. — Im sondergestellten Galizien. — Aus der polnischen Presse. — Bibliographie.

Наличиям за димом маркама потпомажи не приимаа се.

За редакцію відповідає: Віктор Угрюч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 84 фр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає на не по 20 сот. від
серією. „Надіслане“ по 40 сот. від серії.
При часткових замовленнях відповідний рахунок.
Рекламацій неоплачені відомі від серії.
Буковина несе витрати редакції лише на пош-
тові збори за доставлення і залучення належ-
ності пошти.

В серіях редакційних номерів утворюються по-
рокувати на цілий рік 9-10 разів і 2-3
по пол. при наданні і вилученні.

Центральна каса спілкова.

Міністер фінансів др. Коритовський запропонував для 8. листопада парламентові законопроект про створення Центральної спілкової каси. Нова кредитна інституція буде в той спосіб організована, що підставою правничою для неї буде новий закон, а доповнюючим законом в стосовних до 9. червня 1878, В. з. д. ч. 70. Членами Центральної спілкової каси можуть бути лише спілкові каси, або інші інституції організовані на суспільно-господарській підставі, як наприклад і т. д. Вони мають платити наї, котрим ручає найменше до чотирьох відсотків висоти вкладених наї. Держава налягує до Центральної спілкової каси в міру потреби тимчасово 6 мільйонів корон, котру суму буде вона відвешувати в міру просту і потреб інституції. Сю вкладає держава не може вибрати з каси доти, доти існує інституція. Вкладає держава ручає за зобов'язання Центральної спілкової каси так само як і каси самої інституції. В разі припинення діяльності каси вкладає в акцію. Таким способом має ся вклади значне в основі резервного фонду для покриття можливих страт.

Четвертий закон дозволяє се передовсім до державного фонду дати, доти він не досягне висоти 6 мільйонів корон. По тім часі отримує він тільки четверту частку чистого зиску. Члени не мають жадного права до резервного фонду. В разі розв'язання каси має особливий закон призначати, на яку загально користуватися цією виплатити. По дотриманні резервного фонду виплатити ся з чистого зиску 2 проц. відсотків від державної вкладки, опісля 2 проц. відсотків від наї, а з решти чистого зиску знов 2 проц. відсотків від державної вкладки і відсотків, а есенціальна решта дасть ся до фонду резервного. Висноє понад 4 проц. не можна опротестувати ні наї держави ні наї. Постанови сі в для того, аби забезпечити можливо скорий зріст резервного фонду.

Окрім загальної вкладки має держава на покриття адміністративних витрат через 5 літ по 100.000 К державної допомоги, як приходи каси не вистарчають. По сім покриття припадає решта державної допомоги резервному фонду.

Центральна каса оснований ся як стоваришене, що має за цілю: піднести тих інституцій, що утворюють особливий кредит на основі спілководів або суспільно-господарських. Своім членам буде вона давати позички і інші кредити в приходах, які буде одоувати в той спосіб, що буде приймати від усіх вкладів щодня, займати ся економитованнем вклада, давати позички на

застав, акцентувати вимоги, купувати і продавати цінні папери на свій і рахунок третіх осіб а потім пере-
хочувати і заредажувати цінні папери.

Отримувати кредит будуть лише каси і то у формі отвертих кредитів або біліткредитів в біжучім рахунку а в другій ліній на вимогу Поодинокі каси союзу будуть діставати кредит посередно через союз.

На підставі, але скорше як по 2 роках породив-
лення в законопроекті видача записів довжних для довгих кредитів для спільних прагнучих і консума-
ційних. Для сеї видачі має бути складений гаран-
ційний фонд, що має зносити найменше 20 проц. від
довгих записів довжних. Підставою сех записів довжних
мають бути позички дані союзом, що належать до
каси як члени, або позички дані союзом своїм чле-
нам і цедовані касі, за потріб союзом мають поребрати
поручу як ручателі і платники.

Каса застерігає собі право ревізії супротив своїх
членів, то є союзів, а також належних до союзів союзів.

Управа каси така: загальні збори, дирекція, рада
наглядчів і головний наділ. Загальні збори вибирають
головний наділ і 8 членів ради наглядчів. З членів
ради наглядчів іменується по одному міністра фінансів,
різничника і торговця. Головний наділ вибирає двох
директорів, одного директора іменує цісар на предло-
ження міністра фінансів а двох директорів іменує
по одному міністра торговлі і різничника. Дирекція
ураджує всіма справами каси. До важливости ухвал
дирекції виникають ся принагідно, що найменше
1 директор, вибраного головним наділом.

Новий законопроект стрічає чимало труднощостей.
Против нової інституції виступають ся різні банки
тому, що нова інституція зробить їм деяку конку-
ренцію. За оснований такої центральної каси про-
мислові і великі каси для дальшого розвитку кредитних
інституцій хліборобських і дрібних промисловців а та-
кож розвиток спілководних підприємств і продукційних.
Супротив сего загального інтересу повинні заступники
відмінних інтересів менших частин австрійського на-
селення намовчати. Австрійське національне питання
досяг непереможно стоїть також колодою перед новою
інституцією.

Що до будучности каси можуть бути гарні до-
роговкази подібні інституції в Пруссії та угорській,
які добре розвивають ся і причинили ся до того ве-
ликого зросту спілкової будівлі в тих краях особливо
в Німеччині. Рівні новизні викликають значний рівні
наслідки. Прусска Центральна, каса спілкова і подібна
сі каса на Угорщині розвивають ся добре. А вони
вказують своїм розвитком на нехлибну будучність і но-
вої інституції.

Політичний перегляд.

Підвищення контингенту рекрутів. Що австро-
угорська управа військова намагає нині а данна
підвищення контингенту рекрутів, се річ добре відома;
але відомо й те, що на се підвищення не хоче при-
стати Угорщина. Вирахунок делегати ухвалили і набути
знов ухвалити підвищення видатків на армію, ані
й порабі, але те справа остаточно ще не рішав, бо
до канон і нападів треба ще й дивити — мусиш.
Знаючи ухвалу підвищення рекрутів належить не до
делегатів, але до парламенту. Правда, із згодження
і послухання австрійським парламентом військова управа
не має багато клопоту, за те німа не може дати собі
ради із соймом угорським, де на першій сесії грає
партія незалежності, яка не хоче чути навіть про
спільну армію, а не те, щоб згоджувалась на під-
вищення дотеперішнього свого контингенту. Справа ся
заострає ся особливо по останніх маневрах, після
яких архієпископ Фердинанд, як головний командант,
заявив рішучу неохочість збільшення артилерії. Осно-
вання сего бажання спільний міністер війни ген. Пітрайх
не міг добути в угорського правительства і мусів піти
на відступку. Чи його наслідком ген. Шенайсма
пошастить ся краще, що питання. Партія незалежності
згодилась ся на підвищення контингенту тільки за
признання дальших прав для угорської мови в команді,
хоч се суперечить умові корони із повільного й про-
тивним інтенціям парона... Перше вирішував із сего
нова боротьба коаліції в короні: та тенер у Відні ви-
брано іншу тактику і жертвою угорських претензій
падуть міністри. Становище угорського правительства
як умож виступи есенціальних тайних панів його
із короною в справі навідомих що досі обов'язки
концепції спростували на останній засіданні угор-
ського сойму президент міністрів др. Векерле, від-
повідаючи на інтерпеляцію посла Вашингтона. —
Міністер заявив, що остаточними часами в урядових
кругах не порушувало питання військового, а піднесав
его лише преса і деякі люди, яким ходять лише о те,
щоб заволодіти суверені в право. Що до панти, то не
є він нічим іншим, як програмою правительства,
яка була предявлена свого часу сойму. Правитель-
ство придержує ся і далі той програми і заявляє,
що не припада на себе ніяких обов'язків супроти
збільшення контингенту рекрутів. Правительство посто-
ряє ту ланку, але рішуче каже, що незалежно
від нього не буде панти мусить кождий признати
конечність підвищення числа рекрутів. Признаючи се,
правительство не признає жадного зобов'язання що до

3) С. Танасенко.

Народня школа і рідна мова на Україні.*)

(Замітка народнього вчителя.)

Народня школа на Україні, окрім усіх пере-
шод, що стоїть на стежці до освіти загально по всіх
школах у Росії, має кожному відому власну болячку,
— то рідна мова, якою вчать українських дітей по
школах. Про се не раз говорено вже, але в сії за-
мітці маємо на увазі показати читачам спостереження
над самим життям народньої школи на Україні; се,
гадаємо, повинно зацікавити людей, яким лежить на
серці справа народньої освіти в ріднім краї, — тим
наше, що еспериментальних досвідів дуже мало в не-
багатій вгазці, що до сього питання, літературі. Бу-
демо сподіватись, що з'являть ся незабаром поштові
й докладні праці про се, — а тим часом не будуть,
можє, зайняти й наші коротенькі замітки на підставі
власного досвіду та спостережень.

Для української дитини, що часто приходить до
школи не знаючи ані одного слова московського,
школа в першого-ж разу робить враження чогось чу-
жого, під її життям далекого. Дитина часто не визнає
свого навіть власного імення, вимовленого офіційною
мовою, — мовою школи; хлопчик, напри, а самого
маму знає себе за Панаса, а в школі разом з його
виходить Афанасій. Перші слова вчителя до дітей, про-
мовлені не тією рідною мовою, яку дитина до того
чула кругом себе, зразу цілком безодню кладуть у дити-
нине розуміння між дитиною та школою. Вчenni в на-
родній школі а навчання, як відомо, повинно почина-
ти ся з найлегшого; роботи повинно ся давати дітям зразу

построху, щоб їх непомітно для їх самих втягти в
шкільну науку. По народніх школах на Україні перші
місяці науки — то каторжна праця, що не по силі ні
дітям, ані самому вчителю. Намагуються дитини зна-
ти, що вчить ся призначати ся до московської мови, за-
лучувати незнайомі слова й разом учини читати — не
сподівається се просто на якусь клаузування з дитиною, яку
силою ставлять в становище якогось дурника, що
нічого в тім досадної науки не розуміє і через те не
може навіть найпростішого збагнути своїм поштовим
розумом. А з цього виходить, що більша частина дітей
з першої групи одразу знає школу, а і з тих, що
востанові на муну, велику частину треба виділити
в окремих кутках, як цілком безнадійних. Значайно по-
школах, де один учитель, діла так ведуть ся: діти
ні в дому прийшли в школу, не знаючи азбук, під-
тигаре неосвідомі для їх роботи неабаром одо-
вають од тих, що хоч трохи знають азбук; учитель
не має спроможности вести їх одною тропою
й через те мусить, як то кажуть, лишати їх „на про-
звізді судиб“. Деякі з них не бачучи з такої науки
жадної користі, видають школу, інші-ж хоч зостають
ся й уперто ходять цілий рік, бредуть „самонас“:
щось пишуть собі, щось читають, а що саме, про те
часто й сам учитель не відає, — і на другий рік
никимсь то побитом а цілі отари „тушків“ частини на-
вчались азбук. До їх приставляють нових, що знають
склади з дому, і так складається ся перша група; а
з неграмотних частину знов викидають в школу, а
другу одовають у „тушків“. Не адиновимко по наших
школах і таких школярів адибати, що ходять років зо-
дво-три й ані не уможивляють не ціли далі „доси“ (в бу-
варі). Що дає йому школа за два-три роки, яку роз-
лажала в його розвитку — се дуже було-б цікаво до-
слідити, але стежити за сям у сільського вчителя
просто часу не має. Буває навіть, що батько не на-

хвалить ся дитиною: „дотенний, каже, хлопець, ро-
зумний, повинен добре вчитись“; і сам учитель ба-
чить по виду, що хлопець і справді не без розуму.
Та минає місяць, другий, і хлопець й не з'являть; по-
сидівши „тушків“, робить ся він якимсь аатуралним,
немає порозуміння дурником; замість відповідей плаче
всю нісвідомість неможливо каліченною мовою. Про-
мучившись отак, нарешті виходить дитина з школи,
нічого не навчавшись, а репутацією „тушководного“
„тумана“ відзначається, як новий а. Франко. Часто
й сама дитина вірає, що з неї й справді не що
інше, як „туман“ і ще добре, як покинувши шкільну
науку, скоро очується ся від того удару, що в він
школа зразу прогалавнилась була його розум, його роз-
виток, забивши помером в дитині голівку неосвідом-
ним тигром. Буває й так, що з легкого почину
в школі хлопець надлого вже й осягаєт ся і в своїх
власних очах, і в очах інших людей ні до чого не-
адекватним, неадекватним, і напирати се не так то легко.

Звісно, багато слогу домагаєт ся те, що вчитель
буває часто один на кілька груп дітей і фізично не
може вперати ся з усіма школярами; але що більша
вона падає на чуку, незрозумілу мову, що робить
перші кроки дитини в школі дуже тяжкими; а тим
часом, не зважаючи на перших кроків, і далі хлопець не
підє, неосвідомий тигар зразу входить з ніг дитину,
приголомшує й астрове природний дас і адгність.

Та не легка часом доля в школі й тих дітей,
яким поштовило навчання читати й ані дитини ся
в школу. Звичинимось пасамперед на першій книжці
для читання, бо знайти доводити ся брати мало по-
внесь матеріал, яким користуват ся вчитель, розвива-
ючи духовні сили дітей.

(Даліше буде.)

*) Гл. „Нова Громада“ ч. 8.

Дрібні Оголошення малює друком (petit), числить ся по 4 г. від слова. Надрукований на звороті маркани вчотковими не приймає ся.

Пакет по 20 і 40 сотинів
у всіх антипах. 94 20—

ул. Руска ч. 8.

Замовлення з провінційний висилає ся окремі і солідно. На всім запитани охотно відповідає ся.

117 (2—6) и.

Антика Ріхтера „під золотим львом“
у Празі, вулиця Єлисавети число 5.

Артикули бромові, альбому, підтанення на лінійці, витяжки в формі карбованої, тиснення, гнотиснення, гарнітури 10 куреня, 10 пасина, кашти, бонбоньєси, вершники, мила шіточна і різні

3 друкарній товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях підзарядом Івана Захарюка.

За редакцію відповідає: Віктор Струч.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 30 сс.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер.,
на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 84 ер.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сс.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях уз. Петровача ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 30 сс. від
стрічки. „Надсилання“ по 40 сс. від стрічки.
При частійшій заміненні відповідей раба.
Рекламний неоплачений відліг від порту.
Рухомісця в редакції лише за попо-
реднім застереженням і зазначенням місце-
вості почтової.

В справах редакційних можна устат по-
розуміти ся що для від 9—19 рано і 2—3
по поз. крім неділі і свят.

Із за австрійської виборчої реформи.

(Стаття надіслана).

Стоїмо тепер в боєвій лінії на виборчу реформу. Се найновіша політична кампанія народна на тлі „вольності“. З одної сторони поступові елементи уабрені в організації нас доси болючо кривдженого люду, приготавлені до боротьби на все, що приспорило би невідому побіду з досить виразною, хоч славно рішучою підмогою правительств. По другій стороні консервативні елементи переважно із капіталістич та модерних „Raubritter“-ів. Перевату беруть перні о стільки, що запроваджені виборча реформа побачить невідомо австрійський світ. Другі ратують що можуть і вже стільки наратували, що „воєн не голоден але й нова не ціла“.

Пригадуємо ся ближше поодиноким відділам бор-
ців. Яка їх задача? Який їх апел? Чи хочуть до-
бути рівне право для кожного брата-чоловіка? Ні!
На їх прапорах написані слова: здобути як найбільше
мандатів для своїх націй. Це наші думи не усуває
ся принципу інтересів і сим разом. Змагає увести
закон справедливої виборчої ординації, який дав
би заохочу всім народам Австрії розвивати ся в на-
прямі економічній і соціальної, визнає і сего разу по-
літичного розчарування. Шкода тільки, що не визначив
сего референту н. др. Лепер у своєму рефераті на
спомин наповняв упрямий догматизм каст сего століття.

Отже обставини є й причиною, чому всяка
реформа виборча в Австрії розліт ся тинісною кар-
катурою. До сєї каркатури причинили ся головні
брати Польня в той спосіб, що, визнавши Русинів
при байдужності заохочуванню супроти сего рабінства
других австрійських націй. Коли би заступником ав-
стрійських народів були борили ся справедливо і по
людському за рівним правом для кожного австрійського
громадянина без різниці його мови й віри, тоді і по-
одинокі нації були би дістали число заступників, яке
ім дійсно прислуговувало. В той спосіб була би
зближена ся що найменше яких ніс сотні дів до роз-
в'язки національного питання, яке мусить скорше чи
пізніше рішавсь в цілій Європі.

Теперішній устрій держави такий штуч-
ний і слабкий, що не в силі видержати стремління до
природної вольності дучених порозиданих частин
народів. Погляд, що інтереси національні другорядні
супроти інтересів держави нині нагдо застарілий. Не-
національна держава має рацію існування аж тоді,
коли заохочує повну рівноправність всіх народів, із

яких вона складаєть, одним словом тоді, коли вона з'органі-
зована на основі національної автономії. Та найвід-
повіднішою формою розвитку для кожного народу
є його політична самодільність. Ми бачимо, що націо-
нальний принцип згуртував маленькі італійські держави
в одну велику національну державу і стремить без-
перестанно до того, щоб привласни тюр до чужих
держав, прилучити до себе. В Італії переважають ся
братні побіди, а починає надувати національний су-
новій, за той рішаєть ся питання соціальне. Нині-
шня стала від часу злуки поодиноких маленьких
держав також могутньою державою національною,
дарма що стигає на свій прапор п'яма через
угай чужих народностей для низискування своїми.
Ми бачимо також, що заводять ся на Балкані, в Ро-
сії, на Угрі, і т. д. і т. д. до сїр між поодинокими
націями а щоденною боротьбою на ножи. Пораж зрозу-
міти й нашою народом, що ніяка нація не може
принести себе в жертву для існування чужої дер-
жави, але що час подбати й самій про себе! М. Д.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Середове засідання ради державної розпочало ся
о 12-й годині в полудне. Заст. през. Кайзер по-
відомив, що краєвий суд у Львові зажадав видати
посла Брайтера за переступство § 487 крим. закон.
і §§ 19 і 21 зак. прас. — Інтересанти внесли між
іншими: пос. Ерб в справі управління кватирок
громадської служби урядників, пос. др. Зомер
в справі виплати пенсійностей сиротам і побічних
участків в сиротних шпиталях, пос. др. Помер в справі
призначення дорожнього додатку для державних уряд-
ників нижчих рангових клас, пос. Ход в справі
управління службових обставин єдинарної служби,
пос. Доберніг в інтересі судових позивів.

По тім приступлено до дальших обряд над-
загальним внесенням посла Гесмана. За-
брав голос генеральний контра-бесідник др. Тапчар
(словинський алберт). Бесідник заявив, що його пар-
тия вала виборчу реформу в свою програму, коли
клерикали про неї й чути не хотіли. Але тепер не
розходять ся о загальне право голосування; проект
комісії для виборчої реформи се такий дивний антир,
і обов'язком его партії було доложити свій сил, щоб
та хатачина не стала законом. В дальшій виводах
називав бесідник Гесманові внесення парламентарним

меморіум і думав, що справоздане посла Лепера не
є его справозданем, (бож за добу не мож алати спра-
визданя), але походять від правительств, Славян,
а головні Чехи і Польня, не в комісії тапчину, але
не може задоволити Славян. Що в комісії працювало
ся прихильцем, про се свідчить факт, що корона при-
нала на парламентарних міністрів, в чім бесідник ба-
чить часто підкупство, яке стоїть під честю парла-
менту. Далі підносить бесідник, що Країну тракту-
вано дуже несправедливо, а що мають відіграти
Молодечки. Однак річ неможлива, щоб Славян
згодив ся на те, щоб виборчу реформу надужити в цілі
випародовлення. А що бесідник має такий випадок
перед собою, то мусить голосувати проти внесення.
Пос. Штаттін ставить формально внесення на закін-
чення засідання (засіданий самі). Внесення відхилено.
Генеральний про-бесідник др. Шонфелр підносить,
що виборча реформа вже достигла, ба навіть пере-
стигла і що внесення Гесмана дійсно нагдо. Против-
ники виборчої реформи хотіли відкупити єї, але
в своїй інтересі. Бесідник просить, щоб внесення Ге-
смана прийнято. В ділі фактичного справоздання гово-
рили гр. Штернберг, Крамарж, Плячон і Калозач.
Пос. Прашек (чеський аграрій) заявив, що его пар-
тия буде голосувати за внесення, але лише тому, що
більшість чеських послів обіцяла народом, в повній
палаті поправити те, чого не вдало ся їм в комісії
осилити — і вони (аграрі) прилучуть ся до більшості
заступників чеського народу. — Коли приступлено до
голосування над наслідком внесення Гесмана піднесли Ве-
сідник страшний крик, не перебираючи в словах. Слав-
ян батер, кримінальні і т. д. не були найгірші. За
внесення було 227 а проти него 46 голо-
сів. Проти внесення голосували обидві групи великої
послівності Весідник і чеські радикали. 152 послів в го-
лосованню уклали не брали; між іншими адержали ся
від голосування послів рускі.

По короткій перерві засідання приступили палата
до другого читання виборчої реформи. Віцепрезидент
Зачек уклони слова справоздання др. Лепера.
Тут зажадав слова пос. Грубан в справі
формальній, якого ему не уклони, бо референт вже
почав говорити. Весідник підніс знов страшний
крик „перешкоди“ сніжками і не перестав аж
до ніща бесідни референта Лепера. Бесідник (Лепер)
підніс, що день, коли внесено законопроект вибор-
чої реформи, буде в історії австрійського державного
устрою днем великої історичної ваги. Внесення, які
ставили комісія, творять компроміс в палаті заступ-
ників партій і коміцій тут заступників послів.

2) С. Такасенко.

Народня школа і рідна мова на Україні.

(Замітки народного вчителя.)

(Даліше).

Як відомо, автори перших книжок для читання
в народній школі, складаючи ті книжки, пишуть
того, щоб з самого початку школяр бачив там усе
знайоме йому, близьке. Для цього слова добірають ся
з звичайного застаткової сільської мови; в статейних
оповіданнях ся про знайоме дітям близьке життя, про
все те, що оточує дитину вдома: поле, життя злібо-
роба, домішка, рідна хата; за найкращий матеріал до
читання вважають ся народні казки, пісні, загадки,
приказки; малюнки також добірають ся такі, щоб ді-
тям, глянувши на малюнок, сразу бачила в розумі,
що намальовано в книжці. Мова байок, казок, при-
казок, пісень — то рідна дитини мова, і все те зна-
йоме їй з домашнього життя. Таким способом перші
книжки до читання складають ся для школи у Мо-
сковщині. Що-ж до школи народних на Україні, то
окремий підручник, приготований до українського
народного життя, немає і українські діти повинні
вчитися по тих книжках, що складають ся для дітей
иноземної народності. Виходить, ніби й автори сих кни-
жок і всі службовці народної освіти змислили ся
і признали, що загальні закони виховування дітей на
українській народ „не распростаються“.

Третья тільки поганити на те, як відбуваєть ся
вчення в нашій народній школі по цих книжках,
щоб уявити всю їх непридатність для шкільної на Ви-
рні. Тоді як дітям московської нації все, написане
в книжці, рідне, зрозуміле, — українським дітям мало
не на кожнім слові — загадка.

Хлопець знає хату, а в книжці написане веба,
а в тій ізбі і кругом неї все щось чуже, невідоме:

„полати, дучина, дучинко, колибель, зануля, катані,
саравані, кушані, ошні, гузно, прасло, каті, рата
і т. в. На ілюстраціях намальовано теж усе чуже:
„веба“ незнайомого стилю, чужа природа, люде в ино-
мусь чужому вбранні, шоварі в лативах, а довгим
чубом, зовсім не того типу, що вимина діти бачити
в себе у селі; середина хати в московському пічю
й „полатинах“. На всіх цих малюнках не те, що ба-
чути українські діти, усе те чуже їм, далеке.

Читає хлопчик у книжці: „Народная пісня“.
Від учителя дізнаєть ся він, що то така пісня, яку
співали народ, значить думки собі, така, що може
опівати і в нашому селі. Але читає далі: „Сладко
піль душа-солонюшка“... або: „Ніч-ла дісу, дісу те-
много вылетала ступишка сьрих тусей“... „Разовемь
мы борець“... „Кань у насъ ли на кровельхъ, кань
у насъ ли на крапивохъ“... і т. в. і т. в. Чи хто
з дітей чув коли, щоб у їхньому селі співали што
щось подібне? І в хлопця в голові виникає думка,
що ті пісні, які співають у його селі люде, то не
справжні народні пісні, а якісь мужичі вигадки, яких
грамотному чоловікові не слід і соромно опівати,
і ввесь сільський знайомий йому люд з його життям,
з рідною мовою, — то і не справжній народ, а так
називають собі люде. В інших же дітей непомітно загра-
даєть ся в душу недовіра до книжок, бо вони бачать
у їй правду і через се вже так і знають дивитись
на книжку, як на якусь дурницю, вигадку. І ті і другі,
вийшовши з школи, все так не стануть співати мо-
сковський народних пісень; замість, напр., пісню:
„В неділеньку рано, як сонечко зішляло“ ніхто не по-
чує, щоб українська дитина, або молодий заспівала:
„Видала моя матушка далече замуж“. В селі як по-
чуєть швидко вулгарні, фантастично пошарпані ро-
манси, бесідники та салдатські пісні, — ніж народню
московську пісню. Доводять ся часто помічати, що
московські єнітети та звороти мови протинні україн-
ським дітям і дорослим нашим людем. Музику мо-

сковського народного стилю не розуміли українські;
московська мова народна незугарна виникати над-
людська в душі українця; народні єнітети московські,
як напр.: „молодушка, разладушка, пасаточка“ то
що прикро прамають утє українцям, і не мож
шнребуть по серці. Немає, адить ся, в українських
школах більшої кари школярям, як загадати аличити
на пам'ять ніяка раддіа з московського народного
епосу.

Поставте поруч української дитини московську
і загадайте їм читати, наприклад, байку Крижана.
В той час, як у хлопця московської нації при читанні
всїх істот говоритиме, як слова байки вимовляти
муть ся легко і плавно, в той час як він глибоко
розумітиме і життєву правду байки, і праду народ-
них вигадок, — у нашого українського хлопця чи-
тання виходить мляве, мудне, одноманітне; а коли
читач сиробує дати своєму читанню інтонацію, то
зразу виявлять ся, що вона вимушена, навчена і не
відповідає змістові; не помітати як також у хлопця
й зацікавлення тим, про що він читає.

Загадки, приказки, — а особливо загадки, —
загадування і розгадування яких так до подобі ді-
тям, — а й ті не цікавлять дітей, знову-ж таки чере-
те, що вони „чужі“ і змістом і формою, викладені
нерозумілою дитині мовою, — всі вони здобуток чу-
жої творчості.

Таким побитом виходить щось абсурдне, некро-
зуміле: ті елементи в перших шкільних книжках, що
зводять ся авторами книжок зумисне, щоб полегчити
дітям науку грамоти, щоб не розвинути школи з до-
мішкою, щоб зробити шкільну близькою до дітей, —
всі ті елементи в народній школі на Україні мля-
ють ся найбільше незрозумілими, найчужішими, най-
непотрібнішими і найтруднішими частинками книжки.
Та-ж поміч, яку могла-б і повинна дати народній
школі на Україні багата українська література, марно
тило на велику школу дітям і нині справі народної

Дрібні оголошення наклади друком (petit), виходять як по 4 с. від своєї назавантажувачі за кожен рядок постійним чи тимчасовим об.

Артикули бронзові, азбобом, підставки на листі, злиття в формі коронівців, талісманів, талісманів, Гарибурна до Куреня, до насина, злиття, бойоварів, Червожж, Мала підтримка і підтримка

ПЕРЕДПЛАТА НА „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сс.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів року 4 карб., на місяць 1 карб. 50 сс.
в інших державах: на цілий рік 32 гр., на пів року 16 гр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 гр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 гр.
Поодинокі числа 10 сс.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях уз. Петровиця ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сс. від строку. „Надсілля“ по 40 сс. від строку. При частійших наміщеннях збільшують роботу. Рекламний місячний місяць від строку. Руконісся вартість редакція дає на поштові відрахування і залучення наложити поштові. В справах редакційних можна устатити по-розрахунок на цілий рік від 10—15 руб. і 2—3 по год. від місяця і плати.

Як нас покривджено!

(Примови пос. Ю. Романчука в генеральній дебатові над виборчою реформою, виконаною на 446. засіданні XVII. сесії парламенту д. 8. листопада 1906).

Висока Палато! Коли п. президент міністрів, хоч він тепер впрочім не присутній, а певним одоволенням впадує на те, що проложено виборчої реформи дійшло вже до другого читання, то його радість при- озвонюють до певного степеня дві обставини.

Перша се те, що ресерт комісії для виб. ре- форми увійшов до палати не аніжним дорогою, але заправ ся до неї хильцем а поміжовим регулярином на- рад парламенту. (Дуже слушно!). Ніхто не опрону- нув заводу, що внесене посла д-ра Гесмана, іменю в свій другій части, протинуть ся регулярином. (Так є!). Бо коли він покладає ся на § 42. регулярину на- рад, то всеж така не углядяно прятим § 36., після якого до другого читання якогось сирпаодани приступав ся аж тоді, коли посла мали ресерт в ру- ках вже 24 години. (Притомування). Правда, супроти сего підноситься ся, що вишшою дорогою виборча ре- форма була-б на двенний порядок не прийшла, або була-б прийшла дуже пізно, бо проти неї ведено обструкцію. Але-ж я думаю, що коли-б виборча ре- форма була переведена дівсно на підставі сирпаоди- вості, коли-б вона підновила оправданним бажанням народів, то єї вороги не вважали би ся вступити в обструкцію, або — коли-б і вступили — то та обструкція дава-б ся легко побороти (дуже слушно!) і тоді виборча реформа, побілявши своїх ворогів, увійшла би до палати в тричому а не перепрадала-б ся там, як тепер — повільно.

Друга причина, що заважала радість пана президента міністрів є та, що між послами, які не голосували за наслідство внесення п. Гесмана, були як раз найбільші і найвразливіші прихильці і прихиль- ники виборчої реформи. А чому не має загального одоволення зади сїї реформи, постарав ся висловити в можливо об'єктивний спосіб. Вперед буду говорити із становлення загального а потім зверну увагу на відношення Русинів до виборчої реформи.

Виборча реформа має мати супроти дотенеріш- ної виборчої ординації — чотири прикмети. Нове право голосовання має бути загальне, рівне, безпосе- редне і тайне. (Оклик). Загальне право голосовання мали ми вже й тепер, хоч правда, лише в одній ку-

раті; через реформу не розширено права голосовання, ні оден чоловік, що не мав до тепер права голосо- вання, не одягне те право тепер. Що до безпосере- дности голосовання, то те право було вже й до тепер в денальних краях. Тайне голосовання було вже також в цій кураї. Найважливіша отже прикмета виборчої реформи має дещати в рівності права голосовання. (Дуже слушно!).

Пригляньмо ся трохи ближше тій рівності а най- домо, що таке рівність нема; на перше, зади нерів- ности поодиноких виборчих округів а одним і тим са- мим краєм; по друге, зади нерівности між пооди- нокими громадами і по четверте, зади нерівности, яка викидає із сего всего між поодинокими індиві- дуумами. (Дуже добре!). Мої панове! прошу гавнути в тім огляді хоч би на Дог. Австрію, на Вієну. В центрі міста мають право вибрати посла вже 12.000 мешканців, а в вишнім пеніті, Фаворітен, при- падає се право аж на 117.000 мешканців, отже на 10 разів більше число. Отже коли який виборець пе- реведе ся в центрі міста до Фаворітен, то припадає йому лише десята части того права, яке мав в цен- трі міста. (Оклик).

Або пригляньмо ся Галичині. Оден крайовий пеніт вибрав одного посла на 18.700 душ; коли-ж би якийсь мешканець сего крайового пеніту пере- селив ся на село, а іменю до Східної Галичини, де аж 280.000 мешканців (слухайте! слухайте!) вибрав ви- шавді двох послів, то припадає йому лише деся- та а може навіть лише 15-та части того права, яке мав у Бранові.

Та пригляньмо ся поодиноким краєм. В Со- льногороді на примір припадає оден мандат на 27 тис. душ, в Фарапальбергу на весонини 30.000, в Дамь- ціві на 58.000 а в Галичині аж на 68.700 душ. І де- ж тут та рівність?!

Однимок найгірше виражає нерівність між пооди- нокими народами і сю справу позволю собі обгово- рити докладніше. Найблинше стоить Італія, у яких оди посол припадає вже на 38.000 душ. Коли пере- січно оди мандат припадає аж на 49.674 душ, то вони місто 15 — дістають 19 мандатів, отже о 4 мандати більше: через те стоить вони о 23 і пів проц. дівше. По тім приходять Німці. У них припадає оди мандат на 39.400 душ. Після чогоа голоа належалоб ся їм 185 мандатів, а після реформи виборчої діста- ють вони 233 мандати, отже вони стоить о 48 мап-

датів або о 26 проц. кориснінше. (Слухайте, слухайте!) Потім ідути Румуни і Словинці; вони дістають те, що їм пісхи їх числа в державі належить ся. За ними одідути більше або менше уособлені народности. Між ними вишній оглядом найбільше — Польки. У них припадає оди мандат на 51.500 мешк.; вони дістають 82 мандати то є о три менше, як їм належить ся, стоить отже о 3 і пів проц. гірше. За ними оді- дути Сербі й Хорвати або — як їх офіційно на- звивають — Сербо-Хорвати. У них припадає оди мап- дат на 54.500 душ; їм дано намісці 14 лише 13 мап- датів, так що стоить о 7 проц. гірше. По тім прихо- дять Чехи — у них припадає оди мандат на 55.500 мешканців; намісць належить 120 мандатів, одораку- ють вони лише 107, так що стоить о 11 проц. гірше, — хоч се дуже дивно, що як раз нарід, який займає по Німцях перше місце, поносить таку страту. Та се мож се перетерпіти.

Тепер приходжу до положення Русинів. (Слу- хайте, слухайте!) У Русинів припадає оди мандат аж на 102.300 душ! (Слухайте, слу- хайте!)

Відповідно до числа русинів населення на- лежить ся Русинам 58 мандатів, а ви- борча реформа дає їм лише 33 мандати, отже о 35 мандатів менше. (Пос. др. Кос: І се ще більше!) при чім і се по певно чи вони ос- гнуть хоч бодай тільки мандатів. (Живі оклики). Ру- сини стоить отже о 106 — словами 106 процент гірше, як стоить повинні. (Слухайте!)

Чим можна вимагати від Русинів, щоб вони ра- дували ся такою реформою? При тім треба мати пе- ред очима, що між всіма партіями і народами сїї держави не побивав ся ніхто більше за виб. реформу, ніхто не був єї більшим прихильцем як Русини, не ви- ключивши навіть і соціал-демократів.

Мої панове! На початку місяця марта мали Ви нагоду при обговорюванні цього внесення по- чути а уст, які в сім огляді дуже компетентні, іменю а уст єго експертний пана презеса „Кола“ рид. Абра- гамовича, що Русини відбули до того часу яких 1000 публичних і сиво тільки довірочний зборів зади по- порта виборчої реформи. Від того часу минуло вже місяці місяці. Кілько то зборів відбуло ся за той час? Тисячі петицій вилузло до сїї палати, та що й інші вивавають що дні цілі стоса петицій в справі ре- форми виборчої. Щось подібного нема може у кожного народу, як у Русинів, щоб всі партії без ріжниць

а) С. Панасенко.

Народня школа і рідна мова на Україні.

(Замітка народнього вчителя.)

(Даліше).

Кому відомі таємниці снів: мглою, крути, ви- щик, облучень, купань, той уявляє собі добре й пар- тиву замірює, і „мичка“ на „облудч“ і т. в. Яким картина постане перед очима української дитини, коли вона про слово „мгла“ думає, що то по польському „мгила“, слово „проті“ читає „прогті“... „Вура моголою небо проті“... „Алеж як то можна проті моголою? — гадає дитина, — поминаєй проті про- ють, то так, а моголою... та ще бура... — небо? Вітхне бідо хлоп'я і вже без думов барабанить як у стінку: „Вура мглою небо проті, вітрі сивжине круті“, — хоть, мов, не втями, про що воно саме говорить ся, то хоч потішу себе гучним ритмом та римою.

В одній школі єразу: „рука боювоць золоті устала“ школяр навчив так: „рука боювоць золоті устала“. І вже учитель як не силнував ся навчити правильно читати сїє єразу, а все там і на випуск- ному ознамені хлопцеві читав: „рука боювоць золоті устала“. Коли московська дитина читає єразу: „Ян- ция сидить на облудч в тудуї, в прасиньх лущаї“, — то для неї тут усе ясно, як божий день, внаш дитина в цій єразі нічого не розбере. Чита- ючи книжку чи то в школі чи дома, школяр не може спинити ся довго на кожнім незнайомім слові, бо то будоб не читання, а „розшифровування“; щоб добро розуміти читане, треба добре знати значіння всіх снів, треба зміти перекласти в умі московські слова на українські, бо а усього поняттями й уявленнями в укра- їнських дітей звичані не московські слова, а україн- ські; а коли багато снів і зворотів мови діти воєсім незнайомих, і довго міркувати над читанням не пра- ходить ся, то а прочитаного хоч і влімаєть ся зміа- точок якоїсь думки, або якийсь образ, але все то зда-

єть ся їм далеким, неоновим. Ясної думки, ясного уявлення не вичитає школи український школяр із московської книжки, і постичає річ московських пись- мовників чужа нашим дітям і не робить ніякого вра- жіння на дитячу думку.

Одно з найголовніших завдань школи — роз- винутти розум у дитині, розбудити в неї думку, зро- бати її шестрими та гострими. Тим часом від довгого, безглуздяного такого читання дитячий розум, його зліб- ности не тільки не розвивають ся, а навіть, при- тупляють ся. І хто читавешав — не як ремесник, а як справний педагог, — той напевно помічав, що а дітей, воєсім неграмотних (у нас), думка далеко заправішій, далено жвавішій, ніж у дітей, що побу- вали в школі й довгий час неосвідомі над вишколю.

Тепер подивим ся, як в українських школах ви- ковуєть ся „дар слова“ у школярів. Хто прислухав ся до мови писемників людей України, що мають звичай балакати по московсьому, той певно знає, якого „дранорочія“ навчає московська грамота. Вжи- вання снів не в тім значінні, що їм належить, грубі помилки в зворотіх мови і а наголосах, курьозна мі- шанина снів московських поруч а українськими, — все це робить „русскую річ“ Українця не тільки чимсь смішним, а й безглуздим, так що не єразу й про- думієш, про що саме людина хоче сказати і хіба тільки догадаєш ся. Теж саме, тільки що в більшій мірі, можна бачити в народній школі. Переказуваєть прочитане, ріжкі завдання, розмовлять а учителям школяр повинен єразу московською мовою, яку він іше мало чує і в школі. Картина уроку од цього ви- ходить якась дала, безладна. Стоить школяр перед учителем, уші почервоніли, ніг струмками залива йому лице, а він бильноче: „наз єтого числа вичи- стити єто“... або: „воно бачило... солодей який за- повоєт“... Учителю намагаєть ся поправляти безглуздо „русскую річ“ школяра; школяр хвилюєть ся, жали напружались йому, зоб зморщив ся, очі збараніли. Кожне слово родить ся у його на світ у мукх та потугах. Видно, що десь там у його глибоко троне- щєть ся жива розумна думка, видно, що дитина

а усеї сили прагне розумом, щоб висловити її, алеж вона не може того зробити, бо не має ні звички до вимовлення московських снів, ні знаєсу їх, і в годові в неї повинна разом іти дуже складна робота: навч- нувати свої думки, висловляти її собі по своєму, а по тім шукати у своїй пам'яті московських снів і пере- кладати свої думки на московську мову. Колиж що до сього хлопцеві дотепний і має жвавий розум і знєт, то жаль тоді дивити ся на його, бо більше мукх сити- ть ся в його очах. І така нудота тягнєть ся в школі день-у-день цілі місяці, роки. Нарешті діти звичають до неї і вона робить ся чимсь звичайним, і тільки учитель вступить у клас, почне урок, — обачча а дітей єразу перемінюють ся: на їх з'являють ся на- раз тугости та глухости, немов увесь клас пібрало а недерік, тай та а ідіотія. Але тільки учитель за- балакає а дітьми про бильше їм життя їх рідною мо- вою, — і немов свіжий вітерець пройде по дитячих обличчях: вони єперну адовоано перегадують ся, зморщив а закинутих на обличчях починають роз- казувати ся, а від доба починають бликати євні розумні очі, а дитячих уст чуєть ся дотепні речі, жваві а веселі, пам'яті руху а дітей стають шильшій, і адить ся, що а їх плечей тільки що сивнуто важ- кий тягар, який не давав їм ні говорити вільно, ні думати. Ще помітніше перемінюють ся діти ви- шноши а класу на перелинку: самі безнадійні, без- надійні, безсоловесні „тупиці“ а класі, на дворі, на волі аніть роблять ся самими бідоними а самими го- стрими на мову.

Нам відомий такий факт. У одній народній школі між школярами гавнив ся чудовий оповідач казок, байок, усених випадків із об'єсного життя. Тільки, бунало, л'являть ся він до школи, як араз бідо його школярі збирають ся а дружок і він починає про що небудь оповідати. Діти очей а його не зводять і роти зороскривають. Уже й учитель увійде у клас, а вони мов зачаровані, не одходять од оповідача, і тільки після того, як вже учитель одить ся, вони з неспо- коєм розходять ся по своїх місцях. Сїє хлопцеві на уроках довго та вперто одстоював свою мову перед

однодушно стали за виборчу реформу. Ба, що ще більше! В другій половині січня була у цесаря руска депутація із трима церковними князями на чолі, митрополитом львівським і перемисльким та станіславським єпископом, і просила о справедливий виборчу реформу. Однак, як і правительству спонияло прихильну обіцянку Єго Величества, се поклянує теперішню передлому виборчу реформу!

Із багатьох сторін кажуть Русинам тако: Русини найбільше користають з нової виборчої реформи, бо до тепер мали вони в Галичині лише вісім послів, а після нового предлому одержать 28 послів, отже більше як в тричі. Се повторює ся без перестанку в прасі, се чуємо в палаті від різних товаришів, ба, на се поклинають ся й члени правительства, мимо того, що ми декавали тут своїми бесідами неспівданий тих закидів; мимо того, що ми опростували той ексцентричний погляд в окремих письмах, яке було роздане всім членам палати і яке прилучено як позичку до економічного протоколу — і мимо того, що се опростував нам заступник в палаті для виборчої реформи. Отже мені приходиться ся ще раз опростувати сей погляд. Після дотеперішньої виборчої ординації мають Русини законну можливість, вибрати в Галичині 22 заступників, 22-ох при загальнім числі послів 425. Після виборчої реформи мати мають Русини можливість — знов лиш законну — вибрати 28 послів при загальнім числі 516. І деж той великий адобуток? Де той великий хосен? Та — ніде правди діти — кажуть нам: Алож бо ми не маємо тих 22 мандатів, лише 8, се наш фактичний стан посідання. Алож, що тичить ся фактичного стану посідання, то він в Галичині натурально — або ліпше связавши ненатурально, але дуже штучно підготовлюваний званнями середствами — є дуже змінний. Були часи, як року 1879, коли між 353 послами мали Русини лише чотирох заступників, року 1885 лише 5-тих, а в році 1891 7-ох. Але були також часи, як в році 1873, що між 353 послами австрійського парламенту налізало 16 русинів заступників. В році 1897, коли утворено V. курію, мали Русини 9 заступників, а від року 1901 лише 8-ох. Так видить, мій панове, як дуже змінний наш стан посідання; щож тоді маємо уважати дійсним фактичним станом посідання? Коли взагалі хочемо робити порівняння, то маємо порівнювати лиш щось однорідне; так отже можна порівняти законний стан посідання з законним, а фактичний з фактичним. (Примем). Теперішній законний стан посідання виносить 22 мандати між 425, супроти будучих 28 між 516 мандатами. Фактичний стан посідання був в минулім часі не рівний, а який він буде в будучности, того нині не можемо знати; ми не можемо знати, чи дійсно дістанемо тих 28 мандатів, або чи дістанемо далеко менше число, коли вибори буде ся далі тралувати в галицький спосіб, так як до тепер. (Так є!)

Отже нема чого нам витягати, що ми досягаємо своєю реформою великий адобуток, не дивлячись вже на те, що при фактичнім стані посідання треба мати на увазі ще одну обставину. Треба розрізнити між правим а неправим станом посідання. Припустім, що хтось набув неправий стан посідання, а відтак має ся там з уряду урегулювати відносини посідання. Отже в таким случаем не буде міг справедливий судья брати незаконний стан посідання за основу свого постанову. А така як раз обставина заходить у Русинів у Галичині, яких позбавлено їх прав

ного стану посідання несправедливими, протизаконними засобами: виборчими надужитими, тероризмом і виборчими шахрайствами. (Ойласки). По при се треба угадати ще одну обставину іменно те, що стара виборча ординація Русинів значно придала, отож вони мусіли викидати від нової ординації загалом теї кращі.

Коли був намір перевести бодай адебітна справедливу виборчу реформу і то найкоротшою дорогою, то найпростішим способом на те було розширити у відповідний спосіб дотеперішню V-ту курію і усеунити всі другі курії. Але вонд так не стало ся і виборчу реформу переведено в зовсім инакший спосіб.

(Конець буде.)

Політичний перегляд.

Венерасе про загальне голосоване. Давнішню вже заповідану інтерпелляцію в справі заведення загального голосованя в Угорщині виносим, пос. Вайда на суботнійшій засіданню угорського сойму. Згадавши про те, що теперішнє правительство переняло на себе заведення загального, тайного, рівного і пропорційного голосованя, на яке идуть із несупокою широкі верстви люду, без огляду на національні ружниці, поставили ми питанє, чи правительство задумує проєкт виборчої реформи агадити й предложити надаліше до 19-го мая 1907, а коли ні, то коли і на яким усякім гадаю ново предложити палаті законпроєкт про загальне голосоване. Коли-ж правительство того законпроєкту не хоче предложити палаті, то пос. Вайда запитував, чи воно є схильне до того, щоб заявити се отверто і чи воно вважає можливим таке поведення, із його програмою супротивно, так уможливити, щоб найменша воля монарха не була своєю промітою та щоб рівночасно було усунене неспроможенє має народити, які стоять остронь від закононодавства? На сю доволю неспрямну інтерпелляцію відповів през. мін. др. Венерасе безіменно викинувши. Передовим зачав від витяку, що інтерпелляція Вайди є радше звернена нова вікна палати на до неї самої, щоб викликати позір, що ось то правительство не думає додержати точок своєї програми. Коли-б інтерпеллянт був справу розважив поважно, то після думи др-а В-ого, не міг би зробити правительству закиду, що воно час марує; члени кабінету заходять ся після своїх людських сил, щоб сповнити свої задачі. Але ми виконуємо, каже В-а, наші задачі по черзі, як що вважаємо можливим і konieczним. Ми своєю програмою не поминемо і додержимо також те, що обіцяли в справі загального голосованя. Можливо, що ми переведемо його, здійснюючи всі поступати демократичних принципів, щоб до законодавчої праці допустити всі позичані й спосібні чинники. Однак-ж годі нам згадати неспроможну і неперетворну працю, ми не думаємо ввести в рівнозначне положення тисячлітніх традицій всего народу, ми хочемо напевнити історичний розвиток всего народу на будуче, а передовим забезпечити національний характер своєї держави. І як раз інтерес суверенности народу визнає, щоб сповняла ся дійсна воля народу а не воля агітаторів (!). Реформа установить також конституційні гаранції, але може статись, що вони винадуть инакше, як се собі пред-

ставляє д. інтерпеллянт. Правительство має восторонну заперу новачного поступу і демократичного розвитку. Але як раз такі атани як передбачення викликають у правительство сумніви та можуть мати лише той наслідок, що вони реформу опізнять, але се має не сминити в нашій праці — Ім собі відповіди, яку магнатеий сойм приймає із навалом до відома, виходить передовим, що угорське правительство задумує виборчу реформу проводити, а як єї внесе, то спростувану в той спосіб, аби на даліше залернати наповненє теперішньої магнатеий над мадерськими селанами й робітниками та зберечи й на будуче національний угніт немадерських народів в праці корони сьм. Стозана.

Вибори до моравського сойму, які вперше відбуваються ся на підставі національного кхастру і загального голосованя, розпочали ся в поділю. Загальна виборча курія розпоряджає 20 мандатами, і то 6 німечини а 14 чеськими. Соціально-демократи поставили в похідні повісті своїх кандидатів. Крім того бере уділ в виборах багато других чеських, згадаю німечини партій; так що виборці мають по 2 до 3 кандидатів. До тепер знавнй ось такий результат: В чеських округах вибрано 3 національних лібералів і 3 чеських соціал-демократів. Стисліші вибори має ся перевести в 9-ти виб. округах. В німечинських округах вибрано 2 лібералів і 1 соц.-демократ. Стисліші вибори буде 3. Із соц.-демократів вибрано в Берні посла до ради державної Гібеша, в моравск. Острові Прокоша, а в моравскім Шенбергу посла до ради державної Ельдерша.

Бунт Бурів. Трансвалезь Фарейра лідер ся з кількома товаришами до північно-західної часті Каплендів і старав ся викликати повстанє. Зловірники назвали на дві стації полівні в Абімі Утвен і зрабували зброю і амуницію. При нападі зранено двоє жовнірів, а в Абігуасар полонено одного поліційного урядника. Вислано підділ кавалерії для спіймання Фарейро і його товаришів. З урядової сторони доносить, що Фарейра вербує рекрутів і надходить на Каплендію. Здає ся, що він сляде єармерів, щоби придучували ся до него, кажучи, що в Трансвалі повстанє не минуче. Каплендське правительство робить всім заридження, щоб придучити бунт, якого не можу уважати поважним повстанєм. Вільямів Голландій радять стати по стороні правительства.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На понеділковім засіданню парламенту ведено даліше генеральну дебату над виборчою реформою. Генеральний контра-бесідник Штайн а заступав звісно ставовиско Веспімії, які поборюють виборчу реформу лише надля шноди, яку ніби понесуть іза неї Німці. Він наважує ся в острій спосіб на послів Шустершича і Шукьоло, як також й на голову комісії для виборчої реформи Пльон; двома першим накликає почесні а Пльоні злочинні поступки, за що президент палати часто зазивав бесідника до порядку. Генеральний про-бесідник пос. Кляу минар зазначає, що теперішня виборча реформа творить лише перший етап для осигнення дійсно загального і рівного права голосованя. Посли Шустершич, Шукьоль і Пльон а запротестували енергічно проти закидів Штайна; Штайн об-

учителем, розмовляючи з ним рідною мовою, помітивши в кінці шкільного курсу подолава московську мову. Перейшовши на московську мову, хлопець ним самим пілісав смертний вирок своєму талантові гарного оповідача. Нудно отало слухати його. Хтож позбавив хлопця початків його талану? Видимо, що чужомовна школа, бо вона перша прищепила молодій душі погорду до рідного слова.

Візьмемо людей, що вчили ся не тільки в народній школі, а й в інших од неї, хоч ба й самих народніх учителів, що вийшли з самого народу і амажу говорили рідною мовою. Говорять легко московською літературною мовою (про акцент ми вже й не кажемо!) не можуть вони. Кількоб не дозволено було праці, все таки Вкраїні чистого московською мовою не будуть балакати, так само, як не можуть навчити ся розмовляти по українському і Московці, навіть і ті, яким доводять ся мало не увесь рік прожити на Вкраїні.

Таким чином виходить, що навіть найкраща „обручательна“ школа на Вкраїні всеж є — ворог народів, бо вона одрива людину від рідної мови, калічить її, гальмує розвиток народнього ума.

Не краще діло стоїть і з писанням у народніх школах на Вкраїні. Навіть тепер уже не криють ся ні шкільне начальство, ні сільські учителі з тим, що вони найбільш налянують того, щоб сільська школа тільки хоч навчала писати як-так дитячому, а про те, щоб хоч трохи навчити дітей висловляти свої думки, — про те, мало кому з учителів народніх і на думку спаде, бо вчителі подже справляють ся з диктандами. Мертва та туша праця ся і вчителів і школярів справдешня мука. Учителі видять ся на всі боки, щоб навчити до екзамену хлопців правильно писати московські слова. Слова вже й дитинуть ся так, як пишуть ся, а не вимовляють ся; в ход іде навіть міміка та жестикуляція, — одно слово учитель рад би і в душу і в голову вскопити дітм, щоб школярі „вивезли“ на екзамені. На екзамені часто

можна бачити, як учитель із за сими асистента, „на миг“ покляне, як пишуть ся слова, а все таки діло йде не до ладу.

Не краще стоїть справа і з граматиною московської мови. Удержатись у голові в українських дітей вона ніби не може і одкакує від дитячого мозку, як ніч од стіни. При цьому можна опостеретати явсь чудно психологічне з'явненє: окінчивши школу діти мимоволі не тільки не вдержують ся адержати в голові навчені правила граматики, а ніби навмисне прикладають їх з голови, як якусь зайву вагу. Вже навіть і тоді, як діти прийдуть до „свідателства“, і починають розвинувати ся, що одібрали їх, сразу визнають ся, що вся граматика пішла „шнороботом“: діти роблять помилку за помилкою, як поки вчителі стави проказувати, як писати слова.

Колиж адує учитель дати дітям самостійну роботу по писанню, щоб написали свої думки про що небудь, або дати просто „перезаписанє“ статійки, — то діти жорстоко пасьміють ся над усякою працею вчителевою і над граматиною: на бумазі будуть виставлені не людські думки, а така шапа, в якій дуже трудно розвирати ся. Найингаднійша, найбудитиша фантазія не вигадаєаб навмисне таких граматичних помилок, таких дивних зворотів, які зустрічають ся в самостійних роботах школярів, і в учителів серце отискаєть ся від болю од спроби завдати таку роботу дітям.

Та воно инакше й бути не може. Писати самостійну роботу, в якій повинен винаходити творчий дух дітей, — це зовсім неможлива робота в українських школах: у ту годину в дитячій голові відбуваєть ся такий складний, такий трудний процес, який адовою не по силі й дорослому чоловікові, а не то що дитині. Не легка праця на перших порах у школі висловляти на папері свої думки навіть рідною мовою, а коли до цього треба ще свої слова переплести в умі на московські, шукати тих московських слів, прагадувати навчені правила граматичні, то зрозуміло, чому такі „самостійні роботи“ спидають ся шоді на балаканину на пів божовільних людей.

Нашому звичині не багато і не часто в життє доводять ся писати; не такі випадки можна передічити по нальках, і найважкийший між ними — то як сання листів. Прошеніє в суд, яку небудь розписку, вексель, — все те пише сільський або городський адвокат; лист же, то така річ, що коли грамотний, то повинен уміти написати. Перший раз тут український громадянин зустрічаєть ся з таким випадком, де він мусить самостійно творити, прикласти до діла свою грамоту, але тут же сразу визнають ся, що він нездатний навіть до такої невеликої творчости. Тут до помічі приходять вироблені уже в класках московськими учителями, усім відомий безгадулий шаблон сільського листа. Вся Україна, всі її села міцно стоїли на сей шаблон, передають його з села в село, з роду в рід, як якусь реальну формулу, що від початку та аж до самісїйного кінця складаєть ся з довгої низи „поклонів“, на вірнє якоїсь ентонії, а додатоком кількох слів про погоду та врожай.

Треба стане коли написати чоловікові листа до сина, що в салдатах або там де на стороні, описати своє горе, злидні та вунду, або попросити помічи, — московську мову, що учив ся колись, давно вже забув: не до того йому в житті, щоб ераанти писати сьомою мовою. Неве черв в руки, і бажать ся йому, щоб у той лист перелити своє горе, свої жалі: кріпаними словами, адесть ся, писав би ті стрічки, але як писати? Зморщувать ся чоло, прагадують ся колінь знайомі московські слова. „Во перних строкат любезний мой сны увидимъ... і так далі... І добре, коли хоч на кінці зуміє він приписати що „щю увидимълиа тибя, що ми горько з твоєю мамашою“.

Читаєш вноді такі листи, і ясно почуваєть ся, що не повинно бути тут місця московській мові, що тут своє життя, своє горе, які мають бути висловлені рідними словами, а замість них стоїть инакш іф-сенітниця.

(Конець буде.)

стоював при своїх занедах і новими обидами спонукав предсідателя до заклику його до порядку. — По сім узнавши палата великою більшістю приступити до спеціальної дебати на і пропозицію виборчої резолюції, яку перевелося в 13 пунктах. При ній засідання закінчилося. Протасюса скликав комітет для ухвалення петиції проти н.о. Мазіна, який назвав його на останньому засіданні посередником вудачи. — Слідуюче засідання відбувалося в нині.

Події в Росії.

Революційна хроніка.

Вночі 9. листопада напало коло Рогова, недалеко Варшави, зброєних людей на поштової поїзда варшавсько-віденської залізничної. Вперед застріляли вони дежурного урядника в телеграфічному уряді а по тім поїздам сї ії поштовий грав кулі на вагон третього класу, в якому була військова поштовий. Кінець також три бомби. Жовніри не мали часу боронити ся, і були вбиті, коли легко або тяжко спалені могли втекти в поле. Нападения робили все на команду свого начальника, що стояв на пероні і давав сигнали трубною. Забрали 41.000 рублів готівкою і 25.000 руб. в папері — поштові експедитори до європейського міста, полишаючи ранених 9 воїнів, 1 поштового урядника і поштовий. Один вагон згорів. Між поштовими панували страшенні паніка, але із них не потерпіли ніхто смерті. — В порозумінні з варшавським нападом якогось вночі десять записаних людей на один фронт Севастопольський. Завдання службового офіцера Філіпова поставивши його під варту, позачадили в убивації, до складати снами, і забрали велике число карабінів, повійки. Арештовано кілька осіб, яких підозрювали ся о співучасті в кривдї. — Поліція відірвала в Ваку лабораторію і склад бомб та тайну друкарню і арештувала 21 анархістів. — В п'ятницю поновлено в Тьєрїї великий атентат. В клубі винути туди бомбу, при чім важко ранено десять людей в аристократії. З поміж ранених змерли вже: генералова Корганова, лікарка Варсукола і ген. Ейрейнова. — На московського градоначальника Райнбота винути в поведінку якийсь чорний бомбу. Райнботови не стало ся ніщо, а злочинці, що старав ся втекти, застріляв поїзда. — До берлінських газет доносять, що в Кронштаді останніми часами поцікавлено і розстрілено кілька сот матросів, які належали до революційних організацій. Прасуду виконувано по більшій часті на покаяннях воєнних моряків, а трупи поминали в море. Богато трупи виявили опіски рибани. На їх тілах були сліди катувань.

Телеграми „Буковини“.

Дня 13. листопада 1906.

Смерть редактора „Fremdenblatt-y“.

Відень. Начальний редактор „Fremdenblatt-y“ сеп. двору Фрідман номер нині раю.

Желіничка катастрофа.

Чієго. Вчора виїхав біля Вальпара (Іхіннов) желіничний потяг, що від емігрантів жидівських, польських, сербських і російських, на потяг татарський. В наслідок карамболь потяг став огнем, в якому із 167 емігрантів згоріло 47-ох, а 38 потерпіло тяжкі рани.

Неудачний атентат.

Петербург. Із Иркутська доносять, що на ген. Рененкампе виконано атентат бомбами. Рененкампе враз із отруєнням виїхав із атентату ціло. Винуватина атентату опійна.

Пригода на військ. в'їздах.

Валенція. При в'їздах торисових людей відбула міна, яка між іншим ранила двох генералів.

НОВИНКИ.

Чернівці, 13. листопада 1906.

Аїдичівське rendezvous. Члени соймової більшості, яка досі провадила класично бодрі суїцети: потреб краю і населення, задумали, ut aliquid fecisse videatur, зібратись завтра на балачку, підчас якої мають ухвалити також резолюцію в справі санкції пропінативного закону. Вибори парламентарії подалено, отож сею резолюцією задумує більшість замилити очі урядові місто того, що повинна була ухвалити резолюцію його платні незалежно від оцят на горілку в пиві. Акушери від більшості будуть при тій нагоді старатись також залатати розколини, які позарисовались поміж поодинокими в групах. Та теперішня більшість соймова, яка опікується на віроломності, з'єднала ся погоною за наживою злиба не довго буде продовжати своє життя.

Вибори до ради м. Чернівців вже за плечима. Через те й починає ся ожилена передвиборча агіта-

ція. Найсильніший досі був забор жидівський під проводом пос. др. Штраухера, але-ж в останній часі повстав у їм розкол, бо кількох кандидатів на радних основи незалежного „партию“ під проводом д-ра Гольдштейна й Ебнера. Ог Abrah-Juden мають дуже малесенькі шанси, дарма, що з ними рад би пошукати Відман & сеп. християнських Німців. Д. Відман тепер загальною великої мрії. Він рад би, проконтинувати Жидів а особливо Русинів, звестись есентуально й на бурмістрівській прісї, а про атеїст на парламентарний мандат нічого й агагувати. Відманіцим допомагає Луну із своїми „вірними“. Тільки їх рахунок задан чи здійснити ся, бо-ж на чоловіка ненавистницю політику не саме бути місто в столиці краю. А коли нині має в міській радї 12.954 Німців 19 радних, 21.887 Жидів 18 радних, 1.030 Русинів а ще 2 радних, 9.000 Волахів, 7 радних, а 8.000 Полонів 4 радних, то сей неучувний кривдий для нас став не самі тривати далше і червононі Русини повинні як май-енергічніше вжити ся до організації, щоб разом із своїми союзниками не допустити до того, щоб есентуальній дорезан піднявся аж до неба!

Нагілка на російських Українців. Типичний при-міром нерасудливий молодий української преси із боку російської адміністрації було давнє й остаточне записане на геринісальській „Доброї Поради“. Чи і о скільки ся поведене адміністрації мало бодяй позір якої небуло справедливості можна бачити хоч би із того, що і на судовій розправі, яка відбула ся сими днями проти видання „Доброї Поради“, д. Бинова — його інформант ухвалено, тому що в есентуальній ч. часеней не найдемо нічого протизаконного. — При сїм нагоді треба згадати про отсей недавній за-сул міської судової палати. За читанн й коментуване статті „Хайбороба“ на базарі с. Тарасівки заарештовано 20-літнього народного учителя Гр. Воронича на 8 місяців кріпости а 6. нитомця німської артистичної школи 21-літнього Григорія Вараву на рік кріпости!

Українські катедри в Києві. Під завою студентів Українців про законодавчі українських катедр в київському університеті до суботи набрало ся більше 1.000 підписів студентських. В суботу анімав хуліган в'їхав лист з підписами, але замість зізнаного помі-щене було новий лист, який теж уже записано під-писами.

Із дивовижарських кірків. „Arbeiter National“, яка думала побибати грошолозів у Волахів що біль-шим русинством — вже належить до історії. По-гибала вона на шнєвєні сухоти як і „Gazeta Wsiovi-“ — Із сего приводу грошолозів вже якуто, тільки записано, бо в волахів таборі — як зачуваємо — грошук ся далеко поважніша партія як Араге-рісти. Доз „Араге-рі“ постигла майбуті танок і „Царолаву“ а „Народну (а)Рад“ першою не видати вже далі ріи а другою в нїсторі місяці! Вешче вони танок упоно-тають в виду еїнапоові прїзи в Росії, чи може о. Ва-гатицець шварує пасоби для будучих авторів? За-чу-вати, що із за сего має від нового року піти й „Вак. Kupisan“ на утриманє д-ра Луну, сповнавши вперед службу Проти-Штраухіанам при виборах міських.

Перша секундарка в Австрії. Дня 8. с. м. іменовано д-ру Стефанію Ваде-Елер секундарною лі-каркою при віденській дїточім шпиталі Кароліні. Др. Ваде промовано 1904 року у Відні. В Австрії се перша лікарка в довідковій службі.

Страйк польської дїтвори в Познаньщині. Під теперішню пору страйкує в Познаньщині 40 тисяч польських дітей, не хочучи молитись і читати ся реалії в німській мові. Пруски уряди вживають всяких ре-пресалій супроти дїтвори і організаторів дїтчого страйку, але безуспішно. Сими днями виїждять із По-заньки польська депутація до Риму, щоб просити напу о інтервенцію в шпільній справі. Дїло познанської польської дїтвори гідно всенного признанн й насліду-вана, хоч не треба забувати при тім, що галицькі брати познанських Полонів ніким робом не хотять допустити до науки гр. нит. реалії тани у лївівській гімназії ім. Франца Пасека.

Шармантний аматор. До дуже помилкого досвіду прийшла когось якась париска дама. Від довнього часу стояла вона з приятелем свого мужа в інтимних відносинах. Однакж ціла „приметність“ вдалася їй надто дорогою і вона вірвала повні зносини з своїм „милым“. Та він, видно, не дуже був задоволений з сего рішучого кроку своєї „богині“, напав в очі на помішканє свого приятеля і забрав його порядно. Ціла справа оперла ся перед судом і життя вбитого „мученика“ розяснила справу ось так: „Мій аматор почав там, що вживав мому чоловікові найліпше нині і некурюван найліпші цїгари; те все мусіла я своїми грїшми наложувати, щоб чоловік не пізнав. Потім продав він мені лїста, які і до него писала. Вейх разом 25 листів по 1 франкови. Потім прислу-лав він мене, щоб я закупила від него свою фото-графію, яку і ему подарувала була. Се коштувало мене 50 франків. Потім приніс мені кучері з мого волоса, за які я мусіла заплатити 25 франків. Але сям не скінчило я! Все приносил він мені сьвіжї кучері, казав що вони від мене і закупувала від него за кождий кучір по 10 франків. Колиж я не хотїла давати ему далі грошей, писав він до мого чоло-віка авоюмні лїста, повні брїтїонь на мене.“ Коноць роману: Шармантний любимець поминав на три місяці до „тозедної“.

Оповідки, іменовані і т. п.

Особисті вісти. Митроп. др. Вол. Рента повер-нув вже із свого поїзду в Абаци і обіляв упряму

поновити. — Пос. Н. Василько вїрнув в поїздю вче-ром по одиноким поїзті в Чернівцях до Відня.

Відзначенє. Цар відзначив значающего професора на пралській німській політехніці, д-ра Івана Пулюя орденом жєлїзної корони III. класи. Окрім зна-менитих заслуг околє науки, має заслуги др. Пулюй і на полї української літератури, перекладав в євїлій в Почукм і Кулішем шлє сьвєте писмо на нашу мову.

Акад. тов. „Союз“ повідомляє отсю дорогою нашу суєвіальність, що його лїоналє находять ся тепер на улиці Нового Євїта ч. 16. — За видї: Іларіор Дурманович, голова. Василь Костевич, І. секретар.

Із „Буков. Боян“. В суботу дня 24. листопада с. р. відбууть ся в сїал „Народного Дому“ в Чер-нівцях сходи на танцї, уряджені товари-ством „Буков. Боян“. Стрїй піантовий. Ветун 2 нир. від особи. Початок о год. 8-їй веч. З огляду на се, що сїал відзначено і черев дозичене троїт кінат вї обємїсть побільшено, та й тому, що се вже останні сходи сего року, надїємо ся численної участі. За-прошені розсїдають ся, а когось через не догад помї-нено, зволїть звернутись за запрошенням під адресу „Буков. Боян“ Чернівці ул. Петровича ч. 2. — При сїм нагоді звертаємо ся до загалу наших членів з про-гаєю, що найближчий наш концерт має би відбути ся вже дня 8. грудня. Вираді не дїйшло до сего, щоб через абсентуване членів проби знан-путь, вешє такі члєни учацють на проби так по-точно й неспостїбно, що нема й нинї певности, чи дня 8. грудня мож буде виступити із концертом. Як би ново часом дїйшло аж до того, то се назвало би товариство передовим на матеріальну втрату в видї втрати завадї, не кажучи вже про се, що „Буков. Боян“ ніяк не може обмежуватись уладженєм єдиного Шевченківського концерту в році. Отож надїємо ся, що члєни понинїть давню вичетність і неспостїбність а стануть під тепер вїдїтись точно і в команті на пробах, які відбувають ся що середї й суботи від год. пів до 8-їй до пів до 9-їй веч. — Вїдїа „Буков. Боян“.

На будову укр. театру у Львові зібрано в жє-тня с. р. 1.646.29 нир. — Загална сума всіх скла-док вїносить досі 187.757.12 нир.

На тов. „Руский Народний Дім“ зложили члєн-ські вкладки отїх в. н.: Орест Ілюк, учитель в Ші-пінцях 40 К., Дамєн Ємонович, учитель в Оршїнцях 10 К., Др. Мих. Лїтвинювич 8 К., проф. Ол. Проскур-ницький 2 К., проф. Р. Цегельський 5 К., Др. В. Мали-нович 16 К., Іуст. Манастірський 2 К., Евг. Мінчак, уч. в Гаврілівцях 4 К. — На бурєу ім. Осипа Федьковича зложили в. н.: Николай рїцар до Бу-хонталї 50 К., Шадновска (збірєа) 12 К. 10 с., адвокат Невечериска 50 К., Теодор і Марія Дудинська 5 К., Грїць Топасїчук в Міліні 2 К., В. Ясєнницький 2 К., Др. Ст. Останїй 2 К., Єр. Пігуля 2 К. і Вол. Ма-хальський 8 К. Сердечну подяку складає за видїа то-варства Антїм Кляк, наспер.

Із штуки і літератури.

Димїсія директора Ранценгофера. Денні члєни театральної дружини паня Ранценгофера не задово-ляли червоноцї публіки, що доводило до спарт не-ред міської театральної комісії. До тогож одна ча-стина тут. преси вивізала часто своє незадоволенє із поодиноким вїстат міського театру. Пан Ранценгофер старав ся поправити ті злиби, але єго театр вивізав все тани денї не мило вражачиї недостатки. Мож-ливо, що а часом і тут дїйшлоб було до лїшого, хоч нїгде правди дїти, що в сїм сезоні й репертуар і ви-става, особливо драм, були значно лїпші як передом. Останніми часами мала велике powodzenie й опера а особливо „Die lustige Witwe“. Реалїзацію дирек-тора Ранценгофера пїклявав неомачний атак покут-ної „Kunst u. Literatur-Zeitung“, „німого“ д. Обєт-гартена. І се як раз спонукало надто дражливого ди-ректора Ранценгофера звернутись до маїстрату з просьбою, щоб з нїчим сьєзку ухвалено його від дальших обовязків. (Дир. Ранценгофер з'обовязаний контрактом ще й наріє грати в чорн. театрі і йому не прїєтїть право вимовленнє). В перед подав нї те поданє голові театральній комісії рад. д-ру Сальте-рою; але комісія не прийняла його до відомости, ука-жуючи се поданє прихватним писмом. В виду сего звернув ся дир. Ранценгофер офіційно до міської прїсидїї з тою самою просьбою. В поспїхав відбуло ся маїстратське засїданє, на янім ухвалено прийняти димїсію паня Ранценгофера до відомости. — Дирек-тор Р. вїнієн на театральній чорній таблиці відвазу, а нїй завязанє акторок і акторів докладали вїх сил, щоб лїшили по собі добру памятку і не давати ся знєдочувати несприхвильним критиками, бо зто дїсно розумїє ся на штуці, той задоволеній а теперішнього театру. Тая бурмістер, театральна комісія і другї міродаїні чинники висловлюють ся похвально, а о вїншу похвалу дирекції не стогї. — Нинї відбуває ся від 5. год. засїданє міської ради. Першу точку денного порядку творить сирваданє театральної комісії про просьбу паня Ранценгофера о розназанє театрального контракту.

Репертуар міського театру. В середу Кадєль-бургска комічна штука „Der Weg zur Hölle“. Головні ролї обєажені найліпшими сїлами. В четвєр опе-ретка „Bruder Straubinger“. В пїтницю (по зинжєних цїнах) „Ghetto“, штука Гаєрманса. В суботу і недїлю знаменита оперетка Лєтара „Die lustige Witwe“.

Дрібні Оголошення мають друком (petit), змешать ся по 4 с. від слова.
Належитостям за змешані наразані почтовими не прикинае ся.

Товари з хінського срібл фірми Christofle.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб., на місяць 1 карб. 50 сот.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.

Щодня число 10 сатики.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністр. і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 30 сот. від стрічки. „Нахиланне“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рахунок. Рекламні ціни неоплачені ніколи від порта. Рукописи есперто редакцією лише на попереднім застереженням і залученням відповідної пошти.

В справах редакційних можна устатковувати ся щодня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Друге читане виборчої реформи.

Невідлучність виборчої реформи і затрата великої долі енергії, яка пішла на реторичне обговорення комісії шляхом компромісів, закінчуваних між рішачими партійними парламентами поведла за собою пряму ненависть галицької і поєднаної перебіг генеральної а по часті й спеціальної дебати над обговоренням комісії, дарма що він не піднімає ані ідеалів загального голосування, ані бажаним поодиноким партій, а часами особливо супроти нашого народу є прямо наругою із поваги рівності й нашої рівноправності в австрійській державі.

Генеральна дебата починилась на чероз тиждень, а на два дні даліш змідана майже вже позагоджене дві перші групи нового закону виборчого, які обминають таке важке й спірне питання як прим. розділ мандатів в поодиноких краях. Усі ухвали закладають після визому комісії, а який не можливо було зробити рішень навіть всемогутньому К. І-ові в справі буквинського польського мандату. Внесення неможливого перенадають, тому що партії не рішають ся дати підпорядкування нікій властиві, щоб есенціальне могла захитати невідомістю цілого обговорення комісії.

Розуміється, що на позицію виборчої реформи не без впливу остали і обставини, в яких пайшла ся обструкція а також і сам ріш обструкції, яку веде ся проти неї в парламенті. Шанси обструкції стали дуже слабкі вже з тою хвилиною, як виборча реформа при допомозі галицького внеску Гомана опинилась на двістім порядку парламенту, випереджуючи всі інші обструкційні внески. Алеж обструкція розроблено не лише в сім пайвизимітнім напрямі через те, що не дамо їй можливості оперувати оружем пайвизимого пайбру в пайвизимітнім напрямі; те розроблено шило не лише, алеж часу на засіданнях марнує ся дослівним відчитуванням безсмыслених інтерполяцій. Тількиж се може опізнати невинну дебатів тільки тоді, коли „визна“ відчитує ся на початку засідання, алеж на се нема ніякої позитивної постанови для провідів пайвизимітнім і ми бачимо, що вже через кілька засідань заряджує президія відчитування інтерполяцій і внесення аж по перерванню зга. пайвизимітнім дебатам над виборчою реформою. А де ся се без супротиву оповизимітнім, без буч обструкцій, які впрочім самі інтерполяцій майже не вносять!

Вже із сего видно, що обструкція не може чинити на волі успіхи, хоч порочім годі її зоглоба-

жити. Значиме обструкцій ослаблює й те, що між обома групами обструкцій, всеоцімною і часом-своєрешкою, нема порозуміння, а ціле дотеперішнє обструкцій виходить лише на маркування чи там гру в обструкцію, чим на дівею основну обструкцію... На перший план між обструкційстами пайвизимітнім ся Веселім, які документують культуру висше партійних Німців супроти „некультурних“ Славян тільки мушкетирськи, безосновними лайками, які вже осталися прямо без прайвизимітнім. Те, що мало після їх погрози стати картасним погромом на виборчу реформу, пайвизимітнім оводі тільки як нечужий особисті інстинкти на поодиноких пайвизимітнім виборчої реформи, що шапю і партії сего законопроекту не може ані поцінити ані поцірити, а остає кайвизимітнім для тих, хто під погрозом поодиноким недотриманості рал би додати честь дру- рих дуже часто на основі брехонь і спайвизимітнім. Коли ж привизимітнім, що всеоцімною атаки на клерикалізм Славянців мали жереху в інструкцій слов.-ліберальних обструкцій, то се достатньо характеризує мораль і пайвизимітнім пайвизимітнім і тий справді і єдиний широк обструкцій. Чесні скрайні носли обструкцій виборчу реформу не так ізза того, щоб ратувати чесний пайвизимітнім через грошечку кайвизимітнім, як радше тому, щоб підняти в краю кайвизимітнім Молодечію і одділити їй мандат.

Отже „товариші борба“, із якими мав би в даних обставинах „русний кайвизимітнім“ обговорювати отже виборчу реформу а радше її пайвизимітнім постанови, кайвизимітнім для галицьких Русинів.

Оцінюючи шанси й розу 8-ох (!) руских послів поміж тий обструкційстами годі забувати і про те, що і всеоцімно і чесні радники все обстоювали за пайвизимітнім положенням Галичини, а згадно за пайвизимітнім становищем Польки супроти Русинів. А годі й того забувати, що виборча реформа й нині має безліч справних противників м. я. і в Кої, які буз-б дуже раді, щоб їх виручав хто у позаченню загального голосування.

Отсі моменти треба взяти конче під розвагу, оцінюючи еалт, що „русний кайвизимітнім“ не рішав робити обструкції при другім читанні виборчої реформи, все не надіючись добути поправки в постанові кайвизимітнім для гал. Русинів. І як раз в сій справі конзервувал ичера і передчотера през. мін. бар. Бек із пос. Н. Васильком, із тим самим Н. Васильком, який через весь час пайвизимітнім комісії несправдіно евертично і тактовно борон ся за права нашого народу сам один

проти 43-ох других в добільна противних членів, щоб пайвизимітнім одоржати від розгорчених а перозажаних класикаторів із „Діла“ й „Свободи“, не кажучи вже про „Гайдамака“ ноту „Хруна“ й зрадника народної справи!

Не полюбмо на нагоди до подання, алеж такого трактована заст. голова руского клубу хіба годі поминути мовчанням, тим більше що львівський орган. пайвизимітнім партії і в оправданні із пайвизимітнім комісії для виб. реформи трактувал дебатів, в яких як раз пос. Н. Василько заступав ся на гал. Русинами так пайвизимітнім немов би се хитало о які конвої в Ні- карагуї або на острові Цейлон... Ба що більше, ко- дий навіть згадати, що еалт „Діла“ із такими пайвизимітнім пайвизимітнім під першим враженням пайвизимітнім про нашу кайвизимітнім, то щож сказати про те, що те саме повторює ся холодно в славянським органі „Свобода“, при чім держано ся тий „рйної“ мрії, що посла др. А. Коса за його несправдітність на кайвизимітнім пайвизимітнім виправдує ся несправдітністю, а за те класикатори ся м. я. посла Пугалка, який як раз годі розробував на пайвизимітнім у Вашингтоні і Чортотрі, й пайвизимітнім голова руского клубу пайвизимітнім сейчас до Відня. До такого крайно несправдітності і суворого суду не мали органи гал. пайвизимітнім партії тий більше права, що там сего часу просто висловлює ся москвофілісний анал до обговорення виборчої реформи! Не еалт забувати й сего, що тий „ласкавий кайвизимітнім“ для бук. послів, які на Буквині тий ся пайвизимітнім доміра, зовсім не причиною ся до підняття гайвизимітнім пайвизимітнім „свободистам“, коли вже не говорити, що всякий а особ- ливо руский публіцист годі пайвизимітнім еалт „Хруна“, „зрадник“ без розбору, коли вона не хоче викликати вражіння й із промови Штайна і не хоче робити свобідного, безкарного пош для дівею хруна і зрадників. А то виходить такі еалт, коли б не прирі історії, що те саме „Діло“ зов тейор хрунівським а зга. безсмысленим виступи людей, які розвивають лише думки пайвизимітнім в еалт п. а. „За- пропансена справа“ (vide пайвизимітнім в Рогатині: Станиславові). В кінці еалт ще замітити, що „Свобода“ робить пос. Васильком анал із несправдітності аяким правитель- ства обструкцією. Нехай же автор того закиду по- рочитав давнішні еалт „Свободи“ або й „Діла“ супроти центр. правит., проти Польки, ба, навіть проти руских послів, які ніби то вже не мають чого вертати доміра, а тоді мабуть пайвизимітнім побачить березню в своїм оці, чим стебло в чужім.

4)

С. Павасонко.

Народня школа і рідна мова на Вкраїні.

(Заміттем народнього вчителя).

(Ковчець).

Иноді шайвизимітнім не задовольняє людину, особливо коли їй бажать ся висловити в еалт особливий по- чуття. Але не задоволення з шайвизимітнім і бажання знайти пайвизимітнім форми, щоб викласти в їх свої почуття, оталять і автора еалт і того, до кого еалт адресо- вано, в гайвизимітнім комічнє становище.

Автору еалт заміттем доведо ся читати еалт від москала, що служив у військовій канцелярії, до своєї матери. Шайвизимітнім еалт еалт, видимо, його не задовольняє і він хотів пайвизимітнім „доказати“... В еалт до своєї старенької матери, славської бабусі, він списав мало не цілом з „Письмовника“ (теб то: з „Степів“) пайвизимітнім до коханої, „Кумарь моего сердца... моя безумная любовь к вам огнем зажегла мою кровь... Целую в сахарные уста“... В еалт еалт: „дівриш до гривної доси славь пайвизимітнім Никита Петропавлович“... Далі йшов докладний його „титул“... Славська бабуся той еалт і славські струм- ки потили ся по виду її. І жаль брав і славсько було. Далі згорнула бабуся той еалт у пайвизимітнім і затавала бавизимітнім того самого серця.

Ще на Вкраїні не можна побачити славського еалт рідною мовою, більш усього еалт на те, що народ гербує своєю мовою. Це не правда: гербує нею більш ті в українських селах, що побу- вали по Одесі та Ростовах, та що терлися біля пайвизимітнім та пайвизимітнім. Славським, що живуть своїм славським життям, по црають ся свої мови, і певно у своєю житті, між своїми бавизимітнім вони листува- лась би рідною мовою, а нахто в тий пайвизимітнім, коли треба висловити щире своє почуття або розмовити про якусь важку а домашній обіхид справу, — та біда, що людям і на думку не спадає писати рідною мовою. Вони знають, що писемствва пайвизимітнім ся по

москвофільному, а писемствва рідного, рідною мовою для них немає: рідна мова у них існує про себе, про доміну, то тому й пишуть вони по москво- фільному.

Як мабуть писати Україні еалт рідною мовою — видно було з поданих еалт еалт робит у на- родній українській школі. Мусимо наперед сказати, що українською мовою школярі писали вперше у своєю житті. Діти трохи знайшли буз тий в українською літературою по „Кобзарю“, „Віслю“ Візюсовна, та по байках Гібона. Для самостійної роботи дано було порекомендувати своїми еалт москвофільні та украї- нські байки, маленські еалт. Діти в них порекоменду- ни для прикладу пайвизимітнім тут так, як вони були в оригіналі.

„Бизиня“.

„Считавь разь купць бизиньоньки: чего ты така лавь рыбонька вяла, и похотила и не чинить. Бизиньонька каже, оттого, что я на чужбинь“.

А одє манте переказ тогож тий автора, ді- чини 3-ої групи, тільки вже мовою москвофільною.

„Бизиня“.

„Спросил разь купць бизиньоньки, чего ты така лавь рыбонька вяла, и похотила и не чинить. Отанчае Бизиньонька, оттого, что я на чужбинь“.

Робота школяр 3-ої групи, 12-ти років.

„Старшина“.

Зібравли еалт старшину. Отъ новий старшина и запыпался. Радъ пайвизимітнім еалт на рунаці и пайвизимітнім, що хто то йде еалт в гайвизимітнім старшина на сего побоя и каже: пайвизимітнім еалт, що то за пайвизимітнім (на сьому еалт було бавизимітнім у хлопця по- лаврозслюваннє виправдє) мийнє еалт. Хлопць побитъ доганять, и дождать? И каже: чего тебя треба. Моє еалт старшина, щобъ а унать, що ты за пайвизимітнім. Пайвизимітнім еалт, що дуринь еалт стар- шина и дуринь ты. Поляхась, а хлопць пайвизимітнім до

*) м = а; н = і

старшину. А що, хто то? Та якийсь знавоний що вась зна и мови зна. Та якъ же нинь зна. Та такъ що каже що ви дуринь и в дуринь“.

Наведено ще один переказ з москвофільної мови на українську. Автор — теж школяр з 3-ої групи.

Вовць та баба.

Вовць шукать собі поповити. На пинці хутора в одній хаті нинь пачує що баба казала на дитину на ту що пайвизимітнім. Цять ато пайвизимітнім вовкови.

Вовць ставъ тай їде. Наступила ніч. Вовць все їде коли ему дадуть ханчича. Коли ось чує баба каже: не плачь а не оддай вовкови, тай тільки прийде, то а его дозаною.

Вовць подумавъ еалт тутъ кажутъ одно, а ро- бить друге и пайвизимітнім геть одъ деревинь“.

Хто стоить близько до наших народніх шпід на Вкраїні, той певно згодить ся, що ніколи так добре не пайвизимітнім пайвизимітнім школярі по москвофільному, хоть учать ся вони цєю мовою по три та по чотири роки, а ці еалт писати по українському — перші в житті їхньому.

Здасть ся нікій теперішній школі і у оці не принаріть ся ті наслідки, які буз, колиб у школі вчили писати по українському не три роки. Уже з сій першої проби видно, як легко мабуть школярі пайвизимітнім рідним словом на писати, як пайвизимітнім випадає вони на писати найбільшій розуміння. Про те вже нічого й казати, що еалт сав з самої тий мушкетирської мови, по- дий уоєнь народ поведено було до пайвизимітнім культури за пайвизимітнім його рідної мови, колиб народню мову було виключено з під москвофільного пошуку! А вона же не згадала на Україні в самій гайвизимітнім еалт, там де буть ся саме живили української народности, там би джорело національної творчості, якому не дають вирватись на світ божий усні ніби то просвітити „учрежденія“ на Україні.

Недавно в Київщині буз тий випадок. Одному новий висловленню славянським еалт на думку пайвизимітнім еалт до помічника, щоб у показаному місці тий поклад 300 чи 200 карбованців, а то

Як нас покривджено!

(Промова пос. Ю. Румакчука в генеральній дебаті над виборчою реформою, виступав на 446. засіданні XVII. сесії парламенту д. 8. лютого 1906).

(Клявця).

Однакож Русинам, головним галицям, приходить ся спаритися не лише на число їм призначених мандатів, вони мусять з новим правом жалувати ся взагалі про спосіб, яким прихвилено виборчу реформу для цілої Галичини. Галичина дістала в виборчій реформі багато виняткових постанов. Перша виняткова постановка се пропорційна система. Причиною цієї системи укладають ту обставину, щоб ніби то в східній Галичині, де Польки мешкають між Русинами, була польська меншість охоронена супроти рускої більшості. Алеж бо єю польську меншість забезпечено, чи там підшодило, або в инший спосіб; в першій мірі в той спосіб, що галицями містам призначено 30 мандатів, при чім прилучено до цієї міської курії і такі містечка, яким не належить ся се права. Так стачено на прихвир під ч. 25 до одного виборчого округу п'ять містечостей: Санок, Добринів, Старий Самбір, Кросно і Корчина. Із цих п'яти містечостей лише одна, іменню Санок, може мати право ухвалити за місто, бо там існує окружний суд і гімназія, хоч і се містечко числять лише 6300 душ. За теж інші "міста" се маленькі містечкості з 4600, 4400, 5500, ба навіть і лише з 3300 мешканцями. Вони мають і цілком мало-містечковий характер, а мимо того творять окремий виборчий округ, який числять всього на всього лише 24.000 душ.

Отже обставина, — говорю тепер не лише про Галичину, але загально, — показує, що мимо ніби то внесення курій і багатих країв все таки існує особня курія для міст і особня для сіл, — хоч в трохи иншій формі, як до тепер, — се є доказом, що ще остали ся деякі сади давньої куріальної системи. У всіх тих 30 галицких міських округах виборчих перевернуть Польки виключно своїх кандидатів. Хоч в тих містах живе лише 120.000 Русинів, то вони і Жиди, що з епохотиничи причин трінають з Польками, між Польками так розвинені, що ніде не мають більшості.

В користь Польки утворено дещо велику різницю між сілськими округами в західній і східній Галичині. Коли сілські округи, де має ся голосувати на двох кандидатах, числять в західній Галичині, отже там, де оба мандати припадуть Полькам, 102.000 до найбільше 153.000 душ, то рускі округи з подвійними мандатами числять 243.000 до 279.000 мешканців (Славутич, Славутич!) отже в двох тільки. Се значить, иншими словами: Польки — також польським мушкетерам робити — а значить два рази тільки або навіть і більше, ніж три рази тільки що Русини. Мені здає ся, що і найбільше шовіністичний Польки не зважить ся поставити такого твердження. А мимо того дано обою нацям лиш в такім

буде опановано економію. Як виявилось се по тім, писав листа син того селянина, школяр, із сіл самого селянина. Готового шаблону для такого роду писання не має, і довелось селянинові самому творити, будити в собі приспаний дух народної української творчості. Лист був написаний на той аркуш, як складають ся українські пісні та думи. Конія з того листу, на жаль, загинула, але в пам'яті, як вінчав ся той лист:

Несе, пане, гроші скореньку та тихо,
Во буде тобі, пане, велике лихо.
Іде пан, поспішає,
Аж споткнувся ся.
До дуба несе гроші скореньку.
Та ще й опираєть ся,
Щоб ніхто й не бачив... —

Скільки вже років проводять ся обмозкування, але цілий край, великоміщанський люд, живе тим, чим жив давно вже. Обмозкування порушило народність тільки зверху, а сама народність, що ціла, жива, і скільки то мусить минути років, щоб здолати вони вбиту той великий народ!

Кажуть, що робить ся тут в іма культури. Але який то культура, що не пущає нікого світу до людей? Народ тонкий, забитий і йому треба передати не мововедчої мови, а світу більше, хайба його на-сущного, і той світ повинен доходити до народу простою натуральною мовою, а не через каламутне слово московської мови. Не треба довго придивлятися, щоб побачити ту сумну будучину, що докидає наш край, коли справа народної освіти й далі йти не зима мандатів, що й доїти йшли. Хоч і як бралося би та працювалося Україна, щоб у своєму розвитку не зосталося позади инших народностей, але мусить остатися, бо умови розвитку нерівні; кому не треба вчитися чужої мови, щоб розвиватися, той певно швидше йти не, ніж той, кому спершу треба забути рідну мову та навчитися иншої, а тоді тільки йти до освіти. І коли ми хочемо, щоб цього не було, щоб иншим цілком процвітав творча сила нашого народу, щоб добрим робітником був він на широкій ниві світового життя, — мусимо з усієї сили дбати, щоб верстали вже парості квітучі духовний образ його, щоб вінто в усім, у всіх напружати знято пута в його слова.

відносенню право вибрати собі парламентарних заступників.

Колиж Полькам признали незначайні користи через надзвичайно велике число міфотичних мандатів, які припадуть виключно їм, а дальше через малі з тим дуже численні сілські округи, то неже належить ся їм ще третій привілей в наді пропорційної системи? До тогож єю пропорційною системою уладжено ще в той спосіб, що польський кандидат стає вибраним вже тоді, коли осигнує оден голос понад 25 проц. всіх вибраних голосів, а на руского кандидата мусить припасти понад 50 проц. майже 75 проц. голосів!

Правда, есенційно могло-б і рускому кандидату вибрати 25 процент голосів, однакж тому, що він виступає кандидатом більшості мешканців, то він ніколи не буде міг користати із цієї постанови виборчої організації. Отже ся користь припадає виключно лише польському кандидату. Для него вистає коли дістане лише четвертину всіх вибраних голосів.

Найгіршим параграфом у виборчій реформі є той, що в Галичині малі містечкості із менше як 1500 ви населенням звучать ся в групові виборчі місця. В багатьох сторонах східної Галичини, головним в горі, числять переважна части громад менше душ, як 1500, так що в нас не було жодної громади місцем для вибору, як се дієть в цій Австрії, але багато громад було звучувати ся разом. Само собою розумієть ся, що на виборче місце для такої групи призначити ся якусь більшу громаду (Ожми: польську!), в якій є населення польське і жидівське. В тій громаді — що коєм природно — возьмуть в голосованню участь всі або майже всі виборці, а з других част руских громад, які будуть віддалені може ніж 10, 15, 20 і більше кілометрів, а до того що й не мають по-рядної комунікації з місцем вибору, зможе явити ся дуже мало число виборців, так що рускі виборці в тих других громадах не зможуть брати в голосованню відповідної участі. Через се передає ся результат голосовань в самовільні руки галицького правительства; (дуже слушно!) галицьке правительство дістає спроможність призначення місця голосовань урядити собі голосовань в той спосіб, щоб вишшов той кандидат, якого вона буде поспирати. (Живі приклади і ожми).

Коли отже бери ся від розвагу всі чотири привілеї виборчої реформи, то мушу про одну з них що з особня поговорити; про привілей, яку уважували другі народи дуже важним здобутком, — о сільське не був він ще загальним — але який для Русинів видає ся трохи несправедливим; маю на думці тайне голосовань. Ми обставимо за тайним голосованнем, але лише з причини, а не в надії, щоб мати з него якийсь досвід. Так в Галичині дучали ся часто випадки, так на примір в році 1897 в Бережанах і Дрогобичі, що являв ся поміччю тайного голосовань фальшовано після голосовань. Виборчу комісію складжено після бажань і волі правительства так, що в ній не було ні одного представника руского кандидата. І ся комісія заявила на німці, що руский кандидат дістанє лише 20 чи 30 голосів, хоч зараз по оголошенню сего вислід голосовань записало ся 80, 100 ба й більше виборців, що вони готові під присягою зізнати, що віддали свої голоси на руского кандидата. (Пос. Яворський: Се нечужі річі!) Отже комісія цілком просто сепарувала вислід голосовань. Хоч в сій справі подано до прокуратури доносення, в якім тих 100 виборців, чи тільки їх там було, своїми власноручними підписами заявили ся готовими присягою довести се нахрайство, то прокуратура не зробила з того доносення ніякого уж втлу. (Ожми). Тим більше видає ся нам не певною нова теїяна виборча поруч тайного голосовань, іменню з огляду на склад виборчої комісії і спосіб, як буде ся голосувати і числити голоси.

Все се разом викликає у нас невпевненість, чи ми часом не дістанемо в Галичині і тих нам призначених 28 мандатів. (Пос. Василько: Цілком слушно!) — Пос. Швар (Польки): А там! — Сльсь). На, як дають нам гаранцію, то будемо цілком задоволені. (Пос. Швар: Певно!). Се кажете нам мабуть в імені правительства, чи може даєте нам ся гаранцію іменем "Кофа"? (Ожми).

Чого-ж головним мають Русини вимагати супроти всіх цих постанов? Передовсім мусимо жадати, щоб всі виняткові постанови для Галичини відпали. І мені здає ся, що сам бажанням обставило за добро і честь цілого краю в більшій мірі, як Кофа, яке хоче ввести виняткові постанови для краю, за якого властивого заступника воно видає ся, немов би той край стоїть так дуже позаду других, що його не мож поставити на рівні з другими країнами. Мусимо жадати, щоб пропорційною системою в Галичині усунуто або цілком віднято хоч не часті. Мусимо дальше жадати, щоб внесено постанову дотично збірних місць для голосовань, які числять понад 1500 душ і що мусимо чогось зажадати, що лежить не лише в інтересі галицьких Русинів, але також в інтересі других народів держави.

Коли підноситься ся, що нова виборча реформа творить в порівнянню до старого виборчого ладу мимо деяких хиб аничний поступ, то треба на те ось що відповісти: Коли жадати ся якусь стару, лаху будову і ставити ся на її місце нову, то треба будувати щось доброго і селідного або хоч бодай щось такого, що могло би розвинути ся. Параграф 42. майже уможлививши зміну нової виборчої системи а через

те відбирає виборчій реформі всяку спосібність розвивати ся і поправити ся; коли отже виборча реформа недостаточна, то мусимо жадати, щоб усунуто або адекватно того параграфу — дано їй хоч бодай можливість розвинути ся.

Реформа, яку пропонує нам комісія, викликає між Русинами цілого краю крайне обурення. (Притому-жми). Без перестанку напирють на нас всі рускі партії, щоб ми ужили найостріших засад для поборювання і позавилення цієї виборчої реформи. Аргументують вони так: Коли, побере ся виборчу реформу тепер, то вона все таки остане абсолютною, неминуною новачкою і безпровадною мусить ся предложити иншу реформу. Чи дістанемо її через острел — чого в конституційних причинах не бажавмо — чи може по вибранню нової палати на основі старого порядку предложити ся новий проект, то се цілком не можливе, щоб нова реформа була гіршою від той, яку тепер рішено без огляду на те, чи вона прийде дорогою откровення, чи через ухвалу нової палати. (Притому-жми). Із більшою раніше мож надіятися ся більшю.

Алеж теперішнє пропонує викликало, як екавано, в цілм краю крайне обурення. Рускі послы постануть в спеціальній дебаті відповісти внесеним на аміні. Не піднесемо немовляв та важних бажань, а зажадаємо лише того, що не лише справедливо і дуже справне, але також дуже легке до здійснення. Але при тих бажаннях мусимо стояти там сильніше і не політично.

При тім звернемо ся до всіх партій палати. Не будемо їх просити, щоб може з симпатією до Русинів підтвердили бажання, ми звернемо ся до почуття справедливості, до совісті народів і народів Австрії!

В першій мірі звернемо ся до Німців і то головним з той причини, бо іменню вони є тими, що нашим коштом дістали більше мандатів. І се не є лише моя твердження; се твердження походять від самих Німців. Подозрюю собі відчитати тут кілька слів із брошури, що вийшла 1895 року і містить бесіди трох аничних відомостей Німців, іменню д-ра Митайла Гайніша, Оттона Вігельсгофера і проф. д-ра Естона фон Філіповича. Ті бесіди антологені були в однім товаристві, коли приготувало ся виборчу реформу. В одній із тих бесід натодимо такі слова: (читай): „Велике заступництво Німців, яке переступає границі пропорції, не витворило ся головним на шкodu тих народностей, які з ними борють ся і риваляють, як Чехи, Словинці, Польки і т. д., вони заступлені в парламенті так сильно або ще й сильніше, як їм після числа населення належить ся; більше число німецьких заступників витворило ся коштом народу, який до Русинів взагалі не може відносити ся порожно, коштом Русинів. Німці мають 47 мандатів за богато — тепер 48 — а Русини 39 — тепер 35 — „послів за мало“. Із сєї причини мають головним Німці обов'язок, дати нам хоч бодай мало відшкодованя.

Дальше звертаю ся до Чехів. По Русинах уносе іменню Чехів найбільше, хоч далеко не в тій мірі що нас. Тому що вони — так скажемо — терплять з нами, мусить порозуміти і відчувати кривду, яку нам заподіано і стати по нашій стороні.

Звертаємо ся також до справедливих і чесних мужів між Польками. Хоч стоїмо з Польками в борбі, то всеж такі новинні йти ся між ними люди, які цнимо цінити право і справедливість, як національний шовінізм. (Ожми). Взагалі звернемо ся до всіх народів і до всіх партій, які заступлені в парламенті. Звернемо ся також і до правительства, яке тут так часто грає роль посередника, але — до нього бодай — ніколи з користю Русинів.

Колиб ми не перевірили своїх оправдань, скромних і легких до виконання бажань, то тоді будемо приносивши потягувати з того відповідні консеквенції. Звертаємо увагу правительства і партій на шкідливі, які се потягуєлоб і робимо їх за них відічальними. Коли держава не сповниє своїх обов'язків супроти народів, то не може жадати, щоб народ сповниє обов'язки супроти держави. І не буде ніякою винною їм не зможемо тому запобігти, коли тоді, як знов коєсь піднесе ся голос: „До народів Моєї держави“ — руский народ відповість: До нас не відноситься ся сей поклик, бо ж ми не об'ободати ся, як з народом приналежним до сєї держави! (Там е!). Отже має ся сказати, не для погрози, але для остероги, і на сїм пінчу. (Заканьє приклади і ожми).

РАДА ДЕРЖАВНА.

У вівторок приступила палата послів до спеціальної дискусії над арт. I і II. виборчого актона, аж до § 6. виключно, який установляє число мандатів для поодиноких країв. По промові референта длабравил голос справозданий внесених меншості. Пос. Хоць мотивував своє внесення о внесення палати півні. Відтак забрав голос пос. Стажинський і мотивував своє внесення меншості о підвищення числа мандатів до 524, з чого має припадати на Галичину 114 мандатів. Пос. Стажинський заявив, що при загальнім і рівнім праві голосовань рождів мандатів на поодинокі краї може бути записаний лише від числа населення. Він став метковий ні ніякі инші обставини не повинні тут рішати. Бо загально і рівне

Телеграми „Буковини“.

Дня 15. листопада 1906.

Приготування кандидатів до виборів.

Петербург. Сего тижня відбуде ся тут засідання місцевого комітету кандидатів, на якім поставити ся не тербурскіх кандидатів на посади до Думи.

Восемь-полений суд у Варшаві.

Варшава. Восемь-полений суд засудив трох робітників на смерть, через розстріляне за те, що агітували за страйком в цукроварні Германова. Садати не хотіли спершу виконати засуду, наперті мусіли підчинити ся приказові. Той суд засудив також п'ять осіб на смерть за робітничий напад.

НОВИНКИ.

Чернівці, 15. листопада 1906.

право виборче є правом чисто личним. При загальному числі мандатів 524 і населенню 26 мільонів припадає на 50 000 мешканців один мандат. Після того Галичина, що має 7,300,000 душ населення, повинна би вибирати 146 посадів, або 28 проц. всьох мандатів. Такий простір Галичині оправдує то жадане, або мала она більшою як 25 проц. загального числа мандатів, але німці признали Галичині лише сто шість мандатів. В тім краю припадає один мандат на 89,000. Надлишков мандатів дістали інші краї коштом Галичині. Се несправедливість, на яку Колю поділо не може погодити ся тим більше, що після весної імовірності установлення тепер число мандатів було обов'язуюче дуже довгий час. Бесідники в посланій хвилі відзиває ся до почуття справедливості палати, аби після справедливості признали Галичині бодай 114 мандатів, тим більше, що та зміна принесла користь не лиш Польщі але й Русинам. Давший справедливість меншості пос. Гломбінський і промовляв за признаванн Польщі одного мандату на Буковині і за утворення ще одного славянського мандату на Шлеску, а пос. Бертолі домагає ся утворення італійського мандату в Зарі. Пос. Себотка домагає ся між іншими права голосування для жінок, а пос. Міхейда домагає ся збільшення польських мандатів на Шлеску. Пос. Штрахер жадає утворення ще одного мандату для міста Чернівців, та щеби і тамешні Жиди могли вибрати свого представителя. Крім сего зазначив ся також за поділом мандатів із Буковини. По промові хорватського посла о. Ю. Банічського, який кинутий проти утворення італ. мандату в Зарі і виходив пос. гр. Штернберга що брав спершу в оборону слов'янських посадів нападених нещадно особистими інвесторами пос. Штайна а підтак розпавали ся у низькій собі спосіб із порогом, так що йому відобрало слово, забрав слово пос. Богосевич, підносячи повноту признаванн мандату для буковинських Польків і вказуючи на те, що обі найчисленніші буковинські народності, як Русини так і Румуни, не суть тому жадану протинні. На случай, коли би палата на те згодилась, ставити бесідники вносене, аби признали і Німцям в Австрії достатній оден мандат більше. Вносене те найшло відповідне число підписів. По промові пос. Пахера, котрий домагає ся реформи палати наші, закінчено дискусію і вибрано генеральних бесідників про пос. Еженбоген, contra пос. Бендла. Пос. Еженбоген і говорив проти всьох вносень в справі збільшення числа мандатів.

На сім дебату в справі виборчої реформи перевагою, а пос. Фоглер для оправдання комісії для улагодження нагав в справі Прохаски Мажі; і прочитав запису посла Мажі, в дійсн. Мажі жадає свого вибору і каже, що не має наміру обидити посом Прохаску. За сьом відчитано воля, в ній знаходять ся між іншими інтересами посла Дашинського в справі поступованя старости в Бродях супроти поступових студентів та в справі беззакон, яке панує в кращім товаристві для обезчечень. Пос. д'Ельверт поставив інтерв'ювання в справі апарисованих концентрових урядників при дирекціях пошти і телеграфів. На тім засіданні закінчено.

На середовім засіданні промовляв генеральний contra бесідник пос. Бендла і референт пос. Лежер, який просив о приняті і групи виборчого закону після ухвал німцями. Палата відкинула відтак всі вносення меншості і признала першу групу виборчої реформи (§§ 1—6), в яких §§ означено число і розділ мандатів для поодиноких країн. Через се упало також вносене Гломбінського і Богосевича на утворення польського мандату на Буковині; за ним голосували: „Колю“, „Славянський Союз“, федерали і всі буковинські послы з винятком посла Розоніцка. Проти вносення голосували всі німецькі партії.

По тім приступлено до обрання над другою групою законопроектів, що обіймає постанову про активне і пасивне право виборче.

В часі дебати над сьом другою групою мотивував пос. др. Адлер вносене меншості на ствердженні однорічної осідлости, яка свідомо робить робітникам припад і радить, щоб в случаю відхилення його вносення кинути в менших громадах осідлости в виборчій окрузі, а не в громад. Пос. Хоц мотивував вносене меншості на розширенні прав голосування і для жінок. Пос. Романичук вносить, щоб вони що не голосували над § 7, який говорить про заступників посадів, так не ринуть ся над дотичними постановами про розділ виборчих округів (§ 36.). Вирочим залиши ся проти введення заступників посадів, яким противили ся і польські людська партія. Пос. Шумаєр говорив в душі посла Адлера, підносячи, що жадане однорічної осідлости врядають дуже робітникам; се предложене є гірше як закон, який утворено було У. курию. Пос. Себотка поборював також кляузулу про однорічність осідлости і обетався за правом голосування для жінок. На сім закінчено дебату і вибрано генеральних бесідників. Генеральний про-бесідник пос. Чернерсторфер поборював жадане осідлости і зазначив ся за тим, щоб право голосування не було звязане аж від 24-го року життя, але вже від 20-го, та підіве, що соціаль-демократи обставали завжди за наданем політичних прав для жінок. Тому будуть соц.-демократи голосувати за Хоцовим вносенням меншості. На другий генеральний бесідник вибрано пос. Клявца. Слідуюче засідання в п'ятницю по обіді.

стичне для духу, який лишить дохто в червоноцкій alma mater.

Нагірна на рес. Українці. Полтавський губернатор повідомив дільничного повітового предводителя дворянства, земську управу і городского голову, що бувають послы із Полтавщини: Л. Ясеновського, Н. Овасного, Я. Імшеніцного, П. Чижикова, Г. Поддеса, М. Даченка і А. Теслю потягнуто потербурскою прокуратурою до судової одвічальности за підписання виборчого маніфесту. Се повідомлення має очевидно на цілі впливати лише на згаданих б. послів усіх громадянських урядів за те, що сповнили свій обов'язок супроти своїх громадян. На днях відбуло ся переслухання б. послів Теслі і Імшеніцного; вони до підписання маніфесту признали ся, але дальших візних відмовили. — Проти б. посла А. Теслі виточно що й друге кариє сидіти за опубліковане в часі наради Думи „Листу до земляків“. — На днях розбирала кінська судова палата діло д. Буланца, якого обжаловано на розновстановлення брошури укр. радикальної партії: „Якого ладу нам потреба“. Судова палата по обороні адво. Лещи засудила Буланца на 1 рік кріпости, зачислюючи йому до кари 6 місяців, просяджених у слідчій в'язниці.

Очулів пупіль перед судом. Добре а радше дуже не добре знав Григор. Янопулюс, через якого наварив собі беремський Месія подання такого шила в паризь, ставав симпатичним перед оригінальним віденьським трибуналом судним, щоб однічати за одне із значиміх своїх прогіршен. Янопулюс радував ся бавити ся в місцевих штуках і знов сего літа у свою онуку 15 літню Марію Зен, дочку розведених батька й матері, щоб виобразувати єї на артистку. З часом одна зиялила Зен вишнього онікуна в особі якогось „Американина“ родженого в Перемішлях, М. Вайнберга і пропала із своєї тати. Коли вона ніяк не думала вертатись до Янопулюса, він зачав єї коло єї мешкати. Там виправив вперед спону неврівній Марії а підтак уділив щасливому супернику для позички а на закінченні виступив із нарочно забраного револьвера так, що Вайнберг лише случайно вийшов ціло. По переведеній розправі увільнено Янопулюса від заміру задушення важкого ушкодження тіла, а за суджено його тільки за загрозжене тілесної безпечности людей, недопущене пошени оружі і винозичування Вайнберга на 14 днів арешту. Оборонці Янопулюса вимагав, щоб його клієнта випущено на вільну стону, але заступники держ. прокуратори, оголосивши відзивки проти низького вибору кари, сиротини ся бажали оборони, мотивуюче се тим, що доки засуд не стане правосильним, доти Янопулюс грозить далі вноше кари, перед якою він мабути сиробував би спастись бжеством. В виду сего п. Янопулюс, для якого ратоння надужив п. Очула свого мандату, дарма що вносивши від него едітет, як „самий і заните мурло“ — остає даліше в „холодній“.

Оповідки, іменовані і т. п.

Із Національної Ради. В суботу, дня 17. листопада с. р. о год. 7 вечером відбуло ся в „Народнім Домі“ засідання Національної Ради, на яке запрошав ся всьох членів. — Др. Вол. Фаликович.

З кругів духовних. Парох Дмитро Брацкан перенесений з Іуратумора до Фрумосу; ексюзит в Гаті Юрій Чуперка іменований еотрудником в Терезбенгах, а новоназначений Дмитро Фортуна іменований ексюзитом в Гаті.

Із штуки і літератури.

„Веселка“, календар української соціал-демократичної партії на рік 1907. Чернівці, 1907. Накладом „Землі і Воли“. З друкарні І. Вігнера в Чернівцях. Стор. 148 з оголошеня, великої 8-ми. Ціна 90 сот. В отім дуже чотурно наданім календарі прим календарним містять ся ще й обємиста части літературно-публіцистична. Входить в неї: Пісня труда, вірш С. Леоніда. — Програма соціал-демократичної робітничої партії в Австрії. — Справа національній в програмі австрійської соціал-демократичної робітничої партії. — Як виглядає політична і заводова організація соціал-демократичної робітничої партії в Австрії? — Робітничі, вірш Рішарда Демеля, переклад С. Яричевського. — Ланцюг, оповідане В. Виниченка (Додо). — В творці — так, але в практиці — ні, вірш С. Яричевського. — З минулими виборчого права, дра В. С. — Значила в долині червона килина, вірш Т. Шевченка. — Чи має жінка право на працю? Шеймачова. — Як має працю, вірш І. Д. — Русский цар, Максима Горького. — Хто ми? Дра М. Кордуби. — На полі, вірш В. Ленського. — Як а раз забув на Господа Бога, оповідане Людвиг Янобуковського. — Соціалізм і інтелігенція в Галичині, Л. Г. — Аудитор, вірш Осипа Федьковича. — Коли лежить буде? Оповідане Павла Розв'язи-Поля. — Відокремлення чи поділ Галичини? В. Левицького. — На пово, вірш І. Д. — Отверте писмо до Товариства для охорони звірят, О. П. — Відкритий лист до робучого народу, о. Петра Спелієнського. — Весна іде, вірш І. Д. — Сцена по битві під Астергадц, Лінке, переклад О. Б. — Револьюція в Росії, дра Татіани Грігорович. — В кузні, вірш Я. Веселовського. — Чи християнство є для народу чи для пнів, Л. Г. — Корін зиха, вірш Фріца Ертора, переклад О. Наварука. — Про права, Фріца Зенгера, переклад Я. Веселовського. — Масниця, вірш Я. Веселовського. — „Веселу“ ном замовити м. н. і в редакції „Землі і Воли“, Чернівці, Броварна ул. ч. 84.

Назначений на работу в качестве почтового не принимался.

Панет по 20 і 40 сотиніів
у всіх аптеках. 94 22-30

Ціна електрики 30 сот. 10 едманив (еда-
шенив) 8 кор. з оплатою і опанованом.
Тисячки лнотів з подякою. — Виснава
2 рази денно до всіх країн.

Головний склад для Чернівців: Шмід і Фонтін, Дрогобич
ул. Головна (Hauptstrasse 12).

Хүн иргэдийнхээ элсэлтийг хянаж, үндсэн зорилгоо гүйцэтгэхийн тулд тус газар нутагт байр суурийг өөрсөдөө тодорхойлохыг хүсч байна.

[illegible]

Книги і друки для Кас райфайзенських.

Чернівці, улица Руска ч. 8.

10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Чернівці, вулиця Голосно-Енциклопедична ч. 3

Склад ц. к. на- двірних фабрик
Товарів побутових: А. Чарнов, Шидень,
Копелюхів: І. Георгій Іва, Влашич,
Товарів з альпіні: хлібного сирівця В. Бахманич, Сіпелі, Влашич.

Коняра футряні і нарушаних перекі, в куни, лиси, бобра, диного жита і т. в. для пиль і пильчочок. Шалка перекі, баранкові, Гімалая, як також різні сухоощі для пиль і клопів, Гоняра пильчочків і монині. Провідно біля стера, др. Ланяна віддан убор, провідно біля в конях жербожид, огранчі черева, шати, пузати і грудий, вожики нажітеньки для пиль і шати, пильчочка, монині і жербожид.

[illegible]

Артикули до польовихи. Стріляти, розстріляти, підстрілювати і вистрілювати. Тарби стріляти, вистрілювати і вистрілювати.

Ведуче товариство «Рухом Рада» в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Рада“ в Чернівцях під zarядом Іоана Заларма.

За редакцію відповідає: Віктор Стриж

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сс.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 фр.,
на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 32 фр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.
Однорічне число 10 естаків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях уз. Петропільч. ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телеграфу: „Буковина“ — Чернівці.

Оголошення приймає ся по 20 ест. від
стрічки. „Надіслане“ по 40 ест. від стрічки.
При частійших замовленнях відповідний рахунок.
Рекламний неопечатаний мілий від порти.
Рукониси звертає редакція лише на посто-
редним вистереженням і залученням належ-
ності постою.

В справах редакційних можна устно по-
розуміти ся що дня від 9—10 рано і з—3
по пол. прих. неділі і свят.

МИЛЕНЄ ОЧИЙ.

(V) В середу пібра ся буи на нараду в Palatul Na-
țional гуртот „добре уродженіх“, що закінчи банеро-
тучній системі привілеїв і курей та зрадї, святозапри-
святих ідей, поповнений волюнтаризмом і німецькими т. за-
вільдунціями — став більшістю краєвої репрезен-
тації новоствореної Буковини, що став заступником ін-
тересів широким мас народних, які як раз падають
жертвою диктаторського економічного визискування й полі-
тичного обезправлення. Час минув і б'ється! Отож сой-
мовий більшістю в радше полонізовано-німецькій (та й то не
цілком!) її частині треба було конче здобутись на
якесь діло, аби неопалати, що єдиними успіхами її по-
літичн було не лише сенсат, прориві й синектури, аніми
облаштовані недовірливі екзальтовані Павла...

На вгаданні зборах члени соймової більшістю,
на яких із Полікии був якого один посол, а із Коло-
дін не було бар. Гормизаного, по обговоренню підтвече-
ної й економічної ситуації краю ухвалено резолюції,
які документують збів тільки одно, а то: безсилля,
бездомітність і нещирість ухвалюючих.

У першій резолюції висловлює соймова більшістю
глибокий жаль із того приводу, що правительство не
предложило й досі до саніціонування проініціативного
закону, „через що не лиш ударемлено саніцію крає-
вих фінансів, але також спараліжовано возну діяль-
ність на культурним і економічнім полі“. Сойм в надії
на доходи із яких й горішки поутрачював багато ви-
датків, на яких поврива треба було тепер позатагати
давні, неоплатні догони; так на винищення шквталів,
заклада ґрунту під будову краєвого шквталу і т. д.
Соймове більшістю, яка нічого не зробила для фінан-
сового протокання краді, яка не своїм розумом й надії
оферан на єдиний план гонів із Ворна, якого недо-
стачі були добре відомі неосервативним членам біль-
шости, прибирає тепер дуже вигідну позу і „ска-
дає“ із себе „всю відповідальність за
аруйнопані фінанси краю, які мусять
діяти до фінансової катастрофи“. Проста,
геніально проста тактика, яка зможе неодмінно
соймової більшістю опасті так само, як саме буковин-
ських селян краєвий банк в руках грошодунів, або як
запоміг учительство проініціативний проект Огчула!!
Алеж насоздав краю має право вимагати від своїх
репрезентантів позитивної і видачної праці; члени
соймової більшістю мусять однічати за сумний стан
краєвих фінансів, до якого довів віхто нинішній як бо-
ри, а рівночасно мусять члени тої більшістю мати

дан підверти своїх бажань нинішні кваліфікації, як прим.
„фінансисти“ старантеризовані свого часу в парла-
менті ґр. Штернбергом!...

В другій резолюції виявляється ся соймова біль-
шістю за соймовою тридцяткою в грудні лише на
случай, коли б мало ся підчас неї перевести зміни,
визначені правительством в проініціативнім законі, а на
те висловлює вона потребу спликання сойму для пола-
годи всіх краєвих потреб. Коли-ж сама більшістю ба-
чить, що в проініціативнім законі треба задля єдиної
перевести соймові зміни, то чогож удавати обурення
на те, що він досі несанціонований з огляду на інте-
реси проініціаторів? Варочим від коли стали дідичі
справжніми противниками проініціаторів, які їх запо-
магають „сва. моршину“ і політично і фінансово?!
Хоч соймова більшістю так бажала саніції закону про-
ініціативного, то вона рішуче вимагає лише спликання
сойму для обговорення всіх справ краєвих, знаючи
добре, що довша соймова сесія тепер з огляду на
парламентарну дебат над виборчою реформою —
просто немислима, коли-б навіть вприти в можливість
успішної роботи в буков. соймі при теперішній кон-
стеланції краєвих партій. На віщож адали ся такі ре-
золюції і хто має вірити в серйозність ухвалюючих,
які місто замилена очий читачам, можуть радше осмі-
шати авторів?

Не менш поважно може — (хто хоче!) — ві-
рити в щирість третьої резолюції, в якій дідичі
враз із грошодунами і Варманом побивають ся за
саніцію нинішніх краєвих законів а особливо вибор-
чої реформи соймової й громадської! Ті самі, які „по-
гребали“ нагаче внесли пос. Н. Василька і тов.
в справі конюшости загального голосування, почуви
нараз потребу „наділати широкі маси виборчим пра-
вом“; ті, що замінювали крайню русифікаційну анці
в житю політичнім, пересвітом а навіть просвітнім
в анду ромунізовану руских шкіл і воджена проти
русских учителів, рантом хочуть законів, щоб запер-
нити національний сувереніт в краю!

В 4-ій резолюції ухвалено внесення п. Відмана в
справі шкіл для меншостей, національної управи
школи і розділу деяких мішаних громад: розуміється ся,
що все відноситься ся лише до Німців і тільки для
них має вийти на користь для єврейських захушен-
них крій п. Пені який радби визволитись від єврей-
ської властности і з не-Німцями, щоб тим безцеромонніше
грати в панґерманську сурму негерманности й не-
зависости.

На сїм не вичерпавсь наради соймової біль-
шости очийної блеском наданного процесу Баґатірда

дї пятого возеса — та асери Огчул-Штернберг. Го-
вірих ба п. Пені вважала на потрібне оголошити
згодом ще й т., що на тих зборах євонстватовано що
й „спізнаність“ тересів а взаїмне довірі членів соймо-
вої більшости. Доказом сего має бути ніби то, що
послови Абрагамовачеві вислови ґратуляції із
за його цесарського підзначення. Ча сєй павтер
зможє заспокоїти Полікам втрати, які їм нанесла тепо-
рішна більшістю, опускаючи їх на ділі в кожній по-
требі, се що велике питання... Хто хоче, най вірять
а те і в згоду, та й до віре, се панус між пооди-
ноними групами соймової більшости а навіть у внутрі-
тих груп і в ширієтї сї євнроти поодиноких верети
населєня як учительства й селянства... Так, так
„wzyscy to — як шквал поє вірніший синиши Кра-
дїці — być może, lecz ja to między bajki włożę“...

РАДА ДЕРЖАВНА.

Вчорашнє засіданє парламенту розпочало ся
о 8-ій год. по пол.

По відчитанню впливу веда павата дальше спе-
ціальну дебат над другою групою предложєня в справі
виборчої реформи. По промові генерального секретаря
сєнта пос. Калювача при-туплено до голосування.
Палата привила цілу другу групу законопроенту із
віднесенням внесенє меншости, які домагали ся усун-
нення постанови що до особливи а також наданн ви-
борчого права жінкам.

По сїм приступлено до дебат над третьою гру-
пою предложєня, яка обняла питання автономії крає,
за якою мають особливо рішуче побиватися Чехи
й Полаци. В дискусії забрав слово також німецький
клерикал пос. Ед. який заступаючись за розширення
автономії крає, доказував, що виборча реформа се
атентат на національн, політичн, культурн і мате-
ріальн інтереси німецького народу а також і на саму
монархію, на який католицьке цєнтрум ніколи не зго-
дить ся.

Сїдуюче засіданє відбуває ся нині.

На 446. засіданню парламенту постанови посол Н.
Василько враз із тов. ось таву інтерєляцію до
міністра желєзниць державних: Іана Шербан із Стржи
на Буквині був від серпня 1898 при новій локаль-
ній желєзници на лінії Карльсберг—Путна занятий як

Скандинавський.

ГОРЕМИР.

ПОЕТИЧНА ПАМ'Я.

І. ЮВИЛІЙ.

Довкола алєкстронів, в євонічних блєсках сявючої палати об-
раває ся вірні піддані Воєслава.

ДВОРАК: Ударте в нимали, заграйте пісєнь!

Народи, малійте а безумних утіх!
Великий бо нині настан для нас день —
і сонце яснїше засяє для всіх!
В справленні устї розіллє ся вино,
для бідної чернї родастє ся хліба,
танєць запанує, забави а — одно
на славу, на аґадку отєєї добї!
Проч лайки і сльози і стони від ран,
бальзам ось потїхи сам Бог надїсав:
се донь юпанєво сьвіткує наш пан —
рік двайцятїй патїй наш цар Воєслав!
Тон кринїм всі разом як буряний грїм —
Наш влїк супостатів із нїг най вібе:
Нехай нам панує щасливо усім
в адоранню, у славі! Наш цар най живе!

ЧЕРНЬ: В адоранню, у славі наш цар най живе!
Гурра! гурра! гурра!

ЖОВНІР: В далонї краї володар нас водив,
за гори, за море — де пальми ростуть;
нехитрим сусїдам всі землі віддав,
тепер а них доходи у краї наш пливуть.
Отж ми гуляєм, було, серед стрїл —
рубави завязго — душа на парку —
і бродимо в кроки дріжучих ще тіл —
аж серце танцює на аґадку тоту!...
З нас кожний героєм жертв до родин,
бо кожний, як тигр, нин горачую крок —

і всі ми готові, як жовнір один,
на бої по лаври а парем їти знов!
Тому а кличу ся на ран тих сїдл,
що в боєх побідних їх шнєро приняв —
на смерть, що носила юнацькі ради:
оден цар на сьвітї — наш цар Воєслав!

ЧЕРНЬ: Оден цар на сьвітї — наш цар Воєслав!
Гурра! гурра! гурра!

ЧИНОВНИК: Тай славнож, напранду, держава
[цїте!]

Податків усіх ми маємо гук!
Аж єрєц у груди ширїє, ростє
на вид сїх трудлїх, змодєлєних рук,
що пильно, як треба, нїдають у скарб
„дарєвн, що царське“. Машїна одє
солїдна: заходить за карб усе карб
і правильно кождє їде козїєцє.

І так воно треба. Податки — се ґрунт,
з якого повага і сила цїте:

бо нас не лави недовірєних бунт,
ні збавїшний ворог, що ґайлом солє!

Крім того ще й мудрієтї із правдою враз
сплєдє ся за руки, як сестри нїкі —

сьвєта Справедливостє панує у нас
в палатї законів! Погляньте самі:

Чи дієсь де кривда, чи розбїй тиний?
Чи сьміє ґнїтити вельможа, пан граф

старцї, що безсилє опер ся на кїй?
Нї, рівнієтє дарює — закон — параґраф!

Колїж твоє хата цїла над карком,
коли тебе гордє безправє не бє,

коли ти мов цар сам під своїм дахом —
то крїжнї, мій братє: наш цар най живе!

ЧЕРНЬ: Гей, кринїмо, брати, наш цар най живе!
Гурра! гурра! гурра!

ЖРЕЦЬ: О діти, сєж ласка велика нам єсть
від неба, від Бога, що славен наш цар
батьківськїм сьвітїні шлє доживую чєстє,

отцїв наших кїрі дозволєв нїтїр!...

Власть жєна від Бога. Коли же вона

так добра, ласкава, сєрдєчна для нас —

сї ми пануємо із душ наших днє,

корїм ся в глєбукїй покорї вели час!

Не слухайте, діти, боритєлів тих,

що нам про „їдєї, свободу“ верзуть,

борцїв тих фраз гордїх — на ділі пустїх,

що перед ієвєлом бунтарєтва повзуть!

Воритєлі тії — буритєлі лїпї,

се рїдні дієвола алого слїпї,

що гонять любов а під похлєвних крїш

і крокує спрєсплюють родимі ланї!

Показують людям якусь „їтїнну“,

що „ворєт“ у трупнї сї закував...

Я молю вас, діти, гонїть сатану —

одна їтїчина — оден цар Воєслав!...

ЧЕРНЬ: Одна їтїчина — оден цар Воєслав!

Гурра! гурра! гурра!

ПРОФЕСОР: Historia vitae magistra! Оттак.

І ще оден мудростї цїєтї цїєтї —

се знає найменшїй у класї штубак,

що „се до хорєбрїх належїть сєй сьвіт“.

Колїж вїн потрапїв підбитї сєй крїй

і а Арєсом в аґодї поставити хрєст —

то каже воїнний старинний завіт:

„нехай ужїває!“... Probatum est!

ЧЕРНЬ (на панї): Нехай ужїває, бо батьком

[він єсть!]

Гурра! гурра! гурра!

ПОЕТ: В каскадах мрїї, роженїх надїї,

в промінїях аурєолї,

в зльїдїєтїм неба полї —

ми бачїли там образ твоїй —

царю Воєславе!

Всіма думкїми, всіма душамї,

сєрдєцєм, дромїнїєм

Пам'ятник Т. Шевченка. Справу будови пам'ятника безсмертному Тарасові закінчили свого часу золотонісний повітовий земство. На його залишених будівлях і деякі інші земства кредити на сю ніч. Тепер порішили золотонісний земство кооптувати до комісії, яка займається з постановленням пам'ятника Шевченка, представленням інших земств, які вже припинилися або ще починають на до його діла. Комісія має н. н. зайняти з установленням речиння будови пам'ятника. Про це — як доносить „К. Гол.“ — повідо-мляє синя днина золотонісний земство і київську губ. управу.

До кризи в управі міського театру. На мілтор новім засіданні рішення міська рада театральне питання. По реєстрації притягнута комісія д-ра Кішара і по про-мові голови комісії театральної д-ра Сальтера, який обіцяв за д-р. Ранденгофером і в загальні за цілий те-атральним персоналем, прийнято одногласно внесення притягнута комісії, який з кінцем сезону увільняє ся директора Ранденгофера від дальшого ведення театру. У випадку своїх відійти д-р. Сальтер зовсім справе-дливо ще й те, що се неміло притягло, що д-р. Ранденгофер дає лише іза сего одного, що одня часть преси робила йому і акторам несправданні звинувачення, не перебираючи ніякої в обиди. Притягнута комісія і глум переказати неж: критики. — Оперту на театр вони ще сн в найближчим часі, що сего місяця. В обиди умови увійде також і обиди ведення опера. Як лиш після про усунення д-р. Ранденгофера розійшли ся, так по директорство театру згодили ся до тепер директори: Рауа з Карамебаду, Мілер і Віл Вапер з Відня і д-р. Варинця та Штигман з Грону.

Дорожничка в Австрії — се не повинна! Кожда господарня підчуває се дуже тяжко, бо і в нас, в Чернівецькій і в загальні на Буковині, подорожніко все, го доводило, в такий спосіб, що прямо не мож і довести ся! Перше місце займає тут дорожня меса, яке подорожніко сего року майже о 75 проц. Причина сего лежить в тім, що звиз худоби з Відня до ро-вення, а звиз до Німеччини дозволений. Поє. Гав-дів інтерв'юван в сій справі міністра рільництва Аверсберга, однак сн відмовив, що про бран худоби в Австрії не мож і думати; худоба с довести, тому можуть границі бути далі заперті, згадно отво-рені. Очевидно правительством планирає тут тільки аграріїв, які низискують людий. Сн тепер відбув ся в сій справі у Відня дежача ніч, на ній пок. Шумар нігласив дуже докладний реферат про при-чини дорожні меса. Мож иншим означив він, що в Лондоні, де населення далеко більше, меса стоить 66—70 сот., а в нас 170 сот. Зборя були сильно обурені на міністра, що з поміччю снзано-ваної статистики худоби відірає такий високі ро-бухав вероти увільняв жалати отворені границі і звозу меса іза моря. Рішати признали, що в такий раз підешення бн меса о 40—50 проц.

Сьвітлова продукція паперу. Ф. Кратвані, ди-ректор паперової уні у Відня аловив дуже інтересну статистику про сьвітлову продукцію паперу. На чолі других держав ідуть в сій справі Сполучені Держави північної Америки, які продукують річно 1,361,000 тон паперу; далше іде Німеччина із 850,000 тон-нами, Англія із 520,000 тоннами, Франція із 380,000 тоннами, а в п'ятому місці находити ся Австрія із 310,000 тоннами. Консумція паперу являє ся на-йвищою в Канаді, бо там припадає середньо на пождо мешканця 17 кг. паперу, а найнижшою в Індії, де та снзальність доходить лише 10 дкг.; в дру-гих краях снзальність являє ся середньою пореєчно 14 кг. паперу отже майже чотвертину тггару свого тіла. В Австро-Угорщині снзальність паперу стоїть нашо пореєчною мнотв, бо в Долині вноситься воно 8 кг., а в Залізній 1 кг. Із снзальності вжитого па-перу виводить культурий стан населення, то внісді для Австрії, а особливо для Угорщини був бн не надто імовірующій. Але ж сего мірила іза багатьох причин годі внісати безігласно міредатним.

Ран в Угорщині. На краєній новосередній угорскій сирі, що як раз тепер відбуває ся, ведуть ся варади над ліченням рапа. В своїм рефераті вказив проє. д-р. Дольгер, що після статистики із 1894 року внісдіть число хориз, якішнієм разом 38,000! За-мітно, що случай рапа бувають частіші у міщан чм у селі.

О снзальності обов'язаний батьно удержувати сина в школах? Се питання рішиє перед кількома днями найвищої трибунал. Справа мала ся так: Студент при А. подав свого батька до суду з баганем, щоб суд засудив, щоб батьно удержувати сн (сина) за час его університетських студій, які він розпочав проти волі батька. Іменно хотів батько, щоб не укінчено гімназіст вступив сн сн в якийсь уряд. При розіранні перед першою інстанцією відіно батьно, що він не обов'язаний посылати свого сина до якихсь шкіл. Без огляду на те, що при теперішній дорожній батьковій родині із середніх станів тільки приходять ся удер-жувати сина на університеті, треба уважати, що уні-чення гімназіст осягне молодий чоловік тільки, що ему до підліткового життя потрібно. Перша інстанція від-казула сьарту сина. Висока інстанція жнє признала право снзати, підписати і мотивовано, що до обо-в'язку родичів, удержувати своїх дітей, належить також і дбати про їх дальший духовий розвит. Тому не признала закон границі ніку, в ній переставало дбати батьні про дітей. Поновітня дитина має право (§ 148. цив.

зак.) вибрати собі стая, чм ще не увільняє ся батька від обов'язку удержувати сн. Поновітня А. вибрав собі стая, який не сн і не відповідний ні неперезакозний, тому мав батько удержувати сина на університеті. Найвищої трибунал зні сн засуд і затвердив вирок першої інстанції.

Страйк гірничих студентів в Лубні. Студенти гірничої академії в Лубні розпочали перед тижем страйк із тої причини, що іза ті-ноті злінала прямо від ім було ходити на виклади. В нязу того вибрав ся був ректор академії, проф. Вольф до Відня, щоб поговорити із міністром рільництва. Висхід його по-дорожжя був такий, що в суботу міг подати заступни-кам студентських приправаній, що із асною 1907 роз-почав ся вже неспів будова нового приміщення ака-демії. В нязу сего студентські старшини відінали сту-дентів, щоб вони почали знов ходити на виклади.

Торгова міська канцелярія повідомляє, що в жовтні перевезла 119 реєлів в зльсках, до фабри-кумь ся і продають ся вітузали. При тім відірано багато зінсозанних вітузали і канітків, як також фал-шиві міра і ваги. Щодо цієї контролі на торгівниці мала за собою пошестату богато розведного мезика, нечистої сметани, старих яєць, масла, злих новиход і олівів, грабів, бривиді, яєць, содової води і т. д. Піднести треба, що в одній складі снзасконзано 12 бочок масла, яке продавалось для кухні, а було відібно злима злима до технічного ужитку.

Смертельна пригода. Молодарник Маркус Розен-штраух із Задубрівки зорезав вчора коло Штально-рової брокарії 86-літнього Василя Чорича із Жучин. Чорича помер на місці й его перевезено до трумарні.

Вогни. Вночі із 10. на 11-го пожежари понови в загороді ниторіального посесора Йосифа Віжницького 20 овець.

Оповідки, іменованія і т. п.

Іменованія. Міністер внутрішніх справ іменовує новітнього комісара Енгена Тарновського в Чернівецькій правительствним секретіром на Буковині, а пошт. канцелярія д-ра Франца Шиндлеряча в Сучаві, помі-сарем при чернівецькій дирекції пошти.

Із пошти. Почтовий контролор Гуголь Босер в Кішмані іменований управителем тої пошти, а поч-тові прагнанти Тома Терещак і Ісам Фішер в Чер-нівецькій іменовані асистентами.

Із залізничного руху. Жаліничий рух на лінії Пожоріта-Львівський розпочав ся ново.

Красне товариство для охорони звірат було мати в нязу 18. с. м. о гад. 4 по поз. в ратушеній снзні надзвичайні загальні збори з таким денним поряд-ком: 1. Керетне справозданнє з діяльності товариства від нас до надзвичайної. 2. Відчит д-ра Мірновича про охорону звірат. 3. Зміна статуту і доповниочий вибір до віділу. 4. Експозала.

Витяг із протоколу засідання Віділу краєвого, яке відбуло ся дн 13. надзвичайні. Маршалок краєвий барон Юрій Васильович повідомив, що з нагоди смерті архієпископа Оттона внісди телеграфічною кондолецією: шеарови, архієпископа Франца Фердинандові і архі-єпископа Марії Терезі і Марії Посей, від яких на-спіли і подяки. — Заступники маршала д-р. Стоцький повідомив, що на старавем краєв. президента ц. к. фінансовий арар дан буюн. краєвому банкієві 300,000 корон державного закладу на цілий паперу опрорен-тованого на 31 пів. За те внісди Віділу краєвому пре-зидентови д-р. Кнзисбенкові щяру подяку. — За-тверджено умови продажі і купни в громадах: Стрі-левський Кут, Арбора і Якобеві. — Дозволено стигаєти громадині додатків в слізуючих громадах: Лісавра і Мухомівці (по 55 проц.), Шубранці (56 проц.), Валасала (по 58 проц.), Логучени Тентулуй, Боту-шань, Гумора-Монастир, Новолюбів, Сграма, Горіш-ний Вісін і Пресоріві (по 60 проц.), Іванівці (62 проц.), Чарор (63 проц.), Буденці і гор. Станіці над Сер. (по 65 проц.), Пражисте (68 проц.), Мигучин, Догоніле, Кенатин і Ростокі (по 70 проц.), Камона, Кучурів Вел., Люді-Гореча, Михайлів. Портеште, Вілія, Ізлашенте, Вілія Дал., Войтвель, Багрянці, Череп-ніш, Гербіш, Са. Онуері, Посто, Слободні-Веліш, Стірча, Снішів Гор. і Дал., Чирем, Давидина, Жалова, Милова, Усте-Путілів і Мосорівка (по 75 проц.). — Для негорішної в Вілія призначено 2500 а райо-абзентам в Луківці і Стірці по 300 корон запо-моги з краєвого фонду. — Стипендії для артистів по 800 корон річно надано ученицями відісною консер-ваторії Оттонова Диміазеві, учениці тож консерва-торії Фріді фон Міхуліч, тожисно Врунові Шинцель-бахові і ученицями академії маларства в Монасті Каролови Ошленскому; далі надано одну стипендію ім. Гавенка уч. III. гімназіі Міруці і стипендію су-часної гімназіі ученикови Вас. Коєвичову.

Філія „Рускої Бесіди“ в Вишніці відбула дн 14. жовтня с. р. надзвичайні загальні збори, на яких докладно обговорено справу заснованя ток. „Народний Дім“ в Вишніці і збудованя сьвіт хати. По окля-ній даскуелі, в ній брали участь ин. Іванко, Лучан-ський, Нікорович і другі, уважено припоручити об-думане снзави і виготовленнє відповідного статуту народнярому віділанні. Налуч. Данила порушив також справу устроєня вокально-декламаторних ве-чернів і відітанів по олах, на що збора згодили ся. П. Хороник повідомив, що „Селянська Каса“ в Чер-

нівці задумує засновати в Вишніці і Сторонці ком-сунічний товариства, тому повинні члени „Рускої Бе-сіди“ підготувати парід і розбудити в нем заохоченнє до снзави. — Нововибраний віділ унісди статут на та: імен. Нікорович, голови; о. Малайчук, заступник голови; надуч. Гордійчук, нисар; суд. ад'юнгт Іванко, касир; учит. Платков, контролор; учит. Алябота і Долиничий, заступники віділових. При кінці зас-тала зібрано вже малу суму на будову „Нар. Диму“ в Вишніці.

Конкурс. Краєвий віділ воєводства Буковини розписує конкурс на наданнє стипендій в висоті 600 кор. річно для абсолвентів прав. висоті школи ре-альної в Чернівцях, які задумують посылити ся сту-дентом на різничій академії у Відня. Компетуючі о сн стипендії мають внести свої подани найдавніше до 15. грудня 1906 до буковинського краєвого віділу, залучуючи: 1. свідоцтво приналежності до Буковини, 2. свідоцтво іспиту зрілості, азованого з добрим успіхом в чернівецькій висій прав. школі реальній і посвідку нисару на різничу академію у Відня в ха-рактері звичайного слухача.

Із штуки і літератури.

Микола Стороженко. Нарис історії за-хідно-європейської літератури до кінця XVIII. віну. З російського переклада С. Петлюра і Наталія Романович. Видано під редакцією д-ра Івана Франка. Львів, 1905. Визладом українсько-руської ви-давничої снзави, зареєстр. снзави з обмеж. порукою у Львові. ст. 381+3 нел. 8-ми. Ціна в оправі 4-40 К. Виданням отснє нижки зробила Вид. Снзави велику прислугу нашим інтелігентним громадянам розум. тич, яких обходять такі річі, як історія сьвітлої літера-тури. „Нарис історії зах. євр. літ.“ М. Стороженка... невідно помершого професора західної літератури на мовносльній університеті, се зуре його виклади чн-таних змюю 1900 р. для слухачів тогож універси-тету. Упр. переклад робаво як раз із літературованих занисок викладів, які підтак протірали і вивирали д-р. Ів. Франко, додаючи ще від себе при поодиноких роз-ділах середньовічної літератури відіскази в жерела так монографічні як і монографії, що можуть стати дуже в пригоді цікавішому читачеві, ратуючи його від маріонанні часу над може перестараними студіями. Визлада проф. Стороженка розпадаєт ся на дві часті: перша середні й апоху відродження. Літературу вініє се-редних розділено на 4 групи: 1) духонну, 2) феода-лізму, 3) ренарселу і 4) буржуазній. Література ві-дродження обидиє далеко більшу похонину курсу і об-говорює уєі замінитишій культурній й літературній про-вині аж по кінці XVIII. століття в Італії, Німеччині, Франції, Англії й Іспанії. Історія західн. євр. літ. М. Стороженка визначаєт ся рівномірністю тракто-ванн поодиноких літературних творів і стреміннє та аверністю і приступністю викладу, через що може послужити дуже добрим підручником до самообро-вання. Іза сего поручуємо сн особливо нашому нар. учительству, яке в учт. сем. снз предметом зани-маєт ся дуже, коли не надто побіжно. (Адрес Видав-ничої Снзави: Львів, Чарнецького 26). До речі треба ще згадати, що пок. М. Стороженко був в роду Укра-їнцем і під кінці свого життя дуже цікавив ся укра-їнською літературою, а особливо дозю Т. Шевченка. Маючи нагоду перекладати тайні документи „III. от-ділення“ опублікував він багато причинні до історії засуду Шевченка і за справу „сприко методичних братчиків“.

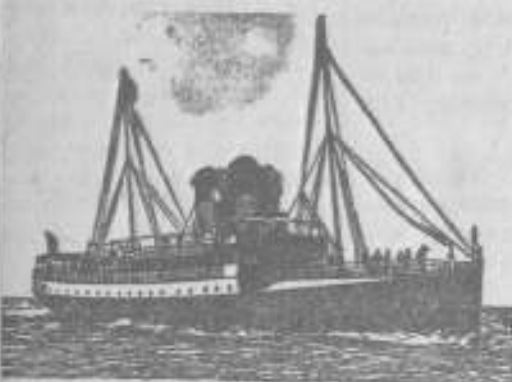
Літературно науковий вісник. Річний IX. Том XXXVI. Книжка XI. За місяць надісди містити: Ковачка: Тихо серце! — Мих. Коцюбин-ський: Він іде! Образок. — А. Мурашевський: Дві стрічі. (Із життя сибірського висланиці). — А. Кримський: Проклята смовиння. — Михайло Мочульський: Каля. — С. Яричевський: З гірних правд. — Михайло Лозницький: Становище польських і великоруських соціалістичних партій до українського питання (доісиче). — Хар-ковський: На революції. — Ів. Франко: Стара Русь V. — Ада Негрі: Вибір поезій (пер. Павло Грабовський). — Мироев Гаврилі: Нерви і душа (к. б.). — Гаут Гамсон: Літературне турніє. — М. Насонов: Поеми про волю. — На-уковий аистик: VIII. Снз тріх головних, Тиха Зеліньського. — Едгар Валле: Суд чотирьох (по-єне будо). — Михайло Лозницький: Против обскурантизму серед своєї суспільності. — Мих. Грушевський: З біжучої хвилі: Перша річниця російської конституції. Віблїографія. Книжки надіскази до редакції. Оголошення.

Репертоар міського театру. В наділа (по обіді по зпнженій літ) Гетого „Die Geschwister“ і Шілера „Wallensteins-Lager“; у вечер визначена опера Ла-гара „Die lustige Witwe“; в понеділок Айєсєрова опе-рета „Bruder Straubinger“; у вівторок комедія Ка-дельбургова „Der Weg zur Hölle“; в середу Гетів „Faust“ перша часть, іменована директором Ранден-гофером.

Variété Paul. Вчора розпочали ся вистави в Va-riété, яке веде зміний гуморист Жак Палль у віднов-ленні 6. павані palais (Вієрпаласт) при ул. Цвітній. Вистави розпочинають ся о год. пів до 10. веч., а на їх програму складають ся всім продукції арти-стів і артисток із надісєннє, відповідні для народу, якому у півній вечер визначений едісторський супокій у власній хаті.

Дрібні Оголошення малюм друком (рейс), чисельть оя по 4 с. від зана.
Назешитостіа на аяонеті малюамі пучтанням на нининимі сн.

104 (8--52) H.

[illegible]

Крыл, о. I. Струйский, Др. Т. Кормос,
Ал. Према. 129 1—5 ш.

Всякий дарок свій музичний каталог.
100. 20—20

ул. Руска ч. 8.

97-3-20

улиця Желізнича, Чернівці.

Розповсюджуйте „БУКОВИНУ“ і „РУСКУ РАДУ“.

При закупні проху уважати на охоронну жарку.

3 друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під zarядом Івана Зазарка

За редакцією відповідає: Віктор Стриба

До Америки Галичини і Буковини

До Америки з Галичини і Буковини

СВІЙ ДО СВОГО!

свій до свого

Що **вістувати** віддають в Бремені до **Нового-Йорку** олівки по
міській дівчинці порабіт як: Kaiser Wilhelm d. Gross, Kaiser Wilhelm II., Kron-
prinz Wilhelm; подорож тими порабітаними триває лише **3 дні**.

Що **суботи** дившурубні погоніи кораб. в Бремені до **Нов.-Йорку**.
Що **цестарга** дившуруб. погоніи пораб. в Бремені до **Бальтімор**.
2 рази на місяці дившурубні погоніи корабіт в Бремені до **Галь-**
вестону (Гессес) Аргентина, Браунаху і т. п. 94 17—30

На кожне запитання відповідає оперативно і безплатно єдина русо-чеська фірма

КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.

Хотя переходящая в разное абсолютное время граница, не является контрольной на первый взгляд

СВІЙ ДО СВОГО

Політичний перегляд.

Сликаючи делегаций. Відрученими листами імператору до бар. Еренталя, бар. Бека й х-ра Векерського скалимо делегаций на день 25. с. м. до Будапешту. Із приводу особливих делегаций дискусійно над питанням, чи їх отворить ся імператору промовою, чи може буде їх палати ся за продовжене весняної сесії. Отож справу рішено так, що імператор розішле на рази делегацийні промовою а пенсійним бургу. Експерт бар. Еренталя має бути підбитим низки вражень, які він відісе в Берліні й Петербургу. Бар. Еренталя дуже сердючий, особливо до двора над-невоєвого, що видно із устатку, які робить тенор галицької пошани й жандармерія правління запряженої держави й нагінні за рос. революціонерами, що пореїзали до Галичини. Питане лиш, чи се повелене бар. Еренталя треба звести саме до його прихильності до петербургського двора чи до спеціальної ворожнечі до польських революційних рухів. — На час делегацийнйї імператор заїде до Будапешту. По поверненні до Відня має імператор окол. 10. грудня виїхати до Праги. На Різдво верне імператор вже назад до Відня.

Доповнючі вибори до моравського союму відбули ся в неділю. В 9 чесних виборчих округах прийшли послани в соціал-демократі, із того одні в двох округах (Ванек і Філіппові), одні самостійний чесний кандидат (Райхштедтер), а впрочім добули мандати католицькі націоналісти. В 8 німецьких виборчих округах прийшли німецько-поступові кандидати. Вислід моравських союмуних виборів із V-го курії дуже знаменний. Через заведення національного катастрофу могли виборчі поділитися на основі суспільно політичних переконань. І ось виявилось, що між Чехами вибивають ся на перший план соціал-демократи і ліві націоналісти. Молодочети, уявивши при перших виборах, поручили при наступних виборах голосувати на кандидатів соціал-демократичних. Із цих виборів переконання на основі загального голосування ставлять дехто гороском для будучих виборів до парламенту в цілій державі, але ж се не має тривалі основи вже тому, що національного катастрофу поза Моравією не установежено нігде, не калучи вже про те, що не багатьох прах нема так розвиненого фабричного промислу й так освідженіх робітників як в Моравії.

Мадярська „справедливість“. Перед пресбурськими привезеними переведено в петицію розпиту проти посла сьавіоніа Фердинанда Юригі (словацького націоналіста) як дві статті, поміщені в „Katholische Novine“, у яких він має поповнити заочним „відбуванням проти урешної надії“. Привезені приважили Юригі виконати і на підставі сего вперше засуджено Юригі на два роки в'язниці і 1200 кор. гривни. Словаки, що поприходили дуже численно із сьавіоніа, демонстрували за оскарженням. О десятій годині обидвали Словаки поліцію замінити, так що вона розігнала їх добутих шаблями.

Сербський престолонаслідник Джордже завоює ся супроти свого отруєння так несамодіно і зухвало, що в Сербії планує тенер переконає, що він не ємьє обняти королівський скінтр. Подвиги престолонаслідника переступили послідніми днями воєні границі так, що по всім сьвітї рознесла ся чушка, що він збожеволів. Мимо певних демонстрацій, які наслідки в Сербії і мимо того, що престолонаслідник виходить на прохід, говорять і вірають в самім Бєлгороді, що він божевільний. Коли звлянти жите і подвиги пре-

столонаслідника, то дійсно виходить на те, що він не здібний сидіти на престолі народівським, а хоч би і на сьм сербським, здобутим кривавим захоном! Ось що оповідають про сего гідного короля: Уже в петербургській півночній школі бузи его усеїли тая недостаточні, що цар піддає его дикерській обсервації і аліарі спостережує, що він у мові дуже мало розвинений хлопчик. З своїм учителем, французьким майором Лансер параблю він чисті комедії. Тая ськуван він его до перегонів нічними по мочарах та в гуцанні; при однім перегоні очили королівські свої коні через мур, а учитель его вил і поїс тяжкі ушкодження. Коли майор Лансер відїхав до Парижу і прийшов розпирати ся з королівським, прийшло між обома до правдивої бієни. Перед підїзком тижняни потраштував він політичними придворного аліарі д-ра Дініча; вилучив Маведовичи вистріляв престолонаслідника око, щоб показати свою умілість в стрільню, а перед не давним часом нанас він на жіночий монастир і глумова мусіла богато просити, щоб відвернути королівця від цих учинів. Уже 16-літнім хлопцем був він страйним „злізком“. Тоді романсував він з якоюсь дикою освіженою сьавіонією і підїдував її на сьоні. Одного разу прийшов до „випорозуміння“ між ним і канцелярмейстром, і королівський синув канцелярмейстра однією в голону; за те викинули престолонаслідника за двері. — Між Сербіями планує вже від довгого часу недоводене з королівським, якого наряд вилучає не плаче як „поетесою“ і при однім придворнім обїді немо висловлено бажання, щоб найабільніший син короля обняв престіл. — Правдоподібно, що надїрний королівський Джордже відступить „першанство“ молодшому братови Олександрови.

РАДА ДЕРЖАВНА.

В доповненню справданія з петиційним наряд Рад державної над розширення автономії країни, а іменно над внесенням меншости Метала, подаємо цей доповідь заміток, піднесених відчас дебати. — Д-р Кос зазначає, що питання означених законодавчої компетенції не належить до комісії для виборчої реформи, ала в інтересі „Кола“ переступила межі своєї компетенції. Руський клуб мусить протестувати проти всякого розширення компетенції союму. Але Русини не роблять сего з тої причини, неначе вони бузи прихильниками централізму. І вони думають, що компетенція автономного законодавства повинна бути розширена, однакж в практиці розходиться ся о питання, чи має ся призначити галицькому союму в свою власність? Се мусить Русини відмовити, бо відповідніше було би обмежити компетенцію галицького союму ізаа его складу, бо в цій рішав ся все на користь польської меншости і польського народу, а унослідуючи ся постійно руські інтереси. Русини будуть так довго протівити ся розширенню автономії країни, доти не буде бесід про народну автономію, або доти планом не змінить ся склад галицького союму так, щоб Русини могли в ній боротися своїм народним і законним інтересам. Молодочет д-р Геродьд заявляє, що его партія буде голосувати за пропозицією комісії. Бесідники переконані, що нове право голосування буде мати за собою те, що новий парламент не буде в силі працювати, поки не відбере ся від него багато татару і не передатим ся его союмам. Коли автономічно пропозиція комісії буде прийнята, то правительством буде мати обовязок пропозиції союмам модерну виборчу ординацію, в якій має бути законно учермована відічальність правних властей перед союмами. Пос. Фоглер (нім. поступ.) виступив різко против автономічного пропозиції комісії і остро атакував представителів великої меншости, котрі голосують за сию пропозицію. Пос. Кубік сказав іменем польської людської партії таку мову: Галичина жальє як найбільшого розширення автономії; але в тим бажанні їсно звязаний поступат переміна правної ординації каб. на основі загального, рівного, тайного і безпосереднього голосування. Розширення компетенції галицького союму в его теперішнім складі є збільшенням сили нечисленної групи більших власників, які мають тепер в союмі більшість $\frac{1}{2}$, а по розширенню автономії, могли би ужити її виключно на користь своїх інтересів а на шкоду широким мас. Доводом сего є до теперішній самодержавний господарня півночного союму, наслідуючи на люд страйні татари, щоб ани для горстия великих власників обнижити бюджет видатків і забезпечити їм виключну власть. Пос. Стажинський контрарив свої вводи з комісії, що ніби то се внесення не має на цілі автономію країни, але спротивляєсь дотеперішнього закону. — По відчитанні пількох інтерпретаций засідане замкнуло.

Суботнішню засідане розпочало ся о 11 годній перед пол.

Перший зібрав слово пос. Романчук і підніс, що польське Коло зробило на виборчій реформі знаменитий інтерес і за свою згоду на введення загального права голосування є щедро нагороджене правительством і другими партіями. Однакж щоб зробити Коло уступки, треба було пожертвувати інтересам більшости населення Галичини, чим справедливо руський наряд. Пропозиція комісії для виборчої реформи на розширення автономії не стоїть з сего реформою ні в найменшій мизі. В кожнім разі се

лишньо понизити справи, коли палаті, оспертії на загальним голосуванням, признає ся меншу компетенцію, як нинішній палаті. Дякую таяж і те, що в комісії для виборчої реформи голосували за розширення автономії як раз найбільші протівники виборчої реформи, іменно польське Коло і обі групи великої меншости. Бесідники не заперечує, що ревізія конституції, як таяж урядові компетентції Ради державної і союму є покладаним ділом, однакж не треба того робити за ошоро і не має того робити умиралюча палата, але вона палата, основана на полиз початках і тая самі союми. Дякую сьавіоніа країна автономії може ділати в позитивним напрямі тільки в такім краю, який загоселений або одним народом або кількома народами, які живуть між собою в згоді, а таяж нетрий (прав) новий розпорядження необхідними для такої самоуправляв культури, економічними силами. Централізм в своїй давній формі безперечно несправедлив, але Рада державна повинна і на далі остати ся сьильним місцем для всіх народів держави; для охорони пригнічених народів повинен бути оидний централістичний парламент і сьильно централістично правительство. Цілий руський наряд пригнічений військ силами протівити ся стремлінням, виміренні на його утїт, а тим самим і розширенню країної автономії Галичини. Русини можуть бути лише за національною автономією. Коли однакж мимо сего, милоб вступити розширення країної автономії, то передовсім треба розділити Галичину на західну, майже чисто польську часть, і на східну, майже чисто руську. Бесідники звертає ся до всіх тих партій і послів, які окрім есїетичних інтересів мають на цілі і загально добро і принципи справедливости, і визнає їх, щоб не видавали мільонів галицьких Русинів і мільонів польських сьавіоніє в більшій мизі, як то вже теєр є, — під насильством і самоволом пануючої верстви і протівити їх, щоб разом з його партією голосували проти задуманого розширення автономії. П. Дашинський заявляє, що соціал-демократи протівити ся принципіально кожній країній автономії, а обстають за національною автономією. Партія бесідників не має причини голосувати за розширенням компетенції галицького союму, як довго з номіж 1,600,000 повнолітніх мушци 1,000,000 взагалі не має права вибирати послів до союму, як довго голосувати ся буде по старім ладу і як довго союм буде в руках польської палати. Однакж уважаючи III. арт. виб. орд. лише інтерпретацію § 12 осн. зак. буде його партія голосувати за пропозицією комісії. Сьавіоніє Шукєє заявляє ся за пропозицією комісії, так як і грає Штериберг. Генеральний бесідник contra внесення Метала, посол Гессман заявляє ся лише за пропозицією комісії. Генеральний про-бесідник Гломбінський боронив всіми силами внесення меншости Метала, відносенці, що при установленню конституційних законів з року 1867 не було жадного сумніву, що цивільне, кріє і поліційне законодавство підлягає союмам. Тая само було тоді самопознать, що союмам пристоїть право видавати закони із поля країної культури. Бесідники постаряє ся, щоб в галицьким союмі ухвалена була виборча реформа, однакж сїї ухвали не мож ставити услівєм до прийняття внесення Метала. Русини таяж за автономією; чи жадують вони національної, чи країної — се байдужо. (Ну, як кому! — Ред.) А національні борби істнують лише в унах руських послів, а в дійсности наує сьавіоніє, а впливою деяких непорозумінь, які впливають в соціалістичні ріжнї. По словах на закїченє д-ра Метала і д-ра Лансера престоуєно до голосування над внесенням виборчої комісії дотично III. артикулу виборчої ординації. (Сей артикул містить зміну § 12 осн. зак., пропонувану послом Стажинським. В „Буковині“ поміщено те внесення в 124. числі). Пропозиція комісії прийнята 201 проти 35 голосів. Проти голосували: Часть іменної людської партії, ітїоніа поступова партія, Бесідник і Русини. За пропозицією голосували: вся правіца, велика меншість, христ. соціали, Італійські і одна часть ітїоніа людської партії. — Внесення меншости Метала, в нїм жальє ся дальше сьавіоніа розширення компетенції союму, відкинуто.

По тім приступлено до дебати над четвертою групою пропозиції комісії для виборчої реформи, що відносить ся до вибору послів до ради державної. Деякі посли, що бузи згохосили ся до слова, розпитують, а решти нема в силі. Посол Гессман ставлять тому внесення на замітчанє дебати, що викликає сьильний крик в палаті. Президиє не може втихомирити послів. Коли райпат трохі втих, відчитує пос. Гессман своє внесення, а пос. Ход постановив внесення на замітчанє засіданя. В палаті таяж нелад і гамір, що взагалі нічого не розуміти. Президент Фетер заявляє при нїм, що засіданє замкнуто і що сьидуюче відбуде ся в понеділок по обїді.

На понеділковім засіданню промавляв пос. Патер проти автономістичних внесенє Стажинського, а за національною автономією на Чехлах; пос. Соботка підніс, що без введення в жите рівноправности всіх народів не можливо розвивати питання автономії союму. Потім прийнято четверту групу законів і приступлено до спеціальної дебати над пятою групою законів, іменно до §§ 1—8 виборчої ординації Ради державної. Посол Пергольт мотивував внесення меншости на заступництво німької меншости в Празі, Пільзені і Будаїє. Пос. Толітгер уласадивав дуже докладно зміє внесення меншости на введення пільгового права голосування

ЧЕСТИМИСЛ (нім.): Ось їх душа як лотос-цвіт [розцвіла]...

Хайбж не милій нам вселюдський поступ, що до престола пранди дасть нам доступ?

МОЛОДЕЦЬ (словацькою): Ми любим поступ. В снах [розових зявля]

Його, в піднебних полєтах вітчим вірницями і тьмами сонь іонієтих. Ми бачим поступ: в діїях фалієтих іде сповітай кріє нових дугаю, ліричних вітхань плеваний росаю. —

ЧЕСТИМИСЛ: Хайбж не працій поступ з духа [плоту,

в нїм купавсь польня мїць нареду?

ДРУГИЙ МОЛОДЕЦЬ (з захватом): Вєз тіла нїн, [а прєцїє мїя краску — тіло,

носпїнчєний — а в нас мїстїть ся ціло! —

ГОРЕМІР (періфразє): Мовчіть, мравчїх фантазма- [горїй спуги]

Нєсїть на головах ідеймо знаруги, що бігли як за поступом — красою і на проблемах груди розцїпили сїю!

ЧЕСТИМИСЛ: І не вносіть до серця прокази, бо діл у нас немає, тільки фрази.

На фрази ті палї — пустї як трумно, як лонїє людєтво ещє!... Як сумно!...

ГОРЕМІР: А ми ходїм, де наша путь, мїй брате! В руцї штилет, парє сїїмїм анїтай!

Рука жєліє стїєно, проща трїєно, народам сонїє вої і правди блїєно!

ЧЕСТИМИСЛ (до молодєцє): А як прїйдїть до цар- [єської палати]

триумфї чїну сьвяткуватї!...

МОЛОДЕЦЬ: Не знати!...

(Дальше буде.)

Ціна оголошень за однією строкою: Ціна сторінки 80 К., 1/2 стор. 40 К., 1/4 стор. 20 К., 1/8 стор. 10 К., 1/16 стор. 5 К., 1/32 стор. 2 К., 1/64 стор. 1 К., 1/128 стор. 1/2 К., 1/256 стор. 1/4 К., 1/512 стор. 1/8 К., 1/1024 стор. 1/16 К., 1/2048 стор. 1/32 К., 1/4096 стор. 1/64 К., 1/8192 стор. 1/128 К., 1/16384 стор. 1/256 К., 1/32768 стор. 1/512 К., 1/65536 стор. 1/1024 К., 1/131072 стор. 1/2048 К., 1/262144 стор. 1/4096 К., 1/524288 стор. 1/8192 К., 1/1048576 стор. 1/16384 К., 1/2097152 стор. 1/32768 К., 1/4194304 стор. 1/65536 К., 1/8388608 стор. 1/131072 К., 1/16777216 стор. 1/262144 К., 1/33554432 стор. 1/524288 К., 1/67108864 стор. 1/1048576 К., 1/134217728 стор. 1/2097152 К., 1/268435456 стор. 1/4194304 К., 1/536870912 стор. 1/8388608 К., 1/1073741824 стор. 1/16777216 К., 1/2147483648 стор. 1/33554432 К., 1/4294967296 стор. 1/67108864 К., 1/8589934592 стор. 1/134217728 К., 1/17179869184 стор. 1/268435456 К., 1/34359738368 стор. 1/536870912 К., 1/68719476736 стор. 1/1073741824 К., 1/137438953472 стор. 1/2147483648 К., 1/274877906944 стор. 1/4294967296 К., 1/549755813888 стор. 1/8589934592 К., 1/1099511627776 стор. 1/17179869184 К., 1/2199023255552 стор. 1/34359738368 К., 1/4398046511104 стор. 1/68719476736 К., 1/8796093022208 стор. 1/137438953472 К., 1/17592186044416 стор. 1/274877906944 К., 1/35184372088832 стор. 1/549755813888 К., 1/70368744177664 стор. 1/1099511627776 К., 1/140737488355328 стор. 1/2199023255552 К., 1/281474976710656 стор. 1/4398046511104 К., 1/562949953421312 стор. 1/8796093022208 К., 1/1125899906842624 стор. 1/17592186044416 К., 1/2251799813685248 стор. 1/35184372088832 К., 1/4503599627370496 стор. 1/70368744177664 К., 1/9007199254740992 стор. 1/140737488355328 К., 1/18014398509481984 стор. 1/281474976710656 К., 1/36028797018963968 стор. 1/562949953421312 К., 1/72057594037927936 стор. 1/1125899906842624 К., 1/144115188075855872 стор. 1/2251799813685248 К., 1/288230376151711744 стор. 1/4503599627370496 К., 1/576460752303423488 стор. 1/9007199254740992 К., 1/1152921504606846976 стор. 1/18014398509481984 К., 1/2305843009213693952 стор. 1/36028797018963968 К., 1/4611686018427387904 стор. 1/72057594037927936 К., 1/9223372036854775808 стор. 1/144115188075855872 К., 1/18446744073709551616 стор. 1/288230376151711744 К., 1/36893488147419103232 стор. 1/576460752303423488 К., 1/73786976294838206464 стор. 1/1152921504606846976 К., 1/147573952589676412928 стор. 1/2305843009213693952 К., 1/295147905179352825856 стор. 1/4611686018427387904 К., 1/590295810358705651712 стор. 1/9223372036854775808 К., 1/1180591620717411303424 стор. 1/18446744073709551616 К., 1/2361183241434822606848 стор. 1/36893488147419103232 К., 1/4722366482869645213696 стор. 1/73786976294838206464 К., 1/9444732965739290427392 стор. 1/147573952589676412928 К., 1/18889465931478580854784 стор. 1/295147905179352825856 К., 1/37778931862957161709568 стор. 1/590295810358705651712 К., 1/75557863725914323419136 стор. 1/1180591620717411303424 К., 1/151115727451828646838272 стор. 1/2361183241434822606848 К., 1/302231454903657293676544 стор. 1/4722366482869645213696 К., 1/604462909807314587353088 стор. 1/9444732965739290427392 К., 1/1208925819614629174706176 стор. 1/18889465931478580854784 К., 1/2417851639229258349412352 стор. 1/37778931862957161709568 К., 1/4835703278458516698824704 стор. 1/75557863725914323419136 К., 1/9671406556917033397649408 стор. 1/151115727451828646838272 К., 1/19342813113834066795298816 стор. 1/302231454903657293676544 К., 1/38685626227668133590597632 стор. 1/604462909807314587353088 К., 1/77371252455336267181195264 стор. 1/1208925819614629174706176 К., 1/154742504910672534362390528 стор. 1/2417851639229258349412352 К., 1/309485009821345068724781056 стор. 1/4835703278458516698824704 К., 1/618970019642690137449562112 стор. 1/9671406556917033397649408 К., 1/1237940039285380274899124224 стор. 1/19342813113834066795298816 К., 1/2475880078570760549798248448 стор. 1/38685626227668133590597632 К., 1/4951760157141521099596496896 стор. 1/77371252455336267181195264 К., 1/9903520314283042199192993792 стор. 1/154742504910672534362390528 К., 1/19807040628566084398385987584 стор. 1/309485009821345068724781056 К., 1/39614081257132168796771975168 стор. 1/618970019642690137449562112 К., 1/79228162514264337593543950336 стор. 1/1237940039285380274899124224 К., 1/158456325028528675187087900672 стор. 1/2475880078570760549798248448 К., 1/316912650057057350374175801344 стор. 1/4951760157141521099596496896 К., 1/633825300114114700748351602688 стор. 1/9903520314283042199192993792 К., 1/1267650600228229401496703205376 стор. 1/19807040628566084398385987584 К., 1/2535301200456458802993406410752 стор. 1/39614081257132168796771975168 К., 1/5070602400912917605986812821504 стор. 1/79228162514264337593543950336 К., 1/10141204801825835211973625643008 стор. 1/158456325028528675187087900672 К., 1/20282409603651670423947251286016 стор. 1/316912650057057350374175801344 К., 1/40564819207303340847894502572032 стор. 1/633825300114114700748351602688 К., 1/81129638414606681695789005144064 стор. 1/1267650600228229401496703205376 К., 1/162259276829213363391578010288128 стор. 1/2535301200456458802993406410752 К., 1/324518553658426726783156020576256 стор. 1/5070602400912917605986812821504 К., 1/649037107316853453566312041152512 стор. 1/10141204801825835211973625643008 К., 1/1298074214633706907132624082305024 стор. 1/20282409603651670423947251286016 К., 1/2596148429267413814265248164610048 стор. 1/40564819207303340847894502572032 К., 1/5192296858534827628530496329220096 стор. 1/81129638414606681695789005144064 К., 1/10384593717069655257060992658440192 стор. 1/162259276829213363391578010288128 К., 1/20769187434139310514121985316880384 стор. 1/324518553658426726783156020576256 К., 1/41538374868278621028243970633760768 стор. 1/649037107316853453566312041152512 К., 1/83076749736557242056487941267521536 стор. 1/1298074214633706907132624082305024 К., 1/166153499473114484112975882535043072 стор. 1/2596148429267413814265248164610048 К., 1/332306998946228968225951765070086144 стор. 1/5192296858534827628530496329220096 К., 1/664613997892457936451903530140172288 стор. 1/10384593717069655257060992658440192 К., 1/1329227995784915872903807060280344576 стор. 1/20769187434139310514121985316880384 К., 1/2658455991569831745807614120560689152 стор. 1/41538374868278621028243970633760768 К., 1/5316911983139663491615228241121378304 стор. 1/83076749736557242056487941267521536 К., 1/10633823966279326983230456482242756608 стор. 1/166153499473114484112975882535043072 К., 1/21267647932558653966460912964485513216 стор. 1/332306998946228968225951765070086144 К., 1/42535295865117307932921825928971026432 стор. 1/664613997892457936451903530140172288 К., 1/85070591730234615865843651857942052864 стор. 1/1329227995784915872903807060280344576 К., 1/170141183460469231731687303715884105728 стор. 1/2658455991569831745807614120560689152 К., 1/340282366920938463463374607431768211456 стор. 1/5316911983139663491615228241121378304 К., 1/680564733841876926926749214863536422912 стор. 1/10633823966279326983230456482242756608 К., 1/1361129467683753853853498429727072845824 стор. 1/21267647932558653966460912964485513216 К., 1/2722258935367507707706996859454145691648 стор. 1/42535295865117307932921825928971026432 К., 1/5444517870735015415413993718908291383296 стор. 1/85070591730234615865843651857942052864 К., 1/10889035741470030830827987437816582766592 стор. 1/170141183460469231731687303715884105728 К., 1/21778071482940061661655974875633165533184 стор. 1/340282366920938463463374607431768211456 К., 1/43556142965880123323311949751266331066368 стор. 1/680564733841876926926749214863536422912 К., 1/87112285931760246646623899502532662132736 стор. 1/1361129467683753853853498429727072845824 К., 1/174224571863520493293247799005065324265472 стор. 1/2722258935367507707706996859454145691648 К., 1/348449143727040986586495598010130648530944 стор. 1/5444517870735015415413993718908291383296 К., 1/696898287454081973172991196020261297061888 стор. 1/10889035741470030830827987437816582766592 К., 1/1393796574908163946345982392040522594123776 стор. 1/21778071482940061661655974875633165533184 К., 1/2787593149816327892691964784081045188247552 стор. 1/43556142965880123323311949751266331066368 К., 1/5575186299632655785383929568162090376495104 стор. 1/87112285931760246646623899502532662132736 К., 1/11150372599265311570767859136324180752990208 стор. 1/174224571863520493293247799005065324265472 К., 1/22300745198530623141535718272648361505980416 стор. 1/348449143727040986586495598010130648530944 К., 1/44601490397061246283071436545296723011960832 стор. 1/696898287454081973172991196020261297061888 К., 1/89202235594122492566142154817930084017921248 стор. 1/1393796574908163946345982392040522594123776 К., 1/178404471188244985132284309635860168035842496 стор. 1/27875931498530623141535718272648361505980416 К., 1/356808942376489970264568619271720336071684992 стор. 1/5575186299632655785383929568162090376495104 К., 1/713617884752979940529137238543440672143369984 стор. 1/11150372599265311570767859136324180752990208 К., 1/1427235769505959881058274477086881344286739968 стор. 1/22300745198530623141535718272648361505980416 К., 1/2854471539011919762116548954173762688573479936 стор. 1/44601490397061246283071436545296723011960832 К., 1/5708943078023839524233097908347525377146959872 стор. 1/89202235594122492566142154817930084017921248 К., 1/11417886156047679048466195816695050754293919744 стор. 1/178404471188244985132284309635860168035842496 К., 1/22835772312095358096932391633390101508587839488 стор. 1/356808942376489970264568619271720336071684992 К., 1/45671544624190716193864783266780203017175678976 стор. 1/713617884752979940529137238543440672143369984 К., 1/91343089248381432387729566533560406034351357952 стор. 1/1427235769505959881058274477086881344286739968 К., 1/182686178496762864775459133067120812068702715904 стор. 1/2854471539011919762116548954173762688573479936 К., 1/365372356993525729550918266134241624137405431808 стор. 1/5708943078023839524233097908347525377146959872 К., 1/730744713987051459101836532268483248274810863616 стор. 1/11417886156047679048466195816695050754293919744 К., 1/1461489427974102918203673064536966496549621727232 стор. 1/22835772312095358096932391633390101508587839488 К., 1/2922978855948205836407346129073932993099243454464 стор. 1/45671544624190716193864783266780203017175678976 К., 1/5845957711896411672814692258147865986198486908928 стор. 1/91343089248381432387729566533560406034351357952 К., 1/11691915423792823345629384516295731972396973817856 стор. 1/182686178496762864775459133067120812068702715904 К., 1/23383830847585646691258769032591463944793947635712 стор. 1/365372356993525729550918266134241624137405431808 К., 1/46767661695171293382517538065182927889587895271424 стор. 1/730744713987051459101836532268483248274810863616 К., 1/93535323390342586765035076130365855779175790542848 стор. 1/1461489427974102918203673064536966496549621727232 К., 1/187070646780685173530070152260731711558351581085696 стор. 1/2922978855948205836407346129073932993099243454464 К., 1/374141293561370347060140304521463423116703162171392 стор. 1/5845957711896411672814692258147865986198486908928 К., 1/748282587122740694120280609042926846233406324342784 стор. 1/11691915423792823345629384516295731972396973817856 К., 1/1496565174245881388240561218085853692466812648685568 стор. 1/23383830847585646691258769032591463944793947635712 К., 1/2993130348491762776481122436171707384933625297371136 стор. 1/46767661695171293382517538065182927889587895271424 К., 1/5986260696983525552962244872343414769867250594742272 стор. 1/93535323390342586765035076130365855779175790542848 К., 1/11972521393967051105924489744686829539734501189484544 стор. 1/187070646780685173530070152260731711558351581085696 К., 1/23945042787934102211848979489373659079469002378969088 стор. 1/374141293561370347060140304521463423116703162171392 К., 1/47890085575868204423697958978747318158938004757938176 стор. 1/748282587122740694120280609042926846233406324342784 К., 1/95780171151736408847395917957494636317876009515876352 стор. 1/1496565174245881388240561218085853692466812648685568 К., 1/191560342303472817694791835914989272635752019031752704 стор. 1/2993130348491762776481122436171707384933625297371136 К., 1/383120684606945635389583671829978545271504038063505408 стор. 1/5986260696983525552962244872343414769867250594742272 К., 1/766241369213891270779167343659957090543008076127010816 стор. 1/11972521393967051105924489744686829539734501189484544 К., 1/1532482738427782541558334687319914181086016152254021632 стор. 1/23945042787934102211848979489373659079469002378969088 К., 1/3064965476855565083116669374639828362172032304508043264 стор. 1/47890085575868204423697958978747318158938004757938176 К., 1/6129930953711130166233338749279656724344064609016086528 стор. 1/95780171151736408847395917957494636317876009515876352 К., 1/12259861907422260332466676998559313448688129218032173056 стор. 1/191560342303472817694791835914989272635752019031752704 К., 1/24519723814844520664933353997118626897376258436064346112 стор. 1/383120684606945635389583671829978545271504038063505408 К., 1/49039447629689041329866707994237253794752516872128692224 стор. 1/766241369213891270779167343659957090543008076127010816 К., 1/98078895259378082659733415988474507589505033744257384448 стор. 1/1532482738427782541558334687319914181086016152254021632 К., 1/19615779051875616531

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на пів рік 18 кор.,
на рік 36 кор., на чотири роки
144 кор., на місяць 1 кор. 50 сеп.
в Росії: на пів рік 8 рублів, на рік
16 руб., на чотири роки 64 руб.
в інших державах: на пів рік 62 ер.,
на рік 124 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на пів рік 18 кор. (вс. 9 рублів або 34 ер.)
а на рік 36 кор., вс. 18 руб. або 68 ер.
Поодинокі числа 10 сотинів.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях, у д. Петровича ч. 2,
Ч. телефону 170.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 коп. від
стрічки. „Надслани“ по 40 коп. від стрічки.
При частійших наданнях відповідний рахунок.
Рекламування неоплачені візити від пошти.
Рухомі і нерухомі: редакція збирає за пош-
тою застереження і налучення мажорит-
ності поштової.

В справах редакційних можна устатко-
вувати ся що дня від 9—10 рані і з—5
по пол. крім неділі і свят.

Exodus руских послів!

Він кончеюности державної що раз переїхав
через лани руского народу, що без вини під-
дав „Богови божої, а кесарю кесарю“ а за-
те стан нині в Австрії признаний горожанином
останньої класи в державі, коли взагалі його
вважають за горожанина, якого уділом є не
лиш тигарі але й права. Коштом руского на-
роду передано виборчу реформу і його крив-
дою відкидали незвичні міродатні круги хит-
рих своїх піклонівців, що отже розсвітнісь вигідно
в тім воу державної кончеюности, не лиш три-
юмфують, але прямо глумлять ся із тих, що
вічно вірили в справедливість і адіку не по-
добавши о те, щоб могли вже нині проти насил-
я поставити силу із тих, що мріяли про рівнопра-
вність і свободний розвиток в межах наддунайської
монархії, якої будучність є хіба падо наглядно
зависла від виконання принципу: „iustitia est
fundamentum regni“.

По нечуваній нині кривд в першій про-
скті розділу мандатів бар. Гавча слідувала під
напором Коф-а ще гірша кривда в пропозиції
„черноного князя“ і так ішло безконечно все
далі і далі... Польській шанті просто вже не
ходило о реальні користи але хіба о доведення
своїх немогутости й наруги із руских гол-
тов... І місто якого небуло поліпшено в остан-
нім моменті видвинуло Коф-а думку, щоб на-
міти виборів в Галичині не переводити, так як
в північній Австрії, одного дня, але через три дні.
І на се згоджують ся й великі партії й пра-
вительство.

В виду сего всего „Руский Клюб“ порі-
шив покинути парламент.

Вчера зложив голова „Клубу“ пос. Ю.
Романчук в посольській палаті ось таку
заяву: „Три мільйони галицьких Русинів мали
після дотеперішньої виборчої ор-

динації законно заперечений стан
посідаючи в висоті 22-ох мандатів,
хоч після числа голів належало-б ся їм в Га-
личині 33 мандатів. Отже беззастовідно покри-
джене можна було поднести дотеперішню ку-
рильську системою, бо на п'ять курій мали
вони доступ тільки до двох; в дійсності не
мали вони й наслідок ослаблених галицьких
надужити виборчих навіть законом за-
порученого числа мандатів.

Отже виборча реформа, яку Ру-
сини повитали із найбільшою радістю й уті-
хою, приносить їм прегірке розча-
рованнє. Щезли ухвал порішених під напором
польського „Коф-а“ між великими партіями
і правительством, мали вони одержати із чи-
сла 516-ти мандатів для цілої держави місто
62-ох лиш 33, а в Галичині із 106-ох місто
45 лиш 28. Але через дальші ви-
тискові постанови для Галичини
уменшено їм добути й сего
так низького числа мандатів, так
що вони із повним правом можуть уважати
себе вигнаними із сім'ї австрійських народів.

Всі їхні заходи в правительстві, в комі-
сії й посольській палаті, щоб досягнути бодай
як мінімально поліпшення, оказались безуспіш-
ними! Правительство й парламен-
тарні партії їх найсправедливіш-
их і найскромніших домагань
не узглидили, а дане їм із висоти
престолу приреченнє належного
й рівномірного трактування оста-
вляють несповнене! Їхнє положеннє не змінило ся
й дрібни. Що мало припасти їм, те одержують
другі. Що більше: через обезсилення нової ви-
борчої ординації анівчено цілковито їхню до-
теперішню надію на можливість зміни, яка була
для них відродом в виду несправедливости
данної виборчої ординації.

Нам, заступникам руского народу, годі
причинюватись до такого обезправнюваннє його
через дальшу участь в ухвалюваннє сего закону.
Ми констатуємо, що коли досі рус-
кий народ все сповнював вірно свої
обов'язки супроти держави й ко-
рони, то обов'язки ті, чинників
супроти руского народу не спо-
внені.

В виду сего підносимо найторжественній-
ший протест проти такого рабунку наших
прав і заявляємо, що таких несправе-
дливих і насидуючих нас, а для ав-
стрійської держави прямо ганеб-
них ухвал не признаємо право-
сильними і робимо всіх тих, що сари-
чинили сї ухвали, одвічальними за їх
наслідки.

Від сєї хвилі не будемо більше
брати уділу в дебатах над вибор-
чою реформою.

Не хотючи перепинювати дебати над зако-
ном, який бодай приносить рівність для других
народів, покинули рускі послы австрійський
„парламент преніаєт“, який перед сном за-
печатав свою діяльність такою кривавою крив-
дою нашого народу! Се їхня відповідь на во-
рожий глум і насилє. Сей факт підіє ся без-
перечно болючо в серці найбільшійшого чле-
на нашого народу. Нехайже відгомоном його
не стане зойк розпуки і безсилі а мужеский
гнів і потроєне енергії в народній праці та
окріпленнє організації широких мас, не рефlek-
туючих на нікого, тільки на свої сили, щоб
бути готовим на той час, коли — що уживемо сил,
якими кінчає свою останню промову посол
М. Ваєвсько — „прийде година, в котрій на-
род сам обрахує ся з державою і заступни-
ками інших народів!“

Складовий Врхлевський.

ГОРЕМИР.

ПОСІДНИЙ НАКА.

(Даліше).

III. Замах на тирана.

ЛАСКА.

(Цар Вовслав на позолотеному престолі, дивлячись на народ).
ДВОРАК: Гей, приборіть ланцюг в потісний в'язу!
Хто хоч до трону сьміло поступай!
Пізнай царського серця тирани цю.
У сьміл престола біля а душі сьмадай!
Гей до царя-володаря!

(Горемір і Честимисл підходять до царя, їх не
пущають, вони тверді витинають ся).

ГОРЕМИР: Пустіть,
ми парубки підлабостив і убієте!

ВОВСЛАВ: Хто там? Пустіть їх ту — сьміл наші
(дівч.)

1. ЖОВНІР (прислухуючись): Ті люди докір підлих ліко-
(дівч.)

мечуть у вічі нам, о пане наш!

2. ЖОВНІР: Щось люди їх неспівні! Мов у себе
почали а твоїм людям руном!

ВОВСЛАВ: Пустіть, не мучте ближніх бож потреби!
До батька дітям волоний вступ уоу,
полн любов на крилах їх несе!

(Горемір і Честимисл підходять до царя).

Розкрийте серце, діти, і уста,
скажіть: чиї сини й прийшли на тим?

(Честимисл оглядає ся тріскаю, дріжжє).

ГОРЕМИР: Отоць нам мир, а мати нам журба.

Отоць помер, то сьвіт нам десь вітчим!

ВОВСЛАВ: Цілий родовід! Там що? Хібаж
опикуна потреба вам? Ось н!

ГОРЕМИР: Ні, ти а неволю душі нам продає
і цити кров живу дася що дия...

ЖОВНІР (торопливо): Величав сьмілість! Підлі хро-
(бачи!)

Нема що нас і роздонтати! Прот!

За райска кара їм за те — зліки!

ВОВСЛАВ: Мовчи!... А ти потісню річ тороч

і далі ще! Ти певно гуморист!

Ну, початок смутний, та а ціла

на всей гуморисна тої підпада, зміст.

Ну говори! Чогож ти, братку, став?

ГОРЕМИР: Та ніщо тратить за богато сьміл,

рабам нещеним дань оден — то він,

тому почуй, що чути захотів:

прийшов а по цінний до тебе лін.

Братів моїх, бач, вислав опир

і а жна колоси адорових вислав кров

і намість мову — позинив пугар

і серце нині, нинішній любови —

і правди вже сні тепер не знають

і ажепророкам віру твердо ймуть —

любви братньої на відкидають

і під варя оден за другим йдуть,

сьміваючи преславословні гимни —

і гинуть а усмішною ідіот!...

Щоб лико адержати грізне-негрібно,

а улюбленого вирзати їх болота —

потреба проку опира хрестити

їх голови і груди й вості й жили!

Потреба опира того — убити,

аби мертві — окили!...

(Прислухує рашином а шепотом до груди Вовслава).

Ось він — ладачи їм — ось він — сьміл лін!

ЧЕСТИМИСЛ (підхоплює швидко його руку): На бін,

(о батькобійча, сьміл на бін!)

(Держать його скляно за праліку). Горемір кидане ся а него

останнійшя очима, але не беронять ся. Між тим обсервують

Вого).

ГОРЕМИР (прислухуючись): Се ти? Ха, ха! Се ти?

(Душе ти мрій?)

Надія сьмілих моїх надій?

(Честимисл очі а ді).

І в тебе сила і любов пішла у шти?

Що-ж залиши тобі убогий люд,

що нині ти його поміг розплати?

(Честимисл ладе дохиль).

ВОВСЛАВ (до жовнів): На бін а отсю набою!

(У кут!)

А ми собі а отсим сьмілиним поом

що заведемо любов розмову!

ГОРЕМИР: Нема розмови „доси“ а душім!

ВОВСЛАВ: Гляди, який же бистрий він на слово!

(До жовнів).

В кайдани закувати і а тюрму!

Ціле нині підчепне а хробах гини!

Нехай у снах привидать ся йому,

ли міг прожити, а не нині прожити!

(Жовнир викликає Гореміра).

ВОВСЛАВ (прислухуючись): Гей, до побаченнє на другим

(сьміл!)

ГОРЕМИР (а слухаю): Чи й там ти сьміл даліше

(володіти?)

ДВОРАКИ, ЖОВНІРИ, ЛЮД: Якут либеску до-

(броту — презолоту

а який великий володар! Гуррі наш цар!

За вбійства підлає діло — понолює нині —

жизне йому підносить а дар! Гурра наш цар!

Як все на сьміті промине, бо все марне,

що кляниє наша адичність а хмар: гурра наш

(цар!)

ГОЛОС З ЛЮДУ: Ой! то замах який не удав ся

і володар ли був, та а цінний!

ГОЛОС ДРУГИЙ: Ага! Вважайте хто там відо-

знав ся!

Напенний хтось! Се дух революції злий!...

ВОВСЛАВ: Гей, приведіть тоту тварюку другу!

Се мабуть благородний молодець!

(Приводить Честимисла).

ЖРЕЦЬ (до царя): За ту спасення твого прислугу

молитись мем за цього а всіх сьміл!

ВОВСЛАВ (до Честимисла): Замкни уста, лиш серцам

(розмови,

чим заслуниш у тебе а на ласку?

Політичний перегляд.

Скликання соймів. Галицький сойм буде скликаний на жовту сесію і то на 27., 28. і 29. грудня. Для 29. грудня соймівні засідання будуть відложені до місяця лютого і це буде остання сесія теперішнього сойму. З нагоди смерті соймівних послів Воронського і Аго-новича відбудуться дві нові вибори двох послів до сойму із курії єврейської громади в яких часто руских повітах а то в новій старосамбірській і борщівській. — До „Ostrow. Allg. Zig.“ тезаурують, а Відня, що нині має відбутися там нарада над питанням, чи буковинський сойм має відійти на це сого року чи ні. Велі міждатні фактори мали заважити на проти скликання.

Французький закон сепаративний. На вікторіювній засіданню сенату інтерпелював сенатор Гелен де Віллен про загальну політику вправляється, жалуючись м. н. що ніби правительство добачує свою головну задачу в борбі із реалізацією та веде у внутрішніх квестах політику антикатолицизму. Він жалів також із того приводу, що католики не мають віднаги опертися на своєму переслідуванню, яке правительство веде законами російського терору. Клімаченко, уявляючись із закладами інтерпелювання що до політики заграничної й складу кабінету, ханув в справі сепаративного закону, що він відмовляно до свого приречення для католиків провозому, тільки до 12 грудня інвентаризація мусить бути покінчена. Віссю буде терпеливе, але коли в него стануть стріляти, то й воно устане оружи. Правительство зробить все, щоб добути пошану для закону також у церковних органах тає само, як у військових громадах. Правительство не уміє! По короткій репліці інтерпелювання ухвалив сенат 213 голосами проти 32 ох потім довіря для правительства. Відповідно до цієї заяви переводить правительство інвентури костелів із всею енергією. До церковних місцевостей порозкивано військо. Після „Eclair“ одержали військові відділи неспівітні канони й відмовили приклади, щоб висаджувати церковні брами, як би їх забарвадовано. Міністер війни видав спеціальний розпорядок до корпусних команд що до улагодження військових асистенцій при переводжуванню інвентур, поручуючи, щоб у асистентівних відділах не було між офіцерами або рядовими свечення у місцевостях, куди вони мають вступувати. Досяг перекладено вибори в 27 департаментів. В деяких місцевостях треба було церковні брами розважувати, при чім жандарми ранили військових солдат, що ставили опір; багато людей також поарештовано. В Німечці товня ранила важко одного поручика.

Антиклерикальний рух в Іспанії росте із кожним днем. В Барселоні прийшло в вікторію ніж клерикалами а республіканцями до білих, так що поліція була приневолена стріляти до розвернених людей, причім зранено кілька осіб. Переведено численні арештованих.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На вікторіювній засіданню кола ся для дискусії над V. групою закону виборчого (§§ 1—8 виб. ерд. до Ради державної). Пос. Шахінгер відіто, що особисто уявляє заведець пазурального голосування не кончатися, але зі огляду на своїх виборців мусить він обставити на них. Що до обов'язку голосування

підпаре він внесене Кайзера, а в разі відхилення того внесена буде голосувати за пропозицією комісії. Пос. Брайтгер зазначив, що консервативні й клерикальні партії бачать в пазуральному голосуванню своє „приблизно“; закид пос. Толінгера, що нова виборча організація швидко в першій мірі селіам та закид, що робітників нехатрети — це просте черення, бо як раз робітників переняті патрістичним і чувством, що вони належать до держави. Приняте внесення Толінгера знизило би ґрунт під ліб. реформую; і таке реформа представляє са лише тию різниці, а в разі прийняття того внесення затара би са і та тін. Ним мушні пос. Фінн поборовав виводи Толінгера і відіто, що пазуральне голосування потягло за собою й сгару в поодинокі мужицкі родинат. Критикуючи виводи посла Сна, вил бесідник христ. соціалів в оборону і закінчив: „Не чекайте а заведенням відновітих реформ, аж поки маси народу не стануть в козлах в руках перед дверми свої палати і слязою адабудуть собі реформи!“ Пос. Ольшовский (польска люд. партія) звернувся проти постанови § 3 про групу вісім місяців для вибору в Галичині, бо виконання права голосування треба узаконувати а не утижувати. Пос. др. Гессе а в зазначив, що се булаб велика шкода, колиб ліб. реформа внала із за жаданя пазурального голосування і сечуна відічальності на тах, що жаданя такого права голосування. Бесідник зазначив са за обов'язком голосування. Грає Зедіц псувався за пазуральним голосуванням і зазначив, що коли виразити са більшість палати проти внесення Толінгера і ухвалити т. за. річне право голосування, то тин ухвалити вона нерівність і крикду, при якій партія бесідника не візьме участі. Др. Пітак о ноставив дуже відповідний додаток до § 8: „Від ативного і пасивного права вибору виключені є ті особи, що були на підставі загального кариного права або інших постанов, які малоб са не ухвалити, кари за ніякство арештом більше як два рази. Аж не уявляти трох років від відбута кари, осягнуть тин особи назад право голосування.“ Консервативний Тирольці Гаґенгофер покликується на протести своїх виборців, зазначив са проти загального права голосування, і зазначив, що успіхи введення такого права в Німеччині і Франції не є задовольнічі. В кінці зазначив са бесідник за внесенням Толінгера. Посла Зайца зазначив, що його партія буде голосувати за пропозицією комісії. Що відноситься до поділу округів в Галичині, то його партія буде голосувати за тими внесеннями, які моглиб усунути крикди, заповідні рускому народу. В довгих виводах поборовав він пазуральне голосування, зазначив, що ухвала в тин напрямі неседаб за собою нові борби в полі палати. Бесідник відіто, що Гаґенгофер мріє про право пазурального голосування для гімназистів. (Дашні в селі: Експозиція Абрагана виче має лише дві гімназ. класи, а зимо того він один з найадібніших політиків свої палати! Сміє). Зайца: Пазуральне право малоб для моти анше жонаті. Чим має нам Гаґенгофер, що ман шасте вже замолоду бути жонатим, більше політичного розуму, як його сусід, пан прелат Трайнефельд, якому не доведо са осягнути сего шаста? (Сміє). На кінці висказав бесідник відіто, що всі партії будуть голосувати за загальним і рівним правом голосування. По промові посла Губера, який говорив за пазуральністю голосування, забрав слово міністер внутрішніх справ Вінерт і обговорював докладно внесення Толінгера і становище, яке займає правительство сироти него. Правительство мало нагоду вже в комісії висказати свою думку в сій справі. Воно готове не виступати принципіально проти пазурального голосування, колиб найшла са якась система, позатаюча на компромісах партій. Внесення Толінгера має хибі. Так на прим. по

станові, що аж хто має більше 35 років і жонатий, має право на більше голосів, робить приладу молодим і не жонатим людям. Що до пазуральності для образованих то й ухвала такого права не малоб нумерично рішучого успіху, а в кінці — жадане пазуральності для людей, що живуть із самостійного підприємства, робить дорогу до теперішньої нерівності права голосування і тин відбирає са реформі важку принципіальну прижмету. Право пазурального голосування моглоб пошкодити навіть справі сталу національного посіданя. Що до примусу голосування, дунав міністер, що сей закон копіякує і утижає вибори, але правительство не має причини заковувати са несприятельно сироти сего жаданя. Рівним зазначити треба, що участь в голосуванню в поодинокі краєт різня — так що найвідповіднішим передати рішення заведення примусу голосування поодиноким соймам. Тому припоруку міністер палати прийняти пропозицію комісії. Так само поручив він комісії внесення Пітакого. При кінці зазначив Славинець др. Коромеєн, що його партія стоїть на християнським ставленню і ніколи не дасть са переконати, що білий має на добрі держави менше інтересу, як капіталіст і що інтелігентнийші бліжє в більшій мірі осягнути шаста, як той, що не має матури. Тому треба усунути самовільну політичну класифікацію і дати австрійським народам загальне і рівне право голосування. Не сьмієно на пр. політично карати робітників за те, що він мал нешасте прийти на свій білий чоловіком і новіліно уважати менше партіям того, що не ман ередеть, щоб моти віддати са внесшим студіям. Таким способом не утвореноб сираведливого права голосування, а політичний кариный закон. Бесідник висловив надію, що палата відітине внесення Толінгера і буде голосувати за пропозицією комісії. На сій нараді перервано. — Пос. фон Ернфельд інтерпелював міністра рішальності, чому не звозив він, щоб внесення з Італії і Голландії соймів. (Досить характеристична інтерпелювання! Коли через заперти границі на авія а створена для вивозу зграї робітників знамениті інтереса, а люди не можуть докупити са мяса, буть сї послы в дній, що з Італії ввезено вже 46 волів! — Ред.). Пос. Пастер інтерпелює, що скликавем делегаций на неділю наложити са подіальний відпочинок, що може викликати публичні негодование і може мати ліхі наслідки за собою.

На початку вчорашнього засідання відітано до сальна інтерпелювання, а відітало пристушено до дальшої добати над V-ю групою виборчої реформи, себто над 1.—8. §§ ами виборчої ординації до ради державної. Перший забрав слово бар. Морсбах, який зазначив са проти рівного права виборчого а рівночасно за виборчим примусом. Відітало промовили послы: Бобжиньскі, Чінера, Кальовач і Адлер. Посла Кайзера поборовав дуже остро пропозицію, атакуючи прихвально правительство. По при сї мотивував внесення меншости в справі державного установа виборчого примусу із кариною санкцією а утратою права виборчого а за те заступав са за пазуральним правом голосування. Генеральним бесідником вибрав (про) Абрагана вича (contra) гр. Штернберга.

При голосуванні ухвалено §§ 1—8 після внесення комісії. Внесення меншости Пергелета в справі заведення національного катастру в Прагі, Будішніні і Пільні відітано 222 голосами проти 130. При § 3-ім ухвалено зміну, запропоновану пос. Абрагана вичем. Після його внесення можна буде в Галичині лучити в одну групу виборчу громади із населенням 1200-им або й меншим але так, щоб мієня вибору не мали більше населення чим 500 душ, при чім має са поробити позеші для виконання виборчого акту. — Із найбільшим напруженням висказано вислід голосування над внесенням меншости пос. Толінгера в справі пазуральних виборів, задля якого нехатували президи і клуби не-присутних послів телеграфічно. При поєсненні голосування відітано пазуральність 201 голосами проти 143 ох. Сей вислід голосування пошитами соціял-демократи, антисоміти й Чехи демонстраційними опрессами, знова-ж весілимі й центрум відітало протинно. (Сайд вгадати, що із приводу пазуральності прийшло в партії центра до криж, бо пос. Катрайн аложив провіз у партії, не хотачи голосувати за пазуральністю). Упадок внесення в справі пазуральності пошитами опрессами також і слухачі на другій галерей, за що сї серед гамору опрессено. На сій нараді перервано.

На засіданню ради державної, дня 19 с. м. внесені послы Пігуляк, Ваєндляко і тоя. до С. Експ. міністра просити і віроєсповіданя сядуючу інтерпелювання: Після статуту гр.-прав. висної дівочої школи в Чернівцях має бути для улагодження науки реплік для руских учениць особний руский католат, а для учениць румунської народности румунський. Се в Буковині загальне знавий еант, що черновенська гр.-прав. консистория про ніщо тал не дбає, як про те, щоб більшости гр.-прав. вірних відібрати при покладі нагоді права і не сповинати, де лаш можливо, їх жаданя. Сій засаді вірна румунізаторська консистория і в гр.-прав. висній дівочій школі. Науку реплік в сій школі повірено самосповідно Румунови (reste арумуністському Русини!) — Ред.), католати гр.-прав. дівочої школи в Чернівцях, якому видані в справі науки реплік і рускі учениці. На жаданя Русинів, щоб улі люванє науки реплік для руских учениць повірено відітало до статуту закладу рускому учительським реплік (в сїм випадку одніслю можливому сьольщенію в Чернівцях, гр. прав. католати при німечко рускій гімназії в мієні), відітало румунізаторська власть

Пересудами думи не живи,
сини а нагой душі буденну миску!

ЧЕСТИМИСЛ: З пораних а навчав са моїх літ — а батьківських уст — все шанувати власти і те зрослось із кровю ан той цвіт, що при а землі й на землі мусить впасти. Пішов а в світ, уяві нове життя, пізнав нових людей, нові мисли — і сльози надір, яких не знав еще й нові чути у оферах серця бласи. Знайшов а лихо чорне, що у щерті сповнило тихі дома сьвітлі промю — знайшов а несповинних люту смерть — знайшов побіду прикди над любовю — знайшов жреців фальшивих і царів, що клали на кістках мериців престолів — й новий огонь у серці розгорів: бажанне — пособити братній доли. І а шукав людей, вомічників. Знайшов тихих, що пламеним язиком і магія сльозу — чарівників мені а роздертих душ знавали криком, де шерело нащаста: тиранів тин!... І ми аложили твердую спринугу із пут тиранства уявляти сьвіт!... Прийшли ми тут... І тут мій дух дав тину... Ту лет його хоробрій спустив... Я правд їх... Не каюсь того діла... Не к-ж носиле в собі те зростив... Душа моя, до діл таких несміла, вернула в ранніх снів і чуєт долину — (дрікати)

ти цар мій, пан... а порошок і раб...
ти батько мій... то пошарай дитину,
що дух сї в сьмрєнності ослаб!...
(Іде на знайва у стів престолів).

ВОЄСЛАВ (хмаро). За мислю ти стоїш, коли брат (другий)

в імі своїх ідей загладу нію.
Ти днес євентель мій, хот недолугий — і розум твоїх діл не переріс!...
Га хто присягу знехтумати зможе і брата кинне у борбі трудній — хто пожен паршучости і локі — той не мій син, ні ворог — раб лий мій!

(Відрядо):
Ідиж від мене в тин лише дарунком, що „найліпший тин пос“ кин! Уиний са величі своїм тунном і яриши: Сьвітє, вічний раб жме!...
(Честимисл влізе в повороті стову Воєслава. Сей галикуз на лісоє і відітало а обговорює шасту).

1. ГОЛОС ІЗ ЛЮДУ: Ади, великодушним став наш [татко!]

2. ГОЛОС: А роком в него! в кут хоч Соломон! над поклом — грає нше в анґельський тон! (Живіри похажують Честимисла перед собою. Він смертельно жалдий).

1. ЖОВНІР: Та забравй са кинє, розвійканий опире! Вино озьде! Уиний са!

ЧЕСТИМИСЛ (із боки). Гореміре!

ХОР ДУХОВНИКІВ: О Творче сонця, море до- [брати!]

Поглянь ласкавим оком а висоти на цар...
ВОЄСЛАВ (перейшов а уяв): Мовчіть! підхлібні [бузуніри!]

Я хочу спати!
ЧЕСТИМИСЛ (висказ): Прости, о Гореміре!

(Висказ бузе).

в значний спосіб „ні“, мотивуючи сю припущенням, що — мовляв — руський католик буде тим порятунком і тим само мусіла би матеріялізм і наука розвинути. Із електричного становища не хвилює тут нічого заперечити, коли б те „матеріалізм“ не було значною мірою румунізаторської консерваторії, якої їм ніколи не бракує, коли розходяться си о поприроджене Румунія. Зворушує чоловіка, коли бачить, з якою інтенсивністю і електричним інтересом дбає гр. прав. консисторія в наданні випадку про зворушені надання членів малого числа руських священників в Чернівцях і про успішну науку реалії для Русинів; однак те зворушене перемішує ся в обурення, коли побачить ся, як беззастидливо і немилосердно поступає та сама влада в таких самих випадках супроти надання великого числа священників своєї румунізаторської гурти в столиці. Кілька прикладів достатньо з'являються се протиприродно:

1. Румунському католику в грек.-прав. школах і школах в Чернівцях обличення — без огляду на його віросповідання і на успішність науки реалії — до його 16 років науки реалії ще 22 години в грек.-прав. школах і школах, отже всього 38 годин годином — але руському католику в Н. Гимназії не зміло ся додати до його 20 годин в Гимназії ще додатково 11 годин реалії для руських учених грек.-прав. висшої духовної школи в місті, бо — кажуть 31 години були руський католик перетяжений і наука буде на тім торісті.

2. Румунському грек.-прав. професорові реалії при чернівецькій реальній школі наміняла в немилосердний спосіб та сама вішня консисторія ще і татар консисторіальним асистентом.

3. Румунському диякону др. Котлярчуку дозволяла та сама консисторія, щоб він мав почести Гимназії діакон обіймав на університеті місце амануєнса.

4. Румунському диякону Карбушеву дозволяла та сама консисторія, щоб він мав свої почести і мав перобрав на себе ще татар султанури при Н. Гимназії.

5. Румунському професорові теології Сагінави мусіла та сама консисторія в беззастидний спосіб наміняти становсько консисторіальний реверент.

6. Румунському професорові семінарії духовної Високи дозволяла та консисторія, що до свого татару мусіла перебрала ще і дрібничку султанури при реальній школі:

І так йде все далі. В дійсно немилосердний спосіб наміняла консисторія всі членів священничі місця, які стояли їй в Чернівцях до розширливості, відповідно румунським священникам. Лише місце, до якого не вважало шанувати адорнації руського священника, так на примір місце руського католика при Н. держ. Гимназії, передано — з важким серцем — також руському священникові. Таким робом доходять до того, що на примір в народних школах при ул. семінарській і правній школах, де є лише троє до четверо румунських дітей, і в грек.-прав. школах і школах, де Русини творять дві третини всіх дітей, уділянням науки реалії для руських дітей мусіла мучити ся румунські священники. Се все діє ся — самопомітно — лише із за бачливістю одної широкі консисторії, щоб руські священники не виставляли ся безбездіяльніми напруження і то ще в столиці. Правительством прикладає ся із здоволенням румунізаторській діяльності консисторії і помагає при обсягуючій священничих місць в зворушуючій згоді з консисторією — шанувати руських священників. Із сєї причини дозволяє правительством, щоб в гр.-прав. висшій духовній школі наміняла статутам протиприродно, що наука гр. прав. реалії уділяє ся гр. прав. ученикам руської народності по руським учиваєм реалії, але священником румунізаторської гурти консисторської. Румунізаторська діяльність, поретягане руських дітей до румунських православних і своєї та оварів, які із сего випливають, стоять у сій школі новим розв'язком. „Непохитний як граніт“ румунізаторський інтендант др. Рента має нову рішучість заперити руки, бож прощай, такий же не християнський інтерес цинте у всіх мішаних ба навіть і в чистих руських школах на очах, де священні борці працюють між руським народом за румунським характером православної церкви і то з такою негеменистю, як сего перод архієпископська діяльність митрополита д-ра Рента не було навіть і за часів митрополита Морара. — Підписані сталять тому до сего Експедиції міністра просвіти і виробляють запитання: „Чи має сего Експедиція волю зарадити, щоб у грек.-прав. висшій духовній школі заведено в сирани науки реалії зад, відносна статутів, і щоб безпримоводно повірено науку реалії для грек.-прав. учених руської народності виконує руському учиваєм реалії“. — С. Пидлак, Василько, др. Кос, Гелер, Форманек, Карбун, Кейс, Басежовський, Груби, Чівера, Брамажес, Руба, Барієвський, др. Гладковський, Романчук, Карбуше, Король, Шиндлер, Оржек, Ловла.

господи“ наїзна в пристрасті Шербургу паронана „Оріонко“. Оба кораблі потерпіли значні ушкодження. На кораблі „Цесар Вільгельм“ погибли чотири особи, а дві поранені. На „Оріонко“ не став ніхто осіб, ні набути потонули.

Бурява інвентура.

Париж. (К. Б.). При поребированні церковної інвентури в Вагтергеім прийшло до конфлікту. Дияконіати монахія ранено, а шістьох порохобинів арештовано.

Події в Росії.

Охта. (К. Б.). Вчора передано по домах труси і шайки бокато набої, переро, вітрогальперини і революційної літератури. Три особи арештовано.

Варшава. (К. Б.). Здала безпереривних, надто високих жалоб, робітників при фабриці газового світла зложила із себе дирекція газівні одвічальність за освітлення міста. Військовій власті арештували го перального директора, видалили робітників і наклали працязати в фабриці поклам.

НОВИНКИ.

Чернівці, 22. листопада 1906.

Вибори до червої ради міської в Русини. Вчора відбули ся в сали „Народного Дому“ збори червонової Русинів в сирани виборчих місцевих виборів. На записи міном, д-ра Ст. Смак-Отоцького явилось се до 200 червонової горожан приналежних до кругів інтелігентних і міщанських, які й вибрали головною парад інтелігентів зборів. В сирани виборів передано незвичайно кичерну дебату, в якій підляло належний критичний доповідний міську господарству в переданні ярке похриджено червонової Русинів на позв шкільним. Обговорено також тактику Русинів при надходженні доповідних виборів, які мають особливу вагу для нас в виду того, що нова рада має переверсти виборчу реформу, яка одна лише зможе дати належне й справедливе заступництво в міській управі всім народностям і всім верствам суспільства, не виключаючи із неї тисячі робочого народу. Далше порішено поки що стівити дві руські кандидатури одну в III-ій, а другу в IV-ій класі, показуючи тим уміркованість наших бажань, яка повинна визнати тим більшу щирість і підперу у другій партії, а особливо у наших союзників. Для подання акції виборів до ради міської вибрано окремий комітет, в якого склад увійшли Ви. п. ант. Пани, інж. Максим Гаміський, др. Василь Захарюкович, Тод. Соколовський, ін. Ясевич, інж. Григорієвич, ін. Кашенка, судья Ант. Маркович, Тод. Шинчук, Тод. Кухта, Василь Хмизовський, Дм. Приходний, Олександр Алаєв, Носко Рубачок, ін. Донганчук, Кароль Стрийський, інж. Ф. Казимировський, пров. А. Кашин, уч. Тод. Русин, сир. суду Михайло Коралюк, см. пров. Ден Галашин, Ан. Дутчак, ін. Яворський, пров. др. Стефан Смак-Отоцький, Василь Костянтин, Т. Бабчук, Ом. Циганки, ін. Жигалюк, ін. Звудані і о. Ю. Лупши. Комітетом сему, який умістив усе ся ємні діями, поручено увійти в спосили із всіма вишніми виборчими комітетами.

Виборча реформа для Чернівців. На передочерпний засіданню ради міста похриджено бурмістр радних, що магістрат поділив місто на округи після виборату пом. д-ра Кавли, який позабаром вийде друком.

Капітан з Кепеніку в Іванівцях. Булинина, що славити ся такими великими реформаторами і законодателями а Іа бернеський Месенд'отала отов наслідуюча шведи Фалігга, що із таким успіхом відіграв роль „капітана в Кепеніку“. Сирани ся жаль так: В сирани сирани Іванівцях, в гурті нашій шкільній, торіло в протигу висхідних двох вселів аж 13 разів, отже майже що дня. Очевидно, що якийсь чорна душа прикладає до сего свою злобу руну, але ніго не знає, хто би такий підлядав аж 13 хат. Огем Іванівські гурти бовт ся загати спати і назвати своїх ішних почамі, аби не погоріти. Недбалість тамошнього гурду громадського сягає так далеко, що в разі воєни ратушу від громади нема, бо громада до тепер не здохла ся на власну спинаку! При виконуванию урядових наказів тяжко дістати від двірника асистенцію, за той згодухоту Танасюк Месенд'отала, стельмазови з Кішманя, удали ся тия штучка: В уніформі кішманського ескадрона одли ся він до Іванівців і тут заявив двірникові, що має наказ від ад'юнта Вайса із Кішманя в огляду на останні пожари огладати по хатах нечі і труби і порохонати ся, чи отіан коло печей в рокиди муровані. Двірник не тільки що дозволив сечас на сю реалію, але наказав на жадане Месенд'отала сему вступити коня, щоб той асистував ему при ревізії. В товаристві заступника, заосмотреного писемником наказом начальника громадського, ходили від хати до хати і всюди обшукуючи нечі та отіан ескадронам молодотом. Месенд'отала прийнято вводити з несподіванням, а в однім домі навіть прощено до салону і тримовано вином! В домах асесування від вигук жадан Месенд'отала від властителя покла, і веліли собі платити премію за сідуючий рік та виставляв на отриманні гроші похитовани. Таким чином удали ся ему видурити від великих осіб по кілька корон. На дворі арештували Месенд'отала трох людей, посуджуючи із о підляд, а при того

арештував також жидівського маламета з незнаних причин і всіх чотирох ескортуючи до Станчан. Розуміє ся, що при арештованні арештували всіх дуже строго і відібрав від них гроші. Тимчасом якийсь Жид повідомив про все магістрату, і вона зробила арештованим Месенд'отала в Малаїніцях пририв жидів його грі в капітана з Кепеніку. Сид агадати, що Месенд'отала похитован „Кепенікського капітана“ дуже вірно, бо одному Жидові грозив арештованим, коли він не хотів на его руки накласти асесураційної рати та похитуючи ся на то, що до его розпорядливості стоїть 140 воєни, та що він є заосмотрений в революції. Але Жид не дав ся нічим застрашити і вступив ся тим, що в суботу на жадан сирани грошей не дає. Месенд'отала має свою імунітетність — він брав ся аж до данийшого до воєни „ригальських обличств“ і так перед двома роками вступив між зложив зашманського адвоката для Арнольда, переберая від них провадження процесів і іншоував за те гроші та копіювали адвоката Арнольда о стільки, що записував отриману виоту правдиво в своїй нотесі. — Очевидно.

Убийство проф. Росі. В суботу, 17. с. м. пробили в Несолою анархист др. відносно Лягана уця професора Росі. Із сего стонку написав анархист картку, що в день погребу професора потече ще більше прови. Однак до того не дійшло, бо похити пдало ся відкрити і арештувати ачочини що перед похороном професора. На питання, чому він пробили сирани ученого, відповів др. Ляган: „Я убив його за те, що він роздаровування своїх сиритів між студентами, відібрав моїм дітям хліб. Ви не бачили нікого байдих, дрожачих уст, що просили хліба?“ На інший питання не дав жадної відповіді і не приймає ачочини. — Др. Ляган жив з того, що роздаровував між студентами автографовані виклади професорів; проф. Росі не хотів дати Ляганові своїх викладів, але роздаровував їх і за те німстив ся на ніж Лягана.

Оповідки, іменованія і т. п.

Субвенція. Міністерство рільництва властивуєвало буквицями Раді культури сирани 6.400 мор. призначених в різні положення за заможане тову худоби рогової й дрібної.

Із пошти. Почтову оцінюють Сирани в Сирани іменовано почтмайстеркою II. класу 2. степеня в Молоді.

Тов. для удержання огрівалень в Чернівцях відбуде дня 9. грудня о 4 год. поп. в ратушені сирани значний загальний збори.

Із тов. „Січ“ у Відні. На загальних зборах дня 18. XI. 1906 вибрано сирани виді: голова: Ом. Бачинський, студ. відн.; містоголова: Амвр. Березовський, студ. прав.; писар: Микола Чайківський, студ. відн.; касир: Ярослав Підвищенський, студ. прав.; бібліотечар: Лев Сирани, студ. відн.; заступниками вибрані: Волод. Конвалюк, студ. мед. і Пилип Лендлер, студ. відн. — При тім нагоді подли ся всім інтересованим адресу товариства: Wien VIII. Josefstadtstrasse 34.

Із „Експедиційного комітету руського учительства на Буковині“. Сеч осени — як відомо нашому п. т. учительству — має зійтись обом, щоб між вишніми поагодити остаточну „учительську сирани“. В виду сего уряджує „Ек. к. р. уч. н. Б.“, дня 4. грудня 1906 в сали „Народного Дому“ велико русько-учительське віче. Отримте й звертає ся він отем до сего нашого учительства з покликом: Приблизьте в як найбільшій числі на віче, щоб піднести грімний голос жадю, що наша сирани доси ще не поагоджена, та щоб зажадати й як найшвидшого порішення. Віче відбуде ся із отсім днівним порядком: 1. Політичне учительське платні. 2. Дисциплінарний ачочин. 3. Наше становище супроти вступуючих виборів до ради державної. — Комітет: Корнел Дамілюк, Омелан Іванюк, Северин Іванюк.

Загальні збори „Січ“ в Милісві відбудуть ся в неділю, дня 25. листопада с. р. о 1-ій год. по поз. в шкільній будинку з отсім порядком диваном: 1. Сирасадане старшини в діяльності товариства і касир. 2. Вибір старшини. 3. Парла над будовою „Народного Дому“. 4. Відні писання. Отсім маємо честь запросити „Січ“ з сираних сирани, як також ви. учительств-сирани, щоб прибули на збори, та додали охоти до праці нашим товаришам сираникам. — За старшини: Василь Завадюк, В. Лупінович, Лесь Замула, Фока Колотило.

Пригадуємо, що послині с. р. сирани в танцях урядуючи тов. „Бук. Воєн“ відбудуть ся сеч суботу дня 24. надоліста в розширеній сали „Народного Дому“. Початок о годині 8 вечером. Стрй відносив або народний. Вступ 2 мор. від особи.

Забаву з танцями уладжує виді товариства „Руси Мішанська Читальня“ в Чернівцях в неділю дня 25. надоліста в. ст. 1906 року в великій сали „Народного Дому“ уця Петровича число 2. при звуках власної оркестри. Початок точно о годині пів до 8-ої вечером. Вступ на сирани від особи лиш 1 К. Комітет доклада сирани старани, щоб забаву винала як найбільше. — За виді: Носко Митчол, голова. Кароль Малиновський, секретар.

Подія: Виді товариства „Січ“ у Відні почувле ся до милого обов'язку, зложити отсю дорогою сердечну подяку Ви. писарю Юліанові Романчукові за шедрий дар в виоті 50 корон на цілу товариства. Відні, дня 20. XI. 1906. — За виді: Ом. Бачинський, голова. Микола Чайківський, писар.

Телеграми „Буковини“.

Дня 22. листопада 1906.

Морека катастрофа.

Париж. (К. Б.). Двоєлик „Еclair“ доносить з Шербургу: На німецький поштовий паронан „Цесар Віль-

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на шість місяців 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на шість місяців 4 карб., на чверть року 2 карб., на місяць 1 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на шість місяців 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.)
а на шість місяців 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.

Поодинокі числа 10 сотиників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телеграфу: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від

стрічки, „Надіслані“ по 40 сот. від стрічки.

При частійшій замовленні відповідний рахунок.

Рекламації неопечатані ніколи відсилаються.

Рукописи вставляються редакцією лише на попередньому застереженні і зазначенні назви

титулу почтуйте.

В справах редакційних можна устно порозумітися за що дня від 8—10 рано і 2—3

по пол. крім неділі і свят.

Бесіда посла Василька,

виголошена на 453. засіданні Ради державної, дня 19. листопада 1906.

Висока Палато! Як в житті кожного чоловіка, так і в судбі нашої держави критичні хвилини і в такіх хвилинах знаходиться ця тепер руська держава, а перед нею ми, що покликані їй виступати в цій палаті австро-руський народ. Ще не всім шановним товаришам стоїть, мабуть, в добрій пам'яті те, що як раз ми, руські послы, були там, що — так сказатиб — з одушевленням повстали загально, рівно, безпосередньо і тайно голосували. Се відповідало нашої програмі, се відповідало цій історичній миттєвості нашого народу, в якого за всіх часів історії гріла серця розко швидкодумна гадка і рівно прагнє.

Вже передбачено, як його вище в цій палаті Гавч, могло в крайній мірі розчарувати Руськів. Але мимо того законено ми для Гавча дуже плечу пам'яті, що він взагалі вступив на відрізок виступити з виборчою реформою перед палатою і при її опрацюванні мав відвагу виступити проти тих факторів, що в нашім краю, в Галичині, в останній століття так значно причинили ся до нещастя і неволі й всего дала. Але, як сказано, мимо того приналежало його передбачення Руськів. Загально знаний факт, — ми се вже так часто говорили в палаті, але непомітно що раз повторити те і то як раз сьогодні, бо се питання, чи се палата визнає, що почує руський голос в цій дебаті — загально знаний факт, що ми в Галичині нумерично майже рівняємо ся польському населенню. Іменно в повсякденних докладах ся до Польщі також і Жадіє, які приносять ся до Польщі і таким способом осягає ся сукупно руського населення надвиську 800.000—900.000 душ. Коли відставимо се число, то отриммо більше-менше однаково. В першості Польщі лишає ся що менш 100.000 душ; але бо ми не снімаємо забувати, хто укладає ту статистику, хто переводить конскрипцію. І тут дозволяю мені, щоб я принустив, що тих 100.000 мож цілком спокійно розділити між обома народами, так що мож сказати, що ми членимо собі рівні. Я вичерпуючо доважав вже в комісії, що ми в культурній і інтелектуальній рішучо не заходимо така ріжниця на користь Польщі, яку виводить ся для оправдання так великої різниці в числі мандатів. То само мож сказати і про матеріальні позитиви. Тому дуже посприятливо Руськів вже тим, що передбачено Гавча придало нам лише 27 мандатів а панам із другої сторони 61. Мої панове! Хоч наші виступники і ті що ступають на чолі нашого народу, мають мало нагоди, брати участь у високій політиці, то тільки розуму було вже

в нас, щоб до себе сказати, що тяжка праця буде для правительств і для партій, щоб одним рухом цілком вкломати силу так могутнього клубу і поставити нас на будучність на рівні із тими панамі. І як особа — повтораю се тут в палаті як се вже говорив в комісії — без згоди своїх клубових товаришів притакну до того, щоб хоч бодай 27, а потім і ціліше осягнений 28 мандат, який дамо нам з нагоди, що Галичина дістала що 17 мандатів — отже щоб хоч бодай ті 28 мандатів були засвоєні; при тім був а переконаний, що мій клуб одобрить свій твір, який осягнуто так тяжко, який має служити доброві всіх народів Австрії, над яким так визначно працювали всі народи, при яким заангажована корона, при яким було заангажовано так багато правительств. Я був переконаний, що мені вдасть ся принести своїх товаришів до сего становчого погоду. Однаком, мої панове, закінчилося мені було, зробити в сім огляді хоч оден крок, були висловлювані панове з польського Кю-а заперечення в спосіб — мусу признати не практикований в Європі — зручний, дуже зручний штучною аломаті умову, яку заклали вони зі мною в комісії. (Дуже слушно!).

Мої панове! Забезпечення тих 28 мандатів мож було осягнути лише в той спосіб, що вивести статистику для об'єктивних виборчих округів у східній Галичині, які однією стороною у цій виборчій реформі, об'єднані між Польщаю а Руськіями в той спосіб, що тих 28 мандатів руських безсумнівно стало менше бодай після статистики. Я мусу сказати, що тов. Гомбінський, який в порівнянні зі мною займає ся сєю справою, дуже заважав собі в сім огляді труду і що хоч бодай на папері було тих 28 мандатів заповнених. Однаком, по дуже короткій часі зламав нашу умову нашай товариш з польського Кю-а, якому певно була відома наша умова, бо і він також є членом комісії для виборчої реформи, аломаті вносилем, яко комісія передбачила ми до уваги посольській палаті. Маю тут на думці § 8 а іменно ту часті параграфу, що зачинає ся словами: „В Галичині...“

В цій Австрії має кожда громада а навіть і кожда частина громади, яку наведено в додатку прилученій до закону, творити виборче місце, — лише в Галичині має воно бути инше. (Пос. Пастор: Може бути инше! — Ожик). Як кажете: „може“; позвольте собі доказати Вам себ час, що воно буде инше. Лише в Галичині — повторюю се ще раз — буде инше; іменно на розпорядження політичної крайової влади має ся тут дати всі місцевості, що після послідньої загальної конскрипції числять 1500 або менше душ, і в єдиних громадах а одно групою місце виборче.

Запитаєте мене, мої панове, в якій зв'язі стоїть се постановою а забезпеченням 28 руських виборчих округів? (Пос. Пастор: Там стоїть: „в Галичині можуть“...) В передбаченні правительств стоїть дійсно надрукуване „можуть“, але я докажу Вам, що Ви зробите а того „мусать“; іменно введу нас, мої панове, в такий галицький маніпуляцій виборчий і раз побачите, що в „можуть“ зробить ся „мусать“. Зав'яз найдемо дуже легко. Передбачено, що в спосіб статистично, процентова відношене руського населення до польського уложено на папері лише а трудом в той спосіб, щоб бодай чисельно заповнити тих 28 мандатів. Алеж бо ми панове знаємо, то в реальній виб. округах в Галичині буде ся вибирати після пропорційної системи все по двох послів; отож між тими а й де-якіх подвійних виб. округів, в яких має ся вибирати двох Руськів (як кандидата більшості так кандидата меншості) і в яких після числа мешканців а і правдоподібність їхнього вибору. Тількиж у всіх тих 9 тих виб. округах а і в сорока меншості, якої двох третин між кандидатом меншості в сім округах, що мусу би мати 25 проц. голосів, внесуть шість до 3 а найбільше 4 проц. Коли я Вам скажу, що прим. в однім окрузі виб., Вальборг і т. д., себто в 54-ім виб. окрузі, є 225 громад, які всі мають менше населення як 1500 душ, то знайте, що всіх тих 225 громад, — як сказав передбачений о., — „можуть“ помістити після вдоботи дучи в одно місце для вибору і то в розмірі, як йому се захоче ся, осягнеться і всіх 225 до купи! (Ожик). Прощу тямити, що тут нема ніякої постанови, що до границь, в яких можна дучи кілька громад в одно так звано групою місце виборче (Ожик).

Недивно підчас мого останнього виступу на Буквині, говорив я з одним із моїх руських приятелів, що як раз був перед тим у одного галицького старости в якийсь урядовий сирани. Не назву тут його імені, але радо ставало його до розпорядженості Єв. Е. міні. внутр. справ, колиб се його зацікавило, що діє ся в Галичині, як також і панам з Кю-а, що заінтересували би ся сєю справою. Тількиж се не є моїм значим безконечности втратити малих знаній перед парламент. Може воно б було дійсно гірше, коли б щось заведено як раз сему чоловікові, коли б ми а лиш тивом сестри дружин (Ожиків притакнувши). Через се вибрало би ся лише однією, який може й найменший ший. Ожик той наш староста висловив свої думки також про новий виборчий закон і його переведення. Він розвивав сєю діяльність у східній Галичині на границі Буковини і являв таке: Га, панове, введз введз Стажиського, щоб дучи разом громади до 1500

Смисловителі Риччеллі.

ГОРЕМИР.

ПОЕТИЧНА КАЗКА.

(Контра).

IV. ТЮРМА.

ГОРЕМИР за рішенням: Тюрма довічна!.. Се найгірше зло,

яке душа смертельна підчує... В холодних путах свобода його — і жаль і біль і гнів — усе то воє, бо не зможеш тобі рамен найдан... Та ти не гірше, чи не морзівійше вертати сонний жити майдан і гнути ся що мотк покірнійше і молити в оковах духа лот і серцем, гомоненням на яд лукавства, боїти все, радити все на гніт і на царювання нового безправства відвічного, напована бача, — дивитись на порабощений народ, що знає суд оден: удар меча, бо посить лиш добра у собі зарі, а не само добро, спідливий кров і духа свого самодурства трупом і ануком невідчутних монитов і мисних яєних воєй вір рабунком!..

ГУЧНІ ГОЛОСИ (в яву): Гурра! нехай живе цар Бовенз!

Пануй на гнів, на страх всім сунстатам! ГОРЕМИР (проніс): Так, так — чепи так далеко, як часи,

нам майже рабам, панам, прелатам!.. Отан мене посеред спорних дум

пробуджують більш двайцять літ ті крики — палус все опир — нам всім на глум кадять йому небесні й земські лики, сьвіткуючи крикливо юналей Іх душегубної сьвіткої Мотги і тичуть на свій гріб — його трофеї!...

СУМНІ ГОЛОСИ (в яву): Прощай нам біль шкє [тило, мозок, кості!]

О Гореміре, де ти? Гореміре!..

ГОРЕМИР, (зриваючи босом, біжить до вікна): Ах цять!..

[І знов тоті плачі страдальні,

те голосів братів ревно, щире? Казать вони, як діти жалісний на батьковім чи на матинім гробі, аж мозок-серце дріжжи прошибають!.. Мої родимі! трічі нещасливі!.. Пробі! Во серце більше оні, як розум, мають!.. Во думку їх байками напоїли — бо мозок їх дунаством отруїли — бо думам їх аломаті ієні крала — бо туга в них — найбільша нікі сага — Іх спомин діл минулих не підносять — Іх оні й слово милосердя просять — бо в них нема до діл огню-потреби — надія їх на других, не на себе — унілись дой-воєй омидавним — змерайлись всім дитинчям риданнем — боділим авалу витягають руку — значино всім сєю розжукать муку — нікто їх мілью народів не мірать — нікто в могутність їх душі не мірать — все мають їх за дук, личну орду, на злук, на стон мольового акорду дають їм не любов — лише погорду!.. Аах!.. А ті... а другі ті!.. Убили силу людську неробством, мерять ся з дна душі „нічтемним хлопством“;

боать ся думих руи твердого маху і в величчя робить жарда-бідозаху; боать ся, щоб за сильно він не розмахнув ся і в обороні своїх прав не спотикнув ся; велить йому та замість метяними руками — побить натів спокоєм, тактом і слезами — а сплившись на теорії, кріс полних драбини там на подобу слабосилої дитини кричать, що досягати уже до неба і авідтам приносуть, що ольоту треба!.. А як прийде великий час дізати — то сила в них тава, як немовляти: покосять їх: теорії підла гнучість, старі назви і ілата нерішучість.

І нічно так збирають ся ирушати тиранства, ала некольнузу основу ті бідні, нерішучі людські діти — і нічно алому ставлять храм — на пово! (Ходять у великій рошкун. Вадуюсь. Потому рішуче.) Чи стоїть життя з розвитком душею?.. Ні! Краще поиничити отак з собою!

(Розсонились ся і замикають наперед себе головами, немая та і хоче ві розбити об мур. Та з самоту розсони адержуть ся Тутже пра мур).

Житє!.. Нема відваги так з самим собою поиничити — Хоча й відваги тої брак в той спосіб дальше жити... гинти!.. (В ірраціональній розпачі.) І так — іди й живи!.. І паса мрії оплітай, тужи за свободою... І найлютіший, найнідалий бій води — а самим собою!.. (Покрути голову в правоз невинного мученичого смутку).

10/VIII. 1906.

грунтових книг в Галичині і на Буковині і вибрано комісію із 21 члена для розгляду пропозицій виборчої реформи. Характерно, що до цієї комісії входили і буковинські сирани внутр. бар. Віден-Райд, але перепан!

Із Руского Каюбу.

В „Руском Каюбі“ — як доносить „Die Zeit“ — висловлено передбачення голови Ю. Романчука і його заступника Н. Васильковича подати за тактичне ведення каюбу, а поспішному що й виражено одностайно подати і волею довіри за нестатком діяльності у комісії для виборчої реформи і за його останню промову в парламенті.

Вістки із російської України.

Під впливом за засновання українських шкіл на київській університетській підписалося до 1140 студентів. Справа українізації київського університету підбизає широким відомом по всій Україні, що видно із численних часописних статей та із багатьох відгуків громадянства. Із усіх кінців України та із мідрі всіх суспільних верств приходять заяви солідарності із інститутами київського студентства, а рівночасно із висловленням потреби всієї шкільної науки у рідній мові. Досяг підручником в київській „Раді“ заяви, які надіслали: ученики Української уманської середньої школи садівництва й хліборобства (62 підписи), гурток позашкільних семінаристів, український гурток студентів єврейського учительського інституту, ученики висшій школи дубенської гімназії (81 підпис), учр. гурток новокурської учас. семінарії (31 підпис), український гурток семінаристів подільських із Житомира (103 підписи), мешканці Черкас (34 підписи), учасники гімназії, реальної школи, та інших особи в Бару (10 підписів), учасники барської жіночої гімназії (8 підписів), учасники позашкільної єврейської школи (78 підписів), учасники подільської духовної семінарії (230 підписів), слухачі Української гімназії в Володимирі (хуб. подільська), київські семінаристи України (248 підписів) і гурток українців із служби зборів Південно-Західних залізниць (18 підписів).

На останнім з'їзді українського радикального партії ухвалено ось таку програму задань надходячих виборів: „Маячи на увазі, що скоро збере сь державна Дума, з'їзд делегатів партії постановив добити сь через своїх послів у Думі осигнення ось яких реформ в найближчій часі: 1. Установлення відповідального перед Думою міністерства. 2. Амністия для тих людей, що терплять кару за т. зв. політичні й аграрні злочини. 3. Скасування на все кару смерті. 4. Скасування певних виключних законів, судів і етатів, як побільшення і надзвичайна охорона і військовий стан. 5. Забезпечення ненарушимости особи й мешкання, а також свободи слова, друку, зборів, спілок і віри. 6. Установлення рівноправности як поодиноким людям, так і націй. 7. Відповідальність перед судом урядовиків там само, як і всіх людей. 8. Заведення загальної початкової освіти й націоналізації шкіл на Україні. 9. Реворія земської й міської самоуправи, в якій повинна брати рівну участь усі місцеві люди. 10. Розв'язання земельної справи на підставі програми партії (засновання земельного фонду, а також оселяють діставати землю в довготривалу дешеву аренду). 11. Забезпечення інтересів робітників законодавчою дорогою: свобода страйків і робітничих спілок, обмеження робітничих і обмеження часу праці робітників, жінок і дітей. 12. Знесення непродуктивних державних витрат і реформа податків. 13. Перегляд основних державних законів і забезпечення ними права України на автономію. 14. Заведення загального, безпосереднього, рівного і тайного виборчого права, без ріжниць віри, нації і пола для виборів послів до державної Думи“.

„Р. К.“

Заходи в справі прилучення Холмицької до Волині не переводять ся. Як доносить „Рідний край“ (ч. 44), православне духовенство дуже старало ся, аби новітні зобов'язаності та складні губернії, населені українським населенням відділено від польського Королівства і прилучено до Волині. З позитива білоруського, лівонського й томашівського майже всі села надали до губернатора просьби, аби їх прилучити до Волині. Правительством має віднести ся прихильно до цієї справи.

програму „мирнообновлення“ і „активістів“, які жила поліція.

І генерал-губернатори за багато наварети!

Рига. (К. Б.). Генерал-губернатор видав приказ, в якому забороняє підпаляти за кару тати збунтованих солдатів а також наказує карати на тілі.

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. листопада 1906.

Вибори до ради міської оживали знов міських похитків. Всюди відбувають ся ніч і довірочні наради, щоб переформувати своїх кандидатів. Волохи погодили ся що до виборів із III класу із партією Abfall Juden, а похитали ся з ними й Відманиці, які аж під небо ретельно в обороні довірочного кривдного „стасу пославів“, якого пхивають для майоризації більшости населення Чернівців. В виду сего не можуть з ними йти й Поляки, бо вони, хоч заправданні, вимагають збільшення числа своїх мандатів о два. Партія Відманиців набуть грими, хіба що поможуть їм чернов. канцеляр, яких число не переходить 10-ти, численними в те жє й досла від катодраальної церкви! При сій нагоді звертаємо увагу чернов. Русинів, щоб нечаяно не реанімували свої права до голосування в магістраті (IV. департамент), бо підомо нам, що в листах виборчих проучено безліч Русинів. Треба загоді зробити се, коли хочемо успішно перенести виборчу кампанію і бодати трохи серйозні власний нам голос у міській раді.

Кваліфікаційну комісію для університетської школи народних і вищих шкіл в Чернівцях, що досі була одна для всіх вишкільних нов, розділило міністерство на три особи комісії а то на руску, польську і німецьку під дирекцією дотичного крайового інспектора. Є сь дальший крок в націоналізації народних вишкільниць на Буковині, хоченого для його успішнішого розвитку, який гамувала тий же синією чужа „овіка“.

Для сліпих і глухо-німих дітей на Буковині порішила крайня рада шкільна зажадати від союзу і вищих правних інституцій засновання особного інституту а понащо певної суми на нагороди для учителів, що дбають про науку цих нещасливих душ в школі і поза школою.

Висшу платню від нового року 1907 визначила крайня рада шкільна ясти учителям і учительками, названим в есторичнім статуті під ч. 240—261 і під ч. 478—516 відповідно а підучителям (—ням) під ч. 34—52. Отже не поманемо нікого, хто прийшов на чергу.

Шкільні лікарі. Міністер прослани і віроєспондань видав для всіх шкільних Рад прясний розпорядження з записом, щоб крайня Рада шкільна в порозумінню з санітарною Радою і еспентуальною Відділом правних унала проєкт, після якого народні школи могли би мати окремих шкільних лікарів. Рада шкільна має еспредувати обов'язки таких лікарів і назначити жорнал, а мнєж мало сь похитати дотичні видатки. Рівнож зазначає міністер, що як не всі ціліші видатки так і сь мають ся похитати відповідні закони на род. шкіль.

Вогонь. Вночі з 12 на 13, о. м. вбух в Руском Банилові вогонь, якого жертвою впала обійства Андрєя Мороза, Петра Мелана і Івана Черногуза. Шкода вносить 5400 корон і не буде покрита, бо сь люди не були забезпечені.

Як жонять ся принци? Недавно згадували ми, що пруский принц Філікс залунав жонити ся з актрисою Суальдер, теперішню баронессою Лібенберг. Мимо всього урядових доменті виходить, що ця справа з жоничкою барона Лібенберга, щоб зробити актрису Суальдер благороднішою для шкляотного принца як також і замір жонички Філікса цілком правдивий. Ось цїсар Вільгельм заридив, щоб принц витан на довгий час до німецьких колоній в Азії а баронесса Лібенберг сказала, що як не поїде в Німеччину, то сь поліційно видадуть в державу. В виду талого дістипа підкада вона із Прусе до Парижа. Як видно, гоєсполерскій жонина мал справді замір жонити ся із Суальдеріною, аж ось Вілікс в тал творчий своєб розлучив могодот. Чи на сїм все то скінчить ся, ще нитанє!

Оновістки, іменованя і т. п.

Товариство „Руска Школа“ в Чернівцях задумує отворити курс для помічників учителів і учителів, щоб їх відповідно підготувати до вонату кваліфікаційного для народних шкіл. Науку уламати будуть професори середніх шкіл. Винайдена мова руска. Кандидати, що похитали що найменше 17. рік жити, будуть похитати головну науку рускої мови, математики, методичні і т. д. Занисувати ся можуть до сего курсу такі учасники середніх і вищих шкіл, що а для браку матеріальних средств не можуть осягнути собі певнісно поставленої цілі, а хотять похитати ся як учительському отамою. В Чернівцях є промі учителів семінарий що й кілька приватних курсів для дальшого образования дітчат, але у всіх тих школах вчать в німецькій мові, отже не подають відго-

товлення, якого потребують рускі учасники. З таких приватних курсів могли би Русини учащати до нашого курсу, який би можна отворити в місяць грудня сего року. Висота шкільної оплати буде залежати від числа учасників, які мають аголошувати ся до 5. п. ст. грудня у голови Товариства „Руска Школа“, Антона Калла, проф. П. Гімманні. Товариство готове удержувати тайний шкільний курс аж до вери, коли управительство зводити нам дати учасників семінарий, ну-жеску і діночу. — За виді тов. „Руска Школа“: А. Калл.

Великі ювілейні вечорниці акад. тов. „Союз“. Товариство „Союз“ мало памір із нагоди 30-річчя сего засновання устроїти ще якийсь карнавал великі вечорниці. Із ріжних причин не могли вони підбути сь тогдішнього року і ни відпочили їх устроєне на сєй рік. Сего карнавалу відбудуть ся наші великі вечорниці вже певно і то дня 9. лютого 1907 у великій залі Тов. Музичного при звуках військової оркестри. Думаємо, що сєю оновісткою не тільки розбудимо між нашою шкільною громадою заінтересованє, але й уможлиavimo інтересовання вже завчасу похитати дотичні приготування. Стрій для наших вечорних а для наших базених. — Товариство докладає вже від тепер всіх сил, щоб вечорниці удали ся як слід і щоб наші і панове мали із сєх місцевих миду намітку. — За тимчасовий вечорний комітет: Дурислович Індор, голова, Е. Галензовский, асст. голова, Василь Костецкий, І. секретар.

Краса рада шкільна іменовала на засіданні з дня 23. с. м. управителем школи в Стеблах тимчасового учителя Теводіа Роговського а учителем в Лужанах Івана Мегеру з Врідка.

Новий судовий інспектор. Судового секретаря Владислава Мілера у Львові прихислено до міністерства справедливости і рівночасно поручено йому інспекторство судів у Східній Галичині.

Із дирекції мєл. руху. З дня 1. грудня звійдо в жите мовий перестанок жєланний в Берлинцях-фольварок, між станціями Теребленште а Вєрмиді на лінії Гайбам-Сєрет.

З „Рускої Наси“ в Чернівцях. Повідомляємо отсам, що біра насосі є отворені для сторін в будні дни від год. 8 до 12 в південь і від 1/3 до 1/5 по пол. В неділі і свята урядує насос від год. 10 до 11 перед полуднем. — Старшина.

Заходом Снятинського Відділу тов. „Взаїмна Поміч“ гал. і бук. учителя і учительки відбуде ся в неділю дня 25. листопада 1906 у Снятині в сали пивничій аматорного представлення „Пєдагога“ комедия в 3 діях. По представленню вечорниця з танцями. Стрій півнотний або народний. Початок о год. пів 7-ї в вечер. Ціна місць: Крісло 1-рядне 2 К., 2-рядне 1 К 80 сот., Партер 1 К., Галєрія 30 сот. Дотід призначений на будову інтернату для дітків учительських. За виді: др. А. Мотаміщкий, Василь Рєзак.

Із штуки і літератури.

Із „Буковинського Бєння“. Найближший концерт „Бук. Бєня“ відбуде ся в неділю, дня 9. грудня с. р. В програму входить самі нєні твори тал хоральні як і солові. Виділа старає ся, щоб всі точи були як найкраще виконані, тому запроєб до співучости значні сили свої й чужі. Добриш, пона програма буде оголошена вже незабаром, а тепер подямо сь містку до публічної відомости в наді, що й провінціалыма публіка як не, так і тепер загоєтуть на наш концерт. Ходить отже о сь, щоб ій не стали в сїм на перешкодї еспентуальні, рівночасні плаєні вечери або концерти. При сій нагоді відносимо ще раз заван до наших членів, особливо музик, щоб мали перед очима, що час концерту вже недалекій, а програма значає великого, сильового і зіспіваного хору і то особливо мужьского, тому треба пхитати ся на пробах точно і в номилеті. Для омисеня волімі, із якими небудь засіданнями або що, подямо до відомости, що від тепер будуть відбувати ся проби три рази на тиждєнь, і то 3. найбільш в понеділок 26-го, в сєреду 28-го листопада, і в суботу 1-го Грудня. Для мужьского хору кожний раз від години 7-ї, а для мішаного від год. пів до 7-ї в вечером. — Виділа.

Репертоар міського театру. В суботу і неділю веч. оперета Лєгара „Die lustige Witwe“, в неділю по пол. по нижнійшій шкєл: драма Шарльотт Бірж-Пєадєор „Die Waive aus Lowood“, а в понеділок комедия „Madam Boulevard“.

Буковинський православний калєндар на р. зв. 1907 видана „Рускої Вєсїди“ вже вийшов а друку! Польшакучи подямо його богатого змісту до сьлідуемого числа, зазначаємо тут, що сєй обємистий, 13-ти аркушений калєндар пряс із оттиним калєндаром нєнованим в 8-ох прясках коштує всего 70 сотишів.

Посмертні вісти.

В сєреду, дня 21. с. м. помер в Чернівцях тут. житинар Володислав Терзєцкій в 46-ім р. жити. Похорони відбули ся при численній участі вчера. — В четєр вєчером помер тут по довгій недугі чернов. нотар Петро Ісєчєскул в 47-ім році жити. Похорони відбудуть ся сь нині. — В четєр вєч. помер по довгій недугі великий промисловєц. Йосєф Штайнер в 49-ім році жити. Похорони наземан роками до черн. ради міської і до бук. союзу. Похорони відбудуть ся завтра рано о 10-ї год. — В. ім. п.

Телеграми „Буковини“.

Дня 24. листопада 1906.

Найхоний склад оруж'я.

Петербург. (К. Б.). При домовій ревізії, яку переведено вчера у одного шєлла на передмістє Охти надано 11 бомб, 1800 патронів а також карабін й револьєри. Оруж'є еспонєсовано а шєлла і його двоє локаторів арештовано.

Заборона зборів надєтєй.

Петербург. (К. Б.). Вєчеринні збори партії конституційних демократів, на яких мало сь обговорити

крате заповнення виборчих комісій, коли б вибори мало ся перенести в певній громадській області.

І як раз тут, мої панове, видають шизо і мішани. Подібний промісд процвітає мабуть в Угорщині, якої я ніколи не бачив, але ж в Галичині є і єм наприклад окреме підприємство, що виборчого нагає, а радше цілого і з шизою зв'язує ся на те, щоб довести законні повстання, щоб обходять парадокс і т. д. а в найгірших разках до промовляння виборців, до виклику бійки і зброї, а все те тільки на те, щоб здержати виборців від голосування. Додатково Кракова і Львова, відбувало ся владні посередності виборів голосування з V ої курії тільки в повітових містах. І от там виникло ся певне часо виборчих ітн, які удержує ся на час, коли нема ніяких виборів, щоб відтак цілими силами вступили ся до виборчих маніпуляцій; уживано м. н. також певного числа урн і т. д. (См. в. Б.). Ба, але ж дотеперішній армії не стало на так велике число виборів. Від моменту, як Іванч понав на ту нещасливу ідею, якої йому панове мабуть не забудуть ніколи, щоб відкинути на дивний порядок загальної тайни голосування, мабуть не було й часу, щоб відбити куре для підготовки тих людей (сміх), а тут маємо мати нездаром нові вибори і то має ся їх перенести при так недостатньому апараті. Із того то й пішло як найбільше обмеження свідомості місць виборчих, щоб можна вести акцію і при теперішній заборі тих людей. Отже є й більша вигода виборчих комісій, про які говорить ся в мотивах рескрату. (Пос. Шумаєр: *Збільшене парламенту збільшить мови!*) Але ж розуміє ся. І як раз сей оклик колами шановного пана товариша наводять мені ще й третю, дуже важну причину.

Є річню новім зрозумілою, що Русини не можуть оперувати при виборах грошми, щоб — кажим — звертати виборцям видати за дорогу і т. н. а навіть оплачувати таких агентів. За теж польський центральний комітет виборчий може се робити дуже легко. Нинішні вибори панове що свали першій редакції, промовляючи, щоб обмежити свої видати; але вони певно роздобудуть тільки гроші, коли буде конче треба підняти в свої подвійних виборчих округах пропант меншості. Ми не будемо в силі зробити те саме і через те, розуміє ся, будемо мусіти в тих подвійних округах — улячи.

Мої панове! Будеб дуже цікаво, а для північ із заходу, — які ухвалюють такі річі неможливіми, — і поучаючи, углубити ся ще більше в подробиці, до яких ведуть ці постанови. Посланими роками подали ми свій надаті доволі дотичного матеріалу, а в розясненні панам і в комісії стан річі і причини, чому мусимо поборювати ті постанови. Нинішнього дня маємо рішати ся, агадно нинішню голосування рішати, як маємо на далі захищувати ся супроти цих постанов; сам не хочемо висловити протеста, бо знаємо дуже добре, що не зможемо унеможливити сего закону — але є ще й інші засоби, які часом моглиб мати більш моральний успіх. Тому остало ся мені залишити в сім — як сказано — критичній, а для русинів послів

гійної истеричності і насильє є навіть бувають процесор і ректор сего університету, М. І. Гус. Тому сьогоднішній відносина, коли протинадува інституція теологічного факультету не тільки належить формально до університету, але і на йому довічаче тріумфально перше місце займає та его на ній визначним способом репрезентує, для університету глибоко укорочує і невідповідні.

3. Зі становища поділу наук наводимо передусім, що більша частина колегій теологічного факультету є безсумнісно не потрібна вже тому, що ці колегії є тільки псевдонауковим дуплікатом наук викладаних на трьох факультетах наукових. Так на пр. про право порівню знайдемо поучення на факультеті правничім, на факультеті філософійнім маємо психологію (проблем душі), практичну філософію або етику, історію церковну, історію філософії, орієнтальну філософію, педагогіку; із соціологією (то є т. зв. історичною) познайомлюють нас по часті соціологічні колегії на філософії, по часті на правничім факультеті внаслідок національної економії. Ріжні чудеса, пенкози, уми, огорджені і т. д. належать знова до галузі медицини, до вчить нас про них по часті історія медицини, по часті психіатрія. Сьогоднішній поділ наук між досі існуючими 4 факультетами має ще ці дальші шкідливі наслідки:

4. Про цілий ряд наукових питань і галузей не говорять ся на наукових факультетах, а відказуєть ся їх теологічній, де розуміє ся не дістають наукового оброблення, бо говорять ся про них тільки з колекціонно-обоженого становища, (на пр. наука про розвій релігійних уяв, порівняюча наука релігій, символіка і под.).

5. Теологія має нині і позитивно шкідливий вплив на дисципліну прочих факультетів. Внаслідок суспільного респекту, котрий конче повстає там, де теологія є частиною того самого колегіуму процесора, не говорять ся на університеті про річі, які, подані по правді, мусілиб бути протипротивні. Учителі церковного права не сваже нам пошлі правди про інквізицію, історія не познайомить нас з вислідками і правдивим характером християнства і католицької церкви.

(Конець було).

може найбільше критичній хвилі, що ми мусимо обстоювати при тім, щоб тих 38 мандатів перейшло в наше посідання так, як і угоди ся з панам і Коф-а (і то без угоди моїх колюбних товаришів, без угоди галицьких партій і так сказатиб, з застереженням і надією, що мої аргументи може всі такі переконують моїх товаришів) та як їх прийнято при розділі виборчих округів в комісії.

Ся постановка 3 го § робить нам в виборчих округах, де ми маємо до 28 мандатів або де ми їх призначено, один з тих мандатів рішучо неспівним. Се повелює за собою зменшене число мандатів о девять; отже ми дістали би лише 19 мандатів. Високо неплатний панове з Коф-а, які переконані, що місто в палаті не хоче мучити ся розсуджувати пропорційного голосування зі зменшенням поділом виборчих округів — говорять завісда, — і що калісство замінив се один з панів, — що ми дісталимо більше як 28 мандатів. Се, мої панове, що найменше не вірне передостаннє обставини. Во панове знають дуже добре, що се цілком не можливо, кажу з натиском цілком не можливо, щоб ми дістали хоч о один мандат більше. Навіщо! Колиб ми дістали всіх 28 мандатів, то в нашій рішучій країні, в східній Галичині, остало б мимого того 117000 Русинів без заступників, іменню всі Русини, що мешкають по містах. І в західній Галичині лишилось би 85000 Русинів без заступників, бо їх розкинуто по різних округах, щоб лише не допустити до сави в праву — як Коф-а думає — чисто польським. Так отже маємо кругло 200.000 душ без заступників. Ви знаєте, мої панове, — говорю се до панованих панів з німецьких партій — яку борбу ви вели, коли розходило ся о те, щоб не лишити готині без заступників. А в нас буде 200.000 людей не заступлених! В комісії боров ся проти того і привіз се знамениті лише під усям, щоб заперено нам хоч тих 38 русинських мандатів проти 78 польських.

Мої панове! Мусу виразно і ясно означити, що всі виводи, які виходять із цього колюб, всі виводи, які в підписав сьогодні і завісдашми часами, звернені проти польського Коф-а, а відколи проти польського послення і Польскія папалі. (Примаме). На сих днях сидять тут і заступники польської людської партії в Галичині; всім, що ми піднесли проти панів із Коф-а, признали ої мусі слушність. Оі виїмкові постанови звернені проти польського масе-сена так само як проти руского. Хайно будеб думати, що розходить ся лише о те, щоб мати Русинів в палаті і заперти їм уста, щоб вони мали як найменше заступників в своїй палаті. Так само розходить ся і о те, щоб не допустити до парламенту польської людської партії. Ціла система пропорційних виборів із заступниками послів має на цілі тільки одне: уможливити комісарам поправити виборів і то поправити в тім напрямі, щоб в склад нової палати увійшла бодай велика частина панів з Коф-а, що сидять нині в палаті, і їх прихильників що ще лишили ся в праву.

Ми переконані, що дотично пропорційних виборів маємо зазначити може більше польському на сесію як собі самим, що панове Польскі прийшли на таку гадку. Панам з Коф-а грозила небезпека, що при постанові, яка можлива у всіх австрійських краях і після якої кождий округ набирає лише одного посла, — вони в західній Галичині проти до доволі партії просто цілком проважать ся. І з тої причини впадало ся 25 проц., які мають вибрати другого посла, щоб і в західній Галичині дати польському населенню шасте мати своїми заступниками оксцелений і граєн. (Дуже слушно!) Панове не хотіли робити ту честь лише нам, бути заступниками оксцелений, биронами і граєнами; тим шастем хотять вони надати і свій нарід!

Се мусіти а тут ще раз піднести, — і піднісши се роздати ся в § 3-тій з виразною задоволю, що сей § 3-ий значить для нас савиз belli, що сям § 3, сям оминоюю а рівнож і кривдою дорогою, захитано убожене число мандатів і що ми — як донго ся справа не буде залагоджена, потягнемо із голосування над нею повсякденній, який виникає від нас наша честь і честь нашого народу. До нині привезли ми до сего жерти для ідеї, на якій опирає ся новий виборчий закон і який так истерично очікували широкі маси австрійських народів і тепер маємо від заступників тих народів найменшої частини наших прав! (Примаме).

Тепер дозволять мені, щоб я перейшов до другого параграфу сего закону, до § 4, що відноситься до примусу голосування. Кажу цілком отверто, і Ви зрозумієте се з коротких виводів, які а тут подаю, що маємо повну причину влади на те велику вагу, щоб всі наші виборці вийшли до урн. Нам зовсім не можливо в повітах, що числять 290.000 душ — примус 290.000 подати через 5 — (один мандат припадає в Австрії порівночно на 50.000 душ. — Ред.) мати а'організованих і своїх руках таке число виборців і подати їх ба сюди ба туди, іменню коли по-робити ся що місця групового вибору і т. д. Тому мусимо бути на примусом до голосування. Однакж рівнож мусу признавати, що колиб тут ухвалено примусе голосування і без соїнів, то в нас все таки винули би важкі сумніви. В Галичині є такі обставини, що ми вже говорили між собою, що там моглоб стати ся й таке, що наші виборці вийшли би ся перед урною, але їх не допущено би до голосування а по тім що й посправа, або абі доказати, що не політична власть здержала їх від голосування, але що вони з своєї волі не вийшли ся. (Окліки. — Примаме).

Пане товаришу Адлер, Ви позитували тепер голосую, і Ви се вірите часом нашім виводам. А в оспіні Вам тепер одну історію, що не дамо відіграти ся в Галичині і в исторично доказана і в цілий, чи й тоді видасть ся Вам се має побоюване без причинним.

Коли президент міністрів Іванч предлажив сій палаті виборчу реформу, ухвалювано на сесіях та ти-сечах нічях резолюції, в яких висказувало ся шасте-рени подяку за те, що він допустив до постанови на дивний порядок так важної програмової точки нашого народу, програмової точки всіх партій нашого народу. Подібні телеграми висилали ся і до през. міністрів Іванч. Розумієть ся, що на озлату тих телеграм роблено на тих нічах малі збори в сумі 5, 6, 8 і 9 корон; так надало ся дещо. Іванч узяв і не минуло ще й вісім днів, як в галицьких старостях винорно паратрав якого-сь патенту із того а того року, ніколи якого такі збори без окремого дозволу влади є заборонені; і ось тих людей, що уладжували ті збори, бідних сесій, які мають всього шасте може на 100 до 200 корон, тих людей позвано найвищим повіром 80—100 корон! (Слухайте! Слухайте!) — Поед Адлер: о шасте поземкимо! Даруйте, ні! Люди рекурвали. І нітє инший як его Ексцеленція на-місник грає Петропавлівський ті рішення. (Слухайте! Слухайте!) Але на сям що не коноці! Люди хотіли відсидіти ту сару, але і сего їм не дозволено. Ні, їх хотіли там поспрати, де вони се найбільше відчувають, хотіли вийти їм корони коні, хліб. І шасте, пане товаришу Адлер, чи позитавте й тепер головою, коли подумаете на те, що то само може притрапити ся а примусом голосування? (Окліки). Не шасте, що стало ся далі. Люди хотіли звернути ся до вищої інстанції. Се остало ся — розумієть ся — без успіху, королівство Галичині і Володимирія стоїть прецінь поза компетенцією на-шої управи! (Примаме). Але мимого того були ми за примусом голосування, колиб його ухвалено в палаті для цілої держави. Але § 4, який позитавсе оу-хвалу царевому законодавству, не відповідає нам а причини принципіальних. Панове знають дуже добре, що як донго буде склад галицького соїву тасий, як нині, як донго між 161 галиц. соїмованих послами, буде сидіти лише 12 до 13 заступників руского на-роду, — так донго не мож від нас жалати, щоб ми поновили свій принцип, що тому соїмови не сяміє ся дати більше прав, яквм їх має вже. До того при-лучує ся ще й те, що ми переконані, що галицький соїв із добре обдуманого інтересу ніколи не ухвалить тасого закону. Ми не хочемо брати участі в тім апа-демічній пошкості, який віддає ся кривій автономії.

Що тичить ся внесення високонормального пана товариша д-ра Толітєра, то по нашій думці воно при сям предметі, іменню при виборчій ординації, є спі-знене. Ми думаємо, що воно належить до основного закону і його мало ся було знати при артикулах, які вже передіше обговорено і ухвалено — колиб в загаль хотіло ся про него говорити. Але тут, де розходить ся о перенесення виборів, на жаден спосіб не мож ухвалити чогось тасого, що так значно змі-нює основний закон. Що тичить ся самої річі, то довіднасьте ся з моїх виводів, а як прикрою точ-ністю перенесено національно-статистичне розме-жене обох народів в Галичині. Ми не маємо статис-тики, щоб мочи собі вибрати, в якій мірі зміннало ся обсягання процентова пропорція. Тому цілком ви-ключено, щоб ми сьогодні займали ся сям питанням, бо не можемо зміряти впливу, який мала би ся поста-пова на і так мале число наших мандатів. Але і окрім сего підноситься ся в нас важкі голоси, які в національним голосуванню добувають зомане рівного права. В справах, що відносять ся до рівноправності горожан, вили і відмо ми — як відомо — а крайніми партіями сего палати, так що колиб і не було підне-сених сумнівів, то ми не могли б голосувати за на-римальним правом голосування. (Примаме).

Сніпу до північ і поділю що до відомості, що до § 3. постанови евентуальне внесення, після якого при-стоїть кривій галицькій управі право, зучити в одно-групове місце виборче громади, що після послідної конскрипції числять 500 або менше душ і що належать до одного виборчого округу та не є віддалені далше як 5 км. але так, щоб число населення злучених гра-мад не перевищало числа 1500.

Хайа бачите, що хочемо найти посередний мо-дул; що ми готові уступити навіть від принципів, що пожда і найменша громада має бути місцем для ви-бору так, як се є в західній Австрії; думаємо, що через те достаточо заспокою сумніви правитель-ства, які підано правительству зі сторони Польскія, але се вже є посідне, що можемо зробити на поля уступок.

Я є переконаний, що пановні панове із „Коф-а“, коли трошечки спустять із ока станові свої інтереси і схочуть подумати про те, щоб заспокоїти оправдані бажання і власні землянів а також мешкаючих в краю Русинів, то тоді вони мусять безсумнісно при-няти се предложение. Через те моглиб вони бодай в часті направили те, що досі наробили встановлюючи безсумнісно на поругу власний праї Галичину, від тої хвилі, як у високій палаті зачались наряди над ви-борчою реформою. Не забувайте, що першій причина порожнечі проти виборчої реформи, яку тут наводжено перед міродатними чинниками, а також перед короною, перед правительством і перед всіма, хто лише в Ав-стрії має який голос а також і перед всіма незлічними партіями бул все ось тасе: коли встановлено загально-й рівне голосування, то із Галичині прийдуть сюди

парламенти, вибори, розбишася — і Бог знає — що за дич. (Притаманка. — Сьміє). Чи се було як раз великим кращим патріотизмом, се не знаю; але знаю таке, чи сей рід кращого патріотизму не дав права нікому партіям, признати Галичини лише 106 мандатів, ніщо належних їй сто двадцять і сім мандатів. Прешні годі говорити, що ми з Галичини пришемо диварів і в ту мить вимагати для тих диварів безконечного числа мандатів. (Дуже сміливо!)

Таким робом вимагати в законі точка за точкою вишесказаних постанов і то ніби тому, що культурний уронені тамошнього населення стоїть так далеко поза культурністю других народів у державі. Правда, коли в межах поважаних панів із Заходу запрошу, щоб вони серед теперішніх обставин перетягли се раз по Галичині, то ці запрошення мабуть не викличуть у них вигадів на незвичайні примчності. Але я можу Вас застерегти, що коли б Ви знали мову населення, яке одне чи польську, чи руську, то мабуть поміли знаномства із величезними, нікими і вишесказаними панями „Польського Кола“ не могли б не надивувати ся, чому не міг би тут засідати також дехто із відродженого населення, бож уронені його інтелігентності зовсім не стоїть поза богатих діячів панів. Коли хто говорить про низький ступінь культурності того населення, то розминає ся із правдою. Руський і польський народ радше пригноблений, збідняний, почасти голодуючий і готовий бачити його до бунту. (Ожиданні притаманка). Але він культурний і інтелігентний із природи і в тім огляді може він цілковито рівняти ся із не одним народом. (Ожиданні).

Доходжу до кінця, мої панове, і звертаю ся до всіх партій, які може ще в останнім моменті задумують ся до того, що 3 і пів мільона Русинів, четвертого чисельно народу Австрії може зовсім не обавляти виборча реформа, яку ухвалює тут проти вісних русинів послів! Завяте, що може прийти година, коли сей народ ображує ся із державою, яка його так насиджує!

Мої панове, застанівте ся над сими і роздумайте. Надію ся, що зробите се, через те й прошу Вас о се і на сім місці. (Живі оплески і оклики „Слава“. Всі сидівши гратують).

РАДА ДЕРЖАВНА.

Парламент.

На вчорашнім засіданні рада посольська палата далашу дебату над § 42. предложена виборчої реформи. Посол Гагенгофер узагодивши внесені меншності, після якого § 5. виборчої ординації до ради державної не має стати під охороною взаємної співзвучності присутніх послів. Пос. Каетан і Рибба поборолися внесені меншності Пергелта. Пос. Коросец жотнував внесені, щоб одного із двох стиривських делегатів вибирало кожного другого року з поміж словинських послів, а іменем пос. Спінчоча постанови внесені, щоб до нитого року з поміж послів Трієсту вислав до делегаций одного Словинця. Пос. Шрафль боронив німецькій партії в справі взаємної співзвучності. Пос. Вольф звернувши увагу на небезпечку майбутньої славянської більшості — головни для захисту теперішньої основі австрійської загальної політики і зазначив, що законне заповнені ораданого жадані Німців о делегацийні мандати не є лише справою Німців із Чех, але питанням загально німецьким, яке має дуже велику вагу для цілої держави. Так само дуже важно питання про забезпечені роадку мандатів більшістю двох третин. Дотично внесені комісії чистий сором для Німців.

Міністер внутр. справ бар. Бінерт звернувши увагу на дотичну знову президента міністрів в комісії і зазначив, що з огляду на культурне і економічне значені Німців буде заключений компроміс і на даші задержаний. Правительство буде всіма силами старати ся о те, щоб обстоювати за тим порозумінням. А так як теперішнє правительство, мусить дбати про се і кожде будуче, коли стане удержати тільки добуті внутрішній мир і оборонити державу від великих страт. Переконав, що німого важного питання в державнім житті не рішає ся без або проти якогось інтереесованого національного чинника, піднесло ся до вишесказаного, колючого закону нашого політичного життя. Се порозуміння буде се спонукувати всі національні партії до компромісів, і на помічю такого компромісу будуть заповнені німецькі мандати делегатів з Чехії і Моравії. Свідомі свого становища в державі і своїм парламентарній силі зможуть Німці обстоювати на кождо постановою, яка малаб ухвалити ся для охорони; але їх позитивна позиція не дозволяє на те, щоб якісь питання рішались без їх впливу. Німці з Чехії і Моравії будуть мати свої заступники в делегациях і на даші, як до тепер. По бесіді послав Стажжяньського проти внесені Пергелта перервало нараду.

Слідуючо засідання відбуває ся нині.

Палата панів.

Перше офіційно мораторичне засідання палати панів в справі виборчої реформи відбуває ся дня 10. грудня. В парламентарних кругах говорять, що вразу коротка намірала звернути ся до членів палати панів з записом, щоб без зміни принала проект ухваленій палатою послів, але від сего наміру цісар відступив. Говорять також, що Мадри рішав завести у себе наюральну систему і для сєї ідеї позичали цісари.

Се в причиню, що в комісії для виборчої реформи Бек і Бінерт не малим ся виступити проти наюральної системи. На вони слушай видно, що дехто із великом зовсім не перемонить ся із недолученням до рівного права політичного для всіх горожан... На першій сесії грають тут польські маїанти із Галичини. Реакціонери із палати великом побивають ся за наюральністю, а рівночасно радіб довести до певної установи обмеженого числа членів палати великом. Се має на цілі відобрати короні право есентуального іменованні нових членів палати великом, щоб занесити саницю виборчої реформи. Розуміть ся, що опору палати панів проти виборчої реформи годі легітимізувати, бо парламент певно не згодна би ся на ніякі уступства що до наюральності, ну а се в виду недостаті часу для дальших нарад і переспрал готово потягнути новий консенсусний для загального голо сована. Щоб до сего не допустити уживи свого особистого впливу цісар знова. Ось вчорашній перобіг сесії делегацийного в Будинській бурзі викликав загальну сессію. Цісар в розмові із всіма членами палати великом і богато послани палати кілька разів, що се є неминучою konieczністю, щоб палата панів як найшвидше позагодила виборчу реформу в тім виді як є прийнято парламентом.

НОВИНКИ.

Чернівці, 27. листопада 1906.

Черновецьке учительство а вибори до ради мійської. В неділю 25. с. м. відбули ся в дівочій школі при ульці Краєвого виділу збори черновецького учительства, щоб застановити ся над виборами до ради мійської. Характеристично, як резерв уч. Манца задинав ся на Відманову партію. Він обговорив сумні відносини в черновецьких школах і піддав острій критик черновецьку політику, зазначуючи, що найгірше стоять учителі німці. Правда, говорив він, в посьднім часі допусає німецька політична партія учителів до служби в гольотів, за яку їм із боку партії ще нічого не зроблено. Претивно, трапляло ся часто, що німецьких учителів мусіли баронити послі не-німецькі проти їх націоналізму. Учителим Німцям грозить небезпечка, що і при теперішніх виборах до ради мійської німецька партія — *Irassima verba* — о-ниє нашого кандидата Кінера ногою. По престоїм рефераті уч. Манца ухвалили збори отей резолюції: 1. що без огляду на приналежність до якої небудь партії, кляси, віри і т. д. одиодушно прокламує ся кандидатами на радні мійської найліпше знані і випробовані борці учительства Михайла Кісановича і Генрика Кінера. 2. Просить ся черновецьке населення, а головни виборців, щоб вони з огляду на сумні відносини в черновецьких школах підберали сї кандидатури Кінера і Кісановича, які мають доіре всего учительства. До комітету виборчого вибрано: Федоровича, Векула, Манца, Кінера, Дубинського, Маврора, Кісановича, Мігалескула, Магаса, Галлерна, Мітольського, Русената, Шерабу, Продава і Реновича. — До сїх зборів, які в Руєнаві скликав майже самі *Radde Rathen*, слід зазначити, що відомі „випробовані“ провідники учительства уміють кожний раз, коли тільки їм ходить о те, щоб видангити ся по учительських карах, стати на ненадпартійно й інтернаціонально становичі, щоб відтак користуватись нималеньким доіром для корестий особистих або вузко-партійних. Останні роки політичного життя на Буковині дали на се хліба надто багато доказів, щоб треба над тим широко розводити ся. Згадаємо лише протиріччя видно обох самозванчих командантів було. учительства по розшир. „Вд. Сеюга“, яким вони пішли на службу грошовуниській емілії, забувши і про свій демократизм і антицерикалізм, який відобували аж тепер задля певного обманення тих, що становий інтерес влади вавше суспільного й народного, не дивлячись і на те, чи встанови вийти може з сего ділення користь! І знов граєть ся в стану струну, бо ся в популярний клич регуляції платі учительської, тоді, коли ті, яким ті випробовані провідники „учительства“ вислуговують ся, як раз по справу загіршили для цілого краю. А немож можна русини учителям надіятись, що ті два панове, кождо навіть дістались до ради мійської, вступити муть і справу русинського шкільництва? Хтож повірять в се, знаючи про останній ромулаторський атак на русини школи, заінатурований патронами волоського учительства, який представив пос. Тит Ончук і на сїх зборах і уділив свого „благословенства“ учительському кандидату?.. Побачимо, о скільки волоські патрони підпоруть учительську кандидатуру на даші, а не лиш на словах, які нічого не контують, і як навчав грошовуниська емілія — до нічого не обавляе.

Громадянська праця акад. молодіжні. Тов. укр. студ. „Січ“ в Чернівцях порішило задля оживлення руху по наших селах і їх національного й культурного піднесення улажувати в неділі і святі людські концерти по наших гім.-пожарі. „Січ“ і Читайках, в програму яких будуть входить виклади головни із історії, декламация і сьпіви. Цілу програму виконувати муть есентуально самі „Січовики“, які воложили отес свій власний хор. Ходить тіжак о те, щоб старшини сільських товариств порозумілись задалегідь із головою товариства „Січ“ ул. Руска ч. 15 п. В. Федоренчем про речинсь концерти й зайти допов-

ненням підвоз для приїзду й відїзду. Годить ся сподівати, що в сїй справі найдуть „Січовики“ ширшу підмогу особляво у нашій сільській інтелігенції. Независимо від сего рішило тов. укр. студ. „Січ“ улажувати популярні виклади в чернов. „Міщанській Читальні“ і курси аналізобетів в тут. робітничім товаристві „Праці“, про що вже діїшло до порозуміння між управами згаданих товариств.

Регуляції платні гр. прав. сьвідченників. „Січов. Allg. Zig.“ довідкує ся з Відня, що поміщені платні гр. прав. сьвідченники наступить ще сего року, а найдаш не новім році, але із правосвільністю за минулий рік 1906.

Дорожня. В неділю по обіді відбули ся в Чернівцях під проводом п. Гросса чисельні збори сьтоваришених різниці. На зборах реферували про дорожню меєс голову віденьського сьтоваришених різниці п. Пітер. По довгій рефераті п. Пітера, в якій вичерпуючо обговорено причини мізерії між різниками і дорожніми меєс, ухвалено резолюцію, в якій висловлено міністрои різниці графові Аверсбергіві найострішше негодованіє, а вину теперішніх лихих обставин зложено на аграріїв, які богатіють коштом населення і з цілою рішучістю висловлено жадані отворити сусідні границі. Ухвалено також заложити в Чернівцях сільну віденьського товариства різниці, яка малаб заняти ся вишесказаним бічних продуктів худоби.

Праця пчіл. Після статистичних із року 1900 вишесило в Австрії (без Угорщини) число пчів — як доносить „Stein der Weisen“ — 995.281, отже майже одні мільон, а в них вишесказано того року 56.882 q меду і 3.293 q воску. Коли чисельно 1 кг. меду порівняно 1 кор. а воску 3 кор., то виносить вартість праці австрійських пчів 6.666.500 корон. Однакж ся сума не відновляє дійсності, бо звичайно продає ся мід і віск дорожше. Коли хотіло ся той мід і віск виновити, то требаб 602 нагонів, що можуть везти по 10.000 q. А коли аважимо, що оден тигаровий поїзд не чинить більше як 20 нагазованих нагонів, то пийде, що на те, що пчолі одної держави правельсьма понагозовали, потрібні для перевезення 90 тигарових поїздів.

Оповідки, іменованія і т. п.

Особисті вісти. Посол 6. Пігуляк повернувши на короткий час з Відня до Чернівців. — Відемаршавок пос. др. Ст. Смалі-Стоцький вийшов на кілька днів до Відня, щоб брати улі в засіданнях державної ради жолтинчів.

Відзначені. Придворного радника й сьвіцького прокуратора д-ра Елговія Виняву-Зубрицького перенесено на його власне жаданіє в стан сьупочини і з сєї нагоди висказано йому найвишше задоволеніє із його сьвісної і успішної служби.

Із кругів судових. Офіційна К. Едальштайна в Чернівцях іменовано старшим сьвіцьким для суду в Сахатурі; Наполеона Зеліну перенесено до кариного повітового суду в Чернівцях а старшого сьвіцького при чернов. кариім пав. суді Костя Шинкарька придїлено до цивільного кращого суду.

Із почти. З дням 1. грудня 1906 увійде в громаді Команданти (нов. Сучава) в житі уряд почтний. — Почтового сьвіцького Кароля Пельцла перенесено в Дорні Ватри до Чернівців, а почт. сьвіцького Вартеніу Кожокарів Кімполонгу до Огорожичів. — Іменовано почт. сьвіцькими III. кл. 3. степені аспірантів: Арона Ліхтендероа для Чернівців, Е. Манца для Галичани, Я. Ротесла для Гатної, М. Літера для Сторожичів, Е. Руділа для Чудина, О. Наймана для Станівців дол., Олександра Водяного для Дорні Ватрої, К. Мелера для Непозовічів, К. Криша для Кімполонгу, Л. Будзівського для Бродичів. Почт. аспірантку Розу Гільгарт іменовано сьвіцькою X. кл. служби для Воєни а аспірантку Антонію Десиня сьвіцькою XI. класу служби для Кімполонгу.

Звичайні загальні збори Кімполонгської сільної товариства „Руска Школа“ відбудуть ся дня 1. грудня 1906 о 3-ій годині по полудні в домі о. Порубальського в Кімполонгу із таким порядком денним: 1. Прочитані протоколу з попередніх загальних зборів; 2. Звіт виділу за час від основанія сільної; 3. Справа Кімполонгської гімназії; 4. візні внесені. — Поїнарадах відбудуть ся сьходили. — З огляду на дуже важний порядок нарад просимо отесу дорогою ш. членів і не членів явити ся чисельно на зборах. Від виділу товариства „Руска Школа“ — Юрій Якубович, голова. Едальб Мандрик, за писара.

До приятелів молодіжні. Підписаний просить отесим умильно зазначити Добродію і Добродію о добровільній даші для Ораєцького, уч. I. кл. п. п. II. гім. в Чернівцях, який при своїм убожестві не в силі запластити чеського, через що мусів би покинути школу. А була б шкода так талановитого хлопця, що не одержав уільнення від оплати шкільної через слабкі поступи в однім предметі. Татини прошу безпробачно присклати на мої руки. — Рудинський Лев, сьуп-сент п. п. II. гім. в Чернівцях.

Посмертні вісти.

В неділю помер тут по довгій недужі нотаріальний урядник Михайло Толчан в 54 році жити. Похороні відбувають ся нині.

Відсутнє число

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 карб.,
в інших державах: на цілий рік 32 гр.,
на пів року 16 гр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“**

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 гр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 гр.
Поодинокі числа 10 сотинків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петровська ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення збирає ся по 20 стр. від
стрічки. „Надслання“ по 40 стр. від стрічки.
При частіших замовленнях відповідний rabat.
Рекламації неоплачують ніколи від порта.
Рукописи звертає редакція лише за попе-
редним застереженням і зазначенням назви
тести почтової.
В справах редакційних можна устат по-
розуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3
по пол. при неділі і святі.

Регуляція платні нар. учителів — в Угорщині.

Передчере ниває ся в угорського прем'єра д-ра
Александра Векераса допущення евангелічних нар. учи-
телів із Задунайщини під проводом пос. Егг. Верше-
нього із проханням о підвищення платні евангелічних
учителів. Др. Векерас заявив, що його кабінет уважає
одним із своїх перших обов'язків підвищити побори
всіх діточ на публичних школах. Учителі, що
сповіють таку важливу культурну
і патріотичну роль, хочуть забезпечити
собі належний хліб, отож правитель-
ство із власної спонукки сповнить се
домогане учительства. Президент міністрів
надіється сповнити се бажане в найближшій
часі, щоб підвищені платні відповіли
і комунальних учителів відповідно до вимогів
часу. Він не боїть ся, щоб учителі хвилювались на-
слідком орелости, бо се виключає їх високий моральний
уровень.

В подібній душі висловив ся й мін. просвіти
гр. Аноні, коли допущав бува також у нього, за-
значаючи при тім що закон про регуляцію учитель-
ської платні передасть міністрів скаргу вже сими
днями. Може бути, що та регуляція не відозветь
всіх надій, але при ній про нужду або недостаток
якщо не буде.

Допущав бува також і у мін. торговлі Кошута
в справі знижки жеманних бізетів для нар. учителів,
але сей закон, що його бажав міністерство жеман-
ниць теж сповнити не може.

Абстрагуючи від того, що коаліційні міністри,
об'єднуючи таку близьку регуляцію платні угорських учи-
телів, клячуть на серце дальший моральний і патрі-
отичний провід народу, який в їх устах є рівнознач-
ним із вимаганням, або угорські учителі служили бав
модернізаційній системі, треба признати, що мажоритар-
ній соймової більшості поводити ся трохи вище супроти
учительської долі як в Буковині. Завдяки Говієши бер-
неського Месіні зроблено у нас позитивне долі на-
родних учителів, що мають підносити мораль народу,
зависимому від конкуренції горілки й пива у народі. До
тогож убрало се в форму такого тандитного закону,
що цілком роками не може діждатись санції! Що
більше, бюрократично-грошадунська більшість що
й нині просто питає собі із потреб учительства, зна-
ючи, що учительство, просвічуючи народ, підти-

нає рівночасно наповнює тих, хто випливає на
верх тільки через народну темноту. Ось саме на дніх
міродатні чинили іби випливали правительство скла-
дати сейм для ухвалення т. зв. провінційного закону,
а рівночасно пустили в рух свою машинерію, щоб
сейму не скласти, та щоб через те регуляцію учи-
тельської платні аніж відлучено від kalendae graecas,
або бодай ще на цілий рік, коли встали і в весня-
ній, або аж в літній ділає до добуття средств із укра-
єнська провінції, про що вже нині висказують свій
сумнів поодинокі члени більшості, яка мала прагору-
нути і вже давно і те грубо нагородити грошадунських
та тентонських втілювачів із під візничного прапора.

Отже то діє соймовою більшістю прая із волонтер-
ством, які мають сумну відрагу раз по
раз грати роль приватів учительства і які добре наго-
роджували поплечники не перестають інтригувати і
між руским учительством, щоб під кличем киянських
станових інтересів вводити диссонанс в народний та-
бор, у якім учителі, що рівно працюють на народній
полі, все мали відповідний і то рішучий голос, а у
своїх послів енергійну підйору саме проти грошадун-
ських „приватів“, які проти руского патріотичного
учительства заініціювали на спілку з капітаном чисто
хуліганської нагади, а рівночасно гуртувати свої сили,
щоб антивестити наліт руского патріотизму через про-
ектовану зміну розпорядку краєвої ради шкільної про
означуване викладової мови шкільних дітей.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

Субкомітет комісії для виборчої реформи, який
розглядав устан про охорону вибору, вже закінчив
свої наради, та що в сеймі могла зняти проект під
обрану сама комісія для виборчої реформи. На початку
засідання сповстатувала голова комісії др. Пальої, що
генеральну дебату над сьм законопроектим вже пере-
ведено давніше, отож просять приступити до дебати
спеціальної і то так, щоб вести над §§ 1 і 2-м де-
бату спільно, а над дальшими §§ 3 до 13 окремо над
кождим § ом, а знівши знову спільну дебату над §§ 14
до 20-го. На прохання пос. Бобжницького дебату
над § ом 2-м поки що відложено, бо в тій справі
Кей-овиці що не дійшли до певних постанов! По сьм
забрав слово п. М. Василько, і вказавши на поста-

нову руских послів не брати участі в нарадах парла-
менту, як до того в ній веде ся дебата над виборчою
реформою, заявив, що і йому не остаеть ся нічого ин-
шого як, виконуючи ухвалу свого клубу, покинути
наради комісії. Головною причиною абстиненції Ру-
сина є приняті постанови в справі групових місць
виборчих. Властиво не хотіли Русини брати участі
в дебатах над виборчою реформою вже тоді, коли ко-
місія прийняла сьм постанову, алеж великі славинські
мужі занепадали їх тоді, що вони уживуть свого впливу,
щоб довести до зміни сї постанови на користь Русинів,
коли вона увіде перед ними наплату. Однак сла-
винські славинські партії обіцяного не до-
держали тоді, а великі цімечкі партії,
консеквентно до свого становища в ко-
місії, голосували також в новій на-
латі за внесенням руских послів. По від-
ході пос. М. Василько прийняв комісію по зміній ре-
ферента др. Гессмана § 1-ий, а відтак і 3-ий. До
§ 3-го поставив пос. Кайзер внесення, щоб впливане
на виборців безплатним роздаванням страви і напиту
підлягало карі від 24 год. до 8 днів. Внесення се від-
кинено після довгої дискусії й амані міністра спра-
ведливости др. Кляйна, що приняті такого внесення
було би злишнім, бо наругідність такого впливання
на виборців є без сумніву виразно означена в до-
точнім параграфі. Справознавець пос. Гессман по-
ставив резолюцію, яка впливає правительство, щоб
на підставі поліційного патенту в р. 1884. вилучи
розпорядок, після якого в спеціальних випадках пере-
купується виборців через безплатне роздавання їжі і на-
питу мало бути каране поліційно. Сей резолюції не
ухвалено, однак пос. Гессман застеріг ся, що він
поставить сї вже як внесення на початку сьм наступного
засідання.

На передчорашнім засіданні справді поставив
пос. Гессман вгладно своє внесення. По сьм прийняті
без дискусії § 4-тий про змушуване виборців до го-
лосовань і розпочато дебату над §-ом 5-им. Посол
Феранціц запропонував додаток до § 4-ого або
й певний § 5-ий, який би заключував постанову, що
агітація виборча по церквах або до-
мах богослуження або по домівках ними через обітний
або погрози духовних осіб має мати характер про-
стунку зазначеного в § 4-ім і має бути карана ареш-
том від одного тижня до трох місяців або грошом
50—1000 К. Бесідники визначили, що його внесення не
звертає ся спеціально проти якого побудь віро-

Аноні Андреев.

С Е М І Х.

(Переклад Володимир Лигушський.)

Пів до сьмої а ще вірив, що вона прийде й мені
було до роздумів весело. Моя палка було заціпеніло
на одну жорстку ананію й розхилило ся від холо-
дного вітру, але я не відчував холоду. Моя голова
була гордо перекинута взад, а студентський нашест
сидів зовсім на потилиці; очі мої у відношенні до
стрічуваних мужиків виражали недовірство й від-
вагу, у відношенні до жінок виразом і заціпеніло;
хотий вже чотири дні я любив тільки одну її, але
я був так молодий і серце моє було так богато, що
остати ся довсім рівнодушним супроти других же-
нщин я не міг. І проки мої були гострі, сміливі.

Три на сьму моє палко було занепокоє на два
гуани і я гляді тільки на жінку, лиш без виразу
й заціпеніло, а оворно з відразою. Мені треба було
тільки одної жінчини — прочі могли забратись до
чорта; вони тільки перешкаджали і своєю мимною
ожестотією із нею надавали моїм рухам непевності
й рішучості.

Сема за п'ять хвиля — мені стало гарячо.

Сема за дві хвилі — мені пробало се холодно.

Точно сема — а випеняє ся, що вона не прийде.
Ща до десяти а представили гідно показування
всього на сьміт. Палко було заціпеніло на всі гуани,
контр піднятий, шана насунена на посмілий віс;
полоса на висках, муси і віс побігли від іною, а губи
злегка двоїлися.

І все се пробав — вона! О, чортю... ні, не
треба: може бути — ні не пустив, або вона хора... або
вморила.

Вморила — а я даю!

2

Там сьогодні і Євгенію Мисолайку буде, — ска-
зав мені один товариш, студент, без якої дити

думав: він не міг знати, що я ждав на морозі на
Євгенію Мисолайку від сьмої до пів до десяти.

— Ось куди — глибокоумно відновіла, а в душі
виспичало: „О, чортю...“

Там, — се на вечоринках у Полозових. Полозови
се люди, в яких я ніколи не бував. Але сьогодні там
було...

— Сеньоре — весело крикнув я. — Сьогодні
Різдво, сьогодні всі веселить ся — і ми будемо ве-
селити ся.

— Та як? — сумно відозвав ся один.

— Та де? — піддержав другий.

— Приберемо ся і будемо йдти по всіх вечер-
ниних — рішав я.

І їм, сьм людям без чуття, стало дійсно весело.
Вони кричали, сміялись і сьніпали. Вони динунали мені
і чесали, обітали в них туги. — А за пів години
ми постигали по місті всіх самотних, всіх скачучих
студентів і коли нас налібралося десять скачучих еї
гур, поїзали до еризерів і костюмами й наповнили
сї холодно, молодістю та сміхом.

Мені треба було швидко неспеного, гарного, з від-
тинцем якого суму — та й я промови:

— Дайте мені костюм оспального дворянина.

Мабуть се був дуже високий дворянин, бо я сто-
вав ся у ній цілий і почув себе вже знові самотним,
як в обширній, безлюдній саї.

Синувши костюм, я посправив будь якого другого.

— Хочете може кльонна? Пострий, а данинами.

— Кльонна! — з погордою крикнув я.

— Ну, бандита. Тамей капелюх і киндіш.

— Киндіш! — се підходить до моїх намірів.

На жаль, бандит, з якого дави мені одіж, ледва
доставав мені до ступи. Найправдоподібніше се було
осьмидітне зіпсоване хлопа. Його капелюшок не по-
кривав мої потилиці, а із осьмидітних питань мусім
мене витягнути, як із запади. — Паж не годив ся —
був цілий планетний як тигр. Чортю, мал подерту
санту.

— Щож тобі? Пізно! — галзла наді мною вже

одні товариші. Остан ся однісний костюм знатного
Китайця.

— Давайте Китайця! — закричав я рукою —
і мені дали Китайця. Се було, чорт зна що. Я вже
не кажу про сам костюм, промовчу який ідейський,
цілітесті чоботи, що були на мене як мала. Затяг-
нувши ся до половини і в останній найбільше
істотній часті сторчали в виді двох незрозумілих до-
датків по обох боках ноги. Промовчу рожевий шма-
ток, який покрив мою голову і привадував ся нитками
до рух, від чого вони підносили ся і стали поначе
в лизня.

— Але маска! — Се була, коли так мені ви-
сказати ся, абстрактційна фізіономія. У неї був ніс,
очі, рот; все правильно стояло на своїм місці, лиш
в неї не було нічого людського. Чоловік навіть з гробо
не може бути таким спонійним. Вона не виражала
ні суму, ні радості, ні подягу — вона зовсім нічого
не виражала. Вона гляділа на все прямо і спокійно —
і недержаний регіт брав ся нас. Мої товариші кляли
ся від сьміху по клянах, надали безсильно на крики
і матали руками. Се було єдина оригінальна маска —
говорили вони — а в доли не плавав, та коли по-
глянувши у зерцало, мене взяв сьміх. Так — се було
оригінальна маска.

— В жадній сучаю не знімати масок, не пере-
балакуватись на дорозі, товариші. — Даймо слово.

— Слово, слово!

3.

Справді се була єдина оригінальна маска. За
мною ходили шкільники товчани, крутили мною і гор-
тали, цинали і кози в утомлений обертан ся з гиним
до гинителів, їх обгортав недержаний регіт. Цілу
дорогу окружувала й давила мене гуртотання шара
реготу, несе ся разом зі мною і я не міг вирвати
ся з сьмої перетони безумної веселости. Часами вона
облаштовала й мене: Я кричав, сміяв ся, гуляв і ці-
лий сьміх крутив ся в моїх очах, наче пачий. І як
даліший був від мене сьміх. І як самотний був я
під сьмою маскою. — Нарешті динили мене в німачі

ісповідани, але має на цілі сивинити надукити осіб думки у виборчій агітації. При с'їм показан він на пасторський лист любинського архієпископа. Не ходить тут о постанову вибірковою, але о цілковиті рівності для всіх. Пос. др. Ердер прилучився до внесення пос. Франціза. Те саме заявили і пос. Хоп, пропонуючи при тім однак иншу редакцію параграфу. Пос. Лекер прилучився до попередних бесідників, однак підійс, що § 4-ий що до змісту заключає в тім огляді достаточні занорухи, а за те не має й що до практичного приміненія. Після його думки требаб ще до § 4-ого додати постанову, щоб кожний нешколований згаданим катригідним чинностями мав право приватного відшколовання після §§ 47, 48 жарн. зак. так щоб приватний жалібник міг виступити із судовою скаргою тоді, коли сам прокуратор не виступив. Председатель др. Палей заявив, що внесення на резолюцію піддає під голосування по податку обран §-у 5-ого через те, що § 4-ий вже ухвалено. Посол др. Бобжницький заявив, що цілою рівністю проти такої вибіркової постанови. Відтак заявився пос. Вастиш за прийняття того §-у. Пос. доктор Ахер заявив, що в факті, що соціаль демократи будуть голосувати проти сего §-у, нема суверенності і цілком програмою. Се є радше консенсуальною, як випливає із іншого становища, що не дозволяють вибіркової постанови проти одної канон або одного стану за обмежування в свободному висловлюванню своїх думок.

На с'їм засіданні перервало через початок засідання нової палати.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Дня 29-го ведено в парламенті дальше дебату над розділом виборчих округів в Чехії, Моравії й Шлезку, при чім члени ради мали ухвалити й надішлюди не аби як постанови про фактичні спростовання. По промовах пос. Кучер і Фінка, що інном антисемітизм заявився за компромісом заключеним в комісії, дебату закінчено, а після сего промовили через 3 години ген. бесідник пос. Бакоа проти як подія президента міністрів, а ген. бесідник про пос. Богайм для оцінки часу зрозуміла із виводів. Тепер розпочалися безсередні т. зв. фактичні спростовання. П. Штернберг вказував на суверенність виконавця президента кабінету (який казав, що в комісії виборчої реформи залучено компроміс) а вказав на Крамаржа. Тому, що бесіда п. Штернберга виходила поза межі фактичного спростовання, відібрав йому председатель голос. Так само відібрав голос председателя п. Голанського. П. Соботка заявив, що коли виборча реформа буде законна, чесний виріш ухвалити проти неї найострішійшими засобами. Знов забрав голос п. Штернберг і підніс, що п. Кайзер не має права проводити і з собою причиною внесення на замкненні дискусії. Се внесене відхилено. П. Штернберг амов говорити, по ній п. Голанський, контролю председателя п. Кайзер відібрав голос. П. Голанський говорив дальше і то не чинив. Висхідна того председателя перервала засідання. По перерві прийшло до голосу трох послів, але підчас їх промови п. Голанський відно говорив. Але як став говорити посол Крамарж, посол Голанський перестав говорити.

з ним. З гнівом і страхом, зі злістю і ніжністю ганили на неї і казали: Се я.

Поволо і здивування піднесла ся густі вій — цілий світ чорних думок прислухав на мене і сміх зліній, веселий, асправний сміх, як весняне сонце, підняв мене.

— Так, се я. Се я! — творила я і всміхався. Чому ви не прийшли сьогодні?

Та вона сміялася ся, весело сміялася ся.

— Я так утомився. Так вболіло серце. Змольбою просив я відповісти.

Та вона сміялася ся. Чорний блиск її очей погас і все світліше розгорювалося усмішка. Се було сонце але пекуче, безощадно-щоретве сонце.

— Що з вами?

— Се ви? — промовила вона адринуючись. — Яні ви... смішині.

Рамена мої опали. Голова похилилася і так бо-гато розуму було в моїй статі. Поки вона з погаслим жаром усмішлася на мене гляділа на молоді, веселі парі, що сичали біля нас, а говорив:

— Сором сміятися. Чи-ж за моєю смішиною маскою ви не відчуваете живого страждання лица, адже-ж я тільки тому надів її, щоб не побачити вас. Ви дали мені надію на вашу любов і так скоро, так жорстоко відбираєте її. Чому ви не прийшли?

Швидко і відповіло на моїх усмішних устах обернула ся вона до мене — і немилосердний сміх весело заходив мене. Задихавшись, майже в шаленом закривавлююм лицю морешкою дуєтною, вона з трудом вимовляла:

— Погляньте на себе... Позаду верзало... О, ні ні!

Моршачи брови, затиснувши від болю губи, із похолодінням лицем, з якого відлізало пром, я глянула у вогнище — на мене гляділа ідіотично-спокійна, непохоружено-рівнодушна, немилосердна, немилосердна ідіотична усмішка. Не охолоднувши що зі сміху та вже з дрібною змагальною ся гніву, з божевідем розуму а заговорив, майже закричав:

— Ви не повинні сміятися!

Пос. Крамарж застеріг ся що раз проти того, не-начоб розділ округів виборчих і судових крах не-решило на основі компромісу. Той розділ є крихкий для Чехії і коли вони роблять велику жертву із своїх інтересів — ухиляють конечности, аніж як в Австрії важко діяти до нового права. Одинок бесідник заявив, що Чехи не думають ревізувати із своїх прав і будуть боритися доки не збудуть повну рівноправність. Він знає добре, що домагачи збільшення чинних мандатів, боронять позицію вже втрачену, але-ж се не лежить в інтересі держави і мирного розвитку держави, щоб Чехи вертали до нової палати із коло-чкою в серці про упереджене свого народу. Відтак промовили ще реверенти внесення меншістю Хоп, Заворня, Герола і Зану, Добженьский і Груби. На с'їм дебату перервало.

На вчорашнім засіданні приступлено до під-танку інтерпретації до замінені дебати над розділом округів Чехії, Моравії і Шлезку. Справознавць пос. Лекер висловив кінцеві виводи і просив о прийняття внесення комісії. Палата відхилила потім внесення меншістю Поргелта, Хода і Крамаржа на збільшення числа німецьких чл. чеських мандатів і прийняла внесення комісії після якого із 130 мандатів на Чехії присадає 75 Чехам а 55 Німцям. Коли по голосуванню над внесенням Заворня, щоб віддати громаду Банай із німецького виборчого округу ч. 111. — президент заявив, що те внесення відхилено 188 проти 129 голосів, по-стала в палаті велика буча. Ческі радикали, сумніваючись про правдивість висяду голосування, винули ся на трибуну президента і ухвалили неаби який скандал. Пос. Фресда, скочив із стола сепар-тара і іза вулта президента кілька акцій і вину-вали до землі. На те надбігли другі послы німці. Між послами прийшло до острого конфлікту а головні між секретарем Альбрехтом а пос. Фресде, який виступив йому озальшоване висяду голосування, але й другі німці та чеські послы не сидли обстоно. Підчас с'їм бучі перервав президент засі-даннє. За інтервенцією президента міністрів і другиз послів ладан помиривували ся роздратовані групи і почали розходити ся по своїх місцях. Також підчас перерви засідання прийшло до нової острій-сцені між чеським радикалом Кальоачем а сепар-таром Альбрехтом, підчас якої сепр. Альбрехт ударив Кальоача в твар. Розпочала ся бійка, а яку затримали ся і тих кілька послів, що винули ся до „борни“, щоб їх розлучити. В палаті настав крик. Ческі радикали кричали без перестанку, щоб сепар-тар Альбрехт повинен сід секретаря. За інтервен-цією пос. Крамаржа помирив він дійсно своє місце.

По 20-хвилинній перерві отворив президент по-новню засідання, висловив свій глибокий жалі іза ских послів, а головне іза відорги урядових акцій і замишування несорестности секретаря у виконанні его уряду (Крик із боку чеських радикалів, майже лям убавлять ся слова президента.) Внесення посла Малаїна на закінчене засідання відхилено. Пос. Соботка ст-пачи внесення на повнова голосування над внесенням Заворня, на що президент не годять ся, бо перше голосування відбуло ся правильно і його висяд вже оголошено. Потім прийнято округ 111. після внесення комісії. Голосування над розділом виборчих округів на Чехії, Моравії і Шлезку відбувало ся вже суно-ійно, але тривало більше як дві години, бо на жа

І коли вона встала, а говорив дальше шепотом про свою любов. І ніколи я не говорив так гарно тому, що я ніколи так сильно не любив, про мій ідаль, про тірі слани безумної щирости й тоски, про свою душу, де все було любовю. Я бачив, як всі опускались, видали темну тінь на побіліе лице. Я бачив, як криль-їх матову білість видав червоний відблиск розгорілий оточі і як все гнучко клонилося немилосердно до мене. Вона була одгя як богиня ночі, ціла загадочна, немаче млою — чорною мережкою спо-вита, сяюча брилиантами вір, була гарна, немов давно забутий сон дитини літ. Я говорив, а слізи зали-вали мені очі, а радістю серце било ся. І в побачив проміт, як мала, жалісна усмішка розкрила її уста й адрігнувшись, підняла ся зі мій. Поволо, в безмож-ним довірем вона повернула до мене голову і...

Такого сміху я ще не чув!

— Ні, ні, не можу, — майже й вийшла вона і закинула голову, знов прислухала звучного ідеального сміху. Ох, люби мені хоч на хвилю дали людське лице! Я кусав губи, слізи текли по моєму розгорілому лицю, а вона, са ідіотично-спокійна, в якій все було правильно, ніс, очі, губи, гляділа в рівнодушним непо-тижним жаліливим зорем і своєї беззастудности. І коли я, кохавшись на своїх цвітєтих ногах, відходив, до мене ще довго додгав дзвіний сміх, начеб з висоти падала срібляста струя води і з веселим журчанєм розбивалась об тверду спину.

4.

Розсміявшись по всій вулиці, будучи нічим ти-шини бодрими зворушеннями голосами, ми йшли домія, а товариш говорив мені.

Ти маєш колосальний успіх. Я ніколи не бачив, щоб хтось так сміявся са... Зажди, що ти робиш? Нащо рвеш муску? Врати, він збожевовав! Гляньте, він рве свій костюм. Він плаче!!

дани Малаїна треба було все повстатувати відноше-не голосів.

Потім приступлено до дебати над розділом ви-борчих округів в Галичині і Буковині. Пос. Гломбінський мотивував докладно внесення мен-шіости на утворення польського мандату для Буковини. Пос. Брайттер вказав на велику несправедливість, з якою розділено галицькі округи і то так що до рів-ности виборчих округів як і що до несправедливости суароти робітників по більших містах. І сільські округи втерпели шлоху через незначайно великі територі-альні розміри. Хто укладав виборчі округи, був або дурак або влохпонець. Пос. Да-шницький нахвалив сильно польське „Коло“, а за-те пос. Малаховський старав ся обезсилювати всі закони зроблені Колом. По с'їм дебату замкнуто а генеральний контр-бесідник пос. Скодль підійс з наміском, що Німці є завжди готові признати Пе-дальом один мандат на Буковині, але не коштом Нім-ців, як се має на шлі пос. Гломбінський. Слідь апел-ював до всіх Німців, щоб голосували проти внесення Гломбінського, бо не прийняття сего внесення наступила би зміна в німецькій блоку, а питання німецького блоку є питанням всіх австрійських Німців. Палата послів прийняла потім поділ виборчих окру-гів для Галичини і Буковини після впе-сення комісії, а відхилила 123 проти 89 голо-сів внесення Гломбінського на зміну 2 червоноцього виборчого округу — в користь Польції.

По тім приступила палата до дебати над окру-гами в дол. і гор. Австрії, Сольногороді, Тиролю і Форарльбергу. Посол Малаї, що по кождім бесід-нику ставив внесення на замкнене засідання, много пі-воли не прийняти, висловився як справознавць менші-ости обгрунчуючи промову, яка тривала 4 і пів го-дини і сичила ся о 10. год. в ночі. Пос. Кончі оправдував становище свого клубу і мотивував впе-сення меншіости Італіанців. Пос. Ердер протесту-вав проти жаданні Італіанців і назвав се атентатом на Німців. По бесіді референта дра Лекера замкнуто засідання.

Слідуюче засідання відбуває ся ині.

Телеграми „Буковини“.

Дня 1. грудня 1906.

Акция д-ра С. Стоцького й пос. М. Василья в справі „Буков. банку правого“.

Відень. (Тел. прія.) Нині конференція віцема-р-шалов др. Стефан Смаль-Стоцький і пос. Н. Василья з міністром торговлі в справі залучення заставних зястів буков. банку правого через п. н. поштову шад-ницю. Міністер обіцяв переперти залучно більшої сільности тих зястів. Так само прихильно відіс ся він, візанств до снх послів в справі правого банку.

Рада державна.

Відень. (Тел. К. Д.) Палата послів ухвалила нині поділ виб. округів в дол. і гор. Австрії, Сольно-городі, Тиролю і Форарльбергу після внесення комісії в двох незначайних змінах для Тиролю, внесення Малаїном і Талінгером. Відтак приступлено до парад над Стирною, Корутанією і Країною.

НОВИНКИ.

Чернівці, 1. грудня 1906.

Користи із станогового посла. На четверговім за-сіданні буковинської торговельно-промислової палати зина ся маленя буря супроти посла с'ї палати А. Розенцвайга. Торговельний світник Центнер звер-нув ся до президи і просьбою, щоб посол Розен-цвайга на будуче вже не просити, аби він в данні випадках заступав інтереса палати торговельної, бо сей посол прямо ігнорує всіяні місії, передані ему па-латою. Коли ему передасть ся якусь справу, то він не уважає навіть за відповісти, повідомити палату про свої пром в тій справі. Радник Тріхтер підійс, що як довго Розенцвайг є послом палати, то не по-винно ся его оминати. В кінці вибрала палата дорогу посередку і ухвалила вислати до пос. Розенцвайга нисмо в просьбою, щоб на будуче дбав ліпше про інтереси палати, та під часу до часу повідомляти па-лату про висяди своїх заходів при виконуванню по-ручень палати. — Острійській резолюції палати а прочім і не змогла порішити проти свого завітлого посла, бо вилати його до розгизації на те, щоб відтак ви-бирати нисшого на два або три засідання не мало би ліжного сенсу. Отсей клоніт бувов, торгон.-промислової палати із своїм послом позлазе як найкраще недо-річність до теперішнього куріального парламенту, а рівно-часно говорить він і то, що користь із посла стано-вого, коли його заслугою є лише то, що він належить до якогось певного стану, а не має охоти і кваліфі-кацій роботаного посла а рівня великої! Ще добре! коли такий становой посол був досі записаний від якоїсь законом признаної становой репрезентації як прм. торгон. пром палата, що може есенуально висказом свого посла-перобу до зложення мандату, алеж яку раду найшов би собі в тім случаю в анологічним ро-

сам вищий став не маючи своєї однієї репрезентативної, коли б в загальній постанові постанова парламенту турні і привілей етатів. (М)

Дорожня средства повинні! В четвер відбули ся численні народні збори, скликані позитивним товариством „Вперед“, щоб застановити ся над дорожньою средствами повинні. Референтом пані др. Тетяна Грігорівна обговорили докладно причини загальної наукової дорожньої. Ціни найважливіших средств повинні осягнути таку висоту, на яку мав народ не можуть виробити ся. В Австро-Угорщині сьогодні більша жінка худоба менше, ніж колись б бути, щоб заповнити потреби населення; ввозове цдо від річного збіва піднесло ся в повсякденні роках о 400 до 500 процентів; замовлено сербської гривні мало за собою річний викидок 60 до 70 тис. штук худоби, а все це на користь аграріїв. Що тичить ся відносин в самі Чернівці, то заперестувати треба не лише проти приватності і парламенту, але і проти Ради міської, в якій сидіє у величчю нудно чернівецького населення. Коли місто дійсно хоче знизити ціни средств повинні, то мусить апропіацію виступити в свої руни. Перед усім треба евакуувати несорозумний торг в той спосіб, що громада буде безпосередньо закладати умови з людьми, які плавають худобу на зарі і що закладає комунальні різниці і яти. По промові п. Огородника (по руску) і п. Грігорівна (по польску) прийнято резолюцію, в якій ждає ся: знесення всіх обмежень для ввозу средств повинні невеликого роду і рішучо застерігати ся проти піднесення ціни консумційних товарів і за оподаткування; бажає ся, щоб спеціально для Буковини чим скорше отворено на румунській границі мовну різницю, щоб в той спосіб застерігати населення Буковини добрим і таким масом. Головно ждає ся від громади Чернівців, щоб завадила посередничому торгові, щоб отворила комунальні різниці та яти і знесла оподаткування консумційних товарів. Рішучо гавить ся радник, що відновили проект завоювання різниці в Новоселівці; збори ждають сего завоювання, розуміє ся під усім, щоб та різниця не стала інститутом висилки. В дебати брав участь і радник др. Біліг, який позважав домагання зборів і радник, щоб в Новоселівці збудовано різницю коштом всіх 6 буковинських міст, які б мали з того великий досвід.

Урядники виділу краєвого відбули в четвер під проводом дир. Захара збори, на яких по рефераті рад. радника Штрайта ухвалено подати до правного союзу петицію, щоб платню буюв. урядників краєвих зрівняно платі краєвих урядників дошньої Австрії і щоб признано їм 30 проц. дорожнього додатку. Краєвий маршалок бар. Василько і члени виділу краєвого др. Водичинський, які брали участь в нарадах, обіцяли оприпоручити союзови сю петицію.

Державний союз купецких і торговельних товариств уновитуюван ся в Відні. Ухвалено резолюцію проти підписання оліват почтових, телеграфічних і телефонічних та обговорено виборчу реформу і її будучий вплив на теперішні торговельні взаємини.

Самоубійство учительки. В Самборі застріла ся оводі учителька танешної народної школи Вероніка Віталіська. Причиною сего розпачливого кроку 29-літньої учительки була нуджа іза втрати посади.

Урядове dementi. Із приводу вісток про те, що незабаром мають наступити війни в Габсбургах армії і великі перенесення військ на полюдно монархії, доносить урядово, що не лише не буде великих аде-визацій не буде військ перенесення австрійських військ на полюдно монархії, себто на італійську границю.

Рабунок. Дня 34. с. м. о 6 год. рано напали три озари на помещикане Толора Русу в Доротеї-Платоні (пов. Кішинець) і заволоділи Русою і його жінкою і руки, приварили їх веревками і забрали готіанку в сумі 189 кор. 20 сот. і річні на 220 корон. Свіджені за рабінниками не мають до тепер ще жалючого уніку.

Рабунки убитство на границі Буковини. Оводі закрив ся майбуті при памочі підробленого ключа Тодор Мельничук до сина Юрія Табанака, дідача в Білці в Бессарабії зажадав від него грошей. Коли маладешні не хотіли віддати ключів до нас, то напасники застріла яго і забрали в нас підписані тис. рублів і пропали! Російська поліція підозріла, що він пік через Новоселівку на австрійський бік. До чернівецької поліції мався була в невідомості дотична телеграма, а за цю і рос. офіцер границьної сторожи з мандарном і 3 немислими сторожами. Тут довідався ся від портієра діври, що чоловік, похожий до опису злочинця, післав поїздом в напрямі до Львова, купивши білет до Відня. Російські тайні агенти поїхали за ним і арештували в Жешові чоловіка, в якому підозрівали Мельничука. Одіалом се арештований було хвилю, бо Мельничук не покидав Росії і яго арештовано в четвер в Ларі в Бессарабії.

Торг дичатами в Казани. Між Татарями запанував дуже тикий час, так що вони привезені виступити ся до прайних, надзвичайних средств. Щоб не узичи голодній смерті, отворили вони в Казані торг дичатами. Родичі привезли молоді свої доньки, дичата між 12 а 17 років, і продають їх за ціну 100 до 200 рублів. На торг сім беруть найбільшу участь турки та казаскі агенти, які закуповують сего „товар“ для гіромів і публичних домів. До Петербурга доносять, що до тепер вивезено з Ка-

зани вже більше як 200 мерта; а поділи не бачить причини, здержати сего дикий торг!

Уважайте на дітий! Дня 21. с. м. виїхала у Волоці німим незаміченом тридцять Леонтиня Бізенка із батьківської хати. По довгій шукані найдено кі на побачальній талоні аж другого дня. Лікарка комісії еконостапувала, що сморги наступила із змучено і студени.

Оповідки, іменованя і т. п.

Поправка. В ч. 137 „Буковини“ в оповістці про Ієнітову комісію для професорів шкіл середніх, пропущено імя буш. директораті комісії еконостапуваного приватного радника пров. др. Гандла, на якого місце іменовано пров. др. Гальберга.

Із скарбової дирекції. Іменовано рахункового офіціала Юлія Гола в Чернівцях рахунковим ревізентом; рахункового асистента Едварда Соботичевича в Кішинець рахунковим офіціалом, а рахункового практианта Адама Мора в Чернівцях рахунковим асистентом.

Перенесення при жел. уладах. Жел. асистента А. Кернера перенесено в Новоселівку до Руди, а жел. асистента О. Мілера з Руди до Новоселівки.

До кваліфікаційного испиту для учителя шкіл народних оголошено ся у вомсї з рускою мовою авладовою 41 кандидатів і кандидаток. З них не вишло ся 2 а підчас испиту відступили 1 кандидат. З оставших одержали кваліфікацію 29 кандидатів (-и): Антонов Дмитро, Брага Демис, Ільницький Теодор, Іваков Роман, Касалия Лесь (я підписався), Кракшля Костя, Левицький Олександр, Макаренчик Іван, Олександр Василь, Тетюхов Дмитро, Тихомиров Іван, Жуковський Олександр, Данчук Нестор, Іванович Олександр, Кизильний Юрій, Морозов Іван, Песітар Дмитро, Чесникова Юлія, Донуца Анна, Дроздовська Євдія, Ебергард Євдія, Кракшля Ганна, Івсевич Ірина, Нендія Євгенія, Тимкович Євгенія, Зибичинська Адама, Фрунза Іванович, Костенко Марія і Цурманович Адама. Репробовано 5 кандидатів а 4 кандидаток. З рускою мовою а предмету апробовано 2 кандидатів а 2 кандидаток, а репробовано 2 кандидатів а 2 кандидаток, відступило від испиту 2.

Із промислового музею. Дня 27. листопада відбула кураторія сего музею засідання під проводом краєвого президента др. Вайлябона і прийала справляван дирекції музею за рік 1904 і 1905. Директором музею обрано П. вице-президента кураторії дир. Кольбентаера, а на П. вице-президента держ. рад. А. Захара. Загальні збори сего музею відбудуть ся на яні 14 днів.

Курс для аналіфабетів в Чернівцях. Робітничий кружок укр. акад. тов. „Союз“ повідомив отримав, а особливо наших міщан, що як тоді так і сего року відбудуть ся заходом сего кружка аналіфабетичні курси для мушан і жінок. Левиці будуть відбувати ся 8 рази тижнево: в неділю, середі і п'ятницю від 6—8 год. веч. Курси, в яких паві входить наука руского писання і читання, а при відповідній часі учеників що й наука німецького писання та читання і рахунки будуть тривати п'ять місяців від 2 грудня починаючи. Що відмі по паві буде вивчатися ся найважливіші партії в української історії. Сі курси будуть тимчасом відбувати ся в сали нашого товариства при уличі Нового світа ч. 16, деми не згодиться ся своєю числу учеників, так що можна буде відіати науку в класах міських народних шкіл. Присмо нашу шановну громаду звертати на сий курс увагу людей, яким можна привести ся початковий науку юрости. Згоджувати ся треба в тов. „Союз“ в числі наведених днях і годинах. — За робітничий кружок тов. „Союз“: Василь Костянич, студ. від., голова. Демис Маер, студ. прав, секретар.

Із краєвої Ради культури. На засіданні постійного виділу пр. Ради культури, дня 15. листопада ухвалено між іншим: замовити в загальній Союзу господарських стовариств у Відні 35 вагонів по 10 тисяч кг. штучного гною; для постійного стовариства в Сторожениці ухвалено на рік 1906 субвенцію 400 кор.; подати „Селянської Каси“ о державний причинний адміністративний в шкоти 10,000 корон — і подати союзу німецьких госп. спілок о субвенцію 3000 корон передано в припорученням правительству; прайний Раді шкільний поставлено внесене на ремунерацію народних учителів на плавання шкільних кораблів. През. др. Т. Фальсдор поставив внесення, щоб учеників садівничого курсу уживано під надзором огородинки і в приватних садах та виноградниках; ухвалено заняти ся заснованням школи для садівничих. — Др. Волчицький обговорив дорожню миса і поставив дотичні внесення, між тим, щоб зажадати від правительства повинні 5 до 600,000 корон на закупку вороз; школі садівничих в Сучаві ухвалено на рік 1907 — 1500 корон субвенції.

Товариство пасічників в Чернівцях і окреша, відбуде в неділю, дня 9. грудня о пів до 2-ї год. попов. в ратушній сали краєвої різниці школи в Чернівцях загальні збори, на які запрошено ся всіх членів і прихильників півництва. Дневний порядок такий: 1. перелік і веріфікація протоколів з останнього заг. збору, 2. справляван виділових, 3. вибір нового виділу, 4. справляван вист. голови із кандидів.

них зборів німецьких і угорських пасічників в Лубні, 6. ентузіазм. — Голова, Адамец.

На будову дівочої бурми жертвували: Теодор і Марія Дудинські уч. в Волинцях 5 К. Індора Ільницька уч. в Чернівцях 3 К. За що їм зарад сердечно дякує. — М. Гала.

Із штуки і літератури.

Український вертеп. Відомий письменник І. Стешенко задумав підчас Різдва виставити в Київі оперу в музично-драматичній шкоти М. Лисенка а підтя і оперу ширшою публікою в котрій із театрів український вертеп, в якому при памочі маріонеток представлять ся українську містрию. Містери і інтермеді ті первочинні драма, були широко розповсюджені на Україні в XVII і XVIII. століття. Розповсюдження його головно студенти київської духовної академі, які підчас есрй „страштували“ по Україні і узагальнювали вистави по дорозі тодішнього українського панства. Один із таких вертепів, як історична пам'ятка захован ся до останнього часу в маєтку Івасана, який уніковичин його на сторінках „Київської Старини“ в 80. рр., опублікувавши там партури паві і рисунки вертепного апарату. Осеї самі вертеп посудили влітку для д. І. Стешенка, який задумав виставити в своїм вертепі старинний український вертеп. Для ознайомлення публіки із історією вертепа має д. Стешенко прочитати вперед короткий вступний виклад. — А. Г.

Кобзарський вечір. Сієї суботи відбуде ся в Київі вечір народних дум і пісень, які виконає славний кобзар Т. Пархоменко і хор під управою П. В. Опалесення. В програму вечера входить також виклад кий. унів. професора В. Черетца „Про Українські думи“.

Іван Франко. Маніпулянтка й інші оповідання. Льв. 1906. Накладом українсько-руської видавничої спілки, зареєстр. спілка з обмеж. порукою у Львові. 3 друкарні Наук. Тов. ім. Шевченка. Стор. 194, 8°. Ціна в полетинній оправі 2 кор.

Не в одного часу паходять твори Ів. Франка, що заохочали ся на отсю збірку. „Лесинська челядь“ із р. 1876, „Маніпулянтка“ із р. 1888, „Мій добрий людина“ із р. 1890, а вірши „Чи паурилі?“ із р. 1904. Перші три новелі повинні бути добре відомі нашій читаючій громаді, бо входили в склад збірки „В полі чол“, що своєю повною дада прайно новий напрям нашій реалістичній новелістичній. Новим твором виставляє ся у сій збірці тільки драматична сцена „Чи паурилі“, яка своїм змістом дуже підходить до попередніх новел, що змальовують важку долю жінки в нашій суспільній гаді, чи як вона дивичною добиває ся самостійного хліба відучи важким шляхом еманіпації серед ворожих перешкод і ярадинних покує, чи тоді як іза обожества для замик за поганого пелюба, щоб стати рабом у селянській сім'ї, чи тоді як із заведеною любові або й нуджі мушуть їсти найгірший кусень хліба, поливаний сльозами людської погорди і жалю за втрачену гідність. Пробудження душі таких нещасливих дівчат, те відчуте людської погорди й самоти прай із розумінням неможливості бодай моментального повороту до минуштини нічають ся здебільша трагедією. Так саме кінчає у останній з ряду творів сій збірки самоубійством сирота Каміла, коли в річницю смерті її матері не вагає ся провести її до востела навіть у гарній рускій волаці сий „доброї сім'ї“ паніч Юлія, а то ще й зважає її чинно за паві обидженого почуття людського навіть у того ества, яке суспільство у своїй дволичності визнає іновою із сього відрі! Підмічати тут прикмети Франкового стилю й описання його психологічного портретування героїв сій творів будо тут хіба надто явнимим. — ос.

Буковинський православний календар на рік звичайний 1907. Чернівці 1907. Накладом „Рускої Печати“. Зміст: Календарієм сторін 32; дуже велика і поучаюча частина інформаційна обіймає 80 сторін, а частина для науки і забави займає 58 сторін і містить: Через право, оповідання з народного життя написані Євгенія Ярошинського; Церковні діла; Бурса ім. Юрія Федьковича; Із стишів А. Манастирського; Діалект народний Семен Коначук, написав Семен Панчук; Періста і сивуляти, стиш Огована Мардака; Лучі Рентгена, написав К. Пестрашук; Православ'я і Русь (розмова); Як заховувати ся підчас бурі? Нові вибори до ради державної; Мудршин; Рік 1906 написав Т. В. — Календар містить також багато образків як: Руска депутация в справі правосл. перш, шкільні інсентори Рушани, Вол. Михалосий, архимандрит о. Іларій Филипович, конс. сов. о. Мелетій Галин, бурса ім. Ю. Федьковича, протоіерей о. Василь Продай, о. Григорій Воробінич. Як видно, календар об'ємистий і різноманітний змісту, так що можна его як найкращіше поручити нашій громаді, тим більше, що разом з великим, красно виконаним стінним календаром, коштує лише 70 сотників.

Календар для руских школярів на рік 1907 Р. І. Чернівці 1906. Накладом Костя (І) Кракшля (ІІ) Друкарня Германа Чопи. Ст. 31 + 1 мал. 8кн, ціна 8 сот.

Репертуар міського театру. В неділю (по обіді) Шілерові „Die Räuber“; в вечір Осебахова опера „Hoffmanns Erzählungen“. В понеділок драма Віктора Леопа „Gebildete Menschen“ (розі лежать в найближчих руках); у вівторок (в користь режисера п. Райсера) народна драма „z Nuller!“ Морого, інсценізоване перебран др. Райсера.

на п'ятий рік 18 кор., (ага. 9 рублів або 34 ер.)
а на шість років 9 кор., ага. 4500 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Адрес для телегр.: «Буховина — Чернівець».

[illegible]

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що для від 6—10 рані і 2—3 по пол. прім надій і свят.

Очевидно, що бага й трудність задачі по-

Наступна доба загального голосування, тож і загальна інтеграція мусить вірвати із старою традицією байдужості до публичних справ і споникати те, чого не зроблено досі. Широї маси народні мусять стати свідомі ваги важкої квалі, щоб зміни виначати свій громадянський обов'язок так, як сего нимати ме інтерес народу, що може подбати о як найдобірнішу й найспосібнішу руску репрезентацію в парламенті з поминенем всіх інших вглядів. Освідомлене таке треба невідлучно вести й дорогою друкованих меселів і віч. Рівночасно треба рускому загальному не забувати, що виборча кампанія потребує й фінансів, охоч треба найневероятніше зібрати гроші на виборчий фонд який найвращше уявлювати на щадницю в „Рускій Каса“ в Чернівцях.

Хіньські куліси перед угорським соймом. Підчас бюджетової дебати в угорським соймі промавання при обговорюванню торговельного бюджету сен. пос. Мецевої і полемізуючи із недавніми висловими Кошута в робітничій квестії сказав, що сермент іде не від зорганізованих робітників, але від тих, що диктує роботу. То замах на робітників, коли один з власників більшої посідає, щоб протидіяти змаганню робітників до поліпшення долі, підносить ся до правительств, щоб спровадити 20.000 хіньських кулісів, а заповіданий закон проти страйків лиш заостриє борбу класову, а вся аячина піддержування промислу обмежить ся тільки на збільшуванню дивиденд капіталістів. Міністер Кошут кликнув тут „Се не правда“, за що президент назвав його до порядку. Овісив забрав такегоде міністер торговлі Кошут і полемізував з Меце-єім та увірвав, що правительству лежить на серці добро робітників, однак оно мусить виступити проти підбурюючих агітацій. В таким самим дусі промавав і пос. Серешій, котрий просив, щоб провини єдиничне не звальвали на всіх робітників, а підперати лиш правительство і его політику. Дальше промавання пос. Ісєваши із (людової партії), висловлюючи надію, що заповіданий страйковий закон буде безпартійний; в дальших висловах заступив ся за захисних органі-зацийних робітників промислових, які при раціональнім розвитку можуть найліпше рішити квестією плати. Це замітний був промова останнього бесідника в суботу, пос. Адольфе Лайтнера (демократ), який намагав, щоб уряд устанавив мінімум плати аграрних робітників, коли хоче ся заложити страйковий жеєнці. Клі-

Петрови ніяк було галти часу, бо готови ще не прийшли до Мігеви, та стратили роботу. Було-б їм, бо зарібок, кажуть, добрий, а що найважливіше дістати на відробок грошей. Ех, милай Боже!

десь вінчар, Влучи з стадом в полонину, заткнув
на питомім гудульськім івструменті такої, що аж гори

(Комит. Суде).

сего дня він на серію правительству підняв дві-три ремісії.

Французський закон сепаративний. У католицькій Інституті в Парижі відбули сї збори парохій і настоятелів церковних фабрик, щоб почути заардаження. Після його заардаження мають церковні фабрики при обійманні церковних маєтків через державного сепаратора заховати постанову наслідку. Настоятелі фабрик повинні віддати всі книги, рахунки і ціни напері парохам, які їх мають вложити до нас парохам. Парохі не віддають книг сепараторам, вони тільки остануть до диспозиції сепаратора. Між вібраними було переконане, що правительству, яке досі вимагало, щоб церковні фабрики віддали сепараторам мійно і рахунки безпосередньо, тепер від сього домагання відступити, так що 11 грудня буде во костелі суноній незадоволені.

РАДА ДЕРЖАВНА.

На пам'ятний суботній засідання парламенту, на якому порішено остаточно долю виборчої реформи, по коротких міркуваннях виводок референта д-ра Лекера, який правопочинає палаті внесення комісії, внесення Мазіа на прилучення місцевості Тельо до німнічно-тирольського місцевого округу виборчого і внесення Мазароні-Толінгер на вилучення кількох громад із 14-го тирольського округу виборчого — приступлено до голосування над тою групою і прийнято розділ округів для Дор. і Гер. Австрії, Сальцбург, Тироль і Форарбергу після припорушення референта.

По сїм приступлено до дебати над XII групою т. є. над розділом виб. округів в Сирії, Країні і Каринтії. Дебату розпочав д-р Лекер. Посол д-р Пльо й зазначив, що Словинці із Сирії не можуть бути задоволені прилученням їм сімома мандатами і коли не повторять свого бажання о дев'ять мандатів, то робить те ж саме тому, щоб не утратити або може й не унеможливити виборчої реформи. Рішучо мусить вони виступити проти розділу мандатів в Даліній Австрії. Першу припору заводи Словинцями, що тут відділено міста від сіа, а в Каринтії сего не зроблено. Се стало ся задля того, щоб заповнити Німцям і довший Сирії два місцеві мандати; але і сам спосіб означення тих двох місцевих округів кридиться Словинцям. Бесідники мотивували відтак внесення меншості дотично довший Сирії і Каринтії. Пос. Вастіа виступив остро проти жадань Словинців, зазначаючи, що вони хотять злобувати на конт Німців. Вони виростають задля Німців і з невдячністю звертають ся тепер проти них, чим вони все мають задовольнити. Від Такого підняв австрійське правитель-ство стремління Словинців всіма силами. Але Словинці в дійсності не є такі чорно-жовті, як їх вони вважали ся. Величезно-словинська і величезно-італійська ідея заборонила ся в них і сї пропонує націоналізм духовенства. Тому і понятию, чому вимагано нара-тату проноційного. Бесідник обговорював потім обставини війни і націоналізм, згадував Словинців наперти німцям мову в уряді, і стремління до засно-вання словинського університету за німцями гроші! Прикінці жадан пос. Вастіа, щоб на місце від-ного словинського мандату в дол. Сирії утворено ний мандат для Градену. Поступовий Словинцям Пльо й зазначив, що його партія не є протилежна виборчій реформі, але з національних і соціальних причин мусить протиставити ся сему пропозиції, але не відповідала їй рівному їй загальному праву голосу-вання. Бесідники мусять протестувати проти уполі-дженя Словинців в користь Німців, але мусять під-нести, що його партія ушкоджено в містах в користь клерикалів. Розділ мандатів перепроваджений після виводки посла Шустершніца, який перетворив Країну в свою безсильну сатрапію. Слова ліберали мусять рішучо наперестувати проти того, що в Країні від-брано середньому стану права і виключено його від участі в законодавстві. Пос. Пльо й зазначив свою двогодичну бесіду пресою, щоб палата прийняла його внесення меншості (дотично Країни) і щоб не голосували проти його ради сьмнаті до особи посла Шустершніца. Посол Волькен жалувал ся, що при теперішній ролюженні виборчих округів остало ся в Сирії п'ять тисяч, а в Каринтії 100.000 Словинців — без заступництва. Бесідники ради утворити для них особні округи і в той причини відслати пропозицію назад до комісії. Пос. Заїеріс підняв протест проти твердження буди то при розділі мандатів уполі-дженю Словинців; їм при-ділено число мандатів, яке їм належить ся. Посол Таїчар підняв внесення пос. Пльо й зазначив, що на пос. Шуклого. Пос. Шустершніц реагував на зазначення клерикалам зі сторони поступових і зазначив, що дуже можливо, що пос. Таїчар стіло що колись налядувати з клерикалами партії, як се діяло ся вже перед роками. Генеральний контра бесідник По-мор гинів Словинців, займав ся довгий час осо-бою посла Пльо й на кінець заявив ся проти його внесення. Генеральний про-бесідник Робіч жалувал ся на знасиування Словинців в Корунтії, боронив духовенство від закидів зроблених йому зі сторони посла Вастіа і просив о прийняті внесення Пльо й. На сїм закінчила ся дебата, і забрали слово до фак-тичного спростовання посла Гастайгера. Айнсін-гер, Соботка і Леміш. По тім забрав голос до фактичного спростовання посол Пльо й, щоб від-

порти закиди, піднесли проти його особи посол По-мером. Підчас його бесіди робив посол Штайн шер-чені замітки, як прим.: „Вудоб найбільше висадити п'ялу словинську банду в полудні! Денунціант, на-лежить до тюрми і т. д.“ Відтак прийнято XII. групу після внесення комісії, без змін.

Тепер приступлено до обраних послідної гру-пи пропозиції, себто до обрання над розділом мандатів в Даліній, Істриї, Градену, Горичі і Три-есті. Референт д-р Лекер і референт меншості д-р Бартолі презентували зі слова. Посол Фрбелі зазначив жалувати Німців про уніт комедію, зверну-ти проти виводки п. Помера і підняв на кінець, що тепер остало ся тільки думати над будучістю. В сїм аргументі приговорював бесідники до серця Славян, щоб в буду-чий палаті йшли всі солідарно і на ту будучу сла-вянську солідарність підняв бесідники гриме: на від-Решта бесідників зрели ся слова і палата прийня-ла сї групу без змін після пропозиції комісії.

Референт д-р Лекер поставив внесення на без-провадочне приступлення до третього читання пропо-зиції. Пос. Соботка зазначив се внесення протилеж-но орд. нарад. Коли президія позикав ся на право за-члену, то се були випадки, де палата не підносила про-тесту. Бесідники протестували рішучо проти приступлення до третього читання, бо є багато нагалих внесення, над-якими хочуть вперед радити і застерігати ся проти знасиування меншості зі сторони палати. Пос. Грасс-Штайнберг зазначив таке поступовання протилеж-ним і зазначив, що коли законодавство тіла ухвалює ре-форму так, що порушує закони, то бесідники мусить подивувати за чим належить до турти радників і вітчимів. (Президія зазначив бесідникам до порядку). Нема чого дивувати ся тому, коли в сїй державі ні-кого закони не обходять. Бесідники піднесли се, щоб дати палаті пам'ятки можливість, зрозуміти зміст сего голо-совання. Президент палати гр. Фетер відкинув всі закиди, піднесли проти президії і зазначив, що його поступовання є цілком загално, бо відповідає § 42. lit. d. орд. нарад. До виводки пос. Соботки і Штер-берга прилучив ся ще пос. Заїеріс. Палата прийня-ла по тім двома третинами голосів нагалий внесення ре-ферента, по чім приступлено до историчного голо-совання т. є. третього читання закону про виборчу ре-форму і ухвалено сїй закон 194 проти 63 го-лосів.

За виборчою реформою голосували: соціалдемо-крати, христ. соціали, німецька народна партія, ні-мецькі поступовці, Молодо-Чехи, Італійці, Польки, по-люднені Славяни і кілька клерикалів. Проти вибор-чої реформи голосували: Все-Німці, обидві групи дія-чів, чеські радикали і більша частина клерикалів. Части-на феміліяних діячів і чеських радикалів абсентували ся; бракувало і багато Польків. Як змисно, Русини не брали участі в послідній засіданні.

Отже те историчне голосування, яке заповідало ся дуже бурливим. Все-Німці приготували ся до сильної бучі, а чеські радикали мали їм оскуднувати. Побожали ся навести чинний атані на президію, через що пра-готовило ся було підняти посів, щоб стеречи сї від нападів. Однак обійшло без бучі, з винятком трох протестів і кількох не дуже сміливих окликів на адресу референта д-ра Лекера, якому пос. Мазіа кину-ли курю і чорно-жовтими стійками. Після чого члени голосів прийшли до гаміру, піднесеного лайками між Волькен, який все ще резонував проти несправності третього читання, Мазіа Штайна, Шаала і др.

Коли президія виколося висаді голосування і сказав: „ом закінчена справа виборчої реформи!“ піднесла ся буря одесів і одялів. Соціал-демократи кричали: най живіше право голосування, підчас чого Все-Німці справили на мову комедію, бучи гудками. Зі всіх сторін приходили посли, щоб вітати урочисто президію між Волькен і референта д-ра Лекера.

По кількох зазначив змисно се пам'ятно вве-ддане. Про час сїдунного засідання повідомить пре-зидія після писемно.

Події в Росії.

Наша буде друга дума?

П. Столипін ухвалив свою місію, пореволюційну без-лічню арештів, провадими воєнними судами в усуну-ванні від виборів соток тисяч виборців, зовсім удалою. Він переконаний, що друга дума дуже умірнована. Ка-деți будуть творити меншості і президія думи не вийде із їхнього відр. Крайніх ліній буде 20—30. Присутність їх вважається ся бажаною для підняти простішу думу в очах Європи. Крайніх реакціонерів надіють ся до 15%. Вибори виборців відбудуть ся в кінці грудня або на початку січня, вибори в думу мають відбути ся в люті.

„Взбалахня“.

В хвили, коли провідник російських міністрів Столипін, майже кінчить свою місію усмирення в не-адекват реформ вийшла на світло давня історія не-чуванаго хабарства такий в домі кабінету, яка стала нині зловбою для, готова довести до серйозних наслід-ків для Столипіна. Ось помічник міністра справ на-втринних Гурко віддав на власну руку доставку абіа і мук для голодуючих в Росії одій фірмі Лідвалі, доставку величезну, бо вносилу мільон і шістьсот ти-сячів сотнірарі і дав тієї фірмі на задаток 800.000 рублів, а згадана фірма, котра мала доставити абіа, що в жовтні з відіти в надолісті і грудні доста-

вила всего 500 паків і на тім скінчило ся. Річ оче-видна, що в сїй справі головну ролю грає забарниц-тво Гурко і ще других достойників. Чим більше ви-ходить ся справа на верх, тим стає вона скандаль-нішою, бо виходить, що Лідвалі не зможе доста-вати тільки хліба, та що та фірма такими справами ніколи не займалась, а заповідала матеріальності а під-так удержувала дома гри! Висота задатку Лідвалі прямо невидана в купецькій сфері, а дістав він її за посередництвом якоїсь наші, що має в Петербурзі горестну роботу і аничайно вивонює нікантий пору-ченні високі бюрократи. Свідство в сїй справі за-повідане ся дуже цікаво, бо цар поручив его окремій комісії. Гурко, який є помічником міністра став на час свідства увільнений від управи аничай запропо-нування окремій навіщеній голодом яку він так ви-датно — для своєї кишені. Про димісію Гурко ні-чого й думати, бо в руках сего добродія сичиннає ціла справа аграрної реформи, до того ж він має не-аби яко заступництво в дірсіях севарах. Через те й застерігав ся невідіти його із Столипіном, який вже давніше вимагав безуспішного його уступлення.

Церковна реформа.

Із бюрократичної роботи повилася ся нова діла — проект церковної реформи. Офіційний комунікат, за-повіданий реформі в православній вісності відно із запискою поданою до ради міністрів подає на се такі причини: з одного боку, необхідність увільнити цер-ков від зайвої державної опіки, з другого боку, ож-ивити церковне життя через проведення соборних прин-ципів. Реформа торкає ся парохії, церковного госпо-дарства, шкіль, єпархіального правління і вищих ор-ганів правління. Що до парохії, то багато дехто гадає, що влаштування жити парохійської громади в правами юридичної особи і автономного заведення всіма спра-вами і церковним майном через місцевий орган і па-рохіяні сирма-б оживленню духовній і народній силі Росії. Що до єпархіального правління признає бажан-ий поділ єпархій і утворення нових. Органами прав-ління а'наляють ся замість консисторій єпархіальні правління, при чому секретар правління не є заступни-ком оберпрокурора, але начальником напеларії і при-значає ся архієреєм. Інструкцію благочинному має бути передану. Що до суду признає необхідним утворити місцеві суди, покликати самих парохіян до участі в братньому суді над членами, відділити суд від адміністрації, судовоство реформувати на осно-ві процесу обвинувачення і зробити церковний суд відкритим для сторонніх осіб. Що до вишого прав-ління церковного, то має ся завестись такий лад, що воно належатиме до помісному собору єпископів з участ-тю клериків і мирян з державним голосом. Поміс-ному собору належить власть законодавча, провідна, розвізальна і вища судова. Постійним органом явля-є ся постійний і предсідателем на чолі синод, який складає ся з одних єпископів, в числі 12 окрім пред-сідателя. Постійними членами синоду крім предсід-ателя й орарха царствуючого міста, повинні бути орархи московський, казанський, ківський і антохський. Перший є предсідателем синоду з певними правами, разом із тим перший орарх російської церкви з осо-бистими правами. Відносини церкви до держави ма-ють бути змінені. Перший орарх мати не право уда-ватися безпосередно до царя а проханнями в справі церковних потреб. Установлення, які підлягають сино-дові, безпосередно підлягають предсідателю. Право-славна церква має право надавати задалі себе нові постанови з дозволу царя. Постанови надзвичайного всеросійського собору, „своєчасного“ собору й постійного всеросійського синоду в деяких випадках мають силу закону в загальному законодавчому порядку. Церков-у внутрішніх справ управляє ся тільки через свої інституції. Надзвичайний собор і „своєчасний“ пода-ють свої постанови до затвердження царя через предсідателя. Оберпрокурор синоду, зазначаючи за-ступником царя, який доглядає того, щоб синодні постанови були згідні з законом, не належить до ради міністрів. Що до духовних шкіл будуть таном зроб-лені корінні реформи. Приналежно необхідним підняти науковий рівень і поліпшити особовий склад служ-ащих. Предсоборне присутствіє виробило правила що довідності церкви до інославних та чужовірних і за-ходи для охорони православля перед неправими ві-рами та вченнями. Незалежно від розгаду справи автокефалії грузинської церкви на всеросійському соборі, синод гадає відкрити повноту влади архи-єрей у єпархії, збільшити науку по школах цер-ковно-грузинської мови замість славянської і засну-вати комісію для перекладу біблій на місцеві мови.

Як видно із сего церковна реформа не даєно підбігла від вищих бюрократичних реформ. Вона многозначна а за те поверхонна, не вводить повної самоуправи в церкву, а навіть позбавляє атрибутів цар-ської влади на полі церковній на шкоду думи. Харак-терне й те, що бюрократи, уступаючи перед домаганням грузинів, оповніє їх національні домагання так, що місто внести в їхню церкву живу грузинську мову, ухвалює їх старання церковно-грузинським язичем!

Вістки із російської України.

Рух в справі засновання українських кафедр ро-сте з кожним днем і зі всіх сторін надходять писем-а, в яких вимагають корпорації і приватні особи солід-арності з петитами і опраудують слушність такого

бажани. Київські студенти передали 30-го надолжиста ректорові університету прохання о заведення українських кафедр на київському університеті. Ректор обіцяв при найближчій засіданні передати петицію раді професорів. Під петицією є інших 1500 підписів. Підписи маю, як збирати довше, однакові, щоб не задержувати передачу прохання, приворочено час на прийняття підписів. — Незадоволюючи від Українців на київському університеті збирає і гурток Українців-студентів політехнічного інституту підписи під проханням до професорів ради політехнікума про заснування там кафедр історії України і української етнології для тих, що бажають вчити ся української мови. — На київському університеті заснувала ся 29. надолжиста „Український студентський гурт“, який має на меті об'єднати, оскільки се було можливо, всі українські елементи київського студентства, розвинути його самосвідомість, ширити самосвідомість навзаєм серед молоді, що вчить ся в Києві, а також заснувати плідно українського студентства.

В петербурзьких вищих школах учить ся декілька тисяч студентів українського походження. До останнього часу вони мало виявляли себе, як Українці і здебільшого гуртувалися біля різних російських гуртків та організацій. Але останніми часами, а особливо цього року серед українських по походженню студентів помітна нова правнича течія національного освідомлення і збудження інтересу до українського своєрідного. Се видно хоч би з того, що серед студентів зростають і що дає, то все більше, різні українські „земляцтва“, партійні гуртки різних ідейних напрямів, але українського характеру. Так, наприклад, в університеті заснувалось недавно „українське земляцтво“, „Студентський гурток Української соціал-демократичної робітничої партії“ і „Українська академічна громада“. Про діяльність останньої організації не можна ще нічого сказати, бо про неї ще мало чути; як то перші дві виявляють не аби яку рухливість і живність. „Українське земляцтво“ хоч і має головним завданням матеріальну допомогу найбільш бідним із своїх членів, але не пущає ся і культурно-просвітній праці. На зібранні земляцтва, а також і на зібранні студентів с. д. читають реферати про українські книжки. Взагалі про українців-студентів петербурзького університету можна сказати, що їхній гурт найбільший і вони виявляють найбільший інтерес до українства. Досить жваву діяльність в національному напрямі виявляють і українські курсисти. На Вестушевських курсах жило працює гурток Українок, а курсисти з вищої школи Лосаєва домагались ся навіть, щоб там заведено було викладачів української історії і історії української літератури. Саме тепер вони збирають підписи на петицію, яку мають подати кураторів рад в єдині засновані на курсах українських кафедр. Є також український гурток, хоч і не великий співволею, в Ліоному інституті. Скажу ся український соц.-демократичний гурток (щось близько 60 чол.) і на „Общественно-національних“ курсах. Взагалі про українське студентство в Петербурзі можна сказати, що національна свідомість його значно розвинулася за останній рік, і коли раніш, таке свідомість можна було рахувати досить малим, то тепер їх де-кілька сот. Вони організують ся в гуртки, прилучають до них земляків і не дивлячись на ідейні різниці і напрями, виявляють свою провність з різним народом і необхідність саджити для його добробуту в національних формах. З певних українських гуртків в Петербурзі треба вгадати про діяльність колишньої редакції соціал-демократичної „Вільної України“. Не маючи змоги, через урядові утиски, видавати регулярно самого журналу, редакція готує тепер до друку публікаційно-науковий збірник „Вільне Слово“, яке, певно, вийде з початку 1907 року.

(„Радя“).

Телеграми „Буковини“.

Для 3. грудня 1906.

Нове євангеліє міністерства.

Мадрид (К. Б.). Новий кабінет представив ся в суботу обом палатам, де президент міністерів Морет відчитав однакові заяви. Нову міністерію назвав він продовженням попередньої і визначив, що уявляє своєю задачею закінчити бюджетову роботу і наразі над законом про культурні товариства. Крім того представляє він палатам проект на зміну громадського закону і проекти, які мають на цілі оздоровити індустрію. Сенатори Дабра (републіканець) і Гальвентон (ліберал) проголосили інтервенцію про кризу. Перший дивує ся, що президент міністерів згадував про реалізацію в ліберальній партії, коли ще 26. надолжиста одержав бувши президент міністерів Лопез Домінгуес 161 проти 4 голосів чотирьох довіри. Морет відповів, що пізнавши перепонки, які поставили ліберальні партії і за різних питань. — Проблема на те уявляв Домінгуес, а коли сей не звертан на те ніякої уваги, звернув ся він (Морет) повністю в свій справі до короля. Сенатори Дабра і Домінгуес, усунувши президент міністерів, остро звернули ся проти конституції Морет а, але мало того обидва Домінгуес піднімали його, коли було волею ліберальну політику. Сенат прийняв ся заву-

з возилим признанням. По засіданні сенату віддали ся міністри до Камори. Перед її брамами збирала ся велика толпа заворушеного народу так, що поліція уявляла на віднодіє, поробити десьогачі заряджені. При приїзді нових членів правительств прийнято їх свистом і ворожими окликами. Майже різнорізно перебігав і король і з окликами: най жив король! ні шали ся оклики: най жив републіка! Але по арештованню яких 12 осіб наступив сумний.

Напад на пошту.

Тулуза (К. Б.). В тулузі, коли вондунтор віддавав ся, використали додай нагоду, щоб обрабувати поштовий віз. Зарабували 700.000 франків в цінних паперах і дорогоцінностях.

Кріза в фабриці торпед.

Фіюме (Угорск. К. Б.) замовлення в тутешній фабриці торпед зменшили ся так, що дирекція була змушена видалити велику часті робітників.

НОВИНКИ.

Чернівці, 3. грудня 1906.

Новий триумф „бернського Месіа“. В суботу відбула ся в Відні судова розправа гр. Штернберга проти Яноушаса о обиду чести. Яноушас зложив заяву, що те, що говорив Оичуа в парламенті, нещасно він мав гр. Штернберга снасти перед ним самим із ресторану і відвідати в підземеллі настроя до дому в чистоту неправдою. Яноушас чогось подібного Оичуа не говорив, бо він гр. Штернберга досі не знав. В виду сего заявив, яка видає так характеристичне свідство на „правдолюбність“ „бернського Месіа“ — гр. Штернберг свою скаргу відитиув.

„Духовна Академія“. Недавні часи, коли на червоноцкій теології не було змалани ромулізаторскому теророні в одного Русина, а отес приходить ся спонсатувати, що число руских богословів вносить мині поперх 20 а що більше, що вони почули konieczність з'організувати в окреме руске товариство. Статуту сього товариства, аналогічного до волоскої „Academia orthodoxa“, порішили рускі богослови сего року і передали їх враз із проханням о затвердження до консисторії. Нині явила ся депутатка гр. прав. руских богословів також і у митрополита д-ра Ренти а проханням о дозвілі створити товариство і прийняти протекторат над ним. Митрополит прийняв прохання депутатки ласкаво, так що годі сумнівати ся в успішно поладженню сего питання так важного для руских богословів.

Вибори до ради міської. Комісія рекламацийна вже повинчала свою діяльність, отже виб. дієти вже готові. На основі відношення сль взаємних, голосів прийдє забути до компромісу між поодиновими партіями, коли загорілі мажоритарія зустріть з тону і признають справедливості бодай в часті і обезиряляючим досі націям. Число мандатів, о які їде міжпартійна боротьба саме тинер збільшило ся через те, що сов. суду Кристель зложив свій мандат, який добув у другім колі із середмісті. В антично відбули перед-виборчі збори Німці і вибрали виконавчий комітет виборчий із необхідним урядом переговорувати з другими партіями. Вечер відбула передвиборчі збори червоноцкій Поляки. Характерно, що проти охремних бажани червон. Русини, які вимагають всього двох мандатів і то по одному із II і III. кола, найбільше виступають волоскі громадуни! Щоб утруднити вибір пос. М. Василья на міського радного, пустив очулюючий лайборський качку, що М. Василья старав ся о місце радного, тому що статі відтас бурмістром. Огас захівилялася сидіти грошозуни зустріла ся одна із доброю відравою від самого пос. М. Василья, який заявив, що саме Оичуа свій часу предкадали йому місце бурмістра червоноцкого за те, щоб Русини не протівлялись тому, обм бачилона президія пошла в руки „саміт“. Але пос. М. Василья у відповідь на се перепер вибір теперішнього бурмістра др. Райса, що найбільше говорить про те, чи він думає убігати ся о міській достоїнства, чи ні!

Дурицькіт висшого ступню. В Будапешті арештовано онаді великим зитрого і відважного дурицькіт в ролі „капітана з Кесевіна“. Він називав ся Ісхатий Страшнов або Шендрей і належить до тих кримінальних, що половину свого життя пересяджають за ґратами. Яко рослий і пристойний мушкетер в поперх 30 літ життя Страшнов в послідніх літах любив найбільше перебарати ся у відважний мундур, бо в нім найбільшочайше було ему доукасти ся обмалювати. Коли швец Фойт відіграв роллю капітана під Верайном, Страшнов придумав пили стати дипломатом. Саме тоді бар. Еренталь став міністром заир. справ. Страшнов придумав вибрати ано міністерський радний до Загребя з міцією утворена „династичної угорської партії“ з партій Старчевіца і катонічної. За точку операцій вибрав собі палату архієпископа Посіловіца і повідомив его телеграфічно немалю те з міністерства про свій приїзд. Архієпископ прийняв „міністерського“ гостя дуже радо, гостив в своїй палаті, справляв при нього честь і вичил грошом п. радничими. Тимчасом єдиний радник відбував конференції з ріжними єпископськими і духовними провідниками партій і збирав охди на переведення тої політичної місії. Архієпископ не дав ся патапути, але кілька разів дала знач-

ніший вмоти. По місяцях барон Відленег — як він називав ся — скінчав конференції і на завершення хотів бана взяти на бас та пішов до нього на аудієнцію. Ван покити, що „радині“ щось крутить і калав его свідати. Агенти виїхали за ним до Будапешту і там спіймали его вже перебраного в робітничу бачу.

Із ратунового товариства. Від 1. до 30. листопада писала ратунова станція своїх єуніонарів в 189 випадках, а то: 42 рази при нападх слабості, 111 разів при скалденях, 2 рази при нападх божевія, 2 рази при самоубійчих замісах і самоубійствах, 27 разів перевозила хорих, раз виїхала на фальшиве візю, 2 рази до нехорих симулянтів, раз виїхала летица амбуланція, а 1 особа вмерла на станції. В році подавала станція поміч в 51 випадках. Від 1. січня 1906 інтервеніало ратунове товариство в 2128 випадках.

Смертельна недуга Люкеніго. Із Женевы написала вістка, що заслужений на досмертну намізцію убійник цесарової Єлисавети, Люкені, заведував смертельно.

„Капітана з Кепеніку“. Фойгта по переведенні в суботу розправі засуджено за його відомий подиїт на 4 літа вичинці.

Оповідки, іменовані і т. п.

Особисті вісти. Митрополит др. Вод. Рента повернув вже з Відня і перебрал агенді консисторії. — Віцемаршалок др. Смал Стоцкий повернув настра із Відня.

Із фінансової дирекції. Рахункові асистентів С. Гайгера перевезено з Чернівців до Кімполюгу, Огокара Прохона з Кімполюгу до Чернівців, а Лєва Тибаєвича з Чернівців до Кімпа.

Із дирекції дібр рел. фонду. Укіченого буд. інженера Богана Шмідта іменовано будівельним адюнктом в статуті будів. технічних урядників дирекції дібр гр. прав. рел. фонду в Чернівцях.

Із державної ради желізничої. Виесене членів держ. ради ради желізничої Грегора і д-ра Сиваль-Стоцкого, щоб знизжи таріфські признаї на желізничих державних розтягено також і на Цинічичу желізничу Фердинанда поладженню заявою проханням міністром желізничої в комісії, що те бажане майде сповнене в задуманій ревізії цілою обсягу пилімонових постанов VI. арт. жел. таріф.

Із штуки і літератури.

Концерт товариства „Буковинський Воїн“ в Чернівцях відбуде ся в неділю, дня 9-го грудня в сали Музичного товариства при ласкавій співучасті концертної співачки і учительки музичної школи ім. Миколи Лисенка п. Р. Шульц, фортепианісти п-ни Анні Файгель, абсолютний віденської консерваторії, Лили Г. Вухер, учительки музичної школи ім. Миколи Лисенка і пани Камілі Файгель. Програма така: 1. Я Ярославно: „Вечір“ мужеський хор в сопрані з сольовим квартетом: тенор І. п. В. Нігулан, II. тенор п. Лучка, I. бас п. Корняченко, II. бас п. А. Садагорський 2. а) Я. Ярославно: „Діна рожа“ б) Д. Оичуа: „Огоїть гора високая“, соль-сінга п-ні Р. Шульц. — 3. Лисенко: „Ой що в полі за димом“, мішаний хор. 4. Лисенко: „Торжествений марш“ на 2 фортепиано і 8 рук виконують: пни. А. Файгель, К. Файгель, Г. Вухер і Н. Пугалівна 5. Шевченко-Лисенко: „Хор бранців“ уривок з „Гамлет“ мужеський хор (сольо тенорове п. І. Амброзак). 6. Ф. Шопен: „Пташина“ сольо сінга п-ні Р. Шульц 7. а) Лисенко: „Тече річка берішанка“, народна пісня з Київщини. б) М. Лисенко. Пісня „Циркуля“ (з хором з оперети „Черноморці“ мішаний хор) сольо сопраново п-ни Анні Файгель. 8. Діамадін п-ни М. Лисенко 9. Лисенко: Кінцовий хор з опери „Ріднина ніч“ мішаний хор (сольо сопраново п-ни Анні Файгель, сольо тенорове п. І. Амброзак). Супроводить на фортепиано пни Г. Вухер, управління хором п. М. Левіцький. Ціні місць прав із податком: Льожа на 4 особи: 18.20 К., крісло Грядне 3.30 К.; крісло П-рядне 2.20 К.; крісло III-рядне 1.80 К.; партер для студентів 80 сотиків. Візитів можна дістати єдино в Рускій Касі, уа. Петро-нича ч. 2. Початок точно о год. 7^{1/2}. Звертаємо увагу, що, концерт ніче ся без згаду на явни о сль члело публіки точно о назначеній годні і що підчас продукцій двері будуть замкнені. — Маємо надію, що богата і мовна програма як також співучасті добрих сил являть широку публічність на наш концерт. Особливо цікава буде точка фортепиано, де наш загаль буде мав нагоду пізнати М. Лисенка як фортепианого композитора ширшого стилю, бо на жаль, хоч він сподівається-фортепианет, то іза трудності композицій в нас він з сего агаду майже не зналий.

Репертуар міського театру. У вікторок в поперх режисера п. Райсера „з Nuller!“ в середу оперета „Das Modell“; в четвер оперета „Die lustige Witwe“; в п'ятницю (на робітничі ціли) „Die Weber“ Гауптмана; в суботу (по обіді) „Der Weg zur Hölle“, у вечір „Hoffmanns Erzählungen“; в неділю (по обіді) Ірлішпарцера „Sappho“ а в вечір „Die lustige Witwe“.

Настандар щастя (!) на рік 1907. Видав Микола Грабчук, Чернівці, друкарня Австрій. Чернівці 1906. 3 друкарні червон. товариства. Ст. 108 + оголошені. 8-ка, ціна 20 пр.

Дрібні Оголошення нашим друзям (petit), числять ся по 4 с. від слона.

Чернівці, вулиця Головна-Емценберга ч. 3.

П. А. Непер, Хруди.
Осин Піхлар і Сини, Грани.
а В. Бахман і Соляни, Відень

Алгоритм, доказательство теорем, различные способы факторизации.

Більше відомостей у діляні ся при ул. Ратушеній ч. 11. II. поверх
vis-a-vis Hotel Central, від год. 10—12 рано і від 2—6 по пол.

55

СВІЙ ДО СВОГО !

Замовлення з провінцій викладає як окремі і окремо. На всі ці замовлення виставляється відслідковувати.

119. (B—G) 2 m.

За редакцію відповідає: Віктор Строй

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на північ рік 16 кор., на рік 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сс.
в Росії: на північ рік 8 карбованців, на рік 4 карб., а в інших державах: на північ рік 32 ер., на рік 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на північ рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 ер.) а на рік 9 кор., або 4-50 р., або 17 ер.
Щомісячне число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Пестровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Облогання приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При чистійшій виплаті відповідний рабат. Рекламні оголошення відають від порта. Рукописи в редакцію лише на попередній застережений і залучений власності поштової.

В справах редакційних можна устат по-розуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Загранична політика Австро-Угорщини.

На передвечірній з'їзданні бюджетної комісії австрійської делегації виступив новий міністр справ загр. бар. Еренталь. Своє вступне слово він висловлює, що Австро-Угорщина, маючи на увазі свій великий вплив на Європу, не може не бути в курсі всіх подій, що відбуваються в світі. Він згадує про те, що Австро-Угорщина, маючи на увазі свій великий вплив на Європу, не може не бути в курсі всіх подій, що відбуваються в світі.

Згадавши про те, що над світом панують політичні держави, порекомендував об'єднати всі сили, щоб досягти миру. Він згадує про те, що Австро-Угорщина, маючи на увазі свій великий вплив на Європу, не може не бути в курсі всіх подій, що відбуваються в світі.

Згадавши про те, що над світом панують політичні держави, порекомендував об'єднати всі сили, щоб досягти миру. Він згадує про те, що Австро-Угорщина, маючи на увазі свій великий вплив на Європу, не може не бути в курсі всіх подій, що відбуваються в світі.

Згадавши про те, що над світом панують політичні держави, порекомендував об'єднати всі сили, щоб досягти миру. Він згадує про те, що Австро-Угорщина, маючи на увазі свій великий вплив на Європу, не може не бути в курсі всіх подій, що відбуваються в світі.

Згадавши про те, що над світом панують політичні держави, порекомендував об'єднати всі сили, щоб досягти миру. Він згадує про те, що Австро-Угорщина, маючи на увазі свій великий вплив на Європу, не може не бути в курсі всіх подій, що відбуваються в світі.

ство поділяють цілком той погляд і має ті самі наміри. Можливо на основі дружних переговорів з російським міністром загр. справ, н. Гішоном, європейські сили надалі співпрацювати обох держав, потреба інтересів удержання миру стрімчить до політичних положень народів європейської Туреччини.

Також з західними державами удержують як найліпші зносини. Відносини ся то як до Англії так і до Франції, а між тим задіяно буде ті зносини удержати і на далі як досі, а де то буде можливо, зробити їх ще сердечнішими.

Наше відношення до Туреччини вже від давня вимагало як найбільшої уваги із сторони міністерства справ загр. Австро-Угорщина все признавала трудність становища турецького правління, а другою стороною все підносила свій дружний голос з остероженням, коли розходило ся о усунення якої небезпечності, о розв'язання непорозуміння. Стоячи на правній основі берлінського договору, мусили ми звертати увагу на невідраді відносини, які панували в деяких німцях європейської Туреччини. Для найкращого і найуспішнішого усунення тих невідрадних відносин Австро-Угорщина і Росія пропонували деякі реформи, які перед чотирма літами уложено на конференції в Відні і Міранте. Пропонували деякі реформи, які перед чотирма літами уложено на конференції в Відні і Міранте.

Принципи обговорили бар. Еренталь справу лішого впливу австрійських продуктів, задля чого думав перевести реформу дипломатичного екзакну і на практиці близького позначення із національною економікою і визнає більшою мов.

Сю промову бар. Еренталь прийнято овеселити а не невеличкий загальний дискусія, в якій дек. Сидальєстер жалувал ся на австрійське відношення між Австро-Угорщиною і Сербією, дек. Груби вимагав дружних зносин із Росією, а дек. Козловський виступив проти пруського шикановання Польщі, на що відповів відтак бар. Еренталь, приступлено до ще коротшої дискусії спеціальної, а що сім прийнято без зміни бюджет міністерства справ заграничних.

жидівські візми з Бергомету. Настав такий заколот, аж в улах лицити.

Петрови добре обштуркали боки, заки перенхав ся поміж ярмарочних. Видати отже веселе життя, а згадавши своє горе, вмиг ся гіркими слезами, як ніко був на самоті.

Перед похудшем стояв Петро з відкритою головою у синій достатній дереві до дувачної трачки. Сму злинали, що він в Вижниці сьогодні; але він може йти в ліс до роботи, а обіцяне ввечер дістане. Петро з'їв шматок кукурудзяного хліба, закуваючи чашником, та пішов в ліс. Робітник з нього добрий. Робота віддась горіла ему в рунах. Обіцяні гроші его трохи успокійли. Ще ввечер буде міг побігти до дому, а за динну-дні знов верне до роботи.

Другого дня на пару годин перед вечером рубачі тягнули вузельними шинями візок від мислив. Самі невідраділи голови, настрій у них невеселі. На візку були візми з шини та смерічок, а верх вози невеличкий, сльняний трест яловий.

— А що ви там тягнете? — спитав якийсь панок, що проходив ся на штілінім рундуні.

— Там вчора прийшов якийсь з анського боку на роботу, новітній, що хоче дістати грошей на відробок. А те які, гадає мала го смерті налябати. Зрубав з шини рубача, та окочував в долину. Небояк похова се, повбон поремочили се почерез него тай аус по ним. А шнода, бо робітник був добрий.

— О—о, що добрий, то добрий! — сказав другий.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

„Grazer Montags Blatt“ подає голос члена палати вельмож, гр. Мерану, якого вибрано до комісії проти гр. Біллада. Він казав, що не в безуспішним протинним виборчої реформи. Під усливом, що для палати буде заведений пунтерус клаузул заважає, що буде голосувати на виборчій реформі в тім виді, як єї ухвалив парламент. Отже услив є однак conditio sine qua non. До системи пунтерус клаузул ваги не прикладає; радше подобає ся йому думка, щоб найближче оподатковані мали право вибирати членів до палати вельмож. Про перший випадок палати пунтерус клаузул казав, що він відповідає би змінам довершеної виборчої реформі в парламенті. — Рівночасно із сін остерігають пунтерус клаузул членів палати пунтерус клаузул казав, що він відповідає би змінам довершеної виборчої реформі в парламенті.

РУСКЕ ВІЩЕ у ЛЬВОВІ.

В неділю відбуло ся у Львові в сали „Народного Дому“ велике віще, яке скликав пос. Ю. Романчук, щоб злати справу із поступованим руським парламентарного клубу в справі виборчої реформи. Салю в обі галерії „Народного Дому“ наповнила публіка по береги. По приймі зібраних спілкуючих, вибрано головою віща п. В. Нагірного, а секретарем д-р В. Загайковича і ред. Я. Цегельського. По сім забрав слово пос. Романчук, щоб начеркнути історію виборчої реформи. Він згадав, як на початку сесії сесії ніхто і не думав про виборчу реформу, а згадували про неї лише соціалісти і то без надії на можливість введення єї на дивний погляд, як бесідник упоминав ся за нею перед чотирма роками і як преа. мін. др. Кербер відповів, що еторонництво на се не згодять ся. В загальні панувала гадка, що се дразнива справа, яка збільшила би хаос в парламенті, місто зменшити его. Таком привістий зміни регуляцію державної ради бесідник згадав про виборчу реформу, однак одержав відмінну відповідь із всіх сторін. Третій раз підняв ся справу в формі наглого внесення, але навіть ті проли, що відповіли се внесення, казали, що оно може мати тільки теоретичне значіння і на добі є „ein Schlag ins Wasser“. Четвертий раз, в останніх часах президен-

Семон Савула. „На відробок.“

(Контра).

У Вижниці ярмарок. Людей тільки, що тільки узлицю протекнулось. На ринку розложили купці свій крам. Найпримітніші предмети уявлені скіндичками та емітованими платками роблять конкуренцію красі природи. Такий крам чепурним гуцулом як раз до сину. Они тремтять вишесті бачили і мужів, та переселяють грошини в кармани вишесувачів. Ті жінки та дівчата весь світ би продали, а за гроші накупили би цвітінного шати. Така вже їх адача, тай що їм адіш.

Під лампінням катеринкар грає — не вганає, а его маза та наруга повнять совісно уряд богині з Дезде. Громила доїнів при однім століку пробує звучності соїлок. Там знов кількох голосувач панів не може надіявсь на беззубу гуцулу, що переїздила верхом на коні, окульбаченим деревляним сідлом. Один панок, жартуючи наже, що ота булаб гідна стати Дон Вітосен Дульчінезо, та казав при тім пальцем на переїздячку. Веб в голос засміявсь. Гуцула змрітувала, що се з неї сміють ся. „Мішмарачу один з другим! — прошепела — не називає ся своєю пеню а мене? Та лінно влата, хочеш абих ти починиє слово сказала? Тьфу на твою голову!“

Синюхуда зворозезно, та пиняючи бляшану людожку, поїхала даліше візним ходом, як би нічого й не було. Поблизкі люди підняли а паничі такий регіт, що їм не лишало ся нічого иншого, як покинути примну обсервацію, та відійти гот. Наліхали

— Гай, Штефа, тучиймо дая!

Візок нечутно посував ся по шинях. На кладовищі було вже готове місце Петрови на спочинок. Добра земля-мати чорною землею заслонила его від горя та жури. Як ему зі скарбів природи ніщо не належало ся на сім світі, як він через цілий рік мав за себе і неробіт працювати, то лише ему буде свру землю їсти.

Під покривом тіло, товариші недовіли виказали отчонам тай по цілій параді. Петра так, як ніколи на світі не було...

Вже другий тиждень викидає Маріяна свого мужа, та за ним і слух загинув.

Аж одної днини входить в хату приващений. Хора вразувалась. Гадає, що прийшло писмо від Петра, а може й гроші.

Приващений витяг ізза пазухи свій аркуша наперу, нашікованого чорними та синими печатками, та подав їй до відома, що зміст писма є повідомлення про Петрову смерть.

Маріяні вирвав ся з груди голос роснути. Не витримала бачу. Єї дух полетів на другий світ, шукаючи за добрим Петриком. Між дівчатами лиши ся мамини труп...

Діти остали ся, щоб ближні мали на чім експериментувати силу своєї злоби.

Бергомет п./С. 1. липня 1906.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Амстро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на рік 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на рік 4 карб., на чверть року 2 карб., на місяць 1 карб. 50 сот.
в інших державах: на цілий рік 32 ш., на рік 16 ш.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Русна Рада“

на цілий рік 18 ш. (вс. 9 рублів або 34 ш.) а на рік 9 ш., вс. 4-50 р., або 17 ш.
Одноразове число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петропавла ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надслани“ по 40 сот. від стрічки. При частійшій заборозненні відповідний рахунок. Рекламувати неоплачені візити від порта. Рухомий апарат редакції лише за попереднім застереженням і оплачується власниками підписки.

В справах редакційних можна устно порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Віче руских учителів на Буковині.

Дня 4. грудня що давало перед визначенням початком віча заповнилася ся сали „Народного Дому“ на берегах руским учительством, яке вийшло ся із усіх буюн, повітів, хоч на з кожного в рівномірній кількості.

Точно о годині 10-ій отворилася голова сесії, виступив д. Корнило Данилюк на нараді, виступивши зібраних і представивши комісару поліції Венгера, попросив вибрати президію зборів. На вибори учителя Болоньського вибрано головою зборів надуч. К. Данилюка, а його заступником надуч. О. Іванюка. Голова зборів, подякувавши за довіру висказану вибором поклав на секретарів т. надуч. С. Канюка і О. Вознака.

Після сего приступлено до першої точки наради: справи регуляції учительської платні. Резерент сєї точки уч. д. Северин Іванович згадавши на жаль передовгу історію регуляції учительської платні, висказав, як то теперішня сесійна більшість одурила учителів, заповідаючи як найскоріше санкціонування дотичного закону, що й досі що не стало ся здійсненням. „Вони — себто посли з тенор. сесій. більшість, казав бесідник — виставили нам венесу, на те політиком. Венесу той вже давно був платний, але „Месі“ его вічно „прелюїтували“, а коли учителі їм загрозили, віддали нас ті панки із їх венесу до провінціалів, щоб ті нам його вивести. Та провінціалі й чути о тім не хотять...“ В дальшій бесіді висказував він хабні постанови дотичного сесійом ухваленого закону, підносячи при тім коментарі посли з тенор. більшість, що постановили закон регул. уч. платні в записку від закону провінціального. Описуючи тім же сльським учителям і невдоволення підносими, у яких він пробував, допавував він, що жите сльського учителя є крайню неможливе і жадає, щоб учителям пона що підвищено до теперішній дорожничий додаток на 50 проц.

При кінці резервату ставить бесідник сльські резолюції.

1. Руско учительство із всіх повітів Буковини, вибрано на вічу дня 4. грудня 1906 зазначає уч. сес. пом., щоб той улаз ся до міродайних чинників і зажадань, щоб їм наступити санкція закону о регуляції учительської платні, піднісено до теперішній дорожничий додаток на 50 процент і то з роком 1907.

2. Руско учительство улаз ся до руских посли із зажадань, щоб ті перенесли в сесійні додаткові ухвали до закону о регуляції уч. платні, після яких не маля би бути санкція сего закону записку від санкції закону шинарського.

Над резерватом п. Іванюка і резолюціями розвела ся широка дискусія, в якій брали участь сльські панки. Уч. Р. Іванюк поставив вносення, щоб дорожничий додаток підвищено лиш сталим учителям, вносив п. Корнило Данилюк і давшій бесіді доказав несправедливість такого поступовання при підвищенню платні, позвав кождому одианово тяжко живе ся. По виводі п. Данилюка п. Іванюк відігравував своє вносення. Уч. Стриженський піднірав вносення резервату, доказуючи, що навіть тим учителям тяжко живе ся, що побирають подвійну платню, себ то чоловік і жінка. Уч. д. Д. Хоровюк, згоджуючись на резолюцію резервату, піднісав такі умовини жати учителів в горах, до дорожничя простого неможливе і вносить додаткову резолюцію, щоб дорожничий додаток для гірських учителів вносив 75 процент звичайної платні.

По сім прийнято І-у резолюцію односторонньо без опозиційної дискусії.

В сесійній дискусії над II-ю резолюцією забрав голос перший уч. М. Гасюк, замічуючи, що ухвала сєї резолюції неоплачує політичний констиціалізм. Ну. І. Важанський обстоював так, щоб вимагати вношення того бажання від руских посли, а то учительство трактовано досі як винні, який по вимотенню викладано на дур. Уч. Стриженський замічує, що не мож мати ніщо проти потвердження закону провінціального, вимагаючи усунення його істину із регуляцію уч. платні. Уч. Хоровюк додає причину несанкціонованя платні учительства в тім, що руско учительство неє вірний у ераці. Не можна погодитись на те, щоб регуляція була все лише поступатом і „те фурт а фурт.“ (Сльсь). Уч. І. Гарасимович зазначає, що коли сесій має паново ухвалювати згадані закони, то чи не сльсь би було й регуляцію платні змінити так, щоб вона адоволявала всіх учи-

телів. Проти сего одиан виступив надуч. Д. Пігуляк, який протавити ся зміні закону, бо він не підний, а через зміни закону лиш відсунено би його санкцію. За той час учителі можуть з голоду померти, а діти стати сльськими. Дальше висказує, що жителі умовини стають чим раз тяжіші. Со ілюструє м. п. тавим драстичним приміром, що давно і метром сунна міг одягнути 3 синів, а тепер не стає 3-ох метрів на одного! Надуч. Кукеліа зазначає також, що регуляційний закон є корисний, а подучення із законом провінціальним обмежує ся тільки на пенсійні резолюції. На кінці забрав ще слово резерент учителів С. Іванюк зазначаючи згідність бажання руского учительства із тим чого вимагали посли.

Тут вийшли ся на сали крайній ісп. п. О. Понович і повітовий інспектор: пп. Стратичук, Купчанюк, Роніш і Сивіуа, які привтав окремо голову зборів серед опозиції зібраних.

Після того прийнято резолюцію другу а також і резолюцію третю вносену д. Хоровюком, яка звучить: Зазначає ся руск. уч. сес. комітет, щоб він звернув ся до міродайних чинників із зажадань, аба учителям в горах підвищити до теперішній дорожничий додаток на 75 проц. і то з року 1907.

При другій точці денного порядку, в справі дисциплінарного закону забрав слово в заступстві венесутого платного резервату п. надуч. С. Канюк. В горотній бесіді зазначає він, що центральноє правительство має незабаром видати розпорядок, після якого маля би поодинокі сесії ухвалити дисциплінарний закон. Наш теперішній недостаточний закон дисциплінарний буде очевидно зношений, щоб на його місце поставити новий. Тому не потрібно розводити ся широко над теперішнім недостаточним законом, але дати малю посли вискази, який закон піднісав би нам найбільше і в-чим напрямі повинні вони робити заходи в сій справі. Згадуючи тих інформальних поручує бесідник елзек. комітетові і поставити резолюцію в тім напрямі. — В дебати забрав перший голос п. уч. О. Вознака; він підніс, що треба звернути увагу наших посли на вранді, які діють ся нам навіть супроти теперішнього закону. Посли повинні в тім напрямі працювати над дисциплінарним законом, щоб за позитивну діяльність, яка не протавити ся нікому і поліційному заковови, не потагано учителям до окремої відічальності перед шкільними властями. Бо хоч учитель ніби є візичим сорочанином, то все таки потагують їх шкільні власті навіть за звичайну позитивну діяльність до відічальності. Бесідник зазначає се що недавніми фактами: уч. Киселица ширив поза школою між народом дегальну брошуру, за те виточили йому шкільні власті довге сльське. Хоч не надлево нівої нині, то мимо того такі сесатури потагують за собою сесат. і шноди, бо хто має дисциплінарку, не сльсь компетувати і т. д. — Другий сльський: в сльській сльській готовили ся робити до страйку. Бесідник інтервювався між сльською а робітниками з тим успіхом, що до страйку не прийшло. Аж тут рознесла ся чулка немов би то бесідник вносив робітників до страйку; адміністративні власті не маля причини, щоб врати бесідника, а за те видала права шкільна рада наляз, щоб справу розсуджено. Комісар не вносив нічого жаргільного, а нимо тог радило ся в повітовій раді шкільній, чи не виточити бесідникові дисциплінарі! Бесідник поставив підтан таву резолюцію:

„Звертає ся увагу п. п. правительства на сль обставини і просить ся, щоб на будуче зі сторони шкільних властей не потагано учителям до відічальності за позитивну діяльність, як вона не входить в компетенцію обшкільних законів.“ (Примітно односторонньо).

Там само односторонньо прийнято резолюцію, поставлену надуч. С. Канюком, яка звучить:

„Віче зазначає виключний комітет, щоб унішшов в переговори в міродайних чинниках (поолами) в справі дисциплінарного закону.“

(Конець бул).

Політичний перегляд.

Земельне обдужеження в Угорщині. Посол до угорського сесіу д. Стефан Бернат займає ся дуже докладно дослідженням економічного положення на Угорщині і видає зібрані матеріали під заголовком: „За-

ставленя Угорщини“. Із тої публікації виходить, що після урядової статистики в Угорщині в 1892 році продано (здебільшого на ліценції) 375.000 реальностей в вартості більше як 600 мільонів корон, а року 1893 вже 378.000 реальностей в вартості більше як 900 мільонів корон. Рок 1892 збільшили ся гіпотечні довги угорських ґрунтів о 100 міль., а 1893 р. о 160 мільонів. Найвразливіше підняти задовоження угорської землі, коли порівняємо урядові дані з року 1888 з тими з року 1893. Рок 1888 вносили довги, які тяжіли на угорській землі, (без австро-угорського банку, без австр. позем. кред. заводу, без менших банків та приватних довгів) в самих угорських гіпотечних інститутах 434 мільонів а року 1893 ссигнули ті довги чисоту 1278 мільонів корон, а вчиславши і інші довги то дістаємо суму двох мільярдів, які тяжать на угорській землі. Від року 1900 мож замітити однак позитивне сего невдоволення стапу. Зміни власті реальностей наступали що дуже часто і то: 1902 року 403.000, 1903 р. 442.000, 1904 р. 440.000; але часо публікації ліценції зменшило ся о много. Так року 1902 і 1903 було 21.000 таких ліценцій, а 1904 р. лиш 19.000. Наприм до лішого підняти найвищий із сльських старих довгів. Так сльське 1900 року 349 міль. корон, 1902 р. 459 міль., 1904 більше як 570 міль., а сего року більше як 600 мільонів корон.

Політичні процеси проти Слованів. Не минуло ще й місяця, як засуджено за „підбурюваня проти угорської нації“ сльського посла о. Юрґу на кару дворічної тюрми, а сльськими підбур. ся в м. Рожні (Розенберґ) на Угорщині процес проти 16 Слованів, обжалованих о „підбурюваня проти народу і держави угорської“. Чотири а обжаловані, а се о. Галиця і три міщани, сидять від пнті місяців в сльській п'яничі. Межи обжалованими є адвокат др. Лаврентій Шребар, бувший м'явдалат на посла і 12 міщан. Акт обжалованя замічує їм, що устроювали віча, на яких надали сльської мови в школі і в уряді, а через те підбурювали проти шкільного шкільного закону. Найтяжшою провинном др. Шребара було після акту обжалованя се, що на публічних зборах сказав між іншим: „Ми хочемо учити наших дітей в рідній мові, не хочемо малярської школи ні малярського учителя!“ О. Галиця проинив ся знов там, що підчас овадї, устроеної сльськими по нагані, яку він дістав від малярського епископа за те, що агітував за Шребарем, оден міщанин крикнув: „Вон а Малярин!“ Місто Рожні виглядає як підчас облоги. Сльське там ооло сто жандармів до удержаня порядку. З п'яної околиці стигав ся до Рожні сльський парід, аба прислушувати ся розпрані. Дитого поліція і жандармерія обдлазала всі дороги до міста і нікого зі Слованів не пускає. З праси допущено сльськи лише одианого редактора сльських „Nápis“, а по телеграфічній відвідані до Будапешту допущено також справознавця шкільних слованських часописів, 6 часиків, 4 німецьких, 2 англійських і 1 російської. Пос. Юрґу не впустило до сль. До розпраня позикано ооло сто сльських. По відчитанню акту обжалованя др. Влад постановив ім. оборонців ввесеся, аба виключено председателі трибуналу Худовського, ако сторонничого суду і личного ворога обжалованя. Трибунал відігнув се вносення. При пересуду о. Галиця признав ся до замітків, зроблених сльським обжалованем. Его душпастирським і народним обовязком було освідомлювати парід в тім напрямі, аба вибрав своїх посли і домагав ся науки в школах в рідній мові. Там само признав другого дня др. Шребар. При доп'яті др. Шребара председателі малярського трибуналу показав сльсь бійшений мовіям. Іменно, звертаючись до обжалованого, сльсьав він: „Вя думаєте, що на Угорщині є слованський народ?“ „Так“ — відповів др. Шребар. — Председателі: „Значить, ви не знаєте, що на Угорщині прім малярського шкільного народу нема? А наше змагання, наша програма — сльськити слованський народ“. Др. Шребар: „Слованський народ є тут і буде на всі часи. Про се знають цивілізовані народи, навіть за морем“. Взагалі розпраня не виказало нічого, що обжаловані обжаловані, хоч пересудувано кількадесяті сльських. За те при пересудуванню сльських показалося, що многі протоколи, сльсьавані в часі сльського, були нарочно сльсьавані. Председателі трибуналу Худовський торизував сльських брутальним способом, грозивши навіть тюрмою. Сльсьав Кудави сльсьавану під присягою, що сльський судія налязав в протополі зовсім не то, що сльсьав признав. Сльсьом, малярське судівництво послугувалося против Слованів всімими сльськими, які вже давно випробувало на Русинах підслез судівництво в Галичині. Ріжники в тім, що про посли

варварства німе тілним руска проса, а про мадирський галіканизм в Рокні трубуляти всі європейські газети. Вчора закінч і тім процесі ось який варварський за- суд: о. Гайнуку засуджено на два роки в'язниці, 500 євро на карі і 1680 євро коштів процесу, д-ра Шпробара на оден рік в'язниці, трех обжалованих на два місяці, а о. Дімініна на 4 місяці в'язниці. О. Гайну і д-рою Шпробарови вчислено до карі 6 місячну слідчу в'язницю.— При сій нагоді годить ся дати свіжину і про третій незакінчений процес бунтового єврейського посла адвоката Франца Веселовського. Сей дістан вже року 1901 за своєю кандидатурою промову рік в'язниці, а вози виступили потім в крайньому надуманні і порушили ад- міністрації провінціальної, виточно йому другий процес, що тягнув ся від 1902 року через чотири роки і синичи ся увізнєнням оскарженого, Веселовський перепровадив докази правди в такий спосіб, що вла- стиво булоб айже не виточувати того процесу. Наве- демо тілїм дім події, які мадирський суд знав за цілковито доказаними. В громад Яблонця (ком. Ні- траський) хотіли вибрати діврином патріота Кріш- тушен. Мадирський урядник, в роді нашого старости, виплинував на виборби в такий спосіб: „Гурбаніці, панслависти, бунтівники, я вас наведу! Понахте, що я можу. Моїм гаслом є: донати, що не піддає ся! Вибирайте собі нашого Кріштушен, але я за- певнюю вас, що йому відійде охота кандидувати. Я вже наведу того мужа, а йому покажу, хто я“. І на- ступило таке переслідування Кріштушен, що мусів ви- їхати до Америки. — В громад Сетина (текож комі- тату) греки правительствений урядник по виборі Веселовського виборчим в той спосіб: „Понахуйте ще козачи, але се буде вже за пізно. Коли ви мню не задивляєте, то можете собі випаджати, хоч би до Америки. Як не будете захищувати ся по могому, то я сам завою вас туди!“ Прокуратор старав ся пред- ставити сї виборчи розкошеної самоволю як певного роду „батьківські намірени“, — але се видахось на- в'я- і мадирским судням за надто самовільними і увізнє- ними Веселовського під п'ять і карі.

Нова криза в іспанській кабінеті. Може жаден володар не може похвалити ся так численними правительствами, як молодий король Альфонсо. До тепер мав він вже безліч кабінетів, з них ні один не міг встояти ся бодай оден рік. Перед кількома днями звільнював кабінет наступного ліберала Лйонел Домінгуес і на його місце призначив уміркованого Морета. Дня 29. надійшла заповідь король Моретів новий кабінет, який першого грудня представив ся палаті. Тут одиав не пробив Морет доброго прихилья, а в сенаті поставили ліберали аннесия, щоб вислати йому нагапу, зновж нарід прийняв його свистом. Галий загальний настрій, звернений проти нового кабінету, потягнув за собою димісію тридцятиного кабінету Морета. Король припоручив тепер утворити новий кабінет президентом сенату Монтеро Ріас, який столя вже раз на чолі правительствя (від 23. червня 1905 до 1. грудня 1905), так само як і Морет, що по ім був прем'єром чорас кілька місяців. Монтеро Ріас не прийняв сей місні і король поручив ві Бера Арміго. Новому кабінетови вже тепер не пророкують довгого тривку, бо ворожнечі в ліберальнім таборі пішла за далеко і Морет тільки жде нагоди, щоб звільнюватися.

Виборча реформа для міста Чернівців.

Доопиниючи вибори до ради міста Чернівців відбулись під знаком компромісу умірених елементів і тих, що мусіли приєднати, коли не бажали наражатись на більш діїмачі наслідки агресивного екстремізму. На основі нагту, замкненого головно між провідниками Наци і Жидів остане число (18) жидівських радних без зміни, Наци мати муть 17 радних (доє мали 19), Волохи 5 (доє мали 7). Поляки до теперішних 4 дістають два нові, а також і Русини дістають два нові місця в радї міста до теперішних двох. В масі узгоджено жадали Русини і Польки, що треба признати як факт зловильности х-ра Штраухора, чий знов міг в кампанії виборчий шовінізм числити на поміч Русинів, а відтак і Польків.

Паст замкнено і він повинен бути додержаний поміно того, що проти нього будуть учиняти ся підпрати з кінтгом жидівськ віддиченск, зацання, які і тут єдины ся в Волахам проти руського народу. Над сьмь нбдодоводським можуть оспотгально обняти команду шмєсний і волюскй командант учитьськсть, що за вислугуване сьом патронам думали застєт в пасті і тєм і в сьом пєрсьностєм ськєтє — на залі

Найважливішою справою, якою займаєся воля рада міська, се буде ухвала виборчої реформи на основі політичної рівності громадян. Матеріали для цієї реформи вже й зложили ком. магістрату Кавль у своїй рефераті, який надруковано в додатку до останнього „Osterr. Gemeinde-Zeitung“. Визначи в разубу числа населення, виборців і висоту податків поділяти між ними місце на тисяч п'ять виборчих округів обмежених певними улицями:

	Народности	Мештанинѣ	Цибарѣ	Висота податку
1. ав. сѣд.	Жидѣ . . .	3.767	1.103	301.347
	Нѣмцѣ . . .	707	202	50.850
	Румынѣ . . .	148	55	21.513
	Русинѣ . . .	585	166	9.516
	Поляки . . .	732	167	36.826
	Всѣмъ . . .	5.989	1.693	419.854

	Народности	Мештани	Избери	Всѣта податку
II. вѣб. оир.	Жиди . . .	3.466	927	68.852
	Нѣмци . . .	1.470	418	17.502
	Румуни . . .	416	130	4.758
	Русини . . .	1.518	517	8.912
	Поляки . . .	1.953	316	10.561
	Разом . . .	8.123	2.308	110.587
III. вѣб. оир.	Жиди . . .	2.426	685	120.211
	Нѣмци . . .	2.739	731	68.560
	Румуни . . .	818	207	22.486
	Русини . . .	2.743	764	21.742
	Поляки . . .	2.187	504	28.823
	Разом . . .	10.913	2.891	261.804
IV. вѣб. оир.	Жиди . . .	5.965	1.585	82.215
	Нѣмци . . .	719	183	13.601
	Румуни . . .	193	44	8.663
	Русини . . .	1.193	282	5.614
	Поляки . . .	964	241	9.811
	Разом . . .	9.034	2.335	119.906
V. вѣб. оир.	Жиди . . .	3.591	966	108.743
	Нѣмци . . .	1.893	506	39.604
	Румуни . . .	723	248	23.309
	Русини . . .	2.355	637	12.015
	Поляки . . .	2.041	500	14.379
	Разом . . .	10.603	2.857	188.052

Число виборчого населення становить 64.622 мешканців, отже при числі 50 радних припадає би одна радний на кожних 1293 голов. Коли-б отже углядювати лише число голов, тоді на середмісті припадало би $(44.840 : 1293)$ 34.7 мандатів, а для передмість припадало би $(19.847 : 1293)$ 15.3 мандатів. Коли-б углядювати лише число виборців, тоді-б одна радний припадала на $(17.225 : 50)$ 344.6 виборців отже на середмісті припадало $(12.125 : 344.6)$ 35.2 мандати, а на передмістях $(5191 : 344.6)$ 14.8 мандатів. Беручи звага в разубу лише піднесення податку (розко грають тут лиш податки безпосередні! Fed.) тоді 1 радний припадає на $(1.554.567 : 50)$ 31.091 кор. В сьм случаю середмісті мало-б $(1.500.338 : 31.091)$ 48.26 радних, а передмістя $(34.240 : 31.091)$ 1.74. Із сего видно, що ні один чинник сам про себе не може бути рішачий ; треба углядити їх всіх і вичислити арифметичну суму із всіх 3-ох добутих для середмістя і передмість. Тоді наваде для передмість $1182 : 2 = 39.4$ мандати, а для передмість $31.8 : 8 = 10.6$ мандатів. Резервент пішов ще даліше і признавши що число населення є пропорціонально до числа виборців, вичислив вперед арифметичну середну із числа виборців + населення і домірив із сего добутих + число податків вичислив остаточну арифметичну на число мандатів. Шлях того мало-б середмісті одержати 41.61 мандатів, а передмісті 8.89.

Розумієть ся, що ці комбінації, пага і точно означені поодинокі чинники, а також розділ округів се ніякі чинники не несподівні але річ, які доперва можуть творити субстрат до дебати в справі майсової виборчої реформи, що поставити Чорніліди на чолі всіх міст австрійських, тим що вони перше тизнали се на так далекосягнута реформу своєї репрезентації.

Відозва товариства „Міщанський ремісничо-промисл. Союз кредитовий у Львові“.

Решини! Кожному відомо, що наш нарід незвичайно спосібний до ремесла, промислу і торгівлі, та що часто твори нашого простолюди викликають подив для його талану і зриву, що багато одиниць, хоч дуже талановитих, задля браку фахового образования й помочи матеріальної пропадає для нас безталанно.

Коли інші народи перед піснями впади ся до плебан і розвою ремесла, торгони і промислу, у нас се поле лежало облогом, а підставою нашого добробиту була майже виключно управа різі. Весь продукт добутий нашою працею віддавали ми і віддаємо ще й нині в чужі руки, а за его перотвір платимо чи не всю надлишкову наших зисків. Не дивинди отже що талан — не могутивняти відповідної школи для себе між своїми, марини, або шунючи ві між чужими, муся сизко призначення і інтересу віддалятися від свогого народу, а працювати і славити чужий хліб, та піддержувати ворожі національні інтереси.

Від яких десятків зліт зрозуміла наша суспільність, що підвалиною народного життя не може стати виключно плуг і кияшка, та в наслідок цього зрозуміли певсталі інституції з чисто економічними цілями, кладучи собі на меті задоволювати з одної сторони потреби суспільности, а з другої образувати одиниці в данім напрямі до самостійної праці. Не нашою річчю є розбирати о скільки засновані інституції сповнили або сповнюють свою задлячу, хочемо однак вказати, що ремесло та промисел, що більша промисел фабричний спочивають у нас майже облобом. Десять вказати на поодинокі ремісничі еллі по містах і містечках, та припадемо, що лише деякі з них суть заступлені виникло-денними і сільськими одиницями, а о фабричний промисел не мож ніяк і згадувати, бо його цілком у нас нема.

Таки обставини вилучо зовсім і легітимізує, та лише народова приналежності на смерть; тріхом непростимим однак се легітимізує є для великого та

могучого народу, для народу що стремить до відродження і своєю силою та могутністю базис інших націй дорівняти. У такому народі мусять знайти ся одиниці, почати діло, яке відтак ціла суспільність повинна, розуміючи його місію, підтримати і поновити усім засобом своєї сили і знань, уважачи це підвищення до майбутнього розквіту і добробуту та економічного відродження.

Щоби дати почин до розвитку ремесла і промислу, що в будучности причинять ся і до піднесення добробуту як тямом в часті вирішити і о відродженню нашого народу, засновали руські ремісники і промисловці товариство „Місцяцеский ремісничо-промисловий Союз кредитовий у Львові“⁴, стоваришнине зареєстроване з обмеженою порукою, котрого ціллю є спільноти і піднести ремісництві і промислові сили своїх членів для їх добробуту.

До переведення своїх діл буде стоваришено цією статуту § 3 а) купувати і продавати движимості (товари) і недвижимості для своїх членів; б) уряджувати склади (магазини) внарядів та матеріялів потрібних для своїх членів; в) провадити торгівлю і доставляти товари до перетвору для своїх членів; г) займатися перетворюванням і продажною витворів своїх членів; д) нахочувати своїх членів до закладання робітничих, торговель, фабрик, та взагалі побуджувати до підприємств і всякого промислу; е) ширити між своїми членами фатові відомости про всякі галузі ремесла і промислу при памочі власного органу, зборів, нарад, дискусій, наукових прогульок, практичних курсів і вистав; ж) закладати і вести на власний рахунок фабрики і торговельні склади; з) видавати часописи для підвищення ремесла і промислу; і) збирати допоміжний фонд для всіх і ширі по членах як також інвалідів; л) давати можливість розміщувати на проценти заощадені гроші в той спосіб, що стоваришено буде приймати капітали до обороту на усамоплення з торі опроцентуванням; а) уділити своїм членам догідних позичок на заложене, пропущене або піднесене із ремесла або промислу, будьто в готівці, будьто в матеріялах та взагалі підпомагати своїм членам в основально розмісничих і промислових підприємствах.

Членом товариства може бути кожна особа, що є спроможною до з'обов'язання правних. Удільні внески 100 кор., внескові 2 кор. Число удільців для члена є необмежене. Провід сего товариства віддано в руки надзираючої ради до котрої на перших загальних зборах вибрано: почесним президентом п. Василя Нагірного, президентом ради п. Михайла Миколовича радника міста Львова, попл. майстра мулярського і підприємця будів., заступником президента п. Михайла Павлишаса радника міста Львова і майстра столярного, секретарем ради п. Філемона Левицького концес. будівничого, членами ради ин. Володимира Бачинського інженера землі, Писнея Дельмівича попл. майстра мулярського і підприємця будів., Михайла Дудикевича майстра пекарського, Антона Оприска майстра столярного, Павла Турчановича, офіційна уряду цюного, о. Писнея Фодиса, пареха в Смишлові, на заступників ин. Івана Бориса, купця в Перемишлі, о. Івана Рудовича, гімназ. катехита і совітника конвест. і Івана Чорніа, майстра пивного. До управи товариства надзираюча рада повказала з членів товариства ин. Євгена Свояжарового, переносчика і властителя складу церковних річей, Василя Гресника, майстра правецкого, Василя Чуму, урядника „Дієтра“, та на заступників ин. др-а Оме-ліана Левицького кандидата адвокатури, Михайла Писне-цького урядника банку „Славій“ і Запороїа Сушля, уряд-ника „Дієтра“.

Розвиток кожного товариства не залежить однак від членів основателя, але від повноти всього загалу. Щирі гадки і совісна праця лиш тоді можуть бути садивими, споро як найбільше людей муть приступати в члени сего товариства, віднаходити його матеріальними средствами через умішуване своїх опадностей на негладокі винищочки та улашнувати в освітню цілі в § 3. статута означений.

У Львові, в надолісті 1906.
Від надзираючої ради тов. „Міщанський ремісничо-
промисловий Союз кредитний у Львові“ стоваришество
зарєєстроване в обмеженому поруку.

Михайло Павлович, Михайло Максим.
Филимон Лещинский.

НОВИНКИ.

Чернівці, 8. грудня 1906.

Санкція краєвих законів. Цісар санкціонував два законопроекти ухвалені бургундським сеймом: 1. про установлення мйського додатку до державних оплат при перенесенню власності державних дібб переводжуванім на основі правних чинностей в границі міста Чорнівц; 2. про зачислення до категорії повітових доріг громадської дороги, що розпочинає ся при делятій ім. повітової хорости Венделіншт-Набін і веде до середини села Хлівц.

Замітна неконсенсенція. В серпні с/дуючого року має відбутися в Штутгарті міжнародний конгрес соціальної демократії. Основістю про се оголошено вже тепер. Поідишисували єї представники соц. демократії із преріжних держав, як Австрія, Франція, Росія, Англія і т. д., між ними однак єігує а Польща із др. Діамантом і Р. Люксембург.

При кількоразовості або при річній замовленості, значний окуп.

Дрібні Оголошення илии друком (petit), числять ся по 4 с. від слова

Назначитостий за аносю направи почтовими по виникнові сь.

Крил. в. I. Струйский, Др. Т. Корнати,
Ал. Явля. 129 3-5 и.

ул. Руска ч. 8.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на шість років 8 кор., на чотири роки 4 кор., на місяць 1 кор. 60 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на шість років 4 карб., на чотири роки 2 карб., на місяць 32 ар., на шість років 16 ар.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 ар.)
а на шість років 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 ар.
Поодинокі числа 10 естимів.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Реданция, адміністр. і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петропавла ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 стр. від стрічки „Надіслане“ по 40 стр. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рахат. Рекламні відповісти відкриті від порта. Рухомі карти редакція дає на повне-рідних застереженнях і залученням накла-ток поштової.
В справах редакційних можна устат по-розуміти ся що для від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

СПРАВИ КРАЄВІ.

Ситуація серед теперішньої більшості соймової сяжно неясна. Про се свідчать вже хоч б те, що її члени почули останніми часами непереможну потребу „дисциплінувати“ її. Нова нарада членів більшості соймової відбула ся вчора, дарма що від останньої сесії не минуло ще й місяця та немало того що тоді заплановано сявато про непереможність теперішньої соймової коаліції. Навіщо, що самі члени більшості бачать надто слабеньку спільність їхніх інтересів, та те що хоча теж не виступає із сфери урядової, а яку власне її законодавча діяльність ведена від проводом „бернського Месіа“...

Вчорашня конференція — о сільські досі відомо — розпочала ся заявою пос. д-ра Гальбана, який впро-мислуван погодивши, незначе в польських таборі прийшло до розмови із приводе мійських виборів, та немало б ті вибори мали нести за собою зміну становища поль-ських посів до соймової більшості. Із питомою собі оручностю й диалектикою зазначив польський бесідник, що пакт в справі урядової політики закінчено тільки між польськими й польськими діячами, а се ма-бути не дуже приємно вразило „заїзничитів“, які, мимомолом зауважили, із питомою собі ординарністю напад-вають тепер в своїм забороні „Газ. Półk“ у а тиж-нев „чешути“, не перебарюючи в словах, і Німці на те, що зрадник Волохін, закінчуючи пакт із д-ром Штрай-хором. Далше сесіоністський д-р Гальбан, що і а ж а а з політикою в соймі а нова соймом а д-р-оренці, через які прийшло ся потерпіти Поль-кам, які лише тільки новорізувалися належним їм правом, подбавши о скріпленні свого заступництва в раді міста Чернівців. Ба, що більше! Він цілком навів, що коли політика не може бути одноцільною в соймі і поза соймом, то анувати тут як раз не По-ляки, проте відкирав захід, незначе Польки нели якусь політику дисципліну або допустили ся якої провини супроти Волохін.

Навружені польсько-німецькі взаємини спонукало до виступу і д-ра А. Онуца, який намагав ся із всіх сил довести, що він робив як найперестійніші заходи щодо польського мандату на Буковині. Розумієт ся, що оспиті польські політики дали тим виводам стільки віри, на які бернський Месіа заодугує. В даний часині своєї промови зійшов він на незалежну долю законів поухвалюваних бують, соймом та пропозиції до ухвали ось такі резолюції:

1. Соймова більшість порішує віддати своїх заступ-ників в краєвім виборі, щоб вони спонукали правий Ваді увійти в зносини із правительством, щоб осиг-нути погоду задоволення порішеного що до шви-вареків оякт, а згадує, щоб він дійшов до порозу-міння що до кончиних змін закона, щоб заповнили його сльницю.

2. Соймова більшість домагаєт ся, щоб правий сойм скликав ся найшвидше.

Отці резолюції — які впрочім не мають згоджу-ють ся із резолюціями із попереднього ділячнського гедехуона, а є супречні із постановою міродатних кругів, щоб сойму тепер взагалі не скликувало — остаточно порішено. Азек в дебаті виразно зазначу-вано, що скликав сойму, коли він не мати не суб-страгу до зміни проміжний закону прийнятого правительством, не малоб ніякої цілі!...

На тім новорічній соймової більшості кончи-лася ся, а на нараді зібран ся злюб нірмено-поль-ський, щоб застанувати ся над компромісом предло-женим т. зв. партією середина, в якій андо провід бар. Юрій Василько. Зматєт ся, що між нірмено-польським злюбом а тою партією дійде до порозуміння, що змі-нялоб в дебаті констеляцію політичну в краю, бож до-теперішній пакт польських діячів із польськими вихо-дять у сльни сего року.

Отці те обетання те підій заелестризувала сой-мову більшість, а чім немазу ролю грає руса д-ра Онуца, який згадує в тигару директорова в моравській аскурації, зматєт відваго часу, щоб знов знов направити свої шанси і як небудь набити ся на вері у волохінських таборі.

Кайин мав би стати міністром судівництва антисе-міт д-р. Патай, а на місце міністра різництва грава Авресперга має ся показати клерикала Ебенгоха. Причиною сєї неадаптованості в австр. кабінеті є не-редовість те, що бар. Бек рад би через усунене бар. Авресперга із складу кабінету увільнити ся від одіш, які стигли на кабінет конісмі пороблені спільним міністерством війни й торговлі для угорських проми-селових в справі достав для війни. Із порішуваним в марті і цвітня, коли виступив міністер різництва д-р. Авресперг управдан міністерством торговлі і не задовольняє проти приречень пороблених тоді Ма-дьярам Пітрайхом. Через заміну д-р. Авресперга д-р. Ебенгохом, який є тепер красним кандидатом в гор. Австрій дістав бй бар. Бек заперуку підпори із боку німецьких клерикалів, а далше теку судівництва антисемітскому послови і часини від. краєв. із Відня, Патай, добув би для себе бар. Бек триві аганди антисемітизм, яких потребує тим більше, що думає кан-дидувати до парламенту із Відня. Теперішній мін. судівництва д-р. Кайин останній урядник-міністер в кабінеті Бека повинув би міністерству теку дуже радо особливо тому, що має певні агляди стати наслідни-ком д-ра Е. Штайбаха 1-го президента найвишого трибуналу у Відні.

Виборча реформа. Цсар мав — як доносить із добре поінформованих жерез — висловити волю і на-діти, що виборча реформа буде урядом оголошена першого дня зат. Різдва як дарунок для австр. на-родів; правдоподібно, що коли цесар не остане без впливу на палату панів. Ходить чути, що воля за-думує погодити ся на виборчу реформу, ухвалену на-датою посів, лише під умовним устанавленнім випетя сльницю, значить, щоб часом членів палати було огра-ничено, чого до тепер не було. Коли року 1861 при устанавленні палати панів числила вона 100 членів, а в ній тепер 250 членів, між ними 155 іменованих цсарем домертних членів. Нових членів іменовало правительство значаючи тоді, коли розходило ся о не-перерозумів певний ухвал або спаралізоване опози-ції проти проєкції правительств. Ся обетання, що правительством може в кожній зміні змінати склад палати панів відбирає сїя інституція вене законо-датне значіння. Можна однак припускати, що нова па-лата буде ухвалювати законні модерні, так, що прав-ительством форсуючи їхні ухвали новими іменованими в палаті вельмож, ділати не есентуально проти заба-ганок реакційних чинників. Зі становища Русинів, яких значна в палаті вельмож впрочім прямо мін-нальське, треба зважати есентуально устанавленне на-плетя сльницю зовсім не бажаним, бо він раз на все спинає бй зріст руского елементу в тим законодатнім тілі, яке впрочім в нинішнім віді являєт ся для на-родних має інституцію змненого всього рації еслю-пана.

Найближше засіданє парламенту відбуде ся дня 17. с. м. о 3-ій годині по полудні. На денний по-рядку стоїть 1. перше читанє бюджетової проєкції, 2. справозданє комісії бюджетової про внесення По-мера, Пантуха і Брайтера в справі урегулювання платні канцелярійного персоналу, 3. закон проти пияцтва.

Галицький сойм зійде ся на головну сесію 15. лютого 1907. Ходить чути, що шляхта задумує пере-порт виборчу реформу для сойму в своїй дуці, перод-тим заки Русини ще не добулуть більшого числа го-лосів посів.

Віче руских учителів на Буковині.

(Далше).

Резерент третьої точни діляного порядку зборів: „Наше становище супроти наступачих виборів до ради державної“, д. уч. О. Безпалко старав ся передовсім обезсилити закид, що учительство ставить кандидата із за станових інтересів тим, що на-діл і по заведенню загального голосування буде ся ве-сти політику відповідно до станових інтересів. Так робить поодинокі партії й досі, виступаючи лише перед загальом із агітаційною фразою, що вони засту-пати муть інтереси цілого народу. Станових інтересів годі змостити з липи землі вже тому, що вони є! Далше підносить kwestію, чи інтереси учительства протидіаєт ся інтересам мужиків, чи може вони є то-жоні. Волохінські учителі висунувають кандидатуру лише

із за станових мотивів, руске учительство тому, що воно добачує тожоність інтересів своїх із селянським, які сільно потребують вільної школи. Отож колиб ми вибрали посла станового, то се не буде протидіаєт інтересам народу. Обговорюючи діяльність дотеперіш-них посів, доходить він до того, що дотеперішнє заступництво заступало інтереси народу, як лиш було можливо добре, і що русий нарід бажав би, щоб де-теперішні сїя заступники остали послани і на далі. Та сїя заступники не є вічні і треба постарати ся, щоб сїя ширі люди дістали таких же ширих наслідників як раз тепер, коли між бують. Русинами починають на-риняти люди і партії, які навіть добули собі вплив у частини академ. молодіжні і протидіаєт ся не лиш полі-тиці наших посів, але і інтересам народу та хотять ви-рвати керму від наших посів в свої руни. А що то за люди, адже, не треба казати, бо кожний їх знає. Се ті, що поборюють всякий поступ, поборюють про-світлу, настрояють нарід ворожо проти школи, ті що так гораче обстають за давними поганими звичаїми народними, за „народними святами“, до яких тибя прийде зачистити і пияцтво і аналізобетизм — бо і се давні „звичай“. Для тих панів і наша праса ви-дає ся за радикальна, для них і наша агітація в на-роді за срайна. Ті панове радб новітні демокра-тичності політики наших посів, яку ми хочемо як раз підтримати і на будуче, добувши посольський мандат для одного із учительства. Не робимо кивит, тільки стараємо ся зміцнити нашу партію. В даль-шій часті свого реферату звертає бесідник увагу на значіння, на ролі інтелігенції, що приєднуєт ся сиравам реакційним. Незадовго увійдуть теперішні рускі теологі в житє і відиграють значну ролі, стараючи ся повести народну політику в своїм на-прямку. Правда, є на теологіі й люди ідейні, що не можуть бути ворогами народу, але бесідник рад бй сирецзувати ролі сего цілого стану. В нашій дер-жаві маємо кандидатів та робітників, а по середній духовенством і сльництвом. Сей стан може прих-лятись або до першого або до третього і він змляєт ся все на бйк уряду правительств, виконуючи тільки його постанови та будучи повний записним від власти. І коли — після думки бесідника — урядники а часті духовенством відносят ся у Франції симпатично до народних мас, то се тільки вислідом могутньої демокра-тичної струї! Де тих струй нема, там урядництво і сльництво — відносят ся ворожо до народу. Отож від нас зависить, чи в тій верстві завластят інтерес демоксу, чи реакції. У Австрії панує точім клерикально-реакційно і сам впливом все смотрять! До тої течії мусьт приєднати ся урядники і ду-ховники, які у нас на Буковині тепер взагалом спина-ють венку культурну роботу. Молодіж може буди-мати ідеали, але як вплиде за мури резиденції, то вплиде директивні із боку власти, що їх спинаєт в де-бріх намірах тим більше, що сльництво ерархії має величезну силу, есентуально може попарати „пер-шого“ сльництво й монастиром. Треба а тим числити ся! І я не вірю, щоб ті сльництвом робили колись в дуці демократичні і не ставали опору розширенню просвітлі а поступу. В виду сего учительство мусьт старати ся дістати вплив на законодавство. Вимага-ючи учительського кандидата, робить се учительство в інтересі загальний а оганду на заповненне демокра-тичного напрямку будучої нар. політики, не аходячи зовсім в конєзіат а народною політикою. Після думки бесідника є учительська кандидатура в інтересі тої партії і а тастичних аглядів тому, що аналізобетизм погугуєт есентуально возросні партії супроти своїх учи-телів. Станового учительського посла треба на думку бесідника хоч бй тому, що прочі послы, заступаючи загальну справу руску не можуть навіть прасяну-вати есентуального поперта справам учительства. Під поєць своєї промови одобрив резерент поведєне рус-ких посів в парламенті і пропозиція зібраним при-няти резолюції, в яких 1. ніче одобрив поведєне рус-кого злюб парламентарного, 2. визнає дотеперішних парламентарних посів і д-ра Столпого до кандида-цїї і поручує ся еїзек. уч. комітетови доложити старань зади перенєрты кандидатури імен. О. Ку-чанна, а есентуально надуч. К. Данилюка із записом, щоб в разі безуспішності сєї аяції, учитель зложив свої мандат в Національній Раді а аяція 4. припо-ручуєт Над. Раді звати під розвату солянську кан-дидатуру (Ольсесні).

В виду сльненого часу вносить надуч. Д. Рує-пак, щоб добути над резерентом відложити на по-обід. Однак зади коламі із політичними вимогами перерви не зариджено і приступлено відразу до за-гальної дебаті над резерентом.

Політичний перегляд.

„Парламентаризація австрійського кабінету має іти“ — так по нових виборах. На місце д-ра

В дискусії над сире рефератом забрав перший голос д. надуч. І. Карбулицький, який в сути річі не протиставляв кандидатурі учителя, але намагався довести, що така кандидатура є теоретично безглуздом. Може хто скаже — добре бесідник серед гоморичного сміху слат, що в нині оборнув пожу. Н се знав але се мене не відстрашує від висловлення свого погляду, бо через учительську кандидатуру режисує ся загальним народним мовом. Із за сего робить він навіть закид уч. елек. комітетови, що сю справу видвинув перед загаль, не порадившись вперед докладно із учительством із Заставниччини. Національна Рада прих. піднесла ся була і до намісного повітового комітету а запитавши, чи найкращий повіт задумує кандидувати учителя. Довірочні збори, скликані в сій цілі, винесли ся проти такої кандидатури. І бесідник той думав, що учительський кандидат справді теоретично провадить ся. Кандидатура нового чоловіка (а нашім випадку) теоретично, при загальному голосуванні трудніша, як при давній вигіднійшій системі з виборними, бо перед тим було ласше писати для себе кілька виборців, ніж цілі маси. Мусимо мати перед очима, що наші наріди ще не є остаточно сформовані, щоб зрозуміти, що його інтереси виявлені з учительськими, а з більшістю уважам учителя за ворога, який лише нині „штреф“. Мусимо мати також на увазі, яку програму оголошували наші учительський кандидат перед народом, бо з обидвими, а які ми самі не віримо, а „Напоєні-Могої“ ми не маємо вигідити! Частіше поминають ся на сире, дон. посла Зайца, що він учитель. Там треба знати, що в Зайці не вибрано учителя, але популярного та працюючого соціал-демократа. Висловимо і ми ногого на Зайца в мініатурі, а тоді зможемо бути повніми, що він передє при виборі. Та в нас що нема такого чоловіка, який міг би похвалити ся популярністю на цій повіт. (Оклями: Ою!) В нас є ширі ділячі, але їх популярність не сягає значайно поза сільські готарі. Заставничим ся та кож і над нашім контра-кандидатом. Він буде оверувати в сире м. м. середствами, ми того не будемо змішати робити. Далі не сміємо забувати, що нашому мужикові імінує що в дуже великій мірі чоловік на виборі отаковою і золотим копиром, пиливовий і т. д. (Оклями: Ою!) Бесідник не моговолема, який із за іміну не розуміти. Бесідник не пагав скарлати навіть, що від нашого кандидата пенсійний буде той, що дістане „консигаторське благословення“. (Оклями: Ою!) Бесідник констатує при тім се, що в нас нема теоретично і такого скарлатина, який міг би похвалити ся ширеною популярністю, якою кандидатура була би певна. На, учительська кандидатура що в пенсійна, тому ставити кандидата учителя, але мусимо й працювати! Тимчасом наші кандидат не знає і сидить тихо не рушає ся, а такий популярний чоловік як посол Пугачів працює вже під місцями; так само не скарлати і ворога нашої партії. Огож виходить — закінчив бесідник — що коли ставимо свого кандидата, то мусимо повністю заставничати ся і над великого роду перепонами. Іншої думки був надуч. Сергій Канюк. Він донадував, що передбесідник набув але поінформований в справі кандидатури учителя, а тим то й що до скляння ніч. Після нової виборчої реформи малиб Русини на Буковині дістати 5 мандатів. На три повіти ми вже маємо певних кандидатів нашої народної партії, відповідно є надія, що вони будуть кандидувати. Останній ся отже ще для повіти. В народній партії вже говорено про се, чи не поставив би ся теоретично кандидатуру учителя. На підставі сире заяви рада відбула ся в Заставні довірочні збори учителя, на котрих однодушно ухвалено, ставити кандидатуру учителя. З сего то ухвалено треба знати ся. Чи вибір кандидата є відповідний, чи кандидатура учителя на часі, чи можлива зна, с сире спонукало елек. ком. учит. щоб він скликав ніч. Не самоволя чинив, а обставини намагали сего і тому закид, наче елек. ком. скликав ніч з своєї власної волі, є після його посприданій і бесідник протестує рішучо проти того закиду. Так само є неоправданий закид, наче ніч се скликало ся без відома партії, бо в нині скляно, в нас, раді говорено в порше про кандидатуру учителя. З сего то й виходить, що кандидат учитель буде попередній партією народною і то певно буде попередній, так само як би якийсь не учитель, наклади тільки буде кандидувати з партії. Треба дати, що кандидатуру учителя підпоручити і соціал-демократі і радикалам, а проти неї будуть тільки ліві, вже загально знамі вороги. Нам передбесідник заириміти що не має в нас „популярного“ учителя; добре, а хто крім трох послів наших є популярним в цій Буковині? Там всі ті популярні посли стали популярними аж підчас посидзівки, перед тим вони тої популярності не мали. Закид такий є безісоднавий. Далше говорив він про стані інтереси і зазначив, що наші мужики не хоча того пізнати, що інтереси учительства тісно сполучені з інтересами народу. Нехай і там, що він не хоче сего пізнати, але може пізнати, або вже й пізнав. Та тут на от що треба звернути увагу. Не знати нічим і як той сам мужик добуває спільність інтересів з професора середніх шкіл, в радничих судах, в адвоката судового, в адвоката, а знає навіть у — скарлатина, лив з учителем не хоче він мати нічого спільного. Е, так вже годі казати. — „Бо учитель нині штреф“, — заириміти передбесідник, ну, де люди ді й сире так думають, що то учитель адже той штреф, що робить він се з скарлати, там годі ставити кандидата учителя, але там провадить ся і якийсь кандидат народної партії. Далше збирав надучитель Сергій Канюк виводив передбесідника про вплив учителя. Буди не рушати ся, а во

почуєш, що учитель при народній організації, що учительська душа народу на сире, а один із широчинних послів скликав нині-природно: „учительський кандидатський вибір“... аж тут нараз: учитель не має впливу! А як-же то повстали ті читальні, маси, „Січ“? Чи ті, що працюють в тат товариствах, що основували їх, не мають жадного впливу на наріди в сире? На-впаб се правда, так тоді шире і „труд“, ліпше було б, не трудити ся. А вже про те, що давня виборча реформа була ласшою — що ніби значить ліпшою, то вже годі гоморити. Ми ж чийже гіршого не потребували аж добувати ся, се нам дало б бути і без борби. Та загаль думає не так. І хоч нова виборча реформа не така, якої ми бажалиб, а всеж таки вона ліпша від давнішої. У відношенні на виводи, що нашому народові лиш той був добрий на кандидата, що є з писаного стану, з золотим копиром або з консигаторським благословенням, а не учителя, закид бесідник, що хоч би і як се хто записував, то може воно ле так і є, але з сего виходить лиш те, що там ще багато бракує — праці — праці, ширі праці. По сире часами перебувалиш промови забрав слово учитель Савуляк і звернув увагу на ту обставину, що від року 1869 народне широчинство не зробило жадного поступу, бо в раді державній не дає ся належно про народну школу. Є там великого роду інтересанти, але вони обчислені головно на сенсацию. Се були би причини для учительства, щоб вислав свого посла до парламенту. Коли віримо, що зможемо перенерти кандидатуру не-учителя, то тим ласше зможемо перенерти кандидатуру учителя, бо в кожій сире є організації, які підпоручать нас. Д. уч. Хоробович похвалився горючо з виводами надуч. Карбулицького, і підніс, що се дуже сумний абия, „коли між учителями є люди з такими поглядами. Ганьба їм!“ На шире закид бесідник, що учитель має кандидувати в кожій раді, „ну, а як перенаде, то перенаде!“ (На сире заворушувало!) Д. надуч. Іван Іванович короткими словами старав ся обезсилити сумніви про небезпечність кандидатури. Підніс, що все учительство жадне учителя свого посла, що всі посприють його кандидатуру, а що наші інтереси виявлені з інтересом мужиків дасть ся легко донадувати скарлати. І то так: наріди є дуже проти широчинних нар, а сире згади дасть ся він широчинити; потребуємо лише сказати, що гроші на школу будуть платити пани, а наріди будуть внесені, бож на те вибираємо послом учителя (на сире заскарлатив сире і протест). Потім забрав слово д. інсигатор О. Купчанко і зазначив, що він не має на думці жертвувати ся лише учительству, але цілому руському загальному і закид, що готов кандидувати, але лише під такими умовинами: 1. коли збір порішить його кандидатуру, 2. коли сего зажадають довірочні збори в Заставні, 3. коли пристане на се Національна Рада і 4. коли на його кандидатуру згодить ся ц. к. ірархій президент. Далі мусив би і топарити плати тигар на себе, щоб перенерти вибір їх кандидата, щоб не дати причини до поговорів, що учительство заириміти українську справу. П. уч. Стшижковський похвалився коротко надуч. Карбулицького, а н. уч. Прокопівич Бяг. зауважав, що четвертого уловія нашого кандидата зба годі брати в рахунок. Уч. А. Гринишчин підніс, що треба виробити собі серед скарлати марку. З чим виступить наш кандидат перед народом? Яко його політично „вірую“? Ми-ж не сміємо виступити з невідомими, про усунення нар широчинних, як се п. Іван думав, а мусимо оверувати аргументами чистими в сире. При шире закид бесідник, щоб кандидат оголосив свою політичну програму. Предска-тель н. надуч. Давидюк похвалив, що п. Купчанко кандидув з лона партії, отже і на програму партії. На внесення п. уч. Савуляка замінено дебату. Предска-тель уділяв голову п. уч. І. Герасимовича в сире, редакторів „Проміня“. Рішучо зголосив ся до слова в сире формальній справі п. уч. О. Безпалко і поставив форм. внесення, щоб Герасимовичи по уділено слова тому, що він сире погляд на уч. кандидатуру вислав вже в сире чині „Проміня“ (оклями: Ганьба!). Збори закидали ся з внесенням більшості голосів, в шире чого скарлати ся в сире скарлати крики і замішане. Зі всіх оторів чути було тільки: Де свобода слова? А то гарний соціал-демократ, що не допускає до слова і т. д. Між тим гамором комісар робить предска-теля уважним, щоб удержав порядок, за який відповідав, а то розгніве ся збори. Гоморить ся без ладу. Уч. Ост. Попович зазначив, що коли Герасимович не змінив свого погляду проти уч. кандидатури, то не треба, щоб говорив, бо знаємо се вже з „Проміня“, а коли змінив сире погляд, то також не має говорити, бо то було б повторенням того, що на сире збори вже говорило ся. Уч. І. Герасимович протестує проти талому тероризмову, закидаючи, що внесення уч. О. Безпалка недопустимо, коли йому уділено слово і алекне проти тероризмову до зборів. В шире закид уч. д. Безпалко: Чує закиди, що в як сире-демократ обмежує свободу слова. Коли мене так розуміють, то я цюваю своє внесення. Проти маючи слова уч. Г-н озирають ся і надуч. Ярошівський та уч. Гринишчин. Уч. Ост. Попович каже: Ну, то най говорати! По сире інтересу д. Герасимовичем уділено слово і він почав говорити. Оправданний сире погляд, виявлений в сире справі в широчиннований вступний статі останнього ч. „Проміня“ вийшов на чотирь уловія п. Купчанка і підніс, що коли вже кандидув учитель, то без огляду на якусь вроду „спини“, а коли наш кандидат оглядає ся на „правильність“, то виникає тим свою неспосібність.

По такій широчинній дебаті приступлено до дебати над подвійними резолюціями. Уч. Безпалко читає першу сире ком. постановлену резолюцію: „Українське учительство із всіх повітів Буковини зібране на ніч д. 4. грудня 1906 вислав своє признание Руському клубу а особливо послові Николаєви Васильови за шире оборону наших національних інтересів підчас парламентарних розправ над виборчою реформою; одобрив виконану Руським клубом сире сире, а всім партіям, які причинили ся до згодження прав руського народу вислав своє погорду.“ Над сире резолюцією розвивав ся окляма дебата. Перший забрав слово п. Ів. Герасимович зазначившись проти призначення руським послам за їх неспосібність, кажучи, що, наклади б у них була шире ширість і добра воля, вони б не допустили були до згодження прав руського народу. Вони могли нагальними внесеннями, інтереселіями і обструкцією унеможливити далші наради над виборчою реформою, а тим чиним могли не мало вимогти від народних партій. З сире причини закид він, що не голосувати проти резолюції, а за те протестує над себе призначення тільки для буповинських послів, а особливо п. Николаєви Васильови за недопущення до повирдження наших прав на Буковині. Проти поведінки „Руського клубу“, в шире заскарлатив широчинні елементи, виступив і уч. Д. Макогон, не добуваючи причини для призначення послам за талій чиним як сире сире, яка рішав ся чистому уступленню з лона борби. Проти резолюції референта закид ся і уч. А. Гринишчин. По сире забрав слово надуч. Сергій Канюк. Нападати на Руський Клуб безісоднавий, не знаючи докладно обставин, закидаючи їм неспосібність, се, після него, вже клоба. Правда, не всі руські посли зробили собі на похвалу. Однак в тім, що послам не посприали закид послів Васильова і Романчука, що дехто з прочих не виявив у сире сире широчинної енергії, чий сире широчинні Васильові і Романчуку? Чи не лежить тут вина в самих виборі, що вибрав собі таких заступників? Далше вислав безвиглядність якоїсь будь-якої руських послів в шире палаті, бо що комісія ухвалила, то мусило бути ухвалено і парламентом. Протинишків сире виборчої реформи — не широчинні скарлати — навіть у Чехії Русини не могли добувати. Тим правительством і другі партії дали майже все, чого вони хотіли. Отже широчинні партії не бачили причини, закид якої могли нести обструкцію із Русиними. Нагальні — сире обструкційні — внесення стали широчинні неможливими через внесення посла Гесмана. Чи ж мали руські посли принести бубен і скарлати герети? Ні, бо на них впадало потім вина, що виборча реформа, котра тільки народом принесла користь, можливо була б уназа. Але се сумнів, що вона б була уназа, бо більше певним вияв ся, що вона б була певною такою обструкцій була б ухваленою. А коли руські посли оустижи парламент? Аж тоді, як добучили, що їх закид ніхто не нагальніти. Своім виступом дали вони знав, що не беруть на себе жадної одвічальності за ту виб. реформу, яку ухвалено, а друге є те, що мають велику руку на будучність. Отже вони робили, шире робили, те що лиш було можливо, і з огляду на се, їх поступок є найбільш вигідний. Поведення руських послів одобрює також уч. О. Попович, закидаючи за те соціал-демократичним послам „оружня“ в справі оборони прав руського народу. На те забрав слово д. М. Охродів, щоб висловити свій погляд як члена укр. сире-дем. партії на ухвалу виборчої реформи. Він так само обурений на повелення соціал-демократів віденських супроти інтересів нашого народу, як і дехто із вибраних, але те повелення він і тим неособнавомленем із нашими відносинами, бо в сире-дем. клубі посольським не заскарлати ні один Українець. Але коли не мож заходити на повелення соціал-дем. послів, то годі ухвалювати рішення для теперішнього „Руського Клубу“! Бесідник згадує про незвичайний склад сире клубу та відносини, що в сире згадувано, широчинні заступники сире клубу — виступили проти інтересів укр. парламентаріу, приділяючи прих. оклямований повіт збиратися до віддаленого о віддаленого ім. темного Скарлати, щоб лиш заириміти мандат теперішньому тероризмову послам д. рони Гладковському. Після сего забрав широчинне слово референт О. Безпалко, зазначив, що він заступає тут резолюцію елек. комітету учительського а не свою. Але амонуючи до виводів останнього бесідника, модифікує резолюцію пропуском із першого речення призначення для „Руського Клубу“ і просить сире приняти в шире шире виді що в сире сире більшості голосів. По сире приняти без дебати одностайно і ту резолюцію референта, яка звучить:

„Зібране українське учительство із всіх повітів Буковини на ніч д. 4. грудня 1906 бажав, щоб до теперішніх руських буповинських послів до парламенту шире Николаєв Васильові і Євотей Пугачів як і широчинні широчинні или др. Стефан Смаль-Стоцкий зголосили свої кандидатури на послів до ради державної, і зазначив ціле руське учительство до сире сире, не-втомного поперед сире кандидатури.“

Резолюцію сире прийнято серед оклясів одностайно.

По сире приступлено до спеціальної дебати над третьою резолюцією, яка звучить:

„Українське учительство із всіх повітів Буковини зібране на ніч д. 4. грудня 1906 удає ся до широчинні народних чинників і зазначив зареком учительство так приутиє ап і широчинні, щоб

При відкорекції або при рішучих замовленнях, адекватний опус.

За редакцією відповідає: Віктор Ступа

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 рубльовиків, на пів
року 4 руб.,
в інших державах: на цілий рік 32 гр.,
на пів року 16 гр.

**Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Русна Рада“**

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 гр.)
на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 гр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях у д. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надслани“ по 40 сот. від стрічки.
При частіших замовленнях відносно рахунок.
Рекламацій неосечаті підлягають від порту.
Рукописи вставляє редакція лише за попереднім
застереженням і зазначенням належності
платити за публікацію.
В справах редакційних можна устно по-
розумітися ся що дня від 9—10 рано і з 2—3
по 103. Крім неділі і свят.

Виборча реформа загрожена знов!

По двох кабінетних кризах, по рішенню парламенту, по рішучій заяві всієї нації і корою за виборчою реформою, опинилася вона несподівано у великій небезпечній загрози становищу патентованих „підпор держави й трону“.

Через помилку і висторок відбувала свої довіроючі засідання спеціальна комісія для виборчої реформи, вибрана палатою панів. Із вигаданих безвід та принципіальних утвар, якими закінчено генеральну дебату, вийшло, що труднощі, які виникли були в палаті панів проти виборчої реформи, трохи зменшили ся, але що вони загрожали повністю цілу існуючу виборчу реформу. Принципи піврального, який великою більшістю відкинуто в палаті панів, виступив в генеральній дебаті на перше місце. Більшість безвідних заявила ся за півральною, а деякі члени комісії вийшли далеко поза межі бажаного піврального іза піку. Др. Пленер, князь А. портер, гр. Бікоа, бар. Олександр і гр. Пінінські і др. критичували в острій спосіб пропозицію виборчої реформи і жадали введення піврального права голосування, а рішуче вимагали устаткування іпсітімі між виборчою реформою а установою піврального сіванса в палаті панів. В дебаті забирали слово всі члени комісії і з великим холодом поборювали есенціоніальні постанови виборчої реформи. За прийняттям такої реформи, як ухвалено в палаті панів, говорили лише бар. Хаймецькі, Інама-Штернер і Ромберг. За дальшого сіванчою реформою палати панів не піділо ся ніякий голос! В дебаті вивирає слово президент міністрів бар. Бев, щоб в двох доміжних бездах оборонити реформу виборчу під закладів, які піднесли передбезвіднями. Він обставив за тим, щоб пропозиція прийнята без змін так, як ухвалено його в парламенті і назвав його одобротом тяжким компромісом. Висловив на те, що пожда зміна пропозиції в хвили, коли парламенту остало ся мало часу для погодження дуже певучих справ, не лише відносилось ухвалу сего закону, але заступив цілу виборчу реформу, яка коштує тільки такої праці. Тому апелював до розважних членів комісії і просив, щоб прийнято пропозиція без змін. Що до піврального права голосування впавав безвідний на свої виводи в сій справі в комісії і в рішенні парламенту. Введення піврального порушило би принцип рівності права голосування, який мало правительство на увазі, вносячи пропозицію; з другого ж боку тако бажане уможможливлене переведення проекту в закон. В справі реформи палати панів через бажане введення піврального сіванса заявив през. міністрів, що правительство не відноситься ся до сего бажаня несприятливо, хоч і не може в сій хвили подати конкретних своїх проектів, на всякий случай просив, щоб не ухвалювати іпсітімі між виборчою реформою а піврального сіванса, бо се значить не зміни основних законів і повертоту законопроектоту до парламенту. Потім порівняв відносини в теперішнім парламенті з відносинами парламенту загального і рівного права голосування і висловив надію, що в будучім парламенті будуть відносини для переведення важних задач, відносно іпсітімі, як в теперішнім. В дебаті забирає голос також міністер оправа внутрішніх бар. Біверт, але він поробив свої замітки що до проекту голосування.

Після довгої дводенної дебати подав голосна комісії, гр. Тун коротко резюмів, а після того приступив до голосування над резолюціями, які висувають принципіальне стале становище комісії супроти виборчої реформи. Установити піврального сіванса рішенню майже одностайно лише проти бар. Глюменського, а півральною ухвалено 14-ти голосами проти 4-ох; один член комісії від голосування над сего справою ухвалив ся.

Позаяк сї рішення є тільки загальною натури, то комісія не зможе вибрати ся до спеціальної дебати над модифікованим тих обох постанов, які висувають проектом вибрано през. сен. двору Лемана.

Зараз по голосуванню в комісії відбули довгу нараду президент міністрів із міністрами справ внутрішніх. Вислід голосування затверджено також імператору до Бухаресту, до вислід голосування викликав між делегатами велике занепокоєння, бо несподівано склалася ціла політична ситуація. Річ очевидна, що рішення комісії не дає точного образу поглядів цілих

груп членів палати не зможе на справу виборчої реформи, але й се певне, що вони не будуть собі дипломатично протиставити, через що годі не бачити, що не зможе не утихати ся навіть перед виразною волею монарха і рішуче ставити отвертий опір виборчій реформі! Правда, правительство і корона має ще багато засобів, щоб сіванити на свій бік чимало велимож. Крім того має ще корона право покликати до віддане число нових велимож, алеж для зломаня опору не зможе треба би уживати сиз засобів на вадто широку скалку, хочаби дістали 2/3 голосів всіх велимож за виборчою реформою, ухваленою послання, коли вона перенала такою великою більшістю голосів в комісії.

В найвищих кругах була думка, щоб із виборчої реформи зробити рішучий дарунок австрійським народам — тепер про се мабуть і годі думати. Все сама ухвала піврального сіванса повела за собою небажані комплікації. Велимож хочуть позбутися ся із над своїх голів сего Демократичного меча, рішають отже нове що лише в комісії, утворити іпсітімі між сими двома виборчою реформою, а через те вимагають зміни § 5. основних законів держави про державне заступництво, який призвав імператору право необмежуваного поклажування досмертних членів палати велимож. Уже в наді сего мусило би ціле пропозиція виборчої реформи вертати перед парламент, який і так має ще безліч роботи і який змусить не дуже сивіти би ся із скріпленням сил палати велимож, а який — як видно — напружує увагу до мас народних. До того ж прилучується ся ще драматичніша справа піврального, як право палати цілу виборчу реформу, баж і такою зміною парламент сї прийняти не сивіти, не нахучи яко про те, що й на несправедливий случай впрочім сї ухвали треба би змінити безліч постанов виборчої ординації а мабуть перемішувати розділи виборчих округів, який побудовано на досім піврального статистичних основ.

Комісія не зможе нове що точно не означала раду піврального, але й мабуть ходять головно о надане двох голосів мушникам понад 35 рік, які мають бути більш консервативні, чим молодші горожане. Тут треба знайти, що в 1900 р. було на 6,078,000 повнолітніх мушників 3,202,000 у віці над 35 літ; значить ся їх 6,404,000 голосів мабуть після бажаня не зможе подати 2,876,000 молодших горожан, що мають лише по одному голосу! Реакційні велимож рахують ще й на те, що границю 35 літнього віку досягає далеко більше добре ситуованих людей як робітників. Після статистичних даних станулоб 3,079,000 самостійних мушників і 101,000 урядників із своїми 4,480,000 голосами проти 1,562,000 голосів робітників і зарібників вище 35-го року. Отже півральною долучує ріжницю індивідуальної нерівності до нерівності прав членів поодиноких народів! На сїм сї парламент сї народні маси не присталиб ніяк.

Отже як би правительство не встигло промостити виборчій реформі, ухвалений парламентом, дороги в палаті велимож, годі пічнуть ся нові безконечні добаги над нею в парламенті, які зустрінуть ся вперед із повнотушними перше обструкційними вносинами. Серед таких обставин сїм парламент в своїм законодатім тривати вже мабуть не сивіти би погодити виборчої реформи і або прийнятиб нові вибори що під клячем борби за виборчу реформу, або сїм естрійоване. Розуміється ся, що се рішалоб і долю теперішнього кабінету, який так завалився із проектом реформи, ухваленням у парламенті. Не виключено булоб і те, як би палата панів своєю борбою проти воли парламентарного заступництва народу, прискіпшила й власну реформу, але в напрямі протинний до забягання зайвих реакційерів, які сїм голос законодатній заличують тільки тому, що в їх мотивах сїгує ся як батько якийсь магнат, що має ділчине місце в палаті велимож.

Розділ церкви й держави у Франції.

Безперестанний вплив Ватикану на державно-політичні та дипломатичні справи доказав, що свобода римської церкви, про яку сїм вірні слуги так радо говорять, має в дійсності на цім свободі виконувати неограниченого панування. І як раз се стремління, щоб мати в руці „духовний меч“, якому мають підчинити ся і „світські мечі“, мусило викликати новозіт такти між французьким правительством а Ватиканом, який тепер по 11. грудня входить у найострішу фазу. — Здається, нема ні одної держави, з якою Рим не

був би в розладі і новозіт. З Австрією спорив Ватикан за імператора Йосифа II., з Німеччиною що за часів неохотного Бісмарка, який не бояв ся й папських погроз, а вно заявив, що „Wir fürchten Gott, und sonst Niemanden!“ І в Франції се не перше непорозуміння з Римом. Досить згадати хоч би про оружну розправу Ватикану а Філіпом Красним.

Майже в кожнім разі мали ті спори тільки за-праску політичну, а в сути річі були се політичні борби, бо Рим за жалю ціну не хотів випускати із своїх рук раз захоплену політичну силу. — І як раз вилив на внутрішню і заграничну політику спонукував правительство надавати заарядження, для усунення ага. огранічення того впливу у Франції. Найновіший рух за визволенням із під впливу Риму, датує ся від през. міністрів Вальдека Русого (1900), який часто пативав, що через великий вплив Риму демократія й республіка загрожені і старав ся його огранічити, коли не сивіти. Дня 7. лютого 1904 року надав „масон“ сїм-сіванитий Комб розпорядок, який вверсно школи конгрегаційні. Ся постановою викликав в виду неподатливості римської церкви великий опір і спори. Зі всіх сторін вимагано усталення норм про силу і права держави та церкви; тоді устатковано комісією, яка мала уложити проект о значній відносини між державою а церквою. Головою тої комісії був Арієстид Бріан, теперішній міністер. Все, що мало на цім підирати дібне виводило впасти клеру, старав ся він усунути так само, як вплив духовенства на економічні та політичні справи. 9. грудня 1905 ухвалено сепарацийний закон і Жоре викликав тоді: „Розділ вже сї!“ на що гр. де Мен відповів: „Розділу вже нема!“ І адже вони оба говорили правду, бо закон сїм не легко перевести.

Чого ж вимагав той сепарацийний закон? Державна не застала сивіти ся духовенством, не хотіла його підирати та давати йому плату. Вірні мають творити віроісповідні громади, на яких чолі малиб стояти дотеперішні пачальники і проводирі в церковних справах т. зв. „conseil de fabrique“ куда належать сивітцями, начальники громади і радні (так як у нас у протестантії). Громади віроісповідні мають удержувати своїх сивітцями, при чім все добро церковне малоб злишатися в віроісповідній громаді. Ті громади мали ууонституовати ся і подати правительству дописну заяву. Громади, що не хотіли підчинити ся сему закону, мають видати все церковне майно в руки правительства, яке ним не управити, а збирати на богослуження будуть їм дозволені тільки після постанов закону про товариства із року 1881, вглядю в р. 1901, значить ся за попередним повідомленням правительства.

В грудні 1905 року опубліковано сїм закон в офіційальнім орґані і він викликав ціле море статей та розпорядків із кругів високого духовенства. Епископи наказували сивітцями затаювати масти церкви або взагалі не впускати урядників до переведення інвентаризації. Острі, ба навіть підбурюючі розпорядки видали були епископи з Ліону, Шамборі, Нант, Орлеан і другі. Дня 11. лютого с. р. піділо і пала голос в сїм справі і сказав між иньими: „Підносимо сивітний і торжественний протест проти приворочення, прийняти і оголошеня сего закону; заявляємо, що його ніколи не мож було вжити проти прол церкви, які не перестарюють ся і не змінюють ся ніколи!“ Півніще заявив ще Ватикан, що не буде терпіти віроісповідних громад. Сям заявлено бажане отвертоті борби, в якій духовенство і вірні грали би ролю борців, а може й мучеників. Се видно також із того, що коли правительство робить всякі уступки, то Рим стоїть непохитно.

З 11. груднем сего року увійшов сепарацийний закон в жите. Із тої нагоди видав міністер віроісповідань Бріан оружники до проектів і, вказуючи на постанови закону, заявив урядників, ставити під суд сивітцями і иньих людей, що переступають закон. В обіжнику Бріан заявив, що сего засадою є „вільна церква у вільній державі“ і заявив, що католики, котрі не хочуть творити конесивних сивітців на підставі сепарацийного закону, також і на будуче ніколи не втратять через те права виконувати своїх релігійних обрядів, бо в таким случаю можуть робити се так приватно як і публічно на підставі закону зборів з року 1881. Дальше подав Бріан устатку, під якими французькі католики можуть користати із сего закону о зборах, признаючи їм ріжні уступки під сивітним оглядом. Міністер звільнив католиків від законного обовязку вибирати для кожного збору, сего релігійного обряду, председателів і двох ассесорів. Правительство відступиває також від другого принципу за-

Дрібні оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слона.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор.,
на пів року 8 кор., на чверть року
4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на пів
року 4 кар.,
в інших державах: на цілий рік 82 ор.,
на пів року 16 ор.

Передплата на „Буковину“ разом із
тижневником „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (під 9 рублів або 34 ор.)
а на пів року 9 кор., отж. 4-50 р., або 17 ор.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петровська ч. 2.

Ч. телефону 178.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від
стрічки. „Надслано“ по 40 сот. від стрічки.
При частійшій намові змінюється відсоток рабат.
Рекламний посилання цілий рік порти.
Рухоміс вартість редакції лише за попо-
реднім настановленням і вилученням наклади-
тки поштової.

В справах редакційних можна устатко по-
розуміти ся що дня від 9—10 рано і з 2—3
по пол. крім неділі і свят.

Заговор магінатів проти виборчої реформи.

(У) Спеціальна комісія для виборчої реформи, ви-
брана без порозуміння членів поодиноких груп палати
великож, вже починила свою роботу, оновити та-
кою таємничістю, що навіть не ведено протоколу із
нарад, чим надала їм характер довірочний, дарма, що
їхнім перебігом зацікавлені містони австрійські
народи! Через ніч опирає ся із своєю залучкою сен-
двору проф. Лямаш, якого магінати вибрали референ-
том комісії, та надала їй принципіальним рішенням кон-
претну форму. Се швидко темпо його роботи як і від
нарад в комісії доводять, що тут має ся діло із
очинидним заговором магінатів проти виборчої реформи,
обчисленим на те, щоб в виду короткого вказано-
датного тривання парламенту годі було йому позалоготити
предложення палати павів та щоб таким робом загалом
не дійшло до наведення рівного голосування в Австрії.

В справі цілорозумності порішила комісія вели-
кож, щоб кождий австрійський громадянин, що по-
чинив 35 рік життя, одержав при виконуванні свого
права виборчого до парламенту два голоси. Друга
важлива ухвала комісії відноситься ся до наведення ви-
сиги класу і надалі навіні і постановляє, що чи-
сде іменованні шварем досмертних членів палати
великож не може бути менше від 150 тн а не сміє
переступити 170-ти. Перша ухвала вимагає передов-
сти зміну 5 § виборчої ординації, а другу має ся
визначити як окремий параграф 1-го артикулу основних
законів про заступництво державне. В виду сего одна
і друга ухвала повалаз на собою конечність від-
сидання предложення виборчої реформи до парламенту,
який серед даних обставин на сі зміни нілі не зго-
дять ся.

Тепер приходить черга ще на рінням палати
великож, яке збере ся 20. або 21. сего місяця, щоб
в найдавшіх двох засіданнях надіслати цілу виборчу
реформу. В неоформованих кругах є переконання, що
правительство годі буде вернерти в довший палаті
виборчу реформу без ніяких змін. Члени шваремної
роднин не мають взагалі взяти уділу в сім голосо-
ванню, також треба числати ся із тем, що не всі дер-
жотні достойники візьмуть уділу в дебатах палати
павів над виборчою реформою просто із причин прин-
ципальних. Після дотеперішних комбінацій ніліне
уділу в голосування тільки 150 членів палати великож,
тоді, як у ній має право засідати 65 членів відличних
і 155 досмертних. Правительство очинидно внової чи-
слать ся із вагою ситуації і не обчисленнями прямо
наслідками дальшого магінатського „бунту“. Щоб зломити
його за посередництва Позакін, приймає шварем сими
днями на званих в Будапешті гал. намісники й пр. мар-
шалка, одначе польське Кед-о лише відбавляє интригу
великож, мабуть щоб дати доказ своїй щирости для
виборчої реформи, як яку їм вважали за поночце спе-
ціальне дякувати бар. Бен, віддавши вперед галицькій
шанції на поталу містони галицького народу. Що
більше: само правительство внесло вче-
ра в палаті навіні предложення, яке об-
межує число досмертних членів па-
лати великож на 180.

Правительственный комунікат про се говорить,
що той законопроект стоїть в тіній завізі із реор-
ганізацією парламенту, та що він дає палаті павів
повну силу вступати консервативні інтереси після
свого сумління й одвічальности перед лицем історії.
Сим предложенням робить корона із свого боку жертву
із свого права, які поробили для виборчої реформи
в парламенті поодинокі народи й партії. У відповідь
на се ждуть компетентні други, що палата павів
приймає виборчу реформу не домагаючись змін в по-
становках, вирішених для себе парламентом. Інакше
захитає ся виборчу реформу, коли сі не ударемити
ся. Ударемити виборчу реформу по-
саміє ся. Сей еверсичний комунікат вінічить ся вва-
жанем на наші наслідки такого кроку.

Коли сей прох правительство робить своє, то
й гаразд, а ні то готово вийти тале, що парламент
до 30. січня — коли вінічить ся його шестийга —
нік не повів би упоратись цілком із справою ви-
борчої реформи, яку захитали великожні в основах,
упрощаючи при тім сисе домінуюче становище су-
проти народного парламенту.

Як справа позалоготити ся остаточно — понаме
не далека будучність, на всяк случай наші нарід му-
ств бути готові стати на не забаром до виборчої урни
свентуально, хоч мало правдоподібно — навіть після ста-
рого права виборчого. На всяк случай наші народи

маєть бути знові ознайомлені із державним
ладом і з конечне потрібними його змінами, та з мно-
гострадалями але безуспішними довготривалими на-
шими вимаганнями о рівноправність в конституційній
на павери наддунайській монархії. Але тоді, коли прим.
віденські антисеміти узаджують спеціальні курси для
політичних агітаторів, коли всюди докидає ся кинити
організаційна й агітаційна робота — коли у нас
треба гарної праці і то важкої праці між народом —
наші села дрімать оповиті тьмою й високані вири-
ском, а за те один із тих, що мають образовати на-
родні маси аборбювали безплатні балачки про оцінку
в виді оборони станових інтересів або такі важні
аспекти а ла заадагедіні приготування до святкування
ювілейні ночами на паретах багатих сел.

„Ой ти бідний селянко, ми робим політику!“

Розв'язане німецького парламенту.

„Jago die ganze Bande nach Hause!“
Отсе текст дещей „конституційного“ володаря швар-
ства „страху божого“ до державного канцлера, як
основі якої розв'язано в чотирь німецький „райхстаг“!
Розв'язане се стало одним виходом із прино не-
можливої політичної ситуації, викликаной в Німеччині
абсолютетичними забаганками Вільгельма II-го та
надумжатами уряду, які останніми часами довели до
безпримірних дебат над страйком польської дітвори
в Познаньщині та внаслідок пружних культур-
трегерів в Аерії.

Сама посідня сирна довела до того, що біль-
шість парламенту відмовила правительству відпора.
В дебатах над подняттям німецького оружя в безо-
вечній та проклятої борбі із чорношкірими ви-
шам на всьх річх, які повалаз Німеччину гамбюю.
Показало ся, що бунт муринів спровокували самі Німці,
іменно вислани до Аерії урядники і офіцери, котрі
дунили місцеве населення в нечуваній спосіб і по
змірених звуцали ся над туземцями. Показало ся та-
кож, що велика часть гроша, виданого на адміністра-
цію колоній і на ведення війни, прийшла до рук при-
ватних осіб, котрі були в порозумінні з ліберантами.
Не диво, що запалало загальне обурення против приві-
лєваторів і против правительства, котре або було сліве,
або й не хотіло вийти які річі ділаи ся в Аерії
в імени Німеччини, на які шам пішли гроші призва-
чені на Аерію та як що гинує на чужині ціліт си-
нів німецького народу. Відкрити про господарку в Аерії
зробили в німецькій суспільности цілу аеріанську аван-
туру дуже несприятливою, а против спосіб, в який
правительство вело свою „цивілізаторську“ місію, за-
протестував німецький парламент в той спосіб, що
відкинув додатковий кредит на вшити аеріанської
саванії.

Новий колоніальний директор Дерибурґ вимагав
для Пол. Аерії додатковий кредит в висоті 29-2
міліонів марок, а найбільша партія парламенту, цен-
трум, годило ся тільки на 20-2 міліони. Ще більш
ріжноті вийшли із висоти аеріанської залози. Цен-
трум вимігало, щоб дотеперішню залозу, аложену іл
12-200 людей зменшено до 31. марта до 2-500, а ко-
лоніальна управа годило ся, щоб до того часу змен-
шити залозу лише на 8-200, дошкуючи, що
в Аерії треба буде ще й в р. 1908 7000 новиків для
уменювання Муринів. В комісії не дійшло до ніякого
компромісу і більшість райхстагу із везе свідомостію
йшла до того, щоб вилікати в імені комуніст із
правительства. В новій палаті райхстагу залоза
справоздавань пос. Шпан (центр), що жадала прави-
тельства 28 міліонів марок на кошта удержання війни
в Аерії і за везе. Для того те удержання кон-
тра католицкого поставило вивеску на зменшене чи-
сла війни в тіх колоніях до 2500 людей. Однак те
внесене стрігло оір із сторони правительства і тому
комісія позлила остаточно рішення той справі новий
паваті. По референті забрав голою канцлер ки. Білов
і підніс, що в комісії не дійшло до порозуміння. Внес-
ення центра, аби зменшити війну силу в полуднево-
східній Аерії, не можна прийняти, бо там сиринко
би шлу війну аерію. Наслідки того дались би від-
чуті не лише в полуднево-західній Аерії, але й у
всіх прочих німецьких колоніях. В Аерії розшири-
лась би порохобня на всі німецькі колонії і вибухав
би загальна борба против білих. Мала спільність вой-
ска не виграє би і Німеччина станула би перед пи-
таням, чи ті колонії в величосинні жертвами і кон-
тата на ново здобувати, чи цілком їх стратити. Ту

жертву треба ще привести для удержання німецьких
колоній. Бесідни не може припустити, аби парла-
мент згодив ся на те внесення, небезпечно для народ-
них інтересів під великим агітандом. Бесідни ніколи не
міг би пристати на таку ухвалу.

По сім розвинула ся довга дебата, в якій м. н.
соц. дем. посол Ледебур звиняв, що правительство
вимагає кредиту на ведення війни, щоб винищити
туземців в колоніях та щоб відобрати їм землю.
Серед таких обставин народ не може підирати даль-
шої війни, який кінець зробить як раз відкинення до-
даткового кредиту. Гр. Білов забрав що раз слово
на закінчене дебаты, щоб ратувати ситуацію прави-
тельства, але се остало без успіху, бо правитель-
ство не предложене відкинуто 178 голосами проти
168. В ту мить встав канцлер ки. Білов і серед ве-
ликого напруження відчитав коротке шварсе відлучне
письмо, яким парламент розв'язано, як при-
нятано гриними оцінками! Президент палати Гр.
Валентин підніс по сім окли на честь шваре, під-
час чого соц.-демократичні посли оустижи дечю-
страшно салю.

Нові вибори відбудуть ся в лютім, а ті вивід
серед напуючого настрою імба значно відбігне від
мрій німецького правительства.

СПІЛЬНІ ДЕЛЕГАЦІЇ.

Бюджетова комісія і субкомітет для військових
достав австрійської делегації починили свої наради,
і в чотир, 13. с. м. відбуло ся перше мериторичне
планарне засідання австр. делегації.

На початку засідання ніс міністер заграничних
справ, барон Еренталь двомісячне бюджетове провізо-
ріум, яке прийнято в дорозі налагого транзитом. Дал.
Кіни підніс в довгих виводах жалоби австрійської
індустрії супроти матеріяльних вивогів оцілних мі-
ністерств і обговорив докладно питане рондзу до-
стан для армії між обі нововині держави. Вже
в субкомітеті для військових достав відносало ся про-
текти проти унослідження австрійських промисловців.
Такою умовою, яку заключили в сім справі обидва
правительства, Австрія не може бути задоволена. Із
той причини ухвалено в субкомітеті навіть резолюцію,
що „австрійська делегація не може уванати умови
слухання і не може на неї погодити ся, тому зважав
військову управу, щоба постарала ся поровести зміну
і доповнене умови в справі достав в більшини уклад-
ненням інтересів Австрії. Бесідник поставив ще з свого
боку три доповнюючі резолюції, які мають на цілі
більше вигаджати австрійські інтереси. Резолюції
ті відіано бюджетовій комісії.

По рефераті наріні Банґема в справі бюджету
міністерства справ заграничних розвинула ся широка
дискусія, присвячена головне заграничній політиці.
Перший забрав слово делегат др. Бітанго, який за-
пидував, що ніби то Австрія провадить агресивну
політику. Коли міністер заграничних справ згадував
про „сердочні“ відносини Австрії до Італії, то бесід-
ник не вірив в те твердження, бо де факто справа має
се зовсім инакше. Говорити ся або хоч нативати ся
часто на грошчу війну, каде ся велику вагу на сильну
політику на Адрі, згадує ся про рівновальну війну
ельоту, організує ся пограничні залози, посликує ся
на шеса генерального штабу чоловіка, що найліпше
ознакомлений з Третіум, а конче-нцем і пого-
лолка про велике перенесення гарнизонів на полудне —
свідчать все такі не за славною „мривою“ а агро-
сивною політикою Австрії. Бесідник думає, що Ав-
стрія тепер не до того, коли народи з'уживають виї
свої сили в борбі о національну егзистенцію. Делегат
Берірайтґер звиняв, що офіціальні відносини
між обома правительствами є як найліпші, однак
попри офіціальні відносини існують ще й бічні на-
строї, перекосом загальна оцінка в Італії. Все, що
італійські газети відносять, що говорить ся в то-
астан, має свою причину в надзвичайній чутливості
агладом національного почування. Та наші товариші-
Італіяни мабуть досить ясно бачать, що ми не маємо
на цім агресивної політики, і як раз із залучкою е,
уеунути ту сальшину оцінку, яка панує в Італії. Що
до агресивности, то треба ще додати, що Австрія за-
ховує ся навіть надто тихо; коли Німеччина і Італія
здобувать собі визину і сили на Балкані, то Австрія
стоїть осторонь, та як треба показати в міністра
заграничних справ, щоб і він дав ся вести духом модної
мирної евангелії. Делегат Бініккіні говорив гарячо

При кількохденних або при річних замовленнях, значення опуст.
Дрібні Оголошення малим друком (petit), числять ся по 4 с. від слова.
Платежистий за даного місяця поточними не приймає ся.

Захаров.

Відсутнє число

шення виборчої реформи. По промові ще кількох дру- гих босідників, які обговорювали законопроект, різниця між дорожньою митою покінчив парламент пер- ше читання бюджетової проєкції, яку передано бюджетовій комісії.

Слідуюче засідання відбувалося в нічці.

Вістки із російської України.

Партія „Октябристів“, а україн- ська справа. 21 листопада, на зборі полтавського відділу „Союзу 17 окт.“, який М. Ганько закликав, що він прийшов на збори як представник правих фракцій України і просить о висловленні питання як відно- сить ся „Октябристи“ до звільнення української мови з правих з мовною, особливо чи признають „Октябри- сти“ право учини українською мовою в школах, підприєміств українські катедри в університетах і т. п.

Ми хочемо знати — додав д. Ганько — чи га- дає Полтавський відділ „Союзу 17 окт.“ жовтня визнавати тільки таких кандидатів в Думу, котрі мають му- ждатки певної рівності на нашій землі української мови з російською у суді, адміністрації і школі, по- чинаючи з початкової й закінчуючи найвищою. Член Юра Мовсевич сказав, що „Союз 17 окт.“ признає право Українців на культурне відношення себе, (само-опреділення) в широкій розумінні цього слова, а од- ним тільки обмеженням, щоб не руйнувала ся полі- тична цілість Росії. Далі д. Мовсевич сказав, що „Союз 17 окт.“ в Полтаві звичайно повинен визна- вати як Українців із національними правами, тим більше, що по своїй суті культура йшла з підданого краю, а нібито тільки „образом“ Русь. Д. Коваржик, новий голова полтавського відділу „Союзу“ зауважив, що го- ловним пунктом політичних програм повинно бути на- ціональне питання; через те, що до сїєї пори закри- вали очі на це найважливіше питання, вийшло багато зла. Коли хотіли, щоб держава була міцна, треба дати змогу кожній нації бути тим, чим вона є. Пра- гнучи одної нації другою не повинно допускати ся. Само собою розуміє ся, що Україна, як етногра- фічна цілість, повинна адекватно повною свободою мо- ви і т. п. Ф. Лизогуб, голова губ. земства, сказав, що сам він завжди був проти політичної автономії України, бо признавав, що по теперішніх часах се неможливо, але за свободу української мови він за- сїдів стояв. Таким способом, найголосніший діяч пол- тавського „Союзу“ висловився про українську справу не туманно, а досить прямо й ясно — і більше при- тверджує, ніж можна було сподіватися від Октябристів. Коли ж д. Г. Староцький сказав, як відноситься „Со- юз“ до національних прав інших народів, що жи- вуть в Росії, Польщі, Європі і в інших, то голова відділу відповів, що він признає культурно-національні права лиш за тими народами, які становлять собою щось цілого, а не особні групи. Д. Г. Староцькому дали програму „Союзу“.

Українські катедри в петербур- ському підданому університеті. „Кіев. Го- лос“ подає звістку, що проф. Лисенко завоює на своїх курсах (т. зв. історичний університет) три катедри з українства: історії України, української мови й літератури. На сїй звіт цікавила ся уже коло 300 слухачів. Історію України має читати Олександр Євменюк, українську мову — проф. А. Кримський; для читання історії української літератури лектора ще не запрошено; мабуть згодять ся читати проф. Д. Овсінніков-Кузнецовський.

Українське наукове товариство. На днях найвищому губернаторові подано проєкти в підписом проф. В. Антоновича, проф. Ів. Лучинського, П. Житовського та В. Науменка про затвердження ста- туту „Українського Наукового Товариства в Києві“. Товариство має на меті розробляти й популяризу- вати українською мовою різні науки.

Український орнамент. Ревізія ко- місії полтавського губерньського земства в складовому докладі губ. зем. зібранню, між иншим зазначає, що наука керамічного мистецтва в Миргородській школі імені Гоголя ведеть ся не виступаючи правильно: розма- люють річ самі учні, але виступають вони не при- ймають участі. Крім того комісія зазначила, що треба звернути більше уваги на розробляння власних глиняних виробів, ніж на розробляння посудних фарфорових тарілок. Малюють учні виключно з на- тури. Комісія, признаючи такий спосіб малювання необхідним і дуже корисним, признає дуже сумним те, що в науці земств не помітно українського орна- менту, тим часом як він тільки й міг надати ви- робам учнів ту оригінальність та самобутність, які так цїнять ся у кустарних виробках. Малюнки учнів миргородської школи відзначають ся якимось інтернаці- оналізмом, але зовсім не відповідає тому напрямку, який повинна мати школа імені Гоголя, заснована з метою започаткування місцевого кустарного про- мислу. Такий інтернаціоналізм напрямом надано шкільній науці не бажано учбового відділу міністер- ства торговлі. Ревізія комісія визнає таке стано- вище цілком ненормальним і признаючи, що україн- ському орнаменту має бути відведено видне місце в шкільній науці малювання, пропонує зібранню дору- чити управі порозуміти ся із учбовим відділом міні- стерства торговлі про зміну програми школи у відпо- відному дусі.

В справі засновання на вищих жі- нечких курсах у Києві катедри україно- знавства. Після резолюції про національне укра- їнське питання, прочитаного сими днями на вищих жіночих курсах, кураторка внесла із свого зібрання резолюцію, яка вимагає засновання на вищих жіночих курсах катедри по українознавству. Щоб цю справу як найшвидше довести до бажаного кінця, ухвалено звер- нутися до ради професорів із запитом, яку виробила комісія. Запит ся такого змісту: „Визначаючи, що для плідної культурної роботи серед кождого народу повинно треба як найшвидше виставити його життя, ми сцужаємо писати жіночих курсів у г. Києві, живучи на території 25 мільйонного українського народу і го- туючись до культурної роботи серед нього, звертає- мось до ради професорів з проханням заснувати на ви- ших курсах катедри: мови, літератури, історії та етно- графії українського народу, а також і права, коли буде у нас відкрито юридичний факультет. Гадуючи, що ця прохання про сучасних обставинах цілком можна виконати, просимо раду професорів, щоб вона не від- мовилась допомогати тому, щоб наше заповісне бажан- нє було задоволено, в чім ми цілком певні“. Під оєю за- пискою за кілька днів уже зібрано більше 300 підписів кураторок.

Із краєвих справ.

Надійшли дні, коли Пені почав збирати за- служені плоди своєї новонайденної праці. В темні, коли хотів встати у „Deutscher Volksgesinn“ всіх членів на чуб і вести на дальню політику на свою руку, відіс ся рішучий і рішаний голос роз- паханий людей, який зробив як мало клопоту Варма- нівцям, які мали досі монополію німеччини. Ось зазвез- лішні сини німецького народу, який остогалла нове- йшій політиці, заволоділа нове товариство „Band der Deutschen“. Перші загальні збори сего товари- ства відбули ся в неділю при дуже численній участі членів. Народи сї замітні хочби тим, що відбули ся новали і не було на них чути ніяких лайок на другіх краєвих народів. Особливо цікава була промова проф. університету приватного рідника др. Клейнхоттера, який, витяючи нове товариство, назвав його наці- ональною кончиною. Посередничий елемент в краю се німецька мова — говорив він — а вона удоржить ся і буде розвиватися ся лише тоді, коли Німці будуть вести мирно у політику і брутальним виступом не будуть відтворювати другіх народів. Рішуче са- мо у бій чим тактично мусу назвати нестурбоване дру- того німецько-політичного товариства, яка вимірює на те, щоб підвернути від себе членів другіх народностей. Вла- галі майже всі бесідаючи гнали політику Відманівців, а записав ся за мирно у політику, за політикою справданістю. До відділу нового товариства вибрані: Франц Довалд, сузіянт; Венцель Фонтин, купець; Кароль Губер, професор; Еміль Шер, рад- ник міста; проф. уїн; радник двору др. Клейнхоттер; де Лож; Р. Фішер, електрик; К. Моросевич, елек- трик; К. Негер, „Bukow. Nachrichten“ публікуючи до сих зборів умірених Німців помістили в 5449 члвкі статті в „Verhatsungspolitik“, в якій притягує ся дрібничі і жати між Відманом а Складом, щоб ам- долати, що Пені „der Heilige aus der Holzkammer“. Одначеж сего статтю, яка впрочім зраджує цілий не- лад в Відмановім гуртку, вважаємо хіба тайну, чому Пені ніби „жертвував ти розпинав ся за для добра народу“ — іменю розходило ся йому в жертву для мандату до парламенту.

Телеграми „Буковини“.

Дня 20. грудня 1906.

Бюджетова проєкція.

Відень. Бюджетова комісія признала бюджетову проєкцію. В дебаті записав мін. скарбу Коритовський ряд проєкцій в справі політики долі урядників, мін. торговлі Форшт, виступив проти насильної розмотенції почтовників, а мін. землі держ. др. Доржата обговорював дальше справу дальших удешевлювань залізниць.

Нахлі в Росії.

Петербург. Царгород, розповсюджена за гра- ницею про атентат на царя — болосновна.

Слонім 21 вистів, яких перевозило залізницею почали вчора підчас їди стріляти на понових, із яких 2 вбито, а трох ранено. Шість вистів висночило із потуги. За вбивцями зарештовано погоню.

Тевдосія. Підчас бурі виход на парохолі „Но- воросійську“ огонь. Пасажири і залозу уратовано. Корабель згорів до тла.

НОВИНКИ.

Чернівці, 20. грудня 1906.

Послови Николай Васильевич написав укра- їнські товариства в Чернівцях вчора таку телеграму:

„Вашому світлому проводови і нестому трудови завдячують буконинські Русини і в сїм році вони пре- важні здобутки. Жалемо проте Вам невичерпаної охоти і сили до нових подвигів, щоб день Вашого імени став національним святом для нашої України. З вишнім поклоном вірно предані товариства: „Руска Бесіда“, „Руска Школа“, „Народний Дім“, „Воля“, „Філія Рускої Бесіди“, „Союз Січів“, „Ж. поч. Гро- мада“, „Тов. прав. шкільн“, „Селянська Каса“, „Руска Каса“, „Гли. Січ“, „Тов. прав. селянський“, „Тов. для розвитку української пісні, музики і драм. штуки“. Слі- дують відкрити головні товариства.“

Черновецька рада міська за виб. реформою. На своїм вісторичнім засіданні признала міська рада оди- ного сего року резолюцію, поставлену радним д-ром Вендером: „Міська рада головного міста Чернівців, якої демократичний погляд виявив ся в односторонньо при- нятій ухвалі зміни виборчої ординації до Ради мі- ської на підставі загального, рівного і тайного голо- совання, висказує за мужне, одностороннє і витривале обстоювання за рівним правом голосування і за ухвалу виборчої реформи палати послів щирю подяку. Вірна своїм давнім виявленям демократичним інтенціям Рада міська головного міста Чернівців, бачить в ре- формі виборчій, яку ухвалено в парламенті на підставі довгих переговорів і донального обдумання, односто- роннє розважання важкого питання, бо лишно вона одна задовольняє оправдані бажання широкіх мас. Тому ожи- дає Рада міська з тривогою ухвали палати навів, бачучи в палаті загального і тайного голосування захитане цілої реформи, яку здобуто серед так- тих обставин, бо те захитане потягло за собою не обчислимі наслідки. Вісторично так горіло очікуваного миру в державі, який односто- роннє підволом економічний, падає ся Рада міська го- ловного міста Чернівців, що палата навів не допустить до знищення рівного права голосування, ухваленого на- зкатою послів, а не голосування проти ухвали комісії за загальним, рівним і тайним правом голосування“. Як вже вистежано, цю резолюцію прийнято оди- ного сего року і телеграфічно вислано зараз до президи- ала палат.

Назад до старого місцевого часу! На вістор- ковім своїм засіданні ухвалила рада міська вернути назад до старого часу. Вночі з 22. на 23. грудня пересяне ся всі міські годинники о 44 минут на- перед.

Торговельна академія в Чернівцях. Під про- водом посла Н. Василья, бар. Гормуляковського і д-ра Штран- хера явила ся передчере у міністра просвіти допу- тация буконинської торговельно-промислової палати, в якій сказав вступив през. палати през. Лявентант і торг. сов. і одержав і Шир та секретар др. В. Гайці. Депутация просила о вкращенні торговельної академії в Чернівцях. У відповідь на бажання депутации по- просив міністер, щоб йому предложено точний план нової академії, який він надасть відтак точному про- студійованню. Міністер запитав, які чинники причинили ся до утримання торговельної академії, як би її осоводувало. На се вказала депутация на біржу, край і на кілька громад.

Зарядження в справі зменшення дорожніх миса. Щоб зменшити дорожню миса, яка панує по всіх австрій- ских більших містах і яку дуже тяжко підчувають всі верстати населення, рішенням ся міністерство желізниць на рад ухвалення на державних головних ліній, (включно злізів желізничній шефара Фердинанда). Уле- шення ті унішли в правосудність 20. с. м. Переодо- вим знижено таку транспорту худоби, яка призна- чена на зліз, до Відня, Праги, Львова, Градишу, Три- есту і інших більших консумційних місць о 50 проц. дозволеної тарни. Сего знижкою ціснуса ся лишно тоді, коли надану худобу має відлапувати ся тільки в рі- шинні дотичної жез. стини. Таку саму знижку признає ся і для вивозу миса для вигадання місцевостей. Да- лєкосягаючи ухвалення зробило міністерство і для лю- дей, що їдуть з худобою, як також зарядило, щоб по- сиди топару і миса приходили чини ширше на місця призначення. Характеристично, що до миса, яким при- дано таку значну підлиг транспортом, не зачислено зовсім Чернівців! Щоб се усунути, вило на останнім засіданні черн. ради міської др. Вендор, щоб магістрат звернув ся в телеграфічний дорозі до міністерства желізниць, щоб вони підлиг правили транспортом миса до інших міст розгинуло також на Чернівці. Оце- винесено ухвалено по короткій дебаті із додатком д-ра Норета, щоб цю резолюцію переслати й до перебу- вального тепер у Відні посла д-ра Штранхера.

Голод в Росії. Ки. Львов, що повернув недавно до Петербурга з довгою обідкою околиць навіщених голодом, подає тенер в часописах страшний обра- зок, що бачив. Нема тут бесід про голодову смерть в значній економічній значимі, нарід сирани ви- мирає. Нарід живе з дня на день без найменшої надії удоржати ся при життю до весни. Жива за- всьма цікавита; нема важки ні для людей ні худ- би. На просторі поверх тисяч верст ки. Львов ба- чив лишно в кільканих селаз по кілька селаз, що називають ся малий засіб абіма, хований від 5 до 10 літ. Худоба й коні продають ся за безцінь. Коні оціню- ють ся після вартості ширі, по 6 до 8 рублів, ко- роки по 9 до 10, аплі по вістара рубла. Стара од- лоза, алерта зі стріх, продане ся по 8 до 4 рублів з оди від. В денках сторонах нарід живить ся ине- будь ділем або ходить далєко до правительствених діл на дубово листі, яке служить за поживу ему та

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 ест.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб., на місяць державних: на цілий рік 32 ер., на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (вкл. 9 рублів або 34 ер.)
а на пів року 9 кор., вкл. 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“
в Чернівцях ул. Петропавла ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки. „Надіслані“ по 40 сот. від стрічки. При частіших замовленнях підсвідомий рабат. Рекламний неоплачений мілімі від порту. Рукониси зворотне редакція дає на поштовий нахрестом і залучення належності поштової.
В справах редакційних можна устаткувати по розуму: як тоді від 10—15 рані і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Перед загадочним „завтра“.

(У) Тепер про долю виборчої реформи вже нічого сумніватися. По певним ухваленню попередніх ухвал парламентом сяду й остаточно ухвала виборчої реформи в наслідок панів, так що мають в позитивній сфері пов'язати одержати і охорону єдинства.

Чим далі заходилися на наради над австр. виборчою реформою, тим більше відзначалося вона від ідеалу загального, тайного, рівного й безпосереднього голосування, поки остаточно не припрошено її для щадливих панів „стану посідає“ комітет поступових верств і відродження народів. При ухваленні такої „поправленої“ реформи в парламенті прийшла ще опозиція вельможів, яка кінчить ся їхнім уступством за цією незначальною скупкою палати вельмож супроти палати народних заступників саме через п'яте місце.

Так новий народний парламент має тепер вигляд на початку своєї могутньої палати вельмож, укріпленої і супроти посів і проти короля. Можна сумніватися чи, чи не раз правительством в нашій державі ужило би коли надзвичайних засобів до вирошення прогресивних законів проти волі палати вельмож, за те не слід спускати з виду того, що сильна палата вельмож, яка зовсім не відповідає засаді виборчої репрезентативної системи, буде нашкодити гальмом для нового парламенту, як він справді розвине законодавчу діяльність під впливом поступу і повноправності уповноважених верств суспільних. Знаменитим прикладом сего може послужити хоч би доля швейцарського законопроекту в Англії, який напевно рішено палатою громад і волі правительств, розбиваючись о консервативну й політичну заборозність опозиційних, єврейських і духовних лордів...

Розуміється, що проти цієї супротивної палати вельмож австрійські народи в найбільшій часті не можуть нічого вдіяти, за те слід подбати о те, щоб реакційні елементи не повористували саме тепер ухваленню виборчою реформою та при допомозі демократично-прогресивних сил не добули повладничу більшість вже у самій палаті посольській. Ці реакційні елементи будуть мати через якийсь час воювати велику силу в австр. будучим парламенті і за те треба чинитись вже нині як в сьомому. Із сего випливає консеквенція для нашого народу вибрати посланців тільки людей щиро й широко демократичних

переконаних, випробуваних у громадянській службі. До того ж руський пагаль не слід забувати, що в будучім парламенті маємо добути ще й національну рівноправність, отже всі руські посли мусять бути виразними й свідомими членами нашої нації, бож нині творить нарід тільки національна свідомість, а в його є нема, той не може рішуче вступити в інтереси свого народу!

В кого особливо одної із цих двох, в горі згаданих прикладів нема, не може бути ніяк бажаним законодавчим заступником нашого народу. Після сего мусять піти й австрійські виборці, в якіх всі поступові руські партії й фракції мусять уійти в явесь порозуміння задля добути всіх мандатів, призначених теоретично Русинам з поминанням всіх амбіцій політичних і національних ренегатів, які є однією із головних причин нашого теперішнього незвичайного становища в Австрії.

ВИБОРЧА РЕФОРМА.

В четвер підбуло ся посідання засідання комісії для виборчої реформи, на ній закінчено наради над законом про охорону виборів, §§ 6—10 (закон про, незалежності голосування, збереження від голосування, не правне виконання голосування, унеможливлення виборів, порушення тайни виборів, перешкоджання в агітації) прийнято без дебати в редакції субкомітету. При § 12, який говорить про комісії виборчі, постановив др. Фоглер додатково внесення, щоб комісарів і членів комісії, які при відкритті виборів мусять сьвідомо не після свого переконання, карано острим арештом від 1 до 6 місяців. Внесок вноситься думає, що сего ухвалою виповнює би ся дію в нашій законодавстві. І хоч переважна більшість наміру було часто тяжко, то всеж такі сама екзистенція такого закону було здержувати від літніх учинків. Др. Шлегель думає, що такий закон утижнив би склад комісії, бо люди вербували би тим волю рішучо, а міністер оправданості др. Кляйн і зазначив, що такий закон значив би ослаблення заборони, яку дав нам закон про надзвичайні урядові власті. Др. Фоглер підніс, що комісії грішати так, що немож ім довести надзвичайні урядові власті. Потім відкинуто його внесення. § 13 змінено на внесення пос. Пергелста в тім на-

прямі, що хто покараний за тяжкі провини при виборах, втрачає право голосування до всіх корпораций на п'ять років, від відбуття кари числами. Без змін прийнято параграф 14, який містить постанову про охорону виборів. Також кари, які накладе ся на тих, що „розбивають“ виборчі збори, сповістками посла Аггера виступити проти того параграфу йлучи мають із практичного переконання, що „розбивання“ виборів мають часом практичну цінність. Прийнято на внесення пос. Дегера новий параграф, який дає право виборцям, якого погрозами намовлено до голосування на певного кандидата, виступити і проти волі прокураторів зі скаргами проти винуватців і в тім разі, коли не поїде ніякої матеріальної шкоди. Пос. Гессман вніс ще новий параграф такого змісту: хто в день виборів в гостиницях, шинках або в інших публичних закладах подає виборцям напий або інші предмети познани безплатно або за цінами лише про людське око, підлягає карі 10—200 корон. Др. Аггер думає, що така постанова малаб лише ефект, що видаючи угоди узнати підписи: всеж такі прийнято сьм параграф. Прочі параграфи прийнято без дебати, а рефератом закону про охорону виборів вибрано пос. др. Гессмана.

В комісії вельмож для виборчої реформи ухвалено спершу конче задати не тільки пунктів слівств але й п'ятерости. В виду сего категоричного жадання внесення правительством дотично предложено що до обмеженого числа, наслідком чого на четвергові засідання палати панів не радяло ся над виборчою реформою, як першого заповіджено, але віддане правительством предложено до відновленої винуватцями виборами комісії, щоб вона до 24 годин виступила перед палатою з відповідними внесеннями в справі п'ятерости слівств як і виборчої реформи. На четвергові засідання сьм комісії, в якім брали участь і барон Бей, Бінерт і сьм, шеє Гартль і коні члени, яких вислано до комісії на місце п'ятерости членів, що зложили свої мандати. Народи вели ся дуже легко тому, що конференція екзективного комітету дала комісії яву директиву. На початку дебати згодив ся міністер внутрішніх справ Бінерт на жаданні п'ятерости слівств, так як палата панів його бажала, на максимумально число номінованих членів 170 а мінімумально 150. В справі дальшого поступування палати ухвалено в напрямі ухвали конференції: Вперед

Різдвяна вистава штуки черновецького тов. „Gesellschaft der Kunstfreunde“ р. 1906.

Пишемо під свіжним враженням — ба, чи є тут що естетичне враження додатне? Чи є в загальнім враження? Ну та все ж якось враження бути мусять... Та най образи говорять за себе.

Передієм же в очі „приватна власність“. Так, бо ціла майже вистава різдвяна складає ся з творів, що є власністю родни чи там одиноким, що бавило або дальше станули коло мінгари штуки, що за більшість чи менші гроші стали меценатами робітників мист. Др. Свешко, др. Вахтель, панна Ансольд, д. Пазин, Шіллер, др. Паль, др. Мітхеніч, пані Шульц, Залозецька, Г. Гольдмуст, др. Менцель, др. Фрідеманн, В. Кохановскі і багато, багато інших панів, пані, панночок, родин стало добродіями тієї вистави, значить дадо понятихати зі своїх приватних салонів образи, за яких оглядаче платити ся вступ, ну і має ся різдвяну виставу. Насамперед про образи на пошув.

Зараз на вступі владують в око художані образи Кухарського: Силасний беріг моря, Краєвид коло Закопаного, церква в Закопанім і т. н. Далі йде інтересна копія Гарера з образа Зурбарана з Естремадури (1598—1642) св. Франціска з Ассіза. Оригінал сего образу в монахійській бібліотеці. Каміля Гессман з Відня дає дуже вдатні образи-види з Градо, з Врон. Ріхтер-Яновскі з Кракова, Тинінгер тай Я. і Г. Кохановскі з Черновців пару не вибарюючи ся з буденности образів — краєвидів і гвізнів. В датні з Гугона Бара з Відня: Весняний краєвид, хрест у смерку, Бесіди; Тинціньскі: краєвиди, карикатура пуглем Яна Сіра з Праги: державний віз; Балацького й образи В. Вахтля.

З приватної власности наводимо з різних причин гідні уваги твори: Поля: Корбу, владату „Ver-

gänglichkeit“ Невідомого, вдатний характеристично образ львівського босика кисти Тадея Пополя, аниміровану „Розраду тонким“ Зеніссена — (рани тут — то чюта рознуна!), страшно старі копії наслідковані підвладною школи: торговельниця дичкою і рікою; Штрайха (з Кракова) доводі платний розкинець фігурок і невдалий вибрик малярського сентименталізму „Лірик“; Пополя дав ще в дату „Студію талмуда“, дуже гарні в річці ельзевртинські Т. Фаббі „Сцена в Каїро“: в вузькому переході опитали ся два вороги, що їм відій черні очі так тяжко починали; вони винули ся на себе до білих на смерть і життя; смерть буде, бо в руках одного з них блищить кіндал; на замінок понинута владеть ся роза; о неї се, о символ любови ходять обом. Фаббі приходить на виставі що пару разів, его річці цінніші мист — нецінніші річчями сьм вистави. Крушевського „Буря“ мусять впасти і величиною своєю в око і востроєм, що відбиває від другий мазаних річчів в сусідстві. В. Коляра „Молодий дух маляра Шваха“ вирізняє ся порно. „Сестри“ і „Жанціна зі зблизом“ Ансольдівська видають своєю пікантностю в око. Удалий жарт-карікатура В. Прушновського „власний образ“, Йоановича „Голоска двоча“, Фадата „Дамі із янвельним владом“ і ще підля малярів, що на миставі виставі не владіли в око — от і все вартно і цінне на тій виставі. Хіба що цінним є набутком назвати можна і треба копії з Тинціна Вечелла (Христос і ангелівніца), Рембрандта „Зніте з хреста“ (копія Гарера з оригіналу в Монахії): Гвідо Рент славий твір „Батріче Чончі“ і кілька інших. Скульптури не владують на увагу.

Так отже вся вистава. Се сказати би вистава „хатної штуки“: що хто мал у себе в хаті, може і не конче на показ ширшому сьміту, то починає собі комітет, во страхаючи ся ві рам, не дякуючи ся ооркатою всего того краму — досить вистави є і то ще різдвяна. Розміщені образи естетично, се найвищий вираз штучи злож розміщувати мавомані: іноді бачить ся блискучу пляму замість образа й на-

тим конче. Треба підходити то з одного, то з другого боку, аби що побачити.

На другий раз будемо відій мати виставу старих простирал, сорвет від товстих підберідків наших та не конче наших романтичних пращурів, пару інтересних загадочностию свого забарвлення хусток до носа — ну, і буде вистава штуки. Скульптуру заглушають стартабери і т. н. — те все можнаб ще назвати репрезентативною виставою і назначити її отворене на — 1. априля... С. Яр...

Із хвиль журби.

Розіздємо ся братчина миленькі, як листочки три молоденькі в полі... Ти відеш далеко-далеко в нерідну країну, за океан моря, ти лишеш ся тут на рідкій земляни — у гірній недолі, а я — лиж в могилу.

Увійшов до незнайомого потягу. Давни, що стояли одна на перед другої були переповнені подорожними, деякі стояли навіть у проходах. Подорожні вели веселу розмову. Одні сміяли ся, другі бурмотали пісеньки під носом а треті свідли пенури, немаче горди всіма присутними.

Було гаряче.

Із класи вийшов я на коридор. Тут було тихо. Лиш деоиди доходили сюди носомі сміхи з наївну подорожних, або голосні свисти, якими порозумівали ся машиністи. Через відчинене вікно в дверях, біли якого в отауни, долігав легонький холодний вітерець. Біля довгих ліній залізничних стояли купа накувнів, та накувниковий візок на двох колесах. На нього опер ся почотний єуніонар та занеуважав щось у потатину, а напер аношував накувни до візка.

Дальше простяган ся стаційний довгий перон, по ній проходилися ся подорожні, що вийшли з вагону, та вистала ся стаційна обслуга. Там панував прирочний гамір.

ПЕРЕДПЛАТА НА „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на рік 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованих, на рік 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер., на рік 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на цілий рік 16 кор. (м. 9 рублів або 34 ер.) а на рік 9 кор., м. 4-50 р., або 17 ер.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакция, адміністр. і експедиция

„Буковина“

в Чернівцях ул. Петропільна ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адрес для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки.

При частіших замовленнях відповідний рахат.

Рекламації неопечатані візні від порта.

Групи зворотні редакції дає на попередній востереженні і залученні належності почтової.

В справах редакційних можна усього порозуміти ся що дня від 9—10 рано і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

Горожани! Виборці!

Переконані, що лише свідомі, енергічні, вірні від припадкових більшості і окремих стреміння заступництво культурних і матеріальних інтересів може довести до розквіту щасливо початий розвиток нашого міста а також і згляд на се, що вже правна пора, щоб в раді громадській запанували мир і згода — спонукала підписані партії до злуки, щоб припоручити Вам до вибору і

III. виб. кола, I. виборчого округу

який відбуде ся

в четвер, дня 27- грудня 1906 року

отсмі кандидатів:

1. А. Брунштайн,	7. Ісак Штахер (ул. Лівійна 8)
2. Адольф Гарт,	8. Др. Бено Штрахер,
3. Еліас Нампельмахер,	9. Вільгельм Тітінгер,
4. Віня, Норитинський,	10. Герш Тріхтер,
5. Якоб Кіндлер,	11. Ник. рицар Василько,
6. Гершон Ельгісер,	12. Еліас Вендер.

Виборці! Станьте до урні в певний час і голосуйте однодушно на кандидатів, припоручених Вам залученням виборчим комітетом!

Чернівці, в грудні 1906.

За німецьку партію:

Др. Рудольф Шарінер,
проф. Карол. Воля,
Гайріх Віресс,
Др. Антон Норет
Мапа де Мано.

За юдівську партію:

Др. Штрахер, през. жид.
віроїсн. грон.
Др. А. Салтер, надов. суду,
Др. Н. Вендер, ісеи,
Пог. Вільгельм Тітінгер,
Ред. Моріц Штегел.

За польську партію:

Сьлан. Ол. Опольский,
проф. уч. сем.,
Др. Стан. Клятковский,
примар,
Франц Буліньский,
стельмах,
Ян Островский,
столяр,
Юліан Тромбетер,
надов. на п. і адм.

За руску партію:

Др. Ст. Смак-Стопний,
проф. унів.,
Єротей Пігулик, посол,
Др. Костя. Клим, рад. міста,
Михайло Коралевич,
есер. суду,
Волод. Ясеніцний,
надов. суду,
Ник. Василько, пос.,
Вінцентий Коритинський, міський будівничий.

К. В. Назаревна.

УРАГАН.

Штудя в одній дні на повиченій сюжет.

Переклад Осип Чубатий.

Особі: ВІН, мужчина 35 літ.

ВОНА, чорнишля і над літ 20—25.

Ація веде ся в наш час в їх помешканню.

Маленька, добірно умебльована сьвітлиця. Двері на право й на ліво. Побіч печі два крісла. На ліво канапка. На право стовпик, а на м'м збанок і склянка. На правічку годинник.

Яна 1.

(Вона сидить коло печі а роботою а рукамі; сердито дивить ся на годинник).

ВОНА. Одинадцята година! Яногого! (павза). Одинадцята година! (чуті мужескі кроки). Ну напонець (робить дальше).

Яна 2.

(Він входить еселий і ерадуючий, протисає руки до мей. Вона робить дальше роботу, як би його не помітила. Він дивить ся на годинку із здивуванням, а жепокоем. Павза. Він усміхається, підходить до мей і поче її обняти а вяду. Вона встает а ехразом шлеу).

ВОНА. Ляжте мене!

ВІН (жоче цюсо сказати).

ВОНА. Ляжте мене! Я сказала (іде до дверей).

ВІН (іде на мей).

ВОНА (завдержується на кориді; обернулася, говорючи гордо). З сою хвилею між нами мей спичило. Розумієте; раз на воо! (підходить; він кидає ся за нею; вона лачилася двері).

Яна 3.

(Він сам; гра жімична; здигований, розсерждений і приближає ся до дверей її кімнати і надслушує. Нічого

Політичний перегляд.

Посольські кандидатури на Буковині. Із хвилею, як виборча реформа стала певна, починають появляти ся що раз точніші вісті про кандидатів до будучого парламенту і в Буковині. В возосім таборі — як зачувати — а вже певні кандидатури ділячи Ніна Фальондора і з округу червоного, бар. Гормузакого і з гурагунорського, сов. Сімьоніча і з радівського, а Авр. Оичуд і з кімполоніського. В Сучавській стонть проти себе кандидатури сов. Ісупескула Грекула і ад. адм. Дор. Поповича. Крім сего будо кандидувати на свою руку в повіті гурагунорській або червоновоїм уч. Кисанович. В німецькій сьлській повіті будо кандидувати мабути такі мін. справ внутр. Вінерт, в міській Радіві-Серет-Сучава др. Снада, а в Чернівцях др. Штрахер. Хто сьагне по другий червоно, мандат поки що не відомо. Про рускі кандидатури поки що годі точно що небудь сказати, бо рішати муть їх повітові організації в порозумінню із „Національною Радою“. Не завадить однак замітити, що на рускі мандати мають храни мін. вишши о. Багатирец у Вашинівній, а др. Гакман в Заставничій. Огої возоско-ділчівські прислужники будуть кандидувати там певнішо, що перенести їм вже не першима.

Становище кабінету Клемансо. Сєі п'ятниці добув французий прем'єр Клемансо при помочи міністра просвіти Бріана визначну побіду над ворогами і з правниці й недоволеннями елементами і з власного табору. Ходило о порішення закону о виконуваних обраді, який декому із республіканських послів надавав ся поміркованням і залученням і з уступствами для кат. церкви. Головним бесідником проти був Ріко. За те-ж мін. просвіти Бріан лив ся певним недуги в палаті депутатів і висказав, що абстрагуєчи від мотивів, кождий, хто виступав проти сего закону, а поротом держави в борбі із червоною католицизмом. Сєй закон се ніяке уступство, тільки зміле відобрание католицизм духовникам нагоди відограти роль мучеників. Дальше висказував міністер просвіти, що опорожнивание будинків червоних веде ся із великими зглядом для хорих і старших достовірців. За те-ж багато самих епископів просило, аби їх насильно виводити, щоб часом не поналя в підозріне у Ватикані. По знаменитій із кождого згляду промові Бріана прийшло до голосовання, в нім правительственим предложено при-

же муга. Потирає руки, відтам кидає ся на мезану і бере газету а мимом читати дово і а уязвою).

Яна 4.

ВОНА (входить зі своєї кімнати і а зрізним по-малом аягає ся) Ви, мабути, думаете, що подібне жите можливе? Ви думаете, що я буду його заносити? ВІН (идевоємий).

ВОНА. Я розумію вас. Знаменито розумію! Ви представляете собі, що виждавшиє Вас через цілий вечір, а дуже щасливий що вас на жалє бачу! Вам дуже вигідно сидіти ту коло печі, а я по вашому повинна збиратись до своєї кімнати, де і темно... і холодно...

ВІН (встає а мезану).

ВОНА (уцилає). Ляжте прошу дуже! Я вам не хочу порешаджати... Я розумію: ви інмогались — утомилась — Вам треба відпочину?

ВІН (жоче говорити, але вона перериває).

ВОНА. Мене бере лиш досада, що я була так дурна та впадала віру вашим обіцанням... Якоб я лиш буха зляла... колиб була могла проинайти, що ви вернетесь о другій годині!

ВІН (дидить ся на годинник на печі).

ВОНА. Ви думаете, що я помилилась? о ні! Сєй годинник припінаєсь. Тепер за п'ять хвиле друга година!

ВІН (виділяє жимичковий годинник).

ВОНА. Но то для вас воо одно! Абож ви спосібі журитись про других! Що вам до того, котра тепер година! Ви таксамо сьміло прийдете до дому о третій о четвертій, навіть о шостій годині а рано.

ВІН (ураженний).

ВОНА. Гуляца оргім — абож се для вас повинна?...

ВІН. ? ?

ВОНА. Я тепер вже нічому не дивуюсь!... Я бачу, до чого ви можете дійти, коли вступили на такий шлях...

ВІН (усміхаєсь).

ВОНА. Ви що сьмієтесь? Сьмійтесь! Сьмійтесь!

ніто 338 голосами проти 146. В янду сего становища Клемансо заперечено на довгий час, навіть мимодипломатичного протесту Ватикану, оголошеного тепер проти ревізії, переведеної в алоали парламенту кансольну нунциатури.

Сесия англійського парламенту покінчила ся острым конфліктом між палатою громад і правительством а палатою лордів, яка ніяк не хоче допустити до сьміції нового закону шнільного. Коли на дивний порядок палати громад прийшла заява лордів, що вони такі обставити при своїх рішенях в справі закону шнільного, тоді прем'єр Кембелль Банерман поставив вносене, що палата не бажав радити над тою заявою. Серед оплосків залізнич він свою промову ось так: „Невже результат загальних виборів не має значіння? Коли в палаті лордів має сяду одна партія, то невже друга палата має через те стати єї слугою? Англійська конституція має середство і на то і найде дорогу, щоб забезпечити значіння вої англійського народу!“ Огосе предложене прийнято. Здасть ся, що опір лордів веде до собою реформу палати лордів або до викорочення єї законодавчого значіння.

РАДА ДЕРЖАВНА.

Парламент.

В палаті посіві вола ся в п'ятницю дальша дискусия над бюджетовою провізоромією. Різночасно правительством конзервувало в різних сьлах в послани радикальних груп, чтобы помешати від них першество для закона о шнелгуз сьланіз перед їх наглими вносеннями. Міністер фінансів др. Коритовский а зазначив, що теперішня бюджетова провізорія з огляду на конституційні основи бюджетовани а рішучою аномалією, бо а протівна конституції. Бесідник вказує на небезпечку а такого стану річи і висказує бажанє, чтобы палата раз вже зробила повний ужиток ві своїх парламентарних прав. П. Король жалувало ся на уносіджуване Русини правительством. Спеціально в справі виборчої реформи русиний нарід асказувано. Повага центрального правительств не сьгає до Галичини, границь сего краю не візньо йї переступати. По ухваленню виборчої реформи президент прийшов на засіданє кола польського, алясь на се,

Вам все одно! Такі люди, як ви, відзначають ся цим ім'ям...

ВІН. ? ?

ВОНА. Заперені, ви мали щастє, як воєда? Кілько то жінок ви очарували... побідили? Чого таїти правду?

ВІН. ? ?

ВОНА. Щож було богото жєнщини на сїм кавалерісмі обїді, в котрім ви мусїли брати участь.

ВІН (зачудований).

ВОНА. Так, так... а знаю, що ви мені сьажете: То був обїд професорів! Не также? Я вгадала... Воєто були ячєві старики, жєнаті, добродїйні люди... Вони ніколи не розлучають ся зі своїми жінками. Ха, ха, ха! Як воєо се подібне до правди! Шнода, що ви не запросили тих добродїйних матрон! Вони опинились в великих премїїм товаристві! Вони потуляли собі разом з нами... Ні, а самїй рєчи, а думаю, ваш обїд мусїл бути дуже а дуже весєлий!

ВІН...

ВОНА. Ні? Вам було марїєтно? Ще тїрше! Я впаю, ви любите неведєсєлїє і при нагодї „вмієте“ подурїти!

ВІН (прибирає строжимий епїклад).

ВОНА. Так менї казали, припавшї... Сама я, що правда, нічо подібного не бачила...

ВІН...

ВОНА. Абож парта бути весєлим в прїсєдствї жінки! Лиш для других стараємось бути любияними та уважливими.

ВІН (усміхаєсь і підходить до мєст).

ВОНА (ідевоєсь). Ні! Ні! Ляжте мене! Вертайтесь до своїх... любасок... Ривалїзувати з ними — а не бажанє... Я впава жінка, на нещастє, так на нещастє! Але нам не подобають ся такі жєнщини, як я!... Ваш ідеал — худощаві, чєхоточні особи...

ВІН ?

ВОНА. Ви, наволи побачите довгу, нескладну жєнщину, впадетє в захват. Щож робити? Кєждому що вишого припадає до вподоби... Ваших сьмив...

Ціна оголошень на односторонній і двосторонній: Ціна сторони 40 К., 1/2 сторони 20 К., 1/4 сторони 10 К., 1/8 сторони 5 К., 1/16 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обов'язково на цілу сторінку і не підлягають знижці.

ОГОЛОШЕННЯ.

На рубрику: Надіслані і Оголошені редакція не відповідала.

При кількості оголошень або при річній замовленні, значний обсяг. Дрібні Оголошення малим друком (petit), чіпляють на по 4 с. від слова. Незамовлений за анонсом наразі не приймає ся.

Осінні звичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади Ілотовишів стов. зар. з необ. порукою відбулись на дні 30. грудня с. р. о 1-й годині п. н. в будинку Івана Думоника з отриманням наступного порядку: 1. Перечитання протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Звіт касовий. 3. Вибір двох членів старшини. 4. Вільні внесення. *Нордакій Думоніко, нач.*

Надзвичайні загальні збори каси пож. і шад. для громади Костинці відбулись на дні 30. грудня с. р. о 2-й год. по обіді в домі п. Євгенія Івановича із наступним наступним порядком: 1. Вибір начальника. 2. Вибір касира і призначення платити его. 3. Винайняти хату для каси. 4. Вільні внесення. *Арістократ Дажула, начальник.*

Надзвичайні збори каси пож. і шад. для громади Камениця відбулись на дні 2. січня 1907 в 3-тій год. п. н. в домі читальні „Рускої Бесіди“ із наступним наступним порядком: 1. Звіт ради надзорчої про сконтролювання каси. 2. Вибір старшини. 3. Вибір ради надзорчої. 4. Вибір касира. 5. Презентація ему платити. 6. Вільні внесення. *Іван Біличук, член стар.*

Звичайні осінні загальні збори каси пож. і шад. для громади Жадова відбулись на дні 30. грудня с. р. о 1-й год. п. н. в „Народнім Домі“ з наступним наступним порядком: 1. Прочитання протоколу з попередніх загальних зборів. 2. Справоздавання касового. 3. Призначення каси в членів „Співки для закупа і продажу“ в Чернівцях. 4. Вільні внесення. *Михайло Ірвинг, нач.*

Г. ФАЙЛЕС
усувач нагнітон
Чернівці,
ул. Руска ч. 8.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
антикара др. Ю. Францоца
в Тернополі.

Ся є знамените усмиряюче средство до натирання против всяких ревматичних болей, простудних, ломоти коштай, пачай гістич і нервових недуг. Прошу уважати на назву „Nervol“ і не приймати ніяких „Нервогонів“.

Ціна флакона 80 сс. 10 флаконів (економія) 8 кар. з оплатою і опануванням. Тесовий лист з подякою. — Вислана 2 рази денно до всіх країн.

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“
можна купити у всіх
філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,
в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

До Америки
з Галичини і Буковини

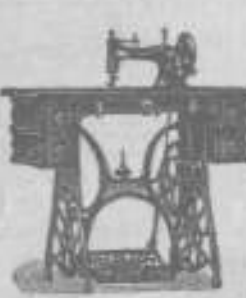
До Америки
з Галичини і Буковини

Що вістирна відходить з Бремен до Нового-Йорку елітні поштові кораблі: Kaiser Wilhelm I. Groser, Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm; подорож тихи кораблями триває лише 5 днів.
Що суботи двоєрубної поштової кораб. з Бремен до Нов.-Йорку.
Що четверга двоєруб. поштової кораб. з Бремен до Балтимора.
2 рази на місяць двоєрубної поштової кораблі з Бремен до Гальвестону (Тексас) Аргентини, Бразилії і т. д. 90 22—30
На кожне запитання відповідає одностор. руско-чеська фірма
КАРЕШ і СТОЦКИЙ Bremen, Bahnhofstr. 29.
Хто корабельні в листі відправити через Галичину, на підставі консулату на другий разок.
свій до свого!

КУПУЙТЕ ЛИШ

PFAFF-A

МАШИНИ ДО ШИТТЯ бо они є найліпші, найтриваліші а також найдешевші! Крім тих, є у мене також на складі

97 8—30

СИКАВКИ І КАСИ

при яких куди сить думати і шити усе, шити як дітям, дорослим, шити як обшукати. Все так дешево і швидко на радий дати. Як тільки поспішає у спешках.
В приміщенні

ВАСИЛЬ ДАНИЛЕВИЧ,

власник у будинку Штайнера
улиця Желізняча, Чернівці.

До Америки і Канади

найшвидіша, найдешевша і найповніша їзда через

ЛІНІЮ КУНАРДА

Головне заступництво для

Галичини і Буковини

Львів, ул. Браерівська ч. 6.

Заступництво для Буковини: **Чернівці**
ул. Головна (Енгельберга) ч. 32.

104 12—63 н.

СКЛАД ТОВАРІВ Б. БАЛЬТІНЕСТРА МОЛОДШОГО

Чернівці, улица Головна-Енгельберга ч. 3.

Склад ц. к. на-
Товарів обувних А. Чарок, Шань,
Напелюхін: І. Геврик Іга, Шань,
Товарів з альпани і хімічного срібла В. Бахмана і Спіан, Відень.

двірних фабрик
П. Х. Новор, Хрутин,
Оскар Шкаер і Сани, Грэн,
Товарів з альпани і хімічного срібла В. Бахмана і Спіан, Відень.

Поручає Ви. П. Т. Публіку товарів на рідній і новорічній подарунків і дуже великим виборі, та ними того що все і везе до дорожнього, продає їх по звычайних цінах.
Артикули бронзові, залізні, талки давні, рукописи, Маніфест до шити, підставки на дзвоні, таблички, тютюнові, гарнітури до хурени, до пияти, шкоти, бомбошарни, перуки, мила, сиринки до манжетів, шпильки до волосся і різні.
Артикули до подорожжя, неспарія, талки, жіночі куери до наковани, подорожжя і валізи, спеціальні куери Müller-а и Липка, до пуделки на напелюхін, пледи, понія (Kamoflage) англійські пледи для панів і панів і т. д.
Парфуми, мила і шпильки: Найліпші виробі з фабрик Roder & Gaillet, Gustav Lohm, Ideal Hahlgut L. I. Piver Paris, шпильки до волосся, зубів і річки.
Краватки і біли. Приладні англійські краватки, кожного місяця новий фасон. Найшвидіша біли мужської під гармашня, біли ескоту De-a Lapa-a і а. Коширки, манжети, хусточки, шельки і шпильки до панів.
Ковпачи футурні і шаруванки перси, в кули, злива, бобра, дного kota і т. п. для панів і панів. Шпильки перси, баранкові, Гімалай, як також різні суковні для панів і панів.
Товари паччожені і новинні. Продаже біли Егера, др. Ланана спідня убои, приладжє біли в поппи верболода, огрівчі черева, моли, пуделки і срудий, воляні каміоні для панів і панів, паччожи, каміоні і чинаї.
Черевки правдані Вол, Шеттеван, ливерки, Кіт-Ніт, Раш, в шпильках або ливерками обладдані, в пильним еутроном, або без того, для панів, панів, паночок, хлопців і дівчат.
Чоботи з хованям и Волкал еутроні, для панів і хлопців. Обув допань різнородна.
Рубашечки: нятні, широкі еутроном і гладкі, Шань з Шань і шокку для панів, панів і дівчат. Найліпші виробі.
Кальсоні правдані російські, шведські, американські і черевки з ескоту.
Напелюхін найліпші шпильки, в ладном, елітний, тирхі або нятні, найшвидішого фасону. Целандри і кияки.
Артикули до польовання. Стріляби, револьвери, пістолі і всякого рода амуниція. Торби стріляні, каміоні і всякі.
Конфетти диточі. Пляші, убои, кавула, напелюхін, талки, русаній, шаруванки і т. п.
Льверки, побільшачі шкля, найліпші французькі фабрики.

Видас товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

З друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Івана Захаря.

За редакцію відповідає: Віктор Стротч

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 сот.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 фр., на пів року 16 фр.

Передплата на „Буковину“ разом із тимчасовим „Руска Рада“

на цілий рік 18 кор. (або 9 рублів або 34 фр.)
а на пів року 9 кор., або 4-50 р., або 17 фр.
Поодинокі числа 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція „Буковини“

в Чернівцях ул. Петропавлівська ч. 2.

Ч. телефону 176.

Адреса для телеграфу: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає на по 20 сот. від стрічки. „Надіслане“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відповідний рахунок. Рекламні оголошення візьми від порта. Рукониси звертає редакцію лише на попередній застережливості і налученням наложити поштовий.

В справах редакційних можна устаткувати по-рокувати на що дня від 9—10 рані і 2—3 по пол. крім неділі і свят.

НОВИЙ ПАРЛЯМЕНТ.

(У) В перших днях січня збереться австрійський парламент на останню свою сесію, яка закінчиться 15-го т.м. що велика частина послів а се послів дідичівські і палат торговельних ніж не мають ніколи вернути ся до палати народних заступників на основі дотеперішнього титулу — журнального привілею. Крім цих сто шести (85 + 21) послів можнаб те саме сказати в про 118 послів мійських, азом у новій ординації виборчій не так піддержано поділ на округи сізьські й мійські, ба що більше заступництво інтересів мійських поставлено в явній красній обстановці як аграрній. Богато послів із упривілегованих курій спробує здобувати мандати на основі загального голосовання але що більше із них презентує мабуть із уряду в законодатній справі. Колиж знайти, що число послів у новім парламенті відкохнеться із 425 на 516, та що богато другий дотеперішніх послів із народних курій не буде старати ся о посольські мандати, то в склад нового парламенту увійде бодай 250 нових послів, які загально розділять ся мабуть на що більше груп, чим є їх у дотеперішнім парламенті.

Отже є в адина обстановка, яка турбує громадянських дідичів при розважаннях відносно в будучім парламенті. Над сою справою постановлено ся м. н. і якийсь визначний муж державний в інтерв'ю із редактором рідакції „N. Fr. Pr.“, який добуває у ній та в тім, що до парламенту прийде богато вироблених єврейських газету парламентарної праці. По при се одинокі сподієть ся нин, що незабаром переведе ся організація менших курій у великі й одностійні спілкові групи, які під впливом проведом в єврейській правительством вже подбають о правильне функціонування „парламентарної машини“.

Навази скрийних елементів після думки того таки політика, який вказує на практичну нинішню державу, до заведено загально голосовання, нема чого побоюватися, бо в ширших — додаймо від себе неперевічених — масах все дрімле консервативний інстинкт, який зломброму дав привід до постановлення теорії про мізономію маси себто про єї глуху несправність до всего нового. Нема чого побоюватися і обструкції в новій посольській палаті, або бодай такої обструкції, щоб стала хронічною єї подугою, яка прим. мінюють дотеперішній парламентарний австрійський. Головним приводом до обструкції було почуте по-

одиноким груп посольських, що їх майоризують другі послів, які свої мандати завдячують перекритим при відеам. тоді як народні послів заступали широкі маси населення. Тенор се почуте злине, бо кожний послів мав не за собою однаковий авторитет — загального й рівного права голосовання. Національний елемент не страшний тут і він сам не виключе обструкції, коли в усіх інших нарадах парламенту будуть зацікавлені широкі маси народу, які останають в безпосередній тишині із вибором послів. Із сими прагненнями австр. визначного політика піки і сперечатись, колиб не те, що рівного права голосовання виборча реформа не але особливо під зглядом національним, при чім прим. кривджено так нашо наш парід. І коли мужі державні сподієть, щоб машина державна не була єврейською останаючи бодай тими, кого вона радлаб роздавати зади упривілегованих народів — то мусить ся вперед признати повну і дійсну рівноправність єврей австрійським народам а в першій дній Русинам, яких номимо того, що в четвертим з ряду австрійським народом, трантує ся без перерви як насербів австр. конституції.

Тоді споникать ся в велика надія привадувана в міродатних кругах до виборчої реформи, а іменно та, що вона піднесе в масах виборців почуте горжальство, почуте єврейськості із державою, в аній кожний вирішав закон, які має відтак сам споникать. Отже визначно значіне загального голосовання а чи не найбільшим добутком із цілої виборчої реформи. Зонам ніж рівноправними масами народу а послами зацікавить ся а через те й збільшить ся їхня однічальність перед своїми виборцями, на яких не будуть від тепер складатися єврейські оброблені виборчими гвєнами, але майже всі повноцінні громадяни. Сю обстановку треба мати заздалегідь на премії кожній широкій народній партії, яка мусить подбати о те, щоб народні маси були справді політично єврейські а при тім добро з'організовані, щоб при нових виборах не заважали часом у східній провінції Австрії, де так старанно хоронено аналіз-сабетам і альяголіам, голоси ліберальних паймів, або чорнокопчених банди, організовані єврейськими єврейськими й єврейськими реакціонерами.

Проти сего не відють нічого ніякі постанови про свободу виборів, поки і в найкращих селлах не залучує розуміне громадянських прав і обов'язків, до якого може довести тільки масова агітація, ведена живим словом під кличками, які закликають не виступати ідейно останає інтереси але передовсім живі інтереси.

треба тих таки народних мас. Другим переважним чинником в сій справі є проп'яганда ширена політичними брошурами, а що важкіше дешевіше й ширіше розповсюдженою пресою. Подбати о єї засоби борби із реакцією, деморалізацією і темнотою повинен із усіх сил кожний, кому лежить на серці прагнення до рівного рідного народу, хоч би і в наду єврейського і рівного уряду а всіх державних справах, яку вводить загально, тайно, рідне й безпосереднє право голосовання.

Вістки із російської України.

З одеської „Прогресу“ 29 го (ст. ст.) студія в товаристві Одеської „Прогресу“ після того, як скінчили ся читання реферату і публіка розійшли ся, зроблено тусу у велику поменшанню. Догляд за поменшанням, а також за продажем нижжостановлених часами був доручений Насеті Луденківській, яка там же у „Прогресу“ мала окрему кімнату. Луденківську заарештовано (у неї найдовше незалежну літературу, черепця й друк. — Ред.) Хоч тут же зараз вияснило ся, що сеєба Насеті Луденківська, яка платного робітниця, нічого не має єврейського з напрямком діяльності „Прогресу“, а проте на другий день вночі, в одній і той же час у всіх 10 виділених зроблено тусу: між ними: у нотаря окружного суду Д-іа Комара, члена окружного суду, що перед двома роками був прокуратором тогож суду, Д-іа Шелухіна, адвоката Д-іа Панченка, директора гімназії Д-іа Ковальчука, секретаря мійської управи Шульги, директора єврейського дому д. Сігаревича. У Д-іа Шелухіна забрано цілий човен і рукописами його творів для „ре-гладу“. У д-ра Луденка, як самі мандарни висловляють ся, не знайдено нічого незалежного, крім двох революцій, що були в нього в давніх часах, забрані тільки книжечки „Есперанто“ зади „характеристики“, а про те його заарештовано, і вже третій тиждень очолює ся, а справа ні на крок не посунула ся. І чин саме єврейськості, се що не відомо. „Прогресу“ адміністрація хотіла зачинити, та донутання, що складали й д-іа Шелухін, Комар і Луденко, ублажали мійського градоначальника не зачинити „Прогресу“, обіцяючи, що нічо подібного не повторить ся. Градоначальник відповів, що се в перший і останній раз він вибачає „Прогресу“ єю провинну, а в друге вона буде зачи-

М. В. Назарова.

УРАГАН.

Шути в одній дній на поштовий сюжет.

Переклад Осип Чубатий.

(Конеш).

ВОНА: Ажже, Микієві живуть по над стани... Зніди у них гроші? Не розумію! Сказати не правді, а вони не інтересують тим питанням... Та справа дотичить лише пана Микієва. На його місці, оляго, аби такі була цілава довідатись, хто платить за рознішні костюми його жінки!

ВІН?

ВОНА: Я повторю лише то, що другі говорять. Без диму нема огня! Виж протів очаровані Микієвом... Після вашого перекопання — вона чарівна... Я не перемчу... як над конярку доньку вона велика гожа.

ВІН?

ВОНА: Так, так, вона жонірена донька! Ви перечите? Ото вже даруйте! Я се знаю... на певне знаю! Мій батько, — він був генералом — він мей показував панері батька вашої Микієвої, що служив мурером у його батька... Будьте ласкаві не перечте! Хотите доказів? Я зараз!

ВІН.

ВОНА: Ви не бажаєте? Так, так, я розумію! Дав нас подібні докази неприємні! Се з'обиджало вас ідола? О певно, ваша Микієва єврейська ауреолою... Вам незлюбо єї розвінчувати... Ви volete не до-вірити мені?

ВІН (примолосивши).

ВОНА: Я бачить ся, завдала вам жалю? Простіть! На будуче, вірте мені, я буду більш обережна і не позволю собі торкатись вашої Микієвої. Все, все, що вона зробить, буду уважати прегарним... Вона вярала у мене серце мого мужа... вона забрала батька мого дити, вона розбила наше життя, вона внесла в нашу родину горе та ганьбу, але а нічо не

скажу. Я буду навіть хвалити вашу Микієву... Буду боронити єї, буду уважати єї поступоване шляхотним, чесним, високим...

ВІН.

ВОНА: Ви задоволені? Вас вдоволює моя жертва? Ах, вам єного мало? Виб хотіла, щоб я вину-лась перед нею на коліна? Після нас, я повинна по-лізати до неї і благодіє зі словами, щоб вона злинила в спокою мого мужа... щоб вона зжалася на мій мую ради моїх дітей... Бідні єврейські... їм грозить козад... голод, злидні...

ВІН (жоче юверити, але стискає плечима і обер-таєсь спиною до жінки).

ВОНА: А ви починаєте злитись! Вам так від-гідно! Се буде найлучше... Коли чоловік не може ні-чого сказати, він все розсерджуєсь...

ВІН (обертаєсь до неї).

ВОНА: Ви готуетесь оправдуватись?

ВІН?

ВОНА: А, ви не можете нічого сказати? Ви навіть не бажаєте говорити зі мною? Ви не маєте ні однієнького словечка на своє оправданє? Прегарно! Починайте переступство... Обидати, ошукати жінчину, бачиши єстоту, і навіть не признатись, не просити прощення!...

ВІН (приближуєсь до неї).

ВОНА: Ви хочете мене приголомшити? Сого що не доставало?.. Ну, може... бийте... бийте!...

ВІН (пораженний).

ВОНА: Щож ви вупинились? Таже ви ховали... муж... голова доми! Ви єврейські від мене! Бийте! Бийте! Не турбуйтеся! Я не буду боронитись!

ВІН (стискає плечима і їде до дверей).

ВОНА: А, ви не хочете покористуватись своїми правами! Ви, мабуть, боїтесь, що а буду клянута помочи...

ВІН (вертаєсь).

ВОНА: Ви помиляєтесь! Я ніколи не позволю собі робити скандалів. Я не наведу до тих жінчин, котрі ташуть своє горе на торг... котрі жалують ся першому дїахому, кого подібають... дозволяють собі

ломатись та збуджувати жалонці. Мое горе надто глибоке!

ВІН (жоче відповісти, але не єврейськості).

ВОНА: Ви мені не вірите? Я брешу, після нас? ВІН (відносить очі до стелі, відтам бере газету і сідас біля неї).

ВОНА: Ви не хочете навіть відповісти? Ви беретеся читати... Розумію: се дуже вигідна манера, щоб перервати бесіду! (Підходить і до неї). Але мені все одно, чи ви заняті чи ні. Я скажу вам... Є люди, навіть мушени, навіть мужі, котрі спосібні признатись до своєї провини! Як вони обидили, на-дали жалю жінці... як вони бачуть, що вона терить, у них порушити ся жалє. Другі мумі спінуть ся, щоб потішити свою жінку, навіть тоді, коли вона сама провинилась, а тут... Неужже я навіть не гідна твоєї уваги... твоєї доброти? Неужже тобі не жалко мене? Ажже я тебе так кохала... так кохала тебе.

ВІН (зворушений; єврейськості, уперся до газету).

ВОНА: О ти а багато пробачу? Я би лиш хотіла, щоб ти сказав мені правду... Ну будь же добрий і скажи, де ти був нині після сього профессор-ського обіду?.. Як лише єврей обід дійсно ман місце...

ВІН?

ВОНА: Я навіть готова прийняти, що обід відбув ся, але щоб обід нічав ся о другій годині вночі, тому, даруй вже, не можу дати віри. Не мо—жу!

ВІН (жоче відповісти).

ВОНА: Ти будеш перечити! По твоєму, тепер лиш дванадцять... Гарно... Гарно... Я згоджуюсь... Я згоджуюсь... Я все готова уступити, але... обід ні-чить ся о дев'ятій, що найнижше о пів до десяти... Ти сам мені говорив, що він так кінчить ся...

ВІН.

ВОНА: Я жду... серджусь... Я зі страху єврейськості в розуму... Я думаю, що і тобі лучило ся не-щастє... На певне, ти приходиш. Я надаюсь і до тебе, нитатсь (плече). А ти, ти... ти навіть не хочеш мені одвінчати! (опускає на каміну).

ВІН (дивить ся на неї з єврейськості).

ВОНА (зі словами): О маме моя... маме... як би

носа „на пік-пік“. Зараз „Пресвіта“ функціонує. Ресерати читають, як що середі, а по суботах відбувають ся сьніги, докладають й поротення викладають про нових українських письменників, але загальний настрій пригнічений. Зараджують бібліотечно-сигарною пошмо студенти-Українці.

М. Л.

Трус у бунного носса до державної Думи В. М. Шемета переведено у Лубнах свої суботи із незриваними засобами обережності. Підчас тусу його будинок з усіх боків оточили поліція, а з них сотні козаків розганяли натами натовпа на роду, який дізнавшись про сю надзвичайну подію, збирався взірнути і запрягував вулицю коло будинку. Перетрусувшись усе гаразд, на 5 годин часу (від 12 год. ранко до 5-ти год. веч.) в помещанню, на горішці і в сараї нічого протизаконного не знайдено. Самого В. М. Шемету за увесь час тусу не було дома. — До сього треба зауважити, що в Лубнах давно уже йде чуток, що Шемета властиві хочуть заарештувати, щоб таким робом сповестись небажаного кандидата на члена Думи, бо виборці його дуже хочуть знову вибрати за кандидата, а „монархисти“ сим дуже обурені і, кажуть, що ніби то зробили на його офіційний двос, як на кримінальника.

„Радка“.

Політичний перегляд.

Політичне положення в Сербії отає зник дуже небезпечно. Перед 3 роками віднало ся, що загальна опінія народу, ворожа Обреновичам, звернула ся в користь Караджевичів, однак не забаром прийшло ся до переносів, що народова не подобаєт ся так спазатиб — не особа короля, але взагалі цілий лад правління. Вже кажа компромітація Сербії іза убійства Александра і покінаве Петра на престізі, якого уважає Европа співучасником в компанії, викликала між співомисли Сербами велике невдоволення, яке проявляє ся головню в ворожій настрою проти короля, неформального — під аглами духовними — престолонаслідника і преа. мін. Пасіча. Пасічово положення стало тепер дуже скрутне, тому що мусять грати дволичну роль супроти короля і супроти народу. Кореспондент віденський „Zeit“ довідує ся із достовірного жерела, що Пасічова політика стремить до цілковитого усунення із сербського престолу короля Петра, а за тим і Джорджевичів. Таким способом задумує Пасіч сповнати пошу бляшности народу. Си катастрофа Джорджевичів малаб наступити навіть в недалекий будучности, а іменно в той спосіб, що скупштина звеслаб закон із року 1864 (який признає Джорджевичам право на сербський престізі), як закон, ухвалений незаконно скликаною скупштиною. Мужі довіра Пасіча зазначають, що потайком пошулує ся вже наслідника Петра, якого думають найти в особі якогось вищійшого або німського принца; рівнож мож зазначити чинили стреміння до персональної унії з Болгарією під князем Фердинандом. Та поки що замірив Пасіча ширші політичні круги не знають і підозрівають в ній ворога народу. Розходять ся тут в першій мірі о ухвалу нової пошкочи, за якою побирає ся Пасіч, а ній противлять ся в першій мірі молоді радикали. В сія справі відбули ся в Білгороді в неділю величкі збори, щоб запротестувати проти ухвали нової пошкочи. Прямительство старає ся не допустити до зборів, стараючись плачоними людьми дати їм заєрашу, що учасники стоять на услужах Австрії і розбити збори. Та провокатори мали той успіх, що дістали добру порцію бієн. По зборах пішли учасники перед палату короля, Пасіча і льоками деяких правительствених радників. Король бачив вже не одну демонстрацію намірену проти його особи, але такої ще не бачив. Бесід, які виношували на вулицях, були нові неспокое до правительств і короля.

ти могла знати, як страшно нещасна твоє бідна донька!

ВІН (відходить до мей).

ВОНА: Липіти мене! Я не потрібую твого брехливого пошинування! Я вам не вірю! Ви хотіли бачити мій сльоза... мей терпіня... Ви дівчили свого. Натіште ся! Тріюмфуйте!

ВІН (не пам'ятає себе, відходить від мей і ходить великими кроками по кімнаті).

ВОНА: Вам смішно дивитись на мене! Ти в розумію. Дійсно, я смішна. До сього часу не являється в положенні пошкоченої жінки. Ах, як велику слухишність мала моя бідна тіточка. Вона мені говорила... перестерігала... Вона вважала вас — і то цілком справедливо — лісованим чоловіком. Що навіщо своєї смерті пошкочила мене, вона до себе і сказала: ти — ангел ніжності та доброти... ти немилість, а ні... о він азій, упертий, і головню лісований...

ВІН (сердечністю доходить крайніє ірації; бере зі стола містийний мікс і допить його).

ВОНА (спирнувшись): От бачите, який у вас характер. Ви дожите мого... нівченте! Ви й слова не маєте на підданні...

ВІН (відходить до стола і дулюком викидає шматочок води).

ВОНА (успіваючи): Ви маєте справу? Ви в жарі... в горічці! Та якже інакше! Се пілсвенто прозвужіє. Після таких ерцій... Треба мати позвичайно здоров'я, щоб провадити таке життя... Мон бідна мамуся говорила...

а опиням: „Проч з королем!“ „Проч з Пасічем!“ і „Най жне республіка!“ не було кінця. Прийшло також до комедію із поліцією, при чім жандари вистрілом з револьвера зранили одного студента, що даво ночки до інтерв'ю і заштань до міністра внутр. справ, піднесених в скупштині зараз другого дня. Дебата була дуже ожважена, а особа Петровича, прихильника правительств, навіть побило. Щоб розсідати перобіг зборів і поступовно поліції, вибрано особу комісію. Гідети „Правда“ і „Срєсна Застава“, які подали вірні справозданя із ніч і демонстрації — сповісничано. На сцену приготувало ся сьніжні демонстрації перед скупштиною, де жало ся другий раз голосувати над законом про пошкочу. Настрій в місті неспокійний.

В черногорській скупштині виношували бунний міністер заграничних справ а теперішній представитель державної ради, посвлада Іліро Вукович промову, яка викликала в політичних кругах сенсацію. Іменно звернуло увагу на його критику престолонаслідника, яку Вукович назвав невідповідною фактичним відношенням Черногори до європейських держав. Вукович жалувал, що в престолонаслідній не згадано про прихильні відношення до Франції, Британії та Італії а вже менш, чому не свинчено ні словом про рідну Сербію як також про Болгарію. Вестанні осуджував австрійську політику правительств і закінчив заявою, що Черногори мусять жити в правани ві воїни Славянами, а головню в Росію і Сербію.

Борба із польськими дітьми в Познанщині. Іза страйку польських дітей зариджено нове 250 парних прописів, ніж тим доять проти польських сьнішеників.

Перський шах Музафер-Еділ ослаб так дуже, що на його владарюванне нема надії. Перша відьма диями називав свого найстаршого сина престолонаслідником. Із сєї нагоди розвисла ся чуток, що престолонаслідник задумує розвизати нововибраний парламент і звести абсолютизм, що викликало занеурення в політичних кругах. Престолонаслідник передня парламентови писемю, в ямй каже ся Богом, що не має наміру заводити абсолютизм, думає лише про експлізаци державного порядку задля розвитку і добра держави й народу. Сю заяву прийня парламент з одушевленням до відомости.

Конгрес сербської церкви в Карлівці. За згодою цесаря скликав карлівський патріарх Бранкович церковний конгрес, якого святоче отворене відбуло ся в неділю, 23. грудня. Вільність депутатів належить до ширшої радикаліз. Коли патріарх прочтав писемю през. мін. Бекерляго в угорській а по тім в сербській мові, запротестував конгрес проти уживання угорської мови і ухвалив писемю підчитувати тільки в мові сербській. Рівнож запротестував проти вживання черногорської хоругви на будинку, де відбував ся конгрес, і ухвалено зняти її. При виборі веріфікаційної комісії прийшло до сівру між радикальною більшістю а уміркованою меншістю і вибрано до комісії 15 радикалів, тому що меншість зрештучувала із придалених їй пильних мандатів. Слідуюче задале відбуде ся, коли веріфікаційна комісія поніжить свої праці.

Події в Росії.

Засуд.

Процес Небогатова покінчив ся. По промові оборонців оголошено суд попередчера такий засуд: Адм. Небогатова і офіцирів Лішніа, Грігорєва й Смірнова за добровільну алачу Явондін під Цузімою засуджено на кару смерті. В виду обставин обаетуючих із зану та бездоганку дотеперішню службу рішено кару смерті замінити на десять літ кріпости. Засуд сєї поро.

ВІН (опять не вору).

ВОНА: Що се твого? Я пгаджу свою маму, а ви позволяете собі усміхатись?! Слого що й не доставало! Моя мати була чудна, ідеальна жонціана! Так! Так! Я не бажаю едухати надібних інсказів!

ВІН (салютує руками).

ВОНА: Обиджати матір своїй жінки! Відивається про неї поганю! О се просто огидно! І що на день ви вибрали для своїх наруг! (алаче). День, котрий в мейй родинай всегда обходжено урочисто! Найкрасший день в мейй житю! Але ви, розумієсь, його не пам'ятаєте?! Що вам до діла, що пань-а мей уродили! Чи варт думати об таких дурацках! О, як би се були жінки Мехіної, тоді...

ВІН (поче щось сказати).

ВОНА: Ні! ні! прошу вас, не відічайте! Ви мето брехати, наравдуватись, а мей вже й без сього гірко! (накло).

ВІН (дивить ся на публіку, стискаючи плечима; відток а успіхом дивить ся на жінку).

ВОНА: Щіж, чи діджує ся якого небудь одиту? Та промовте тоть слонечко! Я вас слухаю цілий час!

ВІН (видмає з кишені футерал і две ерційки)...

ВОНА (радісно). Брєззета? Для мене? (любуеть і чинить махиса). „Вірши“! Так оттому ти так при вілани ся! (юряє). А любий мій Лєсю! Який ти добрий... печалиний... сарний! Ах як я тебе люблю мій дорогий! (хидаеть йому на шию).

Замінає.

даво до затвердження царем. Крім того засуджено ще капітана Кросса на 4 місяці, поручників Водері-кова і Артемавєра на 3 місяці, а Крєва й Фрідовського на два місяці кріпости. — Засуджене Небогатова має свою причину мабути в тім, що він не заловував се-прету і не явився перед судом „заста“ і проши уряд, який изав відсно на очевидну смерть. — Рішочасно заанв засуд у Москві в великим процесі із грузиненого по-своєного повстання. Винуватих в справі оружного повстання на Промисленій фабриці засуджено: три особи на 12 літ каторги, дві на 10 літ, три на 4 роки, а одну на рік каторги; на засланне засуджено нісім людей; до направчого дому без обмеження прав призначено чотири особи на три роки, одну на 22 місяці, дві на 20 місяців, дві на 18 місяців, один на 9 місяців а 36 осіб оправдано. — В прибалтійськй краю на основі рішеня пошмо полєних судія розотріжено. в Митаві 7 злода, в Ригі 10, в виленськй уладі 6, а в рижськй 4. — На кару смерті засуджено також революціонерів, які хотіли вбити Дубасова. Про їх страчене читалимо в „Русских Вед.“ тако: Дня 18. с. м. о год. 4. рано до исторбуурской приморской ста-ції привезли в тюремній кариті тих, що хотіли вбити Дубасова. Карату провадили жандарми. На стації стояли уже маленький поїзд, в котрім був тільки один товарний вагон. В кариті сиділи засуджені на смерті в кокузах. Разом з ними були в кариті й жандарми з голыми шаблями в руках. Поїзд прїбув до місцевости „Лисій Нос“. Там уже стояло військ і була готова шибениця. На тій шибениці їх понесли і зараз заклали в піску безлюдної місцевости. Алеж жорстокі засоби уряду оставють без успіху. Ні шибениці ні розстріли не годять спирати революційної хвилі, яка рівно зливає старий прожитий самодержавний лад.

Революційна хроніка.

Дня 25. с. м. арештовано в Іркутску таємний комітет соціалістично-революційної партії. — Відомий організатор соц. рес. партії Лізар Герцуїл, отішив із Сибіру, через Владивосток доїхав до Явондї і проживав там в Нагасакі. — Убийня гр. Ігнатієва. Заявив, що він зробив своє діло після постанов партії соціалістів революціонерів. Хто такий убійня, що не відомо, але він живий і приходить до себе від рап. Про вбитого гр. Ігнатієва треба згадати, що він на ставловини кнйського генерал-губернатора в роках 1889—1898 із усіх снх давни єсній прояви національного руху Українців, Полків і Жидів задля ідеї „обрусення“. Не менше дбав він про другу підпору абсолютизму — „православ'я“, перекладуючи завазю штунду.

Телеграми „Буковини“.

Дня 27. грудня 1906.

Поворот цесаря.

Відень. (К. Б.) Цесар повернув із Вальз, де святкував Різдво у архивініа Сальваатора.

Демонстрації в Білгороді.

Білгород. (К. Б.) Скупштина признав а третім читанню 88 голосами проти 44 закон про пошкочу. Студенти демонстрували проти пошлів і підносили оклики проти правительств і пошкочи. По тім сьбір сьніжних пісень і пошонних окликів проти правительств пішли студенти пошри королівськй палату і помещане Пасіча до університету. Коли почали і тут демонструвати, вступили проти них кілька жандармерии і студенти розійшли ся мирно.

† Граф Віхи.

Меран. (К. Б.) Угорський посол грає Еуген Ціхи, якого поразив опеді мозковий удар, помер.

Землетресеня.

Трієст. (К. Б.) Тутешня надморська обсерватория вилхчує пошвно землетресеня у віддаленю 8000 кілометрів.

Будапешт. (К. Б.) Апарати тутешньої обсерваторії сигналізували між 7. а 8. год. рано далекого землетресеня.

Розділ держави від церкви.

Париж. (К. Б.) Сенат ухвалив 183 проти 80 голосів законопроект Бріана передати комісії, вибраній для сопараційного закону. Правляні бажала, щоб передано його спеціальной комісії. — Бюро Гавь дementує вістку, начеб міністер Пішон дав яку небудь відповідь на панску ноту з протестом, звернену до всіх держав.

Убийня Ігнатієва.

Твер. (К. Б.) Убийня грава Ігнатієва є учеником школи, виденої звинув. Філіером. Філіер був одним із проводирів тодішнього московського повстання.

Російсько-японські переговори.

Тоніо. (К. Б.) Урядово дementує ся поголовку про перерву російсько-японських переговорів.

Експльоанка бомби на двірці.

Харків. (К. Б.) На тутешнім двірці опустив якийсь подорожний бомбу, від експльоанції якої пошибли для подорожні а багато осіб потерпіло тяжкі рани. Нависла публіка потінала до міста.

Ціна оголошень за однокорона 12 ліній: Ціна сторони 30 К., 1/2 сторони 60 К., 1/4 сторони 40 К., 1/8 сторони 20 К., 1/16 сторони 10 К., 1/32 сторони 5 К., 1/64 сторони 2 К. 50 с. — Анонси обчислюються за ціною об'єкту не більш ніж за 10 ліній.

ОГОЛОШЕННЯ.

За рубрикою: Надіслати і Ого-
лошення редакція не відмовляється.

При підкорюванні або при рішучих економічних, інших окуп.

Дрібні Оголошення наліки друком (pelt), чистіть на до 4 с. від пана.
Навчальний за змістом, марками, ценою не приймає ся.

Загальні збори каси пож. і шад.
для громади Оршівці відбудуть ся
дня 17. січня 1907 р. з 12-го годинним
порядком. — Старшина.

Г. ФАЙЛЕС

усувач нагніток

Чернівці,

ул. Руска ч. 8.

Найлучше і вже випробоване
средство на ревматизм есть
NERVOL

„Назва правдо забезпечена“
антикара др. Ю. Францова
в Тернополі.

Се є знамените усмиряюче средство до
пацира на ревматичних болях, простудних, ломлях костей, пла-
чливій гістії і нервових недуг. Прому ува-
жати на назву „Nervol“ і не припи-
мати ніяких „Nervotonin“.

Ціна флакона 80 сот. 10 флаконів (ва-
конець) 8 кор. з оплатою і опаківкою.
Тисячки листів з подякою. — Виснама
2 рази денно до всіх країн.

Видання „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“
можна купити у всіх
Філіях „Рускої Бесіди“ і „Рускої Школи“,
в друкарні „Рускої Ради“ і в книгарні І. Рехенберга.

ДУРНИЧКА а як не вірите
пересвідчіть ся.

Грунт з гатою (три фальчі найліпшого ґрунту на Буковині).
Довга: 8 фальчів, 30 морців верна. Грунт той земить так
спосібно в долин, що не треба его ніколи гнати, бо гній
з інших ґрунтів спадає на него. Він гнотить ся майже сам
дурничкою. Не шкідить ему ні посуха ні слота. На нм
є все уроджай.

Бачилих условин уділять „Редакція Буковина“ в Чер-
нівцях, ул. Петропича ч. 2. або В. Ч. postestante Дам-
дени. Буковина.
144 4—5

Певною річею є, що до
КАНАДИ або АМЕРИКИ

найліпше їхати переправою

М. Г. ФРЕЙДБЕРГА в Антверпії,

бо то є одинокі справедливі, найкоротша і найдешевша дорога до
північних країн! — Є то перша переправа, котра ушана народом
за найліпшу! — Завчає уділяйте ся писемно і посилайте надати
на піфарті до

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

Цілкою відновлена і вповні асортівана

ТОВОРІВ КОРИННИХ І КОМНАТА ДО
СЬНІДАНЬ

149 (3-5)

ІГНАТІЯ ВЛАСЮКА

Чернівці, ул. Плянська ч. 35,
поручає НА СЬВЯТА поручає

пирог, пашу, селадіу і чай. Різні, свіжі, різні макарони, граба, жуку, сма-
ленці, яйці, вареники, різні родючі овочі і фрукти. Вибіркові листя,
шпери, квасоля, родючі, ягоди і т. п. — Найліпші хліби, рум Ізайка
і інші, горішки, пиво, олію, оцет, селадіу, сирники, кави і різні вина.
Свічки, надило, віск і свічечки на деревце. Різні артикули
для домашнього ужитку.

Замовлення з пріямим і виконують ся сечас.

Товари свіжі — услуга скоро і точна.

Важне для управителів шкіл.

Намістє дружоорти

„Jahresausweis“

краєна Рада шкільна припорушила виготовити нову дружоорту

„FRAGEBOGEN“

яку можна вже тепер набувати в друкарні „Рускої Ради“ (Чернівці,
ул. Петропича ч. 2) по ціні

6 сотників за арнуш.

В 6 днів до Америки,

Переїзд подорожних до

Канади і Аргентини

100 (15—104) м. с.

жадайте пояснень

Напишіть лш карту кореспонденційну до

Falek & Comp.

Гамбург, Raboisen 30 Amerikahaus.

Кореспонденція у всіх мовах.

Liniment. Capsici comp.

Pain-Expeller

Важливо признаний знаменитий усмиряючий лік на патира на
поб 80 сот. 1-40 кор. і 2 кор. можна купити у всіх аптеках.

Просимо жалати сей важливо улюблений лік все лише в оригінальних
флаконах з нашим охоронним знаком „котвиця“ і антика Ріхтера і для осто-
рожности приймати лише флакони тим охоронним знаком або правдою. 112 14—46

Антика Ріхтера „під золотим львом“
у Празі, уліця Елисавети число 5.

Галичина і Україна.

(Із Л. Н. Шенка).

Цякий рік ряд голосних і великих подій приносив нам до себе, разом з увагою інших народів і країн, увагу нашої суспільності, яка від тих подій чекала рішучих змін в темній полоножені нашого народу — як революція в Росії, конституційна ера в Півдні Америки, та виборча реформа в Австрії, від ширшої таємної події на так багатому в Галичині, поєднанні не тільки з науковим вивченням українського народу з усіх добродійних цінностей повних порядків і відданістю на лагоді давніх наших країн. Але серед тих подій переконали і переконали, мало, або в зовсім не прихильно увазі ширшій масі, менше замітні, але дуже важливі і багаті діалогами наслідками внутрішні переміни в відносинах різних частин української землі, в розширенні й угрупованні наших національних і культурних сил, в напрямках суспільної енергії. На деяких сторонах цього процесу, що безпосередньо дотикає Галичину й її відносини до російської України, хоча і єм разом єдиним увагу читачів.

За останні двадцять або двадцять п'ять літ суспільність галицька привабила бачити й уявляти собі Галичину як духовний і культурний центр української землі, як ту духовну фабрику, де виробляється українська культура для цілої соборної України. Вона привабила бачити участь українських інтелектуалів в галицьких виданнях. Привабила до того, що Українці інтелектуали в її політичному і суспільному житті, дивилися на неї як на її національну інституцію, та старалися нею помагати їм морально і матеріально. Привабила до того поважати й побоюватися, з якими Українці давалися їй на ті повеління здобутти національної культури, народного самовидання, які були осаджені на галицькій ґрунті, й уявляли себе не тільки, як передовий, чільний частини українського народу, яка далеко випереджала ту біду Україну російську, де так слабо стоїть українська свідомість, де навіть по родинках не говорять по українськи, де більша частина інтелектуалів не знають як навіть думати й говорити по українськи.

І з тих явищ єм живі надії на поміч що сакральнішу, що діяльнішу від тієї України в будучині. Кожен раз, як розмах суспільної енергії ударив на о жовтій пороті, який сунула галицьку Україну органічна права польської суспільної ерархії, — з новою силою оживали давні надії на те, що може те, чого не може доказати Галичина своєю силою — розвинути її життєві сили — розвинути їх повільно, поступово, але певно, і не тільки за себе! Чи не здає він за Галичину, єм біду, несправді Галичину, що в найтяжкі часи українського злидіння влониними лентами світла огни національної української культури, народної свідомості і знавала ним дорогу українським братям? В тій багатій людській, засобами, капіталами України чи не знайдуться засоби на те, щоб допомогти галицькому оздоровленню виходити з економічного низенку польської шляхтичі і шляхетського дворяна, посприяти економічній й просвітній роботі, закласти інституції, системою приватних шкіл переломити ворожу національним нашим інтересам правительственную систему? Адже та Україна в своїй відраженні обома руками черпати не в тих культурних і національних засобах, які приготувала їй Галичина; вона очинила в першій мірі зорно на до зібраної тут літератури, наукових праць, шкільних підручників, тут шукати не інструкторів для української мови, робітників на ріжних полях національної роботи. Коли невідомість всеукраїнських інтересів, загрозених в Галичині, то проста відданість за таку національну працю, роблену в такій такий висловлює в інтересах всієї України, зорно гадку й енергію відраженої української суспільності між іншими також на ратонале Галичини.

Люди, що більше прихилилися до українським відносинам, відкидалися, певно, менше оптимістично. Вони знали, що Україна — це не зачарований король, який від одного слова встане повний сил і життя і одним рухом своєї бузони встануть кинути, силки національного життя наголо; що єм організм такий ослаблений довгою роботою, довгою деструкційною роботою сильних реактивів обезладженої, отроєної, який тільки поволі може відіслати свої сили й активну енергію. Свідомі були вони й того, що та культурна повинна, яку приготувала Україна в Галичині, в більшій частині замало сильно перейнята і в своїй амплітуді, і в зовнішній формі та мові приналежна старому галицькому рутині, яке все порозуміло ставилося до суспільства до української галицької мови, галицької культури і хоч під напором людей, які свідомо змагалися до як найтіснішого зближення Галичини з Україною, носувалося в цій напрямі, але досить знавало і колись стало сильно на заваді в привоєно Українцями національно-культурного галицького впливу. Не було тайною ніяк для них і те, що й на Україні поруч людей, які від перших заборон українського слова дивилися на Галичину як на український Пісмоні, як на ту всеукраїнську фабрику, до мучить вести на національну роботу для цілої України, до сауного часу, — були все елементи, яким свої

наслідки до Галичини дуже не подобався, які все твердо стояли на тім, що „галицький вплив“ може бути розвинутий тільки на руській почві, в тіній і нерозривній зв'язі з російським ліберальним чи іншим, іншим рухом; в очах одних се братання з Галичинею стигало на українство небезпечні підозріння в офіційних сферах; інші боялися, так би сказати, занепокоєння, невдоволення галицькими елементами українського руху, українського елементу в Росії. Все се мучило людей, близько обіймаючих з українськими відносинами, настроювати свідоміше до тих галицько-українських переміни.

Але дієвість, яка розвинулася впродовж останнього року, коли з українського руху почали злітати одні по одних різні узи, що вказували його, мабуть, перейшли в найбільш песимістичні пророцтва. Українство виступало на світ божий таким дезорганізованим і ослабленим нічим запереченням, що жаль і жаль було прийняти можливого, а при тім не видно було прозріння потреби концентрувати національні сили, протина — гуртність, атомізм, як і не дозволи собі назвати се в попередній огляді. І спеціально в відносинах України до Галичини не показалося на ті тільки міжні тенденції до тіснішого зближення в інтересах тої національної концентрації, а зовсім протина. В пресі, а ще більше по як пресі, — так що в пресі говорили тільки певні відомості того, — пішла циркуляція на тему, що прийшов час українським інтелектуалам сівнути з себе впливи галицької літератури й дитувати самим; що „галицький вплив“ в історії українства має тільки історичне значіння; що зроблено на галицькій ґрунті, але там і злітати се, з дозволом значінням, для ужитку Галичині; „галицьщина“ український народ і українська суспільність не приймає, для її ужитку має бути все вироблено нашою, українськими силами на чисто українській основі, а певний слід галицьких впливів адіспредити й погубити український рух в очі українства має. Одні, виступаючи з такою остротою, інші — даючи волю давній власній неохоті до „галичанщини“, почали старанно уникати всього, що могло б використати культурно-національну свідомість російської України та галицького життя. І хоч безперечно у переважній більшості не було при тім ніякої завади на Галичину, але знов під разу замишували загальний тон в науковій відраженні, а во тіснішого зближення з нею.

Навряд безперечно шийний і з становища всеукраїнського, і з спеціально галицького. Різні частини великої української землі в своїй історичній житті шили ріжними дорогами, від різних ріжних чужих народів, культур, правительствених систем, від різних економічних і суспільно-політичних обставин, і при слабій розвою національного життя, національної культури вони слабо відчували свою національну єдність, мало вносили в спільну культурно-національну спадщину й певно відкидалися на чужим впливом. Щоб прийти з цього розвитку й наспраду, який в далішій розвою гроить нам певно національну смерть. Українці мусять всю енергію вложити в те, щоб відіграти національну почуті, і з ним — почуті національної єдності, солідарності у різних частин українського народу, та сконцентрувати, можливо систематично і відносно, національні сили тих ріжних частин на спільній національній роботі, яку нам не бачиться біжучі події на дивний порядок. Навряд мертві, слабі і відкидає не тільки та частина якої завади в цілості порушена, ослаблена. Слабо також і цілість, всеукраїнський організм, через зношення тих сил, якими може він розпорядитися для загально-національних цілей, і через дальше стеновування розкладової енергії. На наших очах зводно животі Угорська Русь, розірвання сил, який й сильні козлові зв'язи з суспільною Галичиною; подібна доля грозить Холмщині й Підляшчю, відірванням безглуздою політикою російської адміністрації від решти українських земель, які також досі не зробили нічого з свого боку, щоб ацентралізувати свої розділи; безперечно, певнішо шийно відкидає се-б на культурним життям Буковини теверіний рух п „аутохтонізм“, звернений на можливе відраження „православної Буковини“ від „унітської Галичини“. Але крім того такі всі розділи задають болючі удари не тільки нашою національному почуттю, але й нашим національним силам. І також само ослаблення впливів Галичини з Україною відкидає се-б не тільки незначимо шийно на той будучий доз Галичини, але і для життя українського не мінкує-б се без шийних наслідків, як би відкидає Галичину від загально-українського життя, чи ослаблено обіймає зв'язи, обіймає сил і продуктів культурно-національної роботи російської України з такою значною частинною української землі, як Галичина, при тім частинною, що визначається в теверінім часі життям національним, будь що будь, найбільше рівнозначним, найбільше свідомим.

М. Грушевський.

(Конець буде).

Телеграми „Буковини“.

Дня 29. грудня 1906.

Полі в Росії.

Петербург. (Б. В.) Генерала Гроденкова іменувано генерал-губернатором Туркестану.

Лодзь. (Б. В.) Усі фабрики що належали до єврейських фабрикантів позаклимаю тому, що робітники не признали поставлених їм пропозицій. 40.000 робітників остою бача заняті.

Петербург. Чутка, що урядом заміняє висні научні заведення на час виборів — безсильно. — Народа в сарані відкидає Холмської Русі із складу привласненого краю відбуде се 14. грудня ст. ст. під проходом Оголашніна.

НОВИНКИ.

Чернівці, 29. грудня 1906.

Редация „Буковини“ пошукує сталою співробітницею із дня 1. січня 1907. Любої пропозиції із поданням усієї слід переіслати безперечно прямо на адресу редакції.

Побіда мійської коаліції. Вибора в III. кола до чернов. ради мійської покінчили се великою побідою коаліційної лісти, яка перейшла в цілості. На 1352 голосуючих вибрано равнина після обчислених голосів, яке покінчено вчора в 3-й год. досвіда: А. М. Брунштайна 1086, А. Гарт 848, Е. Каміньського 882, Я. Кіндлера 1019, В. Коритинського 924, Г. Ельшера 990, І. Штегера 1103, д-ра В. Штраухера 1099, В. Тітінгера 1062, Г. Трістера 1047, В. Василька 1108 і Е. Вендера 1061 голосами. Як видно найбільше голосів добув пос. Н. Василько, хоч як проти него розвивався громадський, які за те при виборі, що шон в сарані серед дуже бурливого сина, який горюч був особливо пос. Т. Ончу, збирали на свої плечі зовсім не правітні признаки своїх горожан. Кандидати женьності Т. Ончу (428 гол.), Е. Палет (403 гол.), М. Пінер (320 гол.) і А. Валытій (575 гол.) переісли; проти них дістали по два голоси ще відомі фігури з чернов. бруку як Сальонітський і Кідак. До побіди офіційної лісти причинилися головне виборці рускі, які солідарно голосували на цілу лісту був міжних шеркуваних, чий добув загально признали для себе й вярности руського мінімалізму. Із Руських зводили в комісії ім. почт. ур. Н. Григоревич.

Справа українських катедр. Помало спадляють пута, які важили тяжили на українським слові, позабачен здуває його із університетської катебри, і то мабуть в перше на університеті в Харкові. Перед нілномо дивим заливим проє. унів. а. Сумцов, що в осінь 1907. року буде читати курс історії української народної літератури мовою українською. Зновим проє. Хмельський читати не упр. диалектологію. Се певний початок, який нитак ширі ший Україна.

Оригінальний слуга серотської Томіди. Давні для лісти єм у нас пера не урядів а особливо привіліційних, до мабуть не доходить інсигуїції про татство і величав поведене із партиями, не маючи яко про такі аркі новеліти із законності, як отже описує нам новім достоїнств особа із Серотщини: Один ученик народної школи в Камінічіві врані врані в дивний будинку шийного і озовав его дома. Дня 8. грудня с. р. ввела учитець Князький вивчавши і привадило довідки се від него й про те, що він, его брат і тато понідрубували 88 щен у шийній огорожі. Місцева жандармерія розіслала сю справу докладно при участі богатих свідків і донесла о тім п. к. судової політовому в Сероті. Дня 18. грудня с. р. розіслано се діло в владний суд, а в тій справі поілявано між іншими і надучителя Гавришук і учит. Князького за свідків. Судова зала була наповнена людьми з поміж інтелектуальні й селян, яким припало бачити мабуть нечуване до нид поведене слуги справдливості. Ос. п. судий др. Мілн Дерер, с. „ausgezeichnete Kraft von Westen“, синсали неправдні відвали виконання до протоколу, звернуа на до свідка уч. Князького із такими словами, виголошеними в той повсім новітнім покладі суду: „Я знаю Вас, учитець; а також був учеником, тож і знаю, що то виконувати ті учитець!“. Кожий свідок уч. Князький залив, що свої свідки подасть до протоколу під присягою, тоді п. Дерер став водити переросенним очима мов не при собі та знов розіслав се: „Я не вважаю на Вашу присягу; недавно признав тут один свідчення і все таки говорив неправду. Описав я довідки, що то той свідчення принос еаживно й ошукав суд; однак я не роблю з того ужитку!... Присутні дивували се. Уч. Князький оновіла даліше, та п. Дерер почав знов своє: „Яким правом і як то Ви смієте дошукувати за вкраденим наючем та за шепами?.. Ви не смієте сего робити!... Чи Ви подідає або жандарм?.. Так краще візьмо, треба аше старати се, щоб не зловили!... (П) Присутні дивували се що більше. Кожий свідок залив, що свідання виконання неправдні, тоді він залив рішучо: „Я не маю жадної причини на те, щоб ім не вірять!... Покази до протоколу не синсано всіх свідань, а уч. Князький паган се підписувати протокол, то п. Дерер почав гроити: „Мені однаково, чи Ви підписете протокол, чи ні, а я зараз укажу Вас! Я оводі засудити одного учитець з Тероблачої на 10 років кари!... Отже поведене п. Дерера є надто характеристично, щоб його треба ще окремо коментувати. Ми тільки позволено собі заштити се ном-

Дрибні Оголошення малим друком (розліт), числуться на 4 с. від слова.

Надав товариство **"Русна Рада"** в Чернівеці. За редакцію відповідає: Віктор Стрелч.
З друкарні товариства "Рускої Рада" в Чернівцях під zarядом Івана Захарка.

на кожній промі підняти реакційні заходи. Так дає їм на примір греші на засновані по провінційній республіці. Поліція дбає про те, щоб порядку газету, що виходить в місті, закрито, а губернатор приймає охоронні заходи, щоб ніхто не порушував ідеї приєднати в своїй повіті. Отже накладає ся на варті новий податок. Безпосередньо підтримує прагнотство „умірованих“ то є „літтературі“ і „догматичного об'єктивізму“. Оскільки, з Гучковом на чолі, мають свого публічного речника в найбільшій республіці, крайню консервативний „Новое Время“ і клопочуть ся все до „русів“ людей“. Літтературні уміровані стоїть під проводом гр. Гайдана і Шіпова і надіє ся, що до неї переступити багато надієтись, так як вже пристали до них „польські демократи“ і „богати Жиди“. Надієтись ще не знають, що мають робити. Із органів „Річчя“ говорить ба на злуку з другими партіями, ба знов укладає таку злуку випущеном сил із руху, тому що вони мають між народам найбільшій вплив. Сего не мож сказати, бо ця малі впливи мають і соціал-демократи. Тому в цілому опираючись на впливом надієтись ві отороми демократичної „Страны“, щоб дучи ся із соціал-демократами і таким способом не допуская реакцій до сил. Оскільки соціал-демократи ухвалили не дучи ся з німними партіями, крім тільки з надієтись і то лише в тім разі, коли грозилаб небезпека, що в протистійнні внаслідок цього послані зійшли із правниці. Вилучо, соціалісти чують ся досить сильними. — Як звісно вибори вишесні на 19. лютого.

Революційна хроніка.

Як звісно в Львові видаємо від роботи лиш 40.000 робітників, через що приходять в місті часто до заворушень, які потягають за собою правлі жертви. Вчора прийшло між робітниками і військом до конфлікту, при чім збито чотирьох робітників, а двох жінок тяжко ранено. — Із Одесою телеграфують до Берліну, що в понеділок в ніч старав ся зійти молодіж людей, і швидко моріки, заграсти ся на поїзті паровика „Григорій Марі“, щоб висадити його в повітря. Між нападниками і моріками виникла ся стрілянка, при чім ранено по обох сторонах по одному чоловікові. Нападникам вдало ся втекти, а на березі надієтись відійти машини і матеріали динаміти. Нимі доносять, що у танковий привели повністю поновлений атентат на корабель. Не вдалося зловити внаслідок одес корабель у повітря, при чім два матроси потерпіли тяжкі ушкодження. Догадують ся, що винуватці належать до страйкувальної корабельної команди. — В Петербурзі відбули ся похорони в ніч триса і пошестиса революціонерів. Поліція охороняла при тім наші писма і спис 27 члених людей, які засуджені партією на смерть.

Рабунки.

Дня 31. грудня по полудні кілька сот перепанно находили нападників, узброєних в револьвери, доносили озброєного нападу на станцію жовтків в Дуброві. Обступивши потім зі всіх сторін, обгородили вперод сторожів і грозячи револьверами прислухували урядників до безпечності. По тім вилучили всі гроші, що находили ся на станції, в сумі 2388 рублів і втратили без сліду. Так само без сліду пропали рабунки, що в Мазаревичах напали були на двір Любського і вилучили кілька сот рублів і багато дорогоцінностей. — Із Владивостоку доносять, що 15 німців переслідували напали на село Байронівку, пограбували жителів до стонів, забрали домашні речі, жовтків

уборі і платі, як танок вони і всю худобу і повтікали до Пермі. Дітвину дослідження доносили, що в напад брали участь і російські Татары. — В селі Пенцямі, вкормчуючого уїду, внаслідок нападу на дім сільського. Розбійники тяжко ранили наймита і служницю, але внаслідок вдало ся вистрілами прогнати нападників. — У Ніжньому Новгороді напали козачество кілька сот узброєних револьверами людей на магазин Гогіна, забрали з каси 40 рублів і обстрілюючи втекли без сліду. Рівнож у Новгороді поновлено 30. м. м. ухвалили напад на жіночий монастир. Пограбування сторожів і зграяння охоронки, зажадали грошей. Та на голос дзвонів і вистрілів, напали на поміч сусіди і розпочали з грабниками боротьбу. Убито 9 грабників, а 5 ранених перевезено до тюремного шпиталю.

Наше exposé.

(Письмо редакції „Ukrainische Rundschau“).

З 12-им числом „Ukrainische Rundschau“, яке появило ся в другу дня 31. грудня, скінчили ми перший, згідно четвертий рік нашого видавництва.

Рік 1908 означав для нас тяжку прілу. Дуже подуга пош. Романа Сомбатковича, а в кінці его смерти, здавало ся, захитала нашим видавництвом, що его ініціатором і головним творцем був покійник. Тільки дуже ціленими обставинами треба зазначити, що ми, влучи на домагаєм наших прихильників в Галичині і на російській Україні, ринили ся не дати упусти ділу в самім его розвитку. Пригадуємо нашим шан. читачам, що ми мусіли з великим владом праці вдатися ще на початку р. 1906 числа за чотирі останні місяці 1905 року, а перше число „Ukrainische Rundschau“ вийшло в світ що йно в перших днях марта.

Нам вдало ся в кінці привести діло бодай скінчен до ладу, упорядкувати редакційну і адміністративну техніку так, що виступаючи отес з повідомленням нашого громадянства про наш намір вести видавництво й на дальше, можемо безпечно і певно себе зазначити, що „Ukrainische Rundschau“ в р. 1907 мусить в ще більшій мірі вдовольнити своїх читачів а переловити що з більшою енергією продовжати свою задачу, бути тубкою свого українсько-руського народу Европою.

Обіцяючи видавати нашу часопись правдиво, мусимо одночасно зазначити, що означити нам докладний реченьце понов продинових часів неможливо, а неможливо вали того, що „Ukrainische Rundschau“ як часопись не лиш інформаційна але й політична мусить прислухуватися до бажань політичних справ, що нерідко в неможливості спричиняє проволочки в новій часописі. На кожний спосіб можемо востім певно зазначити, що в новім, 1907 році всі числа будуть повнітати ся через 10-им кожного місяця.

Готовлячись до видання нового річника поробили ми великі можливі заходи в справі придбання озброєних співробітників і завалямо в приємності, що майже всі члених писемників і учнів з поміж галицьких і російських Українців згодили ся взяти участь в нашій видавничості. Найважливішим одиак добутком для нашої часописі уважало ся, що ми придбали собі також співробітників поміж літературно-художніми, передовсім Німцями, які з власної волі

обіцяли забирати в нашої часописі голос в політичних справах, які доторкають українського народу, а спеціально австрійських Русинів.

Позволяємо собі вдатися до нашого становища до загальної преси, як мірало нашої праці і її успіхів. Отже успіх нашої часописі в загальної пресі, особливо німецькій пресі, можемо сміливо сказати, несподівано порослий. Ми можемо наводити ділами досвідними власні німецькі газети, що виходять в Німеччині, які інтересують ся українським питанням і приєднують ім місце, черпаючи інформації майже виключно з нашої часописі, а навіть подаючи дуже докладно зміст всіх чисел „Ukr. Rundschau“, чого не жаль не можна сказати навіть про всі наші рускі часописи.

Остаєть ся ще отверте се одне питання: яке становище австрійсько-німецької преси до нашої часописі, а згідно до порушуваних нею справ? Отже мусимо признати, що так, як провінційна німецька преса в Австрії („Tiroler Tagblatt“, „Bohemia“, „Reichenberger Zeitung“, „Grazer Tagblatt“ і інші) і деякі відомі стисла партійні органи всеж таки не мають звички про наші справи, то найбільшій відомі літтературні („Neue freie Presse“, „Die Zeit“, „Neues Wiener Tagblatt“ і інші) держать ся в відношенні до наших справ не найближчої мовчання. На око і для кожного чесного чоловіка видаєть ся сей факт невразумним. От що писав на днях на сю тему Бернгард Берзон в листі до редакції „Ukr. Rundschau“ а нагоди ухвали виборчої реформи: „Одного не розумію і дивую мене се дуже, чому не вступаєть ся відомі преса за Ваші інтереси. Я вож-дож хвилю готовий до Ваших усяг, щоб промовити Вашим справам дорогу до відоміх газет і т. д.“... Чоловіком з наскрізь шаленою душею, ним є Бернгард, безперечно трудно збагнути зрешти відоміх діячів. Відомі на те дають собі відоміх діячів самі, обидваючи себе взаємно доторками корупційності... Відомі преса, якої прямо обов'язком було виступити ся проти поневолення Русинів (так ми розуміємо задачу преси!), зосереджувала ся з нашими породами, даючи собі в той спосіб свідчення безграничної неможливості. Німецькі часописи в Німеччині подавали звістки і вступні статті про український рух в Русії, прикладаючи до нього велику вагу, а відомі преса „позагляла“ преса не згадала про се ні словом; на галицьких Русинах доконувано в протігу останнього року політичного осамовлення, а з відоміх „поважних“ діячів не уявляла ся ні один за преса галицько-руського народу. Від часописі, що видавали і редагували виключно Жидами, а вселуть повсюдно національно-німецьку політику, який не прислухують ніяк ідея ні програма, що надто є тільки економічними підприємствами, чинного способу трактування наших справ не можна надітись ся. Відучи під лад приємними нашими польським напам, відомі-німецька преса, коли подавала вісти про наші справи, то значаю так, що або представляють нас народом менше партійним, або політично-національним, або просто вомарювали нас в очі читачів публіки. Озираючись тоді на живого-польського кореспондента, подають відомі-німецькі часописи вістки про Русинів на підставі лжливих і з засади протестованих інформацій „Słowa polak-ogo“, які читають ся далі по тому сліду і передруковують ся в інших новинах, не простовані вже більше нічим, розносячи вісти про некультурність „славянсько-монгольських шовіністів“. Згідно на се, се дуже важний аргумент закла видання і розширення

шкільним життям людини не подають ся обсягати нічим математичним знанням, ніякою геометрією або математикою, бо речене: ето нуль дає завжди лиш нуль, — в нашій справі не має рішучо значіння!

Ним спосібом ся метод мав сяду покорити людську душу — се поновити, було би проблемом для себе, — великим проблемом, ним ми однак не хочемо тут дальше займатися, бо маємо до діла лиш з великими державними справами.

Нехай собі буде як хоче, після сего, хоті і безперечно в певних степенях бистроумний метод, можна працювати лише одними словами, сухими поняттями.

Але подумайте собі, що ви можете повторити, і то досить часто, не лиш слова але і тони. Вибара-го собі яку небудь мелодію, лишій означений ритм і дучите з ним виші речення, пр: ним в честь пануючого або козала для нього. І до сего примініте ще й ту методу, що нахоче ємнітати таку цілю, такий ним, не поновити, але масами, як пр: уші шкільні мелодії, або певний тонні народу, — щож тоді побачите?

Цей чоловік переміняє ся, вклячно переміняє ся! Ви його цілювоті в самої середині обробили і переміняє. Людина ето не тісто. Ані табличка мнужина, ані жиде геометрично правило. Екзакта, не стоїть так видно, як погляди жидів, оброблені нами, після сего музикально-педагогічної методи.

Се є не мій гаді паразит найважніший тріюме музика, кулімінаційна точка можливої програмової музика; і з сего аж можна пізнати єї високе значіння для нашої нації, відоміх для держави, звчонани, про які старинні народи, навіть Платон і Арістотель, не мали відповідного поняття!

Гучні оплески і оклики подину наступили по сех вимогах Високого-Суверена; кожний приступив до него і отискув йому владно руку.

— Се що ми що йно почули, — заговорив мнужий, змине на певно поставити багато річий у владі сьвітлі. Я питаю раз одного з моїх найближчих

подругів, який педагогічний хосен приносить сьвітлий сьвіт при забавіх у діточих городках; що владно при тім діє ся і що тим огляд ся?

Подруг відповів мені, що се є особливий рід гнущий, а владно подвійна гімназія; через сьвіт і через товариство. Мелодія, а іменно ритм спугують далеко сильніше спосібність думати, духову самостійність, як не небудь інше средство на сьвіт, при янім би вважали задержувало ся нову свідомість. Мелодія і ритм дають духови віршальну маршруту; а коли попри се що й сьвіт є сьвітлий, то владно владно одного з другим, він всі закладає собі владно сьвіт на ширі. Гадаю, що сьвіт палюг поновне се дуже владно.

— Дякую, — додав вишній — а пригадав ся нерід дітки у городі і на нощах при забаві, коли він граючи, співавши разом яку пісню. Мину пригадати, що із лжливих вглядом при тім страшно гучно! По іх задержанні поглядах можна було зазначити, що они далеко менше можуть гадати про забаву, ніж коли вважали голосно на се, як владно відсипувати пісню; забаву нерідко владно бути забавою! Мені далеко ліше подобає ся, як діти спосібні бігають, поже відповідно до свого темпераменту, поспіваю або разом, але владно, як йому, так сказати-б, припадає до владно, а не після одного правила і пуг, як вони припадали один за другим на однім мотузі. Діти поновні більше своєї натури слухати і спосібні єї розвивати. Мої діти не сьвітуть бути ніяким владно. Що до дітей мнужих підлітків, то спираю і наведених причин може бути відповідний мнужа метод.

— Розуміє ся, — зазначив оден старий мнужий — не для кожного те саме відповідно. Але як сьвітливо діам сьвітлий сьвіт і музика на обробляє людських душ, бачимо найліпше на нашіх перовній музичі. Се є кіт, се жару, що поже переміняє!

Який зворушувачий сьвіт вид у наших церквах, бачите на лжливих молодіжх а навіть і дорослих членів громади вираз готовий на пожертвування! Бачите, як

можла гадати про сьвіт або навіть про заперечення, придушене в сьвіт зароді, хоті би голосило ся ім і не знати ні розділи дотім.

Не знаю ніякого більше зворушувачого, а іменно більше успокоючого виду, як владно владно старшого чоловіка, на пр. обгорілого мнужина, який сидить на деревинній лавці, з газовою похваленою на біг, а на під отвореним ротом, з охладо ситуючою бороною і очима зверненими до горі мнужини впертою. З таким чоловіком дасть ся багато зробити, дуже багато!

— На жаль, не всі люди є обдаровані такими гарними прикметами, — сказав на се Високий-Суверен, — деяким напам і разам бракує іх навіть цілювоті. В деяких думках нема ані сьвіт трансценденті! І не можна би сего владно, хоті би старав ся о те не знати ні. Гадаю, що сьвіт може би воду в ширі владно.

— Дуже часто чув я слово „трансценденті“, але до тепер не можу виробити собі певного поняття про се, — сказав вишній сьвітлюючий паразит бесідничком. — Чи через се розуміє ся певного рода сьвітлювоті, рід одумавдення, або може дуже глибокий погляд на сьвіт? Дагадує ся чогось в тім разі!

— Нічо з того всего! — відповів Високий-Суверен, — трансценденті є се сьвітлювоті, річ так бачити або поновити, як чоловік собі уявляє, а не як він є дійсності і до яких істинності нема ніякої сьвітлювоті; а владно є се прикметі, далеко більше одумавдення є і поновити поняття се, чого не владно ся, як се, що владно ся. Однак сего прикметою можемо похвалити ся лиш ми Аріаді, і тому з новими правом можемо ставити себе на чолі усіх рас земних.

Хоті би навіть з нас Аріаді був Бог він який радикальний, востієтє хмисє ся у нім, сьвітлий Бог, крихітка трансценденті; в владно палугу його душі сьвітлює она мнужина, дуже мнужина, сьвітлена; але — лиш зручно похвалити по мнужих! — і він є наш, сьвіт радикаль, сьвіт надчоловік! Бо від трансценденті до гучності, — владно за сьвіт грубий мнужин, — є лиш оден прік!

Дрибл! Оголошени малюк друком (розд), числять ся по 4 с. від сьмн.

3 друкарні товариства „Рускої Ради“ в Чернівцях під zarядом Івана Захарія.

ПЕРЕДПЛАТА на „БУКОВИНУ“

в Австро-Угорщині: на цілий рік 16 кор., на пів року 8 кор., на чверть року 4 кор., на місяць 1 кор. 50 ест.
в Росії: на цілий рік 8 карбованців, на пів року 4 карб., на місяць 1 карб.
в інших державах: на цілий рік 32 ер., на пів року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Русна Рада“

на цілий рік 18 кор. (тобто 9 рублів або 34 ер.) а на пів року 9 кор., згодом 4-50 р., або 17 ер.
Одноразове число 10 сотників.

БУКОВИНА

Виходить кожної середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковини“

в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

Ч. телефону 170.

Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення в редакції: за першу строку на 20 ест. від строки. „Надіслані“ на 40 ест. від строки. При частіших замовленнях відповідний рахунок. Редакція не несе відповідальності за зміст наданих матеріалів. Рукописи авторів редакція не повертає, забороняючи їх зачитувати в інших місцях. В справах редакції можна ужити розуміння, що для надання 10-15 рр. і 5-8 по шк. при наданні 1 шк. ест.

Всім співробітникам, передплатникам, читачам і цілій українській громаді бажаємо — Веселих Свят!

Велика, світла сім'я!...

Ходили ми, видючі сини темного народу, по рідній землі, у безнадійній неволі і ніде не знаходили собі пристановища.

Усе під сірим небом, усе в сивому тумані, німі і безутішні, між з'убоженим, окраденим людом.

Як Марко невмирущий носили за плечима тяжку вагу дум про долю народу і від того низько хилились наші сини.

Хотіли випростатись, хотіли скинути в себе черезмірний тягар, та зріс ся він з нашим еством.

Хотіли сказати народові те велике слово, що ним живе кожна чиста душа, яку не до краю придавило ще гіршим горе, — та язык наш німів.

Очі видючі бачили: усі навкрути заклопотані щоденщиною, у борні лютий за шмат хліба продають і волю свою і душу, чорними тінями волочуть ся по вилах чужих, журно дивлять ся у землю суху, не ждуть кращої долі ні для себе, ні для дітей.

Так ми блукали преміж прибитими недолею людьми, в покутих думках про цілий власний життя, усе виглядаючи сонця світлого з-за хмар навислих, ніглюючи крізь тумани — і страшно стало нам жити в понурому краї!

Зойк роснувши вирвав ся з наших грудий і розкотив ся луною по широкій Україні.

Перелетів у чужі землі і перескочив аж за океан великий.

Почули той зойк вільні народи і засмутили ся.

Почули вороги наші, і абентежили ся.

Почув люд рідний, і біль наш гострий уразив його чулу душу.

Підняв похмуре чоло, глянув у похмуре небо і прозрів.

І від того вси Україна відмінила ся...

Упала з плеч наших вага і ми опинили ся в великій народній сім'ї, що богата вірою в добро, у світлу будучину.

Ми у великій сім'ї...

Вільний вітер розвінав хмари чорні і Молоду Україну освітила Світлова Зірниця...

Ой, то й не Зоря поранкова зас'яла, — то стала Правда серед високого неба, посилаючи по небному Світу блискі Проміні — Вістники Волі, що будили душу рідного Народу...

І вже не темні раби переорюють чужі ниви, а вільні Хлібороби стали на сторожі народнього Діла, складають свою Громаду, велику, Нову Громаду, подіють свій Громадський Голос, гучний, як Дзвін непереможний, як велетенський Руслан, страшний ворогам нашим, як пімста Гайдамаків...

Покляли ся повернути Рідному Краєві Землю і Волю...

Стала Рада на Україні і веде Батьківщину щасливу до Свободи світлої...

Велика, світла сім'я!

Її породила воля...

І вона воля вабить ме людську душу, поти сім'я буде чиста як сліза, горічка як кров, сьмільна як нули і тверда як сталь.

Поки сім'я не розіб'ється — воля панувати ме в краю.

Україна заговорила про волю...

Усі народи диву дають ся, що заговорили німі, сліпі прозріли.

Дивують ся, мовчать і тільки прислухають ся.

Слухають і вороги наші і не дарують нам у Вільній Україні вільної Громадської Думи, тремтять і бліднуть од Народньої Справи...

Знову повіло північними вітрами...

Заховало сонце ясне, окутало землю сірими туманами, віє в саму душу холодом вохним...

Враття! того вже ми не зважаємось.

Бачили день світлий, широкий обрій, всією істотою відчули подих волі...

Як дуби столітні перед бурею, як скалі перед морськими хвилями, так стоїть мем усі проти натиску людської кривди, пам'ятаючи, що вже нічим-нічим і ніхто в світі не заглушить нам небесного простору, не схоче світла сонця праведного, якого ми так довго ждали. Нехай тумани густі закриють од очей наших ще раз далекі обрії, ще раз — то дарма!

Серед пітьми чорної ми будемо весело співати про світ білий.

З тяжкої неволі завернемо волю до себе.

Раз народ наш, як орел, подивив ся сонцеві в очі і вже не забуде ніколи, що він сказав велику сім'ю, що багата вірою в добро, у світлу будучину.

Велика, світла сім'я!

Не забуде, що він має своє рідне слово, гостре як блискавиця, страшне як божий гнів.

Його породила воля.

Сама освітила і поставила на сторожі.

І вільний духом народ, серед гармідеру чужого життя, серед грому ворожих рушниць та гармат, почує рідне слово, бо вже знає, що ним, тільки ним здобуде собі кращу долю.

Народ знає, що невеликий ще гурт, що заговорив до його рідним словом, алеж знає й те, що то в його дійсні проводарі і що з кожним днем, з кожною годиною прибуває до цього табору все більше й більше заступників волі.

Ідуть вони з кадрів самого народу... І кріпнати ме цей гурт, ширити меть ся, зростати ме аж заговорить в один голос увесь наш народ, що мусів німіти два сторіччя.

І скаже велике слово... І вже ніякі ворожі заходи не тільки чужих пройдишків, а й своїх перевертнів-зрадників не здолають заглушити того могутнього слова!

Іван Лина.

с. н. Хто винен?

Сі матір мешкала на передмісті. Була дуже бідна і не мала звідки платити великого чину за помешкання. І чого-ж було їй йти до міста? Там вона й роботи не дістала-б, бо там „американсьоні“ працюють, а на передмісті давали прати до неї.

Сі одинокі донечка мала ще лиш тринадцять літ. Вона уміла народну шовку і брала ся помагати мамі при роботі. Никколи йшла до міста, та стояла коло продавні ошодів. Дехто купив бязшу світлість, тож потрібував ногося, щоб його. До сего просила ся зараз Мариса. А вона заробила кілька карбованців, бігла до матері й дала їй — собі зарібок.

Мариса минав п'ятнадцятий. Вона вже була доцент розса, тож матір дала їй на службу до одної пані в місті. Сусіди віраджували, але матір їх не слухала, бо треба було гроша на життя.

Ще в час свідки дома! Будо свідки, як віддасть ся, а тепер най їй, та чогоś привчить ся. Ще в гроша привнесо і на оденину не треба буде видавати...

Мариса служила вже другий рік, і господиня була з неї дуже задоволена. Другого року господиня наняла кухарку. Була се вже старша дівка, але що

панною треба їй знати. У вечір заходила до панни Катрі пість в сивому кабаті. В неділю знов йшла пона на прохід і приходила завжди з гостями в сивих кабатах.

Раз пішла з нею і Мариса на прохід. Богато людей бачила вона в місті. Але на неї мало хто дивив ся. За те Катрею що другий-третий зачіпав ся. Чи то шовк єнаже, чи морган, а ті в сивих кабатах — ще гірше. А до неї, Мариса, ніхто не морган. Не вертали домі — телефон ся якийсь чоловік за ними. За час призуки ся до нього ще й якийсь його товариш. Оба балакали багато й голосно. І вона чула, як один з них казав: „Вона зовсе са Мариса, а знаю. Ану, диви ся на неї! Вона гарна? Га! Личко собі гладенько, хоч цілуй. А який рівний хід! І очі сині має. Краса тай годі. Варта піти на „шпашір“ з нею...“

Але се було все. Тай за се гнівала ся Катрея й наставляла їй, щоб ніхто не лазила за нею, як та йде на прохід.

Дрімлючи пішла в прохід з „павалерами“, о який розмові; а сини, що один з паннів навіть цілував її. О, як то солодко цілувати ся.

Рік сьмнадцятий минав. Сватів ще не було, тож служила далі. Була досить гарна дівчина, тепер саме в півніт жити, одяг ніхто не подивляв їй... Одного дня чистила тротоар коло брами. Треба було отворити велику залізну браму. Не могла підняти залізної

підпора. Се побачив перехожий дорочку старий учень від столара Радського, і поміг їй. Такий геройський вчинок вистарив, щоб збудити в дівчині симпатію до сего хлопця. До того ще казав він їй „панночкою“.

Від тепер можна було частенько побачити Марисю коло брами, як чепала на услуги чимного учня. Одної суботи на весні сказав він до неї: „Пійдім завтра до солонго-гартену“.

Вона дуже обрадувала ся. „Добре, а маю завтра ціле пообіде вільна“. І він дуже радував ся, стиснув її руку і пішов далі. „Я буду чекати в другій годині тут коло брами“, додав при відході.

Надійшла неділя. Він зібрав нові цайгові річі і новий солом'яний капелюх. Солом'яних капелюхів тоді ще ніхто не носив, то правда, але що до того... На його груди гоїлася ся велика, потроха зівала червона рана; зівала, бо носив її майже два дні в кишені, щоб пані майстронка не побачила... Мариса збрала нову бязку і капелюх, що дістала від господині. Сунула в кишеню в тітку. А щоб, прій Боже, не повалити її, мусіла підняти полу аж за багато в гору. Але так мусіла вона, бо — а най залізати десь сунути — тітка не вивчала-б німе ніколи.

(Закінч. буде).

прачки розпростерлися широко наче лани злого звіря, що звалялося, готові зараз йти на пожежу в свої обійми, а знімаючи окрашених воронів опер ся гордо о розеті на стелі, наче затиш пробитий крик неї і загинути, що там даліше за нею знаходять ся.

Даліше так — казенна кімната — подібно до білого бруду вогні пустельника, як до помешкання. Тут горять перед сльотним образом лямпа і освічує на стінах дещо конерів, музонний стіл, два змичайні крісла і танчан. На танчан лежить спорочено, мадильне сопоріне. По пороті обетриженім волосю, виразити рисах лиця і великих червоних та неграбних руках мож догадувати ся, що то якийсь таочина, та убрания показує, що то дівчина. Отже сопоріне не синьт; його черні пругкі очі а великими нулілами світять ся пось незвичайно ясно і гостро — наче очі творе, що лине ся в лямпу. Чоло померлише, уста стиснені, а на блідім обличчю підбався см вираз тинного і не значаючого духовного напруження. Такий вираз можна побачити лише в цілому малю дитяй, які, скоро лише пробудити ся, хочуть присади собі свої очі.

В місці Н., де мешкали Леванові, знає се сопоріне під назвою „дурна Химка“. Помимо того, що Химка є найстаршою дочкою публічної вари Леванових, все називають її всі своїми а також слуги „дурною“.

Перед десятима літами була Химка жвава і гарна дитина, та одного дня прийшло щось до голови її хрестному батькові (як був тоді який) перелати її. Коли одного разу перелата була вона своєю душею грою лямпами, він закричав ся потуху із заді і замая ревіти мов медведь. Дитина мов мертва поналязла доху... і пробудила ся... вже „дурною Химкою“ без мови, без пам'яті і розуму. Від того часу жила вона як значаюча ідіотка. Хоч тепер є вона на шістьнадцятім році жити, то все такі оталясе мадою і перозвиненою, як десятилітня дитина. Тепер є вона на пів німою і володіє лише кількома словами, але й ці вигукують недобре і без змісту. Хлоб напирмір називає „шляхником“, коті „прислом“.

Як хто Химку розсердити або з нею дратувати ся, то вона починає зараз плакати й кричати; але слів ніщо не розуміє, бо все те, що мінативна незрозуміла і майже дини знущів. Химка дуже послухна наче жинити, часом навіть більше як кожде здорове і розумне дитя. Для того не мігала її родичі до ніякого закладу, а оставили дома, не показують нікому, вистають ся її, замикують і дуже мало журять ся нею. Іди ніколи вона сама не жадіє, хіба що прислухають її до того; часом забудуть слуги подати їй їсти і нещодав пошрачена мусить тоді голодувати. Коли-ж часом голод або спрага починають її дошунувати, то Химка починає бачити ся; тоді але ся їй, що в її нутрі сидить звір і починає її грати; вона починає верещити, спершу потихо, на підкази, підтак сміливо, аж вкінці пороходить той плач у вите злого звіря; вите розливалось ся по цілій домі і викликувало загальний неспокій. Тоді дають зараз Химці їсти, при чім дитяє і підля ударів на несприятелі.

Відки вона не бить ся і прийняє все рівнодушно; коли на ній голосно крикнуть, то вона починає трісти ся і дістає гістеричні напади; мабуть досі у глибокій її мізку живе все стонаний спогад на ролі хрестного батька. Дуже тяжко мож прислухувати її, щоб вимкнула ся. Нову одягу рве вона на шматочки, а носить раз-раз старе, сиве бархатне убрання, як дітом, так і лямпою і навіть синьт в ній.

Як поведуть її на прохід в огорог або на подвір'я, то вона зберав все що бачити: напори, онучі, старий цигарет, цівка, старий свічок, ховне все в назуху, носе у свою кімнату і киде на куну у кутічок. Се її багатство, її забава. Вона любить свою власність, навіть боронить її. Коли часом виністають або минають її кімнату, що транзалєсь дуже різко, то хора сідє на свій скарб, привирає аго одягою і руками та несупокійно і задрісно стожить за кожним рухом мітки або слуги, її найбільших ворогів.

Сьогодні сьогодні ся щось надзвичайного. Як завжди, так і сьогодні забула дати Химці попини. Перед вечором була вона дуже голодна й споглядала все несупокійно на двері в налі, що чейше хтось принесе їй їсти, однак не приходив ніхто. Стало темно. Сердита Химка чекала ще трохи, та коли ніхто не явив ся, вона почала верещити, і за хвилину мало ровности ся по цілій домі знаменне вите. Та нараз почула Химка щось такого, що прислухувало її до новчанки і вона почала дивовидно гадити на поміст. Там на долин, під помостом, дісталось щось незвичайно, слабе море звуків долітало до неї. Було чути сильні і слабе людські голоси, чути було сміли, крики, сміх... Прислухавши ся до звуку голосів, що шепотіли людські рухи біля помосту з кождою хвилиною. Довго прислухувала ся Химка тому незнайому шепоті і — нараз здригнула ся. В її прибитім мізку майнула нараз ясна епірмня і привітання думка. Отой підземний рух адавав ся їй чимсь яким і ворожим. Їй здавало ся, що ті сотні людей під помостом для того так ступають, щоб її лише обидати, що вони идяють ся до неї, кричати, дають і прозати їй... її огорнув несприятелі страх і вона почала налязано шукати в своїй кімнаті щогось місного, щоб скоронити ся... А востинит гонорив їй: „Заховай ся!“ Вона притяла ся а підтак мов кітка залізла під ліжко і там стояла ся. Ухо її притулено було до самого помосту. Для востинної ідіотки були тепер підземні голоси ще голоснішими і страшнішими, чим наразі. Нараз зірнула ся із свого становища і наче перелізувала сплясаним обличчям, почала мов дитя вочіяти раати ся по стінах. Зі страху стратила голос; вона хотіла кричати, викати о по-

міч, але крім тихого стону, не могла надобути з себе сильного звуку. Сильний стукіт Химки потрясав тонкою стіною, що діляла її кімнату від новою її надирателів, які перед двома годинами подивились божевільну власній онічій відшля на долину, щоб взяти участь у ріднаним святі.

Замита кров'ю і покрита синцями патрала Химка на двері, які сьогодні антиково були слабо заперті. Під сильним напором божевільної із сильним доспотом отворили ся двері і Химка почала бігти, нахриза ся о мебай, падала і вставала знову все з новими синцями. Бог лине доки була би вона бігла, як би сльмі голос не вразив її узо. Що ж то? Химка не могла сего поняти; та сям разом вона їй подобалась зворотил її увагу на себе страх, почав її опустити і вона на хвилину пристанула. Голоси виділяло їй не цілком чужими. І щоді було се в дійсності? Чи повстали вони? І все, що лине, принадлежним проміном впадало в темну пам'яті Химки, привирає неясними, окрашеними тінлями; вона напружувала свій дитинний розум і старала ся надобути а поміж тінній одну, яку мож би вистити в який із тамтін звуками... однакж нічого не гармонізувало, зовсім нічого... Не рішучо, в приємнім напруженні подала ся Химка в отвору, де чути було голоси, а при тім впадала все голосом, бурмотіла і плескала долонями.

Через стоки перебігла вона просто під двері до сальону, де враз із гостями забавляли ся панство Леванові. Вона опинилась ся серед моря смітків і мушків і побачила нараз гарно прибрані жинички, на яких сели дорогі камей, цвітні прибрані дитяй, а там даліше на підняшенню мушків, які були всі однаково прибрані. Мушички тримали в руках блескучі, неспані їй річі, дули в них, а з того повставала звук, які заглушав сюди і Химку; і чим сильніше дули мушички, тим краще і рівномірніше обортали ся жинички, діти і други в чорно пошрачені мушички широтились Химка найменше розуміла а яка видавала ся їй найбільше чудною. З широко отвореними очима і устами стояла нічим не спостережена Химка біля хвилки коло дверей і подивляла як яке чудо чаруюче світло, золоті орки, лалли і други річі, які впадали на ясно освітлених веселих прачках, а також і велику зміладу на синій воршкуні лямпи. З великої вітки вона не могла більше стримати ся і почала спикати, плескати голосно долонями а навіть дико сміяти ся а вноспень розносила ся несамовиті дикі звуки...

Зачинала ся мушичка. Танцюючі замішали ся, мушичка перестала грати, всі гості з адивованєм гаділи на оригінальну постать в бархатінім одію, що там не попадаєно з'явилась серед них, гаділи на пров і синці на лиці і руках; навіть і доматорі перестрашались ся. Довгі діти зачали плакати або налязано тудили ся до матерів, навіть нани скринкула гістерично, а Химка стояла тим часом все на морозі, плескала в долоні і мотворила свій безумний, ралчий пересек.

На вонець прийшли родичі Химки до себе, виймали її, повели казав до кімнати, і виланіши та побивши її добре замкнули на ключ. Та вона не хотіла ону-етити лямпи, і коли носли її до гори, то перший раз в житю почала боронити ся, вукала і кричала. Останнісь в кімнаті сама, почала Химка ревіти і кричати, хотіла втіяти, гримала в двері, та все було даремно, бо двері були замкнені... Змучена, покрита потом, почала ся Химка на помості, зивала ся, як тигр у клітці, і пережила перший раз в житю дивоний напад божевілья. Майже цілу годину тревали ті муки, а відтак почали ставати її руки слабші, крик ставав тихішим, очі погасали, голова схилялась ся на груди. Хора захитала ся, впадала на ліжко і в тій хвилині твердо заснула.

Коли пробудилась ся, забавля в домі Леванових вже динне сніжчиза ся. Під помостом було тихо. Химка наслухувала довго, але крім криків своїх надирателів ся за стіною, не чула нічого. Вона злягувала ся. В її слабій пам'яті було вражіння чогось гарного, ясного, чаруючого і гучного... До-ж-те-все-поділо-се? До-ж-длин-ся-спраго-повшрачені-нани,-гарні-діти,-сині-і-чорні-мушички, а головно: до поділа ся вона лямпа? І її на пів замерла душа наповнилась се тепер лише одним бажанєм — побачити ще раз всю ту красоту — але де її шукати, куди йти? Звуки, які передіше показували Химці дорогу до того пласта, замовкли тепер...

Божевільна оглядала довго, наче во своїм зором, бідне уряджене кімнати; нараз явил їй в очі святний образ, перед яким горіла мадильна лямпа. Рожево світло лямпи виймало тепер її думки; їй здавало ся, що бачить загублене пласи і чим довше приглядала ся тому святному образу, тим розумніший ставала вираз її лиця; і бузи вилані хвилі, коли вона цілком не вглядала на божевільну. В її душі відбувала ся трудна неспічка борба; мовно, який спочивав чересдесять літ, намагав ся тепер думати, правильно і хора Химка чо то що лише думала, але думала практично над тим, яким би то способом мож освигнути святний сальон і головну його принадну приврасту, гарну, волеву лямпу. Вона хотіла винести до того якийсь спосіб... і вийшла!

Якби доматорі увійшли були тоді до середини, бузи би прихилили Химку при незвичайній роботі. Своє драгте кинула на поміст сидіти на підлозі, тримала в руках мітку, яку лубула надирателів а її хліт, і смікала ся сердочно. На лаванні прутки понавішувала наперів, драгте і поробку від скарбів; на середній понавішувала багато старий із цигарет...

Божевільна, яку розумні люди так жорстоко усунули із оруженя причинної лямпи, зробила собі тепер свою лямпу і була новою власній задоволення і щасття. Веселими очима споглядала Химка раз-раз

на лямпу і чула ся гордою і щасливою. Для справс додала вона ще кількачм свічок, востримала її між прутки і „лямпа“ була готова. Але то була сумна, темна лямпа, а в Химчиній пам'яті був спогад на богато світла, на йому позумін. Химка засумувала, але — жалюва лямпа впадала їй в очі і в одній хвилині провонило ся лице божевільної.

Пробуджений розум піддав їй пону ідею. По тихоні на паланих підкрала ся вона до лямпи і почала вручно відналювати прутки. Мимо того, що дуже смішала ся, робила все дуже обережно, бо бояла ся, щоб хто не лямпи її при сій роботі і не пошрава. Сухі прутки почали скоро горіти, від них відмала ся напірі і старий цигарет і ціла кімнатка стала ясно освітлена.

Химка тримала палаючі прутки в руках, чини не повила собі руи. Із болю синула вона ясно освічену „лямпу“ на куну захити і сміти. І коли те все ясно горіло, Химка почала сміяти ся і крутити ся кругом лямпи так само, як робила те вечором красно пошрачені нани і гарні діти. Вона переживала тепер найкращі і найщасливіші хвилини свого житя. Була захити горіла все весілише, кімната наповнилась ся димом: Настоятелька снала спокійно за стіною...

Вартівани, який на столах міської перки твердо спав, пробудив ся досі коло 4 години та щоб палкати алодін, почав звонити...

Підніс очі до неба і восторонів. З доку богатого Леванова, що стоєв проти церкви, вибухав незвичайним клубаніям дим; позумін впадала із горілих вікон і красила небо червоною барвою як пров.

Співнений голос давона дунав глухо і тихо над дрімучим містом.

Переклад Ів. Діброва.

Віра Лебедова.

З послідних Весталька.

(Щі вразилих поміж Свого „Останній Реманка“).

Дрімало Форум. Темні ночи силі над осиним Ремом крила рознутили, Лам вразі-годи а мога Капітолію Холодний вітер влетів на волю І долі пласі а пошвету гудьбою Зівало дини гвал перед собою, Котан осини ночи хуртовину Гей! під стріми аж вбоца Палатину, До вже не в силі боротьбу даши вості, Лягал атомлений при святині Вести... Довкола тихо — гамір не витав Там, де держали огнище палає, Дім слуг богині вогні оминають, Грімні розмови уличні отихають, Паниць тут навіть спізнені громади Крик подавають і сміху паскади. В важкій лямпині вже право гяити Тим, що хотіли-б мир засолотити, А хто-б шалевий сміх поріг святині Переступити о нічий годниці, На Поли Ганьба не минає ні смерті, Над раном тіло нос будуть вже жертв. Але сильніше мури і лямпині Традицій силі бороні диниці: Ніхто, в кім рамке серце бе ся в груди Огня службачиць знаважати не буде. Лам смілі дучі місяця зли хиари В горіг лямпу, не болясь яри. На прозорастій ніжній їх основі Темнілі різко ніти кипиріли, І лямбоні міртів і мраморні отати Вестальок имералх стали відкивати, А срібний місяць довгі світла струї Клав на уста їх наче пошлуї...

Повіян вітер — гукнув між водюми, Ударив в стіни мов об віно труни І пошд двері крик вузні шілини На мрамуроний вітар пла в святині. Заграв жар, кинул пошомі, порвалау Стоном огнистим в темраву сраву, І на подобу тинного пшраті Лаврове тіла мигот стал зжврати. Не вонна іскра а не людська сила Огонь в пошуд сій оск запалила, З небос він родом, все горіти має, А греній духа Риму з'образил. Тренічі дучі а пштары святині На мрамурову етаті падуць богині, Лице бездушно, черти ті холодні Здав ся динуть змивом нор безодні, Рознука людська не найшла-б тут ради, Ні винуватів не буде пошаді. По другім боці огнища святного В мигні обіймах крісла золотого Сидять Вестальки. Статі отруниа дичати Завити ся різко в білий елдах шати. Як не правдані Вести се але ся В шість нос сплетено над чолом волосє, Світлоту догту сорванка тланину На круглі пласі синула в долину. Вперел голову лямпо напалонила, Глубокі очі в пошоміні виланіла, І ухом ловить вітру смист із доору, Що з сивом грані лучать ся до хору. А ті звуки, камуєч у глушу, Немов лямкотини наснидали душу. Тихні нопін стали ошадати,

Шість і пів мільйона корон відшкодування!

14 (—)

Будинки, движимости, збіжжя і нашу обезпечує
від огневих шкід.

одинокое руске асигураційне товариство

„ДНІСТЕР“

Тов. взаїмних обезпечень
... у Львові, Ринок число 10, ...

Шкоди обіймає „Дністер“ з місцевими членами і
виплачує зараз признані відшкодування.

За 13 літ виплачено 6,474.534 корон відшкодувань.

Обезпечення приймають агенції по всіх містах і
більших селах. „Дністер“ для агентам писемним господарям,
де хоче не робити ніякі агенти „Дністра“.
Агенти „Дністра“ заробили провізії 807.742 корон.
„Дністер“ укладає громадам позички на 4% на за-
вально сплати.

Поліси „Дністра“ приймають при позичках Банки
кращі у Львові і в Чернівцях, Галицька Каса ощад-
ності, повітові Каси ощадності і сиротинські Каси при
судах.

Чистий зиск річний знертає ся обезпеченим
членам; за р. 1905 припадає кожному членови 5%
процї до звороту.

На ните обезпечуйте ся в Крайнім Товаристві
тільки через „Дністер“ провізїю від таких обезпечень,
де „Дністер“ на рускі добродійні ціли.

Фонди „Дністра“ виносять з кінцем 1905 року
суму 1,372.538 корон.

Стережіть ся огню!

Назначений на работу маршала потронути не принципі не

За редакцією відповідає: Віктор Строїч

ПЕРЕДПЛАТА НА „БУКОВИНУ“

• Австро-Угорщині: на північ рік 16 кор., на рік року 8 кор., на чотири роки 4 кор., на місяць 1 кор. 50 ет.
• Росії: на північ рік 8 карбованих, на рік року 4 карб., на місяць 40 коп.
• в інших державах: на північ рік 32 ер., на рік року 16 ер.

Передплата на „Буковину“ разом із тижневиком „Руска Рада“

на північ рік 18 кор. (зга. 9 рублів або 34 ер.)
а на рік року 9 кор., зга. 4-50 р., або 17 ер.
Щодня число 10 сотиків.

БУКОВИНА

Виходить кождої середи, п'ятниці і неділі.

Редакція, адміністрація і експедиція

„Буковина“
в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.
Ч. телефону 176.
Адреса для телегр.: „Буковина — Чернівці“.

Оголошення приймає ся по 20 сот. від стрічки „Надселе“ по 40 сот. від стрічки. При частійших замовленнях відносна робота. Рекламний персонал північ від стрічки. Руконисем зображення редакція зана за попереднім застереженням і залученням належності почтовий.
В справах редакційних можна устаток по-розуміти ся по дні від 9—10 ранку і з—5 по півд. крім неділі і свят.

Запросини до передплати.

Отже числом кінчить наша часопись 22 рік свого існування, а паразом і двайцять другий рік неперемінної праці і боротьби за добро нашого вічного приналежного народу. Тільки-ж, яким редакційним прикладом нехай ова, щоб орган Буковинської Русь удержати на від повисим рівноці, то з жалом треба емоціонувати, що лан загала відноситься ся до своєї преси і справі передплати колючачно байдужо. Через сю обставину неможливо нам ані збільшити обсягу „БУКОВИНИ“ ані видавати її щоденно, як се було би пожадано інтересі загальної справи.

„БУКОВИНА“ буде і на далі виходити так як сего року сього три рази на тиждень в обсязі двох листів і буде інформувати своїх читачів про справу і загравичну політику, дбаючи при тім про добрий естетизм, як оригінальні так і добрі переклади перекладних авторів. Алеж і лан загала повинен зрозуміти нашу свою справу і підняти її належними зусиллями про події вкраї, а що більше через тижню прислали передплати, яка остає такою самою як досі.

Кінчаючи цей рік, просимо ще раз наших читачів і прихильників не забувати в новім році на „Буковину“ та упереджувати її як найбільше нових передплатників, а особливо — вимагати її по всіх касах, ресторанних і кавярних і т. д.

Хто до тепер не вирішав передплати за р. 1906, слідуючого числа нашої часописи вже не дістане. Рекламний остануть безуспішні.

Від Видавництва.

Наша заморська еміграція.

(Коваль).

Менше відрадно, коли не життя острійшого нелюду, представляється ся культурний стан наших емігрантів. Не треба сего розуміти так, наче б укр. емігранти стояли на сирій ґрунті всіх емігрантів; вони стоять тільки порівно з іншими славянськими емігрантами.

Відорвані від європейського ґрунту, на якім іста-

богато записаних а ще більше незаписаних причин, також не дуже багатим, мусять європейські емігранти-селани і робітники приворозитись до нових нових і прино диметрично відносини у землі Вашингтона.

Берем точні справи грамотності. Емігранти австрійські а особливо галицькі здобились аналітичності. Ці емігранти а радше американські імігранти не йдуть вже старим шляхом темноти, але ходять до публичних шкіл, а яких виступає тільки по англійській. Американська школа при своїй прегарній організації, се один із наймогутніших засобів асиміляції зайшних елементів, які почуваючи швидко забувають свою матірню мову. Проти сего боруть ся національні організації лавандованих поселенців прихильники школи. Тільки ж наші українські школи американські — не слухаю д. Ю. Вагнерського — се хіба заведено для мучених дітей. Одно, що в них відбуває ся наука тільки по викінченню науки в публичній школі, сього годі, коли уні дитина вже поретомлений і неосвідомий до живої праці. Крім сего забирає укр. школа прихильники дитини нашого емігранта що й вилучує від науки — суботу. Пани науковий нашої заморської школи також не зби який широтой — він не нерестує неж дивна дитина, до якого самі тільки азбуки. До того-ж вона й відносна бундара до науки! Староєвропейські бундари понові „стрих“, „соловейчик“ і т. д., яких американська дитина а роду не бачила й слухав про них як про річ далеку чужі, як про. наслідок дитини про бачити і „карта“! Падати спід бундари Американська Україна ще досі не спроможна. Для початкових інтелектуальних сил тамтешних було й так роботи понад сили, а годі не згадати й того, що наші сили педагогічні і Союзні Держави зовсім не особливі. Це таємничі школи вчать крім 2 учителів, які прибули сюди з старої краї — самі діти! Поставимо ж у думці поруч себе знамениту школу американську із нашою дитиною, а хіба не важко буде рішити чи можуть вони піддержати яку небудь конкуренцію...

Ще потайніше чим школи представляють ся справа церковна, а саме справа гр. кат. церкви, до якої привадує ся характер спеціально український. Отже для сєї церкви іна ріжкова планів нема ніякої будучності. Бороть американський протестантизм католицизму проти прибуваючих з Галичини славянських людей се без аніну; тільки змислює ся і напружені. Хоч в Америці держава від церкви відділена, та хоч справами церкові орудує церковні комітети, то католицькі славяни виборили собі тако

право, що перші інстабулює ся на їх імена, а через те аборисемі бискупі наставляють народів і гр. кат. перших американських, а в разі якого небудь спору наводять вони плану і в американським судиниці проти національних претенсій переселенців. Про гр. кат. першу американську властиво годі говорити, бо вона по має ніякої організації, не має ніякої форми ні голови в Америці. Рам і досі не допускає до утворення греко-католицького єпископату в Америці, який би відразу зробив перепорот в справі духовній. Поки що нема й вигляду на витоване американським гр. кат. єпископатом, бо нема ані свого семінарії, ані єпископа, який би інтенція пославляти. Рим очевидно йде твердою дорогою до того, щоб т. за. унію в Америці зів'язати ради неспівісного католицизму... Церков гр. католицький є один серед наших емігрантів а Союзні Держави около 90, із чого одна третина припадає на перші галицькі, а дві третини на угорські. Се означає тому, що емігранти наші і за морем держуть ся крайного сепаратизму; особняком живуть переселенці із Угорщини, а окремо із Галичини. Буває нераз і так, що поруч себе а тій самій місцевості є окремі церкові галицькі а окремі угорські. Сей розділ, протупний в виду відвертеної Угорської України від Галичини а підтримує його й таємне духовенство, яке без зв'язку дбає лише о гроші, а при тім не почуває ся до ніякої свідомості національної, твердо вірять а свою приналежність до „народу гр. католицького“. Крім сего є між угорськими славянськими одиницями, які є рідними Мадьярами, що свідомо денационалізують своїх вірних і змовляють набути обсягу високорозумну місію доносників угорського правительства... Падбуй а де-чим задачу спонсорів американських місць православних, які розпоряджує своїми засобами грошеними і за-гортає що раз більше Руські у табір — православно-православний. Православні зачинає ширитись і між самими Американцями.

На сех двох церквах не кінчить ся число віроісповідаль американським укр. емігрантів. Творять ся ще нові громади церкви протестантської, яка має навіть двох настоярів із поміж нашого народу. Емігранти із російської України творять в державі Норд-Дакота чимало громад штундистських, між котрими по-свідомість ще й „суботників“ — укр. сектирі, що святкують суботу та перебірають багато других установах Мойсеевого віроісповідання.

Не треба хіба додавати, що віроісповідні справи стали у наших малограмотних емігрантів темою найважливіших суперечок і промов, що поглинають

с. н. Хто винен?

(Коваль).

Хлопак, що, як вона пізніше довідала ся, також іншою в перший раз а панною на прохід, не знав як висловити свою радість і відраду. Але параз впаде йому гарна гадка: він подає їй руку, а вона обіймає її своєю. Оттак рука-під руку проваджувала ся по огороді. Перебувши якийсь час в огороді, пішли обоє на площу Австрії, щоб поїхати на водних шляхах. Він сів на лавочку на коні за два крейцари, сьогодні для нього крейцарів і снів обоє на новозу. Заграла „втерівка“, а новозу почали йхати. Сі було дуже любе йхати на такий новозу, тож попросила каваліра, щоб ще трошки поїхали. Він не давав ся богато просити, заплата знов вісім крейцарів і обоє сиділи ладі, мовачи нетерпляче на „ладу“. Очий не зводив а її лиця. „Важко боїте ся?“ — „Так, але не дуже“, відповіла. „Не боїте ся, ні!“ — а тут вже й обійняв її рукою — щоб не впала.

Говорили не багато, бо ще не розпізнали ся добре. В нічці поспитала, як йому на їм.

По такий приятній їдї новіт Поган своє щасте на панораму. Там дивили ся обоє обоє в одно шило, щоб не бути за дилано від себе. В послідньому вінниці бачили між ними пам'ятка, що цілував паночку, і він — коли їх лиця облизали ся так дуже, що аж доторкнули ся одне одного — дістав віддавати й поцілував її. Вона мовчачи нечестива, та на тім і конче... Коли виходили, сказав їм сторож, що тут фотографують. В нічці згодивсь, щоб сфотографувати ся. За чверть години вже й образ був готов. Він заплатив аж тридцять крейцарів, але за те мав собі образ. Вона лиш сівла озгадувати, а подивившись йому сфотографію, додала: „От, ми там собі неспівісна парна“. Се його так врадувало, що ззявши вразло повів руку, немтав просто до „реставрації“. В пер-

шій комнати сиділо кілька рубачів, то-ж пішли до другої. Він всміхав дати їй „сальбі“ пива. Була там година! але що йому до того? Пили пиво. Він був би казав дати і „вечерю“, та ба, коли „трингольд“ був вже до шестого вечериний.

Відійшли до ніч пішляки, почали балакати й о любови. В нічці пили „брудершафт“ і цілували ся до сходу. Коло девятої прийшли а ресторанні і пішли доми. Мовчки йшли, мовчки приглядали ся електричним трамваєм; годі поспитати ся, коли в жоаудку заверула. Він відірвався від їй до воріт, де минала її матір, розпрощав ся і пішов. Окопидала мамі о їм. а мама мовчала, думавши собі своє.

— Хочеш їсти? — спитала. О, до сего вона двічі не давала просити, їла багато. Потім положивсь спати. Спала о огороді, панорамі та гарних пейзажах.

Другої днини говорили сусідки-баби, що у старої прачки були сватки і що Мариса не йде вже а службу. Так і було. Матір не пустила її в найми, щоб „не збанила ся“.

Мариса сиділа дома ішла зго, одна сватки не приходили. І Погана чорт мав. В осени дістала місце в скелі, пенягала продавати перць, цукор і т. д. Се не була поодиначою службою, тож мати могла по-знавати...

Вона все ще була гарна і мала. В скелю вичина ся „світійше“ ходити, так, що коли йшла до-росою, подивляла її гарний хід. Одного дня, зана на веселі, запрямила Мариса, що за нею сидів якийсь панок. Він був надто привчурений, на погах мав ланки черевниці, а його легенько гей-бу у водусі. Говорив дуже плинно, хоч не виразно. Бує мам та-кож гарний і посли невеличкі приборіди. Праву руку держав в задній кишені від сидів. Коротко сказати: він був величор.

Коли сказав, що хотів би її відпровадити, вули йде, вона не противилася ся. Дорогою балакали і по-

знайомили ся ближше. „В неділю пішли до огорода при вході лавиною ся“, говорив панчик...

Сего разу вбрала Мариса білу сукню, жонту блузу і зелену опаску. Мала гарний наплід і жонте черевниці. Та ба й він прибрав ся не зби ят. Чорні речі, циліндр, ланки черевниці, жонте рукавички, та ще й палиця з срібним ґузіком. Пішли в огороді. Нахиливши ся до сходу, зайшли в ресторанцію в огороді. Ім вечерю і пили пиво. Вино було, ахаль, за-дого, але що — доброго вина в Чернівцях не ма, залезши каналі, і він тому воли пиво. Пили „брудершафт“, а він напав її — мов Мариса і. Се їм і так сподобало ся, що поставили снізати мамі, щоб і вона знала її Марисею а не Марисею. Мариса, яке гарне їм, а вона сего не знала. Коли йшли через площу Австрії, пішли й вони сфотографувати ся. Він всміхав виготовити два образи — оден її, оден собі. Потім пішли до орсеум. Там балакали про любов — ба й весіла. До дому, себто аж до останнього перестану їхали трамваєм першою класою.

Припровадивши її аж до воріт, напелили що раз, що любить її гарно: „Ми жана б як в Бога за-дверма...“ Була надто розотроєна. Мати спитала, чи не голодна. Заперечила. Лягла чим спорило спати і спила, як то мати сидить ся в першій класі.

Другої днини вже ціло передмісте знало, що Мариса йшла першою класою, та що має вже панчик.

Знов була весна. Мариса виробила красавицю, анічати мала місце в торговлі і робити красавицю. Вона посіла ся теєр гарнійше, як бувало, і ходила лиш в канцелії та рукавичках. Його-русский волосінділа в грубу довгу косу, що було чудово до її лиця і синіх очей.

Раз уїїїїї до скелю молоденький панчик, щоб купити красавицю. Гарний був хлопець. Йому пона-ла дитина іїїїїї ряд красавиць, однак ні одна не по-

натівці обіймає у всіх класах, починаючи від третьої, а скінчуючи на одиннадцятій, з винятком десятої ранги, по одній ступені платні; в десятій класі два ступені. В будучності найвищий ступінь платні кожної класи рангів буде рівняти ся найвищій платні найвищої класи рангів. Урядники над 60-літні будуть звільнені з перевесення до нових ступенів платні. Починаючи з чотирьох на три роки. Час служби буде зменшений лише для тих урядників, котрі будуть платити додатковий півпроцентний додаток смертальний; в службі персональних канцелярій дозвільняє, створює політичний і безпеченський, поліційні агентами і т. п. категоріями, котрі з причини тяжкої служби звичайно не доходять до 40 року служби. Суму потреби на сю цілі представляє ся на 15 і пів мільйона корон, але до того треба дочислити 18-мільйонний додаток, який опричинить намірене розширення акції також на вищої ранги найвищої служби державної, котрої побора будуть урівняні з дорожнім розпорядженням. До цієї категорії належать: групи почтового персоналу, персонал канцелярійний і помічник слуг, скарбової сторожа, персонал лісництва, урядники державних земель і служби. Для державного персоналу урядового, окрім поліційних акцій, додатків є намірені спеціальні заходи, як призначення професорів середніх шкіл з урядовими державними школами, вчислені зг сучасності і дементури, зрівняння всіх відносин професорів висших шкіл до „піднесеного додатку“ і т. п.

Без пошого читання відіслано до комісії правительствної пропозиція, агадію ухвали накласти на військові кредити на армію і флоту, контингент рекрута, військові танки, односторонній додаток для державного персоналу, закон о поліційній. Після сего ма в поставив нагале внесення на безпровадності створення дискусії над проектом закону о охороні виборчої свободи. Передискусією і ухвалено закон о провадності змоду. По даній президентів, що всі обструкційні магі вносення уступили з передку двох, пос. Гесман мотивував пропозицію о пашегау сласу.

На четверговім засіданні вище пос. Яворський інтерпретацію в справі не прийнятих руских дітей до народних шкіл в Бучачі і в справі виблення руского населення в Галичині через політичні власті. Посол Романчук зголосив нагале внесення в справі елементарних вощах з іменом в справі повстання в Володзі. Міністер внутрішньої оборони пропонує проект зміни закону з дня 27. чвітня 1887, з 3. чвітня 1891 і з 28. марта 1898 в справі заохочення відів і смірт по офіцерах і флоті без рангів в маринарії, правій обороні і загальній ополченні. В справі „пашегау сласу“ забрав савно н. Гесман. Він думає, що вохота широкі має до палати панів походить відля, що вона завжди вступала в інтересі вохкого панів і промислу проти інтересів середнього стану, а головне соція і дрібних промисловців. Описав притянувся склад палати панів і вислав гадку, що до неї треба виключити людей з середнього стану, промисловців і селян. Правительство повинно представити цесарю, щоб з одного боку не подався ся перед шидівшими біржевими а з другого боку перед „катагою Адлера“. П. Філіп не вважав пашегау савно савно савно палати панів. Са палата повинна або демократизуватись, або поділитись на дві частини і негоді з палатою послів. Бесідники не в за вносенням плати панів, однак коли вона буде видіти свою гадку лише в тім, щоб завжди стрігти до чогось протягнути від того, що робить палата послів в нерозумінню з правительством, то клас вносення сї палати буде чим раз савніший. Щоб не вносити виборчої реформи, бесідники буде голосувати за „пашегау сласу“. П. Хон не мисля іранно-державних і демократичних засад а на вносенням палати панів. П. Шраєль заявив, що „пашегау сласу“ називаю палаті, бо хто бачив виборчої реформи, мусть прийняти „пашегау сласу“. П. Савотья говорила праку по чеськи, описав по відношенню до демократизованню законодавства. Сторонництво бесідників а за піднесенням вносенням плати панів. Головно чеська людність має в тім спеціальний інтерес, щоб „пашегау сласу“ не був заведений. Тому заявили ся рішучо проти палати панів і „пашегау сласу“. П. Вакса говорила по чеськи і по німечки. Сго сторонництво а протівне меритів і нагазети і а за вносенням палати панів, тому в тім дусі буде голосувати. Реформа сї палати повинна бути так переведена, щоб сїмні пашегау до неї своїх заступників. „Пашегау сласу“ — се барвада проти нових демократичних ідей. Незвичайно різко вступили бесідники проти становлення палати панів в справі промислової реформи. По промовах що кількох бесідників прийнято нагазети і приступлено відразу до загальної і спеціальної дискусії. П. Стажикський заявив, що польське коло буде голосувати за „пашегау сласу“. Крім Італії і Прусе, всюди, де є прийнята система двох палат, а „пашегау сласу“. Бесідники домагали ся від правительства рішучої заяви, чи до максимального числа будуть вчислені сї члени палати панів, котрі здобудуть повільні мавлати, в наслідок чого часом не будуть звільнені в палаті панів, і чи на будуче будуть сновуювані постанови державного закону, після котрих мають бути покликувані до палати панів мужі заслужені на ози знаня і штуки. П. Гр. Штернберг промовив проти „пашегау сласу“. Са постанови буде причиною безустановних панелітів між обома палатами. Домагав ся, щоб поклали до палати панів репрезентатів преси, посаджених вільних міст, ректорів університетів, президентів торговельних палат і головні різни-

чих товариств. Президент кабінету, бар. Бек, заявив, що з многих причин мусть стрігти за предположеним законом. Палата панів в послідних роках менше вступала політично. Однак на будуче вона наборча реформа палати панів, до якої сїм закон стрігати, зробити обі палати рухливішими, бо ясно означити їх політичні сунції. За сїм сирігати ся і їх політичне значіння. Бесідники а переконані, що на будуче обі палати будуть жити в згоді. Новий закон — се цілком збогачене новою конституції, бо забезпечить палату панів перед привіємлем сї складу до змислені політичних потреб. Рішуючим є те, що новий закон буде засіченим акції, яка має на цілі ново уформовані пашегау конституційних відносин. Бесідники просять, щоб палата прийняла закон. Відповідаючи н. Стажикському бесідник стверджував, що без сумніву треба вчислити до „пашегау сласу“ тих до смертних членів, котрі приймуть мавлат до посольської палати, бо в хвилю, коли утратити сїм мавлат, стають ся пашегау членами палати панів. По промові н. Крамаржа прийнято закон о „пашегау сласу“ в другім і третім читанні в редакції, ухваленой палатою панів. Описав розпочала палата наради над законом о охороні свободи виборів і по короткій загальній дискусії приступила до спеціальної дискусії. На сїм засіданні перервано.

На півничнім засіданні пропонує спеціальну дискусію над пропозицією про охорону свободи голосованя. Міністер справедливости Кляйп висловив ся проти всіх внесення меншістю і заявив, що теперішній закон для достаточну запоруку проти надужити урядової власти. Бесідники зворуш ся відтак проти христ.-соціалів, яких виборці пратики пашегау рили неспокій нових законів. Пос. Адлер заявив, що соціалдемократи булиб раді такому закону, коли б він хоронив економічно слабших. Валихй по заміст закону, але те вохкої ваги, хто і як послугує ся ним. Що до нагазету провадничого думає бесідник, що супроти так могутчої організації як духовенство в Австрії вена законна постанови без успішна.

Політичний перегляд.

Із угорского союму. В четер розпочав угорський сойм на ново свою роботу, яка закінчується ся доволі прикрою пригодою для партії незалежності. На консервативній сїм партії, що відбува ся саме перед розпочатком сїм сесії, пришло до бурливого сїм між савними привіємлями теперішньої політики незалежності а сїм притяжками; що більш ожилася добату викликала справа пос. Бенедика, який при мійських виборах в Вудавенті йшов із партією демократичною. Із сего приводу „незалежність“ його так остро заатакували за зломані партійної дисципліни, що він виступив із партії, а рівночасно зломив уряд сїм савного савтаря і заповів, що по думку а сїм справі зворує ся ще і до своїх виборців. Богато клопоту завдала „незалежність“ а справа постанови а стан обжалована був. мін. справедливости Пашегау. Са порішила була колись вчинити ком. недоторальності посольської. Алеж конвенті Конвенті тепер по паші а короною пресервіалі і мусіли якось вбити сю справу! І як раз то й самий Пашегау, що колись ставив те вносення, щоб міністрів із кабінету Ферваріго поставити в стан обжалованя тепер як міністер будівництва із вохким заповом дозвужав, що тако обжаловане тепер не одійти. Війця стало на тім, що порішено поставити вносення на поновно відослане справі до комісії, яка мій не порішила обовязкової ухвали, бо по всіх членів запершено в час на те за відіана комісії. — На засіданні союму пропонує правительство контингент рекрутів на рік 1907 а тім савній авості, що року 1906-го. В § 1. того закону про контингент говорять ся, що правительство ще перед кінем сего року уредожить проект закону що до контингенту рекрутів на будуче. З того вносить, що контингент буде підвищений. Після сего рада сойм над вносенням комісії недоторальності посольської в справі постанови а стан обжалована будучого міністра справедливости за те, що в відомих подлях із 13-го грудня 1905 порушила недоторальність богато послів, між ними бар. Ваксига. Відповідаю до горі вгаданой ухвали партії „незалежність“ забрав голос пос. Цидичіч проти того і виго, щоб вносення відослати назад до комісії. По довній дискусії те вносення а прийнято, а в комісії вже справу повина заступити. Відтак приступлено до дебати над бюджетом міністерства просвіти, а в якій засьнівав на анти-семітську луту пос. Генці (із партії лідової). Він атакувавши професорів будапештського університету, відіти із великою турботою те, що 82% студентів того університету становить Жиди, що виникає великою небезпечою для угорского народу, яку мож відвернути лише установою пашегау сласу для жидівского студентства. Під конем засіданні мотивував знаменну інтерпретацію пос. Сатярі в справі ухвали уряди біверного комітету, яка дозволяла урядникам брати дарунок савбо хабарі! Са ухвала така савдальна, що гр. Андрасі відразу обіцяв сїм анулювати але сама можливість сїм характеристична для господаря Мадирів, що означає ся брати хабарі галицьких Польків.

Положене в Сербії. Як заісно, обставини в Сербії тепер такі, що всі європейські газети пишуть про

неминучу катастрофу в сербській королівстві. Деякі газети вказували були навіть і день 8. січня, як дивляю уоуноя Караджорджевичів із престолоу. Розуміє ся, що ріжнородні маси демонта зі сторони правительства не мали ніякого успіху, бо рух в крам докладав неоразду правительствених заав. І ну-ж вказало ся правительству до дивного способу переконувати преси. Королівський прасовий департамент запросив всі роляниші, щоб 8. січня вказали до Вілгороду своїх заступників і особисто переконували ся, що в Сербії все — „благопоушнє“. На те запрошене прибуло до Вілгороду лише кілька редакторів із Будапешту. Мабуть, азисно додала, що вони сходили ся лише з людьми прихильними урядові і що урядники міністерства не відступили від них ні на крок, щоб... журналістів не інформувало „непріро“. А ниймо того ті гості, які мали розабітувати сербське правительство і короля, понесли як нийгірші пражани і те, що пишуть вони тепер в своїх газетах, потверджує тільки те, що європейські газети пишуть вже від кількох неділь. Досить буде, коли наведемо уоту із розмови корреспондента „Pesti Naplo“ з бушим президентом міністерів Ніколайчичем, який між иньими сказав: „Думаю може, що в Сербії панує революція? Так є, від року 1903 панують тут революційні обставини. Престія, правительство, скупщина диктує як найбільші беззаконності. Всю нарід антидінастичний. Король, хочи, йому завдате король саві престія, не савміє стати ся без пари. Треба дуже жалувати, що король Петро протєху убійників Александра. Я сам говорив королеві, що він нововинив два політичні гріхи. Перше, що підписав савалшонау конституцію, а друге, що не видавав із свого оруження убійників короля“. Так говорив буший міністер. Вільшого віска, як в запросками преси до себе, Сербія не могла осавити.

Перський шах Музафер-ад-дін, син Насер-ад-дина із династії Каджарів, упокоїв ся в столиці Тегерані дня 8. січня вночі в 53. році жити. Шах хорувал на хворобу Брайта, (хронічно запалене нирок), через що перебував Музафер-ад-дін дуже часто в європейських курортів, — Померший шах не був ані великим володарем, ані підлавав ся змітінню індивідуальності. Історія його володіння не зазначає значних, світових подій і як раз тому найме його імя значне місце в історії модної Персії, а перський нарід ради него простить багато до чого ненавидженій династії Каджарів, яка походить із Туреччини і вохдіє в Персію від кінця XVII. віку. Коли вже сама чужа династія порушила національну гордість Персів, то тм більше мусіла нарід обиджати особноста господаря Каджарів, що причинила ся до морального і матеріального упадку Персів. Чого не дозволяла самі володарі, те довершала їх помічники, (а головне арондарі податків) які вохкими дозволеннями і не дозволеннями способами губили і обдорали нарід. Тому мусіло прийти до загального недоволення в крам, яке проявляло ся в частих розрұзах. Батько Музафер-ад-дина мусіло умирати всіх сав, щоб бути паном ситуації і адвалював всі постанови вже в савих арондах, але прятім обходив ся з народом так суворо, що як раз перед 50-літнім ювілеєм свого деспотичного правління, упав 1. мая 1896 жертвою заговору. Музафер-ад-дін, що по старому звичаю був намісником проанції Асербейджана, обивав без персон бачивший престія. Несподівано вибрав Музафер-ад-дін зберальну тактику, в якій підпірав його головне теперішній великий резір Намруал. Майже по десять літнім прегововаєню із власної ініціативи для він своему народові конституцію, щоб нарід свобідно міг виизлати свої бажання. Характеристична для Шаха його бодла, виголошена перед вохможками, а нагоди надана конституції. Він говорив між иньими так: „Я рішив ся, обмежити свою пашість і волю; я знаю, що поступ не можливий, коли самий не спугаю собі ніг, бо як догоє спугти мій не обмежена власть, не будуть знати границь і мої урядники. Тому дозволяю ниразно, щоб а інтересі розвитку держави і народу не звертало ся тіяної уваги на мою неограничену пашість, бо моя особа ніколи не зникала ся зарадженя, які моглиб піднести добро народу і держави. Від мого наступлення на сїм престія виснажував а ся волю а тепер приназую Вам а повинні думовим суповом, щобсавте приступили до нагад і свобідно і отверто повідомляли мене про Ваші рішєня, які а Вохою помічю буду старати ся сновити“. Отоє було одієне діло, памітно в правлію Музафер-ад-дина, яке зробить його безсмертним в паміти Персів. Наслідком помершого Шаха став його найстарший син Мугамет-Алі-Мірза, який числять тепер 34 роки і вже дві неділі провадить державні справи.

Телеграми „Буковини“.

Дня 12. січня 1907.

Із парламенту.

Відень (Б. В.). В парламенті веде ся дальша добата над законом про свободу виборів.

Уряднича палата.

Відень (К. В.). Бюджетова комісія порішила перейти до дневного порядку над правительственим пропозицієм в справі дорожнього додатку для державних урядників і слуг, а прийняла т. ав. пропозицію

Поздравительный записочный маршкет достоинств не принимался об.

үүсний нэгнийг нь 1 жилийнхээ үз. Ерөнх М.

До Америки з Галичини і Буковини

СВІЙ ДО СВОГО!

СВІЙ ДО СВОГО!

HA CBM1A

Товари сьвіжі — услуга шквора і точна.

M. G. Freudberg, Antwerpen
10. Van Leriusstraat. (BELGIA.)

3 чистих зисків уділині «Дністер» на біржі, бурси і інші і
редити: після цього над 40.000 кор.

Кореспонденция у војс. монаш.

